Na sve to g. Gratan Ginis, autor *Približavanja kraja našeg doba,* tvrdi (str. 269) veoma značajno, budući da brani biblijsku hronologiju:

> A čovekov život (...) je *sedmica (nedelja), sedmica dekada.* "Dani naših godina su tri puta po dvadeset godina i deset." Kombinujući svedočanstvo svih tih činjenica, moramo da priznamo da *{u*

To je čisto "predskazivanje" na osnovu *cikličkih* preračunavanja i povezano je sa haldejskom astrolatrijom i astrologijom. Zato materijalistička nauka - medicina, *koja je najmaterijalističkija od svih* - primenjuje naše okultne zakone na bolesti, proučava istoriju prirode uz njihovu pomoć, priznaje njihovo postojanje kao činjenicu prirode, a ipak mora da se mrgodi na isto to drevno znanje kad ga iznose okultisti. Jer, ako je tajanstveni Sedmostruki Ciklus zakon prirode, *on je jedan,* kako je dokazano; i ako je otkriveno da on kontroliše evoluciju i *involuciju* (odnosno smrt) u oblasti entomologije, ihtiologije i omitologije, u životinjskom carstvu sisara i čoveka - zašto on ne bi mogao da bude prisutan i da deluje i u kosmosu u celini, u njegovim prirodnim (mada okultnim) vremenskim periodima, rasama i *mentalnom* razvoju? I dalje, zašto ne bi bilo moguće da su najdrevniji adepti proučili i potpuno ovladali tim cikličkim zakonima u svim njihovim aspektima? Zaista, dr Straton *(Stratton)* tvrdi kako je fiziološka i patološka činjenica to da "je kod zdravog čoveka puls *brži ujutro nego uveče, tokom šest od sedam dana,* a daje *sedmog dana sporiji"* (isto, *Edinb. Med. And Surg. Journal,* januar 1843.). Zašto, onda, jedan okultista ne bi pokazao da to isto važi i za kosmički i zemaljski život u pulsiranju planeta i rasa? Dr Lejkok deli život *na tri velika sedmostruka perioda.* Prvi i poslednji, koji traju po 21 godinu, i središnji period i osvit života koji traju po 28 godina, ili četiri puta sedam. On prvi period deli na *sedam različitih stadijuma,* a ostala dva na *tri* manja perioda i kaže da "osnovna jedinica većih perioda jeste je JM« *nedelja od sedam dana, postoje svaki dan dvanaest časova* i da "jednostruki i višestruki *umnošci* te jedinice određuju trajanje tih perioda po istom odnosu po kome umnožavanje jedinice od dvanaest časova određuje manje periode. *Taj zakon vlada svim periodičnim životnim fenomenima zajedno i povezuje periode koje smo zapazili kod najnižih prstenastih životinja sa periodima kod samog čoveka, najvišeg od svih sisara".* Ako *nauka* tako čini, zašto bi ona prezirala okultnu informaciju, naime onu daje (govoreći jezikom dr Lejkoka) *"jedna nedelja* manvantaričkog *(lunarnog)* perioda od pola meseca, ili četrnaest dana (ili sedam manua), odnosno polovina meseca od dvanaest sati na dan koja predstavlja sedam perioda ili sedam rasa - sada prošla"? Taj jezik nauke divno se uklapa u našu doktrinu. Mi (čovečanstvo) *živeli smo* tokom *"jedne nedeIje od sedam dana,* a svaki danje imao *dvanaest časova",* pošto su tri i po rase prošle. Četvrta je potopljena, a mi sada pripadamo Petoj Rasi.

organskoj prirodi preovlađuje zaicon sedmostruke periodičnosti, zakon upotpunjavanja u sedmicama (nedeljama).

Iako ne prihvata zaključke, a posebno postavke tog učenog osnivača "Istočnolondonskog instituta za domaće i strane misije", autorka ove knjige prihvata i pozdravlja njegova istraživanja o okultnoj hronologiji *Biblije.* Baš kao što se, dok odbacujemo teorije i hipoteze savremene nauke i njena uopštavanja, mi klanjamo pred njenim velikim dostignućima u fizičkom svetu, kao i u svim sitnim detaljima materijalne prirode.

Sasvim je sigumo da postoji jedan okultni "hronološki sistem u hebrejskim spisima" - za to garantuje Kabala; u njoj postoji "jedan sistem nedelja" koji je zasnovan na drevnom indijskom sistemu, koji se još uvek može naći u starom Đotišu."* A u njemu postoje ciklusi od *"sedmice* dana", *"sedmice* meseci", godina, vekova, pa čak i milenijuma, deset milenijuma i više, ili "sedmice godine nad godinama".^' Ali, sve se to može naći u drevnoj doktrini. Međutim, ako u slučaju *Biblije* poriču taj zajednički izvor hronologije u svim svetim spisima (ma koliko daje *on prikriven),* onda šest dana i Sabat, sedmi, teško mogu da ne ukazu na sličnost *Postanja* sa kosmogonijom *Purana.* Jer, prva "Nedelja Stvaranja" pokazuje sedmostrukost hronologije, pa se tako povezuje sa Braminih "Sedam Stvaranja". Značajno delo iz pera g. Gratana Ginisa, u kome je on na nekih 760 strana sakupio sve dokaze o tom sedmostrukom računanju, dobar je dokaz. Jer, ako, po njegovim recima, biblijsku hronologiju "reguhše zakon sedmica", i ako je ona sedmostruka, ma kolika daje dužina sedmica stvaranja i njenih dana, i ako, na kraju, "biblijski sistem uključuje sedmice u raznovrsnim razmerama", onda je on identičan paganskom. Štaviše, pokušaj da se predstavi kako

38

O dužinama tih ciklusa ili *Juga* vidi u *Vrida Gargi* i drugim drevnim astronomskim delovima (Đotiša). Oni se razlikuju od petogodišnjih ciklusa - koji Kolbruk *(Colebrooke)* naziva "ciklusom *Veda",* specifikovanim u ustanovama Parasare, "i osnovom za preračunavanja većih ciklusa" *(Miscell. Essays,* Tom I, str. 106 i 108) - pa sve do Mahajuge ili čuvenog ciklusa od 4.320.000 godina.

39

Hebrejska reč za "nedelju" je *Sedam* i svaki period vremena podeljen na *Sedam* bio bi "nedelja (sedmica)", čak i 49.000.000 godina, pošto ima sedam puta sedam miliona. Ali, njihovi proračuni su potpuno sedmostruki.

je 4.320 godina (u lunamim mesecima) proteklo između "Stvaranja" i rođenja Kristovog, pokazuje zapravo jasnu i nesumnjivu vezu sa 4.320.000 HiNDU JUGA. U protivnom, zašto se toliko trude da dokažu kako te cifre, koje su prevashodno haldejske i indoarijevske, igraju takvu ulogu u *Novom Zavetul* Mi ćemo to dokazati to još ubedljivije od njih.

Neka nepristrasni kritičar uporedi te dve priče - *Višnu Puranu* i *Bibliju* - i videće da su Braminih "sedam stvamja" u osnovi "sedmice" stvaranja u *Postanju* (pogl. I). Te dve alegorije se razlikuju, ali su njihovi sistemi izgrađeni na istom temelju. *Biblija* se može *rdiZumeti jedino u svetlosti Kabale.* Uzmite *Žohar, Knjigu skrivene misterije,* ma koliko daje ona danas izobličena, i uporedite. Sedam Rišija i četrnaest Manua iz sedam Manvantara - pojavljuju se iz Bramine glave: oni su njegovi "iz uma rođeni sinovi" i sa njima počinje podela čovečanstva i njegovih rasa od Nebeskog čoveka, "Logosa" (ispoljenog), koji je Brama-Pradapati. O lobanji (glavi) Makroprozopusa, drevnog Jednog"" (na sanskritu *Sanat,* jedan od naziva Brame), *"Ha Idra Rabba Quadisha" {Veća Sveta Skupština)* kaže daje u svakoj od njegovih vlasi "tajanstveni zdenac koji izvire iz skrivenog mozga". "On šija i prolazi kroz njegovu kosu u kosu Mikroprozopusa (koji je ispoljeno ČETVORSTVO, *Tetragramaton),* i od toga je stvoren njegov mozak, a zatim se taj mozak grana u TRIDESET i DVA toka" (ili *Trojstvo* i *Dvojstvo,* ili opet 432). I opet (V, 80): "Trinaest kovrdži kose postoje na jednoj i na drugoj strani lobanje" - tj. šest na jednoj i šest na drugoj, a trinaesta je takođe i četrnaesta, postoje ona muško-ženska, "i putem njih poče podela kose" (podela stvari, Čovečanstva i rasa).

Rabi Aba kaže:

Brama stvara prvu Kalpu (prvi dan), razne "žrtvene životinje" *pasu* - ili nebeska tela i znake Zodijaka i biljke *koje* on koristi *u žrtvama* na početku *Treta* Juge. Ezoteričko značenje prikazuje ga kako nastavlja sa tim u ciklusima i stvara astralne prototipove na *silaznom duhovnom luku,* a potom na *uzlaznom* fizičkom luku. Ovaj drugi je deo *dvostruke* tvorevine, koja je opet podeljena na sedam silaznih i sedam uzlaznih stepeni duha koji pada i materije koja se uspinje - a obrnuto od toga se dešava u ovoj našoj Manvantari (kao u ogledalu koje odražava levu stranu na desnoj strani). Isto je, *ezoteričkl,* i u elohističkom *Postanju* (pogl. I) i u njegovoj jehovističkoj kopiji, kao i u indijskoj kosmogoniji.

Nas *šest* smo svetlosti koje sijaju iz *sedme* (svetlosti), *ti si ta sedma svetlost,* sinteza svih nas, dodaje on, govoreći o *Tetragramatonu* i njegovih sedam "pratilaca" (. . .)

Njih rabi Aba naziva "očima Tetragramatona".

TETRAGRAMATON je Brama-Pradapati, koji je uzeo *četiri* oblika da bi stvorio četiri vrste *natprirodnih* stvorenja, tj. učinio sebe *četvorostrukim* ili ispoljenim *Cetvorstvom* (vidi *Višnu Puranu,* knj. I, pogl. V) i koji se, nakon toga, ponovo rodio u *sedam* Rišija, svojim *Manasaputri,* "sinovima rođenim iz uma", koji su kasnije postali 9, 21 i tako dalje, za koje se kaže da su se rodili iz raznih delova Brame.'*'

Jer, to "Drvo Života" je takode i "Drvo poznanja dobra i zla", čija je glavna misterija misterija ljudskog razmnožavanja. Pogrešno je smatrati da Kabala *objašnjava* misterije Kosmosa i Prirode - ona objašnjava i razotkriva samo nekoliko alegorija u *Bibliji, i još je ezoteričnija* nego *Biblija.*

Postoje dva *Tetragramatona:* Makro i Mikroprozopus. Prvi je *apsolutni,* savršeni Kvadrat, ili TETRAKTIS unutar Kruga, što su apstraktne koncepcije, pa se zato zove A I N - Ne-biće, tj. bezgranično ili apsolutno *Biće.* Ali, kad se posmatra kao Mikroprozopus ili "Nebeski čovek", ispoljeni Logos, on je *Trougao u Kvadratu - sedmostruka*

Veoma je iznenađujuće kad vidimo kako teolozi i orijentaUsti izražavaju ljutnju zbog *"iskrivljenog\xk\x5di* induskih mistika", koji, pošto se nisu zadovoljili time što su *izmislili* "iz uma rođene" Sinove Brame, učinili da Rišiji, Manui i Prađapatiji svih vrsta *niču iz raznih delova tela njihovog prvobitnog tvorca* - Brame (vidi Vilsonovu fusnotu u njegovoj *Višnu Purani,* tom I, str. 102). Pošto prosečna publika nije upoznata sa Kabalom, ključem i rečnikom za veoma skrivene Knjige Mojsijeve, sveštenstvo misli da ta istina nikad neće isplivati. Pogledajte samo engleski, hebrejski ili latinski tekst kabale, koji je danas veoma dobro prevelo nekoliko znalca, i uvidećete daje Tetragramaton, koji je hebrejsko I H V H, takode i " Sefirotsko Drvo", tj. ono sadrži sve Sefirot osim Ketera, krune - i ujedinjeno *teto* "nebeskog čoveka" (Adama Kadmona) iz čijih su udova emanirali Univerzum i sve u njemu. Dalje, on će uvideti daje zamisao u kabalističkim knjigama (od kojih su u *Žoharu* glavne *Knjiga skrivene misterije, Knjiga Veće Svete Skupštine* i *Knjiga Manje Svete Skupštine)* potpuno falička i daleko grublje izražena nego što je to četvorostruki Brama u *Puranama* (vidi *Razotkrivena Kabala* g. S. L. Metersa, pogl. XXII, koje govori o preostalim udovima Mikroprozopusa).

kocka, a ne četverostruka, ili čisti Kvadrat. Jer, u istoj, *Većoj Svetoj Skupštini]Q* napisano (83):

> I u pogledu toga, deca Izrailja htedoše da znaju u svojim umovima, kao stoje napisano *{Izlazak,* XVII, *1*\. "Da lije Tetragramaton medu nama, ili je Negativno Postojeći?" ^ *{Da li su oni razlikovali* Mikroprozopusa, koji se zove Tetragramaton, i Makroprozopusa, koji se zove A I N , *Ain* koji negativno postoji?)"^

Zato je Tetragramaton TRI koje *čini* četvorku i ČETIRI koje čini trojku, a na ovoj Zemlji ga predstavlja njegovih sedam "pratilaca" ili "Očiju" - "Sedam očiju Gospoda". Mikroprozopus je, u najboljem slučaju, samo *sekundarno* ispoljeno Božanstvo. Jer, stih 1.152 *Veće Svete Skupštine* (Kabala) kaže:

> Naučili smo daje *bilo deset* (pratilaca) koji su ušli u *Sad* ("tajanstvenu skupštinu ili tajnu"), a daje izašlo *samo sedamV*

To jest, 10 za neispoljeni, 7 za ispoljeni Univerzum.

> 1.158. A kad je rabi *Simeon otkiio Arkanu,* nije bio prisutan niko drugi do tih (sedam pratilaca) (...) 1.159.1 rabi Simeon ih nazva sedam očiju Tetragramatona, kao stoje zapisano, *Zaharija,* III, 8: "To je sedam očiju (ili principa) tetragramatona."

To jest, četvorostruki Nebeski čovek, ili čisti duh, rastvoren je u Sedmostrukog čoveka, čistu materiju i Duh,

Zato je *TQtva.ćia Mikroprozopus,* a on je muško-ženski Hohmah-Binah, 2. i 3. Sefira. Tetragramaton je sama suština broja Sedam u njegovom zemaljskom značenju. Sedam stoji između četiri i devet - osnove i temelja (astralno) našeg fizičkog sveta i čoveka, u carstvu Malkuta.

[42] Pojednostavljeno u engleskoj *Bibliji:* "Je li Gospod (!!) medu nama, ili nije?" (Vidi *Izlazak,* XVII, 7.)

[43] Vidi *Kabala Denudata,* Lidela Mekgregora Metersa, str. 121.

[44] Prevodioci često reč "pratilac" (anđeo, a takođe i adept) prevode sa "Rabi", kako su Rišiji zvali *gurue. Žohar je,* ako je to moguće, još okultniji od Knjiga Mojsijevih; da bi se čitala *Knjiga Skrivene Misterije* potreban je ključ koji daje prava haldejska *Knjiga brojeva,* koja ne postoji.

Za hrišćane i vemike, to pozivanje na Zahariju, a posebno na *Prvu poslanicu Petrovu* (II, 2-5) trebalo bi da bude ubedljivo. U staroj simbolici se čovek, a pogotovo *unutrašnji* Duhovni čovek naziva "kamenom". Hrist je kamen-temeljac, dok se Petar odnosi na sve ljude kao "žive" (živuće) kamenove. Zato "kamen sa sedam očiju" na sebi može da znači samo ono što kažemo, tj. čoveka čiji je sastav ("principi") sedmostruk.

Da bismo jasnije demonstrirali sedam u Prirodi, moglo bi da se doda kako ne samo da sedam vlada periodičnošću fenomena života, već i da dominira nizom hemijskih elemenata, a isto je tako prevashodno važan u svetu zvuka i boja, koji nam otkriva spektroskop. Taj broj je *činilac bez koga se ne može* u stvaranju okultnih astralnih pojava.

Tako, ako se hemijski elementi urede u grupe po njihovim atomskim težinama, videće se da oni formiraju nizove grupa od po sedam: prvi, drugi, itd., član svake grupe je blisko analogan po *svim* svojim osobinama sa odgovarajućim članovima naredne grupe. Naredna tabela, kopirana iz Helenbahove *{Hellenbach)* knjige *Magija brojanja (Magie der Zahlen)* izražava taj zakon i u potpunosti opravdava zaključak koji on saopštava sledećim recima:

> Tako mi vidimo da hemijska raznovrsnost, koliko možemo da shvatimo njenu unutrašnju prirodu, zavisi od numeričkih odnosa, a u toj raznovrsnosti smo dalje našli vladajući zakon kome ne možemo da odredimo uzrok: mi nalazimo zakon periodičnosti kojim vlada broj *sedam*.

	Grupa I	Grupa II	Grupa III	Grupa IV	Grupa V	Grupa VI	Grupa VII	Grupa Vili
	H,							
1	L7	Be9,3	B 11	C 12	N 14	O 16	Pl 19	
2	Na 23	Mg 24	Ai 27,3	Si 28	P31	S32	Cl 35,4	
3	K39	Ca40	— 44	Ti 48	V51	Cr 52,4	Mn 54,8	(Fe 56. Co 58,6 \ Ni 58. Cu 63,3
4	Cu 63,3	Zn65	Ga 68'	— 72	As 75	Se 78	Br 79,5	
5	Rb 85,2	Sr 87,2	Y89,5	Zr90	Nb94	Mo96	— 100	(Ru 103 Rh 104 l Pd 106 Ag 107,6
6	Ag 107,6	Cd 111,6	In 113,4	Sn 118	Sb 122	Te 125	J 126,5	
7	Cs 132,5	Ba 136,8	La 139	Ce 140	Di 144	-	-	
8								
9	—	—	Erl78	—	Ta 182	W184	—	/ Os 196. Jr 196,7 \ Pr 196,7 Au 197
10	Au197	Hg200	Tl 204	Pb206	Bi 210	—	—	

Osma kolona je, tako reći, *oktava* prve i sadrži elemente koji su gotovo identične po kemijskim i drugim osobinama sa onima u prvoj, stoje fenomen koji naglašava zakon periodičnosti zasnovan na broju sedam. Za dalje detalje upućujemo čitaoca na Helenbahovo delo, u kome je takode pokazano da tu klasifikaciju potvrđuju spektroskopske specifičnosti elemenata.

Nema potrebe da detaljno iznosimo frekvenciju vibracija od kojih se sastoje note muzičke lestvice; one su striktno analogne sa lestvicom hemijskih elemenata, kao i sa skalom boja koja se dobija spektroskopom, iako kod spektroskopa imamo posla samo *sa jednom* oktavom, dok i u muzici i u hemiji nalazimo niz od *sedam* oktava koje su teorijski predstavljene, od kojih je *šesta* prilično potpuna i koristi se u obe te nauke. I tako, da citiramo Helenbaha:

> Utvrđeno je, iz perspektive zakona fenomena, na kome se zasniva svo naše znanje, da se vibracije zvuka i svetlosti uvećavaju pravilno, da se dele na *sedam* kolona i da su uzastopni brojevi u svakoj koloni blisko povezani, tj. njihov bliski odnos se ne izražava samo u ciframa, već ga praktično potvrđuje i hernija i muzika, a u muzici uho potvrđuje suđ cifara. (. . .) Činjenica da tom periodičnošću vlada broj *sedam* je neporeciva i ona daleko nadmašuje granice pukog slučaja, pa se mora pretpostaviti da postoji odgovarajući uzrok ovog fenomena, a taj uzrok se mora otkriti.

Prema tome, kako kaže rabi Aba:

> Mi smo šest svetlosti koje sijaju iz sedme *(svetlosti),* ti (Tetragramaton) si sedma svetlost (izvor) svih nas.
>
> *(K 1, 169)*

I:

> Jer, "zasigurno, nema stabilnosti u tih šest, osim ako potiču od sedmog. Zato što SVE STVARI ZAVISE OD SEDMOG."
>
> *(V, 1.161, Kabala, Veća sveta skupština)*

Američki Zunji Indijanci (stari i savremeni) imali su, izgleda, slične poglede. Njihovi današnji običaji, njihova tradicija i zapisi - sve

ukazuju na činjenicu da su od pradavnih vremena njihove institucije - političke, društvene i religiozne - bile (a i danas su) uobličene po principu sedmostrukosti. Tako su svi njihovi stari gradovi i sela bili izgrađeni u grozdovima od šest, grupisanih oko sedmog, što daje uvek isti obrazac: grupa od sedam, ili trinaest, i uvek šest oko sedmog. Dalje, njihova sveštenička hijerarhija sastavljena je od šest "Sveštenika kuće", očigledno sintetizovanih u sedmom, koji je žena, "SVEŠTENICA MAJKA". Uporedite to sa "sedam velikih sveštenika koji služe", o kojima se govori u *Anugiti,* što je ime, egzoterički, za "sedam čula", a *ezoterički,* za sedam ljudskih principa. Otkud ta identičnost simbolike? Hoćemo li i dalje sumnjati u činjenicu daje Arduna išao u Patalu (Antipod, Ameriku) i tamo se oženio sa Ulupi, ćerkom kralja Naga (tačnije, *Nargala)!* Ali, da nastavimo priču o Zunji sveštenicima.

Oni do dan danas dobijaju godišnji danak od kukuruza u sedam boja, tokom čitave godine se ne razlikuju od drugih Indijanaca, da bi određenog dana šest sveštenika i sveštenica izašli odeveni u svoje sveštenićke odežđe, svaka u boji koja je posvećena određenom Bogu kome sveštenik služi i koga otelovljuje: svaki od njih predstavlja jednu od sedam oblasti i svaki dobij a kukuruz koji odgovara toj oblasti. I tako, belo predstavlja istok, jer sa istoka dolazi prva sunčeva svetlost, žuto odgovara severu, od boje plamenova koje proizvodi *aurora borealis,* crveno odgovara jugu, pošto sa te strane dolazi toplota, plavo znači zapad, stoje to boja Pacifičkog okeana, koji leži na zapadu, crno je boja donjih podzemnih oblasti - tame. Kukuruz u svim bojama najednom uhu predstavlja gornju oblast - nebo, sa njegovim rože i žutim oblacima, svetlucavim zvezdama, itd. "Pegavi" kukuruz - čije svako zrno sadrži sve boje - kukuruz je "Sveštenice-Majke", žene koja u sebi sadrži seme svih prošlih, sadašnjih i budućih rasa: pošto je Eva majka svega živog.

Pored ovoga, tu je bilo i Sunce -Veliko Božanstvo - čiji je sveštenik bio duhovni poglavar svog naroda. Te činjenice je potvrdio g. F. Hamilton Kašing *{F. Hamilton Cushing)* koji je, kao što mnogi znaju, postao Zunji Indijanac, živeo sa njima, bio iniciran u njihove religiozne misterije i naučio o njima više od bilo kog drugog čoveka.

Sedam je takođe veliki magijski broj. U okultnim zapisima se kaže da je oružje koje se pominje u *Puranama* i *Mahabharati - A^neja--astra* ili "vatreno oružje" koje je Aurva podario svom učeniku Sagari

- sastavljeno od sedam elemenata. To oružje - za koje neki dovitljivi orijentalisti pretpostavljaju daje bilo "raketa" (!) - jedan je od mnogih kamenova spoticanja savremenih sanskritologa. Vilson na nekoliko strana svog *dela Primeri induskogpožarišta* isprobava svoju pronicljivost na njemu i na kraju ne uspeva da ga objasni, odnosno ne može ništa da napravi sa *Agneja-astrom.*

On raspravlja na sledeći način (str. 297):

> Ta oružja su prilično neshvatljiva. Neka od njih su lansirana kao projektili, ali, u celini, *izgleda da su ona mistič/ce moći koje suprimenjivali pojedinci* - kao što je moć da se parališe neprijatelj, ili *da se čvrsto uspavaju njegova čula,* ili da se sa neba dovede oluja, kiša i vatra. (. . .) Oni uzimaju nebeska oružja, obdarena ljudskim sposobnostima. (. . .) *Ramajana* ih zove Sinovima Krisasve.

Šastra-devata, "bogovi božanskih oružja" nisu isto što i Agneja--astra, oružje, baš kao što tobdžije savremene artiljerije nisu isto što i topovi kojima rukuju. Ali, izgleda da to jednostavno rešenje ne uzbuđuje tog istaknutog sanskritologa. Međutim, kako on sam kaže o potomstvu Krisasve, koje ima oblik oružja, "alegorijsko poreklo (Agneja-astre) je nesumnjivo starije."^ To je Vatreno koplje Brame.

Sedmostruka Agneja-astra, nalik na *sedam* čula i "sedam principa" koje simbolišu sedam sveštenika, neizrecivo je staro. A koliko je stara doktrina u koju veruju teozofi, reći će sledeće poglavlje.

R

SEDAM DUŠA EGIPTOLOGA

Ako se okrenemo izvorima informacija kao što *su Prirodno postanje* i *Predavanja* g. Džeralda Mejsija *{Gerald Massey),* dokazi starosti doktrine koju analiziramo postaju nepobitni. To što se verovanja autora tih knjiga razlikuju od naših, teško da može da naškodi činje-

*^ I jeste. Ali, *Agneja-astra* su vatreni "projektili", a ne "šiljata" oružja, pošto u sanskritu postoji razlika između reci *Sastra* i *Astra.*

nicama. On ovaj simbol (sedam) posmatra iz čisto prirodne perspektive, možda pomalo previše trivijalno materijalističke zato stoje verovatno i sam suviše vatreni evolucionista i sledbenik savremenih darvinističkih dogmi. Tako on pokazuje da "proučavalac Bemeovih knjiga u njima nalazi mnogo toga što se tiče Sedam Izvornih Duhova i primarnih moći, koji su u alhemijskoj i astrološkoj fazi srednjovekovnih misterija tretirani kao sedam svojstava prirode'V* i dodaje:

> Bemeovi sledbenici gledaju na tu temu kao na božansko otkrivenje njegovog nadahnutog vidovnjaštva. Oni ne znaju ništa o prirodnom postanju, o istoriji i trajanju Mudrosti iz prošlosti (ili karikama koje nedostaju) i nisu u stanju da prepoznaju fizičke osobine Sedam drevnih Duhova ispod njihove savremene metafizičke i alhemijske maske. Druga karika koja povezuje teozofiju sa Bemeom i fizičkim poreklom egipatske misli postoji u odlomcima *Hermesa Trismegistosa.*^ Bez obzira da li se ta učenja nazivaju iluminatskim, budističkim, kabalističkim, gnostičkim, masonskim ili hrišćanskim, elementarni tipovi se mogu prepoznati jedino u njihovim počecima. Kad nam proroci ili šoumeni-vizionari iz zemlje oblaka dođu tvrdeći da imaju izvornu inspiraciju i kažu nešto novo, mi njihovu tvrdnju prosuđujemo po tome staje ona sama po sebi. Ali, ako vidimo da nam oni donose neki drevni podatak koji ne mogu da objasne, a mi možemo, prirodno je da ćemo mi o njoj prosuđivati u skladu sa njihovim prvobitnim značenjima, a ne u skladu sa najmodernijim pretenzijama.^" Beskorisno je da projektujemo

Prirodno postanje, tom I, str. 318-319.

Pa ipak ima nekih koji znaju nešto o tome, budući da su širokih shvatanja, čak i više od onoga što autor piše.

48

Na tu kariku koja nedostaje, kao i druge, ukazao je autor knjige koju ste čitali devet godina pre nego što je nastalo delo koje ovde navodimo, naime u *Razotkrivenoj Izidi,* radu koji je pun takvih usmeravajućih karika između drevne, srednjovekovne i savremene misli, koje su, na nesreću, suviše labavo razmeštene.

Da; ali, kako taj učeni autor može da dokaže da su ti "počeci" bili baš u Egiptu, i nigde drugde, i to samo pre 50.000 godina?

Upravo tako; i to je baš ono što čine teozofi. Oni nikad nisu tvrdili da imaju "izvorno nadahnuće", pa čak ni da su medijumi, već su uvek ukazivali, kao što i danas ukazuju, na "prvobitno značenje" simbola, koji potiču iz drugih ze-

kasniji način razmišljanja u prvobitni način izražavanja, a potom kažemo da su drevni narodi tako mislili.^' Profinjena tumačenja koja su postala doktrine i dogme u teozofiji moraju se danas proveriti putem njihovog prisustva u fizičkim pojavama da bismo mogli da razvejemo njihove lažne pretenzije na natprirodno poreklo ili natprirodno znanje.

Ali, vesti pisac *Knjige početaka* i *Prirodnog postanja* - na veliku sreću po nas - upravo tako i čini. On sa krajnje pobedničkim stavom prikazuje naša ezoterička (budistička) učenja, pokazujući da su ona identična sa egipatskim. Neka čitalac prosudi o tome na osnovu njegovog učenog predavanja o *Sedam duša Coveka.*^^ Autor kaže:

Prvi oblik mističkih SEDAM viđenje na nebu - pomoću sedam velikih zvezda *Velikog Medveda,* sazvežda koje su Egipćani pripisivali Majci Vremena i Sedam Elementarnih Moći.

Upravo je tako, jer Indusi smeštaju svojih sedam prvobitnih Rišija u sazvežde *Veliki Medved* koje nazivaju *Saptariši, Rikša* i *Citra--Sikandini.* Ali, njihovi adepti tvrde da znaju da li se tu radi samo o jednom astronomskom mitu ili pak o primordijalnoj mistetiji, koja ima dublje značenje od onoga što se vidi na površini. Takode, oni nam kažu

malja, starijih od Egipta; štaviše, *značenja* koja emaniraju iz jedne hijerarhije (ili hijerarhija, ako više volite) *živih mudraca,* smrtnika, koji uprkos toj Mudrosti odbijaju i da se primaknu *natprirodnom.*

Ah, gde je dokaz da drevni narodi nisu mislili upravo to onako kako teozofi tvrde? Postoje zapisi onoga što su oni rekli, kao što postoje i zapisi onoga što kaže g. Dž. Mejsi. Njegova tumačenja su veoma korektna, ali ipak veoma jednostrana. Svakako da priroda ima više *od jednog fizičkog aspekta,* jer se astronomija, astrologija i tako dalje odnose na fizički, a ne na duhovni nivo.

Bojimo se da g. Mejsi nije uspeo. Mi imamo naše sledbenike, kao što on ima svoje, a materijalistička nauka stupa na scenu i slabo objašnjava i naše i njegove pretpostavke!

Činjenica da ovaj učeni egiptolog u doktrini "Sedam Duša" time što ne raspoznaje, kako ih naziva, naše *principe,* ili "metafizičke koncepte", već "primitivnu biologiju ili fiziologiju duše", ne pobija naš argument. Predavač dodiruje samo dva ključa, one koji otključavaju astronomske i fiziološke tajne ezoterizma, a ostalih pet ne dira. Inače bi on sigurno razumeo da ono što *naziva fiziološka* podela žive duše čoveka, teozofi istovremeno shvataju i kao psihološko i spiritualno.

Adi su "Egipćani podelili noćno lice neba na sedam delova. Primamo nebo bilo je sedmostruko". Isto je bilo i kod Arijevaca. Potrebno je samo pročitati *Purane* o početku Brame i njegovog "Jajeta", pa da se to vidi. Da li su Arijevci tu ideju uzeli od Egipćana? Pisac nastavlja:

> Najstarije rase uvidele su da se priroda formira u sedmostrukosti. To se pretvorilo u sedam elementala, đavola (?) ili, kasnije, božanstava. Prirodi je pripisno sedam svojstava, kao što su materija, kohezija, fluks, koagulacija, akumulacija, položaj i podela, a *sedam elemenata ili duša pripisani su čoveku.*

Svemu tome uči i ezoterijska doktrina; ali ona tumači i razrešava svoje misterije pomoću *sedam,* a ne dva ili najviše tri ključa; zato su uzroci, kao i njihove posledice, delovali kako u nevidljivoj, ili mističkoj, tako i u fizičkoj prirodi, a o njima se govorilo koliko u metafizici i psihologiji, toliko i u fiziologiji. Kao što kaže pomenuti autor:

> Uveden je princip *sedmostrukosti,* a broj sedam je obezbedio sveti prototip *koji se mogao koristiti u raznovrsne svrhe.*

Tako je i korišćen. Jer:

> U egipatskim tekstovima se često pominju Sedam Duša faraona. (. . .) *Sedam duša ili principa u čoveku identijikovali su i naši britanski druidi.* (...) Rabini su takode nabrojali sedam duša, a isto tako i kareni iz Indije. (. . .)

A potom, autor upoređuje tabele ta dva učenja - ezoteričkog i egipatskog - i pokazuje da ovo drugo ima iste nizove i isti poredak.

(EZOTERIČKO) INDIJSKO	EGIPATSKO
1. Rupa, telo, ili element oblika	1. Kha, telo
2. Prana, dah života	2. Ba, duša daha
3. Astralno telo	3. Khaba, senka
4. *Manas* ili Inteligencija'"	4. *Akhu,* inteligencija ili percepcija
5. *Kama-rupa* ili životinjska duša	5. *Seb,* duša predaka
6. *Budi,* duhovna duša	6. *Putah,* prvi intelektualni otac
7. *Atma,* čisti duh	7. *Atmu,* božanska ili večna duša

[54]-To je velika greška koja je načinjena u ezoteričkom nabrajanju. *Manas ic* peti, a ne četvrti, i to tačno odgovara *Sebu,* egipatskom petom principu, jer

Dalje, predavač formuliše tih sedam (egipatskih) duša kao: (1) Dušu Krvi *-formativnu,* (2) Dušu Daha - "koja *diše'* (3) Senku ili Dušu Pokrivač - "koja *obavija",* (4) Dušu percepcije - *"koja opaža",* (5) Dušu Polnosti "koja *se razmnožava",* (6) Intelektualnu Dušu - "koja se *reprodukuje intelektualno"* i (7) Duhovnu Dušu - "koja *večno postoji".*

Iz egzoteričke i fiziološke perspektive to može biti sasvim tačno, ali iz ezoteričke perspektive nije tako. To što imaju takvu podelu uopšte ne znači da *ezoterijski budisti svode čoveka na određen broj elementarnih Duhova,* za šta ih g. Dž. Mejsi u istom predavanju optužuje. Nijedan "ezoterijski budista" nikad nije tvrdio nešto tako glupo, niti je ikad zamišljao da takve senke "postaju duhovna bića na drugom svetu", ili "sedam potencijalnih duhova ili elementala zagrobnog života". Ono što oni tvrde naprosto je sledeće: svaki put kada se besmrtni *Ego* inkamira, on kao celina postaje jedinjenje materije i Duha, koji zajedno deluju na sedam različitih nivoa postojanja i svesti. Na drugom mestu, g. Dž. Mejsi dodaje:

> Tih sedam duša (ili "Principa") često se pominju u egipatskim tekstovima. Bog Meseca, Taht-Esmun, ili kasniji bog Sunca, izražavali su sedam moći prirode koje im prethode i koje su se sabrale u njima kao njihovih sedam duša (mi kažemo "principa"). (...) Sedam zvezda u Kristovoj ruci u *Otkrivenju* imaju isto značenje, itd.

Imaju, međutim, još veći značaj, pošto tih sedam zvezda takođe predstavljaju *sedam ključeva* za SEDAM CRKAVA ili, kabalistički, MISTERIJA SODA. Međutim, nećemo se zaustavljati da bismo o tome diskutovali, već ćemo dodati da su i drugi egiptolozi otlaili da je sedmostruko ustrojstvo čoveka kod starih Egipćana bilo kardinalna doktrina. U nizu izuzetnih članaka u časopisu *Sfinga* (Minhen), g. Franc Lambert *(Franz Lambert)* daje neoborivi dokaz za taj zaključak na osnovu *Knjige mrtvih* i drugih egipatskih zapisa. Ako hoće da vidi detalje, čitalac mora da pogleda same te članke, ali je sledeći dijagram, koji predstavlja siže autorovih zaključaka, očigledan dokaz identičnosti egipatske psihologije sa sedmostrukom podelom "ezoterijskog budizma".

je onaj deo Manasa koji sledi dva viša principa uistinu duša predaka, sjajna, besmrtna nit višeg Ega, uz koji prijanja duhovna aroma svih naših života ili rođenja.

Sa leve strane su smeštena kabalistička imena koja odgovaraju ljudskim principima, a sa desne strane hijeroglifska imena sa prevodom, kao u dijagramu F. Lamberta.

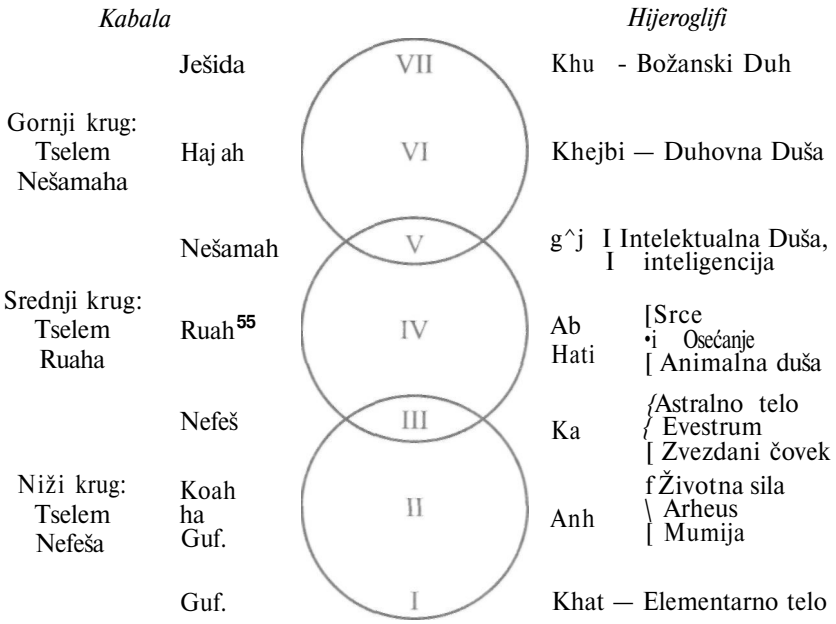

Ovo je prilično uopšten prikaz broja "principa" u okultizmu, ali i prilično zbrkan; to je ono što mi nazivamo "7 principa u čoveku", a što g. Mejsi zove "Dušama", dajući Egu ili *Monadi* koja se reinkamira i, tako reći, *vaskrsava* pri svakom ponovnom rođenju isto ime kao i Egipćani - naime, "Obnovljeni". Ali, kako se Ruah (Duh) može smestiti u Kama-rupu? Šta kaže Beme, kralj svih srednjovekovnih vidovnjaka?

> Mi nalazimo Sedam posebnih svojstava u prirodi, pomoću kojih ona čini sve stvari (. . .) [koje nazivamo - Vatrom, svetlošću.

[55] Izgleda da postoji pometnja u umovima zapadnjačkih kabalista - koja traje vekovima. Oni *Ruah* (Duh) zovu onim što mi nazivamo *Kama-mpa,* dok bi kod nas Ruah bio "Duhovna Duša", *Budi,* a *Nefeš,* četvrti princip. Vitalna, Animalna Duša. I Elifas Levi čini istu grešku.

zvukom (gornje drvo) i *željom, ogorčenjem, patnjom* i *supstancijalnošću;* na taj način ona analizira ono niže na svoj specifičan mistički način] (...) koliko god daje ovih šest oblika duhovno, sedmi, telo (ili supstancijalnost) je suštinsko.

To su sedam oblika Majke svih Bića odakle se rađa sve na ovom svetu.^' A opet, u ^wron, XXIV, str. 27 (citiranoj u *Prirodnom postanju):*

Tvorac se sam proizveo u telu ovog sveta, tako reći *u obliku stvorenja* u svojim karakterističnim Izvornim Duhovima, i sve zvezde su (.. .) Božije moći, a ćelo telo sveta se sastoji od sedam karakterističnih ili Izvornih Duhova.

To je prevod našeg teozofskog učenja na mistički jezik. . . Ali, kako možemo da se složimo sa sledećom tvrdnjom g. Dž. Mejsija:

Sedam *Rasa* ljudi, koje je ezoterijski budizam sublimirao i učinio planetarnim (?)^^ mogu se naći u Bundahišu kao (1) zemaljski ljudi, (2) vodeni ljudi, (3) ljudi sa ušima na grudima, (4) ljudi sa očima na grudima, (5) jednonogi ljudi, (6) ljudi sa krilima slepog miša, (7) ljudi sa repovima. (. . .)

Svi ovi opisi, alegorični i u svom kasnijem obliku neminovno iskrivljeni, ipak predstavljaju odjek učenja Tajne Doktrine. Oni se svi odnose na preljudsku evoluciju vodenih ljudi, "užasnih i zlih", koje je Priroda razvijala milionima godina sama, *bez pomoći sa strane,* kao što je ranije opisano. Ali, mi odlučno poričemo tvrdnju da to "nikad nisu bile prave rase" i kao odgovor na to upućujemo vas na drevne Stance. Lako je donositi zaključke i reći da su "naši učitelji pobrkali te senke Prošlosti sa ljudskim i duhovnim stvarima", i da "ta bića niti su postojala niti će postojati", ali je već teže to i dokazati. Ta tvrdnja uvek mora ostati ravnopravna onoj da su čovek i majmun imali zajedničkog majmunolikog pretka. Ono što Mejsi smatra samo "načinom izražavanja" u egipatskom ritualu, mi smatramo nečim što ima sasvim drugačije i važno značenje. Evo jednog pri-

Signatura rerum, XIV, str. 10, 15 i dalje.

Ovo je zaista novost! Bojimo se da to ukazuje na činjenicu da Mejsi uopšte nije pročitao *Ezoterijski budizam* pre nego stoje počeo da ga kritikuje, pošto u njegovim referencama na tu knjigu ima isuviše mnogo pogrešnih predstava.

mera. Ritual *Knjige mrtvih* kaže: "Ja sam miš." "Ja sam soko." "Ja sam majmun." (. . .) "Ja *sam krokodil čija duša potiče* OD ČOVEKA." "Ja *sam duša Bogova*^ Od ove dve poslednje rečenice, prvu - "čija duša potiče od čoveka" - Mejsi je objasnio u zagradi, *"to jest, kao tipa inteligencije",* a drugu - *"Ja sam duša Bogova"* - kao da znači, "Horusa, ili Hrista, koji je ishod svega".

Okultno učenje odgovara: "To znači mnogo više." (. . .)

To nam pre svega potvrđuje učenje da su svi sisari u ovom našem. Četvrtom, Krugu - pošto je ljudska monada na sferi *A* i drugim sferama prošla u Prvom Krugu kroz sva tri carstva (mineralno, biljno i životinjsko) - potekli od Čoveka, ako se polueterično biće prve dve rase, različitih oblika, koje je u sebi imalo *ljudsku* Monadu, može smatrati Čovekom. Ali, ono se mora tako nazvati jer u ezoterijskom izražavanju se Čovekom ne naziva oblik od krvi, mesa i kostiju, kao što se to čini danas, a koji ni na koji način nije ČOVEK, već se tim imenom naziva božanska MONADA sa svojim mnogostrukim principima i aspektima.

Međutim, predavanje o kome smo ovde govorili, iako se suprotstavlja *Ezoterijskom budizmu* i njegovim učenjima, predstavlja rečit odgovor onima koji su pokušali sve to da predstave kao neku novotariju. A takvih ima mnogo u Evropi, pa čak i u Indiji. Ipak, između ezoterizma starih Arhata i onih koji su danas preživeli u Indiji - nekolicine bramina koji su ozbiljno proučili svoju Tajnu Filozofiju - razlika ne izgleda tako velika. Ona je poglavito usredsredena i ograničena na pitanje o poretku evolucije kosmičkih i drugih principa, više nego na bilo šta drugo. U svakom slučaju, ona nije veća nego stoje razlika u večnom pitanju dogme o sinu, koja je od XI veka odvojila rimokatoličku od starije pravoslavne crkve. Pa ipak, kakva god razlika da postoji u oblicima u kojima se predstavlja ta dogma o sedmostrukosti, materijal je ovde, a o njegovom postojanju i važnosti u braminskom sistemu može se prosuditi po sledećoj izjavi jednog od najučenijih indijskih metafizičara i vedantina:

> Prava, ezoterijska, sedmostruka klasifikacija jedna je od najvažnijih, ako ne i najvažnija, koja je ustrojena prema tajanstvenoj konstituciji tog večnog prototipa. U tom pogledu bih takode mogao da pomenem da i četvorostruka klasifikacija ima isto poreklo. Izgleda da svetlost života, tako reći, odražava trostranu prizmu

Prakriti, čije su tri strane tri Gune, podeljene na sedam zraka, koji tokom vremena razvijaju sedam principa te klasifikacije. Takav napredak razvoja ima neke dodirne tačke sa gradacijom zrakova spektra. Dok je četverostruka klasifikacija i više nego dovoljna za sve praktične svrhe, prava sedmostruka klasifikacija je od velikog teorijskog i naučnog značaja. Biće neophodno daje usvojimo kako bismo objasnili određene vrste fenomena koje su zapazili okultisti i ona je možda pogodnija da postane osnova jednog savršenog sistema psihologije. Ona nije karakteristična samo za "transhimalajsko ezoterijsko učenje"; zapravo, ona je tešnje povezana sa bramanskim nego sa budističkim Logosom. Da bih pojasnio ovo što kažem, predočiću vam da Logos ima sedam oblika. Drugim recima, u Kosmosu postoji sedam vrsta Logosa. Svaki od njih postao je središnja figura jedne od sedam grana drevne Religije mudrosti. Ta klasifikacija nije sedmostruka klasifikacija koju smo mi usvojili. Ovo tvrdim ne plašeći se ni najmanje da ću protivrečiti sam sebi. Pomenuta klasifikacija zadovoljava sve uslove jedne naučne klasifikacije. Ona ima sedam različitih principa, koji korespondiraju sa sedam različitih stanja Prađne ili svesti. Ona premošćuje jaz između objektivnog i subjektivnog i ukazuje na mistički krug kojim se odvija zamisao. Tih sedam principa su združeni sa sedam stanja materije i sa sedam oblika sile. To principi su skladno razmešteni između dva pola, koji definišu granice *ljudske* svesti.^*

Ovo je savršeno tačno, osim, možda, jedne stvari. Koliko je autorki ovog dela poznato, ni ezoterijski sistem, ni bilo ko od onih koji mu pripadaju nije tvrdio da je "sedmostruka klasifikacija posebno svojstvo transhimalajske ezoterijske doktrine", već se tvrdi jedino da je ona preživela samo u toj staroj školi. Ona nije ništa više svojstvo ^rani'-himalajske nego stoje svojstvo cw-himalajske doktrine, već je naprosto zajedničko naslede svih tih škola koje su veliki Sidiji^' Četvrte Rase ostavili mudracima Pete Korenske Rase. Setimo se da su

[58] *Teozof,* 1887, Madras.

[59] Prema *Svetasvatara Upanišadi (357),* Sidiji su oni koji od rođenja poseduju *nadljudske* moći, kao i "znanje i ravnodušnost prema svetu". Ali, prema okultnim učenjima, Sidiji su *Nirmanakaje* ili "duhovi" (u smislu individualnog ili *svesnog* duha) velikih mudraca iz sfera viših od ove naše, koji se dobrovoljno inkamiraju u smrtnim telima da bi pomogli ljudskom rodu u njegovom uzlaznom pohodu. Otuda njihovo urođeno znanje, mudrost i moći.

Atlantidani postali strašni vešci, koje opevaju u mnogim starijim indijskim rukopisima, tek pred propast te rase, a njihova dela su i dovela do potapanja njihovog kontinenta. Tvrdi se naprosto daje mudrost koju su "Božanska bića" (rođeni putem *moći Krijašakti* Treće Rase pre njenog Pada i Podele na polove) preneli adeptima rane Četvrte Rase preživela u svojoj izvornoj čistoti u određenim Bratstvima. Što manje govorimo o toj Školi, ili Bratstvu, koje je bilo blisko povezano sa određenim ostrvom jednog unutrašnjeg mora, u koje su verovali i Indusi i budisti, ali ih geografi i orijentalisti smatraju "mitskim", to ćemo biti mudriji. A ne možemo da prihvatimo ni da je pomenuta "sedmostruka klasifikacija tešnje povezana sa braminskim nego sa budističkim Logosom", pošto su oba identična, bilo da se taj "Logos" naziva *Ešvara* ili *Avalokitešvara,* Brama ili Padmapani. To su, međutim, veoma male razlike, u stvari, više izmišljene nego stvarne. Bramanizam i budizam, kad se sagledaju iz ortodoksnih aspekata, isto su tako međusobno neprijateljski i nepomirljivi kao voda i ulje. Ali, svako od tih velikih tela u svojoj građi ima slabo mesto. I dok se čak i u ezoterijskom tumačenju oni mogu složiti samo da se ne bi složili, kad se sučele njihove slabe tačke, svako neslaganje mora nestati, jer će se oba naći na istom terenu. "Ahilova peta" ortodoksnog bramanizma je advaita filozofija, čije sledbenike pobožni nazivaju "prerušenim budistima", a isto tako zovu i filozofiju Arjasange (ili školu Jogačarje) i Mahajanu, koje njihove kolege, sa svoje strane, zadirkuju da su "prerušeni vedantini". Ezoterijska filozofija obe ove škole, kad se pažljivo analizira i uporedi, može biti samo jedna te ista, pošto su Gotama Buda i Šankaračarja veoma blisko povezani, ako je verovati predanju i određenim ezoterijskim učenjima. Tako će se pokazati da su sve razlike među njima pre formalne nego suštinske.

Jedan izuzetno mistički razgovor, pun simbolike sedmostrukosti, može se naći u *Anugiti.*^'^ U njoj Bramana priča o blaženstvu koje proističe iz toga što je izašao iz oblasti iluzije:

> (...) u kome su ćudi obadi i komarči, u kome su bol i radost hladnoća i toplota, u kome je obmana zaslepljujuća tama, tvrdičluk, grabljivice i reptih, a želja i gnev su prepreke (. . .)

Svete knjige Istolia, tom VIII, *Anugita,* str. 284. i dalje.

Taj mudrac opisuje ulazak i izlazak iz šume (koja je simbol čovekovog života na zemlji), kao i samu tu šumu:*^

> U toj šumi ima sedam velikih drveta (Čula, Um i Razumevanje, uključujući Manas i Budi), sedam plodova i sedam gostiju, sedam pustinjačkih boravišta, sedam (oblika) koncentracije i sedam (oblika) inicijacije. To je opis šume. Ta šuma je puna drveća koja rađaju divne cvetove i plodove sa pet boja.

Komentator kaže:

> Čula se nazivaju drvećem, pošto rađaju plodove (.. .) zadovoljstva i bolove, *gosti* su otelovljene moći svakog pojedinačnog čula - oni uživaju u voću koje je opisano, pustinjačka staništa su drveće u kome gosti nalaze utočište. Sedam oblika koncentracije su isključenje sopstva od sedam funkcija čula, itd., o čemu se već govorilo; sedam oblika inicijacije odnose se na inicijaciju u viši život (...) odricanjem od delovanja svakog pripadnika te grupe od sedam kao da nisu čovekova sopstvena (vidi Khandagju, str. 219 i komentar).

To objašnjenje je nedužno, mada je nezadovoljavajuće.

Nastavljajući svoj opis, Bramana kaže:

> Šuma je puna drveća koje rađa cvetove i plodove u četiri boje. Ta šuma je puna drveća koja rađa cvetove i plodove u tri boje, i pomešane. Ta šuma je puna drveća koje rada cvetove i plodove u dve boje, i u divnim bojama. Ta šuma je puna drveća koje rađa cvetove i plodove u jednoj boji i mirisne. Ta šuma je ispunjena (umesto sa sedam) sa dva velika drveta koja rađaju plodove neraznaznatljivih boja *{um i razumevanje — dva viša čula,* ili, teozofski, "Manas-Budi"). Ovde je jedna Vatra (Sopstvo) povezana sa Bramanom*^ i ima

Predlažem da se ovde držimo teksta i komentara urednika koji prihvata *bukvalna tumačenja* Arduna Misre i Nilakante. Naši orijentalisti se nikad ne bi potrudili da shvate kako indijski komentator, ako nije iniciran, neće moći ispravno da objasni tekst, a ako je *iniciran,* onda neće hteti.

Na ovom mestu engleski urednik nudi sledeće objašnjenje: "Pretpostavljam, posvećeni Bramanu". Bila bi to, zaista, veoma jadna posvećenost, tokom dovršavanja postepenog procesa oslobađanja u Jogi. Mi se usuđujemo da kažemo daje

dobar um (ili *pravo znanje,* prema Arduni Misri). A tu je i gorivo, naime, pet čula (ili ljudske strasti). Sedam *{oblika)* oslobođenja od njOr su Sedam *{oblika)* inicijacije. Ti kvaliteti su plodovi. (...) Tu, velikog Mudraca čeka gostoprimstvo. A kad im ukazu obožavanje i nestanu, zasija još jedna šuma, *u kojoj je inteligencija drvo,* a oslobođenje plod, koja ima hladovinu *{u obliku)* smirenosti, koja zavisi od Znanja, čija je voda zadovoljnost, a KŠETRAĐNA *(^'Vrhunsko Sov-*STVO, kaže Krišnau Mflgavat/G/ft', str. 102 i dalje) jeste Sunce unjoj.

Sad, sve ovo je veoma jasno, pa će svaki teozof, čak i od onih najmanje učenih, uspeti da razume tu alegoriju. Ipak, mi vidimo kako veliki orijentalisti svojim objašnjenjima od toga prave potpunu zbrku. "Veliki mudraci" koje "čeka gostoprimstvo" objašnjeni su kao da znače *čula,* "koja se, pošto su radila *kao da su nepovezana sa sopstvom,* najzad utapaju u njega". Ali, nije jasno, ako su čula "nepovezana" sa "Višim Sopstvom", na koji se način ona mogu "utopiti u njega"? Naprotiv, pre bi se pomislilo da, pošto personalna čula teže i nastoje da se povezu sa *impersonalnim* Sopstvom, ovo Sopstvo, koje je VATRA, sažiže nižih pet, a time pročišćava viša dva, "um i razumevanje" ili više aspekte *Manasa*^^ i *Budija.* Iz teksta je to sasvim jasno. "Veliki mudraci" *nestaju* nakon što su nili "obožavani". Ko ih je obožavao ako su oni (navodna čula) "nepovezani sa sopstvom"? U M , naravno, Manas (u ovom slučaju stopljen u *šesto čulo)* koji nije i ne može biti Braman, SOPSTVO, ili Kšetrađna - duhovno Sunce duše. U njega, kad dođe čas, mora utonuti i sam Um. On je obožavao "velike mudrace" i ugostio *zemaljsku* mudrost, ali kad je na njega "zasijala druga šuma", Inteligencija (Budi, sedmo čulo, ali šesti princip) se pretvorila u *to drvo* - ono

"Vatra" ili Sopstvo, realno više SOPSTVO "povezano", *odnosno, jedno sa Sramom,* Jednim Božanstvom. "Sopstvo" se, na ovom stupnju, više ne odvaja od univerzalnog Duha.

Onako kako se Mahat (univerzalna inteligencija) prvi rodio, odnosno ispoljio kao Višnu, a potom, kad je pao u materiju i razvio samosvest, postao egoizam, sebičnost, tako je i *Manas* dvojne prirode. On je pod vlašću Sunca i Meseca, jer, kako kaže Šankaračarja, "Mesec je um, a Sunce razumevanje". Sunce i Mesec su božanstva našeg planetarnog Makrokosmosa, pa zato Sankara dodaje da su "um i razumevanje odgovarajuća božanstva (ljudskih) organa" (vidi *Brihadaranjaka upanišada,* str 521 i dalje). Možda Arđuna Misra zato kaže da Mesec i *Vatra* (sopstvo, Sunce) sačinjavaju univerzum.

drvo čiji je plod oslobođenje - koje na kraju uništava i same korene drveta Ašvate, simbola *života* i njegovih iluzornih radosti i zadovoljstava. I zato, oni koji dostignu to stanje oslobođenja, po recima pomenutog mudraca, "višea nemaju strahova". U tom stanju "cilj se ne može opaziti zato što se pruža svuda".

"U njoj* uvek boravi sedam žena", nastavlja on, dovršavajući sliku. Lica tih žena, koje su, prema Arduni Misri, Mahat, Ahamkara i pet Tanmatri, uvek su pognuta naniže, pošto one predstavljaju prepreke na putu duhovnog uspona.

> (...) U toj šumi znanja (Bramanu), "Sopstvu", zajedno sa svojim gazdama, periodično borave Sedam savršenih Mudraca. Slava, sjaj i veličina, prosvetljenje, pobeda, savršenstvo i moć - tih sedam zraka dolaze nakon Sunca (Kšetrađne, Višeg Sopstva) (. . .) Oni čije su želje redukovane (nesebične) (...) čiji su gresi (strasti) spaljeni obuzdavanjem, stapaju Sopstvo u Sopstvo*" da se posvete Bramanu. Oni ljudi koji razumeju šumu Znanja (Braman, ili SOPSTVO), veličaju smirenost. A oni koji teže toj šumi se (ponovo) rađaju, da ne bi izgubili hrabrost. Takva je uistinu ta sveta šuma (. ..) i postoje razumeju, oni (Mudraci) deluju u skladu sa tim razumevanjem, pošto njima upravlja KŠETRAĐNA. (. . .)

Nijedan prevodilac medu zapadnjačkim orijentalistima nije dosad u toj alegoriji našao ništa više od misterija koje su povezane sa svetim ritualizmom, pokorama ili asketskim ceremonijama i *Hata Jogom.* Ali, onaj ko razume simboličke slike i čuje glas SOPSTVA UNUTAR SOPSTVA, videće u tome nešto daleko više od pukog ritualizma, ma koliko da se možda vara u pogledu sitinijih detalja ove filozofije.

I dopustite nam da ovde iznesemo poslednju primedbu. Nijedan pravi teozof, od onih najmanje učenih pa sve do najučenijih, ne bi trebalo da tvrdi kako je bilo šta što bi mogao da kaže ili napiše o okultnim stvarima nepogrešivo. Glavna stvar je u tome da se prizna da su na mnogo načina u klasifikaciji bilo kosmičkih, bilo ljudskih principa, po strani od grešaka u poretku evolucije, a posebno u metafizičkim pitanjima, i oni medu nama koji se pretvaraju da uče druge, koji su

"Telo u duši", kako tvrde daje rekao Arduna Misra, tačnije "Duša u Duhu", a na još višem nivou razvoja, "SOPSTVO ili Atman u Univerzalnom Sopstvu".

* Šumi. (nap. ured.)

veće neznalice nego mi - svi podložni greškama. Tako, grešaka ima i u *Razotkrivenoj Izidi,* i u *Ezoterijskom budizmu,* i u *Coveku,* i u *Magiji, beloj i crnoj,* itd., itd., a i u ovom delu će se verovatno naći više grešaka. Tu pomoći nema. Da bi jedno ovako veliko, pa čak i malo delo, 0 tako teško pojmljivim pitanjima bilo potpuno lišeno omaški i grešaka, trebalo bi da ga od prve do poslednje strane napiše neki veliki Adept, ako ne i Avatar. Jedino tada bi mogli da kažemo: "Ovo je uistinu delo bez greške i mane!" Ali, ukoliko je umetnik nesavršen, kako njegovo delo može biti savršeno? "Beskrajna je potraga za istinom!" Hajde daje volimo i da joj težimo radi nje same, a ne radi slave ili dobiti koju bi nam donelo otkrivenje nekog njenog manjeg ispoljavanja. Jer, ko od nas može da se usudi da kaže kako ima *ćelu* istinu u rukama, čak i kad se radi o nekom manjem učenju okultizma?

Međutim, što se tiče sadašnje teme, naš cilj je bio da dokažemo kako je doktrina o sedmostrukosti, ili podeli čovekovog sklopa veoma drevna i da je nismo izmislili mi. To smo uspešno i učinili, jer nas u toj tvrdnji svesno ili nesvesno podržava nekolicina antičkih, srednjovekovnih i savremenih pisaca. To što su oni prvi rekli, dobro su rekli: a ono što su oni kasniji ponovili, u celini je bilo iskrivljeno. Na primer: pročitajte *Pitagorejske fragmente* i uporedite sedmostrukog čoveka kako gaje izneo velečasni G. Oliver (G. *Oliver),* učeni mason, u svom *Pitagorejskom trouglu* (poglavlje o *"Nauci brojeva",* str. 179).

On kaže ovako:

> Teozofska filozofija je nabrojala SEDAM *svojstava* (ili principa) u Coveku, tj.
>
> (1.) Božanskog zlatnog Čoveka;
> (2.) Unutrašnje sveto telo od Vatre i Svetlosti, nalik na čisto srebro;
> (3.) Elementalnog čoveka;
> (4.) Živinog rajskog čoveka;
> (5.) Ratničkog čoveka nalik na dušu;
> (6.) Strasnog čoveka želja;
> (7.) Solamog čoveka, svedoka i ispitivača čuda univerzuma.
>
> Oni su takođe imali *sedam izvornih Duhova ili Moći Prirode.*

Uporedite tu zbrkanu priču i podelu zapadnjačke teozofske filozofije sa najnovijim teozofskim objašnjenjime istočnjačke škole teozofije, pa sami vidite koja je tačnija. Zaista:

Mudrost je sagradila sebi kuću,
Istesala je svojih *sedam stubova*.

(Poslovice, IX, 1) *

Što se tiče optužbe da naša škola nije usvojila sedmostruku klasifikaciju bramina, već da ju je pobrkala, ona je potpuno nepravedna. Prvo, "škola" je jedna stvar, a njeni predstavnici (za Evropljane) sasvim druga. Ti predstavnici moraju najpre da nauče abecedu praktičnog istočnjačkog okultizma da bi mogli ispravno da razumeju izuzetno nejasnu klasifikaciju koja je zasnovana na sedam različitih stadijuma *Pradne* (svesti), kao i da, pre svega, potpuno shvate *staje Prađna* u istočnjačkoj metafizici. Dati jednom zapadnjačkom proučavaocu tu klasifikaciju, znači pokušati da ga navedemo da pretpostavi kako može da objasni poreklo svesti, temačeći ga procesom kojim je njemu određeno znanje došlo putem *samo jednog od stanja* te svesti; drugim recima, navesti ga da objasni nešto što poznaje na *ovom* nivou, ali o čemu ne zna ništa na drugim nivoima, tj. povesti ga od duhovnog i psihološkog direktno ka ontološkom. Zato su teozofi od mnogih klasifikacija usvojili onu prvobitnu, staru.

Nakon što je javno predstavljeno tako mnogo nezavisnih svedoka i dokaza, uz dodatno citiranje iz teoloških izvora, beskorisno je baviti se više ovom temom. Sedam smrtnih grehova i sedam vrlina hrišćanskog sveta daleko su manje filozofski čak i od sedam slobodnih veština i sedam prokletih nauka, odnosno sedam gnostičkih veština omađijavanja. Jedna od njih je sada dospela u javnost, puna opasnosti i za sadašnjost i za budućnost. Savremeni naziv za nju je HIPNOZA. Zbog nepoznavanja sedam principa i zbog toga stoje koriste naučno orijentisani i neuki materijalisti, ona će se uskoro pretvoriti u SATANIZAM U pravom smislu te reci.

* Solomon. U izdavačkoj kući "Metaphysica", Beograd, 2004. godine objavljena je knjiga *Poslovice; Propovednik,* u prevodu Luja Bakotića. (nap. ured.)

KNJIGA II — DEO III

NAUKA NASUPROT TAJNE DOKTRINE

*

Znanje ovog nižeg sveta ~
Kaži, prijatelju, staje, laž ili istina?
Ako je laž, koji smrtnik mari daje spozna?
Ako je istina - koji smrtnik je ikad spoznao?

ARHAJSKA ILI SAVREMENA ANTROPOLOGIJA?

Kad god se pitanje o poreklu čoveka ozbiljno postavi iskrenom, razboritom i časnom naučniku, dobije se uvek isti odgovor - " N E ZNAMO". Jedan od takvih antropologa, sa svojim agnostičkim stavom je i de Kvatrfaž.

To ne znači da su i ostali ljudi od nauke fer i pošteni, pa bi u takvim slučajevima ovo naše zapažanje bilo sporno. Ali, procenjuje se da su 75 procenata evropskih naučnika evolucionisti. Da li su svi ti predstavnici savremene misli krivi za očigledno pogrešno tumačenje činjenica? Niko to ne kaže - iako postoji samo mali broj izuzetaka. Ali, u svom antiklerikalnom entuzijazmu i očajničkom traženju bilo kakve altemative u darvinizmu, osim teorije "posebnog stvaranja", naučnici su nesvesno neiskreni u "forsiranju" hipoteze čija je fleksibilnost nedovoljna i koja provocira veliki pritisak kome je danas i podvrgnuta. Međutim, neiskrenost u pogledu istih pitanja je očigledna i u crkvenim krugovima. Biskup Templ *(Temple)* se istakao kao okoreli pristalica darvinizma u svojoj knjizi *Religija i nauka.* Taj crkveni pisac ide toliko daleko da tvrdi kako je *materija* - nakon što je primila svoje "prvobitne utiske" - bez ikakve pomoći razvila sve kosmičke fenomene. Taj pogled se od Hekelovog razlikuje samo po tome što postulira jedno hipotetičko božanstvo "u pozadini onostranog", božanstvo koje stoji potpuno po strani od međuigre sila. Takav jedan metafizički entitet isto je toliko teološki Bog koliko i onaj Kantov. Nagodba biskupa Templa sa materijalističkom naukom je, po našem mišljenju, glupa - a da i ne govorimo o tome da odbacuje biblijsku kosmogoniju. Suočeni sa tim gubitničkim povlađivanjem materijalizmu našeg "učenog" doba, mi, okultisti, možemo jedino da se nasmešimo. Ali, šta da kažemo

0 odanosti Učiteljima kojima takvi teološki zabušanti, kako nas uveravaju, služe - Hristu i hrišćanstvu u celini?

Međutim, zasad nemamo želju da bacimo rukavicu u lice sveštenstvu, pošto se trenutno bavimo samo materijalističkom naukom. Ona, preko svojih najboljih predstavnika, odgovara na naše pitanje: " M i ne znamo" - pa se ipak većina naučnika ponaša tako kao da im je sveznanje ostaviljeno u naslede.

Jer, uistinu, taj negativni odgovor nije sprečio većinu naučnika da teoretišu o tom pitanju, pri čemu svak nastoji da stvori svoju posebnu teoriju koja bi se prihvatila uz isključenje svih ostalih. I tako, od Mejea *(Maillet),* 1748. godine, pa do Hekela, 1870. godine, teorije o poreklu ljudske rase razlikovale su se onoliko koliko i ličnosti onih koji su ih izmislili. Bifon *(Buffon),* Bori de Sen Vensan *(Bory de St. Vincent),* Lamark, I. Ž. Sen Iler *(E. G. St. Hilaire),* Godri *{Gaudry),* Noden *{Naudin),* Valas *(JVallace),* Darvin, Oven, Hekel, Filipi, Fogt *(Vogt),* Haksli, Agasi, itd., itd. - svaki od njih je postavio neku manje ili više naučnu hipotezu o postanku. De Kvatrfaž ih deli na dve osnovne grupe - jednu koja se drži *naglih,* i druge koja se drži *veoma postepenih* preobražaja; prva od njih smatra daje novi tip (čoveka) proizvelo neko biće koje je potpuno drugačije, dok ovi drugi poučavaju da se evolucija čoveka odvija postepenom diferencijacijom.

Za divno čudo, upravo je najnaučniji od tih autoriteta izbacio najnenaučniju od svih dosadašnjih teorija. Prilično je očigledno da se brzo primiče čas kada će se na učenje o poreklu čoveka od nekog majmunolikog sisara gledati sa još manje uvažavanja nego na teoriju o stvaranju Adama od ilovače, a Eve od njegovog rebra. Jer:

> Očigledno je, naročito u skladu sa najosnovnijim principima darvinizma, da jedno organizovano biće ne može biti potomak drugog bića čiji je razvoj obrnut njegovom. (. . .) Shodno tome, u skladu sa tim principima, *čovekse ne može smatrati potomkom bilo kakvog majmunolikog tipa.*
>
> *(De Kvatrfaž, Ljudske vrste, str 111)*

' U ovom delu se govori i o razvoju ljudskog i majmunskog mozga.

Kod majmuna, temporo-sferoidne moždane vijuge, koje formiraju srednji režanj, pojavljuju se i dovršavaju razvoj pre prednjih vijuga koje formiraju čeoni režanj. Nasuprot ovome, kod čoveka se najpre javljaju frontalne vijuge, a vijuge srednjeg režnja se formiraju kasnije. ,„ . ,.

Lukeovi *(Lucae)* argumenti *versus* teorije o majmunskom poreklu, zasnovani na drugačijim spojevima kostiju koje sačinjavaju osnovu lobanje kod čoveka i čovekolikih majmuna, dobrano je pretresao Smit *{Učenje o poreklu i darvinizam,* str. 290). On priznaje da:

> (. . .) *majmun, što više raste, postaje sve više nalik na životinju {. . .) a čovekpostaje sve više nalik na čoveka.*

Tu autor kao da na trenutak zastaje pre nego što nastavi:

> Spoj kostiju ose lobanje možda se ipak može naglasiti kao ljudska karakteristika nasuprot majmunima; iz toga se *teško* može izvesti jedna posebna karakteristika reda, a poglavito što se tiče učenja o poreklu *izgleda* da ova karakteristika nipoštio nije presudna.

Očigledno je daje taj pisac prilično uznemiren ovim argumentom. On nas uverava kako taj argument uklanja svaku mogućnost da su današnji majmuni bili preci čoveka. Ali, zar on takode ne negira i samu mogućnost da su ljudi i čovekoliki majmuni imali istog pretka - ma koliko on bio apsolutno teorijski?

Čak je i sama "prirodna selekcija" svakog dana sve ugroženija. Mnogi dezertiraju iz darvinističkih redova, a oni koji su nekad bili najrevnosniji sledbenici darvinizma, zahvaljujući novim otkrićima, polako ali sigurno se spremaju da okrenu novi list. U *Časoposu Kraljevskog mikroskopskog društva* (oktobar 1886.), može se pročitati sledeće:

> FIZIOLOŠKA SELEKCIJA - G. Ž. Roman (G. *J. Romanes)* smatra daje prirodnu selekciju donekle teško smatrati teorijom o poreklu adaptivnih struktura. G. Roman predlaže da se ta teorija zameni nečim što on naziva fiziološkom selekcijom, ili izdvajanjem sposobnih. Njegovi pogledi se zasnivaju na krajnjoj osetljivosti sistema za reprodukciju na male promene u životnim okolnostima, pa on misli da se kod divljih vrsta moraju javiti varijacije u pravcu većeg ili manjeg steriliteta. Ako je ta varijacija takva da reproduktivni sistem, koji kod roditeljskog oblika pokazuje određen nivo steriliteta, nastavi da bude plodan u granicama oblika varijetata, ta varijacija se neće izbrisati ukrštanjem, niti će izumreti usled steriliteta. Kad se pojavi varijacija tog tipa, fiziološka barijera mora

> podeliti vrstu na dva skupa. (. . .) Taj autor, na kraju, ne smatra nemogućnost ukrštanja posledicom specifičnih diferencijacija, već njenim uzrokom.^

Postojali su pokušaji da se navedeno razmatranje proglasi dopunom i nastavkom darvinističke teorije. Ali, u najbolju ruku, to je *nezgrapan* pokušaj. Uskoro će neko navoditi javnost da veruje kako je delo g. K. Diksona (C. *Dixon), Evolucija bez prirodne selekcije,* takode darvinizam - samo proširen, kao što tvrdi autor!

Ali, to bi bilo kao kad bi se čovekovo telo podelilo na tri dela ili na razne delove, pa se onda smatralo daje svaki taj deo isti onaj čovek kakavje bio i ranije - samo stoje proširen. Pa ipak, pomenuti autor tvrdi (str. 79):

> Neka se jasno razume da nijedan slog knjige koja sledi nije napisan da se suprotstavi Darvinovoj teoriji prirodne selekcije. Ja sam samo objasnio određene fenomene (. . .) Što više čovek proučava Darvinova dela, to je više ubeđen u istinitost njegovih hipoteza. (!!)

A pre toga, na strani 48, on aludira na:

> (. . .) neodoljiv niz činjenica koje Darvin saopštava da bi podržao svoju hipotezu, činjenica koje su pobednički provele teoriju prirodne selekcije kroz sve prepreke i primedbe.

To, međutim, nije sprečilo ovog učenog autora da tu teoriju uzdrma isto tako "pobednički", već i samim tim stoje svoje delo nazvao *Evolucija hez prirodne selekcije,* ili, stoje na toliko mnogo mesta razbio Darvinovu teoriju u atome.

Što se tiče same prirodne selekcije, među mnogim današnjim misliocima koji prećutno prihvataju zaključke darvinizma vlada kraj-

Jedna urednička primedba tome dodaje da "F, J. B", u časopisu *Athenceum* (br. 3.069, 21. avgust 1886. godine, str. *lAl-lAT},* ukazuje da su prirodnjaci odavno priznali postojanje "morfološke" i "fiziološke" vrste. Prve potiču iz ljudskog uma, a druge od niza promena koje su bile dovoljno velike da utiču kako na unutrašnje, tako i na spoljašnje organe neke grupe udruženih individua. "Fiziološka selekcija" morfoloških vrsta predstavlja brkanje ideja, a fiziološka selekcija fizioloških vrsta je "ponavljanje istog termina".

nja pometnja. Na primer, čista je retorika pripisivati "prirodnoj selekciji" moć da *stvara* vrste. "Prirodna selekcija" nije nikakav entitet, već pogodan izraz koji opisuje način na koji sposobni preživljavaju, a nesposobni stradaju, do čega dolazi medu organizmima u borbi za opstanak. Svaka grupa organizama nastoji da se proširi izvan granica svog postojanja; neprekidna borba za život - borba "da nade dovoljno hrane i da izbegne da bude hrana drugome", povrh prilagodavanja uslovima u okruženju, čini neophodnim stalno istrebljivanje nedovoljno sposobnih. Na taj način se izdvaja *elite* svake sorte, koja nastavlja vrstu i prenosi svoje organske karakteristike potomcima. Tako se ovekovečuju sve korisne varijacije i postiže progresivan razvoj. Ali, prirodna selekcija, "selekcija *kao jedna vrsta moći",* po skromnom mišljenju autora ove knjige, zapravo predstavlja puki mit, posebno kad se za njom poseže kao za načinom da se objasni poreklo vrsta. "Ona" *ne može ništa da stvori* iz sebe i barata samo grubim materijalima koji su joj na raspolaganju. Ona predstavlja samo pogodan termin da se izrazi način na koji se "korisne varijacije" tipiziraju kad jednom do njih dođe. Pravo pitanje, međutim, glasi: koji UZROK - u kombinaciji sa drugim sekundarnim uzrocima ~ dovodi do tih "varijacija" u samim organizmima. Mnogi od tih sekundarnih uzroka su čisto fizički, klimatski, vezani za ishranu, itd., itd. Vrlo dobro. Ali, pored sekundarnih aspekata organske evolucije mora se potražiti ijedan dublji princip. "Spontane varijacije" materijalista i *"slučajne* divergencije" su termini koji u jednom univerzumu "Materije, Sile i NUŽNOSTI" sami sebi protivreče. Puki varijeteti nekog tipa, po strani od nadzomičkog prisustva nekog kvaziinteligentnog impulsa, ne mogu, na primer, da objasne ogromnu složenost i čudesnost ljudskog tela. Pored drugih mislilaca koji ovo u celini negiraju, o nedovoljnosti darvinističke mehanicističke teorije naširoko je izlagao dr fon Hartman. Pisati, kao što to čini Hekel, da postoje *slepe,* indiferentne ćelije "koje se ureduju u organe", značilo bi potcenjivati inteligenciju čitalaca. Ezoterički odgovor na pitanje kako su nastala životinjske vrste dat je na drugom mestu.

Ti čisto *sekundarni* uzroci diferencijacije, svrstani u grupe kao stoje polna selekcija, prirodna selekcija, klima, izolacija, itd., itd., samo zavode na stranputicu zapadnjačke evolucioniste i ne nude pravo objašnjenje "odakle" nastaju "predački tipovi", koji služe kao polazna

tačka za fizički razvoj. Istina glasi da uzroci diferencijacije koje poznaje savremena nauka počinju da deluju tek nakon *što prvobitni korenski tipovi životinja iz astrala pređu u fizički plan.* Darvinizam susreće evoluciju tek na njenoj središnjoj tački - to jest, kad je astralna evolucija već rodila obične fizičke sile sa kojima nas upoznaju naša današnja čula. Ali, čak je i tu darvinistička teorija, i pored "proširenja" sa kojim se nedavno pokušalo, nedovoljna da odgovori na činjenice ovog slučaja. Fiziološka razlika, koja stoji u osnovi vrsta - to čemu su svi drugi zakoni podređeni i u odnosu na šta su sekundarni - predstavlja podsvesnu inteligenciju koja prožima materiju, i koja prvobitno potiče iz ODRAZA Božanske mudrosti i mudrosti Đan Kohana.^ Jedan veoma poznati mislilac, E. fon Hartman, nedavno je došao do prilično sličnog zaključka; on, u očajanju zbog neefikasnosti prirodne selekcije *lišene pomoći,* smatra da evoluciju inteligentno vodi NESVESNO (kosmički *Logos* u okultizmu). Ali, on deluje samo posredstvom FOHATA ili energije Đan Kohana, a ne na direktan način, kako taj veliki pesimista opisuje.

Upravo to razilaženje ljudi od nauke, njuhovo uzajamno neslaganje, pa čak i kontradikcije *sa samima sobom,* dalo je autorki knjige koju čitate hrabrost da obelodani starija učenja - makar i samo kao hipoteze koje će uvažiti *buduća* nauka. Iako autorka ovog dela nije mnogo učena po tom pitanju, neistine i rupe u današnjoj nauci su toliko očigledne, čak i skromnom zapisivaču ovih arhajskih objašnjenja, daje ona resila da ih sve dotakne, ne bi li između pomenuta dva učenja uspostavila paralelu. Za okultizam, to je pitanje samoodbrane i ništa drugo.

Do sada se *Tajna Doktrina* bavila čistom metafizikom. Sada se ona spustila na zemlju i našla se u domenu prirodnih nauka i praktične antropologije, odnosno grana koje materijalistički prirodnjaci smatraju svojim zakonitim imanjem, tvrdeći, štaviše, hladnokrvno sledeće: stoje više i savršenije delovanje Duše, to je onaj)odložnija analizi i objašnjenjujeJmo *zoologa i fiziologa* (Hekel, *Celije-Duše*

Nagelijev *(Nageli) "princip mogućnosti usavršavanja";* de Baerovo *{de Baer) "stremljenje svrsi";* Braunov *"Božansid dah* kao unutrašnji impuls istorije evolucije Prirode"; *"sklonost usavršavanju"* profesora Ovena, itd. - sve su to skrivena ispoljavanja univerzalnog, vodećeg FOHATA, bogatog Božanskom mišlju, kao i mišlju Đan Kohana.

i Duše-Ćelije). Ta užasna pretencioznost dolazi od onoga ko nije oklevao da dokaže svoje poreklo od majmuna, da u pretke čoveka uključi i *Lemuridce,* koje je on unapredio u rang *Prosimice,* sisara bez otpadne opne, i kojima sasvim nekorektno pripisuje otpadnu opnu i diskoidnu placentu." Zbog toga gaje žestoko iskritikovao de Kvatrfaž, a kritikovali su ga i njegova sopstvena braća materijalisti i agnostici, isto tako veliki ako ne i veći autoriteti od njega samog, naime, Virhov *{Virchow)* i Diboa-Rejmon *{Du Bois-Reymonđ)}*

Uprkost tom protivljenju, Hekelove fantastične teorije neki i dan danas nazivaju naučnim i logičnim. Tajanstvena priroda Svesti, Duše i Duha u Čoveku, danas se objašnjava kao puko napredovanje funkcija protoplazmatičnih molekula živih *Protista* (jednoćelijskih organizama između biljaka i životinja), a kaže se da postepena evolucija i rast ljudskog uma i "društvenih instinkata" ka civilizaciji vodi poreklo od civilizacije mrava, pčela i drugih bića, pa su šanse da se nepristrasno sasluša doktrina drevne Mudrosti zaista male. Profanom *obrazovanom* čoveku se kaže da se "odnedavno socijalni instinkt nižih životinja *smatra jasnim izvorom morala,* čak i ljudskog" (!) i da su naša božanska svest, naša duša, intelekt i težnje "izrasle iz najnižih stanja proste ćelije-duše" želatinoznog *Bathybiusa* - (vidi Hekelovo delo *Današnji položaj evolucije,* beleške) - i izgleda da on u to veruje. Takvom čoveku, metafizika okultizma mora da izgleda kao Kinezima naši najveličanstveniji orkestralni i vokalni oratorijumu - zvuk koji im ide na živce.

Pa ipak, da li su naša ezoterijska učenja o "anđelima", o prve tri />re-životinjske ljudske Rase i o padu Četvrte, *na nižem nivou fantaziranja i samoobmane* nego što su to hekelijanske "plastidulame" ili neorganske "molekularne duše *Protista* (praorganizama)? Između

Vidi u daljem tekstu, de Kvatrfažovo *razobličavanje* Hekela u odeljku I I, dela *Preci čovečanstva koje nudi nauka.*

Striktno govoreći, Diboa-Rejmon je *agnostik,* a ne materijalist. On se vrlo snažno bunio protiv materijalističke doktrine, koja tvrdi da su mentalni fenomeni samo posledica kretanja molekula. I najtačnijey?zio/oš^o poznavanje strukture mozga, tvrdi on:

> (. . .) ostavlja nam samo materiju u kretanju pa *mi moramo da idemo dalje* i da priznamo potpuno nepojmljivu prirodu psihičkog principa, koji je *nemoguće smatrati* pukom posledicom materijalnih uzroka.

evolucije duhovne prirode čoveka od pomenute duše amebe i navodnog razvoja njegovog fizičkog oblika od protoplazmatičnog stanovnika okeanskog mulja zjapi provalija koju ne može lako da premosti nijedan čovek koji *\xpunoj* meri poseduje ljudske intelektualne sposobnosti. Fizička evolucija, kako nas uči savremena nauka, predmet je otvorenih rasprava, a duhovni i moralni razvoj po istim principima je bolesni san grubog materijalizma.

Štaviše, prošla, kao i sadašnja svakodnevna iskustva uče nas da znanstvene institucije nikad nisu prihvatile neku istinu dok se ona nije poklopila sa uobičajenim, unapred spremljenim idejama njenih profesora. Ž. Sen Iler je rekao:

> Kruna onog ko donosi nešto novo je kruna od tmja.

U svetu preovladuje samo ono što se uklapa u popularne hobije i prihvaćena shvatanja. Otuda tijumf hekelijanskih ideja, uprkos tome što su ih Virhov, Diboa-Rejmon i drugi proglasili *"svedočanstvom bede* prirodnih nauka".

Ma koliko daje materijalizam nemačkih evolucionista, koji je u svom prihvaćenom antropološkom sistemu nesaglasan sa stvarnim činjenicama prirode, suprotan duhovnim zamislima ezoteričke filozofije, pseudoidealističke sklonosti, koje boje današnju englesku misao, još su opasnije. Čisto materijalističko učenje dopušta direktno pobijanje i pozivanje na logičke činjenice. A današnji idealizam ne samo da nastoji da, sa jedne strane, usvoji osnovne negacije ateizma, nego zapetljava svoje pristalice u mrežu *nestvarnost,* koja kulminira u praktičnom nihilizmu. Rasprava sa takvim piscima je gotovo nemoguća. Zato će se idealisti još više nego materijalisti suprotstavljati okultnim učenjima. Ali, pošto zastupnike ezoteričke antropo-ge*neze* neće snaći gora sudbina nego da ih njihovi dušmani otvoreno nazovu "luđacima" i "neznalicama", ove drevne teorije se bezbedno mogu svrstati uz mnoga savremena nagađanja i čekati vreme kad će biti potpuno ili bar delimično priznate. Međutim, pošto će oni verovatno poricati i samo postojanje tih "drevnih teorija", moramo da iznesemo najbolje dokaze i da ih se držimo po svaku cenu.

U našem rodu i u našoj generaciji jedini "hram u Univerzumu" retko je *unutar* nas, već su naša tela i umove toliko uprljali Greh i Nauka da, spolja gledano, on *sada* izgleda samo kao hram bezako-

nja i zabluda. I ovde se jednom za svagda mora definisati uzajamni odnos okultizma i savremene nauke.

Mi teozofi rado ćemo se pokloniti pred takvim ljudima od znanja kao što je to pokojni prof. Balfor Stjuart *{Balfour Stewart),* zatim gospodom Kruksom, de Kvatrfažom, Valasom, Agasijem, Butlerovim *{Butlerof)* i nekolicini drugih, mada se, možda, iz pozicije ezoteričke filozofije, ne slažemo sa svime što oni kažu. Ali, ništa nas ne može naterati čak ni da uvažimo mišljenja drugih naučnika, kao što su Hekel, Karl Fogt *{Carl Vogt)* ili Ludvig Bihner *{Ludwig Bilchner),* u Nemačkoj, ili g. Haksli i njegovi materijalistički istomišljenici u Engleskoj - uprkos ogromnoj erudiciji ovog gospodina. Takvi ljudi su naprosto intelektualne i moralne ubice budućih generacija, posebno Hekel, čiji se grubi materijalizam često pretvara u idiotsku *naivetes.** Treba samo pročitati njegov rad *Covekovpedigre i drugi eseji* (Ejvelinov prevod na engleski) pa da čitalac oseti želju, iskazano Jovovim recima, da uspomena na njega nestane sa ovog sveta i da "na ulicama više nema njegovog imena". Čujte ga kako ismeva ideju o poreklu ljudske rase "kao natprirodnog (?) fenomena", kao nečeg "što nije *posledicaprostih mehaničkih uzroka, fizičkih i kemijskih sila,* već zahteva direktno mešanje neke tvoračke ličnosti (. . .)" Tvorac mitske *Sozure* nastavlja:

> (...) Sad, središnja tačka Darvinovog učenja je u tome što ono pokazuje da su najjednostavniji mehanički uzroci, čisto fizičko-hemijski fenomeni prirode, sasvim dovoljni da objasne najveće i najteže probleme. Darvin na mesto *svesne kreativne sile* koja gradi i uređuje tela životinja i biljaka po unapred pripremljenom planu, stavlja *niz prirodnih sila koje deluju slepo (ili, mi kažemo) bez cilja, bez nacrta.* Na mestu proizvoljnog čina manipulacije mi imamo nužni zakon evolucije (. . .) (Isto su imali i Manu i Kapila, a istovremeno i vodeće, svesne i inteligentne Moći) (. . .) Darvin je veoma mudro (. . .) ostavio po strani pitanja kao što je pitanje porekla života. Ali, vrlo brzo su o toj posledici, koja ima tako dalekosežne rezultate, počeli otvoreno da raspravljaju sposobni i hrabri ljudi od nauke, kao što su Haksli, Karl Fogt, Ludvig Bihner Smatrali su da je *mehaničko poreklo najranijih oblika života* neophodan nastavak Darvinovog učenja (...) a mi se danas bavimo samo

(Franc.) - Naivnost, (nap. prev.)

jednom posledicom te teorije, *prirodnim* poreklom ljudske rase posredstvom SVEMOGUĆE EVOLUCIJE.

(str 34, 37)

Na to, nezbunjen ovom naučnom papazjanijom, okultizam odgovara: u hodu evolucije, kad je fizičko trijumfovalo nad mentalnom i duhovnom evolucijom i skoro da ih je zgnječilo svojom težinom, veliki dar *Krijašakti*^ ostao je nasledstvo samo nekolicine odabranih ljudi u svakom dobu (. . .) Duh uzalud nastoji da *ispolji sebe u svojoj punoći u čisto organskim oblicima* (kao što je objašnjeno u delu I ovog toma), a sposobnost koja je bila prirodno svojstvo ranog čovečanstva Treće Rase postala je nešto što spiritisti i okultisti smatranju samo fenomenom, a materijalisti *naučnom nemogučnošću.*

U našem savremenom dobu naravno daje besmislena i smešna sama tvrdnja kako postoji sila koja može da stvori ljudske oblike - spremne *omotače* za *"svesne* monade" ili Nirmanakaje iz prošlih Manvantara koji se inkamiraju u njima! A ono što se smatra sasvim prirodnim, sa druge strane, jeste stvaranje Frankenštajnovog čudovišta, *plus* stvaranje moralne svesti, religiozne težnje, genija i osećaja sopstvene besmrtne prirode unutar svog sopstva - pomoću "fizičko-hemijskih sila, vodenih šlepom Svemogućom Evolucijom" *(Covekov pedigre).* Što se tiče porekla čoveka, ne *ex-nihilo,* ulepljenog sa malo crvene gline, ali od božanskog Entiteta koji učvršćuje astralno telo pomoću materijala iz okruženja - ta zamisao je toliko besmislena da je materijalisti u svojim razmišljanjima čak i ne pominju. Pa ipak, okultisti i teozofi su spremni da se njihove tvrdnje i teorije - ma koliko na prvi pogled izgledale nenaučne i praznoveme - po svojoj suštinskoj vrednosti i verovatnoći uporede sa teorijama savremenih evolucionista. Otuda se ezoteričko učenje potpuno suprotstavlja darvinističkoj evoluciji *kad se primeni na čoveka, a delimično* i na ostale vrste.

Bilo bi interesantno da bacimo pogled na mentalnu predstavu o *Evoluciji* u naučnom mozgu jednog materijaliste. Štaje EVOLUCIJA? Ako bismo im tražiH da definišu puno i *kompletno* značenje tog termina, ni Haksli ni Hekel ne bi to definisali ništa bolje nego stoje definisano u Vebsterovom rečniku: "čin razvijanja, proces rasta, razvoja,

Za objašnjenje pojm^ *Krijašakti* vidi komentar 2 u Stanci 26.

kao razvoj cveta od pupoljka, ili životinje iz jajeta". Pa ipak, pupoljak preko svoje roditeljske biljke potiče od semena, a jaje od životinje ili ptice koja gaja položila - ili, bar od čestice protoplazme od koje se proširila i izrasla. Da li *seme* i *čestica* moraju u sebi da imaju skrivene potencijale za reprodukciju i postepeni razvoj hiljadu i jednog oblika ili faze evolucije, koje su nužne da se odigraju pre nego što se cvet ili životinja potpuno razviju? Ako je tako, onda *mora biti prisutan* budući plan, ako ne i MODEL. Staviše, *mora se pronaći i poreklo tog semena* i objasniti njegova priroda. Jesu li darvinisti uspeli u tome? Ili će nam dati *moneru* da se njome zadovoljimo? Ali, taj atom Vodenog Ambisa *nije* homogena materija i mora da postoji nešto ili neko da ga uobliči i učini ga bićem.

Nauka i na ovom mestu opet ćuti. Ali, pošto, po učenju i materijalista i psihologa savremene orijentacije, u toj čestici, semenu ili zametku, nema samosvesti - u tome se okultisti bar u nečemu slažu sa svojim prirodnim neprijateljima - staje onda ono što vodi tu silu ili sile tako nepogrešivo u procesu evolucije? *Šlepa sila?* Isto tako možemo nazvati *slepim* mozak u Hekelu koji je stvorio njegov *Pedigre čoveka* i druga njegova pipanja u mraku. Lako možemo da zamislimo da tom mozgu nedostaju jedan ili dva važna centra. Jer, svako ko zna bilo šta o anatomiji ljudskog, pa čak i bilo kog životinjskog tela, a i dalje je *ateista* i *materijalista,* mora biti "nepopravljivo bezuman", prema lordu Herbertu, koji s pravom u obliku ljudskog tela i koherenciji njegovih delova vidi nešto tako neobično i paradoksalno da smatra kako je to "najveće čudo prirode". Danas, kad nijedan *normalan* čovek od nauke ne okleva da kaže: *"slepe* sile" i *"nema* plana" ni u čemu pod kapom nebeskom, čak i na osnovu malo onog što se zna i što je dosad otkriveno o silama i radu kosmosa, Herbert vrlo jasno vidi da su svaka čestica i atom u skladu sa svojim susednim atomima, a oni sa čitavom celinom i da svaki ima svoju posebnu misiju tokom čitavog životnog ciklusa. Ali, na sreću, najveći i najistaknutiji današnji mislioci i naučnici počinju da se bune protiv tog "Pedigrea", pa čak i protiv Darvinove *teorije prirodne selekcije,* iako njen autor verovatno nikad nije razmišljao o tako dalekosežnim zaključcima. Istaknuto delo ruskog naučnika N. T. Danilevskog *{N. T. Danilevsky) - Darvinizam: jedno kritičko preispitivanje ove teorije* ~ u potpunosti je uzdrmava, a to čini i de Kvatrfaž u svom poslednjem

delu. Našim čitaocima preporučujemo da prouče učene radove dr Buržea *(Bourges)* - koje je ovaj član Pariškog antropološkog društva pročitao na poslednjem zvaničnom sastanku tog udruženja - naslovljene *Psihologija evolucije: evolucija Duha, itd.,* u kojima on u potpunosti pomiruje ta dva učenja - učenje o fizičkoj i duhovnoj evoluciji. On objašnjava poreklo raznovrsnih organskih oblika koji su uklopljeni u svoju okolinu sa tako očiglednim i inteligentnim planom pomoću dva principa koji se uzajamno pomažu i u *interakciji* su u ispoljenoj prirodi: unutrašnjim Svesnim Principom, koji se prilagodava fizičkoj prirodi i urođenim potencijalima te prirode. Tako se taj francuski naučnik vraća našem starom prijatelju, *Arheusu,* ili životnom principu, ne imenujući ga, kako je to učinio dr Ričardson u svojoj *Nervnoj sili,* itd. Istu ideju je nedavno u Nemačkoj razvio baron Helenbah u svom izuzetnom delu *Individualnost u svetlosti biologije i suvremene filozofije.*

Do tih istih zaključaka je, kako vidimo, došao još jedan ruski mislilac, N. N. Strahov (A^. *N. Strachof),* koji u svojim *Osnovnim konceptima psihologije i fiziologije* kaže:

> Najjasniji i najpoznatiji tip razvoja možemo naći u našoj sopstvenoj mentalnoj ili psihičkoj evoluciji, koja je služila drugim kao model daje slede (. . .) Ako su organizmi *entiteti* (. . .), onda je jedino ispravno da zaključimo i potvrdimo to da organski život teži da začne psihički život, ali bi još tačnije i još više u skladu sa duhom te dve vrste evolucije bilo da kažemo kako *isprava svrha organskog života tendencija duha da se ispolji u supstancijalnim oblicima, da se zaodene supstancijalnom realnošću. Najviši oblik je ono što sadrži potpuno objašnjenje najnižeg, a ne obrnuto.*

Time on priznaje, kao i Burze u navedenom *Obraćanju,* identičnost tog tajanstvenog, organizujućeg i celovito delujućeg Principa sa Samosvešću i Unutrašnjim Subjektom, kojeg mi nazivamo EGO, a ceo svet - Duša. I tako se, postepeno, svi najbolji naučnici i misli-oci po svojim opštim zaključcima približavaju okultistima.

Ali, smatra se da takvi metafizički nastrojeni ljudi od nauke u startu nisu u pravu i njih će većina teško slušati. U svojoj sjajnoj pesmi o Izidinom velu, Šiler vodi radnju tako da mladi smrtnik, koji se usudio da podigne taj neprozirni pokrivač, pada mrtav nakon što

je video golu Istinu u licu te neumoljive boginje. Da li su neki od naših darvinista, tako nežno ujedinjeni u prirodnoj selekciji kao neka familija, takođe bacili pogled na Majku bez njenih velova? Čovek bi gotovo mogao da posumnja daje tako nakon čitanja njihovih teorija. Mora da su ti veliki intelekti kolabirali dok su iz prevelike blizine premeravali nepokriveno lice Prirode, što je u njihovim mozgovima ostavilo samo sivu masu i ganglije da reaguju na *slepe* fizičko-hemijske sile. U svakom slučaju, Sekspirovi stihovi sjajno pristaju našem savremenom evolucionisti, koji simbolizuje onog "ponosnog čoveka" koji:

> *Odeven u malo prekratak autoritet.*
> *Najveći neznalica u onome u staje najviše uveren.*
> Njegova staklasta suština - poput besnog majmuna,
> Izvodi takve fantastične trikove pred visokim nebom
> Zbog kojih Anđeli jecaju! (. . .)

Oni nemaju ništa sa "anđelima". Njihova jedina briga je ljudski predak, majmunoliki Noje, koji je izrodio tri sina - repatog kinocefala *(Cynocephalus),* bezrepog Majmuna i "šumskog" paleolitskog čoveka. U toj tački njima se ne može oponirati. Svaka sumnja koja se prema tome izrazi smesta se pokopava kao pokušaj da se obogalji naučno istraživanje. Nepremostiva teškoća u samoj osnovi teorije evolucije, odnosno to što nijedan darvinista nije u stanju ni približno da odredi u *kom periodu* i u *kom obliku* se pojavio prvi čovek, minimizira se do tričave smetnje koja "nije od stvarnog značaja". Sve grane znanja dele istu sudbinu, kažu nam. Kemičar zasniva svoje krajnje nerazumljive proračune samo na "hipotezi o atomima i molekulima, od kojih nijedan nikad nije bio viđen izolovan, izmeren ili definisan. Električar govori o magnetskim fluidima koji se nikad opipljivo ne otkrivaju, a ne može se tačno odrediti ni poreklo molekula ni magnetizma. Nauka ne zna ništa i ne pretenduje na bilo kakvo znanje o počecima zakona, materije ili života (...)", itd. itd. *(Znanje,* januar 1882.).

I najzad, pored toga, odbaciti jednu *naučnu hipotezu,* ma kako ona bila besmislena, znači počiniti neoprostiv greh! Mi to rizikujemo.

II

KAKO NAUKA PREDSTAVLJA PRETKE ČOVEĆANSTVA

> Pitanje nad pitanjima za čovečanstvo - problem koji je u osnovi svih drugih i koji je predmet dubljeg interesovanja od bilo kog drugog -jeste utvrđivanje mesta koje čovek zauzima u prirodi, kao i to kakav je njegov odnos prema Univerzumu.
>
> HAKSLI

Svet je danas podeljen i dvoumi se između *božanskih* predaka - bili oni Adam i Ava ili lunami Pitriji - i *Bathybius Heackelii,* želatinoznog usamljenika slanih dubina. Pošto smo objasnili okultnu teoriju, ona se sada može uporediti sa teorijom savremenog materijalizma. Pozivamo čitaoca da izabere između te dve teorije nakon što prosudi 0 njihovim vrlinama.

Neku utehu zbog odbacivanja naših božanskih predaka možemo naći u tome što u striktnoj nauci hekelijanske pretpostavke ne prolaze ništa bolje od naših. Hekelovoj filogenezi se podjednako smeju i protivnici njegove fantastične evolucije i drugi, veći naučnici, kao što bi joj se smejale i naše prvobitne rase. Lako možemo poverovati Diboa-Rejmonu kad kaže daje:

> (...) genealoško stablo naše vrste skicirano u *"Schopfungs-geschichte "* isto toliko vredno koliko bi u očima kritičnog istoričara bio spisak predaka homerskih junaka.

Kad se to utvrdi, svako će videti da je jedna hipoteza isto tako dobra kao i neka druga. A pošto nalazimo da i sam taj nemački priro-

dnjak (Hekel) priznaje da se ni geologija (u njenoj istoriji prošlosti), a ni istorija predaka postojećih organizama nikad neće "uzdići do nivoa egzaktne nauke",' ostao je veliki prostor da okultna nauka iznese svoje shvatanja i uloži svoje proteste. Svetu je ostalo da izabere između učenja Paracelzusa, "oca savremene hemije", i Hekela, oca mitske *Sozure.* Više od toga ne tražimo.

Bez namere da se uključimo u raspravu tako učenih prirodnjaka kao što su Diboa-Rejmon i Hekel *a propos* našeg krvnog srodstva sa "onim našim precima koji su od klasa jednoćelijskih organizama, crva, *Acrania, Pisces, Amphibia, Reptilia* do *Aves"** ~ mi možemo samo da kažemo nekoliko reci i postavimo jedno ili dva pitanja, radi informisanja neših čitalaca. Koristeći tu priliku i imajući na umu Darvinovu teoriju o prirodnoj selekciji, itd., upitali bismo nauku - u pogledu porekla ljudskih i životinjskih vrsta - koja je od sledeće dve teorije evolucije više naučna, ili više *nenaučna,* ako vam se tako sviđa.

(1) Da lije to evolucija koja počinje sa polnim razmnožavanjem?

(2) Ilije to ono učenje koje pokazuje postepeni razvoj organa, njihovo očvršćivanje i razmnožavanje svih vrsta, isprva pomoću jednostavne, lake deobe jedne na dve i više individua. Potom sledi novi razvoj - prvi korak ka vrstama koje imaju odvojene različite polove - stanje hermafrodita, a potom, neka vrsta partenogenze, "devičanskog razmnožavanja", kad se jajne ćelije formiraju unutar tela, izlazeći iz njega u atomskim emanacijama i sazrevajući van njega, dok, na kraju, nakon konačnog razdvajanja na polove, ljudi ne počnu da se razmnožavaju polnim vezama?

Od te dve teorije, prvu "teoriju" - tačnije *"otkrivenu* činjenicu" - objavljuju sve *egzoteričke Biblije* (izuzev *Purana),* a prevashodno jevrejska kosmogonija. Ova druga teorija je ona koju izlaže okultna filozofija, kako smo objasnili.

Jedan odgovor na naše pitanje nalazi se u knjizi koju je upravo objavio g. S. Leng *(Laing)* - najbolji laički zastupnik savremene nauke.^ U poglavlju VIII svog najnovijeg dela, *Savremeni zoroastrijanac.*

Covekov pedigre - Dolcazi evolucije, str. 273.

* Beskičmenjaka, riba, vodozemaca, gmizavaca, ptica. (nap. prev.)

Autor dela *Savremena nauka i savremena misao.*

ovaj autor počinje zadirkivanjem "svih drevnih religija i filozofija" zato što su "muški i ženski princip proglasili svojim bogovima". On kaže da, na prvi pogled, "razlika između polova izgleda isto tako fundamentalna kao i kod biljaka i životinja (. . .)" Autor nastavlja da se žali:

> Duh božiji koji lebdi nad Haosom i proizvodi svet samo je kasnije izdanje daleko starije haldejske legende koja opisuje stvaranje kosmosa iz haosa saradnjom velikih bogova, muškog i ženskog, revidirane u skladu sa monoteističkim idejama (. . .)

I tako, u pravoslavnoj hrišćanskoj veri nas uče da ponavljamo "začet, ne stvoren", stoje apsolutno besmislena fraza, primer korišćenja reci poput nota kontrapunkta, koje iza sebe nemaju čvrste vrednosti neke ideje. Jer, "začet" predstavlja veoma određen termin koji "podrazumeva spajanje dva suprotna pola kako bi se stvorila jedna nova individua".

Ma koliko da se slažemo sa ovim učenim piscem što se tiče toga da nije preporučljivo koristiti pogrešne reci, kao i da postoji užasno antropomorfni *ifalički* element u starim spisima, posebno u pravoslavnoj hrišćanskoj *Bibliji* - ipak, u ovom slučaju mogu postojati dve olakšavajuće okolnosti. Naime, svi ti "drevni filozofi" i "savremene religije" su - kao što smo dovoljno pokazali u ova dva toma - samo egzoterički veo prebačen preko lica ezoteričke istine, a kao direktna posledica toga - oni su po obliku alegorički, odnosno mitološki; ipak, po svojoj suštini oni su i dalje neuporedivo više filozofski nego bilo koja od novih, takozvanih, *naučnih* teorija. Drugo, od orfičke teogonije pa do poslednje Ezrine verzije *Petoknjižja,* i prijatelji i neprijatelji su menjali sve stare spise koji su po svom poreklu crpili činjenice sa Istoka, dok od izvornih verzija nije ostalo samo ime, mrtva ljuštura iz koje je postepeno uklonjen Duh.

I sama ta činjenica bi trebalo da pokaže da se nijedno religijsko delo koje danas postoji ne može rezumeti bez pomoći arhajske mudrosti, prvobitne osnove na kojoj su sva ona sagrađena.

Ali, da se vratimo direktnom odgovoru koji očekujemo od nauke na *naše* direktno pitanje . Njega je dao taj isti autor; prateći svoju tezu 0 nenaučnoj antropomorfizaciji sila Prirode u drevnim verama, on im izriče konačnu presudu sledećim recima:

> Nauka, međutim, pravi žalosnu zbrku tim utiskom *daje polno razmnožavanje izvorni i jedini oblik reprodukcije,* dok nas mikroskop i skalpel prirodnjaka uvode u nove i potpuno neočekivane (?) svetove života (. . .)

Tako malo *"neočekivane ",* zaista, da su *izvorni, bespolni* "načini razmnožavanja" morali biti poznati bar drevnim Indusima - uprkos tvrdnji g. Lenga. Ako imamo u vidu tvrdnju iz *Višnu Purane,* koju smo naveli, daje Dakša "uspostavio seksualni odnos kao način razmnožavanja" tek nakon niza drugih "načina", koji su nabrojani na tom mestu (tom I I , str. 12, Vilsonov prevod), postaje teško da se porekne ta činjenica. Štaviše, tu tvrdnju nalazimo, zapamtite dobro, u jednom EGZOTERiČKOM delu. Dalje, g. Leng nastavlja da bi nam rekao kako je:

> (...) Daleko najveći deo živih oblika, po broju (...) nastao *bezposredstva polnog razmnožavanja.*

On potom navodi Hekelovu moneru... koja se *"umnažava deobom".* Naredni stadijum autor pokazuje na ćeliji koja ima jezgro i "koja radi potpuno istu stvar". Potom sledi onaj:

> (. . .) u kome se organizam ne deli na dva jednaka dela, *već jedan njegov manji deo bubri* (. . .), *na kraju se odvaja* i zasniva posebno biće, koje raste do veličine roditelja posredstvom urođene sposobnosti da stvori novu protoplazmu od neorganskih materija iz okoline.

Nakon ovoga slede višećelijski organizmi koji su formirani tako što se:

> (. . .) *pupoljci-zameci redukuju na spore ili pojedinačne ćelije, koje emituje roditelj* (. . .)

I tada smo "na pragu onog sistema polnog razmnožavanja koji je (danas) postao pravilo kod svih viših familija životinja (. . .)" . Tek kad

[5] Vidi I deo ovog toma, Slanca VIII.
U ovome, kao što pokazuje I Deo, *drevna* nauka je opet anticipirala savremenu nauku i to daleko prevazilazeći njena razmišljanja u tom pravcu.

se "jedan organizam, koji u borbi za život ima prednosti, trajno učvrsti (...)", razvijaju se posebni organi koji odgovaraju tom izmenjenom stanju (...), tj., kada se učvrsti posebnost "ženskog organa ili jajnika koji sadrži jaje ili prvobitnu ćeliju iz koje treba da se razvije novo biće (. . .)" • "To potvrđuje proučavanje embriologije, *koja pokazuje da se kod* LJUDI i viših životinjskih vrsta *razlika u polovima ne ispo-Ijava* dok razvoj embriona značajno ne uznapreduje. (...) Kod velike većine biljaka, kao i kod nekih nižih familija životinja (...) muški i ženski organi se razvijaju unutar istog bića (...) hermafrodita. Štaviše, u "devičanskom razmnožavanju ćelije, zameci koji su, u svakom pogledu, očigledno slični jajnim ćelijama, razvijaju se u nove individue *bez ikakvog elementa oplođenja",* itd, itd. (str 103-107).

Svega toga smo savršeno dobro svesni, ali i sledećeg - da to što pominje taj veoma učeni engleski popularizator hakslijevsko-hekelijanskih teorija nikad nije primenjeno na rod *ljudi.* On to ograničava na čestice protoplazme, biljke, pčele, puževe i tako dalje. Ali, ako hoće tačno da sledi teoriju porekla, onda on isto tako mora da sledi i ontogenezu, čiji je osnovni biološki zakon, kako nam kažu, sledeći:

> (. . .) razvoj embriona (ontogenija) smatra se skraćenim ponavljanjem *evolucije rase* (fllogenija). To ponavljanje je tim potpunije stoje više izvorni poredak evolucije (palingeneza) sačuvan neprekidnim nasledem. Sa druge strane, to ponavljanje je tim manje potpuno stoje više prilagodavanja razvio kasniji lažni razvoj (kaenogeneza).
>
> *(Antropologija, 3. izdanje, str. 11)*

To nam pokazuje da su se sva živa bića i sve stvari na svetu, uključujući i čoveka, razvile *iz jednog zajedničkog prvobitnog oblika.* Fizički čovek mora da je prošao kroz ista stanja evolucionog napretka u raznim načinima razmnožavanja kao stoje bio slučaj i sa ostalim životinjama: on mora da se *delio,* potom bio hermafrodit i rađao svoje *volećiG partenogenezom* (devičanskim principom), naredni stadijum bio bi *oviparozni** - isprva "bez ikakvog elementa oplođenja", a potom "posredstvom oplodujuće spore", što će reći, tek nakon konačnog i završnog razvića oba pola postao je odvojeno "muško i žensko", tj., kada se razmnožavanje putem pohiog sjedinjenja razvilo u

* Posredstvom jaja. (nap. prev.)

univerzalni zakon. Dosad je sve to naučno dokazano. Ostaje samo jedna stvar da se potvrdi: jasno i obuhvatno opisani procesi takvogpre--polnog razmnožavanja. To je učinjeno u okultnim knjigama, a nešto od toga je pokušao da prenese pisac ove knjige u I delu ovog toma.

Ili je tačno prethodno rečeno - ili je čovek posebno biće. Okultna filozofija može tako da ga zove zbog njegove karakteristične *dvojne* prirode. Nauka to ne može ukoliko odbacuje druge uticaje osim *mehaničkih zakona* i ne dopušta nikakav princip van materije. Drevna nauka dopušta daje ljudski omotač prošao kroz sve oblike, od najnižeg do najvišeg, sadašnjeg njegovog oblika, ili od jednostavnog do složenog - da koristimo prihvaćene termine. Ali, ona tvrdi daje u ovom ciklusu (četvrtom) oblik koji je već postojao medu tipovima i modelima u prirodi iz prethodnih Krugova - bio potpuno spreman za čoveka od početka *ovog Kruga.*^ Monada je samo trebalo da stupi u astralno telo predaka da bi započeo proces fizičkog očvršćavanja oko tog senovitog prototipa.*

Sta bi nauka na to rekla? Ona bi, naravno, odgovorila da čovek, pošto se pojavio na Zemlji kao poslednji od sisara, nije imao potrebe, ništa više nego ti sisari, da prolazi kroz primitivne oblike razmnožavanja koje smo opisali. Kad se pojavio, njegov oblik razmnožavanja već

Teozofi će se prisetiti da su, prema okultnim učenjima, ciklične Pralaje *samo pomračenja,* tokom kojih Priroda, tj. sve vidljivo i *nevidljivo* na planeti koja se odmara, ostaje u neizmenjenom stanju. Priroda se odmara i drema, nikakvo uništenje se ne dešava na toj planeti kao što nema ni ikakvog aktivnog rada. Svi oblici, kao i njihovi astralni tipovi, ostaju kakvi su bili u poslednjem trenutku svoje aktivnosti. Toj "noći" jedne planete jedva da prethodi neki sumrak. Kao kad ogromnog mamuta zaspe lavina tako je i ona uhvaćena i ostaje usnula i smrznuta do naredne zore svog novog dana - koji je zaista kratak u poredenju sa "Danom Brame".

Ovo će ismejati savremeni ljudi od nauke jer ga neće razumeti, ali će svaki okultista i teozof lako shvatiti taj proces. *Ne može biti nikakvog objektivnog oblika* na Zemlji (kao ni u univerzumu) a da se najpre nije formirao njegov astralni prototip u Prostoru. Od Fidije pa do najskromnijeg zanatlije keramičara zna se da vajar najpre mora da stvori model u svom umu, potom da ga skicira pomoću jednodimenzionalnih i dvodimenzionalnih linija, a tek potom može da ga reprodukuje kao trodimenzionalnu ili objektivnu figuru. Ako je ljudski um živa demonstracija tih sukcesivnih stanja u procesu evolucije - kako može biti drugačije kad je u pitanju UM PRIRODE i tvoračke moći?

je bio uspostavljen na Zemlji. Pri takvoj postavci stvari mi možemo da odgovorimo: pošto do današnjeg dana nije nađen ni najmanji znak povezanosti između čoveka i životinja, on mora daje (ako već moramo da ukorimo okultnu doktrinu) ponikao u prirodi *čudom,* kao stoje potpuno naoružana Minerva ponikla iz Jupiterovog mozga. U tom slučaju je *Biblija* u pravu, kao što su u pravu i druga nacionalna "otkrivenja". Zato naučni prekor, kojim je pisac *Suvremenog zoroastrijanca* tako spontano obasuo drevne filozofe i njihova *egzoterička* verovanja, postaje preuranjen i neumesan. Ništa ne bi značilo ni otkriće "karike koja nedostaje" - nalik na fosilnu zakrpu. Jer, nijedan takav pojedinačni primerak, kao ni *naučni zaključci* izvedeni na osnovu njega ne bi mogli da potvrde daje on taj dugo traženi fosil, tj. fosil jednog nerazvijenog ČOVEKA, koji je nekad ipak *govorio.* Kao konačni dokaz bilo bi neophodno dodati još nešto (vidi narednu napomenu). Čak i *Postanje* uzima čoveka, svog Adama od prašine, tek tamo gde Tajna Doktrina ostavlja svoje "Sinove Boga i Mudrosti" i uzima fizičkog čoveka TREĆE Rase. Eva *nije* "začeta", već je izvađena iz Adama na način na koji se "Ameba A" skuplja u sredini i čepa stvarajući Amebu B - deobom (vidi *Suvremeni zoroastrijanac,* str. 103). A ni ljudski govor se nije razvio od raznih životinjskih zvukova.

Hekelova teorija, da se "govor postepeno razvio od nekoliko jednostavnih, grubih životinjskih zvukova (...)", pošto takav "govor još uvek postoji kod nekoliko rasa najnižeg ranga" *(Darvinovska teorija* u *Covekovom pedigreu,* str. 22), u celini je nesuvisla, što tvrdi, između ostalih, i profesor Maks Miler. On kaže da još nije dato nijedno verodostojno objašnjenje kako su nastali takozvani "koreni" jezika. Za *ljudski* govor je neophodan *ljudski* mozak. A mere koje se odnose na veličine mozga čoveka i majmuna pokazuju koliko je dubok jaz koji ih razdvaja. Fogt kaže da mozak najvećeg majmuna, gorile, nije veći od 30,52 kubnih inča, dok je prosečan mozak ravnoglavih australijskih domorodaca - danas najzaostalije ljudske rase - velik 99,35 kubnih inča! Cifre su nezgodni svedoci i ne mogu da lažu. Zato, kako je ispravno primetio dr F. Faf *{F. Pfafj),* čije su postavke isto tako zdrave i ispravne koliko su njegovi biblijski zaključci šašavi:

> Mozak majmuna koji je najsličniji čoveku nije ni trećina mozga najzaostalijih *ljudskih rasa; nije ni pola mozga novorođenčeta.*
>
> *(Starost i poreklo čoveka)*

Iz navedenog citata je lako zapaziti sledeće: da bi se dokazala hakslijevsko-hekelijanska teorija o poreklu čoveka, potrebno je naći ne samo jednu "kariku koja nedostaje", već mnogo "karika" - pravu lestvica postepenih koraka evolucije - i predstaviti ih mislećem i razumnom čovečanstvu kako bi se moglo tražiti da ono napusti verovanje u bogove i besmrtnu dušu zarad obožavanja četvororukih jDredaka. Danas se puki mitovi smatraju "aksiomatskim istinama". Cak i Alfred Rasel Valas *{Russel Wallace)* smatra, kao i Hekel, da je prvobitni čovek bio majmunoliko biće koje nije govorilo. Na to Žoli *{Jolly)* odgovara:

> Čovek nikad nije bio, po mom mišljenju, *taj pithecantropus alalus* čiji je portret Hekel naslikao *kao da gaje video i upoznao,* pa je čak *ekskluzivno [potpuno hipotetički* izložio da on vodi poreklo od puke trunke žive protoplazme koja se razvila do čoveka obdarenog govorom i civilizacijom analognom australijskoj i papuanskoj.
>
> *(Covek pre metala, str. 320, N. Žoli, Inter. Scient. Series)*

Pored ostalog, Hekel često dolazi u direktan sukob sa naukom o jezicima. Tokom svog napada na evolucioniste *{Filozofija jezika g. Darvina,* 1873.), profesor Maks Miler je žigosao darvinističku teoriju kao "šuplju od početka do kraja". Kao stoje poznato, nesumnjiva je samo parcijalna istina o mnogim *od sekundarnih* "zakona" darvinizma. Tako g. de Kvatrfaž očigledno prihvata "prirodnu selekciju", "borbu za opstanak" i preobražaj unutar vrsta kao dokazane ne jednom za svagda, već privremeno. Ali, možda ne bi bilo pogrešno da ukratko izložimo lingvističke optužbe protiv teorije o "majmunskom pretku".

Jezici imaju svoja faze rasta, itd., kao i sve drugo u prirodi. Gotovo je sigurno da velike porodice jezika prolaze kroz tri faze.

(1) Sve reci su koreni i naprosto se postavljaju jedna kraj druge. (Korenski jezici)

(2) Jedan koren definiše drugi i postaje, naprosto, određujući element (Aglutinativni jezici)

(3) Određujući element (čije je odredujuće značenje odavno isteklo) ujedinjuje se u celinu sa formativnim elementom (Fleksivni jezici).

Zatim se pojavljuje sledeći problem: odakle ti KORENI? Maks Miler tvrdi daje postojanje tih *gotovih materijala govora* dokaz da čovek

ne može biti kruna dugog organskog niza. Ta *mogućnost formiranja korena']Q* veliki problem koji materijalisti gotovo bez razlike zaobilaze.

Fon Hartman ih objašnjava kao ispoljavanje "Nesvesnog" i priznaje njegovu verovatnost *versus* mehaničkog ateizma. Hartman je pošteni predstavnik metafizike i idealizma našeg vremena.

Tom argumentu nikad nisu mogli da pariraju evolucionisti koji nisu panteisti. Ako se kaže, kao što čini Smit:

> Uistinu, moramo li se zaustaviti pred poreklom jezika?
>
> *(Učenje o poreklu i darvinizam, str 304)*

To je priznanje dogmatizma i brzog poraza.

Mi poštujemo one ljude od nauke koji mudro kažu: "Pošto je praistorijska prošlost potpuno van domena naših moći direktnog posmatranja, mi smo suviše pošteni, suviše posvećeni istini - ili onom što smatramo istinom -- da bismo nagađali o nepoznatom, saopštavajući naše nedokazane teorije uporedo sa činjenicama koje su apsolutno utvrđene u savremenoj nauci (. . .)"

> Granicu (metafizičkog) znanja je najbolje ostaviti vremenu, koje je najbolja provera onog što je istinito.
>
> *(Savremeni zoroastrijanac, str 306)*

To je mudar i iskren iskaz iz usta jednog materijaliste. Ali kad Hekel, odmah nakon toga stoje rekao da su *"istorijski događaji prošlosti* (...)" pošto su se "dogodiU/?re *mnogo miliona godina^* (.. .) zauvek nedostupni direktnom posmatranju", te da otud ni geologija ni filogeneza* niti mogu niti će se uzdići "do položaja *egzaktne* nauke", *insistira* na tome da su se *svi* organizmi razvili "od najnižeg kičmenjaka do najvišeg, od amfioksusa do čoveka" - mi tražimo jače dokaze od onih

Tako, izgleda da je u svojoj žudnji da dokaže naše plemenito poreklo od ravnonosog "babuna" Hekelova škola pomerila nastanak praistorijskog čoveka milionima godina unazad (vidi *Covelcov pedigre,* str. 273). Okultisti, zahvalite se nauci zbog takve potvrde naših gledišta!

To nije baš pohvalno po geologiju, koja nije spekulativna, već isto toliko egzaktna nauka koliko i astronomija - osim, možda, njenih suviše rizičnih hronoloških spekulacija. Ona je uglavom "deskriptivna" za razliku od neke "apstraktne" nauke.

koje on može da nam pruži. Puki *"empirijski* izvori znanja", koje toliko uzdiže *avAor Antropogeneze* - zadovoljan ograničenjem sopstvenih gledišta ~ nisu sposobni da rese probleme koji su van njihovog domena, kao što nije ni u domenu egzaktne nauke da se pouzdaje u njih.' Ako su "empirijski" - a Hekel takvim sebe stalno predstavlja - onda oni, što se tiče *egzaktnog* istraživanja, kad se projektuju u daleku prošlost, nisu ništa bolji od okultnih izvora znanja sa Istoka, pošto se oba moraju postaviti na isti nivo. A naučnici koji se drže temeljnih postavki nauke ništa povoljnije ne gledaju ni *na filogenetska i palingenetska* nagađanja nego što gledaju na naša učenja o cikličkom ponavljanju evoluci|e Velikih rasa u malim rasama i o izvornom redosledu evolucija. Sto se tiče domena egzaktnog, prava nauka, kakva materijalisti misle da ona jeste, mora pažljivo da izbegava sve što liči na nagađanja i pretpostavke koje se *ne mogu* proveriti: ukratko, *svako potiskivanje istine* i sve *lažne sugestije.* Posao ljudi koji se bave egzaktnom naukom je da posmatraju, svako u svojoj odabranoj oblasti, pojave u prirodi, da beleže, izrađuju tabele, porede i klasifikuju činjenice do najsitnijih detalja *koje mogu da opaze čula uz pomoć svih preciznih mehaničkih sprava koje nam pružaju savremeni izumi, bez korišćenja metajizičkih uzleta ili mašte.* Jedino što imaju pravo da učine jeste da uz pomoć fizičkih instrumenata isprave mane ili iluzije sopstvenog lošeg vida, sluha i drugih čula. Oni nemaju prava da zalaze na tlo metafizike i psihologije. Njihova dužnost je da potvrde i isprave činjenice *koje su dostupne njihovom direktnom posmatranju,* da uče na iskustvu i greškama prošlosti, nastojeći

Takve novoskovane reci kao stoje *"perigeneza plastida",* "plastidulame Duše" (!) i druge još manje umesne, koje je izmislio Hekel, mogu se smatrati veoma učenim i ispravnim u tom smislu što vrlo slikovito izražavaju ideje njegove sopstvene bujne mašte. Ali, kao *činjenice,* one za njegove manje maštovite kolege ostaju bolno *kaenogenetske,* da upotrebimo njegovu sopstvenu terminologiju, tj. *zapravu* nauku to su *lažna* nagađanja osim ukoliko se ne izvedu iz "empirijskih izvora". Zato, kad on nastoji da dokaže daje "poreklo čoveka od drugih sisara, a najdirektnije od ravnonosih majmuna, *deduktivni zakon* koji neizbežno sledi iz *induktivnog* zakona teorije nasleđa" *{Antropogeneza,* str. 392) - njegovi ništa manje učeni neprijatelji (na primer, Diboa-Rejmon) imaju pravo da kažu daje ta rečenica puko *žongliranje recima, dokaz bede* prirodnih nauka", na šta se on i sam žali, nazivajući ih, sa svoje strane, *neukim* (vidi *Covekov pedigre,* beleške).

da prate delovanje određenih povezanosti uzroka i posledica koji se samo zbog njihovog stalnog i jednoličnog ponavljanja mogu nazvati ZAKONOM. TO je ono što bi trebalo da čine naučnici ako hoće da postanu učitelji ljudi i ostanu vemi svom izvornom programu prirodnih ili fizičkih nauka. Svako skretanje sa tog kraljevskog puta postaje *nagađanje.*

Umesto da se drže toga, šta mnogi takozvani ljudi od nauke čine danas? Oni srljaju u oblast čiste metafizike, istovremeno joj se podsmevajući. Oni uživaju u prenagljenim zaključcima i nazivaju ih *"deduktivnim* zakonom nastalim iz *induktivnog',* u okviru neke teorije zasnovane i izvučene iz dubina njihove sopstvene svesti, pri čemu je tu svest izvitoperio i izbušio jednostrani materijalizam. Oni pokušavaju da objasne "poreklo" stvari koje su prihvatljive samo u njihovim sopstvenim zamislima. Oni napadaju duhovna verovanja i verske tradicije stare hiljadama godina i osuđuju kao praznoverice sve osim svojih sopstvenih predubeđenja. Oni predlažu teorije o univerzumu, tj., kosmogoniju koju su proizvele slepe, mehaničke sile same prirode, koja je *daleko više čudesna i nemoguća* nego ona koja je zasnovana na postavciy?fl? *lux ex nihil* ~ i pokušavaju da zapanje svet takvim besmislenim teorijama, koje se, samo zato što su proizašle iz naučnog mozga, na *šlepu veru* smatraju vrlo učenim proizvodom NAUKE.

Da li su to protivnici kojih bi okultizam trebalo da se plaši? Sasvim sigurno - ne. Jer, nauka *koja se drži svojih izvornih postavki* (ne empirijska) takve teorije ne tretira ništa bolje nego naše. Hekel, kome je Diboa-Rejmon povredio sujetu, neumorno se javno žali zbog ovih napada na njegovu fantastičnu teoriju o poreklu. Veličajući "izuzetno bogato skladište empirijskih dokaza", Hekel naziva *neznalicama* one "priznate fiziologe" koji se protive svim nagađanjima koje je on izvukao iz tog "skladišta". On izjavljuje:

> Ako mnogi ljudi, a među njima čak i neki uvaženi naučnici, smatraju daje čitava filogeneza kula u vazduhu, a genealoško stablo (od majmuna?) isprazno fantaziranje, oni time samo dokazuju sopstveno nepoznavanje *obilja empirijskih izvora znanja* koje smo citirali.
>
> *(Covekovpedigre, str 273.)*

Otvaramo Vebsterov rečnik i čitamo definiciju reci "empirijski": "Ono što se oslanja jedino na iskustvo i posmatranje, *bez uvažava-*

nja suvremene nauke i teorije". To se odnosi i na okultiste, spiritualiste, mistike, itd, itd. A opet, "empiričar - onaj ko se ograničava na to da primenjuje rezultate (jedino) sopstvenih zapažanja" (što je slučaj i sa Hekelom), "onaj *kome nedostaje nauka* (. . .) neznalački i neovlašćeni praktičar; varalica; ŠARLATAN".

Nijedan okultista, a ni "mađioničar" nikad nije bio gore ocrnjen. Pa ipak okultisti ostaju na sopstvenom metafizičkom terenu i ne trude se da uzdignu *svoje znanje,* plodove *svojih* ličnih zapažanja i iskustva, u rang *egzaktnih* nauka savremenog znanja. Oni ostaju u svojoj legitimnoj sferi, gde su gospodari. Ali, šta da se misli o grubom materijalisti, pred kojim je jasno zactana njegova dužnost, a koji ipak koristi izraze poput sledećih:

> Poreklo čoveka od drugih sisara, a najdirektnije od ravnonosih majmuna jeste *deduktivni zakon, koji neminovno sledi iz induktivnog zakona* TEORIJE O POREKLU.
>
> *(Antropogeneza, str. 392)*

"Teorija" je naprosto hipoteza, nagađanje, *a nije zakon.* To što se ona drugačije tretira samo je jedna od mnogih sloboda koje sebi danas dopuštaju naučnici. Oni objave neku besmislicu, a potom je zaštite paravanom nauke. Svako zaključivanje na osnovu teorijskih zaključivanja nije ništa drugo do *nagađanje o nagađanju.* Sad, ser V. Hamilton je već pokazao da se reč teorija danas koristi "u vrlo slobodnom i nepravilnom značenju" (...), "da se ona može zameniti rečju *hipoteza,* a *hipoteza* se uobičajeno koristi kao drugi izraz za *pretpostavku,* dok se izrazi 'teorija' i 'teorijski' ispravno koriste kao opozicija izrazu j^ra^^a *i praktičan".*

Ali, savremena nauka zataškava pomenutu tvrdnju i podsmeva se toj ideji. Materijalistički filozofi i idealisti u Evropi i Americi se možda slažu sa evolucionistima što se tiče fizičkog porekla čoveka - pa ipak to nikad neće postati opšta istina za pravog metafizičara, jer se on suprotstavlja materijalistima tražeći od njih da potvrde svoje proizvoljne pretpostavke. Daje Fogtova i Darvinova teorija evolucije od majmuna, ° na koju su hakslijevci-hekelijanci nedavno

Mentalna barijera između čoveka i majmuna, koju je Haksli okarakterisao kao *"ogroman jaz",praktično neizmerno* rastojanje, zaista, sama po sebi nešto

komponovali tako izuzetne varijacije, daleko manje naučna od naše - zato što se suprotstavlja osnovnim zakonima same te teorije - veoma je lako pokazati. Neka se čitalac samo okrene izuzetnom delu *Ljudske vrste,* velikog francuskog prirodnjaka de Kvatrfaža, pa će se smesta uveriti u naše tvrdnje.

Štaviše, nijedan čovek, ukoliko nije najgrublji materijalista, neće se dvoumiti između ezoterijskog učenja koje govori o poreklu čoveka i darvinističkih nagađanja. Evo opisa "najranijih čovekovih predaka" koje daje g. Darvin:

> Nesumnjivo su oni nekad bili prekriveni dlakom; oba pola su imala brade, njihove uši su bile šiljate i sposobne da se mrdaju, *a njihova tela su imala rep,* sa odgovarajućim mišićima. Njihova tela i udove su pokretali mnogi mišići koji se danas samo povremeno javljaju kod čoveka, ali su i dalje normalno prisutni kod četvororukaca. (. . .) Stopalo je, sudeći po stanju palca kod fetusa, bilo u mogućnosti da hvata, pa su naši preci, bez sumnje, što se tiče njihovih navika, *živelipo drveću,* naseljavali neku toplu šumovito zemlju, a mužjaci su imali očnjake koji su im služili kao strašno oružje. (. . .) "

govori. Svakako da ona predstavlja pravu zagonetku materijalistima, koji se oslanjaju na krhku trsku "prirodne selekcije". Fiziološke razlike između čoveka i majmuna su u stvarnosti - uprkos čudnoj sličnosti određenih crta - podjednako upečatljive. Dr Švajnfiirt *{Schweinfurth), jedan* od najopreznijih i najiskusnijih prirodnjaka, kaže:

> U savrefflenom dobu nijedna životinja nije privukla toliko pažnje proučavalaca nauke nego što su to učinili veliki četvorukci (čovekoliki majmuni), koji toliko podsećaju na ljudski oblik da opravdavaju epitet antropomorfnih bića koji im je dodeljen. (. . .) Ali, *sva dosadašnja istraživanja vode ljudsku inteligenciju jedino do priznanja daje to poredenje nedovoljno;* i nigde oprez nije preporučljiviji i *nigdepreuranjeni zaključak ne moie biti klimaviji nego u pokušaju da se premosti taj* MISTERIOZNI ⌊AZ *koji odvaja čoveka od životinje.*
>
> *(Srce Afrike, I. 520)*

* Smešan primer evolucionističkih protivrečnosti daje Šmit *{Učenje opore-klu i darvinizam,* str. 292). On kaže:

> Ljudsko srodstvo sa majmunima *ne pobija bestijalna jačina* zuba muškog orangutana ili gorile.

Nasuprot ovome, g. Darvin obdaruje svoje bajkovito biće zubima koje ono koristi kao oružje!

Darvin našeg pretka povezuje sa tipom repatih širokonosih majmuna *(catarrhinae):*

> (...) i shodno tome ga sklanja iza scene na lestvici evolucije. Taj engleski prirodnjak nije zadovoljan time da se osloni na sopstvena učenja, pa, kao i Hekel, *u toj tački dolazi u direktnu kontradikciju sa jednim od fundamentalnih zakona* koji tvore osnovnu privlačnost darvinizma (. . .)

A potom učeni francuski prirodnjak nastavlja da bi pokazao kako je taj osnovni zakon prekršen. On kaže (str. 106):

> Zapravo, u Darvinovoj teoriji se ne događaju preobražaji, ni slučajno, a ni u svim pravcima. Njima vladaju određeni zakoni koji proističu iz samog sklopa stvari. Ako se neki organizam jednom modiflkuje u zadatom pravcu, on može da pretrpi sekundarne ili tercijarne preobražaje, ali će i dalje čuvati otisak originala. To je zakon *trajne karakterizacije, jedini koji* omogućava Darvinu da objasni razgranavanje grupa, njihovih karakteristika i njihove brojne odnose. Upravo zahvaljujući tom zakonu *svi* potomci prvog mekušca bili su mekušci; *svi* potomci prvog kičmenjaka bili su kičmenjaci. Jasno je daje to jedan od temelja njegovog učenja. (. . .) Iz toga sledi da se može govoriti o *zajedničkom pretku* dva bića koja pripadaju dvama različitim tipovima, ali jedno ne može biti potomak onog drugog.
>
> Sad, čovek i majmun, u pogledu tipa, stoje u veoma izrazitoj suprotnosti. Njihovi organi (...) korespondiraju gotovo egzaktno jedan drugom, ali su ti organi raspoređeni po prilično različitom planu. Kod čoveka su oni raspoređeni tako da je on u suštini *biće koje hoda,* dok kod majmuna oni zahtevaju da se on *vere.* (. . .) Postoji i anatomska i mehanička razlika. (. . .) Pogled na stranicu na kojoj je Haksli postavio jedan kraj drugog ljudski kostur i kosture najrazvijenijih majmuna dovoljno je ubedljiv dokaz.

Posledica tih činjenica, kad se logički primeni zakon *trajne karakterizacije,* jeste da čovek ne može biti potomak pretka koji već ima karakteristike majmuna, kao što ni širokonosi bezrepi majmun ne može biti potomak repatog. *Životinja koja hoda* ne može biti potomak *životinje koja se vere.*

Svrstavajući čoveka *u primate,* Fogt bez oklevanja tvrdi da su *najniže klase majmuna prošle granicu* (zajedničkog pretka) od koga su potekli i razgranali se u različite tipove te familije.

Tog pretka majmuna okultna nauka vidi u najnižim ljudskim grupama tokom perioda Atlantiđana, kao što smo već pokazali. Potvrđujući na taj način naše učenje, de Kvatrfaž nastavlja:

(. . .) Tada mi poreklo čoveka moramo da postavimo pre poslednjih majmuna ako hoćemo da se držimo zakona koji je najizrazitije naglašen u Darvinovoj teoriji. Potom dolazimo do Hekelovih prosimija, lorisa, lemura, itd. Ali, te životinje se isto tako veru; zato moramo da idemo još dalje u potrazi za našim prvim pretkom. Hekelova genealogija nas od njih dovodi do torbara. (. . .) Od čoveka do kengura, rastojanje je svakako veliko. Sad, ni živa ni izumrla fauna ne nam pokazuje posredničke tipove koji bi trebalo da služe kao putokaz. Ta teškoća ne zbunjuje mnogo Darvina.' Mi znamo da on smatra kako je *nedostatak informacija* o sličnim pitanjima *dokaz u njegovu korist.* Hekel je, nesumnjivo, još manje zbunjen. On dopušta postojanje jednog apsolutno *teorijskog majmunolikog čoveka.*

I tako, pošto je u skladu sa samim Darvinom dokazano da se poreklo čoveka mora postaviti iza osamnaestog stupnja, i pošto kao posledica toga postaje *neophodno* da se premosd jaz između torbara i čoveka, da li će Hekel dopustiti postojanje *četiri nepoznate posredničke grupe* umesto jedne? Da li će upotpuniti svoju genealogiju na taj način? To za mene nije odgovor.

(De Kvatrfaž, Ljudske vrste, str. 107-108)

Ali, pogledajmo čuvenu Hekelovu genealogiju u *Covekovom pedigreu,* koji je on nazvao *Niz čovekovih predaka.* U "Drugom delu" (osamnaesti stupanj), on opisuje "majmune srodne sa lorisima i lemurima, bez kostiju, i kloake torbara, ali *sa placentom* (posteljicom)". A sada se okrenimo de Kvatrfažovim *Ljudskim vrstama* (str.

Čak i prema istomišljeniku, profesoru Šmitu, Darvin je razvio "svakako ne laskav, a u mnogim crtama možda i pogrešan, portret naših pretpostavljenih predaka iz vremena početaka čovečanstva" *(Učenje o poreklu i darvinizam,* str. 284).

109, 110) i pogledajmo njegove dokaze, zasnovane na najnovijim otkrićima, kako bismo pokazali da "Hekelovi majmuni nemaju *otpadnu opnu* ni difuznu placentu". Oni ne mogu biti čak ni preci majmuna, a da i ne govorimo o čoveku, prema osnovnom zakonu samog Darvina, kako to pokazuje veliki francuski prirodnjak. Ali, to ni najmanje ne smeta "teoretičarima životinjskog porekla", jer su protivrečenje samom sebi i paradoks duša savremenog darvinizma. Svedok - g. Haksli. Postoje pokazao, što se tiče fosila čoveka i "karike koja nedostaje", da "ni u kvartaru, pa ni u našem dobu *nema nikakvog posredničkog bića koje popunjava* procep što odvaja čoveka od troglodita" i da "bi poricati postojanje tog jaza *bilo isto toliko za prekor koliko i besmisleno",* taj veliki čovek od nauke na delu poriče sopstvene reci podržavajući punom snagom svog naučnog autoriteta *najbesmisleniju* od svih teorija *-poreklo čoveka od majmuna]*

De Kvatrfaž kaže:

> Ta *genealogija potpuno je pogrešna* i zasnovana je na materijalnoj grešci.

Uistinu, Hekel zasniva svoje poreklo čoveka na 17. i 18. stupnju (vidi Ejvelinov prevod *Covekovogpedigrea,* str. 77), na torbarima i prosimijama *(genus Hceckeliil).* Primenjujući taj izraz na *Lemuridae* - praveći od njih životinje *sa placentom, on čini zoološku grešku.* Jer, pošto su se sisari po svojim anatomskim razlikama podelili na dve grupe: one bez otpadne opne (ili posebne membrane koja ujedinjuje placentu) i one koji imaju otpadnu opnu, Hekel majmunolike uključuje u drugu grupu. Već smo pokazali šta na to kažu drugi naučnici. Po recima de Kvatrfaža (str. 110):

> Anatomska istraživanja (...) Milnea Edvardsa *(Milne Edwards)* i Grandidijea *(Grandidier) o* tim životinjama (. . .) stavljaju van svake sumnje da Hekelove prosimije nisu imale otpadnu opnu i difuznu placentu. One su *bez otpadne opne* i nema mogućnosti da su bile preci majmuna, po osnovnim principima koje je postavio sam Hekel; one se *ne mogu smatrati čak ni precima zonoplacentalnih sisara* i trebalo bi da se povezu sa pahidermatama, edentatama i kataceama.*

* Debelokošcima, lenjivcima, mravojedima i kitovima, (nap. prev.)

Ipak, Hekelove izmišljotine kod nekih prolaze kao *egzaktna nauka!*

O navedenog grešci, ako je to zaista greška, nema ni nagoveštaja u Hekelovom *Covekovom pedigreu,* koji je preveo Ejvelin. Ako bi dobar izgovor za to bio da u vreme kad je načinjena ta čuvena "genealogija" "embriogeneza prosimija" nije bila poznata, reći ćemo im daje ona poznata danas. Videćemo da li će u sledećem izdanju Ejvelinovog prevoda ta greška biti ispravljena, ili će 17. i 18. stupanj ostati kakvi jesu, kao jedna od *stvarnih* posredničkih karika, da bi zasenili neupućene. Ali, kako zapaža francuski prirodnjak:

> (. . .) njihov (Darvinov i Hekelov) metod je uvek isti, jer *nepoznato* smatraju dokazom u korist njihove teorije.
>
> *(Ibid)*

To se svodi na sledeće: dajte čoveku besmrtni Duh i Dušu, obdarite čitavu živu i neživu tvorevinu principom monade koja se postepeno razvija od latentnog i pasivnog u aktivni i pozitivni pol - i Hekel neće imati na šta da se osloni, ma šta rekli njegovi obožavaoci.

Ali, postoje značajna razilaženja čak i između Darvina i Hekela. Dok prvi smatra da potičemo od *repatih,* širokonosih *(catarrhine)* majmuna, Hekel smatra da naš hipotetički predak potiče od *bezrepog* majmuna iako ga, istovremeno, postavlja u hipotetički "stadijum" koji neposredno prethodi ovom: *"Menocerca sa repom* " (19. stadijum).

Ipak, mi sa Darvinovom školom imamo nešto zajedničko: to je zakon postepene i veoma spore evolucije, koja traje mnogo miliona godina. Glavna rasprava, kako izgleda, tiče se prirode primitivnog "Pretka". Reći će nam daje Đan Kohan, ili Manuov "predak", hipotetičko biće, nepoznato *na.fizičkom nivou.* Mi odgovaramo daje u njega verovala čitava antika, a veruje i devet desetina današnjeg čovečanstva, dok *majmunoliki* čovek, ili "majmun-čovek" ne samo daje čisto hipotetičko nepoznato stvorenje koje je stvorio Hekel, kome se ne može naći trag na Zemlji, već se i genealogija - kako ju je on izmislio - suprotstavlja naučnim činjenicama i svim poznatim činjenicama savremenih otkrića u zoologiji. Ona je naprosto besmislena, čak i u vidu fantazije. Kao što pokazuje de Kvatrfaž u nekoliko reci, Hekel "dopušta postojanje *apsolutno teorijskog majmunolikog čoveka"* - što je stoput teže prihvatiti nego bilo kakvog božanskog pretka. A to nije jedini primer u kome on nastavlja na

sličan način da bi upotpunio svoju genealošku tabelu, pri čemu sam veoma *naivno* priznaje svoje izmišljotine. Zar on ne priznaje da ne postoji njegova *Sozura* (14. stadijum) - biće potpuno *nepoznato nauci* - time što kaže, sa sopstvenim potpisom, da "dokaz njenog postojanja proističe iz neophodnosti da postoji posrednički tip između 13. i 14. stadijuma"!

Ako je tako, sa isto toliko naučnog prava mi možemo smatrati da dokaz postojanja naše tri eterične rase i trookog čoveka Treće i Četvrte Korenske Rase takode "proističe iz neophodnosti da postoji posrednički tip" između *životinja* i bogova. Kakav razlog ima Hekel da se buni u ovom posebnom slučaju?

Naravno da oni imaju spreman odgovor: "Zato što mi ne dopuštamo postojanje monadičke suštine." Ispoljavanje Logosa kao individualne *svesti* u životinjskoj i ljudskoj tvorevini egzaktna nauka ne prihvata, i, naravno, ne uspeva da tu prazninu popuni. Ali, neuspesi nauke i njene proizvoljne pretpostavke u celini su daleko veći" od onih koje bi ikakva "ekstravagantna" ezoterička doktrina ikad mogla da počini. Čak su se i mislioci škole Fon Hartmana zarazili tom opštom pošašću. Oni prihvataju darvinovsku antropologiju (manje ili više) iako i sami postuliraju individualni Ego kao ispoljavanje Nesvesnog (zapadnjačka predstava o Logosu ili Prvobitnoj Božanskoj Misli) i kažu da je fizički čovek evoluirao od životinje, ali daje um, sa raznim svojim stupnjevima, u celini nešto odvojeno od materijalnih činjenica, iako je organizam (kao *upadhi) neophodan* da bi se ON ispoljio.

PLASTIDULARNE DUŠE I SVESNE NERVNE ĆELIJE

Ali, nema kraja čudima kod Hekela i njegove škole, koju okultisti i teozofi imaju pravo da smatraju materijalističkim vucibatinama koje *zalaze* na privatno metafizičko tlo. Pošto nisu bili zadovoljni

Naravno daje ezoterijski sistem evolucije u Četiri Kruga daleko složeniji od odeljka i citata koje smo naveli da bi se to ovako kategorički tvrdilo. On je *praktično preokret* savremenih zapadnjačkih shvatanja - i što se tiče embrioloških posledica i sukcesivnog smenjivanja vrsta.

očinstvom *Bathibiusa (Hceckelii),* oni su izmislili "plastidulame duše"" i "atome-duše", na osnovu potpuno slepih *mehaničkih* sila materije. Hekelijanci nas obaveštavaju da:

> (. . .) proučavanje evolucije duše-života pokazuje da se ona izdizala od najnižih stadijuma proste *ćelije-duše,* preko zapanjujućeg niza postupnih nivoa evolucije, sve do *čovekove duše.*
>
> *(Današnji položaj evolucije, str. 266)*

"Zapanjujućeg" - uistinu, zato stoje ta besmislena pretpostavka zasnovana na *Svesti* "nervnih ćelija". Jer, kako nam on kaže:

> Iako smo danas slabo u stanju da u potpunosti objasnimo prirodu svesti,'^ ipak nam njeno uporedno i genetičko posmatranje pokazuje daje ona samo viša i *složenija funkcija nervnih ćelija.*
>
> *(Ibid, napomena 22)*

Pesma g. Herberta Spensera o Svesti je otpevana i, čini se, može se odsad bezbedno odložiti u skladište zastarelih pretpostavki. Ali, kuda je Hekela odvela "složena funkcija" *njegovih* "nervnih ćelija"? Još jednom pravo u okultna i mistička učenja kabale o poreklu duša kao svesnih i nesvesnih atoma, zatim medu pitagorejske i Lajbnicove *monade* - kao i "bogove, monade i atome" našeg ezoterijskog učenja,'* u *bukvalno značenje* okultnih učenja, prepuštenih kabalistima *amaterima* i profesorima ceremonijalne

Prema Hekelu, postoje takođe *ćelije-duše,* "neorganska, *molekularna duša* bez pamćenja i "plastidulama duša koja poseduje pamćenje". Šta su naša ezoterijska učenja prema ovome? *Božanska i ljudska duša* sa sedam principa u čoveku moraju, naravno, pasti u zasenak i ustupiti mesto ovom veličanstvenom otkrivenju!

Zaista vredno priznanje. Jedino što ono dodatno otežava i čini smešnijim i još više *empirijskim* (u smislu definicije u *Vebsterovom rečniku)* pokušaj da *se poreklo* svesti u čoveku, kao i njegovog fizičkog tela, izvede od *Bathybius Hceckelija.*

Oni koji smatraju suprotno i na postojanje ljudske duše gledaju "kao na neki natprirodni, duhovni fenomen, uslovljen silama koje su potpuno drugačije od *običnih fizičkih* sila", kako on misli, "podsmevaju se svakom objašnjenju koje je jednostavno naučno". Oni, izgleda, nemaju pravo da tvrde daje "psihologija u jednom svom delu, ili u celini, duhovna, a ne fizička nauka". To novo Hekelovo otkriće (koje se, međutim, poučava u svim istočnjačkim reli-

magije. Jer, evo šta on kaže, objašnjavajući svoju novoskovanu terminologiju:

> Plastidulame duše, plastidule ili protoplazmički molekuli; najmanje homogene delove protoplazme treba, prema našoj plastičnoj teoriji, smatrati aktivnim faktorima svih životnih funkcija. Plastidulame duše se razlikuju od neorganskih molekulamih duša po *tome što poseduju pamćenje.*
>
> *(Covekov pedigre, napomena, str. 296)*

On ovu postavku razrađuje u svom predavanju o "perigenezi plastidula, ili talasastom kretanju živih čestica". To je usavršavanje Darvinove teorije o "pangenezi" i novo približavanje "magiji" za jedan oprezan korak. Ovo prvo je pretpostavka da su neki od atoma, koji su pripadali telima predaka, "bili tako preneti, preko njihovih potomaka, s kolena na koleno, da mi bukvalno predstavljamo 'meso mesa' prvobitnog stvorenja koje se razvilo u kasnijem (...) periodu." ~ objašnjava pisac *Savremenog zoroastrijanca* (u *Prvobitnim polarnostima,* itd). Ono drugo - (okultizam) uči da: (a) atomi-života našeg životnog principa (Prana) nikad se potpuno ne gube kad čovek umre. Atomi koji su najbolje prožeti životnim principom (jednim nezavisnim, večnim, svesnim faktorom) potencijalno se prenose sa oca na sina nasledem, a delimično se međusobno privuku i postaju oživljujući princip novog tela u svakoj novoj inkarnaciji Monada. Jer, *{b)* postoje *individualna Duša* uvek ista, atome nižih principa (tela, njegovog astrala ili *životnog dvojnika,* itd.) njihove sklonosti i karmički zakon privlače uvek istoj individualnosti u nizu raznih tela, itd., itd.'^

gijama hiljadama godina), da životinje imaju dušu, volju i osete, pa otuda i funkcije duše, vode ga ka tome da psihologiju učini naukom za zoologe. Drevno učenje da "Duše" (životinjske i ljudske, ili Kama i *Manas)* "imaju svoju istoriju razvoja" Hekel prisvaja kao svoje lično otkriće i inovaciju najednom "putu kojim niko nije gazio" (?)! On (Hekel) će izraditi komparativnu evoluciju duša u čoveku i u drugim životinjama:

> (...) Komparativna morfologija organa duše i komparativna fiziologija funkcija duše, obe zasnovane na evoluciji, na taj način postaju psihološki (zaista materijalistički) problem za čoveka od nauke.
>
> *(Covekovpedigre, Celije-duše i Duše-ćelije, str. 137)*

Vidi *Transmigracija Životnih Atoma u Pet godina teozofije,* str. 533-539. Kolektivno spajanje tih atoma *formira Animu Mundi,* ili naš solami sistem, *dušu*

Da bi bili pravedni ili, da kažemo, makar *logični,* naši savremeni hekelijanci moraju da donesu odluku da se odsad "perigeneza plastidula" i slična predavanja povezu sa predavanjima o "ezoterijskom budizmu" i o "sedam principa u čoveku". Tako će bar publika imati šanse da uporedi i prosudi koje je od ta dva učenja *najviše* ili *najmanje* APSURDNO, bar iz perspektive *materijalističke* i *egzaktne* nauke!

Sad, okultisti, koji smatraju da svaki atom u univerzumu, bilo daje u nekoj skupini ili pojedinačan, potiče od Jedne Celine, ili Univerzalnog *Života,* koji ne priznaju da bilo šta u Prirodi može biti *neorgansko,* koji ne znaju za tako nešto kao što je *mrtva* materija - dosledni su svom učenju o Duhu i Duši kad govore o *pamćenju, volji i osetu* svakog atoma. Ali, šta jedan materijalista može da podrazumeva pod tim terminima? Zakon *biogeneze,* u smisli koji su mu pridali hekelijanci, "predstavlja rezultat neznanja naučnika o *okultnoj* fizici". Mi znamo i govorimo o "životnim atomima" - i o "usnulim atomima" -jer smatramo da ta dva oblika energije - kinetičku i potencijalnu - proizvodi jedna te ista sila ili JEDAN ŽIVOT, koji smatramo izvorom i pokretačem svega. Ali, *staje to* stoje snabdelo energijom, a *^osehno pamćenjem* Hekelove "plastidulame duše"? "Talasno kretanje živih čestica" postaje razumljivo pomoću teorije JEDNOG duhovnog ŽIVOTA, univerzalnog Vitalnog principa nezavisnog od *naše* materije, koji se ispoljava kao *atomska energija* samo na *našem nivou* svesti. To je ono što se, individualizovano u ljudskom ciklusu, prenosi sa oca na sina.

Sad, Hekel, koji preoblikuje Darvinovu teoriju, sugeriše, kako misli *autor Savremenogzoroastrijanca,* "krajnje uverljivo, da se ne prenose identični atomi, već njihovi posebni pokreti i način grupisanja" (nasledem).

Kad bi Hekel, ili bilo koji drugi naučnik, znao više nego što zna o prirodi atoma, on se ne bi okoristio prilikom na taj način. Jer on samo tvrdi jednu te isti stvar, doduše malo više metafizičkim jezikom nego stoje Darvinov. Životni princip, ili *životna energija,* koja je sveprisutna, večna, neuništiva, jeste *sila* i PRINCIP kao *noumen,* a

našeg malog univerzuma, čiji je svaki atom, naravno, o?Mra, jedna monada, mali univerzum obdaren svešću, a otuda i *pamćenjem* (Tom I, Deo I I I , *"Bogovi, Monade i Atomi").*

kao fenomen on postaje mnoštvo atoma. To je jedna te ista stvar, i ne može se smatrati odvojenom osim u materijalizmu.'^

Dalje, u pogledu Duše Atoma Hekel najavljuje nešto što na prvi pogled izgleda isto toliko okultno koliko i Lajbnicova Monada. On nam kaže:

> Nedavna rasprava o prirodi atoma, koje u ovom ili onom obliku moramo smatrati krajnjim faktorima u svim fizičkim i hemijskim procesima, izgleda da se najlakše može resiti ako zamislimo da te najmanje mase poseduju, kao centri sile, *trajnu dušu, da svaki atom ima osete* i moć kretanja.

On ne kaže ni reč o tome daje to Lajbnicova teorija i daje prevashodno okultna. A on i ne shvata reč "duša" onako kako je mi shvatamo, jer, kod Hekela je ona, kao i svest, naprosto proizvod sive mase mozga, jedna stvar koja je kao "duša-ćelija isto tako neraskidivo vezana sa protoplazmičkim telom kao što je *ljudska duša vezana za mozak i kičmeni stub" (Ibić).*

On odbacuje zaključke Kanta, Herberta Spensera, Diboa-Rejmona i Tindala *(Tyndalf).* Ovaj poslednji izražava mišljenje svih velikih naučnika, kao i najvećih mislilaca ovog i proteklih doba, kad kaže daje:

> (. . .) prelazak od fizike mozga *na odgovarajuće činjenice Svesti nezamisliv.* Kad bi naši umovi i čula bili (. . .) toliko prosvetljeni

U *Transmigraciji Životnih Atoma,* mi kažemo, da bismo bolje objasnili stav koji je suviše često pogrešno shvaćen;

> Ona je *sveprisutna* (. . .) iako (na ovom nivou ispoljavanja) često u usnulom stanju - kao u kamenu. Definicija koja tvrdi da kad se ta neuništiva sila razdvoji od jednog skupa atoma (trebalo je da stoji molekula), nju smesta privlače drugi, ne podrazumeva da ona u potpunosti napušta prvi skup (jer bi onda i sami atomi nestali), već jedino da ona drugom skupu prenosi svoju *vis viva* ili životnu moć - energiju kretanja. Ali, to što se ona u narednom skupu ispoljava kao ono što se naziva kinetičkom energijom, ne znači da ju je prvi skup potpuno lišen, jer ona je još uvek u njemu, kao potencijalna energija ili latentni život, itd., itd.

Sad, šta bi Hekel mogao da podrazumeva pod tim "ne identični atomi, već njihovo specifično kretanje i način spajanja" - zar to nije ista *kinetička* energija koju smo mi objasnili? On mora daje čitao Paracelzusa i proučavao *Pet godina teozojije,* a da nije ispravno svario ta učenja pre nego što je postavio svoje teorije.

> da nam omoguće da vidimo i osetimo same molekule mozga, kad bismo bili sposobno da sledimo sva njihova kretanja, sva njihova grupisanja (. . .) električna pražnjenja (. . .) bili bismo isto toliko daleko od rešenja tog problema kao što smo i sad. (...) *Jaz između te dve klase pojava ostao bi i dalje inteleJctualno nepremostiv.*

Ali, kompleksna funkcija nervnih ćelija velikog nemačkog EMPIRIČARA (Hekela) ili, drugim recima, njegova Svest, ne dopušta mu da shvati zaključke najvećih mislilaca na našoj planeti. *On je veći od njih.* On to tvrdi i *buni se* protiv svih:

> Niko nema prava da smatra kako u budućnosti *mi* (Hekel) nećemo biti u stanju da prevaziđemo ta ograničenja našeg znanja koja danas izgledaju nepremostiva.

On citira iz Darvinovog uvoda u *Poreklo čoveka* one reci koje skromno primenjuje na svoje naučne protivnike i samog sebe:

> Uvek oni *koji znaju malo,* a ne oni *koji znaju mnogo* izričito tvrde da nauka nikad neće resiti ovaj ili onaj problem.

Svet može zadovoljno da odahne. Nije daleko dan kada će "trostruko veliki" Hekel pokazati (na sopstveno zadovoljstvo) daje svest ser Isaka Njutna bila, fiziološki govoreći, samo refleksno delovanje (ih *minus* svest) koje je *izazvala, perigeneza* plastidula našeg zajedničkog pretka i starog prijatelja, *Moneron Hceckelia.* Činjenica daje pomenuti *Bathybius* pronađen i *razotkriven* kao varalica koji simulira organsku supstancUjj'er *on to nije,* i da medu sinovima čovečijim niko osim Lotove žene (pa i to tek nakon njenog neprijatnog preobražaja u stub soli) ne bi mogao ni slučajno da tvrdi kako je mrvica soli njegov predak - uopšte mu neće smetati. On će nastavljati da tvrdi, isto tako hladnokrvno kao i uvek, da je jedino poseban oblik i kretanje duha davno nestalih atoma našeg "Oca *Bathybiusd"* ono što je, pošto se kroz eone vremena prenelo u ćelijsko tkivo ili sivu masu mozgova svih velikih ljudi, prouzrokovao da Sofokle, Eshil, pa i Sekspir, napisu svoje tragedije, Njutn svoje *Principe,* Humbolt *{Humboldt)* svoj *Kosmos,* itd., itd. On je nagnao Hekela da izmisH grčko-latinska imena duga deset centimetara, koja izgledaju kao da znače mnogo, a ne znače ništa.

Naravno, mi smo sasvim svesni da se pravi, istinski evolucionisti slažu sa nama i da će oni prvo reći ne samo daje geološki zapis nesavršen, već da postoje ogromne rupe u nizu dosad otkrivenih fosila, koje se nikad neće popuniti. Oni će nam, štaviše, reći da "nijedan evolucionista ne tvrdi daje *čovek nastao od bilo kog postojećeg majmuna, ili od bilo kog izumrlog majmuna",* već da čovek i majmun *verovatno* potiču od neke zajedničke korenske loze, koja je stara eonima. Ipak, kao što ukazuje de Kvatrfaž, oni će tvrditi daje čak i to bogatstvo odsutnih dokaza zapravo dokaz koji potvrđuje njihovu tvrdnju (evolucionističku), rekavši da "nisu svi živi oblici ostavili nizove fosila, pošto je šansa da se oni očuvaju bila sporadična i retka", pa je čak i prvobitni čovek "sahranjivao ili *spaljivao* svoje mrtve" (Vilson). To je upravo ono što i mi tvrdimo. Isto kao stoje *moguće* da će nam budućnost doneti otkriće majmunolike "karike koja nedostaje", moguće je i da će nam doneti otkriće divovskog skeleta nekog Atlantiđanina, visokog 10 metara - samo stoje ovo drugo *verovatnije.*

III

FOSILNI OSTACI ČOVEKA I ĆOVEKOLIKOG MAJMUNA

A.

GEOLOŠKE ČE^JENICE PRIMENJENE NA PITANJE NJIHOVOG ODNOSA

Činjenice koje su dobijene naučnim istraživanjima u pogledu "prvobitnog čoveka" i majmuna nisu donele podršku teorijama koje izvode poreklo čoveka od majmuna. "Gde, onda, moramo da potražimo prvobitnog čoveka?", i dalje istražuje g. Haksli, nakon što ga je uzalud tražio u samim dubinama naslaga iz kvartara.

> Da lije najstariji *Homo sapiens* postojao u pliocenu ili miocenu ilije, pak, bio još stariji? Da li još stariji geološki slojevi, što u sebi sadrže fosilizovane kosti *majmuna koji je više nalik na čoveka* ili *čoveka koji je više nalik na majmuna* od bilo koje vrste koju danas znamo, čekaju da ih istraži neki još nerođeni paleontolog? Vreme će pokazati (. . .)
>
> *(Covekovo mesto u prirodi, str. 159)*

I hoće - bez sumnje - ali će dokazati antropologiju okultista. U međuvremenu, u svojoj revnosti da potvrdi Darvinovo *Poreklo čoveka,* g. Bojd Dokins *{BoydDavvkins)* veruje daje pronašao "kariku koja nedostaje" - teorijski. Zahvaljujući pre svega teolozima, a ne geolozima do 1860. godine čovek je smatran bićem koje nije starije od pravovernih Adamovih 6.000 godina. I kao daje to namestila sama Karma, upravo je francuskom opatu Buržou *(Bourgeois)* bilo suđeno da toj lagodnoj teoriji zada teži udarac nego što joj je zadalo otkriće Bušea de Perta *(Boucher de Perthes).* Svi znaju daje taj opat

otkrio i izneo na svetlost dana dobar dokaz daje čovek postojao već tokom miocena, jer je iz miocenskih slojeva iskopao kremenje koje je nesumnjivo napravio čovek. Po recima autora *Suvremene nauke i suvremene misli:*

> Njih mora ili daje istesao čovek, ili, kako pretpostavlja g. Bojd Dokins, driopitekus ili neki drugi čovekoliki majmun koji je imao dozu inteligencije toliko veću od gorile ili šimpanze daje bio u stanju da pravi oruđa. Ali, u tom slučaju bi problem bio rešen, a karika koja nedostaje otkrivena, jer bi takav jedan majmun lako mogao da bude *predak* paleolitskog čoveka.

Ili -*potomuk eocenskog čoveka,* što je varijanta koju možemo ponuditi toj teoriji. U međuvremenu, driopitekus sa tako prefinjenim mentalnim obdarenostima tek treba da bude otkriven. Sa druge strane, pošto su neolitski, pa čak i paleolitski čovek postali apsolutna izvesnost i pošto isti pisac ispravno primećuje: "Ako je od vremena kad je Zemlja dovoljno očvrsla da održi biljni i životinjski život proteklo 100.000.000 godina, tercijar je mogao da traje 5.000.000 godina, ili 10.000.000 godina; ako je poredak stvari koji omogućuje život trajao, kako pretpostavlja Lajel *{LyeU),* bar 200.000.000 godina" - zašto ne bismo postavili još jednu teoriju? Hajde da prenesemo čoveka, hipotetički, na kraj mezozoika - dopuštajući, *urgumenti causd** da su (mnogo mladi) viši majmuni tada postojali. To bi dalo dovoljno vremena da se čovek i savremeni majmuni raziđu od mitskog *"čovekolikog majmunu ",* pa čak i da se taj čovekoliki majmun degeneriše u one koji *ddLvaspodražavaju* čoveka, "koristeći grane kao toljage i razbijajući kokosove orahe čekićem i kamenjem".' Neka divlja plemena brdana u hidiji grade svoja boravišta na drveću, baš kao što gorile grade svoje gnezda. Pitanje koje od njih, životinja ili čovek, počeo da podražava onog drugog, teško da se može i postaviti, čak

* (Lat.) - zarad rasprave, (nap. prev.)

To je način *na koji mora da je postupao prvobitni čovek?* Mi ne znamo za ljude, čak ni divljake u naše vreme, koji su poznati po tome što imitiraju majmune koji žive u njihovom susedstvu u šumama Amerike i na ostrvima. Ali, znamo majmune koji žive pripitomljeni u kućama i koji podražavaju čoveka do te mere da stavljaju šešire i oblače sakoe. Autorka ove knjige je lično imala dve šimpanze koje su, a da ih niko tome nije naučio, otvarale novine i pravile se da ih čitaju. Potomci, deca, imitiraju svoje roditelje, a ne obrnuto.

i ako prihvatimo teoriju g. Bojda Dokinsa. Ipak, u cehni se smatra da je njegova hipoteza prihvaćena. Primedba koju na nju možemo da stavimo je sledeća: dok je u pliocenu i miocenu bilo pravih majmuna i babuna, a čovek je nesumjivo bio njihov savremenik u tom periodu - iako vidimo da ortodoksna antropologija okleva, u čeljustima činjenica, da ga smesti u eru driopitekusa, koga su kasnije "neki anatomi smatrali u određenom smislu superiornijim od šimpanze ili gorile" - ipak nisu iskopani nikakvi drugi *fosili primata* iz eocena i nije nađena nikakva majmunolika loza osim nekoliko izumrlih oblika lemura. Mi jednako bezvrednim smatramo i *nagoveštaj* da bi driopitekus *mogao da bude* "karika koja nedostaje", s obzirom da mozak tog stvorenja ništa više ne opravdava tu teoriju nego što bije opravdao mozak savremenog gorile [vidi Godrijevu *(Gaudry)* pretpostavku].

Umesto toga mi bismo upitali: koje od naučnika spreman da dokaže *da čovek nije postojao* u periodu ranog tercijara? Šta bi sprečilo njegovo prisustvo u tom periodu? Pre jedva trideset godina bilo kakvo datiranje starije od 6.000 ili 7.000 godina bilo je sa gnušanjem poricano. Danas mu se ne dopušta pristup u eocen. A u narednom veku, možda će se postaviti pitanje: da čovek nije bio savremenik "letećih zmajeva", pterodaktila, pleziosaumsa i iguandona, itd., itd? Ali, hajde da oslušnemo odjek nauke.

> Sada je jasno daje svuda gde su živeli čovekoliki majmuni, što se tiče anatomske grade ili klime i okruženja, mogao da živi i čovek, */// neko stvorenje koje je bilo predak čoveka.* Anatomski govoreći, majmuni su isto toliko posebna varijacija sisara koliko je to i čovek, na koga podsećaju kost na kost, mišić na mišić, pa fizički životinjski čovek naprosto predstavlja primer četvororukog tipa koji se specijalizovao za uspravan položaj i veći mozak (.. .) Ako je mogao da preživi, kao što znamo da jeste, neprijateljske uslove i ekstremne klimatske promene ledenog doba, nema razloga zašto ne bi mogao da živi u polutropskoj klimi miocena kada se oblast ove blage klime prostirala čak do Grenlanda i Špicbergena (...)
>
> *(Suvremena nauka i suvremena misao, str. 152)*

Postavlja se pitanje da li bi to i za mrvicu moglo da promeni naučnu istinu i činjenicu sadržanu u gomjoj rečenici daje ona pročitana na sledeći način: "Majmun je naprosto primer dvonogog tipa koji je specijalizovan da se kreće na sve četiri i ima manji mozak." *Ezoterijski* govoreći, to je prava istina, a ne obmuto.

Dok većina naučnika, koji su beskompromisni u svojoj veri daje čovek postao od "izumrlog čovekolikog sisara", neće prihvatiti čak ni puku održivost bilo koje druge teorije osim teorije o pretku koji je bio zajednički predak čoveka i driopitekusa, osvežavajuće je kad u nekom delu od stvarne naučne vrednosti nađemo prostor za takav kompromis. Uistinu, on je onoliko veliki koliko dopuštaju okolnosti, tj. da se autor ne izloži opasnosti da ga poklopi plimski talas "laskanja nauci". Verujući kako teškoća da se "evolucijom objasni razvoj *intelekta i moralnosti nije tako velika koliko je velika teškoća koju predstavlja razlika u fizičkoj strukturi*^ između čoveka i majmuna", isti autor kaže:

> Ali, nije tako lako da se vidi odakle se javila ta razlika u fizičkoj strukturi i kako je nastalo biće koje je imalo takav mozak i ruke i takve neaktivirane sposobnosti za gotovo neograničen napredak. Problem je u sledećem: razlika u strukturi između najniže postojeće rase ljudi i najvišeg postojećeg majmuna je suviše velika da bi dopustila mogućnost da je jedan od njih direktni potomak onog drugog. Negroidni tip se donekle približava majmunskom tipu. Njegova lobanja ja uža, mozak manje zapremine, njuška izduženija, a ruke duže od ruku prosečnog Evropljanina. Pa ipak je on suštinski čovek i odvaja ga širok jaz od šimpanze i gorile. *Cak je i idiot ili kreten,* čiji mozak i inteligencija nisu veći od šimpanzine, *ometeni čovek, a ne majmun.*
>
> Dakle, ako darvinovska teorija važi i u slučaju čoveka i majmuna, moramo da se vratimo nekom zajedničkom pretku od koga smo

[5] G. Langa ovde ne možemo da pratimo. Kada opšte priznati darvinista poput Hakslija ukazuje na "veliki jaz koji postoji između najnižeg majmuna i najvišeg čoveka u intelektualnoj snazi", zatim "enormnu provaliju (. . .) među njima", "nemerljivu i praktično beskrajnu razliku po predačkoj liniji između ljudi i majmuna" *{Mesto čoveka u prirodi,* str 102-103); kada čak i fizička osnova uma - mozak - tako mnogo prerasta mozak i najvišeg postojećeg majmuna; kad su ljudi, poput Valasa, primorani da prizovu vanzemaljce kako bi objasnili razvoj takvog stvorenja kao stoje *Pithecantliropus alalus,* ili Hekelovog nemog divljaka, do nivoa današnjeg *moralnog* čoveka sa velikim mozgom - suludo je dati za pravo evolucionističkoj papazjaniji. Ako su njihovi *strukturalni* dokazi toliko neubedljivi i, uzeti u celini, tako neprijateljski raspoloženi prema darvinizmu, teškoće odgovora na pitanje "kako", vezano za evoluciju ljudske *svesti* kroz prirodnu selekciju, deset puta su veće.

možda oboje potekli (...) Ali, da bi to postala *činjenica,* a ne *teorija,* potrebno je da nađemo taj predački oblik ili bar neke posredničke oblike koji mu teže (...) drugim recima (...) kariku koja nedostaje! Međutim, mora se priznati da dosad ne samo da nisu bile nađene takve karike koje nedostaju, nego ni najstarija poznata ljudska lobanja, koja datira iz glacijalnog perioda i verovatno je najmanje 100.000 godina stara, nije pokazala značajno približavanje bilo kakvom pre--Ijudskom tipu. Naprotiv,ye(ia« *od najstarijih tipova,* čovek iz pećinske grobnice iz Kro-Manj ona,"jeste *čovelcfine rase, visokog stasa, velikog mozga i u celini superioran u odnosu na mnoge postojeće rase čovečanstva.* Dobićemo odgovor, naravno, daje taj period nedovoljan, *i da su čovek i majmun imali zajedničkog pretka,* svakako visokorazvijenog čovekolikog majmuna, a postoje čovek, verovatno, već postojao u periodu miocena, takav se predak mora tražiti još dalje u prošlosti, u odnosu na koju je čitav kvartar samo jedna sekunda. (. ..) Možda ćemo zastati pre nego što priznamo (. ..) da je čovek jedini izuzetak. (...) U to je teže verovati, pošto porodica majmuna kojoj je čovek (?) toliko sličan (...) ima brojne grane koje postupno prelaze jedna u drugu, ali čiji se ekstremi razlikuju više nego što se čovek razlikuje od najvišeg u lancu roda majmuna. Ako je čoveku bilo potrebno posebno stvaranje, *zar nije moralo da bude i posebnog stvaranja za šimpanze, gorile, orangutane* i još najmanje 100 različitih vrsta majmuna koji su načinjeni u istom stilu?

(Savremena nauka, itd., str. 182)

Postojalo je "posebno stvaranje" za čoveka i "posebno stvaranje" za majmuna, *čovekovog* potomka, samo u drugom pravcu na koji nauka nikad nije pomislila. Alber Godri *(Albert Gaudry)* i drugi saopštavaju neke jake razloge zašto se čovek ne može smatrati krunom majmunske loze. Kad uvidimo da ne samo stoje "prvobitni divljak" (?) bio stvamost u doba miocena, već i da su, kao što pokazuje de Mortije *{de Mortillet),* ostaci kremena koje je on ostavio za sobom bili disperzovani *pomoću vatre* u tom dalekom dobu, i kad saznamo da *se jedino driopitekus od svih čovekolikih majmuna* pojavljuje u tim slojevima, staje prirodno da zaključimo? Da su darvinisti u dilemi. Veoma čovekoliki gibon je^'oi *uvek na istom, niskom stepenu raz-*

Rasa koju g. de Kvatrfaž i Harni *{Hamy)* smatraju ogrankom *iste* loze od koje su potekli Guanči sa Kanarskih ostrva - ukratko, izdanci Atlantiđana.

voja kao stoje bio i kad je postojao uporedo sa čovekom na kraju glacijalnogperioda. On se nije značajno promenio od doba pliocena. Ipak, mala je razlika između driopitekusa i postojećih čovekolikih majmuna - gibona, gorile, itd. Ako je Darvinova teorija sveobuhvatna, kako ćemo "objasniti" evoluciju tog majmuna u Čoveka tokom prve polovine miocena? Vreme je suviše kratko za taj teorijski preobražaj. Izuzetna sporost sa kojom preovladuju varijacije u okviru vrsta čini tako nešto nezamislivim - posebno na osnovu pretpostavke o prirodnoj selekciji. Ogromni mentalni i strukturalni jaz između jednog divljaka koji poznaje vatru, kao i način na koji će daje upali, i čovekolike zveri suviše je veliki da se premosti čak i u mislima tokom tako sažetog perioda. Neka evolucionisti pomere taj proces unazad u prethodni *eocen* ako više vole; neka potraže čak i zajedničkog pretka za čoveka i driopitekusa; nezgodna stvar je, međutim, što u eocenskim slojevima isto tako upadljivo nema fosila čovekolikih majmuna kao što nema ni čuvenog Hekelovog *pitekantropusa. Izlaz* iz tog ćorsokoka se traži u "nepoznatom" i u pozivanju (što čini i Darvin) na "nesavršenost geoloških zapisa." (?) Pa neka bude tako; ali, isto pravo na žalbu mora se dati i okultistima, a ne da ono ostane privilegija jedino opskurnog materijalizma. Mi kažemo daje fizički čovek postojao pre nego što se nataložio prvi sloj perioda krede. U početku tercijara, cvetala je najblistavija civilizacija za koju je svet ikad znao - i to u periodu kad se misli da je hekelijanski *čovek-majmun* lutao prvobitnim šumama, a pretpostavljeni predak g. Granta Alena skakao sa grane na granu sa svojim dlakavim ženkama, degenerisanim Lilit iz Treće Rase Adama. Pa ipak, u svetlijim danima civilizacije Četvrte Rase nije bilo čovekolikih majmuna; ali. Karma je tajanstveni zakon i ne poštuje ličnosti. Čudovišta, koja su u grehu i sramu začeli atlantiđanski divovi, *"zamagljene kopije "* njihovih bestijalnih otaca, pa otuda i savremenih ljudi (Haksli), sada zavodi i zasipa greškama spekulativni antropolog evropske nauke.

Gde su živeli prvi ljudi? Neki darvinisti kažu - u Zapadnoj Africi, neki u Južnoj Aziji, a drugi, opet, veruju u nezavisno poreklo ljudskih loza u Aziji i Americi od majmunskog pretka (Fogt). Hekel, međutim, veselo prelazi u napad. Počevši od svojih "prosimija" . . . "predaka zajedničkih svim širokonosim majmunima, uključujući i

čoveka" - karika koju su, međutim, zauvek odbacila nedavna anatomska otkrića! - on nastoji da nađe stanište prvobitnog *Pithecanthropusa alalusa.*

> Sva je prilika da se to (preobražaj životinje u čoveka) odigralo u Južnoj Aziji, u regionu u kome se otkrivaju mnogi dokazi koji ukazuju daje to bio izvorni dom raznih rasa ljudi. Verovatno je da Južna Azija nije bila najranija kolevka ljudske rase, već LEMURIJA, *kontinent koji se nalazio na jugu Azije, a kasnije je potonuo ispod površine Indijskog okeana* (vidi u daljem tekstu, *"Naučni i geološki dokazi o postojanju nekoliko potopljenih kontinenata ").* Period tokom koga se odigrala evolucija čovekolikih majmuna u majmunolike ljude verovatno je bio poslednji deo tercijara, dakle pliocen, a možda i miocen, koji mu je prethodio.
>
> *(Covekov pedigre, str 73)*

Od svih navedenih nagađanja, jedino koje nešto vredi je ono što govori o Lemuriji *ko^a jeste* bila kolevka čovečanstva - fizičkih polnih stvorenja koja su se tokom dugih eona materijalizovala od eteričnih hermafrodita. Samo, ako se dokaže da su *Uskršnja ostrva* stvarni ostatak Lemurije, moramo da verujemo daje, prema Hekelu, *"tupavi majmun-čovek",* koji samo što se ispilio od zverskog monstruoznog sisara, napravio divovske statue od kojih se neke danas nalaze u Britanskom muzeju. Kritičari greše kad hekelijanska učenja nazivaju "odvratnim, revolucionarnim, nemoralnim" - ona su naprosto suviše smešna da bi zahtevala da se opovrgavaju.

B.

ZAPADNJAČKI EVOLUCIONIZAM: UPOREDNA ANATOMIJA ČOVEKA I ČOVEKOLIKIH MAJMUNA UOPŠTE NE POTVRĐUJE DARVINIZAM.

Rečeno nam je, dok se na svaku drugu jeres protiv savremene nauke može zažmuriti, ova jeres, naše poricanje da se Darvinova teorija može primeniti na čoveka, biće "neoprostiv" greh. Evolucionisti smatraju da su njihovi dokazi o sličnosti strukture majmuna i

čoveka čvrsti kao stena. Ti anatomski dokazi, tvrdi se, u ovom slučaju su potpuno prevagli: *to je kost naspram kosti, mišić naspram mišića,* pa je čak i sklop mozga u velikoj meri isti.

Dobro, pa šta? Sve se to znalo i pre kralja Iroda, a pisci *Ramajane,* pesnici koji su pevali o junaštvu i hrabrosti Hanumana, majmuna-Boga, "čiji su podvizi bili veliki, a Mudrost neuporediva", mora da su znali isto toliko o njegovoj anatomiji i mozgu koliko danas zna bilo koji Hekel ili Haksli. Napisani su tomovi i tomovi o toj sličnosti, i u antici i danas. Zato nema ničeg novog što bi svet mogao da sazna iz takvih knjiga kao što su Mivartovi *(Mivart) Ljudi i majmuni* ili Fiskeova i Hakslijeva odbrana darvinizma. Ali, koji su to *ključni* dokazi o čovekovom poreklu od majmunolikog pretka? Ako darvinistička teorija *nije tačna* - kažu nam - ako čovek i majmun ne potiču od istog pretka, onda smo pozvani da objasnimo:

(I.) Sličnost strukture između ove dve vrste; činjenicu daje svet viših životinja - ljudi i zveri - fizički istog tipa i strukture.

(II.) Prisustvo *rudimentarnih organa* u čoveku, tj. tragova ranijih organa koji su danas usled nekorišćenja atrofirali. Neke od tih organa, tvrdi se, moglo je u neku svrhu da koristi samo poluživotinjsko čudovište koje se veralo po drveću. Zašto, dakle, u Čoveku nalazimo te "rudimentarne" organe (isto tako beskorisne kao stoje rudimentarno krilo beskorisno australijskoj vrsti *Apteryx),* crvoliki apendiks tankog creva, usne mišiće,^ "rudimentarni rep" (sa kojim se deca i dalje ponekad rađaju), itd., itd?

To je taj ratni poklič, a kokodakanje sitne boranije medu darvinistima glasnije je (ako je to moguće) čak i od samih naučnih evolucionista!

Štaviše, ovi poslednji i sami - na čelu sa svojim velikim vodom, g. Hakslijem, i takvim istaknutim zoolozima kao što je g. Romanez *(Romanes)* i drugi - braneći Darvinovu teoriju, istovremeno priznaju gotovo nepremostive prepreke na putu do njenog finalnog dokazivanja. Međutim, postoje isto tako veliki ljudi od nauke kao ovi koje

Profesor Oven veruje da su ti mišići - *attolens, retrahens* i *attrehens aurem* - aktivno radili kod čoveka kamenog doba. To je možda tačno, a možda i nije. To pitanje potpada pod obična "okultna" objašnjenja i nije mu potrebno postuliranje "životinjskog pretka" da bi se resilo.

smo pomenuli, koji najizričitije poriču neumesne pretpostavke i glasno osuđuju nepravedna preterivanja u pogledu te navodne sličnosti. Dovoljno je da bacimo pogled na radove Broke *{Broca),* Gratiolea *(Gratiolet),* Ovena *(Owen),* Pruner-Beja *(Pruner-Bey)* i, na kraju, na poslednje veliko delo đe Kvatrfaža, *Uvod u proučavanja ljudskih rasa, opšta pitanja,* kako bismo otkrili laži evolucionista. Možemo reći i više: preterivanja u pogledu te sličnosti grade između Čoveka i čovekolikih stvorenja nedavno su postala tako upadljiva i besmislena, daje čak i sam g. Haksli bio primoran da se usprotivi tim suviše optimističkim očekivanjima. Taj veliki anatom je lično pozvao "sitnu boraniju" da se smiri, izjavljujući, u jednom od svojih članaka, da razlike u strukturi između ljudskog tela i tela najviših čovekolikih majmuna *ne samo da su daleko od toga da budu beznačajne i zanemarljive,* već su, naprotiv, veoma velike i sugestivne:

> (. . .) svaka od kostiju koje gorila poseduje ima neko svoje specifično obeležje stoje razlikuje od slične ljudske kosti.

Medu postojećim stvorenja nema nijednog posredničkog oblika koji bi mogao popuniti jaz između čoveka i majmuna. Ignorisanje tog jaza, dodao je on:

> (. . .) bilo je isto toliko *neumesno, koliko i besmisleno.*

Najzad, besmislenost jednog takvog *neprirodnog]^ox:Qk\a* čovekaje toliko opipljiva zahvaljujući svim dokazima i činjenicama koji se tiču lobanje čovekolikih majmuna kad se uporedi sa čovekovom,

Citirano u recenziji de Kvatrfažovog *Uvoda u proučavanje Ljudsliiii rasa.* Nemamo pri ruci delo g. Hakslija kako bismo citirali iz njega. Ali, da citiramo još jednog vrsnog autoriteta:

> Našli smo jednog od majmuna (gibon) koji najviše liči na čoveka u *tercijaru,* a ta vrsta *]sjoš uvek na istom niskom stupnju,* dok je, uporedo sa njom, pred kraj ledenog doba nađen čovek na istom visokom stupnju kao što je i danas; niti se majmun približio čoveku, niti se čovek više udaljio od majmuna nego prvi (fosil) čoveka (. . .) te činjenice protivreče teoriji o konstantnom progresivnom razvoju.
>
> *(Faf)*

Ako je, prema Fogtu, prosečan australijski mozak velilc 99, 35 kubnili inča, gorilin 20,51 kubni inč, a šimpanzin samo 25,45, postaje očigledan *džinovsld jaz* koji bi zagovornici "prirodne" selekcije morali da premoste.

daje čak i de Kvatrfaž nesvesno posegao za našim okultnim teorijama rekavši: *pre se može tvrditi da su majmuni nastali od čoveka* nego *više versd.* Kao što je pokazao Gratiole, što se tiče moždanih šupljina čoveka i čovekolikih majmuna, kod kojih se taj organ razvija u obrnutoj srazmeri nego što bi to bio slučaj da su odgovarajući organi kod čoveka bili proizvod razvoja pomenutih organa kod majmuna - veličina ljudske lobanje i njegovog mozga, kao i šupljina, povećava se sa individualnim razvojem čoveka. Njegov intelekt se razvija i povećava sa godinama, a kosti njegovog lica se smanjuju i ispravljaju, pa tako postaje sve više i više produhovljen, dok je kod majmuna slučaj obrnut. U mladosti je čovekoliki majmun daleko inteligentniji i dobroćudniji, dok sa godinama postaje sve tuplji, a pošto njegova lobanja zaostaje i izgleda kao da se smanjuje dok on raste, kosti njegovog lica i vilica se razvijaju, pritiskajući konačno mozak i potpuno ga gurajući u drugi plan, da bi svakim danom stvorili sve više mesta za životinjski tip. Organ mišljenja - mozak - povlači se i smanjuje, pošto ga potpuno nadvladava i zamenjuje organ divlje zveri - vilični aparat.

Zato, kako se duhovito primećuje u tom francuskom radu, gorila ima puno pravo da se obrati nekom evolucionisti, tvrdeći daje potekao od samog sebe. On bi mu rekao: " M i , čovekoliki majmuni, predstavljamo regresivno udaljavanje od ljudskog tipa, pa se zato naš razvoj i evolucija izražavaju prelaznim oblikom od čovekolike ka životinjskoj strukturi oranizma; ali, na koji način bi *vi,* ljudi, mogli da poteknete od nas ~ kako biste vi mogli da budete nastavak našeg roda? Jer, da bi to moglo da bude, vaš sklop bi morao još više nego naš da se razlikuje od ljudske strukture, on bi morao da bude još bliži životinji nego stoje naš, a u tom slučaju bi pravda zahtevala da nam ustupite svoje mesto u prirodi. Vi ste na nižem stupnju od nas čak i kad insistirate na tome da ste potekli od nas, jer su struktura našeg organizma i njegov razvoj takvi da mi nismo u stanju da stvaramo oblike organizama na višem nivou nego što je naš".

Tu se okultne nauke u potpunosti slažu sa de Kvatrfažom. Upravo zbog samog načina svog razvoja čovek *ne može* biti potomak ni majmuna ni pretka koji bi im bio zajednički, već pokazuje daje nastao od nekog tipa koji je bio daleko viši od njega samog. A taj tip je "Nebeski čovek" - Đan Kohani, ili takozvani Pitriji, kao stoje

pokazano u prvom tomu ovog dela. Sa druge strane, *moguće je* da čovekoliki majmuni, orangutan, gorila i šimpanza potiču od bestijalizovane Četvrte ljudske Korenske Rase, a, kao što nas uči okultna nauka, to i jeste slučaj, pošto su oni proizvod čoveka ijedne izmrle vrste sisara koji je živeo u miocenu - čiji su *daleki* preci i sami bili proizvod lemurijanske bestijalnosti. U stancamaje objašnjeno da preci tog poluljudskog čudovišta potiču od greha "uma lišenih rasa" iz sredine perioda Treće Rase.

Kad imamo na umu da svi oblici koji danas naseljavaju Zemlju predstavljaju brojne varijacije *osnovnih tipova* koje je izvorno odbacio ČovEK Trećeg i Četvrtog ICruga, argument evolucionista koji se poziva na "jedinstvo plana organizacije", što karakteriše sve kičmenjake, gubi svoju snagu. Osnovnih tipova na koje se oni pozivaju veoma je malo u odnosu na mnoštvo organizama koje su na kraju stvorili, ali se opšte jedinstvo tipa ipak održalo kroz vekove. Ekonomija prirode ne dopušta naporedno postojanje nekoliko potpuno suprotnih "osnovnih planova" organske evolucije na jednoj planeti. Ali, kad se jednom ocrta opšti pravac okultnog objašnjenje, zaključivanje o detaljima lako se može prepustiti intuiciji čitaoca.

Slično je i sa važnim pitanjima o "rudimentarnim" organima koje su anatomi otkrili u ljudskom organizmu. Nesumnjivo je da se taj pravac rasprave, kad se njime Darvin i Hekel bore protiv svojih evropskih protivnika, pokazao kao veoma bitan. Antropolozi koji su se usudili da ospore poreklo čoveka od životinjskog pretka, bili su u žalosnoj nedoumici šta da rade sa prisustvom škržnih otvora, sa problemom "repa" i tako dalje. I ovde nam u pomoć dolazi okultizam sa neophodnim podacima.

Činjenica je, kao što smo prethodno rekli, daje ljudski tip rezervoar svih potencijalnih organskih oblika i središnja tačka iz koje se oni kasnije granaju. U tom postulatu nalazimo pravu "evoluciju" ili "razvoj" - u smislu za koji se ne može reći da pripada mehaničkoj teoriji prirodne selekcije. Kritikujući Darvinovo zaključivanje na osnovu "rudimenata", jedan pronicljivi pisac primećuje:

> Zašto hipoteza daje Covek *stvoren sa rudimentarnim nacrtima u svom organizmu, i da su oni postali korisni dodaci kod nižih životinja u koje se čovek degenerisao,* ne bi bila isto tako verovatna

kao i hipoteza da su ti delovi postojali kao potpuno razvijeni kod nižih životinja od kojih je čovek nastao?

[Geo. T. Kertis (Geo. T. Curtis), Stvaranje ili evolucija?, str. 76]

Umesto *izraza* "u koje se čovek degenerisao", iz pomenutog citata, čitajte "prototipove koje je *čo^ekposejao* u procesu svog astralnog razvoja", pa će se pred vama stvoriti jedan aspekt pravog ezoterijskog rešenja. Ali, šire uopštavanje formulisaćemo sada.

Sto se tiče našeg sadašnjeg perioda *Četvrtog Kruga,* može se jedino smatrati da su se sisari nastali od prototipova koje je posejao Čovek. Vodozemci, ptice, gmizavci, ribe, itd. predstavljaju rezultate Trećeg Kruga, astralne fosilne oblike pohranjene u auri koja obavija Zemlju i koje su projektovane u fizičku objektivnost nakon pojavljivanja prvih stena u laurencijumu.* "Evolucija" mora da se bavi progresivnim modifikacijama, za koje paleontologija pokazuje da su se dogodile u nižem životinjskom i biljnom carstvu tokom perioda geološkog vremena. Ona ne dotiče, niti se po prirodi stvari to može dotaći, pre-fizičkih tipova koji su poslužili kao osnova za buduće diferencijacije. Praveći tabelu opštih zakona koji kontrolišu razvoj fizičkih organizama, ona može dobro da obavi svoj zadatak, a u izvesnoj meri je to i učinila.

Da se vratimo neposrednom predmetu naše diskusije. Sisari, čiji su prvi tragovi otkriveni u obliku torbara u stenama trijasa iz sekundara, razvili su se od *čisto* astralnih predaka koji su bili savremenici Druge Rase. Zato su *oni post-ljudski,* pa je zahvaljujući tome lako objasniti opštu sličnost između stanja njihovog embriona i embriona čoveka, koji neizbežno obuhvata i u svom razvoju sažeto prikazuje razvoj osobina grupe koju je stvorio. To objašnjenje otupljuje deo darvinovske oštrice. "Ali, kako da objasnimo poreklo škržnih proreza kod ljudskog fetusa, koji predstavlja stanje od koga su se razvile bronhije ribe,^ pulsirajućeg krvnog suda koji odgovara srcu

* Najstariji geološki period Zemlje, arheozoik, doba nastajanja stenja, prvih planinskih venaca, i si. (nap. ured.)

Darvin piše:

U tom periodu su se arterije granale u lučne ogranke, da bi donele krv do bronhija koje nisu prisutne kod viših kičmenjaka, iako su prorezi sa strane vrata i dalje ostali, markirajući njihov raniji (?) položaj.

nižih riba, koji čini srce fetusa, čitave analogije koju predstavlja segmentacija ljudskog jajeta, formiranje blastoderma i pojavu stanja 'gastrule' koja odgovara stanjima nižih kičmenjaka, pa čak i sundera; i razne tipove nižeg životinjskog života koje oblik budućeg deteta ocrtava u ciklusu svog rasta?" "Kako objasniti da on prolazi kroz te stadijume života riba, čiji su preci plivali", eonima pre doba Prve Korenske Rase, "u morima perioda silurijuma, kao i to što se stanja kasnijih vodozemaca, gmizavaca, ogledaju u 'sažetoj istoriji' razvoja ljudskog fetusa?"

Verovatno objašnjenje ovog problema pruža teza da zemaljski životinjski oblici *Trećeg Kruga* isto tako predstavljaju tipove koje je odbacio čovek Trećeg Kruga, kao što je ta nova pojava na našoj planeti - klasa sisara - doprinos Druge Korenske Rase Covečanstva Četvrtog Kruga. Proces rasta ljudskog fetusa sažeto prikazuje ne samo opšte karakteristike života Četvrtog, već i karakteristike zemaljskog života Trećeg Kruga. Ukratko se prolazi kroz ceo dijapazon tipova. Zato okultisti nemaju teškoća da objasne rođenje deteta sa stvarnim produžetkom kičme, ili činjenicu daje kod ljudskog fetusa u jednom trenutku rep duplo duži nego noge. Mogućnost svakog organa koji je koristan u životinjskom životu sadržan je u Čoveku - mikrokosmos je sadržan u Makrokosmosu - a nenormalna stanja neretko mogu biti posledica čudne pojave koju darvinisti smatraju "vraćanjem osobina predaka".* Vraćanjem, zaista, ali teško u smislu koji zamišljaju naši savremeni empiričari!

Vredno je primetiti: iako su škržni prorezi potpuno neupotrebljivi za sve osim za vodozemce i ribe, itd., njihova pojava se redovno zapaža u razvoju fetusa kičmenjaka. Čak se i deca povremeno rađaju sa otvorom na vratu koji odgovara jednoj od škrga.

Oni koji, zajedno sa Hekelom, smatraju škržne proreze i pojave koje ih prate ilustracijom aktivne funkcije kod naših vodozemačkih i ribljih predaka (vidi njegov XII i XIII stadijum), moraju da objasne zašto se *"biljke sa listovima"* (Lefevr) koje su predstavljene u rastoi fetusa ne pojavljuju u njegovom 22. stupnju kroz koji je monera prošla prilikom svog uspona do Čoveka. Hekel *nepostulira biljnog pretka.* Embriološki argumenti su, dakle, mač sa dve oštrice, koji u ovom slučaju seče svog vlasnika.

DARVINIZAM I STAROST ČOVEKA: ČOVEKOLIKI MAJMUNI I NJIHOVI PRECI

Nekoliko istaknutih savremenih geologa i ljudi od nauke su obavestili javnost da je "svaka procena geoloških perioda ne naprosto *nemoguća,* već neizbežno nesavršena, jer mi ne znamo razloge, mada oni moraju postojati, koji ubrzavaju ili usporavaju stvaranje sedimentnih naslaga."' A sada je još jedan naučnik, kao što je dobro poznato [Krol *(Croll)],* izračunao daje tercijar počeo ili pre 15, ili pre 2 *Vi* miliona godina - prema ezoterijskom učenju, ono prvo je tačnije - što u ovom slučaju ne izgleda kao veliko neslaganje. Egzaktna nauka, koja odbija da u čoveku vidi "posebno stvorenje" (u izvesnoj meri i Tajne Nauke čine isto), slobodna je da ignoriše prve tri, tačnije dve i po Rase naših učenja - *duhovnu, poluastralnu ipoluljudsku.* Ali, ona to teško može da učini u pogledu Treće, iz njenog završnog perioda, Četvrte i Pete Rase, kad čovečanstvo već deli na paleolitske i neolitske ljude.'" Francuski geolozi smeštaju čoveka u

Fiziologija, Lefevr, str. 480.

Priznajemo da ne vidimo nijedan dobar razlog za određene izjave g. E. Kloda *(Clodd) u Znanju.* Govoreći o ljudima neoHtskog perioda, "koje je g. Grant Alen živo i tačno opisao" i koji su "direktni preci naroda čiji se ostaci još skrivaju u zabitim delovima Evrope, gde su bili zatrpani ili nasukani", on tome dodaje:

> (. . .) ali ljudi paleolitskog doba se mogu poistovetiti sa nepostojećim rasama; oni su bili divljaci niže vrste od bilo kojih danas postojećih; imali su rep, jedva da su bili uspravni, sa kratkim nogama i iskrivljenim kolenima, sa izbačenim, tj. majmunskim čeljustima, i malim mozgovima. Odakle su oni došli, ne možemo da kažemo, a za "njihov grob čovek ne zna do dana današnjeg".

Pored mogućnosti da možda postoje ljudi koji *znaju* odakle su oni došli i kako su iščezli - nije tačna tvrdnja da su paleolitski ljudi, ih njihovi fosili, imali "male mozgove". Najstarija lobanja od svih koje su dosad nađene, "lobanja neandertalca", ima prosečnu veličinu, a g. Haksli je bio prisiljen da prizna da to uopšte nije pravo približavanje otkriću "karike koja nedostaje". Postoje uro-

sredinu miocena [Gabrijel de Mortije *{Gabriel de Mortillet)], a* neki čak i u *sekundar,* što je de Kvatrfažov predlog, dok engleski znalci u celini ne prihvataju toliku starost ljudske vrste. Ali, jednog dana će možda znati bolje, jer, ser Čarls Lajel *(Charles Lyel)* u knjizi *Starost čoveka* (str. 246) kaže:

> Ako razmotrimo odsustvo ili izuzetnu retkost ljudskih kostiju i rukotvorina u svim slojevima, bilo morske, bilo slatke vode, čak i onim koji su formirani u neposrednoj blizini zemalja koje naseljavaju milioni ljudskih bića, bićemo spremni i na opštu oskudicu ljudskih ostataka u glacijalnim formacijama, bilo mladim, iz pleistocena, bilo starijim. Ako je bilo malo onih koji su lutali zemljama pokrivenim ledom ili morima preplavljenim ledenim bregovima, i ako je mali broj ostavio svoje kosti ili oružje u morenama ili morskim nanosima, onda mora biti da je, nakon što su protekle hiljade godina, beskrajno mala šansa da neki geolog nade neke od njih.

Ljudi od nauke izbegavaju da se obavežu na bilo kakvu određenu tvrdnju u pogledu starosti čoveka, što bi im zaista bilo teško moguće, pa tako ostavljaju ogroman prostor za smelije pretpostavke. Međutim, dok većina antropologa doba čoveka pomera u prošlost *samo* do *periodapostglacijalnih* nanosa, ili onog što se naziva kvartarom, neki od njih, koji, kao na primer *evolucionisti, smatraju da čovek i majmun imaju zajedničko poreklo,* u svojim nagađanjima ne pokazuju veliku doslednost. Darvinovska hipoteza zapravo zahteva da se čoveku pripiše daleko veća starost, o kojoj površni mislioci čak i ne sanjaju. To dokazuju najveći autoriteti po tom pitanju - na primer, g. Haksli. Zato se oni koji prihvataju darvinovsku evoluciju na delu uporno drže veoma velike starosti čoveka koja se, zaista, ne razlikuje mnogo od procene okultista." Skromnih nekoliko hiljada godina iz *Enciklopedije Britanike*

đenička plemena u Indiji čiji su mozgovi manji i bliži majmunskom od bilo kojeg koji je dosad procenjen na osnovu lobanja paleolitskog čoveka.

Stvarno vreme koje je potrebno za jedan takav teorijski preobražaj neizbežno je ogromno. Profesor Faf kaže:

> Ako se za stotine hiljada godina, za koje vi (evolucionisti) prihvatate da su protekle od uspona paleolitskog čoveka do naših dana, ne može pokazati da se povećala razlika

i 100.000 godina na koje antropologija u celini ograničava starost čovečanstva izgledaju prilično mikroskopske u poredenju sa ciframa koje se podrazumevaju u smelim pretpostavkama g. Hakslija. On zaista izvornom rasom ljudi smatra majmunolike stanovnike pećina. Taj veliki engleski biolog, u svojoj želji da dokaže čovekovo majmunsko poreklo, insistira na tome da preobražaj majmuna u čoveka mora da se odigrao jcre *nekoliko miliona godina.* Jer, kritikujući izvrsnu prosečnu zapreminu lobanje neandertalca, uprkos njegovoj tvrdnji daje ona prekrivena "majmunolikom koštanim zidovima", pojačanom uveravanjem g. Granta Alena *(Grant Allen)* da ta lobanja "ima velika ispupčenja na čelu, koja izrazito (?) ukazuju na ona koja daju gorili njegov posebno divlji izgled"^^ *(Dvonedeljna revija,* 1882.), g. Haksli je ipak prisiljen da prizna kako su, što se tiče pomenute lobanje, njegovu teoriju opet opovrgle "potpuno ljudske razmere pratećih kostiju udova, kao i potpuno prosečan razvoj engiške lobanje". Kao posledica toga, kaže nam se da te lobanje:

> (. . .) jasno ukazuju da oni koji uvode bilo kakav oblik učenja o progresivnom razvoju ne treba da traže tragove primame loze od koje je čovek nastao u najnovijem tercijaru, već se oni *mogu potražiti u nekoj epohi koja je starija od doba* ELEPHAS PRIMIGENUSA *onoliko koliko je njegovo doba starije od nas.*
>
> *(Haksli)*

izmedu čoveka i životinja *{najstariji ljudi su bili isto toliko daleko od životinja koliko su to i današnji),* kakve onda osnove ima u uverenju da se čovek razvio od životinje i da se udaljavao od nje u beskrajno malim koracima (. . .) *Stoje veći interval vremena koji se postavlja izmedu našeg doba i takozvanog paleolitskog čoveka, to crnje i gore po teoriju o postepenom razvoju čoveka iz životinjskog carstva.*

U knjizi *Covekovo mesto u prirodi* (str. 159) Haksli tvrdi da se ;' *najslobodnije procene* starosti čoveka *moraju još više povećati.*
12

Neosnovanost te tvrdnje, kao i mnogih drugih preterivanja maštovitog gospodina Granta Alena lepo je razobličio istaknuti anatom, profesor R. Oven u *Longmanovom magazinu* (bn 1). Moramo li opet da ponavljamo daje kromanjonski paleolitski tip superiorniji od mnogih postojećih rasa?

Zato je logično da nauka i ne sanja o pre-tercijarnom čoveku i da de Kvatrfažov čovek iz *sekundara* navodi sve akademije i članove Kraljevskog društva da poblede od straha, jer, DA BI SE ODRŽALA TEORIJA O MAJMUNIMA,

Zato je naučni *sine qud non,** u pogledu darvinovske evolucije, *nezamisliva starost čoveka,* pošto najstariji paleolitski čovek ne pokazuje značajne razlike u odnosu na svog savremenog potomka. Tek od nedavno je savremena nauka počela svake godine da produbljuje jaz koji je deli od stare nauke, nauke Plinija i Hipokrata, koji se ne bi podsmevali drevnim učenjima o evoluciji ljudskih rasa i životinjskih vrsta, kao što to savremeni naučnici - geolozi i antropolozi - samouvereno čine.

Dakle, ako se smatra, kao što mi to činimo, da su sisari post-ljudski proizvod Četvrtog Kruga, dijagram prikazan na narednoj strani - načinjen prema shvatanju autora ove knjige - mogao bi taj proces da učini jasnim.

Biće koje je nastalo kao posledica tog neprirodnog sjedinjenja bilo je *bez razlike* plodno, jer tada tipovi sisara *nisu bili dovoljno udaljeni* od njihovog Korenskog tipa "* - prvobitnog Astralnog Čoveka

NAUKA MORA DA DATIRA ČOVEKA POSLE SEKUNDARA. Upravo time je de Kvatrfaž zadirkivao darviniste, dodajući kako u celini ima više razloga da se smatra da majmun potiče od čoveka nego čovek od majmuna. Sa tim izuzetkom što nauka ne može da ponudi nijedan validan argument protiv starosti čoveka. Ali, u tom slučaju, savremena evolucija zahteva daleko više od KrolovUi 15 miliona godina za tercijar, iz dva veoma jednostavna, ali valjana razloga: (a) nijedan čovekoliki majmun nije pronađen pre perioda miocena, (b) čovekovi artefakti od kremena nađeni su u pliocenu, a njihovo prisustvo se *pretpostavlja,* iako to svi ne prihvataju, i u naslagama iz miocena. I opet, gde je u tom slučaju "karika koja nedostaje"? I kako bi se *za tako kratko vreme* makar i paleolitski divljak, "čovek iz Kanštata", od životinjskog driopitekusa iz miocena razvio u *mislećeg* čoveka? Vidimo zašto je Darvin odbacio teoriju da je od perioda kambrijuma proteklo samo 60.000.000 godina.

> On prosuđuje na osnovu malog broja organskih promena od glacijalnog doba i dodaje da se prethodnih 140.000.000 godina jedva mogu smatrati dovoljnim za razvoj raznovrsnih oblika života koji su svakako postojali pri kraju perioda kambrijuma.
>
> *(Č. Gould)*

* (Lat.) - bez koga ne (može); neophodni uslov. (nap. prev)

Setimo se, s ovim u vezi, ezoterijskog učenja koje nam govori o Čoveku koji je u Trećoj Rasi imao OBLIK DIVOVSKOG MAJMUNA na astralnom planu. Slično je bilo i na kraju Treće Rase u ovom Krugu. Tako se to računa za *ljudske* karakteristike majmuna, posebno poslednjih antropoida - nezavisno od činjenice da ovi poslednji *nasledem* čuvaju sličnost sa svojim atlanto-lemurijanskih praocima.

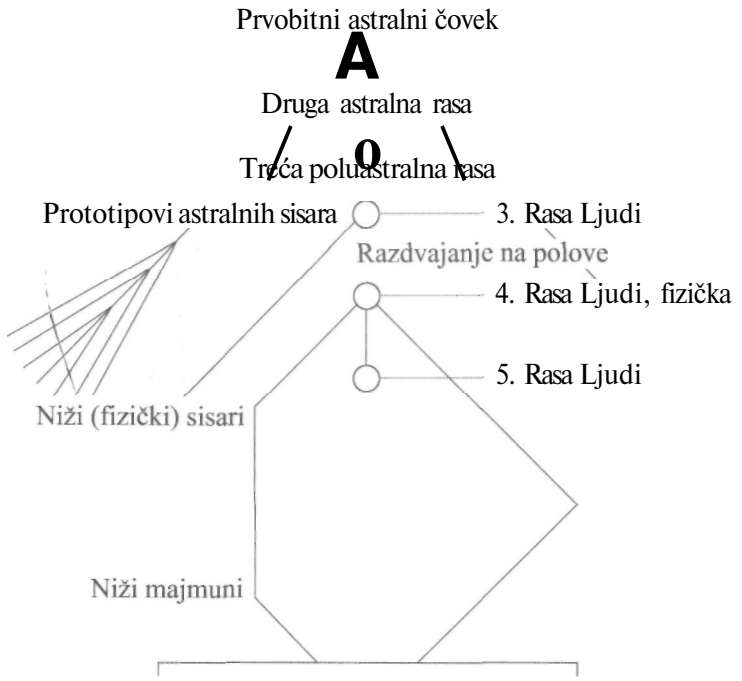

- da bi se razvila neophodna barijera. Medicinska nauka beleži takva čudovišta, koja su nastala od ljudskih i životinjskih roditelja, čak i dan danas. Ta mogućnost je, dakle, samo pitanje *stepena,* a ne činjenica. Tako okultizam rešava jedan od najčudnijih problema koji se postavljaju pred antropolozima.

Klatno misli osciluje između krTJnosti. Pošto se danas potpuno oslobodila od okova teologije, nauka je prigrlila neistinu na sasvim suprotnoj strani, a u pokušaju da tumači Prirodu na čisto materijalistički način, ona je izgradila najčudniju teoriju svih vremena - poreklo čoveka od divljeg i brutalnog majmuna. Danas je to učenje, u ovom ili onom obliku, postalo toliko ukorenjeno da su potrebni krajnje herkulovski napori da se ono potpuno odbaci. Darvinova antropologija je noćna mora antropologa, žilavo dete savremenog materijalizma, koje je raslo i povećavalo svoju snagu kako se sve više pokazivala nepodesnost teološke legende o "stvaranju" Čoveka. Ona je rasla na čudnoj iluziji da se - kako to kaže jedan ugledni naučnik:

(. . .) sve hipoteze i teorije o poreklu čoveka mogu svesti na *dve* (evolucionističku i biblijsku egzoteričku priču) (...) Nikakve druge hipoteze nisu zamislive (...)"

Međutim, antropologija tajnih knjiga je najbolji mogući odgovor na takav bezvredan argument.

Anatomska sličnost između čoveka i višeg majmuna, na koju se tako često pozivaju darvinisti da bi pokazali kako ona upućuje na nekog njihovog zajedničkog pretka, jeste zanimljiv problem, čije ispravno rešenje treba potražiti u ezoterijskom objašnjenju nastanka majmunolikih sojeva. Mi smo je izneli u onoj meri u kojoj ona može koristiti, tvrdeći daje bestijalnost prvobitnih rasa lišenih uma dovela do nastanka ogromnih čovekolikih čudovišta - potomaka ljudskih i životinjskih roditelja. Kako je vreme odmicalo, a poluastralni oblici nastavili da i dalje očvršćavaju u fizičkom svetu, potomke tih stvorenja modifikovale su spoljašnje okolnosti, sve dok taj soj, koji se smanjivao po veličini, nije kulminirao u nižim majmunima iz perioda miocena. Sa njima su Atlantiđani ponovili greh "bezumnih" - ovog puta sa punom odgovornošću. Rezultati njihovog zločina bile su vrste majmuna koje danas znamo kao čovekolike.

Možda će nam koristiti ako uporedimo tu veoma jednostavnu teoriju (a mi smo spremni daje onima koji ne veruju ponudimo makar kao hipotezu) sa darvinovskom shemom, toliko punom nepremostivih teškoća da se iza svake od njih, koju uspe da prevazide neka manje ili više dovitljiva hipoteza, otkriva deset još gorih prepreka.

IV

TRAJANJE GEOLOŠKIH PERIODA, RASNI CIKLUSI I STAROST ČOVEKA

Milioni godina su potonuli u Leti, reci zaborava, ne ostavivši u sećanju neupućenih više od nekoliko hiljada godina ortodoksne zapadnjačke crkvene hronologije o poreklu Coveka i istoriji prvobitnih rasa.

Sve zavisi od pronađenih dokaza o starosti ljudske rase. Ako je još uvek osporavani čovek iz pliocena, pa čak i miocena, bio *Homoprimigenius,* onda je nauka *možda upravu* (zarad teorije) kad svoju današnju antropologiju zasniva na Darvinovoj teoriji, što se tiče datuma i načina postanka *Homo sapiensa}* Ali, ako se ljudski kosturi ikad otkriju u slojevina iz eocena, a ne otkriju se fosilni majmuni, što bi pokazalo daje čovek prethodio čovekolikim majmunima - darvinisti će biti prisiljeni da iskoriste svoju dovitljivost u nekom drugom pravcu. A u dobro informisanim krugovima se priča da će se možda već u prvim decenijama XX veka naći takav neosporni dokaz čovekovog prioriteta.

Čak se i danas iznose dokazi da su datumi osnivanja gradova, civilizacija, kao i drugi istorijski događaji besmisleno umanjeni. To je učinjeno zarad pomirenja sa biblijskom hronologijom. Dobro poznati paleontolog, Ed. Larte *{Ed. Lartei),* piše:

> U *Postanju* ne nalazimo nijedan datum koji određuje vreme rođenja prvobitnog čovečanstva.

Na ovom mestu možemo da primetimo kako su se oni darvinisti koji, poput g. Granta Alena, datiraju naše "dlakave šumske pretke" čak u *doba eocena,* uvalili u prilično neprijatnu nevolju. Nijedan fosil čovekolikog majmuna - a još manje fosil čuvenog zajedničkog pretka pripisanog ljudima i majmunima " ne pojavljuje se u slojevima iz eocena. Prvi ostatak nekog čovekolikog majmuna potiče iz miocena.

Hronolozi se, međutim, već petnaest vekova trude da prisile biblijske činjenice da se slože sa njihovim sistemima. Tako je nastalo čitavih sto četrdeset različitih mišljenja o jednom jedinom datumu, datumu "Stvaranja".

> Medu krajnjim varijantama u računanju perioda koji je protekao od početka sveta do Hristovog rođenja razlika iznosi 3.194 godine.^ U poslednjih nekoliko godina, arheolozi su morali da pomere unazad i početke vavilonjanske civilizacije za skoro 3.000 godina. Na valjku položenom u temelje koji je ostavio Nabonid, vavilonjanski kralj koga je pobedio Kir - nađeni su Nabonidovi zapisi u kojima on govori kako je otkrio kamen temeljac koji je pripadao izvornom hramu što gaje sagradio Naram-Sin, sin Sargona iz Akada, osvajača Vavilona, koji je, kako kaže Nabonid, živeo 3.200 godina pre njegovog vremena.

U *Razotkrivenoj Izidi* smo pokazali da će se oni koji su zasnovali istoriju na jevrejskoj hronologiji (to je rasa koja nema svoju hronologiju, a zapadnjačku hronologiju je odbacivala do XII veka) izgubiti, jer se jevrejski zapisi mogu pratiti samo na osnovu kabalističkih proračuna, sa ključem u rukama... Okarakterisali smo hronologiju Haldejaca i Asiraca, koju je pokojni Džordž Smit podesio prema Mojsijevoj hronologiji, kao sasvim nerealnu. A sad su, bar u tom pogledu, kasniji asirolozi potvrdili naše pobijanje. Jer, dok Dž. Smit (G. *Smith)* datira vladavinu Sargona I (prototipa Mojsija kakav se pominje u legendi) u gradu Akadu u 1.600. godinu pre nove ere - verovatno iz skrivenog poštovanja prema Mojsiju, za koga u *Bibliji* stoji daje doživeo uspon oko 1.571. godine pre nove ere - danas, iz šest predavanja na Hibertu, koje je održao profesor A. H. Sajs *{A. H. Sayce)* sa Oksforda 1887. godine, saznajemo:

> Nova otkrića su znatno izmenila stara gledišta na rane letopise Vavilona i njegove religije. Prvo Semitsko carstvo, naučnici se sada slažu u tome, bilo je carstvo Sargona iz Akada, koji je osnovao veliku biblioteku, bio pokrovitelj književnosti, a svoja osvajanja pro-

Ed. Larte, *Nova istraživanja o uporednom postojanju čoveka i fosila velikih sisara u poslednjem geološkom periodu.* Anali prirodnjačkog društva, t. XV, str. 256.

širio i preko mora, na Kipar. Danas je poznato daje on vladao 3.750. godine pre nove ere. (...) Akadski spomenici koje su Francuzi našli u Tel-lohu mora da su još stariji, bar iz 4.000. godine pre nove ere.

Drugim recima, oni potiču iz četvrte godine stvaranja sveta, prema biblijskoj hronologiji, iz vremena dok je Adam još bio u pelenama. Možda se za nekoliko godina i tih 4.000 godina pomeri još dalje. Jedan dobro poznati predavač sa Oksforda je u svojoj diskusiji o *Poreklu i rastu religija na ilustrativnom primeru vavilonjanske religije* primetio:

> Teškoće da se sistematski prati poreklo i istorija vavilonjanske religije bile su znatne. Izvori našeg znanja o ovoj temi su gotovo u celini samo spomenici, a vrlo malo pomoći se moglo dobiti od klasičnih ili istočnjačkih pisaca. Uistinu, neporeciva je činjenica daje vavilonjansko sveštenstvo namemo prekrilo proučavanje verskih tekstova slojevima gotovo nepremostivih teškoća.

Neporecivo je da su oni "namemo" brkali datume, a posebno redosled događaja, i to iz veoma dobrih razloga: svi njihovi spisi i zapisi bili su ezoterijski. Vavilonjansko sveštenstvo nije činilo ništa više nego što je činilo sveštenstvo drugih drevnih naroda. Njihovi zapisi su bili namenjeni samo Inicijatima i njihovim učenicima, i samo su ovi prvi imali ključeve pravog značenja. Ali, primedbe profesora Sajsa obećavaju, jer on objašnjava tu teškoću recima:

> Pošto biblioteka u Ninivi sadrži uglavnom kopije starijih vavilonjanskih tekstova, a prepisivači su uzimali samo one tablice koje su bile od posebnog interesa za asirske osvajače, i pripadaju relativno novijem vremenu, to je još više uvećalo najveću od svih naših teškoća - naime, to što smo često ostavljani u tami po pitanju starosti naših pisanih dokaza i tačne vrednosti naših materijala za istoriju.

Odatle imamo pravo da zaključimo kako će neka još novija otkrića možda učiniti neophodnim da se datiranje Vavilona pomeri toliko daleko u prošlost u odnosu na 4.000. godine pre nove ere, da će ga učiniti, prema mišljenju svakog obožavaoca *Biblije -pre-kosmičkim.*

Koliko bi paleontolozi dosad naučili da milioni dela nisu uništena! Mi govorimo o blagu Aleksandrijske biblioteke, koje je triput uništavano - prvi put je to učinio Julije Cezar 48. godine pre nove ere, potom je uništeno 390. godine i najzad je to opet uradio general Kalif Omar 640. godine. A staje to u poredenju sa delima i zapisima koji su uništeni u ranim atlantiđanskim bibliotekama - zapisima za koje se priča da su načinjeni na štavljenoj koži divovskih prepotopskih čudovišta? Ili, opet, u poredenju sa uništenjem bezbrojnih kineskih knjiga, na zapovest osnivača kraljevske dinastije Tsin, Tsin Ši Hvang-tija, godine 213. pre nove ere? Svakako da glinene tablice Kraljevske vavilonjanske biblioteke i neprocenjivo blago kineske zbirke nikad nisu sadržavale ovakve informacije kakve bi pomenute atlantiđanske kože mogle dati profanom svetu.

Ali, čak i sa tim krajnje mršavim podacima u rukama, nauka je bila u stanju da vidi kako je nužno da se gotovo sva datiranja Vavilona pomere u prošlost - pa je to i učinila, prilično široke ruke. Od profesora Sajsa saznajemo daje čak i čuvenoj arhajskoj statui iz Tel-loha u Donjem Vavilonu iznenada pripisana starost koja je čini savremenikom četvrte dinastije u Egiptu. Na nesreću, dinastije i piramide dele sudbinu geoloških perioda: njihovo datiranje je proizvoljno i zavisi od ćudi naučnika. Kaže se kako arheolozi danas znaju da su pomenute statue izrađene od zelenog diorita, koji se može naći jedino na Sinajskom poluostrvu:

> (...) a po umetničkom stilu i korišćenim razmerama one se slažu sa sličnim dioritskim statuama graditelja piramida treće i četvrte egipatske dinastije. (. . .) Štaviše, jedini mogući period za vavilonjansku okupaciju sinajskih kamenoloma mora se postaviti kratko nakon završetka epohe u kojoj su izgrađene piramide; i jedino tako možemo da razumemo kako je ime Sinaj moglo da bude izvedeno od Sin - prvobitnog vavilonjanskog boga Meseca.

To je veoma logično, ali gde su utvrđeni datumi za te "dinastije"? Sanhoniatonove i Manetove tablice i njihove cifre su odbačene, tačnije, ono što je od njih ostalo nakon što su prošle kroz šake svetog Euzebija, tako da i dalje moramo da ostanemo zadovoljni sa četiri ili pet hiljada godina koje su tako slobodno pripisane Egiptu. U svakom slučaju, makar jedan uspeh je postignut. Postoji, najzad, bar jedan grad

na ovom svetu kome je priznata starost od približno 6.000 godina, a to je Eridu. To je otkrila geologija. I opet, prema profesoru Sajsu:

> Oni su danas takođe u stanju da odrede period taloženja mulja u Persijskom zalivu; po tom istraživanju proteklo je između 5.000 i 6.000 godina od perioda kada je Eridu, sada četrdeset kilometara unutar kopna, bio morska luka na ušću Eufrata i centar vavilonjanske trgovine sa Istočnom Arabijom i Indijom. Više od svega, nova hronologija je odredila vreme za dugi niz pomračenja koja su zabeležena u velikom astronomskom delu, nazvanom *Belova osmatranja,* a takođe smo u stanju da razumemo inače zbunjujuće promene u položaju prolećne ravnodnevice, koje su se dogodile od vremena kada su najstariji vavilonjanski astronomi imenovali naše današnje znake Zodijaka. Kada je pravljen akadski kalendar i imenovani akadski meseci, Sunce tokom prolećne ravnodnevice nije bilo, kao danas, u Ribama, pa čak ni u Ovnu, već u Biku. Pošto je poznat tempo precesije ravnodnevice, iz toga saznajemo da je prolećna ravnodnevica bila u Biku otprilike 4.700. godine p.n.e., pa tako dobij amo astronomske granice datiranja koje se ne mogu osporiti.^

Naš položaj će se možda učiniti jasnijim ako odmah kažemo da za godine i periode mi koristimo nomenklaturu ser Č. Lajela, pa kad govorimo o sekundaru i tercijaru, o eocenu, miocenu i pliocenu - to radimo samo da bismo činjenice učinili razumljivijim. Pošto tim dobima i periodima nije pripisano fiksno i određeno trajanje, pa se u raznim prilikama jednom te istom dobu (tercijaru) pripisuje 12/41 15 miliona godina - ezoterijska učenja mogu da budu sasvim ravnodušna prema tome da li se čovek pojavio u sekundaru ili tercijaru. Ako se ovom drugom dobu pripiše čak i trajanje od 15 miliona godina - lepo i krasno, jer okultno učenje ljubomorno čuva svoje prave i tačne cifre što se odnose na Prvu, Drugu i dve trećine Treće Korenske Rase - to nam daje tačnu informaciju o samo jednom pitanju, o dobu "čovečanstva Vaivasvata Manua" (vidi u ovom tomu, Deo I, *"Braminska hronologija ").*

Iz Izveštaja o *Hibertpredavanjima, 1887;predavanja oporeklu i rastu religija, ilustrovano religijom drevnog Vavilona,* od A. H. Sajsa (London: *Williams and Norgate).*

Još jedna definitivna tvrdnja glasi: tokom takozvanog eocena kontinent kome je pripadala Četvrta Rasa, na kome je živela i nestala, pokazao je prve simptome tonjenja. A on je konačno uništen u miocenu - osim onog malog ostrva koje je pomenuo Platon. Te postavke moraju da se provere pomoću naučnih činjenica.

SAVREMENA NAUČNA RAZMIŠLJANJA O STAROSTI NAŠE PLANETE, EVOLUCIJI ŽIVOTINJA I ČOVEKA

Hajde sad da bacimo pogled na dela specijalista! Delo *Komparativna geologija: život sveta,* prof. A. Vinčela, daje nam interesantne podatke. Tu nailazimo na jednog protivnika teorije maglina, jednog velečasnog gospodina, koji čekićem svoje teološke mržnje svom snagom udara po *prilično* protivrečnim hipotezama velikih imena nauke o zvezdanim i kosmičkim pojavama zasnovnim na njihovim odnosima prema zemaljskim razdobljima. Ti "isuviše maštoviti fizičari i prirodnjaci" ne uklapaju se baš lako u niz sopstvenih pretpostavljenih cifara kad se postave jedni kraj drugih i ostavljaju žalostan utisak. Tako on pokazuje:

> Ser Viljem Tomson *{William Thomson),* na osnovu zapaženih momenata hlađenja, zaključuje da nije moglo proći više od deset miliona godina (na drugom mestu on kaže luO.000.000) otkad se temperatura Zemlje dovoljno snizila da biljke mogle da opstanu." Helmholc računa da bi dvadeset miliona godina bilo dovoljno da se izvorna maglina kondenzuje u današnje dimenzije Sunca. Profesor S. Njukomb *(Newcomb)* zf hteva samo deset miliona godina da se dostigne temperatura od 21 1°F. Kro *(Croll)* procenjuje *sedamdeset* miliona godina za rasipanje toplote, itd. Bišof *{Bischof)* računa da bi 350 *miliona godina* bilo dovoljno da se Zemlja ohladi

Nat Philos., dodatak D, *Trians, Royal Sac, Edin.*
Popularna astronomija, str. 509.
Klima i vreme, str. 335.

sa temperature od 2.000° na 200°. Rić *(Read),* koji svoju procenu zasniva na zapaženom tempu erozije, zahteva 500 miliona godina otkad je počela sedimentacija u Evropi.^ Lajel (Zye//) je izbacio grubu procenu od 240 milina godina, Darvin je mislio da je trebalo 300 miliona godina za organski preobražaj o kome govori njegova teorija, a Haksli je raspoložen da traži 1.000 miliona. (!!)

Na to profesor Vinčel primećuje da:

(. . .) neki biolozi (. . .) izgleda čvrsto zatvaraju svoje oči i u jednom skoku skaču u provaliju miliona godina, što nije ništa bolje nego da su procenili taj period kao večnost.

Potom on nastavlja da saopštava ono za šta misli da su korektniji geološki periodi; biće dovoljno da ih navedemo nekoliko.

Prema ser Viljemu Tomsonu, "celokupno doba u kome je Zemljina kora očvrsnula iznosi 80.000.000 godina", a, u skladu sa proračunima profesora Haftona *(Houghton) o* minimalnom vremenskom periodu koji je protekao od izdizanja Evrope i Azije, saopštena su tri *moguća* i drugačija načina tog izdizanja; periodi variraju od skromnih 640.730 godina, preko 4.170.000 godina, do ogromne brojke od 27.491.000. godina!

To je *dovoljno,* kao što može da se vidi, da pokrije naše tvrdnje 0 četiri kontinenta, pa čak i braminske cifre.

Dalji proračuni, čije detalje čitalac može naći u delu prof. Vinčela,' dovode Haftona do približne sedimentne starosti naše planete - 11.700.000 godina. Autor je smatrao daje ta brojka suviše mala, pa ju je povećao na 37.000.000 godina.

I opet, po Krolu,'" 2.500.000 godina "predstavlja period od početka tercijara", kako je napisao u jednom delu, a prema drugoj ispravci njegovog gledišta, 15.000.000 godina je prošlo od početka eocena," koji, pošto je prvi od tri perioda tercijara, ostavlja proučavaoca da

Pročitano obraćanje, "Liverpulsko geološko društvo, 1876."

8 ^

Život sveta, str. 180.

Život sveta, str. 367-368.

Klima i vreme.

Citirano u *Mitskim čudovištima* g. Č. Goulda, str. 84.

visi između 2 /4 i 15 miliona godina. Ali, ako se držimo prvobitnih, umerenih brojki, čitavo doba u kome je postojala Zemljina kora proteglo bi se na 131.600.000 godina.'^

Pošto se poslednji glacijalni period protezao od pre 240.000 godina do pre 80.000 godina (gledište prof. Vinčela), čovek mora da se pojavio na Zemlji u periodu između 100.000 i 120.000 godina pre našeg doba. Ali, kako kaže prof. Vinčel, govoreći o starosti mediteranske rase:

> U celini se veruje da se ona pojavila tokom poslednjeg opadanja kontinentalnih glečera.

Pa ipak, on dodaje (str. 379):

> To se, međutim, ne odnosi na starost *crne i mrke rase,* pošto postoje mnogi dokazi da su one postojale u južnijim oblastima, u vremenima davno pre lednika.

Kao primerak *gQo\o^kQ pouzdanosti i slaganja,* mogu se dodati i sledeće cifre. Tri autoriteta - gospoda T. Belt *{Beli),* Krol i Robert Hant *{Huni),* procenjujući koliko je proteklo od ledenog doba, daju potpuno drugačije cifre, naime:

Beh .	20.000 godina
Dž. Krol	240.000 godina
R. Hant	80.000 godina

(Ali vidi *Klima i vreme ledenog doba, Popular science Review,* tom XIV, sfr. 242.)

Nije otud čudo što g. Pengeli *{Pengelly)* priznaje da "je danas, *a možda će uvek i biti,* NEMOGUĆE da se geološko vreme, čak ni približno, svede na godine,/»a *čak ni na milenijume* (vidi prethodnu fusnotu). Mudar savet koji bi okultisti mogli da daju gospodi geolozima glasi: oni bi frebalo da imitiraju oprezne masone. Pošto hronologija,

[12] Prema Bišofu, bilo je potrebno 1.004.177 godina za takozvano formiranje uglja [po Ševandijeovim *{Chevandier)* proračunima, 672.788 godina].

Da bi se stvorio tercijarni sloj, debeo oko 300 m, potrebno je 350.000 godina.

Vidi *Sila i materija,* Bihner *(Biichner),* izdanje DZ. F. Kolingvuda.

kažu oni, ne može da izmeri doba stvaranja, njihov "Drevni i prvobitni ritual" koristi 000.000.000 kao najbližu aproksimaciju stvarnosti.

Ista nesigurnost, protivrečnosti i neslaganje vladaju i po svim drugim pitanjima.

Naučni autoriteti o poreklu čoveka u praktičnom pogledu opet predstavljaju iluziju i zamku. U Britanskom društvu* ima mnogo an;/-darvinista, a "prirodna selekcija" počinje da gubi tlo pod nogama. Iako je u određenom trenutku bila izbavitelj, koji je, kako se činilo, spašavao učene teoretičare od konačnog intelektualnog pada u provaliju jalovih hipoteza, i ona počinje da izaziva podozrenje. Cak i g. Haksli pokazuje znake udaljavanja od "selekcije" i misli da "prirodna selekcija *nije jedini* faktor":

> U velikoj meri mi pretpostavljamo da ona (Priroda) s vremena na vreme pravi značajne skokove u obliku varijacija, a da ti skokovi stvaraju neke od jazova koji izgleda da postoje u nizovima poznatih oblika.
>
> *(Pregled Kolikerove kritike)*

I *o^et, u Lažima darvinizma* (str. 160), dr K. R. Bri (C. *R. Bree)* na ovaj način raspravlja pretresajući kobne pukotine u teoriji g. Darvina:

> Valjalo bi se opet prisetiti kako mora daje bilo mnogo posrednih oblika. (.. .) G. Sent Džordž Mivart *{St. George Mivart)* veruje *da promene u evoluciji mogu da se odigraju brže nego što se uobičajeno smatra,* ali se g. Darvin muški drži svog uverenja i opet nam govori da *"natura nonfacit saltum".***

U tome se okultisti slažu sa g. Darvinom.

Ezoterijska učenja u potpunosti potvrđuju ideju o sporosti prirode i dostojanstvenom napredovanju. "Planetarni impulsi" su periodični. Pa ipak se ta darvinistička teorija, koja je korektna u svojim manjim pojedinostima, ne slaže sa okultizmom ništa više nego teorija g. Valasa, koji u svojim *Doprinosima teoriji prirodne selekcije* ipak prilično ubedljivo pokazuje daje bilo potrebno nešto *više* od "prirodne selekcije" kako bi se proizveo fizički čovek.

* Autorka ima na umu Britansko kraljevsko društvo, (nap. ured.)

** (Lat.) - Priroda ne pravi skokove, (nap. prev.)

Hajde da u međuvremenu vidimo koje su *naučne* primedbe na tu teoriju, i da ih ispitamo.

G. Sent Džordž Mivart tvrdi:

> (. . .) bio bi umeren proračun ako bismo dopustili daje trebalo 25.000.000 godina za stvaranje slojeva do gornjeg silurijuma, uključujući i njega. Ako, dakle, rad evolucije koji se odigrao tokom tog taloženja predstavlja samo stoti deo ukupnog zbira, trebalo bi nam 2.500.000.000 godina za potpun razvoj celog *životinjskog* carstva do današnjeg stanja. Ali, čak bi i četvrtina toga daleko prevazišla vreme koje su fizika i astronomija spremne da dopuste kako bi se dovršio taj proces. Najzad, postoji teškoća u pogledu odsustva bogatih fosilnih naslaga u najstarijim slojevima - ako je život tada bio tako obilan i raznovrstan, kao stoje, prema Darvinovoj teoriji, morao da bude. Sam g. Darvin priznaje "da to zasad mora da ostane neobjašnjivo", što se zaista može smatrati vrednim argumentom protiv stavova koje je on izneo u svom sopstvenom delu. (. . .)
>
> Tako, dakle, mi nalazimo čudesno (a *po darvinističicim principima, sicoro neobjašnjivo)* odsustvo sitnih prelaznih oblika. Sve najupečatljivije grupe (. . .) *pojavljuju se odjednom na sceni.* Čak ni konj, životinja čiji je pedigre možda najbolje očuvan, ne pruža ubedljive dokaze o specifičnom poreklu u vidu malenih, slučajnih varijacija, dok su kod nekih oblika, kao što su lavirintodonti i trilobiti, za koje je izgledalo da pokazuju postepenu promenu, kasnija istraživanja pokazala da to uopšte nije slučaj. (...) Sve te teškoće ćemo izbeći ako priznamo da se novi oblici životinjskog života, svih stupnjeva složenosti, pojavljuju, s vremena na vreme, relativno naglo, pošto su se razvili u skladu sa zakonima u onom svom delu koji zavisi od spoljašnjih okolnosti i u onom svom delu koji zavisi od *unutrašnjih* okolnosti - slično načinu na koji se kristali (a verovatno, na osnovu navedenih istraživanja, i niži oblici života) grade u skladu sa unutrašnjim zakonima supstance od koje se sastoje i u skladu i saglasju sa svim uticajima i uslovima okoline.
>
> *(Nastanali vrsta, str 142)*

"Unutrašnji zakoni supstance od koje se sastoje." To su mudre reci, a dopuštanje te mogućnosti je pametno. Ali, kako se ikad mogu prepoznati ti *unutrašnji zakoni* ako se odbaci okultno učenje? "Drugim recima, mora se priznati učenje o planetarnim *Životnim Impulsima.* Zašto su inače vrste danas *stereotipne* i zašto se čak i pitome

vrste golubova i mnogih životinja vraćaju svojim predačkim tipovima kad se ostave same sebi?" Ali, učenje o planetarnim životnim impulsima mora se jasno definisati i isto tako jasno razumeti da se današnja zbrka ne bi još više zakomplikovala. Sve te teškoće bi nestale kao što senke noći nestaju pred svetlošću jutarnjeg Sunca kad bi se priznali sledeći ezoterijski aksiomi: (a) ogromna starost (i postojanje) našeg planetarnog lanca, *(b)* stvarnost Sedam Krugova, (c) podela ljudskih rasa (po strani od čisto antropološke podele) na sedam različitih Korenskih Rasa, od kojih je današnje evropsko čovečanstvo *peta, (d)* starost Čoveka u ovom (Četvrtom) Krugu i, najzad, (e) da se te rase razvijaju od eteričnog oblika do materijalnosti, a od nje, opet, u relativnu fizičku razredenost strukture, pa se svaka živa (takozvana) *organska* vrsta životinja, uključujući i biljke, menja sa svakom novom Korenskom Rasom. Ako to dopustimo, čak i samo uporedo sa drugim, kad se zrelo razmisli, *ništa manje besmislenim* pretpostavkama, ako već danas moramo da smatramo okultne teorije besmislenim, onda bi sve teškoće nestale. Svakako, nauka bi morala pokušati da bude *logičnija* nego što je danas, pošto ona teško može da održi teoriju čovekovog porekla od čovekolikog pretka a da, u istom dahu, tom čoveku poriče bilo kakvu razumnu starost! Kad g. Haksli govori o "velikom intelektualnom jazu između čoveka i majmuna" i "današnjem ogromnom rastojanju između njih"," i kad priznaje kako je neophodno povećati period koji nauka dopušta za starost čoveka i Zemlje da bi takav lagan i progresivan razvoj bio moguć, onda svi oni ljudi od nauke koji misle kao on, u najmanju ruku, moraju da dođu bar do nekih približnih cifara i da se saglase o verovatnom trajanju perioda pliocena, miocena i eocena o kojima je tako mnogo rečeno, a o kojima se ništa određeno ne zna - ukoliko se ne usuđuju da *odu i dalje.* Ali, izgleda da se ni dva naučnika ne slažu. Izgleda daje trajanje svih ovih perioda tajna, trn u oku geologa, i, kao što je upravo pokazano, oni nisu u stanju da usaglase svoje zaključke čak ni u pogledu relativno mladih geoloških formacija. Zato se ciframa koje oni iznose uopšte ne može verovati, jer su za njih to sve ili milioni, ili samo hiljade godina!

Ovo stoje rečeno može da potkrepi priznanje samih naučnika, kao i sinopsis u "Krugu nauka" *Enciklopedije Britanike* koji pokazuje

Covekovo mesto u prirodi, str. 102 i dalje.

srednje prihvaćene vrednosti u geološkim i antropološkim problemima. U tom delu je "skinut kajmak" mišljenja najvećih autoriteta, pa ipak, mi tu nalazimo odbijanje da se bilo kakav definitivan vremenski period pripiše čak i takvim, relativno govoreći, skorašnjim epohama, kao što je to neolitsko doba, mada su, za divno čudo, određeni datumi za početak nekih geoloških perioda, u najmanju ruku nekolicine, čije se trajanje teško može još više skratiti a da se odmah ne dospe u sukob sa činjenicama.

Zato se u velikoj *Enciklopediji* (tom X, članak *Geologija,* str. 227) pretpostavlja daje "100 miliona godina proteklo (...) od očvršćavanja naše Zemlje dok se najraniji oblici života nisu pojavili na njoj"."

Ali, izgleda daje isto toliko beznadežno pokušavati da preobratimo naše savremene geologe i etnologe koliko i da navedemo darvinovske prirodnjake da opaze svoje greške. Što se tiče Arijevske Korenske Rase i njenog porekla, nauka zna o tome isto toliko malo koliko zna i o ljudima sa drugih planeta. Sa izuzetkom Flamariona i još nekih mistika medu astronomima, uglavnom se poriče čak i naseljivost drugih planeta. Pa ipak su naučnici najranijih rasa arijevske loze bili tako veliki adepti astronomije da su, izgleda, znali daleko više 0 rasama sa Marsa i Venere nego što savremeni antropolozi znaju 0 rasama iz ranih perioda Zemlje.

Ostavimo na trenutak po strani savremenu nauku i okrenimo se drevnom znanju. Pošto nas drevni naučnici uveravaju da sve takve geološke kataklizme - počev od dizanja okeana, potopa, zemljotresa i pomeranja kontinenata, pa sve do današnjih ciklona, uragana, zemljotresa, vulkanskih erupcija, plima, pa čak i ekstremnih vremenskih prilika i prividnog pomeranja godišnjih doba koje zbunjuje sve evropske i američke meteorologe - izazivaju Mesec i planete, tj. one zavise od njih, te da, štaviše, da čak i skromna i zanemarena sazvežđa imaju vrlo velik uticaj na meteorološke i kosmičke promene nad našom

U tom tekstu stoji:

Sto miliona godina je verovatno više nego dovoljno za sve zahteve geologije.

U Francuskoj, neki *savanti* nalaze da to nije ni približno "dovoljno". Le Kuturije *{Le Couturier)* tvrdi daje to 350 miliona godina, Bifon *{Buffori)* se zadovoljio sa 34 miliona - ali ima onih, u savremenijim školama, koji neće biti zadovoljni brojkom manjom od 500 miliona godina.

Zemljom i unutar nje, hajde da poklonimo trenutak pažnje našim nebeskim despotima i vladarima naše planete i čoveka. Savremena nauka poriče sve takve uticaje, drevna nauka ih potvrđuje. Hajde da vidimo šta obe kažu o tom pitanju.

B.

O LANCIMA PLANETA I NJIHOVOM MNOŠTVU

Da li su drevni narodi znali za druge svetove osim našeg? Kakvi su podaci okultista kojima se potvrđuje daje svaka planeta sedmostruki lanac svetova - od kojih je vidljiv samo jedan član - i da one jesu, bile su, ili će biti "nosioci čoveka", baš kao što je to i svaka vidljiva zvezda ili planeta? Šta oni podrazumevaju pod "moralnim i fizičkim uticajem" zvezdanih svetova na naše planete?

Takva nam se pitanja često postavljaju i ona moraju da se razmotre iz svih uglova.

Na prva dva pitanja odgovor glasi: mi verujemo u to jer je prvi zakon prirode jedinstvo u mnoštvu, a drugi - analogija. "Kako je gore, tako je i dole". Iako su naši pobožni preci verovali daje naša Zemlja u centru svemira, zauvek je prošlo vreme u kome su crkva i njene nadmene sluge mogli da tvrde kako je svetogrđe smatrati da bilo koja druga planeta može da bude naseljena. Adam i Eva, Zmija i Prvobitni greh nakon koga je sledilo okajanje krvlju, suviše su dugo bili u opticaju, pa je zato univerzalna istina bila žrtvovana zarad bolesne uobraženosti nas malih ljudi.

Sad, kakvi su dokazi za to? Osim zaključivanja i logičkog razmišljanja, za neupućene nema drugih. Za okultiste, koji veruju u znanje koje su stekle bezbrojne generacije Mudraca i Inicijata, podaci koje nude tajne knjige su više nego dovoljni. Ali, javnosti je potreban drugi dokaz. Ima nekih kabalista, pa čak i istočnjačkih okultista, koji oklevaju da prihvate to učenje, pošto ne mogu da nadu ujednačene dokaze o tome u mističkim delima drugih naroda. Ali, čak će se i takvi "ujednačeni dokazi" uskoro pojaviti. U međuvremenu, mi možemo toj temi da pridemo iz opšteg ugla i vidimo da li je verovanje

u nju toliko besmisleno kao što tvrde neki naučnici zajedno sa drugim Nikodemima. Kad razmišljamo o mnoštvu naseljenih *"Svetova ",* mi ih možda i nesvesno zamišljamo nalik na našu planetu, naseljene bićima koja više ili manje podsećaju na nas same. A time samo sledimo prirodni instinkt. Uistinu, sve dok su istraživanja vezana za istoriju života ove planete, mi možemo o tom pitanju da razmišljamo sa nekim uspehom i da se zapitamo gde su *"Svetovi" o* kojima se govori u svim drevnim spisima čovečanstva, ili da se makar nadamo da je to pitanje suvislo. Ali, odakle mi znamo *(a)* kakva vrsta bića naseljavaju planete u celini i *(b)* da li *oni* koji vladaju planetama višim od naše* ispoljavaju *svesno* isti uticaj na našu Zemlju kakav mi, najposle, možda vršimo *nesvesno* - recimo na male planete (planetoide ili asteroide), zatim time što bušimo Zemlju, ili kopamo kanale, pa tako u celini menjamo našu klimu. Naravno, kao u slučaju Cezarove žene, naša sumnja ne može da utiče *naplanetoide.* Oni su suviše daleko, itd., itd. Ali, pošto verujemo u ezoteričku astronomiju, mi nismo toliko sigurni u to.

Ali kada, šireći naša nagađanja van našeg planetarnog lanca, pokušamo da pređemo granice našeg solamog sistema, mi se zaista ponašamo kao uobražene budale. Jer - dok prihvatamo stari hermetički aksiom: "Kako je gore, tako je i dole", i kako se Priroda na Zemlji ponaša veoma brižljivo i ekonomično, koristeći sve gadne i odbačene stvari u svojim čudesnim preobražajima, zbog čega se *nikad* ne ponavlja - mi možemo ispravno da zaključimo kako nema nijedne planete u svim beskrajnim sistemima Prirode koja toliko blisko podseća na našu Zemlju da bi obične ljudske sposobnosti bile u stanju da zamisle i reprodukuju njen izgled i sadržaj."

I zaista, u romanima tzv. naučne fantastike i spiritističkih *otkrivenja* sa Meseca, zvezda i planeta, javljaju se naprosto nove kombinacije ili modifikacije ljudi i stvari, strasti i oblika života koji

* Autorka misli na položaj naše planete u hijerarhiji lanca svetova. (nap. ured.)
Naučili smo da najviši Đan Kohani ili Planetarni Duhovi (s onu stranu poimanja analogije) ne znaju ništa o onome što se nalazi s onu stranu vidljivih planetarnih sistema, pošto njihova suština ne može da se prilagodi suštini svetova van našeg solamog sistema. Kad oni dostignu viši stupanj evolucije, ti drugi univerzumi biće im otvoreni: u međuvremenu, oni imaju potpuno znanje o svim svetovima unutar i van granica našeg solamog sistema.

su nam poznati, dok su, u stvarnosti, čak i na drugim planetama našeg sopstvenog sistema priroda i život potpuno drugačiji od naših. Naročito je Svedenborg prednjačio u ulivanju jednog takvog pogrešnog verovanja.

Ali, to nije sve. Običan čovek nema iskustva bilo kakvog drugog stanja svesti osim onog za koje ga vezuju njegova fizička čula. Ljudi sanjaju; oni spavaju dubokim snom koji je suviše dubok da bi snovi uticali na fizički mozak, a u tom stanju ipak mora da su svesni. Kako onda, kad takve misterije ostaju neistražene, *mi* možemo sa uspehom da razmišljamo o svojstvima planeta koje, u skladu sa ekonomijom prirode, moraju neizbežno pripadati drugim stanjima svesti koja su sasvim drugačija od *bilo kojeg* što čovek doživljava ovde?

To je doslovno istinito. Jer čak i veliki adepti (naravno, oni inicirani), mada su trenirani vidovnjaci, mogu da tvrde kako u celosti poznaju samo prirodu i izgled planeta i njihovih stanovnika koji pripadaju isključivo našem solamom sistemu. Oni *znaju* da su gotovo svi planetarni svetovi naseljeni, ali mogu da priđu - čak i u duhu - samo svetovima našeg sistema; i oni su takođe svesni koliko je teško, *čak i njima,* da se u potpunosti povezu sa nivoima svesti *unutar* našeg sistema, drugačijim od stanja svesti postojećih na ovoj planeti, tj. na tri nivoa lanca sfera ispod naše Zemlje. Takvo znanje i odnosi su za njih mogući, jer su oni naučili kako da prodru na nivoe svesti koji su zatvoreni za percepciju običnih ljudi: ali, ako bi oni izneli svoje znanje, svet ne bi postao mudriji, jer mu nedostaje iskustvo drugih oblika percepcije - koje bi mu omogućilo da shvati šta mu je rečeno.

Ipak, ostaje činjenica daje najveći broj planeta, kao i zvezda van našeg Sunčevog sistema, naseljen, što je činjenica koju su dopuštali i sami ljudi od nauke. Laplas *(Laplace)* i Heršel *(Herschell)* su verovali u to, iako su se mudro uzdržavali od nesmotrenih nagađanja; a do istog zaključka je došao i podržao ga nizom naučnih razmatranja M. Flamarion, dobro poznati francuski astronom. Argumenti koje je on izneo su strogo naučni, takvi da su privlačni čak i za materijalistički um, na koji ne bi uticale misli kao što su, na primer, misli ser Dejvida Brustera *(David Brewster),* čuvenog fizičara, koji piše:

Tim "jalovim duhovima" ili "iskvarenim dušama", kako ih naziva pesnik, koje se mogu navesti da veruju daje Zemlja jedino naseljeno tele u univerzumu, ne bi bilo teško da zamisle daje i ona nekada bila lišena stanovnika. Štaviše, ako su takvi umovi upoznati sa zaključcima geologije, oni bi prihvatili daje Zemlja bila nenaseljena bezbroj godina; a tu dolazimo do nemogućeg zaključka, da tokom tih bezbroj godina nije bilo nijednog inteligentnog stvorenja na prostranim teritorijama Sveopšteg Kraljevstva i da pre protozojskih formacija nije postojala nijedna biljka ni životinja u čitavom beskraju svemira! *

Pored toga, Flamarion pokazuje da su svi uslovi za život - čak i ovakve kakve *mi* znamo - prisutni bar na nekim planetama, i ukazuje na činjenicu da ti uslovi na njima moraju biti mnogo povoljniji nego što su na Zemlji.

I tako se naučno razmišljanje, a takođe i posmatranje činjenica, slažu se tvrdnjama vidovnjaka i onim urođenim glasom u našem srcu koji izjavljuje da život - inteligentni, svesni život - *mora* da postoji i u drugim svetovima osim našeg.

Ali, to je granica preko koje obične sposobnosti čoveka ne mogu da pređu. Postoji mnogo romana i priča, nekih potpuno izmišljenih, a drugih punih naučnog znanja, koji su pokušali da opišu život na drugim planetama. Ali, svi oni predstavljaju samo iskrivljene kopije životne drame oko nas. To su ili, kao kod Voltera, ljudi naše sopstvene vrste pod mikroskopom, ili, kao kod de Beržeraka *{de Bergerac),* graciozna igra mašte i satire - ali uvek nalazimo da je u osnovi svakog novog sveta samo ovaj jedan u kome mi živimo. Ta sklonost je toliko snažna da joj podležu čak i veliki, spontani, mada neinicirani, vidovnjaci; primer je Svedenborg, koji ide tako daleko da odeva stanovnike Merkura, koje sreće u svetu duhova, u odeću kakva je nošena u Evropi.

Pošto nijedan atom u univerzumu nije lišen života i svesti, koliko tek života i svesti imaju njegove moćne planete - iako one ostaju zatvorena knjiga za nas ljude, koji jedva možemo da uđemo čak i u svest oblika života koji su nam najbliži?

Mi ne poznajemo ni *sami sebe,* pa kako onda možemo, ako nas niko nije tome obučio ni inicirao, zamišljati da smo u stanju da prodremo u svest najmanjih životinja oko nas?

Komentarišući tu sklonost, Flamarion u svom delu *O mnoštvu naseljenih svetova* kaže:

> Izgleda da je u očima pisaca koji su pisali o toj temi Zemlja prototip univerzuma, a čovek sa Zemlje prototip svih stanovnika neba. Naprotiv, mnogo je verovatnije sledeće: postoje priroda drugih planeta suštinski različita, a okruženje i uslovi postojanja suštinski drugačiji, kao što su i sile koje vladaju stvaranjem bića i supstanci koje ulaze u njihov sastav takođe suštinski različite, to bi značilo da se ni na koji način ne može smatrati da je način našeg postojanja primenljiv na drugim planetama. Oni koji su pisali o tim temama dopustili su da njima zavladaju zemaljske predstave, pa su zato upali u zabludu.
>
> *(Mnoštvo svetova, str. 439)*

Ali, sam Flamarion upada u zabludu koju je ovde osudio jer on prećutno uzima uslove na Zemlji kao merilo koje određuje koliko su druge planete prilagođene da ih nasele "druga Čovečanstva".

Ali, hajde da se okanimo tih beskorisnih i praznih nagađanja, koja nas, iako naizgled pune naša srca sjajem entuzijazma i proširuju naš mentalni i duhovni domen, u stvarnosti samo veštački stimulišu i zaslepljuju sve više i više u pogledu našeg neznanja ne samo o svetu koji naseljavamo, već i u pogledu beskraja koji se nalazi u nama samima.

Kad, dakle, u biblijama čovečanstva nađemo da se govori o "drugim svetovima", možemo mimo da zaključimo da se to odnosi ne samo na druga stanja našeg planetarnog lanca i Zemlje, već i na druge naseljene svetove - zvezde i planete; pored toga, možemo da zaključimo i da se o njima nikad nije razmišljalo. Čitava antika je verovala u univerzalnost života. Ali, nijedan zaista inicirani vidovnjak bilo kog civilizovanog naroda nikad nije poučavao da se o životu na drugim zvezdama može suditi merilima našeg zemaljskog života. Ono što se u celini podrazumeva pod "zemljama" i svetovima, odnosi se na *{a)* "ponovna rođenja" naše planete nakon svake Manvantare i dugog preioda "pomračenja" i *{b)* na periodične i potpune promene Zemljine površine, kad kontinenti nestaju da bi napravili mesto za okeane, a okeani i mora se nasilno pomeraju i klizaju prema polovima da bi načinili mesto za nove kontinente.

Možemo da počnemo od *Biblije* - najmlađeg od svih svetih spisa na svetu. U *Propovedniku,* poglavlje I, možemo pročitati sledeće reci kralja-inicijata:

> *Jedan* naraštaj odlazi, *drugi* dolazi, a *zemlja jednako stoji.*
>
> *(Propovednik, I, 4)*

I opet:

> Stoje bilo, *to je ono* što će biti; i ono što se činilo, *to je ono* što će se činiti. Nema ničeg novog pod suncem.
>
> *(Propovednik, I, 9)*

Nije lako u tim recima videti aluzije na sukcesivne kataklizme koje uništavaju Rase čovečanstva, ili, da pođemo još dalje, na razne preobražaje naše planete tokom procesa njenog formiranja. Ali, ako nam kažu da se to odnosi samo *na naš svet ovakav kakvog ga vidimo sada* - onda ćemo čitaoca uputiti na *Novi Zavet,* gde sv. Pavle govori (u *Poslanici Jevrejima)* o Sinu (ispoljenoj Moći) koga je (Bog) imenovao naslednikom svih stvari *i pomoću koga je on takode načinio svetove* (množina).'* Ta "Moć" je Hohmah ili Mudrost i Reč. Verovatno će nam reći da se pod terminom "svetovi" podrazumevaju zvezde, nebeska tela, itd. Ali, po strani od činjenice da "zvezde" nisu bile poznate kao "svetovi" neukim urednicima *Poslanica,* čak i ako su na taj način bile poznate Pavlu, koji je bio Incijat ("Gospodar-Zidar"), ovde možemo da citiramo jednog istaknutog teologa, kardinala Vizemana *(JViseman).* U I tomu, na str. 309 svog dela, u kome govori o neodređenom (ili možda treba da kažemo "suviše određenom") periodu od šest dana stvaranja i 6.000 godina, on priznaje da smo mi u potpunom mraku u pogledu značenja te izjave sv. Pavla, ukoliko ne možemo da pretpostavimo da je u tome, tj. u periodu koji prolazi između/rvog i *drugog* poglavlja *Postanja,* načinjena aluzija na one prvobitne revolucije.

Ovo se odnosi *na Logos* u svim kosmogonijama. *Neznana* Svetlost- a kaže se daje on isto tako večan i postoji zajedno sa njom - odražena je u "Prvorodenom", *Protogonosu;* Demijurg ili Univerzalni Um usmerava svoju Božansku Misao u Haos da se pod rukom nižih bogova on podeli na sedam okeana - *Sapta Samudri.* To je Puruša, Ahura Mazda, Oziris, itd., i, na kraju, gnostički Hrist, koji je u kabah *Hohmah* ili Mudrost, "Reč".

odnosno, uništenja i ponovne nastanke (sveta), na koje je ukazano i u I poglavlju *Propovednika;* ili ukoliko ne prihvatimo, kao i toliki drugi, i to u *bukvalnom značenju,* pasus (u *Poslanici Jevrejima,* I, 1) koji govori o stvaranju *svetova* - u množini. (...) Veoma je posebno, dodaje on, što se sve kosmogonije slažu u tome, sugerišu istu ideju i čuvaju predanje o prvom nizu revolucija, zahvaljujući kojima je svet bio uništen i opet obnovljen.

Daje pomenuti kardinal proučavao *Žohar,* njegova bi nagađanja bila pretvorena u izvesnost. U *Idra Šuti* (u *Žoharu,* III, 292, c) je napisano:

> Postojali su stari svetovi koji su nestali čim su nastali; svetovi sa oblikom i bez oblika, zvani *Scintile -jer* su bili kao iskre koje pršte pod čekićem Kovača, leteći u svim pravcima. Neki su bili prvobitni svetovi koji nisu mogli da potraju, jer "Stari" - neka je sveto njegovo ime -još nije bio uzeo svoj oblik, majstor još nije bio "Nebeski Čovek".'*

I opet, u *Midrašu* napisanom davno pre *Kabale* Simeona Ben Johaja *(Simeon Ben lochai),* rabin Aba objašnjava:

> Sveti, blagoslovljeno bilo njegovo ime, uspešno je formirao i uništio gomilu svetova pre ovoga" (. . .) Naravno, ovo se odnosi podjednako na prve rase ("Kraljeve Edoma") i na *uništene svetove.*

Ovde "uništenje" znači ono što mi nazivamo "pomračenjima". To postaje očiglesno kad pročitamo dalje objašnjenje:

> Ipak, kad se kaže da su oni (svetovi) *nestali,* time se samo misli daje njima (njihovim čovečanstvima) nedostajao pravi oblik, dok nije nastao ljudski (naš) oblik, u kome su sadržane sve stvari i *koji*

'^ *ObM Tikouna* ili *Protogonosa,* "prvorodenog", tj. univerzalnog oblika i ideje, koja se još nije odrazila u *Haosu.*

'^ "Nebeski čovek" je Adam Kadmon - sinteza Sefirot, kao što je "Manu-Svajambhuva" sinteza Pradapatija.

Berešit Raba, Parča IX.

^" To se odnosi na *tri Kruga* koji su prethodili našem *Četvrtom* Krugu.

sadrži sve oblike (.. .);^^ to ne znači *smrt,* već samo *označava pramenu njihovog stanja* (. . .) (stanja aktivnih svetova).

Dakle, kad čitamo o uništenju svetova, ta reč ima mnogo značenja, koja su veoma jasna u nekoliko komentara na *Žohar* i nekoliko kabalističkih rasprava. Kao što je rečeno na drugom mestu, ona ne znači samo uništenje mnogih svetova koji su završili svoj životni vek, već i uništenje nekoliko kontinenata koji su nestali, kao i njihovo opadanje i geografsku zamenu mesta.

O tajanstvenim "Kraljevima Edoma" se ponekad govori kao o "Svetovima" koji su bili uništeni, ali je to samo "maska". Kraljevi koji su vladali Edomom pre vladavine kralja Izraela, ili "Edomski Kraljevi", nikad ne bi mogli da simbolizuju "prethodne svetove", već jedino "pokušaje da se stvori čovek" na ovoj planeti, tj., "pre-Adamovkse rase", o kojima govori *Žohar,* a koje su objašnjene kao *Prva* Korenska Rasa. Jer, pošto se, govoreći o šest Zemalja (šest "udova" Mikroprozopusa), kaže da Sedma (naša Zemlja) nije uzeta u račun kada je stvarano tih Šest (šest sfera iznad naše planete u nebeskom lancu), tako su i prvih sedam Kraljeva Edoma izostavljeni iz računice u *Postanju.* Po zakonu analogije i permutacije, u haldejskoj *Knjizi brojeva,* kao i u *Knjizi znanja* i *Knjizi Mudrosti,* "sedam prvobitnih svetova" znače takode i "sedam prvobitnih rasa (pod-rasa Prve Korenske Rase ili *Senki);* i opet. Kraljevi Edoma su sinovi "Isava, oca Edomaca" *{Postanje,* XXXVI, 43); Isav u *Bibliji* predstavlja onu rasu koja stoji između Četvrte i Pete, Atlantiđana i Arijevaca. "Dva *naroda* su u tvojoj materici", kaže Gospod Reveki, a Isav je bio *riđ i kosmat.* Od stiha 24 do 34, poglavlja XXV *Postanja* nalazi se alegorijska istorija rođenja Pete Rase.

Sifrah Dzeniuta (3) kaže:

> I kraljevi drevnih dana umreše, i njihove vođe (krune) više se nisu mogle naći (. . .)

Ova rečenica ima dvostruko značenje i sadrži duboku misteriju u okultnim naukama, koja bi Adeptu, *ako bije saznao* i *kada bije saznao,* dala ogromnu moć *da. promeni svoj vidljivi oblik.*

Idra Šuta, Žohar, III, 136, c. "Promenu njihovog stanja" - to je jasno: od aktivnih svetova oni padaju u delimično pomračenje - odmaraju se, pa su zato potpuno promenjeni.

Žohar (III) tvrdi:

> Glava naroda u početku nije bila stvorena na sliku i priliku Bele Glave; njen narod nije od tog Oblika (. . .) Pre nego što se ona (Bela Glava, Peta Rasa ili Najdrevniji od Drevnih) uredila u svoj (sopstveni, ili današnji) Oblik (. . .) svi *svetovi* su bili uništeni; zato je bilo napisano: i Bela, sin Beora, vladeše Edomom *{Postanje,* XXXVI).

Ovde reč "svetovi" znači rase.

> I on (taj ili neki drugi Kralj Edoma) umre, a drugi zavlada umesto njega.
>
> *(Ibid, 31 i dalje)*

Nijedan kabalista, koji je dosad raspravljao o simbolici i alegoriji koju kriju ti "Kraljevi Edoma", izgleda da nije opazio više od jednog njihovog aspekta. To nisu ni samo *"svetovi* koji su uništeni", ni "Kraljevi koji su umrli" - već oboje, i mnogo više od toga, ali ovde sada nema prostora da govorimo o tome. Zato, ostavljajući mističke parabole *Žohara,* vratićemo se čvrstim činjenicama materijalističkih nauka, ali ćemo najpre sa dugačkog spiska velikih mislilaca navesti nekolicinu koji su verovali u mnoštvo naseljenih svetova i u svetove koji su prethodili našem. To su veliki matematičari Lajbnic i Bernuli *(Bernouilli),* sam Isak Njutn, kao što možemo da pročitamo u njegovoj *Optici,* prirodnjak Bifon, skeptik Kondijak *(Condillac),* Baji, Lavater, Bemarden de Sen Pjer *{Bernardin de St. Pierre)* i najveći broj pisaca *Enciklopedije.* Nakon njih dolaze Kant, osnivač savremene filozofije, pesnici filozofi, Gete, Krauze *(Krause),* Šeling, i mnogi astronomi, od Bodea, Fergusaona i Heršela do Lalandea i Laplasa, kao i mnogi njihovi učenici u kasnijim godinama.

To je zaista sjajan spisak uvaženih imena, ali, činjenice fizičke astronomije još ubedljivije govore u prilog prisustvu života, pa čak i organizovanog života, na drugim planetama. Tako je analizom četiri meteora koja su pala u Aleu, u Francuskoj, zatim na Rtu Dobre Nade, pa u Mađarskoj, i opet u Francuskoj, otkriven grafit, oblik ugljenika za koji je poznato da je povezan sa organskim životom na našoj Zemlji. A da prisustvo tog grafita nije posledica nekog dejstva naše atmosfere pokazuje činjenica daje taj ugljenik nađen u

samom središtu jednog od meteora, dok je u drugom, koji je pao u Argeju, na jugu Francuske, 1857. godine, nađena voda i busen, koji se uvek formira razlaganjem biljnih supstanci.

I dalje, ispitujući astronomske uslove na drugim planetarna, lako je pokazati da su na nekoliko njih oni daleko bolji za razvoj života i inteligencije - čak i pod uslovima na koje je čovek navikao - nego stoje to slučaj na našoj Zemlji. Na primer, na planeti Jupiter, godišnja doba, umesto da se znatno razlikuju kao kod nas, menjaju se u gotovo zanemarljivom stepenu, a traju najmanje dvanaest puta duže od naših. Zbog nagiba njegove ose, godišnja doba na Jupiteru zavise gotovo jedino od ekscentričnosti njegove orbite, pa se zato menjaju sporo i pravilno. Reći će nam da na Jupiteru nije moguć život, pošto je on u užarenom stanju. Ali, ne slažu se svi astronomi sa tim. Na primer, ono što mi kažemo, rekao je i g. Flamarion; a *on* bi trebalo da to zna.

Sa druge strane, Venera bi bila manje pogodna za ljudski život kakav postoji na Zemlji, pošto su njena godišnja doba ekstremnija, a promene temperature naglije; iako je interesantno to što *dan* na sve četiri unutrašnje planete - Merkuru, Veneri, Zemlji i Marsu - traje gotovo isto.

Na Merkuru, toplota i svetlost od Sunca su gotovo sedam puta intenzivniji nego na Zemlji, a astronomija nas uči daje on obavljen veoma gustom atmosferom. I kao što vidimo da se na Zemlji život tim aktivnije javlja što ima više Sunčeve svetlosti i toplote, izgledalo bi više nego verovatno daje njegov intenzitet daleko, daleko veći na Merkuru nego ovde.

Venera, poput Merkura, ima veoma gustu atmosferu, kao što je ima i Mars, zatim, oni imaju snegove koji prekrivaju njihove polove, oblake koji kriju njihovu površinu, geografske konfiguracije svojih mora i kontinenata, varijacije godišnjih doba i klime, i svi su blisko analogni - u najmanju ruku - u očima fizičara astronoma. Ali, te činjenice, i razmišljanja koja pobuđuju, odnose se samo na mogućnost postojanja ljudskog života na tim planetama poput onog kakvog poznajemo na Zemlji. Da su neki oblici života kakav je nama poznat *mogući* na tim planetama odavno je u velikoj meri pokazano, pa izgleda savršeno beskorisno da ulazimo u detaljna pitanja fiziologije, itd., itd., tih hipotetičkih stanovnika, pošto, na kraju krajeva.

čitalac u mašti može doći samo do produžetka njemu poznatih okolnosti. Bolje je zadovoljiti se trima zaključcima koje g. M. Flamarion, koga smo u znatnoj meri već citirali, formuliše kao stroga i egzaktna izvođenja iz poznatih *činjenica* i zakona nauke.

I. Raznovrsne sile koje su bile aktivne u početku evolucije stvorile su veliku raznovrsnost bića u nekoliko svetova - i u organskom i u neorganskom carstvu.

I I. Živa bića su od početka bila konstituisana u skladu sa oblicima i organizmima koji su u korelaciji sa fiziološkim stanjem svake naseljene planete.

I I I. Covečanstva drugih svetova razlikuju se od nas kako po svojoj unutrašnjoj organizaciji, tako i po spoljašnjem fizičkom tipu.

Na kraju, čitaoca koji bi mogao biti raspoložen da preispita validnost tih zaključaka kao suprotnih biblijskim, možemo uputiti na Dodatak u delu g. Flamariona koji se detaljno bavi tim pitanjem, pošto u knjizi kao što je ova ne izgleda neophodno da se ukaže na besmislenu logiku onih sveštenika koji poriču mnoštvo svetova na tim osnovama.

S tim u vezi možemo se prisetiti onih dana kada se crkva sa rasplamsalom žestinom suprotstavljala učenju o tome daje Zemlja okrugla, na osnovu toga što bi narodi na suprotnom kraju Zemlje bili van prostora spasenja; i opet, koliko je mladoj nauci bilo potrebno da slomi predstavu o čvrstom nebeskom svodu, u čijim se brazdama zvezde pomiču zarad posebne pouke zemaljskom čovečanstvu.

I teorija o Zemljinoj rotaciji dočekana je sa sličnim protivljenjem - čak su oni koji su je postavili prošli kao mučenici -jer je ta teorija, pored toga stoje oduzela našoj planeti njeno dostojastveno središnje mesto u svemiru, stvorila i užasnu pometnju o idejama Uspenja - pošto se pokazalo da su termini "gore" i "dole" čisto relativni, što je prilično iskomplikovalo pitanje o tačnoj lokaciji raja.'^^

23 U učenom i dovitljivom delu *Bog i njegova knjiga,* koju je napisao strašni "Saladin", čuven kao agnostik, zabavni proračun da Hrist, ako se uspinjao brzinom topovskog đuleta, još nije stigao do Sirijusa, podseća nas živo na prošlost. On rada možda ne baš tako glupu sumnju da čak i naše doba naučnog prosvetljenja može biti isto toliko grubo besmislano u svojim materijalističkim poricanjima, koliko su i srednjovekovni ljudi bili besmisleni i materijalistički u svojim religioznim potvrđivanjima.

Prema najboljim savremenim proračunima, postoji bar 500.000.000 zvezda raznih veličina, u vidokrugu najboljih teleskopa. Sto se tiče rastojanja među njima, ona se ne mogu izračunati. Da lije onda naša mikroskopska Zemlja - "zrno peska na beskrajnoj obali mora" -je-dino središte inteligentnog života? Naše Sunce, koje je 1.300 puta veće od naše planete, bledi do beznačajnosti pred divovskim Suncem - Sirijusom - a on izgleda kao patuljak pred drugim svetlilima beskrajnog Prostora. Egocentrična zamisao Jehove kao posebnog čuvara jednog malog i opskurnog polunomadskog plemena može se tolerisati samo medu onima koji ograničavaju svesno postojanje na našu mikroskopsku planetu. Primami razlozi za to su, bez sumnje, bili: (1) astronomsko neznanje prvih hrišćana, udvostručeno preteranim uvažavanjem čovekovog značaja - što je grub oblik sebičnosti, i (2) strahom da će, ako se hipoteza o milionima drugih naseljenih planeta prihvati, skrhani preobraćenici uzviknuti: "Zar je onda svaki svet imao Otkrivenje?" što podrazumeva ideju da Sin Božiji, tako reći, večno "obilazi u krug". Na sreću, danas nije neophodno da trošimo vreme i energiju dokazujući mogućnost postojanja takvih svetova. Sve inteligentne osobe to priznaju. Ono što ostaje da se pokaže jeste to da ako se jednom zauvek dokaže da pored ovog postoje i drugi naseljeni svetovi, sa čovečanstvima koja se potpuno razlikuju od našeg - kako se smatra u okultnim naukama - onda je evolucija prethodnih rasa napola dokazana. Jer, gde je taj fizičar ili geolog koji je spreman da misli da se Zemlja nije promenila mnogo puta, za milione godina koji su protekli otkad je nastala, i da, menjajući svoju "kožu", kako se to kaže u okultizmu, Zemlja nije prilagodila svoja posebna čovečanstva tim atmosferskim i klimatskim uslovima kakvi su tada vladali. A ako je tako, zašto ne bi bilo moguće da je četvrto čovečanstvo koje nam je prethodilo - a na kraju i potpuno drugačija čovečanstva - postojalo i cvetalo i pre naše Adamove (Pete Korenske) Rase?

Međutim, pre nego što zaključimo našu raspravu, moramo bliže da ispitamo takozvanu organsku evoluciju. Hajde da dobro pogledamo i utvrdimo da lije baš potpuno nemoguće da se naši okultni podaci i hronologija do izvesne mere slože sa naučnim.

DODATNE PRIMEDBE O EZOTERIJSKOJ GEOLOŠKOJ HRONOLOGIJI

Međutim, postoji način da se *i7xaicundipribližno* trajanje geoloških perioda kombinovanjem datuma nauke i okutizma koji se nalaze pred nama. Geologija je, naravno, u stanju da gotovo stopostotno odredi jednu stvar - debljinu nekih naslaga. Sad, isto je tako logično da vreme koje je potrebno da se bilo koji sloj na dnu okeana nataloži mora biti strogo proporcionalno debljini mase koja je na taj način formirana. Nesumjivo je daje *brzina* erozije kopna i slaganje materijala na okeanskom dnu varirala od perioda do perioda, a i kataklizmičke promene raznih vrsta remete "uniformnost" uobičajenih geoloških procesa. *Ali, pošto imamo neke određene brojke kao osnovu,* naš zadatak postaje lakši nego što to na prvi pogled izgleda. Profesor Lefevr *(Lefevre),* ostavljajući prostor za varijacije u tempu taloženja, daje nam *relativne* cifre koje sumiraju geološko vreme. On ne pokušava da izračuna koliko je godina prošlo otkad se stvorilo prvo korito od stena u laurencijumu, već postulira da je to vreme bilo = X, pa nam daje relativne proporcije u kojima se razni periodi odnose prema njemu. Pretpostavimo daje, grubo govoreći, debljina primordijalnih stena 23.000 metara, stena primara 14.000 metara, sekundara 5.000 metara, tercijara 1.300 metara i kvartara 130 metara.

> Kad izrazimo vreme u procentima, *ma koliko daje zaista prošlo* od osvita života na Zemlji (niži slojevi laurencijuma), primordijalnom dobu ćemo pripisati više od polovine čitavog tog perioda, recimo 53,5, primaru 32,2, sekundaru 11,5, tercijaru 2,3, kvartaru 0,5, ili pola procenta.
>
> *(Filozofija, str. 481)*

Sad, pošto je prema okultnim podacima izvesno da vreme koje je proteklo od nastanka prvih sedimentnih naslaga iznosi 320.000.000 godina, možemo da zaključimo daje:

			GRUBA APROKSIMACIJA
Primordijal	f Laurencijum. . . . . .] i Kambrij. . . . . .i (Silurij. . . . . .J	trajao	171.000.000 godina
Primar	[Devon . . . . . .| Karbon. . . . . . [Permij . . . . . .j	trajao	103.040.000 godina
Sekundar	[Trijas . . . . . .1 I Jura. . . . . .i [Kreda . . . . . .]	trajao	36.800.000 godina
Tercijar	[Eocen . . . . . .1 *i* Miocen. . . . . . [Pliocen . . . . . .J	trajao	7.360.000 godina (verovatno preterano)
Kvartar.		trajao	1.600.000 godina (verovatno preterano)

Takve procene se slažu sa tvrdnjama ezoterijske etnologije u gotovo svim delovima. *Tercijarni* atlantidanski poluciklus, od "vrhunca slave" te Rase u ranom eocenu do velike kataklizme iz sredine miocena, trajao bi nekih 3 *Vi* miliona godina. Ako trajanje kvartara nije prilično precenjeno (kao što izgleda da jeste), potonuće Rute i Daitje bilo bi post-tercijamo. Moguće je da ovde izneti rezultati daju suviše dugo trajanje i tercijaru i kvartaru, pošto *Treća Rasa* zadire veoma daleko u sekundar. U svakom slučaju, ove cifre su veoma sugestivne.

Ali, pošto argument prema *geološkim dokazima* govori u prilog dužini tog perioda od samo 100.000.000 godina, hajde da uporedimo *naše* tvrdnje i učenja sa tvrdnjama i učenjima *egzaktne* nauke.

G. Edvard Klod *(Edward Clodd),*[24]* u svom prikazu de Mortijeovog dela *Materijali za istoriju čoveka,* koje smešta čoveka u sredinu miocena,[24] primećuje:

[24] *Znanje,* 31. mart 1882.

Koji je ipak, u drugom jednom delu, *Praistorijska starost čovelca,* pre nekih dvadeset godina velikodušno priznao našem čovečanstvu starost od 230.000

> (. . .) to bi bilo pobijanje svega onoga što učenje o evoluciji tvrdi, a, štaviše, ne bi dobilo podršku ni od onih koji veruju u posebno stvaranje i fiksiranje vrsta ako u ranom periodu istorije života naše planete tražimo tako visokospecijalizovanog sisara kao što je čovek.

Na ovo se može odgovoriti: *{d)* učenje o evoluciji, kako gaje uveo Darvin, a razvili kasniji evolucionisti, ne samo da nije *nepogrešivo,* nego gaje kritikovalo nekoliko velikih ljudi od nauke, kao što su npr. de Kvatrfaž u Francuskoj, dr Vajsman *(JVeismann), bivši* evolucionista iz Nemačke, i mnogi drugi, tako da su antidarvinisti svake godine sve brojniji^* i *(b)* da bi istina bila dostojna svog imena i ostala istina i činjenica, nije joj potrebno da moli za podršku od bilo koje klase ili sekte. Jer, ako bi trebalo da *dobije podršku* onih koji veruju u specijalno stvaranje, ona nikad ne bi stekla naklonost evolucionista, i obrnuto. Istina mora da stoji na čvrstim temeljima činjenica i da dobije priliku da bude prepoznata dok se usput sve predrasude odbacuju. Iako smo ovo pitanje, u njegovim glavnim aspektima, u celini već razmotrili, ipak je preporučljivo da se izborimo sa svakom *"naučnom "* primedbom na koju usput naidemo dok iznosimo ono što se smatra jeretičkim i "antinaučnim" tvrdnjama.

Hajde da za čas bacimo pogled na razlike između ortodoksnih i ezoterijskih nauka u pogledu starosti naše planete i čoveka. Sto se tiče dve vremenske tabele koje su pred njim, čitalac će smesta moći da vidi važnost tih razlika i da istovremeno opazi kako nije nemoguće - naprotiv, kako je veoma verovatno - da će nova otkrića u geologiji i pronalazak fosilnih ostataka čoveka prisiliti nauku da prizna kako je, na kraju krajeva, ezoterijska filozofija u pravu, ili, u najmanju ruku, daje bliža istini.

godina. Pošto čitamo da on smešta čoveka u "sredinu perioda miocena", moramo da kažemo daje ovaj poštovani pariški profesor antropologije u svojim pogledima pomalo protivrečan i nedosledan, ako ne i *naivan.*

Korenska i osnovna ideja o poreklu i preobražaju vrsta - *nasledivanje* (stečenih osobina) izgleda daje nedavno naišla na veoma ozbiljnog protivnika u Nemačkoj. Fiziolozi Diboa-Rejmon i dr Fuger *(Pffuger),* kao i još neki naučnici, u tom učenju nalaze nepremostive teškoće, pa čak i nemogućnosti.

PARALELIZAM ŽIVOTA

NAUČNE HIPOTEZE		EZOTERIJSKA TEORIJA	
Nauka deli period istorije ove planete od početka života (ili azojsko doba) na pet glavnih delova ili perioda, prema Hekelu.		Ostavljajući po strani klasifikaciju geoloških perioda zapadnjačke nauke, ezoterijska filozofija deli jedino životne periode naše planete. U sadašnjoj *Manvantari* tekući period se deli na sedam Kalpi i sedam velikih Ljudkih rasa. Njena prva Kalpa, koja odgovara "primordijalnom dobu", jeste doba-	
PRIMORDIJALNA epoha	Laurencijanski sistem Kambrijski sistem Silurijski sistem	"PRVOBITNIH"[28]	*Deva,* ili Božanskih ljudi, "Tvoraca" i Predaka
Primordijalna epoha, kaže nam nauka, nipošto nije bila lišena biljnog i životinjskog života. U naslagama iz laurencijuma nađeni su primerci *Eozoon Canadensea* - zatvorene školjke. U silurijumu su otkrivene alge, mekušci, Ljuskari i niži morski organizmi, kao i prvi tragovi riba. Primordijalna epoha, dakle, pokazuje alge, mekušce, Ljuskare, polipe i morske organizme, itd., itd. Nauka zato uči daje život u moru bio prisutan od samog početka vremena, ali nas ostavlja da nagađamo *kako* se ži-		Ezoterijska filozofija se slaže sa tvrdnjom nauke (vidi paralalni stubac), ali se u jednoj stvari protivi. Trista miliona godina biljnog života prethodilo je "Božanskom Coveku" ili "Precima" (vidi "Braminsku hronologiju"). Isto tako, nijedno učenje ne poriče daje bilo tragova života *unutar* Zemlje pored *Eozoon Canadensea* u primordijalnoj epohi. Jedino kad se kaže daje vegetacija pripadala tom takozvanom Krugu, životinjski ostaci koje danas nalazimo u slojevima iz takozvanog laurenci-	

[27] *Istorija stvaranja,* str. 20.

[28] Zadržali smo ista imena kakva je dala i nauka, da bi paralele bile jasnije. Naši izrazi su sasvim drugačiji.

[29] Neka se proučavalac priseti da Doktrina uči kako ima sedam stupnjeva *Deva* ili "Predaka", ili sedam klasa, od najsavršenijih do manje uzvišenih.

vot pojavio na Zemlji. Ako ona odbacuje biblijsko "Stvaranje" (kao što mi činimo), zašto nam ne pruži neku drugu, bar približno uverljivu hipotezu?

juma, kambrijuma i silurijuma,/^^« *ostaci Trećeg kruga.* Isprva astralni, kao i svi ostali, oni su očvrsnuli i materijalizovali *&Qparipassu* sa NOVOM vegetacijom.

PRIMAR	Devon[30] Karbon Permij	"PRIMAR"	/ Božanski Preci, SEKUNDARNE GRUPE, i 2/4 rase. "Sume paprati, *Sigillaria, Coniferce,* ribe i prvi tragovi gmizavaca". Tako kaže savremena nauka; ezoterijsko učenje ponavlja \ ono stoje već navedeno. Sve su to ostaci prethodnog kruga.^ Ali, kad se iz astralnog omotača prototipovi jednom projektuju na zemlji, javlja se neograničen broj varijanti.
SEKUNDAR	Trijas Jura Kreda	SEKUNDAR	/ Po svim proračunima, Treća Rasa se pojavila postoje tokom trijasa već postojalo nekoliko sisara, tako da mora da se razdvojila od njih.

[30] Može se reći da smo nedosledni što u ovu tabelu ne unosimo *Coveka iz primarnog doba.* Usvojena paralela rasa i geoloških perioda je, što se tiče porekla Prve i Druge (Rase), čisto privremena, pošto nema nikakve direktne informacije. Budući da smo već prodiskutovali o pitanju neke rase koja bi bila moguća u doba karbona, nema potrebe da obnavljamo tu raspravu.

Tokom perioda *između jednog* i drugog kruga, planeta i sve na njoj ostaje u neizmenjenom stanju. Setite se, vegetacija nastaje u eteričnom obliku pre

Ovo je doba gmizavaca, divovskih megalosaurusa, ihtiosaurusa, pleziosaurusa, itd., itd. Nauka poriče prisustvo čoveka u tom periodu. Ako je tako, ona mora da objasni kako je čovek saznao za ta čudovišta i opisao *ih pre* Kivijea *(Cuvier)"?* Stare hronike Kine, Indije, Egipta, pa čak i Judeje vrve od njih, kao što smo pokazali na drugim mestima. U tom periodu se takode pojavljuju prvi sisari (torbari)"^ - insektojedi, mesojedi, biljojedi i (kako misli prof. Oven) sisar - kopitar i travojed.

Nauka ne priznaje da se čovek poj avio *pre kraja* tercij ara. Zašto? To je, dakle, doba Treće Rase, u kojoj se takode mogu otkriti počeci Četvrte. Na ovom mestu smo, međutim, potpuno prepušteni nagađanju jer Inicijati nisu saopštili nikakve određene podatke.

Ova analogija je možda slaba, ali se ipak može tvrditi sledeće: pošto u svojoj evoluciji rani sisari i pre-sisari prelaze iz jedne vrste u neku anatomski višu, takav je slučaj i sa ljudskim rasama u njihovom procesu razmnožavanja. Svakako se može uspostaviti paralela između monotremata (npr. australijski kljunar i mravojed), torbara i placentalnih si-

onoga što se nazova primordijalnim dobom, nastavlja se tokom primara, a kondenzuje se i ostvaruje puni fizički život u sekundaru.

Geolozi nam kažu daje "u sekundaru jedini fosil sisara koji je (dosad) otkriven u *Evropi* fosil jednog malog torbara" *{Znanje,* 32. mart 1882., str. 464). Svakako da kenguri, oposumi i si. (jedine preživele životinje od familije onih koje su živele na Zemlji uporedo sa androginim čovekom) ne mogu biti jedine životinje koje su tada postojale na svetu. Njihovo prisustvo glasno govori o prisustvu drugih (mada nepoznatih) sisara, pored kljunara i torbara, pa tako pokazuje da bi naziv "period sisara", koji bi se odnosio samo na tercijar, bio zbunjujući i pogrešan, pošto nas navodi da zaključimo da u mezozoiku, tj. sekundaru, nije bilo sisara, već samo gmizavaca, ptica, vodozemaca i riba.

Oni koji su skloni da se mršte na učenje ezoteričke etnologije, koja pretpostavlja postojanje čoveka *u sekundaru,* bilo bi korisno da zapaze činjenicu kako jedan od najistaknutijih današnjih antropologa, g. de Kvatrfaž, iznosi ozbiljne tvrdnje u tom smisli. On piše: "Nema ničeg nemogućeg u pretpostavci da se Čovek mogao pojaviti na našoj planeti *sa prvim predstavnikom tipa kome on po sklopu svog organizma pripada."*

Ta tvrdnja se najviše približava našoj fundamentalnoj tvrdnji da je čovek prethodio drugim sisarima. Profesor Lefevr priznaje da su: "radovi Bušea de Perta, Lartea, Kristija *(Christy),* Buržoaa, Denojea *(Desnoyers),* Broke, de Mortijea *(de Mortillei),* Hamija *{Hamy),* Godrija, Kapelinija *(Capellini)* i stotine drugih, uklonili sve sumnje i jasno ustanovili progresivni razvoj ljudskog organizma i izrade predmeta od *miocena do tercijara {Filozofija,* str. 499, poglavlje o organskoj evoluciji). Zašto on odbacuje mogućnost čoveka u sekundaru?

Zato što mora da se pokaže daje čovek mladi od sisara. Ali, ezoterijska filozofija nas uči upravo obrnuto. Pošto nauka uopšte nije u stanju da donese makar i približan zaključak o starosti čoveka, pa čak i o geološkim periodima, koji bi bili prihvatljivi makar i kao hipoteza, okultno učenje je logičnije i razumnije.

Nijednom čoveku nije dopušteno da živi u tom periodu:

Tercijar"[36] Eocen
Miocen
Pliocen

G. E. Klod, u *Znanju* kaže:

> Iako se placentalni sisari i red primata, sa kojim je čovek srodan, pojavljuju u tercijaru, i premda je klima tropska u eocenu, topla u miocenu i umerena u pliocenu, bila povoljna za njegovo prisustvo, dokazi njegovog postojanja *u Evropi* pre kraja epohe tercijara (. . .) ovde nisu generalno prihvaćeni.

sara, koji se dele u tri grupe,'" nalik na Prvu, Drugu i Treću Korensku Rasu ljudi.'* Ali, za to bi nam trebalo više prostora nego što ga zasad možemo posvetiti ovoj temi.

Treća Rasa je gotovo potpuno nestala, uništena užasnom geološkom kataklizmom iz doba sekundara, ostavljajući za sobom samo nekoliko ukrštenih rasa.

Četvrta Rasa, rođena milionima godina pre pomenute kataklizme,'^ nestaje tokom miocena, kada je Peta (naša Arijevska rasa) nezavisno postojala već milion godina (vidi *Ezoterijski budizam,* str. 53-55, 4. izdanje). Koliko je još starija po svom poreklu - ko zna? Kako je "istorijski" period kod indijskih Arijevaca počeo sa njihovim *Vedama,* zbog njihovog mnoštva," a i zbog toga stoje po ezoterijskim zapisima počeo još mnogo ranije, beskorisno je ovde uspostavljati bilo kakve paralele.

Naprosto zato što se upetljao u zamke darvinovske antropologije! "Poreklo čoveka je vezano za više sisare", a on se pojavio "tek *sa poslednjim* tipovima svoje klase"!! To nije rasprava, već dogma. *Teorija* nikad ne može da ekskomunicira *činjenicu.* Mora li sve drugo da ustupi mesto pukim radnim pretpostavkama zapadnjačkih evolucionista? Svakako da ne mora.

NAPOMENA: Fusnote pod brojevima 34, 35, 36, 37, 38 i 39 date su na sledećoj strani.

Te *Placentaliae* (životinje sa posteljicom) se, izgleda, dele na *Villiplacentaliae* (placenta sastavljena od mnogo razbacanih grozdova, *Zonoplacentaliae* (placenta u obliku steznika za struk) i *Discoplacentaliae* (ili diskoidna placenta). Hekel u *Marsupaliae* (torbarima) vidi *Didelphiae,* jednu od *genealoških* karika koje povezuje čoveka i moneru!!

To uključivanje Prve Rase u sekundar je nužno samo opciona radna pretpostavka - pošto su pravu hronologiju Prve, Druge i rane Treće Rase dobro sakrili Inicijati. Po svemu što se može reći o ovom predmetu. Prva Korenska Rasa je možda postojala pre sekundara, kao što se, uistinu, i uči (vidi napred).

Gornje paralele važe samo ako se prihvate ranija računanja prof. Krola, naime, ona koja govore o 15.000.000 godina od početka eocena (vidi *Mitska čudovišta* Čarlsa Goulda, str. 84), a ne ona u njegovom delu *Klima i vreme,* koja dozvoljavaju samo 2.500.000 godina, ili najviše 3.000.000 godina do tercijara. To bi, međutim, prema prof. Vinčelu, čitavo trajanje stvaranja kore sveta svelo na 136.000.000 godina, dok, prema ezoterijskoj doktrini, sedimentacija počinje u *ovom Krugu,* otprilike pre više od 320.000.000 godina. Ipak, njegovi proračuni se ne sudaraju previše sa našim kada su u pitanju epohe glacijalnog perioda u tercijaru, koji se u našim ezoterijskim knjigama naziva doba "Pigmeja". Uz prihvatanje 320.000.000 godina pripisanih sedimentaciji, mora se dodati da je još više vremena proteklo tokom pripremanja planete za Četvrti Krug, *koji prethodi stratifikaciji* (slaganju po slojevima).

Iako mi primenjujemo izraz "čisto ljudski" tek na Četvrtu Korensku Rasu Atlantidana, ipak je u svom poslednjem periodu Trača Rasa gotovo potpuno ljudska, pošto se tokom njene pete podrase čovečanstvo *podelilo* na polove i *rođen je prvi* čove^ procesom koji se danas smatra normalnim. Taj "prvi čovek" odgovara biblijskom Enohu ili Henohu, sinu Seta *(Postanje,* pogl. IV).

·IO

Geologija beleži nekadašnje postojanje univerzalnog okeana pošto su slojevi morskog taloga prisutni svuda i svedoče o tome, ali, on ne potiče čak ni iz epohe u kojoj se govori o Vaivasvata Manuu. On je *Deva-Covek* (ili Manu) koji spašava u kovčegu *(ženski* princip) zametke čovečanstva, a takođe i sedam Rišija, koji ovde znače simbole sedam ljudskih principa - o toj alegoriji smo već govorili. "Sveopšti potop" je vodeni ambis Berozvog Prvobitnog Principa (vidi Stance od 2 do 8 u delu I). Kako - ako je Krol dopustio daje od eocena prošlo samo 15 miliona godina (što tvrdimo na osnovu autoriteta geologa prof. Č. Goulda), a dopušta samo 60 miliona godina "od početka kambrija, i *Prvobitnom dobu* - to je nerazumljivo. Slojevi sekundara su duplo deblji od slojeva tercijara, pa tako geologija pokazuje daje sekundar trajao dvaput duže od tercijara. Da li ćemo onda prihvatiti samo 15 miliona godina i za primar i za prvobitno doba? Nije čudo što je Darvin odbacio taj proračun.

[39] Nadamo se da smo izneli naučne podatke o tome na drugom mestu.

Geologija je zatim podelila periode i čoveka smestila u:

Kvartar	paleolitski čovek neolitski čovek i istorijski period	Ako jekvartaru priznato 1.500.000 godina, onda njemu pripada jedino naša Peta Rasa.

Da, *mirabile dictul** - dok je pokazano daje *neljudožderski* paleolitski čovek, koji svakako mora daje prethodio Ijudožderskom neolitskom čoveku za stotine hiljada godina,"" izuzetan umetnik, neolitski čovek se pokazuje gotovo kao jadni divljak, uprkos njegovim jezerskim staništima.'" Ali, vidi šta o tome kaže učeni geolog, g. Carls Gould, čitaocu svojih *Mitskih čudovišta.*

> Paleolitski čovek nije znao ni za gmčarstvo ni za vešinu tkanja i očigledno nije imao ni domaćih životinja ni metoda gajenja, ali su neolitski naseljenici švajcarskih jezera imali razboje, gmčariju, žita, ovce, konje, itd., itd.

Pa iako je:

> (. . .) primena roga, kosti i drveta bila zajednička obema tim rasama (. . .) ona starija se često raspoznaje/>o *tome što ih je uobličavala sa velikom umešnošću, ili ukrašavala živopisnim rezbarijama raznih životinja koje su živele u tom periodu,* dok se kod neolitskog čoveka *zapaža izraženo odsustvo bilo kakve slične umetničke sposobnosti.*

* (Lat.) - Čudno je i reći! (nap. prev.)

Geologija priznaje daje "van svake sumnje moralo proći dosta vremena od odlaska paleolitskog čoveka do dolaske njegovog neolitskog naslednika" [vidi *Praistorijska Evropa* Džejmsa Geikija *(James Geikie)* i *Mitska čudovišta* Č. Goulda, str. 98].

Koja na neki način *podsećajupile-villages* (sela na štabovima) Sevemog Bomea.

42

> Ni *najveštiji savremeni vajar* verovatno ne bi to uradio mnogo bolje ako bi mu dleto bilo od kremena, a kamen ili kost materijali na kojima bi trebalo da rezbari!!
>
> *(proj'. Bojd Dokins, Pećinsid lovci, str. 344)*

^ Nakon takvog ustupka nije neophodno da i dalje ističemo tvrdnje Hakslija, Smita, Lenga i drugih da se ne može smatrati kako nas paleolitski čovek vodi unazad ka majmunolikoj ljudskoj rasi; to ruši maštanja mnogih površnih evolucionista. Ostaci koji imaju umetničku vrednost i koji *i,?, ponovo pojavljuju* kod

Hajde da vidimo zašto.

(1) Najstariji fosilni čovek, primitivni pećinski čovek paleolitskog i preglacijalnog perioda (ma koliko daje ovaj period bio dug i ma koliko da se pružao u prošlost) uvek je ista vrsta čoveka, i nema fosilnih ostataka koji bi pokazali "ono što su *Hipparion \ Anchitherium* dokazali za vrstu konja - to jest, postepenu progresivnu specijalizaciju od jednostavnog predačkog tipa do složenijih postojećih oblika" *{Suvremena nauka,* str. 181).

(2) Što se tiče takozvane paleolitske *sekire,* "kad se postavi pored najgrubljih oblika kamenih sekira koje danas koriste Australijanci i drugi divljaci, teško je otkriti ikakvu razliku" *{Ibid,* str. 112). To dokazuje daje bilo divljaka *u svim periodima,* a zaključak koji možemo izvući iz toga jeste da je i u tim danima moglo da bude civilizovanih ljudi, kulturnih naroda koji su bili savremenici tih grubih divljaka. Jednu takvu činjenicu vidimo u Egiptu pre 7.000 godina.

(3) Na ovom mestu se pojavljuje jedna prepreka koja proizlazi kao neposredna posledica iz dve prethodno iznete postavke: čovek, ukoliko nije stariji od paleolita, nije imao vremena da se preobrazi od "karike koja nedostaje" u ono za šta znamo daje bio čak i tokom dalekog geološkog perioda, tj. *u još finiji primerak nego što su to mnoge danas postojeće rase.*

Iz prethodno navedenih postavki izvodi se, prirodno, sledeći silogizam: *{\) primitivni* čovek (poznat nauci) bio je, u nekim stvarima, čak liniji primerak ljudskog roda nego stoje to današnji čovek. (2) Najstariji poznati majmun, *lemur,* bio je *manje čovekolik* od današnjih čovekolikih vrsta. (3) *Zaključak:* čak i ako se nade *izgubljena karika,* dokazi će više govoriti u prilog tome daje majmun *degenerisani čo-*

fosila čoveka iz kamenog doba, potiču od njegovih *atlantidanskih* predaka. Neolitski čovek je bio prethodnik velike *arijevske* invazije i doselio se iz sasvim drugog kraja - Azije, a u određenoj meri i Seveme Amerike (Plemena koja naseljavaju severozapad Seveme Amerike su nesumnjivo bila atlantidanskog porekla, i potiču iz perioda koji stotinama hiljada godina prethodi neolitskom periodu u Evropi ~ ali su se oni toliko udaljili od roditeljskog tipa, da danas nemaju nijednu izrazitu karakteristiku koja je specifična za njega). Što se tiče kontrasta između neolitskog i paleolitskog čoveka, *izuzetna je činjenica daje, kao što primećuje Karl Fogt, neolitski čovek bio ljudožder, a ovaj drugi, iz doba daleko pre mamuta, nije.* Izgleda da se, onda, ljudski maniri i običaji sa vremenom ne poboljšavaju? Bar ne u ovom slučaju.

veA:koga su učinile tupim neke slučajne okolnosti,"^ nego u prilog tome daje čovek nastao od majmunolikog pretka. Teorija ide u oba pravca.

S druge strane, ako prihvatimo da su Atlantidani postojali, i ako se veruje u tvrdnju da je u eocenu, "čak i u samom njegovom početku, veliki ciklus Četvrte Rase ljudi, Atlantiđana, već dostigao svoj vrhunac (. . .)" *{Ezoterijski budizam,* str. 64), onda bi neke današnje naučne teškoće lako mogle nestati. Gruba izrada paleolitskih oruđa uopšte ne opovrgava ideju da su pored onih koji su ih pravili živeli i visokocivilizovani narodi. Kažu nam da je "samo veoma mala površina Zemlje istražena, a samo mali deo tog dela se sastoji od drevnih formacija kopna ili formacija slatke vode gde se jedino možemo nadati da ćemo naći tragove viših oblika životinjskog života" i da "su čak i oni tako nesavršeno istraženi da iako danas nailazimo na hiljade i stotine hiljada ljudskih ostataka po kojima bukvalno gazimo, na njihovo postojanje se posumnjalo tek u poslednjih trideset godina" (str. 98). Takode je veoma sugestivno to što zajedno sa grubim *kamenim sekirama* najsirovijih divljaka istraživač takode nailazi na primerke veštine takvog umetničkog dometa da se oni teško mogu naći, pa čak i očekivati, među savremenim seljacima u bilo kojoj evropskoj zemlji - osim u izuzetnim slučajevima. Za "Portret" "Hranjenje irvasa" iz pećine Tajngin u Svajcarskoj i portret čoveka koji trči, sa dve konjske glave skicirane odmah pored njega - delo iz perioda irvasa, tj. *staro najmanje 50.000 godina* - g. Leng kaže da ne samo da su izuzetno dobro naslikani, već su (posebno *Hranjenje irvasa)* takvi *"da bi se njima mogao pohvaliti bilo koji savremeni slikar koji slika životinje"* - što ni u kom slučaju nije preterana pohvala, kao što svako može da vidi (pogledaj dalje u tekstu). Pošto danas, uporedo sa savremenim Eskimima, koji, kao i njihovi paleolitski preci iz perioda irvasa, *grube i divlje ljudske vrste,* imaju sklonost da stalno vrhom svojih noževa skiciraju životinje, scene lova, itd., mi imamo najveće evropske slikare, zašto to nije mogao biti slučaj i u ono doba? U poredenju sa primercima egipatskih crteža i skica "od pre 7.000 godina", *najraniji* portreti ljudi, konjskih glava

Prema podacima koje daju savremena nauka, fiziologija i prirodna selekcija, i bez pribegavanja bilo kakvom čudesnom stvaranju, dve crnačke ljudske vrste najniže inteligencije - možemo reći, idioti, rođeni tupavi - mogu ukrštanjem da proizvedu tupu *Pasirana* vrstu, koja bi započela novu, izmenjenu rasu i tako tokom geološkog vremena proizvela uobičajenog čovekolikog majmuna.

i irvasa, koji su načinjeni pre 50.000 godina, *nesumnjivo su višeg nivoa. A* ipak su Egipćani tog perioda poznati kao visokocivilizovan narod, dok se paleolitski ljudi nazivaju *divljacima* najniže vrste. To je, naizgled, sitnica, pa ipak krajnje sugestivna, jer pokazuje kako naučnici teraju svako novo geološko otkriće da se prilagodi važećim teorijama, umesto da bude obrnuto. Da, g. Haksli je u pravu kad kaže: "Vreme će pokazati". I hoće, ali sigurno će potvrditi okultizam.

U međuvremenu, najnepomirljivije materijaliste nužda je navela na *najokultnija* priznanja. Za divno čudo, upravo su oni koji su najviše materijalitički - nemačka škola - u *pogledu fizičkog* razvoja došli do učenja koje je najbliže okultistima. Tako je profesor Baumgartner, koji veruje "da zameci viših životinja mogu biti jedino jaja nižih životinja" i koji misli da se "pored napretka u razvoju biljnog i životinjskog sveta u tom periodu odigralo i formiranje *novih zametaka",* koji su stvorili osnovu za nove preobražaje, itd. - misli takode i da su "prvi ljudi, koji su nastali od zametka životinje ispod njih, živeli isprva u stanju *larvi".*

Upravo to i mi kažemo - u stanju *larvi,* samo ne iz "životinjskog" zametka, jer je ta "larva" bio astralni oblik bez duše koji je pripadao pre-fizičkim Rasama. I mi verujemo, kao taj nemački profesor i nekoliko današnjih evropskih naučnika, da "ljudska rasa nije potekla od jednog para, već da se pojavila odmah u nizu rasa" *(Anjange zu einer Physiologischen Shopfungs-geshichte derPflanzen und Thierwelt,* 1885.). Zato, kad čitamo *Silu i materiju* i vidimo da car materijalista, Bihner, ponavlja poput Manua i Hermesa, da "biljka neprimetno prelazi u životinju, a životinja u čoveka" (str. 85), potrebno je jedino da dodamo "a čovek u Duh", da bismo upotpunili taj kabalistički aksiom. I tim pre, pošto na str. 82 istog dela čitamo sledeće priznanje: "(. . .) Proizveden putem spontanog razmnožavanja (. . .) uz pomoć snažnih prirodnih sila i *beskonačnih perioda vremena* postepeno se javio taj bogati i beskrajno raznovsrsni organski svet kojim smo danas okruženi." (...) A (na str. 84) "spontano razmnožavanje je, bez sumnje, *igralo važniju ulogu u prvobitnoj epohi nego stoje igra danas, pri čemu se ne može poreći ni da se čak i danas na taj način proizvode bića višeg stepena organizacije"* - što tvrdi i okultizam.

[44] *Sila i materija* dr Ludviga Bihnera; preveo na engleski Dž. Frederik Kolingvud 1864.

Sva razlika među nama se očituje u sledećem: savremena nauka postavlja svoju materijalističku teoriju prvobitnih i *poslednjih zametaka* života na ovoj planeti, čoveka i sve ostalo, između *dve praznine.* Kako je nastao/?rv/ zametak ako se danas apsolutno odbacuju i spontano razmnožavanje i mešenja spoljašnjih sila? Ser V. Tomson nam kaže da su zameci organskog života *došli na Zemlju sa nekim meteorom.* Taj odgovor ni na koji način ne pomaže nego samo prebacuje probleme sa Zemlje na taj navodni meteor.

To su naša slaganja i neslaganja sa naukom. Što se tiče *beskonačnih perioda,* tu smo, naravno, mi saglasni sa materijalističkim pretpostavkama jer verujemo u Evoluciju, iako u drugim pravcima. Profesor Haksli veoma mudro kaže:

> Ako je *bilo koji* o^M progresivnog razvoja ispravan, mi moramo da produžimo za duge periode i najslobodnije dosadašnje procene o starosti čoveka.

Ali, kad nam kažu daje taj čovek proizvod prirodnih sila *urođenih* materiji, postoje *sila,* po savremenim shvatanjima, samo kvalitet materije, "oblik kretanja", itd., i kad vidimo kako ser V. Tomson ponavlja 1885. godine ono što su Bihner i *njegova* škola tvrdili pre 30 godina, plašimo se da svo naše poštovanje prema takvoj nauci nestaje! Teško se možemo odupreti utisku daje, u određenim slučajevima, materijalizam *bolest.* Jer kad ljudi od nauke, suočeni sa magnetskim fenomenima i privlačenjem čestica gvozda kroz izolujuće supstance, kao stoje staklo, smatraju da takva privlačnost potiče od "kretanja molekula", ili "rotacije molekula magneta", onda je to učenje, bilo da potiče od nekog "lakovemog" teozofa koji nema pojma o fizici, bilo od istaknutog naučnika, podjednako smešno. Pojedinac koji izn,osi takvu teoriju uprkos *činjenicama* samo je još jedan dokaz o tome da "kad ljudi nemaju mesta da uvrste činjenice u svoja umovanja, tim gore po činjenice".

Zasad se rasprava između onih koji govore o spontanom razmnožavanju i njihovih protivnika smirila, završivši se privremenom pobedom onih drugih. Ali, čak su i oni prisiljeni da priznaju, kao što je već učinio Bihner, a gospoda Tindal i Haksli to čine sad - da je do *spontanog razmnožavanja moralo nekad doći* pod "posebnim temperaturnim okolnostima". Virhov odbija čak i da raspravlja o tom pitanju;

ono *mora* da se dogodilo nekad u istoriji naše planete i to je kraj te priče. Ovo izgleda prirodnije od upravo navedene hipoteze ser V. Tomsona daje zametak organskog života pao na Zemlju sa nekim meteorom, ili od neke druge *naučne* hipoteze dodate nedavno usvojenom verovanju da uopšte *ne postoji* "vitalni princip", već postoje samo vitalni fenomeni, čije poreklo se nalazi u molekularnim silama izvorne protoplazme. Ali, to ne pomaže nauci da resi još veći problem ~ izvor i *poreklo* Coveka, iz kojeg proizlaze još veće žalbe i jadikovke.

> Dok možemo da nađemo skelete sisara iz eocena u nekoliko pravaca specijalizacije u narednom periodu tercijara, čovek predstavlja fenomen *nespecijalizovanog* skeleta koji se ne može uspešno povezati sa bilo kojim od tih pravaca.
>
> *[Poreklo sveta, str. 39 ser V. Dosona (Dawson)]*

Možda će ta tajna uskoro moći da se saopšti, ne samo iz ezoterijske, već i iz perspektive svih religija sveta, a da se okultisti i ne pominju. Taj "specijalizovani kostur" se traži na pogrešnom mestu, gde ga nikad neće naći. Očekuje se da se on nade u fizičkim ostacima čoveka, u nekoj majmunolikoj "izgubljenoj karici", sa lobanjom većom od majmunske, a sa zapreminom lobanje manjom od čovekove, *umesto* da se ta *specijalizacija* traži u *nadfizičkoj suštini njegove unutrašnje astralne građe, koja se teško može iskopati iz bilo kog geološkog sloja!* Takvo uporno, entuzijastičko držanje za ovu samodegradirajuću teoriju jedna je od najistaknutijih karakteristika našeg vremena.

U međuvremenu, na sledećoj strani dajemo primerak grafike koju je *načinio paleolitski* "divljak", pri čemu paleolitski znači "čovek iz starijeg kamenog doba", onaj koji bi trebalo da bude onako divalj i brutalan kao i zveri sa kojima je živeo.

Ostavljajući po strani sasvremene ostrvljane sa južnih mora, pa čak i azijatske rase, ne mislimo da bi ijedan svršeni školarac, pa čak ni evropski mladić koji nije studirao crtanje, bio u stanju da načini jednu ovakvu gravuru, pa čak ni skicu olovkom. Ovde imamo pravi umetnički rakurs, ispravan odnos svetlosti i senki, bez ikakvog *dvodimenzionalnog* modela pred umetnikom, koji je, naprotiv, preslikavao direktno iz prirode i tako pokazao poznavanja anatomije i proporcija. Traže od nas da verujemo kako je umetnik koji je izgravirao tog

irvasa pripadao primitivnim "poluživotinjskim" divljacima (savremenicima mamuta i dlakavih nosoroga) i prerevnosni evolucionisti pokušavaju da nam ga naslikaju kao daleku aproksimaciju tipa njihovog hipotetičkog "majmunolikog čoveka"!

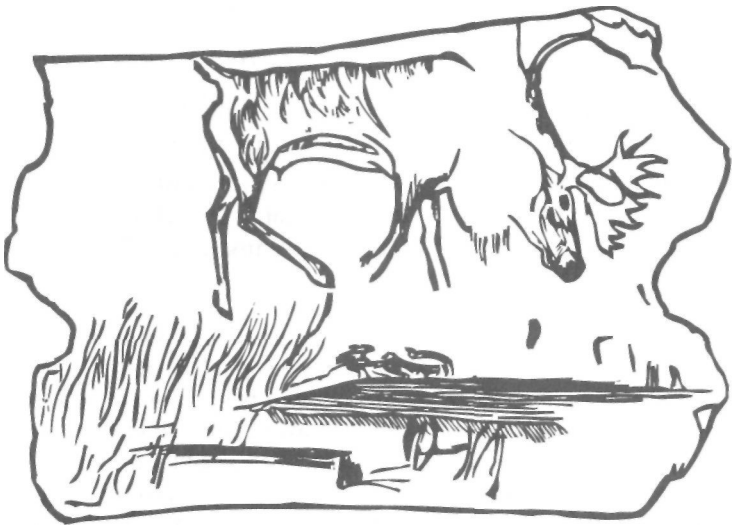

Irvas koga je na paroščima izgravirao paleolitski čovek (po Geiku)

Taj izgravirani parožak dokazuje isto tako rečito kao i svaka druga činjenica da se evolucija rasa uvek odvijala u nizu uspona i padova i da je čovek, možda, star onoliko koliko je stara i Zemljina kora - a ako njegovog Božanskog pretka možemo da nazovemo "Covekom", onda je on još i daleko stariji.

Izgleda da i sam de Mortije oseća nejasno nepoverenje u zaključke savremenih arheologa kad piše:

> Praistorija je jedna nova nauka, i *daleko, veoma daleko* od toga da je rekla poslednju reč.
>
> *(Praistorijska starost Čoveka, 1883.)*

Prema Lajelu, jenom od najvećih autoriteta o tom pitanju i "ocu" geologije:

> Očekivanje da ćemo se uvek sresti sa nižim tipom ljudske lobanje što je stariji sloj u kome se ona pojavljuje *zasnovano je na teoriji o progresivnom razvoju,* i ono se može pokazati kao ispravno, a ipak moramo imati na umu kako *zasad nemamo izrazitih geoloških dokaza o tome daje pojava onog što se naziva nižim rasama čovečanstva uvek prethodila, kronološkim redom, pojavi viših rasa.*
>
> *(Starost čoveka, str 25)*

A takav dokaz do danas nije nađen. Tako nauka nudi na prodaju kožu medveda koga oko smrtnika dosad nije videlo!

Taj Lajelov ustupak zvuči krajnje sugestivno, udružen sa iskazom profesora Maksa Milera, čiji napad na darvinističku antropologiju iz perspektive JEZIKA, uzgred budi rečeno, nikad nije dobio zadovoljavajući odgovor:

> Šta mi znamo o divljim plemenima *pveposlednjegpoglavlja njihove istorije?* (Uporedi ovo sa ezoterijskim pogledom na Australijance, Bušmane, kao i na paleolitskog evropskog čoveka, izdanke Atlantidana koji su zadržali ostatke jedne izgubljene kulture stoje cvetala dok je njihova roditeljska Korenska Rasa bila u svom osvitu.) Dobijamo li ikakav uvid u to ko su im bili prethodnici. (. . .) *Kako su postali takvi kakvi su?* (. . .) Njihov jezik dokazuje da ti takozvani neznabošci, sa svojim složenim sistemom mitologije, svojim artificijelnim običajima, svojim nerazumljivim ćudima i divljaštvima, nisu stvorenja od danas ili juče. Ukoliko dopustimo da je postojalo posebno stvaranje za te divljake, onda oni moraju biti stari kao Indusi, Grci i Rimljani (daleko stariji). (. . .) Oni mora da su prošli kroz veoma mnogo promena, pa *ono što smatramo primitivnim može, po svemu što znamo, predstavljati* VRAĆANJE U DivuAŠTVO ili kvarenje nečega što je bilo racionalnije i razumljivije u prethodnim stupnjevima.
>
> *(Maks Miler, Indija, 1883.)*

Profesor Raulinson *(Rowlinson)* primećuje:

> Prvobitno divljaštvo je poznat termin u savremenoj literaturi, ali nema dokaza daje prvobitno stanje ikad postojalo. *Na osnovu svih dokaza, pre izgleda suprotno.*
>
> *(Starost čoveka istorijski razmotrena)*

U svom *Poreklu naroda* (str. 10-11) on s pravom dodaje:

> *Mitska tradicija gotovo svih naroda postavlja na početak ljudske istorije jedno vreme sreće i savršenstva,* jedno "Zlatno doba", koje nema karakteristike divljaštva ili varvarstva, već u velikoj meri civilizovanost i prefmjenost.

Kako će savremeni evolucionisti dočekati to slaganje mišljenja? Ponavljamo pitanje koje je postavljeno u *Razotkrivenoj Izidi:*

> Da li nalaz ostataka u pećini Devon dokazuje da u to vreme nije bilo rasa koje su bile visokocivilizovane? Kad bi stanovništvo današnje Zemlje nestalo i kad bi neki arheolog koji pripada "dolazećoj rasi" daleke budućnosti iskopavao domaća oruđa naših indijskih plemena i plemena sa Andamanskih ostrva, da li bi mogao opravdano da zaključi daje čovečanstvo u XIX veku "tek izašlo iz kamenog doba"?

Još jedna čudna nedoslednost u naučnom znanju je ta što se *neolitski* čovek prikazuje kao mnogo primitivniji divljak nego paleolitski. Ili greši Labok *(Lubbock)* u svom *Praistorijskom čoveku,* ili greši Evans u *Drevnim kamenim oruđima,* ili - greše obojica. Jer, evo šta učimo iz takvih i sličnih dela:

(1) Kako prelazimo sa neolitskog na paleolitskog čoveka, kamena oruđa se od graciozno oblikovanih i uglačanih instrumenata pretvaraju u grubo tesane improvizacije. Grnčarija, itd., nestaje kako idemo sve dalje. A ipak su oni mogli da izgraviraju onakvog irvasa!

(2) Paleolitski čovek je živeo u pećinama koje je delio sa hijenama i lavovima,''* dok je neolitski čovek boravio u jezerskim naseljima i građevinama.

Svi oni koji su makar i površno pratili savremena geološka otkrića znaju daje ustanovljeno postepeno poboljšavanje zanatstva, od nezgrapnog tesanja i grubog sečenja ranih paleolitskih kamenih sekira, do

U tom slučaju, paleolitski čovek mora daje bio obdaren trostrukom Herkulovom snagom i magičnom neranjivošću, ili je, pak, lav u tom periodu bio slab kao jagnje ~ kako bi inače delili isto prebivalište. Od nas mogu zatražiti i da verujemo čak i u to kako su taj lav ili hijena ugravirali jelena na onaj parožak, pošto nam kažu daje tu rukotvorinu načinio divljak takve vrste.

relativno elegantnih kamenih oruđa onog dela neolita koji je direktno prethodio upotrebi metala. Ali, tako je bilo *u Evropi,* od koje se samo nekoliko delova kopna jedva izdizalo iz vode u danima najviše atlantidanske civilizacije. I u to vreme je bilo primitivnih divljaka i visokocivilizovanih naroda, kao što ih ima i sada. Kad bi kroz 50.000 godina iz neke afričke pećine bili iskopani pigmejski Bušmani, kakve je u pećinskim slojevima Malte našao Milne Edvards *(Milne Edwards),* zar bi to bio razlog da se smatra kako su u našem vremenu svi ljudi i slonovi bili pigmeji? Ili, ako bi se našla oružja Vedasa sa Cejlona, da li bi bilo opravdano da nas naši potomci svedu na paleolitske divljake? Svi artefakti koje geolozi danas iskopavaju u Evropi svakako da nisu stariji od završetka eocena, pošto evropske zemlje pre tog perioda još nisu bile iznad vode. A ovome što govorimo ne mogu ni najmanje nauditi teoretičari koji nam kažu da su ti dopadljivi crteži životinja i ljudi, koje je stvorio paleolitski čovek, nastali *tek pred kraj perioda irvasa* -jer bi takvo objašnjenje bilo zaista klimavo, kad se uzme u obzir da geolozi ni približno ne znaju koliko traju periodi.

Ezoterijska doktrina nas jasno uči *dogmi* o usponu i padu civilizacija, pa saznajemo daje:

> (. . .) izuzetno neobična činjenica to stoje, izgleda, Ijudožderstvo postajalo češće što je ljudska civilizacija napredovala, i dok njegovih čestih tragova ima u neolitskim vremenima (. . .) oni se uopšte ne mogu naći u prethodnom dobu mamuta i irvasa.
>
> *(Savremena nauka i savremena misao, str. 164)*

Evo još jednog dokaza cikličkog zakona i istinitosti naših učenja. Ezoterijska istorija nas uči da su idoli i njihovo obožavanje nestali sa Četvrtom Rasom, ali su njene preživele hibridne rase (Kinezi, afrički Crnci, itd.) postepeno vratili to obožavanje. *Vede* ne tolerišu idole; svi savremeni induski spisi ih tolerišu.

> U starim egipatskim grobovima i u ostacima praistorijskih gradova koja je iskopao dr Šliman, nalazimo obilje likova sove i boginja sa kravljom glavom i drugih simboličkih figura ili idola. Ali, kad se spustimo u neolitsko doba, takvih idola više nema (. . .) jedini predmeti za koje se sa određenom sigurnošću može reći da su bili idoli jesu jedan ili dva predmeta koja je otkrio g. de Brej

> *(de Braye)* u nekim umetnim pećinama iz neolita (. . .) za koje izgleda da su predstavljali ženske figure u prirodnoj veličini (. . .)
>
> *(Ibid str. 199)*

A to su mogle da budu naprosto statue. U svakom slujčaju, to je još jedan od mnogih dokaza o cikličkom usponu i padu civilizacija i religija. Činjenica da ni trag ljudskih ostataka ili skelata dosad nije nađen iza post-tercijara ili kvartara - mada slučaj opata Buržoa može da posluži kao upozorenje"* - izgleda da ukazuje na istinitost druge jedne ezoterijske tvrdnje, koja glasi ovako: "Traži ostatke tvojih predaka na visokim mestima. Doline su postale planine, a planine su se strovalile na dno mora. . ." Četvrta Rasa čovečanstva, proredena nakon poslednje kataklizme na jednu trećinu svoje populacije, umesto da se naseli na novim kontinentima i ostrvima koji su ^*o.ponovo pojavili* dok su njihovi prethodnici formirali dno novih okeana - napustila je krajeve koje sačinjavaju današnja Evropa i delovi Azije i Afrike da bi se popela na vrhove divovskih planina, pošto se more koje ih je dotad okruživalo "povuklo" i načinilo mesta za ravničarske zemlje Centralne Azije.

Najinteresantniji primer tog progresivnog napredovanja pruža nam možda slavna Kentova pećina u Torkuaju. U tom neobičnom otvoru, koji je u devonskom krečnjaku izlokala voda, nalazimo najčudniji zapis koji nam je ostavilo geološko pamćenje Zemlje. Pod blokovima krečnjaka, koji je zatrpao pod te pećine, utisnuto u sloju crne zemlje, nađeno je mnoštvo oruđa iz neolitskog perioda, *izuzetno vesto izrađeno,* sa nekoliko odlomaka gmčarije - koja možda potiče iz doba rimske kolonizacije. Tu nema traga paleolitskog čoveka. Nema kremena ni tragova izumrlih životinja iz kvartara. Ali, kad prodremo još dublje u crvenu zemlju, koja je, naravno, nekad činila pod tog utočišta, stvari poprimaju sasvim drugačiji izgled. *Nema nijednog oruđa koje bi se moglo* uporediti *sa fino isklesanim oružjima koja su nađena u gornjem sloju,* već samo gomilica grubih i istesanih kamenih sekira (kojima je, treba li da mislimo, mali čovek potčinjavao i

Više od dvadeset primeraka fosilnih majmuna nađeno je na samo jednom lokalitetu, u slojevima iz miocena (u Pikermiju, blizu Atine). Ako čoveka tada nije bilo, taj period je suviše kratak da bi se *on preobrazio* - proširite to koliko možete. A ako je postojao, a nisu nađeni majmuni pre toga, šta iz toga sledi?

ubijao čudovišne divove životinjskog sveta?) i strugača paleolitskog doba, pomešanih haotično sa kostima vrsta koje su danas izumrle ili migrirale, oterane promenom klime. Vidite, tvorac tih ružnih, malih kamenih sekira je izgravirao irvasa nad potokom, na parošku koji ste videli na prethodnim stranicama. U svim sljučajevima se susrećemo sa istim dokazima, naime, da je od istorijskog do neolitskog i od neolitskog do paleolitskog čoveka tok stvari išao u opadajućem smeru, od zametka civilizacije do najočiglednijeg varvarstva - / *to opet u Evropi.* Takode se suočavamo i sa "dobom mamuta" - najranijim periodom paleolitskog doba - u kome je grubost oruđa dostigla maksimum, a *brutalni* (?) izgled lobanja tog perioda, kao što je lobanja neandertalca, ukazuje na veoma primitivan tip ljudi. Ali, on možda ukazuju na još nešto pored ovoga: na jednu rasu ljudi sasvim drugačiju od naše (Pete Rase) Čovečanstva.

Kao što je rekao jedan antropolog u *Savremenoj misli* (članak *Postanak čoveka):*

> Pejrerova *(Peyrere)* teorija, bilo daje naučno zasnovana ili ne, može se smatrati nečim što deli ljude na dve vrste. Broka *(Broca),* Virej *(Virey)* i određen broj francuskih antropologa shvatili su da bi primitivniju rasu ljudi, koja uključuje australijsku, tasmanijsku i crnu rasu, isključujući Kafire i Sevemoafrikance, *trebalo odvojiti.* Činjenica da su u toj vrsti, tačnije podvrsti, treći donjovilični kutnjaci veći od drugih i da su temporalne i frontalne kosti spojene šavom, postavlja *Homo Afera* (afričkog čoveka) na nivo bića koje je isto toliko drugačija vrsta koliko i razne vrste zebri. U ovoj prilici ću se uzdržati da spomenem činjenice ukrštanja, koje je pokojni profesor Broka tako iscrpno komentarisao. Istorija ove rase u proteklim periodima sveta je posebna. Ona nikad *nije stvorila sopstveni sistem arhitekture ili religije.*
>
> *[Dr K. Karter Blejk (C. Čarter Slake)]*

To je posebno, zaista, kao što smo pokazali na slučaju Tasmanijaca. Bilo kako *h\\o, fosilni* čovek u Evropi ne može ni da dokaže ni da opovrgne starost čoveka na Zemlji, kao ni drevnost njegovih najstarijih civilizacija.

Vreme je da okultisti prestanu da obraćaju pažnju na sve pokušaje ljudi od nauke da im se podsmevaju, preziruć teške topove njihove

satire isto koliko i pištolje-igračke profanih, pošto zasad nije moguće da se nade dokaz ni za ni protiv, dok teorije okultista mogu da prođu testove, u svakom slučaju bolje nego hipoteze naučnika. Što se tiče dokaza starosti čoveka, imamo izjave samog Darvina, kao i Lajela. Ovaj poslednji priznaje da su prirodnjaci:

> (...) već dobili dokaz o postojanju čoveka u tako dalekom periodu da je bilo vremena da mnogi izraziti sisari, nekad njegovi savremenici, izumru i *tojošpre doba najranijih istorijskih zapisa.*[47]

To je tvrdnja jednog od najvećih engleskih autoriteta na tom polju. Naredne dve rečenice su veoma sugestivne i proučavaoci okultizma bi trebalo da ih dobro zapamte, jer pored svega ostalog, kažu: "Uprkos dugom praistorijskom periodu u kome mora daje on (Čovek) cvetao na Zemlji, *nema dokaza ni za kakve primetne promene u strukturi njegovog tela.* Ako se, dakle, ikad razvio od nekog nerazumnog životinjskog pretka, moramo onda da pretpostavimo kako je on postojao u nekoj mnogo starijoj spohi, *možda na nekim kontinentima ili ostrvima koji se danas nalaze ispod površine* okeana."

Tako se zvanično pretpostavlja da postoje potopljeni kontinenti. Da se svetovi (Rase) periodično uništavaju Vatrom (vulkani i zemljotresi) i Vodom, pa se obnavljaju, učenje je staro koliko i čovek. Manu, Hermes, Haldejci - čitava antika je u to verovala. Otkad se pojavio čovek, već dvaput je lice ovog sveta izmenila Vatra, a dvaput Voda. Kao što su tlu potrebni odmor i obnova, nove sile i zamena njegove zemlje, oni su potrebni i vodi. Javljaju se povremene preraspodele zemlje i vode, promene klime, itd., do kojih dovode geološke revolucije, koje se završavaju konačnom promenom nagiba Zemljine ose. Iako će se astronomi možda izrugivati ideji o periodičnoj promeni ponašanja Zemljine ose i smejati se razgovoru koji se u *Knjizi Enohovoj* odvija između Noja i njegovog "dede" Enoha, ta alegorija je ipak astronomska činjenica: periodično dolazi do promena nagiba Zemljine ose, a vreme kada će do toga doći zabeleženo je u jednom od velikih Tajnih Ciklusa. Kao i u mnogim drugim pitanjima, nauka se polako približava našem načinu mišljenja. Dr Henri Vudvard *(Woodward),* član Kraljevskog društva, u

[47] *Starost Čoveka,* str. 530.

Reviji popularne nauke (nova serija, tom I, str. 115), u *člarika Dokazi o ledenom dobu,* piše:

> Ako je neophodno da se pozovamo na neki ekstramundani uzrok da bi se objasnilo veliko povećanje količine leda u tom glacijalnom periodu, najprikladnije mi izgleda teorija koju je izložio dr Robert Huk *(Hook)* još 1688. godine, zatim ser Ričard Filips i drugi, i najzad g. Tomas Belt: u pitanju je, naime, mala promena u odnosu na današnji nagib ekliptike, što je pretpostavka koja je u savršenom skladu sa drugim poznatim astronomskim činjenicama, čije je uvođenje od suštinske važnosti za stanje naše kosmičke jedinice u velikom solamom sistemu.

Naredni citat iz predavanja o *Nestalom jezeru Bovi Trejsi,* V. Pengelija *{Pengelly),* člana Kraljevskog društva, koje je održao u martu 1885. godine, pokazuje oklevanje da se uprkos svim dokazima u korist postojanja Atlantide prihvati ta činjenica. Ovo je odlomak iz njegovog predavanja:

> Pošto srodnici zimzelenih smokava, lovora, palmi i paprati, koji imaju ogromne rizome, postoje *u suptropskoj klimi, koja je, u to nema sumnje, vladala u Devonšajru u doba miocena,* oni zahtevaju da budemo oprezni kada *današnju klimu* bilo koje oblasti smatramo uobičajenom.
>
> Kada su, štaviše, biljke iz miocena nađene na ostrvu Disko, na zapadnoj obali Grenlanda, smeštenom između 69° 20' i 70° 20' seveme geografske širine; kad vidimo da su medu njima nalaze i dve vrste koje su takode pronađene i u Boviju *(Seguoia couttsiae, Quercus Luelli)* mi, kako kaže profesor Hir *(Heer),* uviđamo da "su plodovi sjajnog zimzelena *(Magnolia Ingelfeldi)* sazrevali na tako dalekom severu na 70°" *(Phil. Trans clix.,* 457, 1869.); kad je takode otkriveno da je broj, raznovrsnost i bujnost miocenske flore Grenlanda bio takav da bi, da se ta zemlja protezala toliko daleko, neke od tih biljaka po svoj prilici bujale i na samom Polu, iskrsava bitno pitanje promene klime, ali samo da bi se odmah odbacilo sa osećajem kako *vreme da se ono resi još nije došlo.*
>
> Izgleda kako se svuda priznaje da najbližu i najbrojniju analogiju miocenskoj flori Evrope predstavlja danas postojaća flora Seveme Amerike, pa se otud javlja pitanje: kako je došlo do migracije iz jedne u dmgu oblast? Da li je, kao što su neki verovali, postojala

Atlantida - kontinent, ili arhipelag velikih ostrva, koji je zauzimao prostor Sevemog Atlantika? Možda u toj hipotezi nema ničeg neverovatnog, pošto su, kao što tvrde geolozi, "Alpi stekli svoju sadašnju visinu od 1300, a na nekim mestima i više od 3300 metara tek od početka eocena" (Lajelovi *Principi,* 11. izdanje, str 256, 1872.), tako da je jedna postmiocenska (?) depresija mogla spustiti hipotetičku Atlantidu u gotovo bezdane dubine. Ali, Atlantida je naizgled nepotrebna i nezvana. Prema profesom Olivem, "postoji veoma bliska i veoma posebna analogija između tercijarne flore Centralne Evrope i savremene flore SAD i Japana; mnogo bliža i tešnja analogija nego što postoji između tercijarne i današnje flore same Evrope. Mi vidimo da se tercijarni element Starog Sveta pojačava na njegovoj najudaljenijoj istočnoj margini. (. . .) Priraštaj tercijarnog elementa je jedino na Japanskim ostrvima prilično postepen i ne nastaje naglo. Iako on tamo dostiže maksimum, možemo ga pratiti i na Mediteranu, Levanm, Kavkazu i Persiji (. . .) potom duž Himalaja i u Kini. (. . .) Takode nalazimo da su tokom epohe tercijara pamjaci centralnoevropskih miocenskih rodova rasli u severozapadnoj Americi. {. ..) Dalje primećujemo da flora današnjih atlantskih ostrva ne pruža suštinski dokaz o nekadašnjoj direktnoj komunikaciji sa kopnom Novog Sveta. (. . .) Razmatranje tih činjenica dovodi me do zaključka da botaničke činjenice ne idu u korist hipoteze o Atlantidi. Sa druge strane, one snažno podržavaju gledište daje u određenom periodu tercijara severoistočna Azija bila spojena sa severozapadnom Amerikom, možda na mestu gde se sada pmža lanac Aleutskih ostrva.

(Revija prirodne istorije, II, 164, 1862.; pogledajte, međutim. Naučne i geološke dokaze o realnosti postojanja nekoliko potopljenih kontinenata.)

Ipak, ništa osim majmunolikog čoveka nikad neće zadovoljiti nesrećnog tragaoca za trostruko hipotetičkom "karikom koja nedostaje". Pa ipak, čak ni kad bi se pod ogromnim dnom Atlanskog okeana, od vrha Tenerifa do Gibraltara, kako su stari locirali izgubljenu Atlantidu, svi podmorski slojevi prekopali kilometrima duboko, ne bi se našla nijedna takva lobanja koja bi zadovoljila darviniste. Kao što primećuje g. K. R. Bri *(Bree) (Laži darvinizma),* dosad nije otkrivena nijedna izgubljena karika koja povezuje čoveka i majmuna u raznim naslagama šljunka i formacijama iznad tercijara, jer čak i

ako su takvi fosili potonuli sa kontinentima koje danas pokriva okean, oni bi ipak mogli da se nađu "na današnjem dnu istovremenih geoloških slojeva koji *nisu* potonuli na dno mora". Pa ipak, njih nema ni u jednim ni u drugim. Da se takve predrasude ne kace za ljudski um poput vampira, autor *Starosti čoveka* bi našao ključ za svoj problem upravo u tom svom delu kad bi se vratio deset strana unazad i pročitao na strani 530 citat koji je uzeo iz dela profesora Dž. Rolstona *(Rolleston).* Taj fiziolog, kaže on, ukazuje na sledeće: pošto u ljudskom obliku postoji znatna sposobnost preobražaja, ne samo u mladosti i tokom rasta, već i u odraslom dobu, ne bi uvek trebalo da uzimamo zdravo za gotovo, kao što čine neki zagovornici teorije razvoja, da svako unapređenje fizičkih moći zavisi od poboljšanja u telesnoj strukturi, jer zaito *ne bi duša, ili više intelektualne i moralne sposobnosti igrale primarnu, a ne sekundarnu ulogu u shemi napretka!*

Ta hipoteza, načinjena kako bi se pokazalo da se *"evolucija ne odvija isključivo kao posledica prirodne selekcije",* dobro odgovara i ovome o čemu govorimo. Jer i mi, takođe, tvrdimo daje "Duša", ili *unutrašnji* čovek, ono što se prvo spušta na Zemlju, to jest, psihički *astral,* kalup na kome se postepeno gradi fizički čovek - dok se njegov Duh, intelektualne i moralne sposobnosti bude kasnije, sa rastom i razvojem fizičke osnove.

"Tako su bestelesni duhovi smanjili svoj ogromni oblik do manjih formi" (...) i postali ljudi Treće i Četvrte Rase. Još kasnije, nakon mnogih vekova, pojavio se čovek naše Pete Rase, smanjen u odnosu na te divovske (po našim merilima) figure njegovih prvobitnih predaka, na otprilike polovinu te veličine.

Čovek svakako *nije* posebna tvorevina i on je proizvod postepenog rada Prirode na usavršavanju, kao i svako drugo živo stvorenje na ovoj Zemlji. Ali, to se odnosi samo na ljudsku posudu. Ono što u čoveku živi, misli i nadživljuje taj okvir, remek-delo evolucije - to je "Večni Hodočasnik", protejska diferencijacija Jednog Apsolutnog, "nespoznatljivog" u prostoru i vremenu.

U *Starosti Coveka,* ser Č. Lajel citira - možda u podsmešljivom duhu - ono što kaže Halam *(Hallam)* u svom *Uvodu u evropsku književnost* (tom IV, str. 162):

> Ako je čovek načinjen na sliku i priliku Božiju, onda je on takode načinjen i na sliku i priliku majmunsku. Njegov telesni sklop koji

> je izmerio zvezde i načinio munju svojim robom, blizak je sklopu mutave životinje koja luta šumama Sumatre. Budući da tako stoji na granici između životinjske i anđeoske prirode, zar je čudo što može da pokaže obe.

Jedan okultista bi to drugačije rekao. On bi, naime, rekao da je čovek zaista načinjen na sliku i priliku svog pretka, tvoračke *Anđeoske Sile,* ili Đan Kohana, dok je biće koje luta šumama Sumatre načinjeno na *čovekovu sliku i priliku,* pošto telesni sklop majmuna, opet to kažemo, predstavlja oživljavanje, vaskrsnuće, pomoću nenormalnih metoda, stvarnog oblika *Coveka* Trećeg Kruga, a kasnije i Četvrtog. Ništa se ne gubi u prirodi, *nijedan atom:* ovo poslednje bar potvrđuju naučni podaci. Analogija bi izgleda zahtevala da i *oblik* isto tako bude obdaren trajnošću.

A ipak, šta nalazimo? Ser V. Doson, član Kraljevskog društva, kaže:

> Značajno je da je profesor Haksli u svojim predavanjima u Njujorku, dok je svoju priču oslanjao na niže životinje, uglavnom na pretpostavljenu genealogiju konja, koja je često bila prikazivana kao protivteža nedostatku izvesnih dokaza, *potpuno izbegao diskusiju o poreklu čoveka od majmuna,* koja se sada očigledno iskomplikovala mnoštvom teškoća o koje su se spotakli i Valas i Mivart. U svom nedavnom predavanju, profesor Tomas *(Thomas) (Nature,* 1876.) priznaje da nema nižih poznatih vrsta ljudi nego što su to australijski domoroci i da nema poznate karike koja ih povezuje sa majmunima, te da Hekel mora da prizna kako je pretposlednja karika u njegovoj filogeniji, majmunoliki *čovek, potpuno nepoznata (Istorija stvaranja).* (...) Takozvani *"raboši"* nađeni zajedno sa kostima paleokosmičkog čoveka u evropskim pećinama, prikazani ilustrativno u sjajnim đelima Kristija i Lartea, pokazuju da je najstarija rasa ljudi poznata arheologiji i geologiji *već posedovala čak i rudimentarne oblike pisma.*

Vidi Vilsonovog *Praistorijskog čoveka,* op. cit. tom II, str. 54, *Poreklo sveta,* str. 393.

I opet, u *Lažima darvinizma* dr Brija, na str. 160 čitamo:

> G. Darvin opravdano kaže da je fizička, a posebno mentalna razlika između najnižih oblika ljudi i najviših čovekolikih majmuna

neizmema. Zato je i *vreme* - koje je u sporoj darvinovskoj evoluciji moralo biti nezamislivo dugačko - tokom čovekovog razvoja od majmuna, takode bilo *neizmerno**^ Otud mora da postoje velike šanse da se neke od tih varijacija nadu u raznim naslagama slatkovodnog šljunka iznad tercijara. Pa ipak, *nijedna varijacija, nijedan primerak* bića između majmuna i čoveka nije nikad nađen. Ni u šljunku, ni u nanosima gline, ni u koritima slatkih voda, ni u tercijarnim slojevima nikad nisu otkriveni ostaci nijednog člana nedostajuće familije između majmuna i čoveka, za koju je g. Darvin *pretpostavio* daje postojala. Da li su njegovi ostaci potonuli sa tonjenjem Zemljine površine ili su danas pokriveni morem? Ako je tako, onda je sasvim neverovatno što se oni ne nalaze u onim slojevima današnjih geoloških naslaga koje *nisu* dospele na dno mora, a još je neverovatnije što se bar neki delovi ne mogu iskopati sa okenskog dna, kao stoje slučaj sa mamutima i nosorozima koje takode nalazimo u slatkovodnim koritima, šljunku i nanosima! (.. .) Slavna lobanja neandertalca, o kojoj je već toliko rečeno, pripada, kao što se priznaje, tom dalekom dobu (bronzanom i kamenom), pa ipak se, čak i ako je mogla da bude lobanja nekog idiota, neizmemo razlikuje od najvišeg čovekolikog majmuna.

Pošto se naša planeta prodrma svaki put kad se *ponovo probudi* u period aktivnosti, nalik na polje koje mora da se izore i izdrlja pre nego što se na njega baci seme za novu žetvu - izgleda prilično beznadežno da se fosili koji pripadaju prethodnim Krugovima traže u koritima bilo najstarijih, bilo najmlađih geoloških slojeva. Svaka nova Manvantara sa sobom donosi obnovu oblika, tipova i vrsta; svaki tip prethodnih organskih oblika - biljnih, životinjskih i ljudskih - menja se i usavršava u narednom krugu, pa čak i minerali, koji su u ovom Krugu konačno postali neprozirni i očvrsli, pošto su njihovi mekši delovi stvorili današnju vegetaciju; astralni ostaci prethodne flore i faune su upotrebljeni za formiranje nižih životinja i odredili su strukturu prvobitnih Korenskih Tipova najviših sisara. I, na kraju, oblik divovskog Majmuna-Čoveka iz prethodnog Kruga reprodukovala je u ovom krugu ljudska bestijalnost i preobrazila ga u *roditeljski* oblik savremenih čovekolikih majmuna.

[48] A koliko je još "neizmemije" ako obmemo priču i kažemo - tokom razvoja majmuna od Čoveka Treće Rase.

Ovo učenje, čak i kad se nesavršeno iznese, kao što je to slučaj našeg neveštog pera, nesumnjivo je logičnije, saglasnije sa činjenicama i *daleko* verovatnije nego mnoge "naučne" teorije, na primer, da je prvi organski zametak dospeo na našu Zemlju na nekom meteoru - kao Ain Sof na svom nosiocu, Adamu Kadmonu. Ali, ovo drugo je alegorija, kao što svi znaju, a kabalisti nikad tu metaforu nisu namenili da se doslovno shvati. Ali, zametak u teoriji o meteoru, pošto dolazi iz tako visokih naučnih krugova, predstavlja pogodnog kandidata da postane aksiomatska istina i zakon, teorija koja bi ljudima bila na čast da je prihvate, kako bi bili na nivou savremene nauke. Kakva će još teorija biti neophodna da se dokažu materijalističke pretpostavke - niko ne zna. *Međutim, postojeće* teorije, kao što svak može da vidi, daleko su više nesaglasne međusobno nego što su nesaglasne sa teorijama okultista van *svetih* oblasti znanja. Jer, staje na redu sada, kada je egzaktna nauka učinila čak i Životni princip praznom rečju, besmislenim izrazom, pa pritom još insistira na tome daje *život posledica delovanja molekula u primordijalno] protoplazmi!* Ova nova doktrina darvinista se može odrediti i sumirati u nekoliko reci, u kojima je g. Herbert Spenser definisao "posebno stvaranje":

> (...) ona je bezvredna. Bezvredna, po svom poreklu, bezvredna po svojoj suštinskoj nekoherentnosti, bezvredna, pošto je apsolutno bez dokaza, bezvredna, pošto ne odgovara intelektualnoj potrebi, bezvredna, pošto ne zadovoljava ni moralni zahtev. Zato moramo *smatrati da ona ne vredi ništa u poredenju sa bilo kojom drugom hipotezom koja se odnosi na poreklo organskih bića.*
>
> *(Principi biologije, tom I, str. 345*

ORGANSKA EVOLUCIJA I KREATIVNI CENTRI

Tvrdi se da se Univerzalna Evolucija, odnosno postepeni razvoj vrsta u svim carstvima prirode, odvija po uniformnim zakonima. To je priznato i taj zakon je mnogo strože primenjen u ezoterijskoj nego u savremenoj nauci. Ali, takode su nam rekli da je to isto tako zakon po kome se"razvoj odvija od manjeg ka većem savršenstvu i od jednostavnijeg ka složenijem, putem neprekidnih promena, koje su same po sebi male, ali koje se stalno nagomilavaju u zadatom pravcu". Od beskrajno malih vrsta nastaju relativno džinovske.

Ezoterijska nauka se slaže sa tim, ali dodaje da se taj zakon odnosi samo na ono što joj je poznato kao *Primarna kreacija* - na evoluciju svetova od primordijalnih atoma i *na pre-primordijalni* ATOM, pri njegovoj prvoj diferencijaciji, dok je tokom perioda cikličke evolucije u prostoru i vremenu taj zakon ograničen i deluje samo u nižim carstvima. On je tako delovao tokom prvih geoloških perioda - od jednostavnog ka složenom, na grubom materijalu koji je preživeo od ostataka Trećeg Kruga, a ti ostaci se projektuju u objektivnost kad zemaljska aktivnost ponovo otpočne.

Ni ezoterijska filozofija ne *priznaje plan* ili "posebno stvaranje" ništa više nego nauka. Ona odbacuje sve pretenzije na "čudesno" i ne prihvata ništa osim uniformnih i neizmenljivih zakona Prirode. Ali, ona uči da se ciklički zakon, dvostruki tok sile (ili duha) i materije, počev od *neutralnog centra* Bića, razvija cikličkim napredovanjem i neprestanim preobražajima. Pošto se prvobitni zametak, iz koga su se svi kičmenjaci razvili kroz vekove, razlikuje od prvobitnog zametka od koga su se razvili biljni i životinjski život, treba imati na umu da postoje sporedni zakoni čije je delovanje određeno uslovima u ko-

jima se nalaze materijali na kojima će se raditi, a o kojima i nauka - fiziologija, a posebno antropologija - izgleda malo zna. Njene pristalice govore o tom "prvobitnom zametku" i smatraju daje van svake sumnje dokazano kako mora da su "plan" i *"planer",* ako to uopšte postoji u slučaju čoveka, sa čudesnom strukturom udova, a posebno njegove šake, "postojali u veoma dalekoj prošlosti (od čoveka) i da je (plan) bio, zapravo, uključen u prvobitni zametak", iz koga ne samo da su se polako i postepeno razvili svi kičmenjaci, već "verovatno i sav život, životinjski i biljni" *{Savremena nauka i savremena misao,* str. 94).

To u recipročnoj meri važi za "prvobitni zametak" koliko ne važi za slučaj daje taj "zametak" nastao "mnogo pre" nego stoje nastao čovek, jerje on u isto tako neizmemoj i nezamislivoj razdaljini *(u vremenu,* iako ne i u prostoru) od nastanka čak i našeg solamog sistema. Kako uči induska filozofija, veoma opravdano, *"Anijamsam-anijasam"* može se znati samo putem lažnih predstava. "Mnoštvo" nastaje od JEDNOG, a to su živi duhovni zameci *ili centri sila* - koji su sedmostrukog oblika, i koji najpre proizvode, a potom daju PRIMARNI IMPULS zakonu evolucije i postepenog sporog razvoja.

Ako to učenje ograničimo striktno na našu Zemlju, može se pokazati da su, kao što je sedam *centara sile* Đan Kohana najpre projektovalo eteričke oblike prvih Ljudi u sedam zona, takode postojali i centri tvoračke sile za svaku KORENSKU ili roditeljsku vrstu mnoštva oblika biljnog i životinjskog sveta. To, opet, nije "posebno stvaranje", niti tu postoji bilo kakav "Plan" osim opšteg, "osnovnog plana" kojije izradio univerzalni zakon. Ali, svakako da postoje "planeri" iako oni nisu ni svemogući ni sveznajući u apsolutnom smislu tih termina. Oni su naprosto *Graditelji* ili Zidari, koji rade podstaknuti impulsom što im je dao večno nespoznatljivi (na našem nivou) Majstor Zidar - JEDAN ŽIVOT i ZAKON. Pošto pripadaju toj sferi, oni nisu umešani ni u koju drugu, odnosno nemaju mogućnost da rade na njoj, bar tokom ove Manvantare. To da oni rade u ciklusima i po striktno matematičkoj i geometrijskoj razmeri napredovanja, obilato dokazuju izumrle životinjske vrste, a da oni ne deluju ni po kakvom/j/a«M u detaljima ili manjim životima (sporedno životinjske potomstvo, itd.) jeste nešto za šta prirodna istorija ima dovoljno dokaza.

U *stvaranju* novih vrsta, koje se ponekad veoma udalje od roditeljske loze, kao što je slučaj sa velikom raznovrsnošću roda mačaka - poput risa, tigra, domaće mačke, itd. - "planeri" su oni koji određuju novu evoluciju, dodajući vrstama ili ih lišavajući određenih dodataka, koji su, u novim okolnostima ili potrebni, ili postaju beskorisni. Zato, kad kažemo da se *Priroda* brine o svakoj životinji i biljci, bilo maloj ili velikoj, mi govorimo ispravno. Jer, ti zemaljski duhovi Prirode formiraju njenu celovitost, koju ne treba smatrati neuverljivom niti je proglašavati neuspelom ukoliko u svom planu povremeno pogreši, jer je ona *uslovljena i nesavršena* samo zato što pripada *diferenciranom* zbiru osobina i atrubuta.

Kad ne bi postojali evolucioni ciklusi, večni spiralni silazak u materiju, praćen *proporciorndnimpomračenjem* duha - iako su te dve stvari jedno - nakon koga sledi obrnuti uspon u duh i nadvladavanje materije - aktivne, a potom pasivne - kako bismo objasnili otkrića u zoologiji i geologiji? Kako to da, na osnovu autoriteta nauke, možemo da smatramo kako se životinjski život razvija od mekušaca pa do velikih morskih zmajeva, od najsitnijeg kopnenog crva, pa do divovskih životinja iz tercijara; a da su one nekad bile ukrštene, pokazuje činjenica da sve te vrste *opadaju, iščezavaju i smanjuju se.* Kad bi vidljivi proces razvoja, koji ide od manje savršenog ka savršenijem, i od jednostavnijeg ka složenijem, zaista bio univerzalni zakon, a ne samo veoma nesavršeno uopštavanje puke sekundarne prirode u velikim kosmičkim procesima, i kad ne bi bilo ciklusa o kojima govorimo, onda bi mezozojska fauna i flora trebalo da zamene mesta sa najmlađom neolitskom. Od današnjih morskih i rečnih gmizavaca trebalo bi da se razviju pleziosaurusi i ihtiosaurusi, a ne njihove smanjene savremene analogije. I opet bi naš stari prijatelj, dobroćudni slon, terbalo da bude fosilni prepotopski predak, a mamut iz pliocena bi danas trebalo da zauzime njegovo mesto u zoološkim vrtovima, dok bi umesto lenjivca trebalo da imamo megalonikse i divovske megaterijume u šumama Južne Amerike, u kojima bi divovske paprati iz karbona zauzele mesto kako paprati, tako i današnjeg drveća-patuljaka (u koje bi spadalo čak i kalifomijsko divovsko drveće kad se uporedi sa titanskim drvećem proteklih geoloških perioda). Svakako da su organizmi divovskog sveta tercijara i mezozoika neminovno bili *složeniji i savršeniji* od mikroskopskih biljaka i životinja prethodnog doba?

Na primer, otkriveno je daje driopitekus anatomski savršeniji i pogodniji za razvoj većeg mozga nego savremeni gorila ili gibon. Zastoje tako? Treba li da verujemo da organizam svih tih divovskih kopnenih i morskih zmajeva, ili divovskih letećih gmizavaca, nije bio daleko razvijeniji i složeniji nego stoje to anatomija guštera, kornjača, krokodila, pa čak i kitova - ukratko, svih tih životinja koje su nam poznate?

Ali, hajde da zarad rasprave dopustimo da su svi ti ciklusi, rase, sedmostruki oblici evolucije i čitavo ezoterijsko učenje samo iluzija i obmana. Hajde da se složimo sa naukom i kažemo daje čovek, umesto onoga što kultisti tvrde da predstavlja - zatočeni "Duh" njegovog nosioca, *ljušture* ili tela, postepeno razvijen i usavršen u danas potpun mehanizam koji služi materijalnim i zemaljskim ciljevima - naprosto samo jedna razvijenija životinja, čiji je prvobitni oblik progresirao od jednog te istog prvobitnog zametka na ovoj zemlji, iz koga su se razvili i leteći zmaj i komarac, i kit i ameba, i krokodil i žaba, itd., itd. - u tom slučaju, on mora daje prešao identičan razvojni put i isti proces rasta kao i svi drugi sisari. Ako je čovek samo životinja i *ništa više,* jedna visokointelektualna *bivša zver,* on bi bar trebalo da ima privilegiju i da mu bude dopušteno da bude divovski sisar svoje vrste, *meganthropos* kada za to dođe vreme. A ezoterijska nauka pokazuje kako je to upravo i bio slučaj u prva tri kruga, i u tome je, kao i u mnogim drugim stvarima, logičnija i doslednija od savremene nauke. Ona svrstava ljudsko telo u životinjsku tvorevinu i drži ga na putu životinjske evolucije od početka do kraja, dok nauka ostavlja čoveka kao siroče bez roditelja, rođeno od neznanih predaka, jedan zaista "nespecijalizovani skelet"! A ta greška je posledica tvrdoglavog odbacivanja učenja o ciklusima.

A.

POREKLO I EVOLUCIJA SISARA: NAUKA I EZOTERUSKA FILOGENUA

Pošto smo se gotovo isključivo bavili pitanjima postanka čoveka kroz kritiku zapadnjačkog evolucionizma, možda ne bi bilo zgoreg da

definišemo stav okultista prema diferencijaciji vrsta. *Opre-ljudskoj* fauni i flori smo već u opštim crtama raspravljali u Komentarima na stance i prihvatili smo istinitost mnogo savremenijih bioloških razmišljanja, npr. 0 nastanku ptica od gmizavaca, zatim *delimičnu* istinitost "prirodne selekcije" i opšte teorije o transformacijama. Sada ostaje da razrešimo tajnu porekla onih prvih sisara za koje g. de Kvatrfaž tako briljantno nastoji da dokaže da su bili savremenici *Homo primigeniusa* u sekundaru.

Donekle komplikovan problem koji se odnosi na "poreklo vrsta" - posebno na razne grupe fosila postojećih sisara - učinićemo manje nejasnim uz pomoć jednog dijagrama. Tada će biti očigledno u kom stepenu se "faktori organske evolucije", na koje se oslanjaju zapadnjački biolozi,' mogu smatrati saobraznim činjenicama. Mora se pokazati linija razgraničenja između eteričnoduhovne, astralne i fizičke evolucije. Možda bi darvinisti, ako bi izvoleli da razmotre mogućnost ovog drugog procesa, prestali da se žale na činjenicu kako "u pogledu porekla sisara moramo da se *oslanjamo na logiku i posredno zaključivanje"* \! *[Učenje o poreklu i darvinizam* profesora O. Šmita *(Schmidt)].* Priznata praznina između sistema reprodukcije kičmenjaka koji se legu iz jaja i sisara zasad je nepremostiva prepreka za mislioce koji, poput evolucionista, nastoje da povezu sve postojeće organske oblike u neprekidni niz nasleđa.

' Darvinistička teorija je toliko zastranila daje čak i Haksli jednom bio prisiljen da osudi njenu povremenu degeneraciju u "fanatizam". Oskar Šmit predstavlja dobar primer mislioca koji nesvesno precenjuje vrednost jedne hipoteze. On priznaje (u knjizi *Učenje oporeklu i darvinizam,* str. 158) daje "prirodna selekcija u nekim slučajevima (. . .) *nedovoljna* (...) a u drugim (. . .) nepotrebna, pošto se rešenje za nastanak vrsta nalazi u drugim činiocima prirode". On takode tvrdi da *"postepeni prelazi* (. . .) *nedostaju,* što nam omogućava da sa sigurnošću zaključimo kako je došlo do direktnog prelaska od sisara bez placente (posteljice) na sisare sa placentom (. . .)" (str 271) i da "se mi *u potpunosti oslanjamo na posredno zaključivanje* u pogledu porekla sisara" (str. 268); on takode priznaje ponovljene greške tvoraca *"hipotetičkih pedigrea",* posebno Hekela. Pa, ipak, on na strani 194 tvrdi da "je ono što smo dobili učenjem o nasleđu zasnovanom na selekciji, ZNANJE 0 povezanosti organizama kao 'istokrvnih bića"'. Znači li to daje znanje uprkos navedenim priznanjima sinonim za puko nagađanje i teoriju?

Hajde da uzmemo - nasumični primer - slučaj sisara kopitara. " N i u jednoj drugoj grupi", kaže se, "ne posedujemo tako bogat fosilni materijal." U ovom pravcu je načinjen toliki napredak da su u nekim slučajevima iskopani primeri neposrednih karika između savremenih kopitara i kopitara iz eocena; izneti primer je potpuni dokaz o razvoju današnjeg jednoprstog konja od troprstog *Anchiteriuma* iz starijeg tercijara. Hajde, dakle, da poboljšamo to merilo poređenja između zapadnjačke biologije i istočnjačke doktrine. Pedigre koji je ovde upotrebljen, pošto otelovljuje poglede naučnika u celini, pripada Šmitu, a zasnovan je na iscrpnim istraživanjima Rutimejera *{Riitimeyer). Njegova približna* tačnost - iz perspektive evolucionizma - ostavlja malo toga da se doda:

SISARI KOPITARI

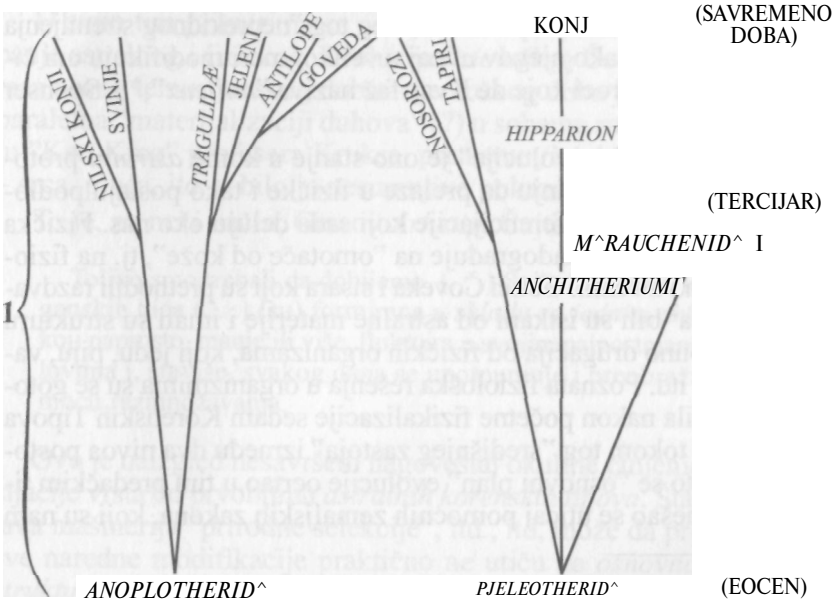

Ovo je središnja tačka evolucije. Nauka dolazi do zastoja. *"Koren od koga potiču te dve familije je* NEPOZNAT" (Smit).

' "Koren" prema okutizmu

ANOPLOTHERID/E PALEOPLOTHERID^

2

Jedan od *Sedam* prvobitnih psiho-astralnih i dvopolnih korenskih tipova carstva sisara (životinja). Oni su bili savremenici ranih lemurijanskih rasa - "neznanih korena" nauke.

Prikaz 1 predstavlja oblast koju su istražili zapadnjački evolucionisti, oblast u kojoj su prisutni uticaj klime, "prirodna selekcija" i svi *drugi fizički* uzroci organske diferencijacije. Biologija i paleontologija imaju svoje mesto u istraživanju mnogih fizičkih činilaca koji u veoma velikoj meri doprinose, kako su pokazali Darvin, Spenser i drugi, *odvajanju vrsta.* Ali, čak je i u toj oblasti podsvesno delovanje *mudrosti Đan Kohana* koren sveg tog "neprekidnog stremljenja ka savršenstvu", iako njegov uticaj u velikoj meri modifikuju oni čisto materijalni uzroci koje de Kvatrfaž naziva *"milieux"** a Spenser "okruženje".

"Središnja tačka evolucije" je ono stanje u kome *astralni* prototipovi definitivno počinju da prelaze u fizičke i tako postaju podložni uticaju agenasa diferencijacije koji sada deluju oko nas. Fizička uzročnost smesta se nadograđuje na "omotače od kože", tj. na fiziološku opremu u celini. Oblici Čoveka i sisara koji su prethodili razdvajanju polova^ bili su istkani od astralne materije i imali su strukturu koja je potpuno drugačija od fizičkih organizama, koji jedu, piju, vare, itd., itd., itd. Poznata fiziološka rešenja u organizmima su se gotovo sva razvila nakon početne fizikalizacije sedam Korenskih Tipova iz *astrala* - tokom tog "središnjeg zastoja" između dva nivoa postojanja. Tek što se "osnovni plan" evolucije ocrtao u tim predačkim tipovima, umešao se uticaj pomoćnih zemaljskih zakona, koji su nam

* (Franc.) - sredina, (nap. prev.)

Molim vas, imajte na umu da iako su se životinje - uključujući i sisare - razvile nakon što je čovek odbacio tkiva, a delimično i *iz* tih tkiva, ipak su, kao daleko niža bića, životinje-sisari postale placentalne i razdvojile se daleko pre čoveka.

poznati, proizvodeći čitav spektar vrsta sisara. Ali, bili su potrebni eoni postepene evolucije da bi se to postiglo.

Prikaz 2 predstavlja oblast čisto astralnih prototipova koji su prethodili njihovom silasku u (grubu) materiju. Astralna materija, mora se primetiti, predstavlja četvrto stanje materije koje, kao i naša gruba materija, ima sopstveni "protil". U Prirodi postoji nekoliko "protila" koji odgovaraju raznim nivoima materije. Dva subfizička elementalna carstva, nivo uma *{Manas,* peto stanje materije), kao i nivo budija (šesto stanje materije), razvila su se od jednog između šest "protila" koji čine osnovu Univerzuma Objekata. Takozvana tri "stanja" naše zemaljske materije, poznata kao "čvrsto", "tečno" i "gasovito", striktno govoreći, predstavljaju samo POD-stanja. Što se tiče pomenute stvarnosti silaska u fizičko, koji je kulminirao u fiziološkom čoveku i životinjama, za to imamo opipljivo svedočanstvo u činjenici takozvanih spiritističkih "materijalizacija".

U svim tim primerima se odvija jedno potpuno privremeno stapanje astralnog i fizičkog. Evolucija //z/o/o^Arog- Čoveka od astralnih rasa *ranog* lemurijanskog doba - geološkog doba jure - potpuno je paralelna "materijalizaciji duhova" (?) u sobama za seanse. U slučaju "Keti King" profesora ICruksa, *phsvistvo fiiziološkog* mehanizma - srca, pluća, itd. - bilo je nesumnjivo pokazano!!

To je, na neki način, Geteov *Arhetip.* Čujte njegove reci:

> Toliko smo trebali da dobijemo. (. . .) Svih devet savršenih organskih bića (. . .) (su) formirana *u skladu sa jednim arhetipom* koji naprosto, manje ili više, fluktuira u svojim najpostojanijim delovima i, štaviše, svakog dana se upotpunjuje i preobražava pomoću razmnožavanja.

Ovo je naizgled nesavršeni nagoveštaj okultne činjenice diferencijacije vrsta od prvobitnih *astralnih korenskih tipova.* Šta god da čitava mašinerija "prirodne selekcije", itd., itd, može da prouzrokuje, sve naredne modifikacije praktično ne utiču na *osnovno jedinstvo strukturalnog plana.* "Jedinstvo tipa" koje je, u određenom smislu, zajedničko i životinjskom carstvu i ljudima, nije, kako Spenser i ostali izgleda smatraju, dokaz istokrvnosti *svih* organskih oblika, već je svedočanstvo suštinskog jedinstva "osnovnog plana" koji je Priroda sledila u oblikovanju svojih stvorenja.

Da sumiramo: možemo se opet poslužiti tabelom stvarnih^aArto-*ra* koji se tiču diferencijacije vrsta. Na ovom mestu nije neophodno da i dalje posebno komentarišemo stadijume ovog procesa, pošto oni predstavljaju temeljne principe koji stoje u osnovi organskog razvoja, a to bi značilo zalaženje u oblast specijalista za biologiju.

FAKTORI KOJI SE TIČU POREKLA VRSTA, ŽIVOTINJSKIH I BILJNIH.
OSNOVNI ASTRALNI PROTOTIPOVI PRELAZE U FIZIČKE.

Đan-kohanički impuls stvara Lamarkov "urođeni i neophodni" zakon razvoja. On nadilazi sve manje faktore.

1. Varijacije koje se prenose nasledem
2. Prirodna selekcija
3. Polna selekcija
4. Fiziološka selekcija
5. Izolacija
6. Korelacija rasta
7. Prilagodavanje okolini (inteligentna uzročnost nasuprot mehaničkoj)

VRSTE

B.

EVROPSKE PALEOLITSKE RASE - ODAKLE I KAKO SU SE PODELILE

Da li je nauka protiv onih koji smatraju da je do kvartara raspodela ljudskih rasa bila znatno drugačija od današnje? Da li je nauka protiv onih koji, štaviše, smatraju da se fosilni ljudi nađeni u Evropi - iako su gotovo dostigli nivo istovetnosti i jedinstva sa osnovnim fiziološkim i antropološkim aspektima koji postoje i dan danas - ipak razlikuju, ponekad znatno, od tipa ljudi današnje populacije? Ovo

poslednje Litre *(Littre)* priznaje u komentaru na jedan članak pod naslovom *Keltske starine i prepotopski čovek* od Bušea de Perta *{Bousher de Perthes) (IS49) - u Revue des DeuxMondes* (1. mart 1859.). On kaže *(a)* da u tim periodima kad su mamuti, iskopani zajedno sa kamenim sekirama u Pikardiji, živeli u ovoj oblasti, mora daje večno proleće vladalo na čitavoj Zemlji,^ a priroda je bila suprotna današnjoj - i tako on ostavlja *ogromnu marginu za starost tih "perioda* ", a potom dodaje: *{b)* "Spring, profesor Medicinskog fakulteta u Liježu, našao je u pećini blizu Namura, u planinama Sovo, brojne ljudske kosti 'jedne rase sasvim drugačije od naših'."

Lobanje koje su iskopane u Austriji u velikoj meri su, prema Litreu, analogne afričkim negroidnim rasama dok druge, otkrivene na obalama Dunava i Rajne, podsećaju na lobanje sa Kariba i lobanje drevnih stanovnika Perua i Čilea. Pa ipak se poriče da je postojao potop, i biblijski i atlantiđanski. Ali, dalja geološka otkrića naterala su Godrija *{Gaudry)* da odlučno napiše: "Naši preci su nesumnjivo bili savremenici *rhinoceros ticchorhinusa* i *hippopotamus majora";* i dodaje daje tlo koje se u geologiji naziva *diluvijalnim "delimično* formirano u najmanju ruku nakon pojave čoveka na Zemlji" - čime je Litre konačno osudio samog sebe. On potom pokazuje daje, "pre nego što vaskrsnemo tako mnogo starih svedoka", neophodno da *revidiramo* sve izvore, sva trajanja, i dodaje daje postojalo DOBA dosad nepoznato proučavanju "ili u osvitu sadašnje epohe, ili, kako ja verujem, na početku epohe *koja joj je prethodila".*

Lobanje pronađene u Evropi, kao stoje dobro poznato, pripadaju dvama tipovima: ortognatskom i prognatskom, ili kavkaskom i negroidnom tipu, kakve danas nalazimo samo kod Afrikanaca i divljih plemena. Profesor Her *{Heer)* - koji tvrdi da je botanici neophodna hipoteza o Atlantidi - pokazao je da su biljke neolitskih naseljenika jezera uglavnom *afričkog* porekla. Kako su one dospele u Evropu

Naučnici danas priznaju daje u miocenu Evropa uživala u toploj, a u pliocenu ili kasnijem *tercijaru,* u umerenoj klimi. Litreov argument u pogledu ugodnog proleća u *kvartaru* - iz koga potiču primerci oruđa od kremena koje je našao g. de Pert (od tog vremena je Soma izdubila svoju dolinu za popriličan broj metara) - mora se primiti sa priličnom rezervom. Ostaci iz doline Some *sa postglacijalni* i moguće je da ukazuju na migracije divljaka tokom jednog od umerenijih perioda koji se javljaju između *manjih* ledenih doba.

ako Afrika i Evropa nikad nisu bile spojene? Pre koliko stotina hiljada godina je živelo sedamnaestoro ljudi čiji su skeleti iskopani u departmanu Ot Garon, u čučećem položaju, blizu ostataka vatre od uglja, sa nekoliko amajlija i razbijenog zemljanog posuđa oko njih, u *društvu pećinskog* medveda, *Elephas primigeniusa* (pretka slona), *tura* [koga Kivije *{Cuvier)* smatra posebnom vrstom], *Megaceros hibernicusa* - što su sve prepotopski sisari? Svakako u nekom veoma davnom dobu, ali ne u nekom koje nas vodi dalje od kvartara. Tek treba da se dokaže još veća čovekova starost. Dr Džejms Hant, današnji predsednik Antropološkog društva, procenjuje je na 9.000.000 godina. Taj naučnik se bar približava našim ezoterijskim izračunavanjima ako ne računamo prve dve poluljudske, eterične rase, i ranu Treću.

Međutim, na ovom mestu se javlja pitanje - ko su bili paleolitski ljudi u Evropi tokom kvartara? Jesu li bili domaći urođenici, ili proizvod neke migracije koja se odigrala u neznanoj prošlosti? Ovo drugo je jedina održiva hipoteza, pošto se svi naučnici slažu da Evropa nije jedna od verovatnih "kolevki čovečanstva". Odakle su, onda, došli razni uzastopni talasi "primitivnih" ljudi?

Najstariji paleolitski ljudi u Evropi - o čijem poreklu etnologija ćuti, a čije su karakteristike veoma slabo poznate, iako ih maštoviti pisci poput g. Granta Alena naveliko proglašavaju "majmunolikim" - bili su čisto atlantiđanske i "afro"-atlantiđanske loze" (moramo imati na umu da je u to vreme sam kontinent Atlantida već postao deo bajki o prošlosti). Evropa se u kvartaru veoma razlikovala od današnje, pošto je tada bila tek u procesu formiranja. Ona je bila spojena sa Sevemom Afrikom - tačnije, onim što je danas ostalo od Seveme Afrike - kopnenom prevlakom koja je prelazila preko današnjeg Gibraltarskog moreuza; tako je Sevema Afrika bila neka vrsta produžetka Spanije, dok je prostrano more zapljuskivalo veliki basen Sahare. Od velike Atlantide, čiji je glavni kontinent potonuo u miocenu, ostale su samo Ruta i Daitja, razbacana ostrvca i tome slično. O vezi

Odakle su oni (stari pećinski ljudi) došli, *mi ne možemo da kažemo.*

(Grant Alen)

Paleolitski lovci iz doline Some nisu potekli iz te negostoljubive klimatske zone, već su došli u Evropu iz neke oblasti blagog podneblja.

[dr Sauthol (Southall), Doba mamuta, str 315]

Atlantiđana sa precima^ paleolitskih pećinskih ljudi svedoči razvoj fosilnih lobanja (u Evropi) koji se jasno vraća tipu *karipskih* i *drevnih peruanskih* lobanja - stoje zaista misterija za one koji odbijaju da prihvate "hipotezu" o tome daje nekadašnji kontinent Atlantide premošćivao Atlanski okean (vidi *"Naučni ideološki dokazi o postojanju nekoliko potopljenih kontinenata").* Šta bi, takode, trebalo da učinimo sa činjenicom da dok de Kvatrfaž ukazuje na to da su *veličanstvena rasa,* VISOKI kromanjonski pećinski ljudi i *Guanči* sa Kanarskih ostrva predstavnici istog tipa (Virhov na sličan način povezuje sa njima i *Baskijce),* profesor Recius *(Retzius)* nezavisno dokazuje vezu između *američkih* dolikocefalnih plemena i tih istih *Guanča.* Nekoliko karika u lancu dokaza se pouzdano spajaju. Mogu se dodati gomile sličnih činjenica. Što se tiče atlantidanskih plemena - koja su predstavljala potomke Atlantiđana što su se razišli u svom razvoju, modifikovani klimom i okruženjem - oni su prešli u Evropu poluostrvom koje je činilo Sredozemno more morem unutar kopna. Mnogi od tih evropskih pećinskih ljudi, na primer kromanjonci, bili su rafinisanog soja. Ali, kao što se moglo i očekivati, *napretka gotovo da uopšte nije bilo* tokom čitavog dugog perioda koji nauka pripisuje kamenom dobu sa grubo obrađenim predmetima.* Cikličkі *silazni impuls* žestoko je pritisnuo na ovaj način presađene loze - nad njih se nadnosio demon Karme Atlantiđana. Najzad, paleolitski ljudi su ustupili mesto svojim naslednicima - i gotovo potpuno nestali sa scene. U tom pogledu, profesor Lefevr pita:

Čisto atlantidanske loze - koje su predstavljali visoki pećinski ljudi iz kvartara - bile su, delimično, njihovi direktni potomci, koji su se doselili u Evropu davno pre glacijalnog perioda, zapravo, još u doba pliocena i miocena u tercijaru. *Obrađeni miocenski predmeti od kremena iz Teneja i tragovi pliocenskog čoveka koje je otkrio profesor Kapelini u Italiji svedočanstvo su te činjenice.* Ovi kolonisti su bili deo nekad slavne rase, čiji je silazni ciklus od eocena išao sve niže i niže.

Umetnička veština koju su ispoljili stari pećinski ljudi čini potpuno besmislenom hipotezu koja ih smatra približnim *"pithecanthropus alalusu ",* tom potpuno mitskom hekelijanskom čudovištu, tako da nema potrebe da je Haksli ili Šmit opovrgavaju. U njihovoj veštini graviranja mi vidimo *odblesak* atlantidanske kulture, koja se ponovo javila kao *atavizam.* Setimo se da Doneli smatra savremenu Evropu *renesansom* atlantidanske civilizacije *(Atlantida,* str. 237-264).

Da lije kameno doba sa uglačanim artefaktima nasledilo kameno doba sa grubo obrađenim predmetima neprimetnim prelazom, ili se to dogodilo usled invazije brahiocefalnih Kelta? A s druge strane, pitanje da li je onda opadanje koje je nastalo kod stanovništva La Vezere bilo posledica nasilnih ukrštanja, ili opšteg povlačenja na sever tragom irvasa, nema mnogo značaja za nas.

On **nastavlja:**

U međuvremenu se okeansko dno izdiglo, Evropa je potpuno formirana, njena flora i fauna fiksirani. Sa pripitomljavanjem psa počinje pastoralni život. *Ulazimo u period uglačanog kamenja i bronze,* koji su se smenili u nepravilnim intervalima, pa su se čak i preklapali usred etničkih spajanja i migracija. (...) Primitivni naseljenici Evrope bili su prekinuti u njihovoj posebnoj evoluciji i nisu izumrli, već su ih apsorbovale druge rase (. . .) prekrivši ih uzastopnim talasima migracija koji su dolazili iz Afrike, *a moguće i sa izgubljene Atlantide* (?? suviše kasno, za eone i eone) i iz plodne Azije (. ..) koje su bile PRETHODNICE VELIKE ARIJEVSKE INVAZIJE (Pete Rase).

VI

DIVOVI, CIVILIZACIJE I POTOPLJENI KONTINENTI KOJI SU ZABELEŽENI U ISTORIJI

Kad se iznesu tvrdnje poput ovih koje su sažete u naslovu ovog poglavlja, od pisca se, naravno, očekuje da iznese *istorijske* dokaze a ne *legende* da bi ih podržao. Da li je to moguće? Da, jer dokaza takve prirode ima u izobilju i oni treba naprosto da se sakupe i spoje kako bi postali ubedljivi za ljude koji nemaju predrasuda.

Kad pametan proučavalac jednom uhvati nit vodilju, on će to možda otkriti i sam. Mi dajemo *činjenice* i putokaze; neka ih putnik sledi. *Ono stoje ovde saopštena sasvim je dovoljno za* OVAJ *vek.*

U pismu Volteru, Baji smatra da je bilo sasvim prirodno što su "predstavnici znanja i mudrosti, indijski bramini" zadobili simpatije "velikog starog invalida iz Femeja". On potom dodaje jednu čudnu tvrdnju. "Ali", kaže on, "vaši bramini su veoma mladi u poređenju sa njihovim drevnim učiteljima".*

Baji, koji nije znao ništa ni o ezoterijskim učenjima, ni o Lemuriji, ipak je bezrezervno verovao u izgubljenu Atlantidu, kao i u to da je postojalo nekoliko praistorijskih civilizovanih naroda koji su nestali bez ikakvog dokazivog traga. On je obilato proučavao drevne klasike *ipredanja* i video da umetnosti i nauke što su bile poznate onima koje danas nazivamo "drevnim" "nisu bile dostignuće *nijednog od današnjih, pa čak ni tada postojećih naroda,* ni bilo kog istorijskog naroda Azije". I da se, uprkos učenosti Indusa, oni ne mogu smatrati najstarijom rasom, već daje postojao neki narod ili rasa koji su bili još drevniji i još učeniji od samih bramina.^

Pisma o Atlantidi.

' *Istorije drevne astronomije,* str. 25 i dalje.

Volter, najveći skeptik svog vremena, materijalista za primer, delio je Bajijeva uverenja. On je mislio kako je sasvim *verovatno:*

> (...) da su davno pre carstava Kine i Indije postojali narodi kulturni, učeni i moćni, koje je nadvladala najezda varvara i tako ih vratila u njihovo prvobitno stanje neznanja i divljaštva, koje oni nazivaju stanjem čiste prirode.
>
> *(Pisma o Atlantidi, str. 15)*^

Ono što je kod Voltera bio dovitljiv zaključak jednog velikog intelekta, kod Bajia je bila "stvar istorijskih činjenica". Jer, "ja *ubedljivo zastupam mišljenje da su postojale drevne tradicije* koje su se očuvale kroz dugi niz generacija", napisao je on *(Ibid). Moguće je,* po njegovom mišljenju, da neki *strani* narod, nakon što prenese znanje drugom narodu, nestane tako da za sobom ne ostavi traga. Kad bi ga zapitali kako to da ti drevni, tačnije arhajski narodi, nisu ostavili bar neka sećanja u ljudskom umu, on bi odgovarao da Vreme nemilosrdno proždire činjenice i događaje. Ali, istorija Prošlosti nikad nije bila potpuno izgubljena, jer su je egipatski Mudraci sačuvali i "ona je tako opstala do dana današnjeg". "Ti ne znaš koja je bila najbolja i najlepša generacija ljudi stoje živela na ovoj Zemlji", rekli su, prema Platonu, sveštenici iz Saisa Solonu. "Sve stoje od njih ostalo samo je slabo seme, čiji ste vi (Grci) potomci."" "Njihove knjige", dodali su oni, "sačuvale su zapise o jednom velikom narodu koji se pojavio iz Atlanskog mora i osvojio Evropu i Aziju *(Timej).* Grci su bili samo patuljasti i slabi ostatak tog nekad slavnog naroda. . ."*

Koji je to narod bio? Tajna Doktrina nas uči daje to bila poslednja, sedma podrasa Atlantiđana, koju je već asimilovala jedna od

Taj zaključak je napola nagađanje. Postojali su takvi "naleti varvara" tokom Pete Rase. Što se tiče Četvrte, nju je *zbrisao pravi* vodeni potop. Međutim, ni Volter ni Baji nisu znali ništa o Tajnoj Doktrini Istoka.

Radi celovite diskusije o odnosima između *starih* Grka, Rimljana i atlantiđanskih kolonista, vidi *Pet godina teozofije.*

^ Priču o Atlantidi i sva predanja o njoj ispričao je, kao što svi znaju, Platon u svojim delima *Timej* i *Kritija.* Kao dete, Platon ju je čuo od svog dede Kritije, koji je tada imao devedeset godina, a ovome je tu priču u mladosti ispričao Solon, prijatelj njegovog oca Dropide - Solon, jedan od *sedam grč/cih mudraca.* Verujemo da ne možemo naći pouzdaniji izvor

ranih podrasa Arijevske loze, ona koja je krenula da se postepeno širi po kontinentima i ostrvima Evrope, čim su počeli da se pojavljuju sa mora. Spuštajući se sa visokih platoa Azije, gde su obe Rase potražile utočište u tim danima agonije Atlantide, ona se polako naseljavala i kolonizovala zemlje koje su se tek pojavile. Ta emigrantska podrasa je brzo rasla i množila se na netaknutom tlu; podelila se na mnoge familije, koje su se sa svoje strane podelile na narode. Egipat i Grčka, Fenikija i severne loze su nastale na taj način. Hiljadama godina kasnije, druge rase - ostaci Atlantiđana - "žuta i crvena, braon i crna" - krenule su da osvajaju novi kontinent. Počeli su ratovi u kojima su pridošlice pobeđene i oni su pobegli, neki u Afriku, neki u daleke zemlje. Neke od tih zemalja su tokom vremena, usled novih geoloških potresa, postale ostrva. Pošto su se tako nasilno odvojili od kontinenata, nerazvijena plemena i familije atlantidanske loze su vremenom zapale u još primitivnije stanje.

Zar nisu Španci prilikom ekspedicije u Cibolu *naišli na* BELE poglavice urođenika, i zar nije danas potvrđeno prisustvo afričkih negroidnih tipova u Evropi u preistorijskom periodu? Prisustvo tog tipa, koji je povezan sa crnačkim, kao i sa mongolskim, predstavlja problem za antropologiju. Primer za ovo je individua koja je živela u nemerljivo davnom periodu u La Noleti u Belgiji (vidi članak dr Kartera Blejka *O vilici iz Nolete, Antropološka revija,* septembar 1867.). Taj antropolog kaže:

> Pećine na obalama reke Les, u jugoistočnoj Belgiji, pružaju dokaze nečega što je možda najprimitivniji čovek, kako pokazuje vilica iz La Nolete. Ali, takav čovek je imao amajlije od kamena, ukrašene perforacijama, koje su načinjene od psamita što se danas nalazi u basenu Žironde.

Ovaj belgijski čovek je izuzetno drevan. On, koji je prethodio velikim vodama potopa što su prekrile belgijsko gorje naslagom *leluma,* ili gorskog šljunka, 30 metara iznad nivoa današnjih reka, mora daje bio kombinacija odlika turanca i crnca. Čovek iz Kanštata, ili La Nolete, mogao je da bude crnac i nije imao nikakve veze sa arijevskim tipom, čiji ostaci su savremenici pećinskog medveda iz Engisa. Stanovnici pećina sa kostima iz Akvitanije pripadaju

daleko kasnijem istorijskom periodu i možda nisu stari kao ovi poslednji.

Ako se ovoj tvrdnji prigovori na osnovu toga što nauka poriče prisustvo čoveka na Zemlji od pradavne prošlosti, iako se taj period ne može odrediti postoje njegovo trajanje uslovljeno trajanjem geoloških perioda koje nije utvrđeno; ako se, na primer, kaže da se naučnici najodlučnije bune protiv tvrdnje daje čovek prethodio životinjama, ili da civilizacija datira iz najranijeg perioda eocena, ili opet, da nikad nisu postojali divovi, trooki, četvororuki i četvoronogi ljudi, androgini, itd., onda bi oni kojima su te primedbe upućene mogli da upitaju: "Kako to znate? Kakvih dokaza imate osim svojih ličnih hipoteza, od kojih svaka može biti srušena svakog dana nekim novim otkrićima?" A ta buduća otkrića će sigumo dokazati da, ma kakve boje kože daje bio taj raniji tip čoveka poznat antropolozima, on ni na koji način nije bio *majmunolik.* Čovek iz Kanštata, kao i čovek iz Engisa, imaju suštinski ljudske atribute (vidi de Kvatrfaž i Hami, *Lobanje ljudskih rasa).* Ljudi su tražili kariku koja nedostaje na pogrešnom kraju lanca, a čovek iz doline Neander je odavno bio poslat u "limb svih maglovitih zabluda" *{Ibid).* Dizraeli je podelio ljude na družbenike majmuna i anđela. U tom tekstu su izneti razlozi za "teoriju o anđelima" - kako bi hrišćani rekli - koja se može primeniti bar na neke rase ljudi. U svakom slučaju, ako je čovek postojao samo od perioda miocena, čovečanstvo kao celina ni tada ne bi moglo da se sastoji od bednih divljaka paleolitskog doba, kako ih danas predstavlja nauka. Sve što oni govore je samo proizvoljno nagađanje, koje su izmislili kako bi našli odgovore i uklopili ga u svoje maštovite teorije.

Mi govorimo o događajima starim stotine i stotine hiljada, čak i milione godina - ako čovek potiče iz tih geoloških perioda" - a ne o bilo kom od onih događaja koji su se odigrali tokom prethodnih nekoliko hiljada godina, koje za praistoriju dopušta uzdržljiva i večno oprezna istorija. Pa ipak, postoje ljudi od nauke koji misle gotovo

Hekelov "čovek-majmun" iz miocena predstavlja san monomanijaka, koji je de Kvatrfraž (vidi njegovo delo *Ljudske vrste,* str. 105-113), vesto razotkrio. Nije jasno zašto bi svet pre trebalo da prihvati vrlo savestan rad psihofobičnog materijaliste (čija teorija podrazumeva prihvatanje vere u razne životinje nepoznate nauci ili prirodi - kao stoje Sozura, na primer, amfibija koja nikada nije postojala bilo gde van Hekelove mašte), nego da prihvati drevne tradicije.

isto kao mi. Od hrabrog priznanja opata Brasera de Burbura *{Brasseur de Bourbourg),* koji kaže -

> Predanja, čiji se tragovi stalno iznova javljaju u Meksiku, Centralnoj Americi, Peruu i Boliviji, sugerišu ideju daje čovek u tim zemljama postojao u doba divovskog izdizanja Anda i da je sačuvao sećanje na to.

~ pa sve do najsavremenijih paleontologa i antropologa, većina ljudi od nauke veruje upravo u takvu jednu starost. Sto se tiče Perua, da li je pokušano nešto zadovoljavajuće kako bi se odredile etnološke odlike i karakteristike rase koja je podigla te *kiklopske* građevine, čiji ostaci pokazuju da su pripadale jednoj velikoj civilizaciji? Tako je, na primer, u Kuelapu pronađen "jedan zid od livenog kamena, dugačak 1.200 metara, širok 185 metara, visok 50 metara, koji čini čvrstu masu sa poravnatim vrhom. Na toj masi se nalazi druga masa, 200 metara dugačka, 165 metara široka i 50 metara visoka, što čini spoj visok 100 metara. U njoj su se nalazile sobe i ćelije" (vidi niz dokaza koje je sakupio Doneli kako bi dokazao daje *peruanska kolonija* izdanak Atlantiđana). Ajedna veoma sugestivna činjenica u tom pravcu je *zapanjujuća sličnost između arhitekture tih kolosalnih zdanja i arhitekture drevnih evropskih naroda.* G. Ferguson smatra te analogije između ruševina civilizacije "Inka" i kiklopskih ostataka Pelazga u Italiji i Grčkoj "najizuzetnijom koincidencijom u istoriji arhitekture":

> Teško je odupreti se zaključku da među njima možda postoji nekakav odnos.

Taj "odnos" se jednostavno objašnjava poreklom loza koje su podigle ta zdanja iz zajedničkog središta na atlantidanskom kontinentu. Jedino prihvatanje ovog zaključka može da nam pomogne da se približimo rešenju tog i sličnih problema u gotovo svim oblastima savremene nauke.

Dr Larte *(Lartet),* koji raspravlja o toj temi, rešava problem izjavljujući da:

> Istina, kojoj se tako dugo pritivilo, o postojanju čoveka uporedo sa velikim izumrlim vrstama *{Elephas primigenius, Rhinoceros*

tichorrhinus, Hyaena spelaea, Ursus spelaeus, itd., itd.) izgleda mi daje odsad neporeciva i da ju je nauka definitivno usvojila.

(Pećine Perigora, str. 35)

Na drugom mestu je pokazano da je i de Kvatrfaž mislio isto:

Čovek je po svoj prilici video miocenska vremena^ a shodno tome i ćelu epohu pliocena.

(Ljudske vrste, str 152)

Pored toga, on kaže i da postoje razlozi da se veruje kako:

(. . .) će se njegovi tragovi naći i u još daljoj prošlosti (. . .)

(Ibid)

Egipat je daleko stariji od Evrope kakvu danas vidimo na mapi. Atlanto-arijevska plemena počela su da se naseljavaju u njemu kad Britanska ostrva^ i Francuska još nisu ni postojali. Dobro je poznato daje "rukavac Egipatskog mora", ili delta donjeg Nila, postao čvrsta zemlja veoma postepeno, nakon abisinskog gorja, a za razliku od njega, koje se izdiglo naglo, relativno uzevši, Egipat se veoma sporo fomirao tokom dugih perioda, od uzastopnih nanosa morskog mulja i blata, koji se iz godine u odinu stvarao od zemlje koju je svakodnevno donosila jedna velika reka, današnji Nil. Pa ipak je ta delta, kao čvrsta i plodna zemlja, bila naseljena više od 100.000 godina. Kasnija plemena, sa još više arijevske krvi u svojim venama nego što su je imali njihovi prethodnici, došla su sa Istoka i *osvojila* ga od jednog naroda čije je ime za potomstvo izgubljeno, osim u Tajnim spisima. Upravo ta prirodna prepreka od mulja, koji bi polako ali sigurno usisao svaki brod koji bi se približio tim negostoljubivim obalama, sve do nekoliko hiljada godina pre Hrista bila je najbolja zaštita kasnijim Egipćanima, koji su uspeli tu da stignu preko Arabije, Abi-

Dovitljivi autor *Atlantide, prepotopskog sveta,* raspravljajući o poreklu raznih grčkih i rimskih institucija, izražava ubedenje da *"koreni današnjih institucija potiču iz doba miocena".* Tačno, pa čak iz još davnijeg, kao stoje već rečeno.

Međutim, onako kako ih mi znamo. Jer, geologija dokazuje ne samo da su Britanska ostrva *četiri puta tonula i izdizala se,* već i daje moreuz između njih i Evrope u dalekoj prošlosti bio kopno.

sinije i Nubije, a vodio ih je Manu Vina u danima Višvamitre (vidi u *Razotkrivenoj Izidi,* tom 1, str. 267, šta kaže Kuluka Bhata).

Ta starost čoveka postaje sve očiglednija svakog dana, tako da se čak i crkva priprema za *časnu* predaju i povlačenje. Učeni opat Fabr (Fabre), profesor na Sorboni, kategorički je izjavio:

> Pošto ne priznaje nijedno *stvaranjepreposlednjegpotopa,* osim jednog (onog koje je proizvelo diluvijum, prema Abeu), biblijsko *Otkrivenje* nam ostavlja slobodu da prihvatimo daje čovek postojao u sivom diluvijumu, u pliocenu, pa čak i u slojevima eocena. Ali, sa druge strane, *geolozi se uopšte ne slažu sa pretpostavkom da su ljudi koji su naseljavali ovu planetu u tim prvobitnim dobima bili naši preci.*

Dan kada će crkva uvideti da njen jedini spas leži u *okultnom* tumačenju *Biblije* možda nije tako dalek kao što neki misle. Već su mnogi opati postali vatreni kabalisti, a isto ih se toliko pojavilo na bojištu, lomeći koplja sa teozofima i okultistima u odbranu metafizičkog tumačenja *Biblije.* Ali, na nesreću po njih, oni počinju sa pogrešne strane. Savetujemo im da počnu da razmišljaju o *metafizičkom* u svojim spisima tek kad prouče i ovladaju onim što se odnosi na čisto *fizičko,* tj. geološke i etnološke aluzije u njima. Jer, takvih aluzija na sedmostruko ustrojstvo Zemlje i Čoveka, na Sedam Krugova i Rasa, ima u izobilju kako u *Novom* , tako i u *Starom Zavetu* i onom ko ih čita simbolički vidljive su kao Sunce na nebu. Na šta se odnose zakoni u poglavlju XXVIII, 15 u *Knjizi Levitskoj?* Kakva je filozofija ili razlog svih tih *sedmostrukih* žrtava i simboličkih proračuna kao što je:

> (...) vi izračunajte (...) od jutra nakon Sabata (...) da ćete doneti snop žrtvi talasima, *sedam Sabata će se navršiti.* (15)

Poreklo Zemlje i čoveka (str. 454). Na to profesor N. Žoli (A^. *Jolly)* iz Tuluza, koji citira opata u svojoj knjizi *Covekpre metala,* izražava nadu da će mu g. Fabr dopustiti da "se ne složi sa njim u toj poslednjoj tački" (str. 186). Isto je i sa okultistima, jer iako tvrde da postoji ogromna razlika u fiziologiji i spoljašnjem izgledu pet rasa koje su se dosad razvile, oni ipak smatraju da su današnje ljudske vrste nastala odjedne te iste prvobitne loze, razvijene od "božanskog čoveka" - našeg zajedničkog pretka i roditelja.

1 vi ćete žrtvovati, sa hlebom, sedam jaganjaca bez mrlje (18), itd., itd.

Nesumnjivo će nam se usprotiviti kad kažemo da su sve te "talasne" i "mirovne" žrtve prinošene da obeleže *Sedam* "Sabata" misterija, a ti Sabati su sedam Pralaja, između sedam Manvantara, ili onoga što mi zovemo *Krugovi* -jer "Sabat"je *elastična reč,* koja znači period odmora bilo kakve prirode, kao što smo već objasnili (Deo II, *O sedmostrukosti).* Ako to nije dovoljno ubedljivo, onda se možemo okrenuti narednom stihu (16) koji dodaje:

(. . .) čak i sutra nakon sedam Sabata izbrojaćete pedeset dana.

Četrdeset devet, 7 x 7 stadijuma aktivnosti i četrdeset devet stadijuma *odmora,* na sedam planeta ili lanaca, a potom dolazi *odmor* ili Sabat, *pedeseti;* nakon toga "ćete podneti *novu mesnu žrtvu* Gospodu", tj. žrtvovaćete svoje meso ili "omotače od kože" i, rastavši se od svojih tela, postaćete čisti duhovi. Taj zakon žrtvovanja, tokom vekova degradiran i materijalizovan, bio je običaj koja potiče od najstarijih Atlantiđana; Jevrejima je on *Ao?,aopreko* "Haldejaca", koji su bili "mudraci" - kasta, a ne narod, zajednica velikih adepata izašla iz njihovih "zmijskih rupa", koja se naselila u Vavilonu vekovima pre ovoga. A ako vam se čini daje ovo tumačenje *Knjige Levitske* (pune iskrivljenih *Manuovih zakona)* preterano, okrenite se *Otkrivenju.* Ma kakvo tumačenje da profani mistici daju za to čuveno poglavlje XVII, sa njegovom zagonetkom u obliku žene u purpurnom i skerletnom, bilo da protestanti pokažu glavom na rimokatolike kad pročitaju "JEDNA TAJNA: 'VAVILON VELIKI, MATI BLUDNIKA I MRZOSTI ZEMALJSKIH'" (Otk. 17:5), bilo da rimokatolici pogledaju u protestante, okultisti izjavljuju u svojoj nepristrasnosti da su se te reci odnosile kako na prvu, *tako i na bilo koju egzoteričku crkvu,* onu koja je predstavljala "ceremonijalnu magiju" iz starine, sa njenim užasnim posledicama, a danas predstavlja neškodljivu (zbog toga stoje iskrivljena) farsu ritualističkog obožavanja. "Tajna" žene i zveri je u tome što oni predstavljaju simbol institucionalizovane crkve, koja ubija dušu, i simbol PRAZNOVERICE. "(. . .) Jer ona (zver) bese i više nije, i opet će doći" (Otk. 17:8). "U tome je Um koji mudrost ima. Sedam glava su sedam gora (sedam kontinenata i sedam rasa) na kojima žena sedi" (Otk. 17:9), stoje simbol svih egzoteričkih, varvarskih,

idolatrijskih vera na koje se odnosi simbol "krvlju svetaca i krvlju mučenika" koji su se bunili, a bune se i sada.

> I jesu i *sedam kraljeva* (sedam rasa). Pet je njih palo (uključujući i našu Petu Rasu), jedan postoji (Peta i dalje traje), a drugi *(Šesta i Sedma* Rasa) još nije došao, a kad ("Kralj" rase) dođe, za malo će ostati.
>
> *(Jovanovo otkrivenje, 17:10)*

U *Bibliji* postoji mnogo takvih apokaliptičkih aluzija, ali proučavalac mora sam da ih otkrije. Tih pet Kraljeva su već pomenuti.

Ako se *Biblija* kombinuje sa arheologijom i geologijom da bi pokazala kako je ljudska civilizacija prošla kroz tri manje ili više razhčita stanja, bar u Evropi, i da čovek, kako u Americi, tako i u Evropi i Aziji, datira iz dalekih geoloških epoha - zašto se ne bi uzela u obzir i tvrđenja Tajne Doktrine? Da li je više filozofski ili logično, a i naučno, da se *ne veruje u* čoveka iz miocena, kao što to čini g. Alber Godri *(Albert Gaudry),* koji smatra daje čuveno kremenje iz Teneja'" isklesao *majmun Dryopithecus,* ili, da se sa okultisima veruje kako su čovekoliki majmuni došli vekovima posle čoveka? Jer, ako se jednom saglasi, pa čak i naučno dokaže da "sredinom epohe miocena nije bilo nijedne vrste sisara koja je identična sa danas postojećim vrstama" (Alber Godri, *Povezanost životinjskog sveta u geološkim periodima,* str. 240) i daje čovek tada bio isti kakav je i danas, samo stoje bio viši i snažnije grade od nas" - u čemu je onda problem? Da ti ljudi teško mogu biti potomci majmuna, čijih tragove nema pre epohe miocena,'^ potvrdilo je nekoliko istaknutih prirodnjaka.

> Kremenje iz Teneja nosi nepogrešive tragove rada ljudskih ruku.
>
> *[G. de Mortije (G. de Mortillet), Šetnje muzejem Sen Zermena, str. 76]*

Govoreći o lovcima na irvase iz Perigora, Žoli kaže da su oni:

> (. . .) bili *veoma visoki,* atletski, sa snažno građenim skeletom (. . .) itd.
>
> *(Covekpre metala, str. 353)*

Opat Buržoa, kaže:

> Na obalama jezera Bos čovek je živeo usred faune koja je potpuno nestala *(Aceratherium, tapir, mastodont). U rečnim talozima peska u Orleanu dolazi čovekoliki majmun pliopithecus antiguus;* dakle, kasnije od čoveka.

Vidi zbornik "Kongresa o praistoriji" iz 1867. godine u Parizu.

I tako, u divljaku iz doba kvartara, koji je morao da se bori protiv mamuta kamenim oružjima, mi nalazimo sve one karakteristike lobanje koje se smatraju znakom velikog intelektualnog razvoja.

(De Kvatrfaž, Ljudske vrste, str 312)

Ukoliko čovek nije nastao spontano, obdaren celokupnim svojim intelektom i mudrošću, od svog majmunskog pretka bez mozga, on nije mogao da stekne takav mozak tokom perioda miocena, ako je verovati učenom opatu Buržoau (vidi prethodnu fusnotu - br. 12).

Sto se tiče divova, iako je najviši čovek koji je dosad otkriven medu fosilima u Evropi "čovek iz Mentona" (2 metra), možda će drugi tek biti iskopani. Nilson, koga citira Labok, tvrdi daje "1807. godine u jednom grobu iz neolitskog perioda (. . .) otkriven kostur izuzetne veličine", i da se smatralo da on pripada škotskom kralju, Albusu Mekgaldusu.

Pa ako i danas povremeno srećemo muškarce i žene od 2,10 metra pa čak do 2,40 i 3 metra visoke, to samo pokazuje - po zakonu atavizma, ili ponovne pojave predačkih crta - daje nekad 2,40 i 2,80 metara bila prosečna ljudska visina, čak i u našoj poslednjoj, indoevropskoj rasi.

Ali, pošto smo o toj temi dovoljno raspravljali na drugom mestu, možemo da pređemo na Lemurijance i Atlantidane i da vidimo šta su stari Grci znali o tim rasama, a šta mi znamo danas.

Onaj veliki narod koji pominju egipatski sveštenici, od koga su potekli preci Grka iz trojanskog doba i koje su, kako se tvrdi, uništili Atlantidani, svakako nisu bili, kao što vidimo, rasa paleolitskih *divljaka.* Međutim, u Platonovo vreme, sa izuzetkom sveštenika i inicijata, izgleda da niko nije sačuvao nikakvo izrazito sećanje na prethodne rase. Najstariji Egipćani su se odvojili od poslednjih Atlantidana pre nebrojeno vekova; oni sami su bili potomci jedne *strane* rase i naselili su se u Egiptu pre oko 400.000 godina,' ali su nji-

[13] Prilikom sondiranja kamenog tla doline Nila, nađene su dve pečene cigle, jedna na dubini od 20, druga na dubini od 25 metara. Ako procenimo debljinu sloja, koji godišnje nanese ta reka, na 20 centimetara za 100 godina (pažljiviji proračuni su pokazali da ta debljina nije veća od 7,5 do 12,5 centimetara za jedan vek), prvoj cigli moramo da pripišemo starost od 12.000, a drugoj od 14.000 godina. Pomoću geoloških kalkulacija, Burmajster *(Burmeister)* pretpostavlja daje prošlo 72.000 godina od prve poja-

, licj^i se mogu naći u istoriji

J *J* .rodotovo vreme oni su

Divovi, civilizacije i potopljeni konti j4^|^jali njihovom malom hovi imcijati *sačuvali sve zapise.* Jo?, ^ "^^ u *Ezoterijskombudi-* imali sačuvane uredbe 341 kralja *kof/*^^^^ P^of^"^^ }^fZZ Atlanto-Arijevskom podrasom (vidi / , n d a se starost e *zrnu,* str. 66, peto izdanje). Ako smatf^J^. .foslost od Herodotovog jednog kralja bila samo dvadeset god* t"'^

dinastije mora pomeriti 17.000 godi/ . stara 20.000 godina^ ^a- vremena. */oOO,* ili najviše 6.000 go-

Bansin je dopuštao daje velika ^^^^ -^..S^« ^Tf^«':'eSmtskl vremeniji arheolozi neće oj dati više ^t^^azuju kako su egipatski dma, ali Tebi, sa njenih sto kapija, vel»Ji l>pad *^opnom W^^o onog* 7.00b godina. Takode, postoje zapisi *M* da su skretah na ever i sveštenici - Inieijati putovali na sev^y;/.ne Galije, Po^mjos da- što je kasnije po tao Gibraltarski mo'J.'>rbihan); o^da ^i s^^ta- putovali kroz buduća femčanska naseli; (^/^^'"' na severozapadno Ije na sever, dok ne bi stigli do KamaK^^'

li na zapad i stizali, */ dalje putujući* jcoliko daleko u prošlost predgorje Novog Kontinenta." *-i* ' isi pokazuju kako se ini-

Koji je bio cilj njihovog putovanj^/^ću odjedne do druge ze- moramo smestiti takve posete. Drevi^', M.iiena, kolosalnih Zod jaka cijati Druge podrase familije Anjeva/j'' ame za pepeo generacija midabilaSgledah gradnju..^...V^^^^^^^^

u kamenu i grobnica koje ce poslužiti ^^ \\\ K^^JU U lum koje će doći. Kada je to bilo? Činjeni" ,i^^^ ^^'"(Z'-

u Englesku *kopnom* može nam pružit*,;/'

takva putovanja mogla odvijati po *čv*

Bilo je to onda: , evropskom ćoveku, koji je bio ijil OOO godina.

)'->'" *(Čovekpre metala, str. 183)*

ve čoveka na egipatskom tlu, a Draper *{Drape>* ^^ ^

svedok poslednjeg ledenog doba. starost veću *O'* ^^ja vrše više od **75.000 godl-** */^rao* o populaciji delte Nila.

, . ^ ,.. , , . , , ,/'i^^ia tada još nisu bila odvojena

Egipatski Zodijak pokazuje da se ta posf^t *^or* "*" J na (vidi dalje)! Zapazite da Burmajster go* ^,

" Ili na onom što su danas Britanska ostt*' *M* Britaniju a da "^ prepl^ve La-

, , , ,i,l'^,komkojaje kasnije potopljena.

od glavnog kopna. v\l'' , , „ . ,

^\ / *(čovekpremetala.str. 184)*

Drevni stanovnici Pikardije mogli su da predu ^ \^

manš. Britanska ostrva bila su spojena sa Galijoi^ (JQ()

> Kada je nivo Baltika i Sevemog mora bio za 130 metara viši od današnjeg, kada reka Some još nije izdubila ovu dolinu u kojoj se danas nalazi, kada je Sicilija bila spojena sa Afrikom, Sevema Afrika sa Španijom, (kada) Kartagina, egipatske piramide, palate u Uksmalu i Palenki još nisu postojale, a smeli moreplovci iz Tira i Sidona, koji su kasnije preduzeli svoja opasna putovanja duž obale Afrike, nisu još bili rođeni. Ono što znamo *sigurno jeste to da je evropslii čovelc bio savremenilc izumrlih vrsta Icvartara* (. . .) da je bio svedok izdizanja Alpa'* i produžetka lednika, jednom rečju, da je živeo stodinama hiljada godina pre rođenja najstarije *istorijslce* tradicije. (. . .) Čak je moguće daje čovek bio savremenik izumrlih sisara još starijih vrste (...) *ElepJtas meridionalisa* iz paska Sen Presta (...) i *Elephas antiguusa,* pod pretpostavkom da je prethodio *Eleplias primigeniusu,* pošto su njihove kosti nađene zajedno sa isklesanim kremenjem engleskih pećina, povezane sa *Rhinoceros liemitaecfiusom,* pa čak i *Machairodus latidensom,* koji je još stariji (. . .) G. E. Larte misli da nema ničeg nemogućeg u pretpostavci daje čovek postojao i u tercijaru.'^

Ako "nema ničeg nemogućeg" u toj ideji, iz naučne perspektive gledano, i ako se može dopustiti daje čovek živeo već početkom tercijara, onda je isto tako dobro da podsetimo čitaoca kako g. Krol *(Croll)* smatra daje taj period počeo pre 2.500.000 godina (vidi Krolovu knjigu *Klima i vreme),* ali nekad mu je pripisivana i starost od 15.000.000 godina.

Ako se to može reći za *evropskog čoveka,* koliko li je tek star Lemuro-Atlantidanin i Atlanto-Arijevski čovek? Svi obrazovani ljudi koji prate napredak nauke znaju kako su primljena otkrića ostataka čoveka iz tercijara. Drvlje i kamenje osuto na Denojea *{Desnoyer)* 1863. godine, kad je Francuskom institutu objavio daje otkrio "ne-

On je tome svedočio, a i zapamtio to, jer je "konačni nestanak najvećeg kontinenta Atlantide događaj koji se odigrao istovremeno sa izdizanjem Apla", piše učitelj (vidi *Ezoterijski budizam,* str 70). Kažemo, istovremeno, pošto je jedan deo kopna naše hemisfere nestao, neka kopna novog kontinenta izronila su iz mora. Na toj ogromnoj kataklizmi, koja se odvijala u periodu od 150.000 godina, zasnovane su sve priče o "Potopima", dok su Jevreji svoju verziju zasnovali na događaju koji se odigrao kasnije u "Posejdoniji".

'* Starost ljudske rase u *Čoveku pre metala,* N. Žolija, profesora Naučnog fakulteta u Tuluzu, str 184.

dirnut pesak iz pliocena u Sen Prestu blizu Šartra, koji pokazuje da je čovek postojao uporedo sa *Elephas meridionalisom",* bilo je saobrazno značaju tog otkrića. Kasnije otkriće opata Buržoa (1867.), koje ukazuje na to da je čovek živeo u miocenu, i način na koji je izveštaj o tome primljen na Kongresu u Briselu 1872. godine, dokazuju da prosečan naučnik *nikad neće videti ništa osim onoga što želi da vidi}"*

Savremeni arheolozi, iako do beskraja nagađaju o dolmenima i njihovim graditeljima, zapravo ne znaju ništa ni o njima ni o njihovom poreklu. Pa ipak su ti čudni i često kolosalni spomenici od neistesanog kamena - koji se obično sastoje od četiri ili sedam kamenih blokova postavljenih zajedno - posejani po čitavoj Aziji, Evropi, Americi i Africi, u grupama ili redovima. Nađeni su kamenovi ogromnih dimenzija položeni horizontalno na dva, tri, četiri, ili, kao u Poatou, na šest i sedam blokova. Narod ih naziva "đavoljim oltarima", druidskim kamenovima i grobovima divova. Kamenje Karnaka, u Morbihanu, Bretanja - na gotovo 1,6 kilometara dužine, sa 11.000 kamenova poredanih u l i redova - blizanac je kamenja iz Stounhendža. Kupasti *menhir* Loh-Marija-Kera u Morbihanu dugačak je gotovo 20 metara, a širok 2 metra. Menhir u Šamdolenu (blizu Sen Maloa) diže se 10 metara iznad zemlje, a 5 metara je ukopan u zemlju. Takvi dolmeni i praistorijski spomenici sreću se na gotovo svim geografskim širinama. Ima ih u basenu Mediterana, u Danskoj (rnedu lokalnim humkama od 9 do 12 metara visine), na Šetlandu i u Švedskoj, gde se nazivaju *ganggriften* (ili grobovi sa hodnicima), u Nemačkoj, gde su poznati kao divovski grobovi *(Hunengraben),* u Španiji (vidi dolmen u Antigueri blizu Malage) i u Africi, u Palestini i Alžiru, na Sardiniji (vidi *Nuraghi* i *Sepolture dei giganti* ili grobovi divova); u Malabaru, Indija, gde se nazivaju grobovima £)a-*itja* (divova) i *Rakšasa,* Ijudi-demona *sa Lanke,* u Rusiji i Sibiru, gde su poznati kao *kurgani,* u Peruu i Boliviji, gde se nazivaju *chulpas* ili groblja, itd., itd., itd.

Naučna "porota" se, kao i obično, razišla u mišljenjima; dok su de Kvatrfaž, de Mortije, Vorsae *(JVorsace),* Engelhart *{Engelhardi),* Valdemar *{Waldemar),* Šmit *{Schmidt),* Hami *{Hamy)* i Kartejak *(Cartailhac)* videli na tom kremenju tragove rada ljudskih ruku, Stinstrup *(Steenstrup),* Virhov i Dezo *(Desor)* odbili su da to priznaju. Pa ipak je većina, izuzev nekih engleskih naučnika, stala uz Buržoa.

Ne postoji nijedna zemlja u kojoj ih nema. Ko ih je sagradio? Zašto se svi oni povezuju sa Zmijama i Zmajevima, sa Aligatorima i Krokodilima? Pošto su, kako se misli, u nekima od njih nađeni ostaci "paleolitskog čoveka" i pošto su u pogrebnim humkama u Americi otkrivena tela ljudi kasnijih rasa, sa uobičajenim pratećim ogrlicama, oružjima, kamenjem i bakarnim urnama, itd., oni su proglašeni drevnim *grobovima.* Ali, nesumnjivo postoje dve čuvene humke - jedna u dolini Misisipija i druga u Ohaju - koje su poznate kao "Aligatorova humka" i "Humka Velike zmije" i koje nikad nisu bile namenjene da budu grobovi'* (vidi u daljem tekstu). Pa ipak nam naučnici autoritativno tvrde da su graditelji humki i dolmena "Pelazgi" u Evropi, a prethodnici Inka u Americi, pa da, otud, nisu "preterano stare". Njih *nije* sagradila "rasa graditelja dolmena", koja *nikad nije ni postojala* [mišljenje de Mortijea, Bastijana i Vestropa *(Westropp)],* osim u mašti prethodnih arheologa. Na kraju je Virhovljevo mišljenje o divovskim grobovima u Nemačkoj prihvaćeno kao aksiom. Taj nemački biolog kaže:

> Samo su ti grobovi divovski, a ne i kosti koje sadrže.

Arheolozi mogu jedino da se poklone i pokore toj tvrdnji."

To što dosad u tim "grobovima" nisu nađeni divovski skeleti nije razlog da kažemo da u njima nikad nije bilo ostataka divova. *Kremacijaje bila univerzalni način sahranjivanja* do relativno skorog perioda - nekih 80.000 do 100.000 godina. I još, pravi divovi su gotovo svi potonuli sa Atlantidom. Međutim, kao što smo poka-

[18] Uzimamo sledeći opis iz jednog naučnog dela:

> Prva od tih životinja (aligator), nacrtana sa zavidnom veštinom, dugačka je ne manje od 83 metra. (.. .) Enterijer je formiran od tupe kamenja, oko koje je izvajan oblik od fine presovane gline. Velika zmija je predstavljena sa otvorenim ustima, dok guta jaje čiji je prečnik 33 metra na najdebljem mestu; telo te životinje se uvija u gracioznim krivama, a rep je urolan u spiralu. Ćela životinja je dugačka 340 metara. To delo je jedinstveno (...) i na Starom kontinentu nema ničeg što bi mu bilo analogno.

Osim simbolike Zmije - ciklusa Vremena - koja guta Kosmos - jaje.

' Možda bi bilo bolje po ČINJENICE kad bismo imali više *specijalista* za nauku, a manje "autoriteta" za opšta pitanja. Nikad nismo čuli daje Humbolt izrekao neki autoritativni i konačni sud kad su u pitanju/»o/zp; ili priroda neke izrasline.

zali na drugim mestima, klasici često govore da su u njihovo vreme još uvek bili iskopavani divovski skeleti. Pored toga, ljudski fosili koji su dosad nađeni mogu se izbrojati na prste. Nije nađen nijedan skelet stariji od 50.000 do 60.000 godina,^" a čovekova visina se smanjila od 5 metara na 3 do 4 metra još otkad je treća podrasa arijevske loze, čija je jedna podrasa - rođena i evoluirala u Evropi i Maloj Aziji, u novoj klimi i okruženju - postala rasa Evropljana. Od tada, kaže se, ona se postepeno smanjivala. Zato je tačnije ako kažemo da su samo ti grobovi drevni, a ne obavezno i tela ljudi koja povremeno nalaze u njima, i da su ti grobovi, pošto su divovski, morali da sadrže divove,^' tačnije pepeo generacija divova.

A nisu ni sve te kiklopske strukture bile namenjene da budu grobnice. U takozvanim druidskim ostacima, kao što su Kamak u Bretanji i Stounhendž u Velikoj Britaniji, putujući Inicijati, koje smo pomenuli, ukazali su šta hoće da urade. I svi ti divovski spomenici simbolički su zapisi o istoriji sveta. Oni *nisu* druidski, već *univerzalni.* A druidi ih nisu ni sagradili, već su oni bili samo naslednici tog kiklopskog umeća koje su im ostavile generacije moćnih graditelja i - "čarobnjaka", i dobrih i zlih.

Uvek će biti za žaljenje to stoje istorija, koja je *a priori* odbacila stvarno postojanje divova, sačuvala tako malo antičkih zapisa koji govore o njima. Pa ipak, u skoro svim mitologijama - koje, na kraju *kxa]Q\a,jesu* drevna istorija - divovi igraju važnu ulogu. U staroj skandinavskoj mitologiji divovi - Skrimir i njegova braća - protiv kojih su se borili Sinovi Bogova, bili su moćni činioci u istoriji božanstava i ljudi. Savremeno zaključivanje, koje čini te divove rođacima patuljaka i svodi bitke bogova na istoriju razvoja Arijevske rase, bi-

Dr Douler *{Dowler)* pripisuje starost od 57.000 godina ljudskom skeletu koji je nađen pokopan ispod četiri stare šume u Nju Orleansu na obalama reke Misisipi.

Muri *(Murray)* kaže o mediteranskim varvarima da su su oni divili junaštvu *Atlantidana:*

> *Njihova fizička snaga bila je izuzetna* (o čemu zaista svedoče njihove kiklopske građevine), da se ponekad pod njihovim koracime tresla zemlja. Sve što su radili, radili su brzo (. . .) *Bili su mudri* i prenosili svoju mudrost ljudima.
>
> *(Mitologija, str. 4)*

će prihvatljivo jedino onima koji veruju u teoriju o Arijevcima, onako kako ju je izložio Maks Miler. Ako prihvatimo postavku da su turanske rase oličene u patuljcima *(Dwergar),* a da su tamnoputu, okrugloglavu i patuljastu rasu poterali na sever lepoliki Skandinavci, ili Aesir, bogovi koji su ličili na čoveka, ipak ni u istoriji ni u bilo kojoj drugoj nauci ne postoji nijedan antropološki dokaz o postojanju neke rase divova u prostoru i vremenu. Pa ipak, da ona postoji, relativno i *defacto* uporedo sa patuljcima, može da posvedoči Švajnfurt *(Schweinfurth).* Afrički *Niam-Niam* su pravi patuljci, dok su njihovi prvi susedi (nekoliko plemena prilično svetloputih Afrikanaca) divovi kad se uporede sa Niam-Niamima, pa su veoma visoki čak i za Evropljane, jer su njihove žene više od 195 centimetara (vidi najnovija Svajnflirtova dela).

U Komvolu i drevnoj Britaniji predanja o tim divovima su izuzetno česta; kaže se da su živeli i u vreme kralja Artura. Sve to pokazuje da su divovi živeli do kasnijeg vremena pre medu Keltima nego medu Tevtoncima.

Ako se okrenemo Novom Svetu, imamo predanja o rasi divova u Tariđi, na istočnim padinama Anda i u Ekvadoru, koja se borila sa bogovima i ljudima. Ta stara verovanja, koja određene lokalitete nazivaju *"Los campos de los gigantes"* ("polja divova"), uvek se podudaraju sa postojanjem sisara iz pliocena i pojavom pliocenskih uzdignutih peskovitih obala. "Nisu svi divovi ispod planine Osa", a zaista bi to bila jadna antropologija koja bi predanja o divovima ograničila na grčku i biblijsku mitologiju. Slovenske zemlje, posebno Rusija, obiluju legendama o *bogatirima* (moćnim divovima) iz prošlosti, a njihov folklor, koji je uglavnom poslužio kao osnova za nacionalne istorije, njihove najstarije pesme i njihova najstarija predanja, govore o divovima iz starih vremena. Zato bezbedno možemo da odbacimo savremenu teoriju koja čini Titane samo simbolima koji se odnose na kosmičke sile. Oni su bili pravi živi ljudi, bilo sedam, bilo samo četiri metra visoki. Izgleda da su čak i homerski junaci, koji, naravno, pripadaju daleko mlađem periodu u istoriji rasa, vitlali oružjem koje po veličini i težini nadmašuje ono koje bi mogli da upotrebe i najjači savremeni ljudi.

> Ni dvadeset ljudi ne bi mogli taj moćni teret da podignu, . -
> Takvih ljudi kakvi žive u ova izrodena vremena.

Ako su fosilni otisci iz Karsona u Indijani, SAD, ljudski, onda oni ukazuju na divovskog čoveka. Ne može biti sumnje da su pravi. Za žaljenje je što savremeni i *naučni* dokazi o divovskim ljudima moraju da se oslanjaju samo na otiske stopala. Stalno i iznova, skeleti hipotetičkih divova poistovećivani su sa skeletima mastodonata i slonova. Ali, sve takve zablude pre epohe geologije, pa čak i putopisi ser Džona Mandevila *{Mandeville),* koji kaže da je u Indiji *video divove visoke 27 metara,* samo pokazuju da verovanje u postojanje divova nije nikad, ni u kom periodu, izbledelo iz sećanja ljudi.

Ono stoje poznato i prihvaćeno jeste daje postojalo nekoliko rasa divovskih ljudi i da su oni ostavili izrazite tragove. U časopisu Antropološkog instituta [tom 1871, članak dr K. Kartera Blejka *{Čarter Blake)']* pokazano je daje takva jedna rasa postojala u Palmiri, a možda i u Midijanu, dok su oblici njenih lobanja sasvim drugačiji od lobanja Jevreja. Nije nemoguće da je druga takva rasa postojala u Samari, i daje taj tajanstveni narod, koji je izgradio kamene krugove u Galileji, isklesao neolitsko kremenje u dolini Jordana i očuvao jedan drevni semitski jezik, čije pismo je sasvim drugačije od uglaste jevrejske azbuke, bio veoma visokog stasa. Na engleski prevod *Biblije* nikad se ne možemo osloniti, čak ni u njegovom savremenom, *revidiranom* obliku. On nam govori o *Nefilim,* što prevodi rečju "divovi", dodajući dalje da su oni bih veoma "kosmati" ljudi, verovatno visoki i moćni prototipovi kasnijih satira, koje je tako rečito opisala patristička mašta; neki od crkvenih otaca uveravali su svoje poštovaoce i sledbenike da su i oni sami videli te "Satire" - neke žive, neke usoljene i sačuvane. Kad je jednom reč "divovi" usvojena kao sinonim za *Nefilim,* komentatori su ih od tada poistovetili sa sinovima Anaka. Pustolovi koji su posegli za Obećanom zemljom, otkrili su daje već naseljena ljudima koji ih daleko nadmašuju po rastu pa su ih nazvali rasom divova. Ali, rasa zaista divovskih ljudi nestala je eonima pre Moj šija. Ti visoki ljudi postojali su u Kanaanu, pa čak i u Bašanu, a možda su ih predstavljali i Nabateanci u Midiji. Oni su bili daleko višeg rasta od onižih Jevreja. Pre četiri hiljade godina oblik njihove lobanje i visoki stas odvojili su ih od sinova Hebera. Pre četrdeset hiljada godina njihovi preci su mogli biti još divovskijeg rasta, a pre četiri stotine hiljada godina *oni mora da su bili, u odnosu na današnjeg čoveka,* veliki onoliko koliko su Brobdingnadani

bili veliki u odnosu na Liliputance. Atlantidani srednjeg perioda nazivani su Velikim Zmajevima, a prvi simbol njihovih plemenskih božanstava, kad su ih "bogovi" i Božanske Dinastije napustili, bio je simbol divovske Zmije.

Misterija koja krije poreklo i religiju druida isto je tako velika kao što su njihovi navodni hramovi zagonetka za savremene proučavaoce simbola, ali ne i za inicirane okultiste. Njihovi sveštenici bili su potomci poslednjih Atlantiđana, a ono što je poznato o njima dovoljno je za zaključak da su oni bili sveštenici sa istoka, srodni Haldejcima i Indijcima, iako nešto više od toga. Može se zaključiti da su oni simbolički predstavljali svoje božanstvo kao što su Indusi predstavljali svog Višnua, Egipćani svog *Boga Misterija* i kao što su graditelji Humke velike zmije iz Ohaja obožavali svog boga - naime, u obliku "moćne Zmije", amblema večnog božanstva VREMENA (induski Kala). Plinije ih je zvao "Magima Gala i Britanaca", ali, oni su bili više od toga. Autor *Indijskih starina* nalazi puno sličnosti između druida i indijskih bramina. Dr Borlaze *(Borlase)* ukazuje na blisku analogiju između druida i persijskih maga,^^ a ostali će videti identičnost između njih i orfičkog sveštenstva Trakije naprosto zato što su bili povezani, u svojim ezoterijskim učenjima, sa univerzalnom Religijom Mudrosti, pa su zato bili srodni egzoteričkim obožavanjima svih.

Poput Indusa, tako su i Grci, Rimljani (govorimo o Inicijatima), Haldejci, Egipćani i druidi verovali u učenje o sukcesiji svetova, kao i u učenje o sedam "stvaranja" (novih kontinenata) i preobražajima lica Zemlje, kao i u sedmostrukost noći i dana za svaku zemlju ili planetu (vidi *Ezoterijski budizam).* Gde god se nalazi zmija sa jajetom, to načelo je sigurno prisutno. Njihove *Drakontije* su dokaz za to. Njihovo verovanje je bilo tako univerzalno da ćemo ga, ako tragamo za njim u ezoterizmu raznih religija, otkriti u svima. Naći ćemo ih među arijevskim Indusima i mazdeancima. Grcima, Latinima, pa čak i među starim Jevrejima i ranim hrišćanima, čije savremene loze danas jedva da razumeju ono što čitaju u svojim svetim spisima. Pogledajte šta Seneka kaže u *Pismima* 9 i *Quaest. Nat.* I I I , c. ult:

Ali, persijski magi nikad nisu bili Persijanci - čak ni Haldejci. Oni su došli iz jedne daleke zemlje, a orijentalisti misle daje ta zemlja bila Medija. Možda je tako, ali iz kog dela Medije? Na to nam ne odgovaraju.

> Pošto se svet rastvorio i ponovo ušao u grudi Jupitera, ovaj bog ostaje još neko vreme zadubljen u samog sebe i *sakriven,* potpuno utonuo u kontemplaciju. Nakon toga iz njega niče jedan novi svet. (. . .) Ponovo se proizvodi jedna nedužna rasa ljudi i životinja (. . .)

Potom, opet, kad govori o periodičnom mundanom rastvaranju koje uključuje sveopštu smrt, Seneka kaže da:

> (. . .) kad zakoni prirode budu sahranjeni ispod ruševina i kad dođe poslednji dan *sveta, južni pol će biti zdruzgan* i uništiće sve oblasti Afrike, a Sevemi pol će zgnječiti sve zemlje ispod svoje ose. *Prestrašeno Sunce će biti lišeno svetlosti,* palata neba, koja će se urušavati, *stvoriće istovremeno* i život i smrt, a neka vrsta rastvaranja zahvatiće sva božanstva, koja će se tako vratiti u njihov izvorni haos.
>
> *(Citirano u Knjizi Boga, str. 160)*

Čitajući ovo, možete zamisliti sebe kako čitate priču Parasare iz *Purana* o velikoj Pralaji. To je gotovo ista stvar; svaka idejajedna drugoj odgovara. Zar hrišćanstvo nema ničeg sličnog? Ima, kažemo mi. Neka čitalac otvori engleski prevod *Biblije* i pročita poglavlje III *Druge Petrove poslanice,* od stiha III do XVI, i videće tamo iste ideje:

> Doći će u poslednje dane podrugljivci (. . .) govoreći "gde je obećanje njegovog dolaska? (...) Otkad su preci zaspali, sve stvari su se nastavile kakve su i bile od početka stvaranja". Jer, oni ne znaju (. . .) da su po reci Božijoj nebesa odavno, i *da zemlja stoji u vodi i van vode: daje svet koji je tada bio, preplavljen vodom,* propao. Ali su nebesa i Zemlja, *kakva je sada,* ostavljeni vatri (...) dok će se nebesa (. . .) rastvoriti, a elementi stopiti u žestokoj vrelini (. . .) mi ćemo ipak čekati *nova nebesa i novu zemlju,* itd.

Ako tumači hoće u tome da vide aluzije na stvaranje, potop i obećani dolazak Hrista, kada će oni živeti u novom Jerusalimu na nebu, to nije "Petrova" greška. Ono na staje pisac poslanica mislio je uništenje ove Pete Rase putem podzemnih vatri i poplava i pojavu novih kontinenata za Šestu Korensku Rasu. Jer, pisci tih poslanica su dobro poznavali simboliku, ako ne i nauku.

Na drugom mestu smo pomenuli daje verovanje u sedmostruko ustrojstvo našeg "lanca" bilo najstarije načelo drevnih Iranaca, koji su ga dobili od prvog Zaratustre. Vreme je da to dokažemo onim Parsima koji su izgubili ključ za značenje sopstvenih svetih spisa. U *Avesti* se Zemlja smatra sedmostrukom i trostrukom istovremeno. Dr Gajger to smatra *nepodudarnošću* iz sledećih razloga, koje on naziva protivrečnostima: *Avesta* govori o tri trećine Zemlje zato što *Rig Veda* pominje "tri Zemlje".

> (. . .) Po predanju, pod tim se podrazumevaju tri sloja ili tri naslage koje leže jedna iznad druge [23]

Ali, to je sasvim pogrešno, kao i kod svih egzoteričkih profanih prevodilaca. *Avesta* nije pozajmila tu'ideju iz *Rig Vede,* već samo ponavlja ezoterijsko učenje. "Tri sloja naslaga" se ne odnose samo na našu planetu, već na tri sloja planeta našeg zemaljskog lanca - dva po dva, na svakom nivou, jedan na silaznom, drugi na uzlaznom luku. I tako, u pogledu šest sfera ili planeta iznad naše zemlje, sedme i četvrte, ona je *sedmostruka,* dok je, što se tiče nivoa iznad našeg - ona *trostruka.* To značenje iznose i potvrđuju tekstovi u *Avesti* i *Vendidadu,* pa čak i pretpostavke - krajnje nategnuta i nezadovoljavajuća nagađanja - prevodilaca i komentatora. Iz toga sledi da podela "Zemlje", tačnije Zemljinog lanca, na sedam *Karšvara* nije protivrečna podeli na tri "zone", ako tu reč čitamo kao "nivoi". Kao što primećuje Gajger, ta sedmostruka podela je veoma stara - najstarija od svih - pošto *Gate* već govore o "sedmostrukoj Zemlji" *(Buni haptaiti, Jasna,* XXXII, 3). Naime, "prema rukopisima Parsa, *sedam Karšvara se smatraju potpuno odvojenim delovima Zemlje",* što oni svakako jesu, jer, "između njih *teče Okean,* pa je nemoguće, kao što se kaže u nekoliko pasusa, da se prede iz jednog Karšvara u drugi".^" Taj "Okean" je, naravno,/^ra^tor, jer se on nazivao "Vodama Prostora" pre nego stoje postao poznat kao Etar. Staviše, reč *karšvar* dosledno prevodi kao *Dvipa,* a posebno *Kanirata kao* Đambu Dvipa ("Nerioseng, prevodilac Jasne").^^ Ali, orijentali-

Civilizacija istočnih Iranaca u starini, str. 129.

Cf., tom I, 4, Pahlevijevog prevoda, *Bdli.* XXI, 2-3.

[25,] Fusnota Darab Dastur Pešotan Sanđane *{Ddrdb Dastur Peshotan Sanjana),* prevodioca dela dr Vilhelma Gajgera *{Wilhelm Geiger) Civilizacija istočnih Iranaca.*

sti nisu uzeli u obzir tu činjenicu, pa zato vidimo da čak i tako učeni zoroastrijanac i Pars po rođenju, kao što je to prevodilac knjige dr Gajgera, propušta bez ijedne reci komentara raznovrsne Gajgerove primedbe o "nedoslednosti" te vrste kojim obiluju mazdeanski spisi. Jedna od tih "nepodudarnosti" i "koincidencija" tiče se sličnosti zoroastrijanskih sa indijskim načelima u pogledu sedam *Dvipa* (ostrva, tačnije kontinenata), koje srećemo u *Puranama,* naime:

> Dvipe stvaraju koncentrične krugove, odvojene okeanima, što okružuju Đambu Dvipu, koja je smeštena u središtu.
>
> *(Tom I, str. 130)*

I dalje:

> (...) prema iranskim pogledima, *Karšvar Kanirata* je, slično tome, smeštan u sredini ostalih (...) a svaki od njih (ostalih šest *Karšvar a* je specifični individualni prostor, pa se oni grupišu okolo *{iznad)* Kanirate.
>
> *(Ibid, str 131)*

Sad, *Kanirata* nije, kao što veruju Gajger i njegov prevodilac, "zemlja koju nastanjuju iranska plemena", a druga imena ne znače "susedne teritorije stranih naroda na severu, jugu, zapadu i istoku" (str. 132), već je ona naša planeta ili Zemlja. Jer, ono što se pominje u rečenici koja sledi nakon poslednje citirane, naime da "dva *Vorubaršti* i *Voru-Zaršti* leže na severu, dva, *Vidadhafiu* i *Tradadhajsu,* na jugu, *Savahi* i *Arzahi* na istoku i zapadu", jeste zapravo veoma slikovit i tačan opis "lanca" naše planete. Zemlje, kojije u Knjizi Đan (11) predstavljen ovako:

(Sever)	(Sever)
(Zapad) *Arzahi*	*Savahi* (Istok)
(Jug) *Tradadhafšu*	*Vidadhafiu* (Jug)

Kanirata

Mazdeanska imena koja su navedena treba samo zameniti onima koja koristi Tajna Doktrina da bi to postalo ortodoksno načelo. "Zemlja" (naš svet) je zato *trostruka, jerje* lanac tih svetova smešten na tri različita *nivoa* iznad naše planete, a *sedmostruka* je zbog sedam planeta ili sfera koje sačinjavaju taj lanac. Otuda dalje značenje koje se saopštava u *Vendidadu,* XIX 39, pokazuje da "je jedino *Kanirata* kombinovana sa rečju *imat-"ova."* - (Zemlja), dok su svi drugi *Karšvari* kombinovani sa rečju *"avat"* ili *one* - gornje Zemlje". Šta ćete jasnije od prethodno rečenog.

Isto se može reći i za savremeno razumevanje svih drugih drevnih verovanja.

Druidi su imali znanje o položaju Sunca u Biku, pa kad su sve druge vatre 1. novembra gašene, njihove svete i večne vatre jedine ostajale da osvetle horizont, poput vatri Maga i savremenih zoroastrijanaca. Oni su, kao i rana Peta Rasa, zatim kasniji Haldejci, Grci i hrišćani, koji isto čine i dan danas - ne naslućujući tome pravo značenje - pozdravljali Jutarnju Zvezdu, divnu Veneru-Lucifer.^" Strabon govori o jednom ostrvu blizu Britanije "na kome su Cerera i Persefona bile obožavane istim onim ritualima kao i na Samotraki (knjiga IV), a to ostrvo je bilo Sveta lema", na kome je gorela večna Vatra. Druidi su verovali u reinkarnaciju čoveka, grugačije od onog kako je objašnjava Lukijan, naime: "da će isti *duh* oživeti neko novo telo, ne u ovom, već u drugom svetu", dok se, po njima, niz reinkarnacija odvija u ovom istom svetu; jer, kako kaže Diodor, oni su tvrdili da ljudske duše, nakon određenih ciklusa, prelaze u druga tela.^^

Ta načela su došla Petoj Rasi Arijevaca od njihovih prethodnika. Četvrte Rase Atlantidana. Oni su pobožno čuvali ta učenja, koja su im govorila kako je njihova roditeljska Korenska Rasa, koja je sa sva-

[26] Dr Kinili u svojoj *Knjizi Boga* citira Valensija, koji kaže;

Nije prošlo ni nedelju dana otkad sam se islcrcao u Irsku sa Gibraltara, gde sam proučavao hebrejski i haldejski kome su me učili Jevreji iz raznih zemalja, kad sam čuo jednu irsku seljančicu kako govori jednom grubijanu koji je stajao pored nje; *"Teach an Maddin Nag"* (Gledaj jutarnju zvezdu), pokazujući na planetu Veneru, haldejsku *Maddena Nag.*

[27] Nekad je čitav svet, čitavo čovečanstvo, imalo jednu religiju i "jedan jezik". Faber, sasvim tačno, kaže;

Sve religije na Zemlji bile su u početku Jedna religija i poticale su *iz jednog* središta.

kom generacijom postajala sve oholija, usled toga stoje sticala nadljudske moći, postepeno klizila ka svom kraju. Ti zapisi su ih podsećali na divovski intelekt prethodnih rasa, kao i na njihovu divovsku veličinu. Ponavljanja tih zapisa nalazimo u svim istorijskim periodima, u gotovo svim drevnim odlomcima koji su dospeli do nas iz antike.

Elijan je sačuvao jedan odlomak iz *Teofrasta,* koji je napisan u vreme Aleksandra Velikog. To je dijalog između Mide, Frigijca, i Silena. Ovom prvom je rečeno za jedan kontinent koji je postojao u drevnim vremenima, toliko ogroman da bi Azija, Evropa i Afrika izgledali kao ostrvca u poređenju sa njim. *Bio je to poslednji kontinent* na kome su postojale životinje i biljke divovskih razmera. Tu su, rekao je Silen, ljudi rasli do dvostruke visine najvišeg čoveka u njegovo (pripovedačevo) vreme i živeli su dvaput duže. Imali su bogate gradove sa hramovima, a jedan od tih gradova, u kome je bilo zlata i srebra u izobilju, imao je više od milion stanovnika. . .

Groteova pretpostavka daje Atlantida samo mit koji je nastao usled fatamorgane - oblaka na bleštavom nebu, koji izgledaju kao ostrva na zlatnom moru - suviše je neinteligentna da bismo se uopšte zadržavali na njoj.

A.

EZOTERIJSKO OBJAŠNJENJE NEKIH TVRDNJI O SVETIM OSTRVIMA I KONTINENTIMA KOD ANTIČKIH PISACA

Sve ovo prethodno izloženo znao je ne samo Platon, već i mnogi drugi. Međutim, pošto nijedan Inicijat nije imao pravo da razglasi i objavi sve što zna, potomstvo je dobilo samo nagoveštaje istine. Ovaj grčki filozof, koji je više nameravao da poučava kao moralista, nego kao geograf, etnolog i istoričar, sažeo je priču o Atlantidi, koja se odigravala nekoliko miliona godina, ujedan događaj koji je smestio na jedno relativno malo ostrvo dugo 3.000, a široko 2.000 stadija (ili oko 550 sa 320 kilometara, što je, otprilike, veličina Irske), dok su sveštenici govorili o Atlantidi kao o kontinentu koji je bio veliki kao

"ćela Azija i Libija" zajedno. Ali, ma koliko da je u svom opštem aspektu izmenjena, Platonova priča nosi u sebi tragove istine.'^* U najmanju ruku, nju nije izmislio on, pošto Homer, koji je stariji od njega mnogo vekova, u svojoj *Odiseji* takođe govori o Atlantima (koji su naši Atlantidani) i o njihovom ostrvu. Dakle, to predanje je starije i od pesnika *Odiseje.* Atlanti i Atlantidani iz mitologije zasnovani su na Atlantima i Atlantidanima iz istorije. I Sanhoniaton i Diodor su sačuvali priče o tim herojima i heroinama, ma koliko da su se one izmešale sa mitskim elementom.

U prilog tome dodaćemo kako smo mi danas svedoci zapanjujuće činjenice da se poriče postojanje čak i tako relativno nedavnih ličnosti kao što su Šekspir i Viljem Tel, i kako pokušava da se dokaže da je ime ovog prvog bilo samo pseudonim, a da ovaj drugi nije ni postojao. Zar je onda čudo što su se dve moćne rase ~ Lemurijanci i Atlantidani - tokom ogromnog vremenskog perioda stopile i poistovetile sa nekoliko polumitskih ličnosti, koje imaju ista imena očeva?

Herodot govori o *Atlantima* ~ narodu Zapadne Afrike koji je svoje ime dao planini Atlas, čiji su pripadnici bili vegetarijanci i "čije spavanje nikad nisu uznemiravali snovi", a koji su, štaviše, "svakodnevno proklinjali Sunce na izlasku i zalasku jer ih je njegova preterana vrelina pržila i mučila".

Ova druga tvrdnja se zasniva na moralnim i psihičkim činjenicama, a ne na fiziološkim smetnjama. Priča o Atlasu (vidi napred) je ključ za to. Ako spavanje Atlantiđana nikad nisu ometali snovi, to je zato što se to predanje odnosi na najranije Atlantidane, čije fizičko

Platonovo istinoljublje, kad se radi o "priči o Atlantidi", su toliko neopravdano optuživali čak i tako prijateljski nastrojeni kritičari kao stoje profesor Džovet *(Jowett)* da bi bilo dobro da citiramo svedočenje jednog specijaliste za tu temu. Ono je dovoljno da postavi čisto literarne cepidlake u veoma smešan položaj:

> Daje naše znanje o Atlantidi potpunije, nesumnjivo bi ispalo da se u svakom slučaju u kome se narodi Evrope podudaraju sa narodima Amerike, oni skupa podudaraju i sa narodom Atlantide. (. . .) Videlo bi se *da u svim slučajevima u kojima nam Platon daje informacije koje se tiču Atlantide, ta podudarnost postoji.* Ona je postojala u *arhitekturi, vajarstvu, pomorstvu, graviranju, pisanju, zvaničnom sveštenstvu, načinu obožavanja, poljoprivredi* i *gradnji puteva i kanala,* a razumno je pretpostaviti da se ista podudarnost proteže do najsitnijih detalja.
>
> *(Doneli, Atlantida, str 194)*

telo i mozak nisu bili još uvek dovoljno ujedinjeni, u fiziološkom smislu, da bi dopustili da nervni centri deluju tokom spavanja. Što se tiče ove druge tvrdnje - naime, da su oni svakodnevno "proklinjali Sunce" - to opet nema nikakve veze sa vrućinom, već sa moralnom degeneracijom koja se uvećavala kako se razvijala ta rasa. To je objašnjeno u našim Komentarima: "Oni (šesta podrasa Atlantiđana) su koristili magijske bajalice čak i protiv Sunca" - pošto u tome nisu uspevali, oni su ga proklinjali. Verovalo se da tesalijski čarobnjaci imaju moć da prizovu Mesec, kako nas uverava grčka istorija. Atlantiđani iz kasnijeg perioda bili su poznati po svojoj magičkoj moći i poročnosti, po svojoj ambiciji i prkošenju bogovima. Zato su to ista predanja koja su u *Bibliji* uzela oblik priča o prepotopskim divovima i Vavilonjanskoj kuli, koje takode nalazimo i u *Knjizi Enohovoj.*

Diodor beleži još jednu ili dve činjenice: Atlantiđani su se hvalili da poseduju zemlju u kojoj su se rodili svi bogovi, a, takode, da im je prvi kralj bio Uran i da ih je on naučio astronomiji. Osim toga, veoma malo drugih podataka je došlo do nas iz antike.

Mit 0 Atlasu je alegorija koju je lako razumeti. Atlas je stari kontinent Lemurije kombinovan sa Atlantidom, personifiko van u jednom simbolu. Pesnici Atlasu, kao i Proteju, pripisuju vrhunsku mudrost i univerzalno znanje, a *^osobno potpuno poznavanje dubina okeana* zato što su obe rase, rođene na oba kontinenta, poučili *božanski* učitelji, i zato što su oba kontinenta dospela na dno mora, gde danas dremaju do narednog izdizanja iznad voda. Atlas je sin okeanske nimfe, a njegova ćerka je Kalipso - "vodena dubina" (vidi Hesiodovu *Teogoniju,* str. 507-509, i *Odiseju,* 1, 51). Atlantida je potopljena pod vodama okeana, a njeno potomstvo sada spava večnim snom na dnu okeana. *Odiseja* govori o Atlasu kao čuvaru i "održavaocu" dva ogromna stuba koji odvajaju nebesa od zemlje (1, 52-53). On ih "podupire". A kako su i Lemurija (koju su uništili podmorski vulkani) i Atlantida potopljene pod talasima, nestale u okeanskim dubinama,'^' kaže se daje Atlas bio prisiljen da napusti površinu zemlje i pridruži se svom bratu Japetu u dubinama Tartara. Ser Teodor Martin je u

Hrišćani ne bi trebalo da prigovaraju tom učenju o periodičnom uništenju kontinenata pomoću Vatre i Vode, jer sveti Petar govori o zemlji "koja^'e *iznad Voda, i u Vodi,* a ta zemlja, koja je potopljena, nestala je, *ali je danas rezervisana za Vatru"* (vidi takode *Životi alhemičarkihfdozofa,* str. 4, London, 1815.).

pravu kad ovu alegoriju tumači na sledeći način: Atlas, "stoji na čvrstom tlu donje hemisfere univerzuma, pa zato on istovremeno nosi Zemljin *disk* i nebeski svod - čvrsti omotač gornje hemisfere" (*Memoires de l'Academie des Inscriptions,* str. 176). Jer, Atlas je Atlantida koja nosi nove kontinente i njihove horizonte na svojim "plećima".

Dešarm, u svojoj *Mitologiji antičke Grčke,* izražava sumnju u tačnost Pjeronovog *(Pierron)* prevoda homerske reci e/ei kao *držati,* pošto nije moguće da se vidi "kako Atlas može da drži ili podupire odjednom nekoliko stubova smeštenih na različitim mestima". Kad bi Atlas bio individua, bio bi to loš prevod. Ali, pošto on otelovljuje kontinent na zapadu za koji se kaže da drži nebo i zemlju istovremeno (Eshil, *Okovani Prometej,* 351, 429 itd.), tj. stopala tog giganta stoje na zemlji dok njegova ramena podupiru nebeski svod, stoje aluzija na divovske vrhove kontinenata Atlantide i Lemurije - epitet "onaj koji podupire" postaje veoma tačan. Izraz "očuvalac" za grčku reč s^et, koji Dešarm, po uzoru na ser Teodora Martina, razume u značenju *^vXaGGEi* i *km^iEksirai* nema isti smisao.

Ta zamisao svakako potiče od gigantskog planinskog lanca koji prati obod zemlje (ili disk). Osnov tih planinskih vrhova je zaronjen duboko u samo dno mora, a one dižu svoju glavu ka nebu, dok su im vrhovi izgubljeni u oblacima. Drevni kontinenti imali su više planina nego dolina. Atlas, i vrh Tenerife, današnji patuljasti ostaci dva izgubljena kontinenta, bili su triput viši u danima Lemurije, a dvaput viši u danima Atlantide. Zato Libijci planinu Atlas zovu "stubom Neba", prema Herodotu (IV, 184), a Pindar je kasniju Etnu okarakterisao kao "nebeski stub" *(Pyth,* 1, 20; Dešarm, 315). Atlas je bio nepristupačni ostrvski vrh u danima Lemurije dok se afrički kontinent još nije bio izdigao. To je jedini zapadni, *nezavisni* ostatak kontinenta na kome se Treća Rasa rodila, razvila i/?a/a,""jer Australija je danas deo istočnog kontinenta. Dva dela ponosnog Atlasa, koji je prema ezoteričkom predanju potonuo za trećinu svoje veličine u vodu, ostala su kao nasleđe Atlantide.

I to su, opet, znali kako egipatski sveštenici, tako i sam Platon, a samo je svečana zakletva na tajnost, koja se prenela čak i na mi-

so.To ne znači da je Atlas mesto gde je ona pala, jer se to dogodilo u Severnoj i Srednjoj Aziji, ali, tada je Atlas bio deo tog kontinenta.

sterije neoplatonizma, branila da se saopšti ćela istina.^' Zato je, uistinu, znanje o poslednjem ostrvu Atlantide bilo tajno - zahvaljujući nadljudskim moćima koje su posedovali njegovi stanovnici, poslednji direktni naslednici bogova ili božanskih Kraljeva, jer se mislilo da bi otkrivanje njihovog postojanja i mesta bilo kažnjeno smrću. Tako Teopomp, u svom uvek sumnjičenom delu *Meropis,* govori o Feničanima kao jedinim moreplovcima u morima što zapljuskuju zapadnu obalu AJFrike; oni su to radili u takvoj tajnosti, da bi vrlo često potapali sopstvene brodove kako bi zametnuli svaki trag od isuviše radoznalih stranaca.

Takvi su orijentalisti i istoričari - a oni čine većinu - koji, dok osećaju da im uopšte ne smetaju prilično grub jezik *Biblije* i neki od događaja koji su ispričani u njoj, pokazuju veliko gađenje prema *nemoralnosti* panteona Indije i Grčke.^^ Možda će nam reći da se pre

Da Dioklecijan nije 296. godine spalio ezoterijska dela Egipćana, zajedno sa njihovim knjigama o alhemiji - "Tispi *y\/\\.zicLq* apyupou Kal XP'JCJ0U", Cezar 700.000 svitaka u Aleksandriji, Leo Isaur 300.000 u Carigradu (VIII vek), a muslimani sve čega su mogle da se dokopaju njihove svetogrdne ruke - svet bi danas možda znao više o Atlantidi nego što inače zna. Jer, alhemija se rodila u Atlantidi tokom Četvrte Rase, a u Egiptu je ona samo doživela svoju *renesansu.*

Pred nama su predavanja profesora Maksa Milera *O filozofiji i mitologiji.* Čitamo njegov citat Heraklita (460 godina pre nove ere), koji izjavljuje da Homer zaslužuje da "bude izbačen sa javnih skupova i išiban", a da Ksenofont "smatra Homera i Hesioda odgovornim za praznoverje grčkog naroda (. . .)" i zato "što pripisuju bogovima sve stoje nečasno i skandalozno među ljudima (. . .) nezakonite postupke, kao što su krađa, preljuba i prevara". Najzad, taj oksfordski profesor citira prevod Platona od profesora Džoveta, u kome govori Adaimant *(Država)* da:

> (. . .) mladićima (u državi) ne bi trebalo govoriti da time što čine najgore zločine oni ne čine ništa nezakonito, i da mogu da kazne svog oca (kao što je Zevs učinio Kronosu) (. . .) na koji god način hoće i da bi to značilo samo ugledati se na primer prvog i najvećeg medu bogovima. (. . .) Po mom mišljenju, *te priče nisu pogodne da se ponavljaju.*

Na to dr Maks Miler primećuje daje "grčka religija bilo izrazito nacionalno i *tradicionalno religijsko verovanje",* dok je hrišćanska religija ^*'istorijska* i u velikoj meri individualna religija, pa je ona u prednosti jer ima autorizovan zakonik i uspostavljen sistem vere" (str. 349). Tim gore ako je "istorijska", jer

njih Euripid, Pindar, pa čak i Platon izrazili isto - da su i njih iritirale te izmišljene priče - "te bedne priče pesnika", kako kaže Euripid (doi8(BV ovSe Suairivoi A,6YOI, *Hercules furens,* Dindorfovo izdanje, 1346.).

Ali, za to je možda bilo drugih razloga. Oni koji su znali da postoji više od jednog ključa za simboliku teogonije, smatrali su daje greška stoje ona iskazana na tako grubom i varljivom jeziku. Jer, dok je obrazovani i učeni filozof mogao da dopre do jezgra mudrosti pod grubom korom ploda, pri čemu je znao da ono sadrži najveće zakone i istine psihičke i fizičke prirode, kao i istine o poreklu svih stvari - to nije bio slučaj sa neiniciranim profanim ljudima. Za njih je bukvalno značenje bilo *religija,* a tumačenje - svetogrđe. A to bukvalno značenje nije moglo ni da ga obrazuje ni da ga učini savršenijim kad je video kakav mu primer daju njegovi bogovi. Ali, za filozofa - posebno za Inicijata - Hesiodova *Teogonija* je isto toliko *istorijska* koliko i bilo koja druga istorija. Platon je prihvatio kao takvu i otkrio onoliko istine koliko mu je to njegov zavet dopuštao.

Činjenica da su Atlantiđani tvrdili daje njihov prvi kralj bio Uran, a da Platon počinje priču o Atlantidi time što je taj veliki kontinent podelio Neptun, unuk Uranov, pokazuje daje bilo kontinenata i kraljeva i pre Atlantide. Jer, Neptun, kome je taj kontinent zapao u nasledstvo, nalazi najednom malom ostrvu samo jedan ljudski par načinjen od gline (tj. prvog fizičkog, *ljudskog* čoveka, koji je potekao od poslednje podrase Treće Korenske Rase). Taj bog se ženi njihovom ćerkom, Klito, a njihov najstariji sin *Atlas* kao svoj deo dobij a planinu i kontinent koji su nazvani po njemu.

Sad, svi olimpski bogovi, kao i induski panteon i Rišiji, bili su sedmostruka personifikacija (1) *noumena* inteligentnih Sila prirode, (2) kosmičkih Sila, (3) nebeskih tela, (4) bogova ili *Đan Kohana,* (5) psihičkih i duhovnih moći, (6) božanskih kraljeva na Zemlji (odnosno inkarnacija bogova) i (7) zemaljskih heroja ili ljudi. Inicijati svih perioda su uvek znali kako da razlikuju na koji se od tih sedam oblika misli, jer su njihovi najstariji prethodnici i stvorili taj simbolički i alegorijski sistem.

Lotova zgoda sa njegovim ćerkama može biti samo na dobitku ako je smatramo "alegorijskom".

I tako, dok je Uran (ili jato koje predstavlja tu nebesku grupu) vladao Drugom Rasom i njenim (tadašnjim) kontinentom, Kronos ili Satum vladao je Lemurijancima, a Jupiter, Neptun^^ i drugi su se u alegoriji borili za Atlantidu, koja je u doba Četvrte Rase predstavljala čitavu zemlju. Posejdonija, ili (poslednje) ostrvo Atlantide, "treći korak Idaspatija" (ili Višnua) u mističkom jeziku tajnih knjiga -postojala je do pre otprilike 12.000 godina.^" Diodorovi Atlantidani bili su u pravu kad su tvrdili daje njihova zemlja, oblast oko planine Atlas, bila zemlja "gde su se rodili bogovi" - tj. "inkamirali". Ali, tek nakon njihove četvrte inkarnacije oni su po prvi put postali ljudski kraljevi i vladari.

Diodor govori o Uranu kao o prvom kralju Atlantide, brkajući kontinente, bilo svesno, ili nesvesno, ali, kao što smo pokazali, Platon indirektno ispravlja tu tvrdnju. Prvi koji je ljude učio astronomiji bio je Uran, pošto je on jedan od sedam Đan Kohana tog drugog perioda Rase. Tako i u drugoj Manvantari (Manvantari Svaročiše), među sedam sinova Manua, vladajućeg boga Rišija te rase, nalazimo *Đotisa*^^ učitelja astronomije (dotiš), što je jedno od imena Brame. A Kinezi isto tako poštuju *Tien* (ili nebo, Uran), i nazivaju ga prvim učiteljem astronomije. Uran je izrodio Titane, ili Treću Rasu, a oni su ga osakatili (personifikovani u Satumu-Kronosu). Jer, pošto su *T"\\mapali u razmnožavanje* kad je "stvaranje/JMtem *volje* zamenjeno fizičkim razmnožavanjem", Uran im više nije bio potreban.

Na ovom mestu nam morate dopustiti, ali i oprostiti jednu kratku digresiju. Sledstveno najnovijem školskom prikazu g. Gledstona u Z)va*desetom veku, "Veći olimpski bogovi*", predstave šire javnosti o grčkoj mitologiji su još više iskrivljena i nagrđena predrasudama. Homeru je pripisana jedna skrivena misao, koju g. Gledston smatra "pravim ključem za homersku ideju", a taj "ključ" je, u stvari, samo jedan/larava«.

Neptun ili Posejdon je induski Idaspati, identičan sa Narajanom (pokretačem voda) ili Višnuom, pa je, kao i taj induski bog, prikazan kako prelazi čitav horizont *u tri koraka.* Idaspati takode znači "gospodar voda".

Bajiova tvrdnja da 9.000 godina koje pominju egipatski sveštenici ne predstavlja "solame" godine je neosnovana. Baji nije znao ništa o geologiji i njenim proračunima, inače bi drugačije govorio.

^^ Vidi *Matsja Puranu,* koja ga svrstava u sedam Pradapatija tog perioda.

Posejdon "je po svojoj suštini zaista od zemlje zemaljski (. . .), snažan, samopouzdan, senzualan, izuzetno ljubomoran i osvetoljubiv" - ali zato što simbolizuje Duh Četvrte Korenske Rase, gospodara mora, one rase koja živi na površini mora *(Xiixvr[,* II. XXIV, 79) i koju čine divovi, deca Eurimedonta, rase koja je otac Polifema, Titana *ijednookih* Kiklopa. Iako Zevs vlada Četvrtom Rasom, onaj koji uistinu vlada je Posejdon, i on je pravi ključ za braću Kronide i naše *ljudske* rase. Posejdon i Nerej *su jedno:* onaj prvi je vladar ili duh Atlantide pre početka njenog tonjenja, a ovaj drugi nakon toga. Neptun je titanska snaga *žive* rase, a Nerej je njegov duh inkamiran u narednoj Petoj ili Arijevskoj rasi: i to je ono što taj engleski helenistajoš nije otkrio, pa čak ni naslutio. A ipak, on iznosi brojne primedbe o "prepredenosti" Homera, koji nikad ne imenuje Nereja, do čijeg imenovanja dolazimo . . . jedino preko imena oca Nereida!

Zato su čak i najnačitaniji helenisti skloni da ograniče svoje pretpostavke na egzoteričke slike mitologije i da izgube iz vida njihovo unutrašnje značenje, a to sjajno ilustruje primer uvaženog V. E. Gledstona, kako smo pokazali. On je jedna od najistaknutijih figura našeg vremena kao državnik, a istovremeno i jedan od najkultivisanijih učenjaka koje je rodila Engleska. Proučavanje grčke literature bilo je ljubav njegovog života, pa je on našao vremena da usred haosa javnih poslova obogati savremenu književnost doprinosima helenizmu, koji će njegovo ime učiniti slavnim u budućim generacijama. Istovremeno, kao njegov iskreni poštovalac, pisac ove knjige može samo da oseti duboko žaljenje što će potomstvo, koje će priznati njegovu duboku erudiciju i sjajnu kulturu, ipak, usled snažnije svetlosti koja *mora* obasjati čitavo pitanje simbolike i mitologije, prosuditi da on nije uspeo da shvati duh tog religioznog sistema koji je često kritikovao iz dogmatske hrišćanske perspektive. U bliskoj budućnosti on će uvideti daje ezoterijski ključ za misterije hrišćanstva, kao i za grčku teogoniju i nauke. *Tajna Doktrina* praistorijskih naroda, čije je postojanje ne samo on, već i drugi, porekao. Jedino ta doktrina može da poveže srodnost svih religioznih razmišljanja, pa čak i takozvanih *otkrivenja,* i to je učenje koje udahnjuje Duh života u figure koje borave na planinama Meru, Olimpu, Valhali ili Sinaju. Da je g. Gledston mladi, njegovi poštovaoci bi mogli da se nadaju da će njegova proučavanja biti krunisana otkrićem te temeljne istine. Ali, kako stvari stoje.

on je samo protraćio zlatne dane svojih starijih godina u jalovim raspravama sa orrim divovskim slobodnim misliocem, pukovnikom Ingersolom *(Ingersoll).* Obojica su se borili oružjima egzoteričkog temperamenta, uzetim iz *arsenala profane* DOSLOVNOSTI. Ta dva velika protivnika podjednako su slepi za pravo ezoteričko značenje tekstova koje ispaljuju jedan drugom u glavu poput čeličnih zrna, dok usled tih rasprava trpi jedino svet, pošto se jedan od njih trudi da ojača redove materijalista, a drugi redove slepih sektaša i bukvalnih tumača. A sada možemo opet da se vratimo našem neposrednom predmetu.

Mnogo puta se o Atlantidanima govori pod drugim jednim imenom, koje nije poznato našim komentatorima. *Moć imena* je velika, i bila je poznata otkad su *božanski* učitelji poučili prve ljude. A pošto je Solon to učio, on je preveo "atlantidanska" imena u imena koja je sam izmislio. U vezi sa kontinentom Atlantide, poželjno je da imamo na umu to da su tvrdnje iz priča koje su došle do nas od starogrčkih pisaca pobrkane, da se neke odnose na Veliki Kontinent, a druge na poslednje malo ostrvo Posejdoniju. Postalo je uobičajeno da se sve one uzimaju kao da se odnose samo na ovo poslednje, ali da to nije ispravno očigledno je iz nepodudarnosti raznih izjava koje se tiču veličine "Atlantide" i sličnog.

I tako, u *Timeju* i *Kritiji* Platon kaže daje ravnica koja se prostirala oko grada i sama bila okružena planinskim lancima ... a ravnica je bila glatka, duguljastog oblika i pružala se pravcem sever-jug, tri hiljade stadija u jednom i dve hiljade stadija u drugom pravcu. . . Oni su okružili tu ravnicu jednim ogromnim kanalom ili nasipom, dubokim 101 stopu (33 metra), širokim 606 stopa (200 metara) i dugačkim 2.000 kilometara.

Sad, na drugim mestima su čitavom *ostrvu* Posejdoniji pripisane otprilike iste dimenzije kakve su ovde pripisane samo *"ravnici* oko grada". Očigledno je da se jedan niz tvrdnji odnosi na Veliki Kontinent, a drugi na njegov poslednji ostatak - Platonovo ostrvo.

I opet, rečeno je da je stajaća vojska Atlantide imala oko milion ljudi, a njena mornarica 1.200 brodova i 240.000 ljudi. Takve tvrdnje se uopšte ne mogu odnositi na jednu malu ostrvsku državu, otprilike veličine Irske.

Grčke alegorije daju Atlasu, ili Atlantidi, sedam ćerki (sedam podrasa), čija su imena redom Maja, Elektra, Tajgeta, Asteropa, Meropa,

Alkiona i Kelena. Ovo je etnološki, jer se kaže da su se one udale za bogove i postale majke čuvenih junaka, osnivača mnogih naroda i gradova. Astronomski, Atlantide su postale sedam Plejada (?). U okultnim naukama one su povezane sa sudbinama naroda, a te sudbine oblikuju prošli događaji njihovih ranih života, prema zakonu Karme.

U antici se tvrdilo da su tri velika naroda direktni potomci kraljevstva Satuma, ili Lemurije (već hiljadama godina pre nove ere pobrkane sa Atlantidom) - a to su Egipćani, Feničani (vidi *Sanhoniatona)* i stari Grci (vidi Diodora, nakon Platona). Ali, može se takođe pokazati da se najstarija civilizovana zemlja Azije - Indija - može podičiti istim poreklom. Podrase, vođene Karmičkim zakonom, ili sudbinom, i nesvesno ponavljaju prve korake njihovih odgovarajućih majčinskih rasa. Pošto su relativno svetloputi bramini došli sa severa - kada su okupirali Indiju i njene tamnopute Dravide - i Peta Arijevska Rasa mora da tvrdi kako potiče iz sevemih oblasti. Okultne nauke pokazuju da su osnivači Korenskih Rasa (odgovarajuće grupe od sedam Pradapatija) bili povezani sa Zvezdom Sevemjačom. U Komentaru nalazimo:

> *"Onaj ko razume doba Druve, koje meri 9.090 smrtnih godina, razumeće doba Pralaja, konačne sudbine naroda, o Lanu."*

Štaviše, mora daje postojao dobar razlog za to što je jedan azijski narod smestio svoje velike pretke i svece ujedno *severno sazvežde - Veliki Medved.* Ali, prošlo je 70.000 GODINA OTKAD JE ZEMALJSKI POL POKAZIVAO NA DALJI KRAJ REPA MALOG MEDVEDA, i jOŠ mnogo više hiljada godina otkad se sedam Rišija moglo poistovetiti sa sazveždem Velikog Medveda.

Arijevska rasa se rodila i razvila na dalekom severu, mada su nakon potonuća kontinenta Atlantide njena plemena migrirala daleko na jug, u Aziju. Otuda je Prometej sin Azije, a Deukaliona, njegovog sina, grčkog Noja - onog koji je stvorio ljude od kamenja majke Zemlje ~ Lukijan je nazvao sevemim Skitom, dok je Prometej učinjen bratom Atlasa i vezan za planinu Kavkaz usred snegova.^^

Ekvivalent tog imena Je saopšten u originalu.

^ Kaže se daje Deukalion doneo obožavanje Adonisa i Ozirisa u Fenikiju. Sad, to je obožavanje Sunca, izgubljeno i ponovo nađeno u njegovom astro-

Grčka je imala svog kako *hiperborejskog,* tako i južnog Apolona. Otud su gotovo svi bogovi Egipta, Grčke i Fenikije, kao i drugih panteona, sevemjačkog porekla i potiču iz Lemurije, iz vremena pred kraj Treće Rase, nakon stoje njena fizička i fiziološka evolucija bila dovršena.^* Sve grčke "bajke" bile su zasnovane na istorijskim činjenicama - što bismo znali da je ta istorija dospela do potomstva nezaprljana mitovima. "Jednooki" Kiklopi, divovi koji su, u bajci, sinovi *Celusa* i *Tere* - trojica na broju, po Hesiodu ~ bili su poslednje tri podrase Lemurijanaca, a "jedno oko" se odnosi na Oko Mudrosti, jer, dvajDrednja oka su se potpuno razvila kao fizički organi tek na početku Četvrte Rase. Alegorija o Odiseju, čije su pratioce proždrali, dok se kralj Itake spasao tako što je Polifemu zabio ugarak u oko, zasnovana je na psihofiziološkoj atrofiji "trećeg" oka. Odisej pripada ciklusu heroja Četvrte Rase, pa iako je u njenim očima bio "mudrac", po mišljenju pastoralnih Kiklopa mora daje bio propalica.'" Njegova avantura sa njima - divljom gigantskom rasom, antitezom kulturnoj civilizaciji u *Odiseji* - jeste alegorički zapis o postepenom prelazu od kiklopske civilizacije kamenja i kolosalnih

nomskom značenju. Jedino na polu Sunce umire na tako dug period kao što je šest meseci, jer na širini od 68° ono ostaje *mrtvo* samo četrdeset dana, kao u proslavi Ozirisa. Ta dva obožavanja su rođena na severu Lemurije, odnosno na onom kontinentu kome je Azija bila neka vrsta prekinutog produžetka, i koji se protezao do polarnih oblasti. To dobro pokazuju de Gibelin u *Alegorijama Orijenta* (str. 246), i Baji, iako ni Herkul ni Oziris nisu *salami* mitovi, osim u jednom od njihovih sedam aspekata.

Hiperborejci, koje danas smatramo mitskim, bili su opisani kao voljeni sveštenici i sluge bogova, uglavnom Apolona. (Herodot, TV, 33-35; Pausanija, 1,31,2;V, 7, 8, ad. X, 5, 7, 8)

Kiklopi nisu jedina predstava "jednookih" bića u predanju. Arimaspi su bili skitski narod, a takođe im je pripisivano jedno oko *{Drevna geografija,* tom II, str. 321). Njih je Apolon uništio svojim strelama (vidi napred).

Odisej se nasukao na ostrvo Eja, gde je Kirka, zbog *njihovepohotljivosti,* pretvorila sve njegove drugove u svinje a nakon toga je bio bačen na Ogigiju, ostrvo nimfe Kalipso, sa kojom je živeo nekih sedam godina u nezakonitoj vezi *(Odiseja i drugde).* Sad, Kalipso je bila ćerka *Atlasa {Odiseja,* knj. XII), i sve tradicionalne stare verzije, kad govore o ostrvu Ogigiji, kažu da je bilo veoma udaljeno od Grčke i usred okeana, pa ga na taj način poistovećuju sa Atlantidom.

zdanja na senzualniju i više fizičku kulturu Atlantiđana, koja je najzad dovela do toga da poslednji pripadnici Treće Rase izgube svoje sveproziruće *duhovno* oko. Ona druga alegorija, u kojoj Apolon ubija Kiklope da bi osvetio smrt svog sina Asklepija, ne odnosi se na tri rase koje su predstavljene trima sinovima Neba i Zemlje, već na hiperborejske arimaspijske Kiklope, poslednju rasu koja je bila obdarena "Okom Mudrosti". One prve su ostavile ostatke svojih građevina svuda, kako na jugu, tako i na severu, dok je ova druga bila ograničena samo na sever. Zato ih je Apolon - prevashodno bog Vidovnjaka, čija je dužnost bila da kazni obesvećenje - pobio (njegove strele predstavljaju ljudske strasti, vatrene i smrtonosne) - i sakrio svoje koplje iza jedne planine u hiperborejskim oblastima [Higins *{Hygins), Astron. Poetigue,* knj. II, p. 15]. Kosmički i astronomski tumačeno, taj hiperborejski bog je personifikovano Sunce, koje tokom sideralne godine (25.868 godina) menja klimu na Zemljinoj površini, čineći tropske oblasti hladnim, i obrnuto. Psihički i duhovno je njegov značaj daleko veći. Kao što smelo primećuje g. Gledston u *Većim bogovima Olimpa:*

> (...) kvalitete Apolona (zajedno sa Atinom) nemoguće je objasniti ako se ne posegne za izvorima koji se nalaze van granice predanja koja se uobičajeno istražuju prilikom razjašnjavanja grčke mitologije.
>
> *(Devetnaesti vek,jul 1887.)*

Priča o Latoni (Leti), Apolonovoj majci, izuzetno je bremenita raznim značenjima. Astronomski, Latona je polama oblast i noć, koja rađa Sunce, Apolona, Feba, itd. Ona je rođena u hiperborejskim zemljama, u kojima su svi stanovnici bili sveštenici njenog sina, koji su slavili njegovo vaskrsnuće i silazak u njihovu zemlju svake devetnaeste godine pri obnovi lunamog ciklusa *(Diod. Sic.* II, 307). Latona je, takođe, kontinent Hiperboreja i njegova rasa - geološki."^

Da bi načinili razliku između Lemurije i Atlantide, drevni pisci su o Atlantidi govorili kao o hiperborejskoj Atlantidi, a o Lemuriji kao o južnoj. Tako Apolodor kaže *(Mitologija,* knj. II);

Zlatne jabuke koje je odneo Herkul nisu, kako neki misle, u Libiji, one su u hiperborejskoj Atlantidi.

Kad astronomsko značenje ustupi mesto duhovnom i božanskom - kad se Apolon i Atina preobraze u *oh\ik ptice,* simbol i amblem vidovnjačkih moći i glasnika budućnosti - onda taj blistavi bog poprima prpročanske tvoračke moći. Apolon postaje personifikacija Vidovnjaštva kad šalje astralnog dvojnika Eneje na bojno polje (II, 431-53) i ima dar da se javi svojim Vidovnjacima, a da ga ne vide ostale prisutne osobe *{Ilijada,* XVII, 322-36), stoje dar koji ima svaki visoki Adept.

Kralj Hiperborejaca je, dakle, bio sin Boreja, sevemog vetra, i visoki Apolonov sveštenik. Svađa Latone sa Niobom (rasom Atlantidana) - majkom sedam sinova i sedam kćeri koje otelovljuju sedam podrasa Četvrte Rase i njihovih sedam ogranaka (za taj broj vidi Apolodora) - alegorički predstavlja istoriju ta dva kontinenta. Veliki je bio gnev "Sinova Bogova" ili "Sinova Volje i Joge" kad su videli stalnu degradaciju Atlantidana (vidi *"Sinovi Bogova i Sveto Ostrvo* "), a to što su Latonina deca, Apolon i Artemida, božanstva svetlosti, mudrosti i čistote, ili astronomski Sunce i Mesec, čiji uticaj izaziva promene položaja Zemljine ose, potope i druge kosmičke kataklizme, uništila Niobinu decu - sasvim je jasno."*^ Bajka o neprekidnom plaču Niobe, čija žalost nagoni

Grci su usvajali sve pozajmljene bogove i činili ih Helenima, a današnji pisci im u tome svesrdno pomažu. Zato su takode mitolozi od Eridana pokušali da načine reku Po u Italiji. U mitu o Faetontu je rečeno da je on zbog smrti svojih sestara prolio vrele suze koje su pale u Eridan i pretvorile se u ćilibar! Sad, ćilibar se nalazi samo u sevemim morima, u Baltiku. Alegorija koja govori kako je Faetont, koji je umro dok je nosio toplotu smrznutim zvezdama polarnih oblasti, probudivši na polu Zmaja koga je hladnoća ukočila, bio bačen u Eridan, jeste alegorija koja se direktno odnosi na promenu klime u onim dalekim vremenima kad su, umesto ledene oblasti, polarne zemlje postale pojas sa umerenom i toplom klimom. Uzurpatora funkcije Sunca, Faetonta, bacio je u Eridan Jupiterov grom, stoje aluzija na drugu promenu koja se odigrala u tim oblastima, kada je opet ta zemlja, "gde su cvetale magnolije", postala pusta, nepristupačna zemlja najdaljeg severa i večnog leda. Ta alegorija govori o zbivanjima *dve Pralaje,* a ako se dobro razume, trebalo bi da posluži kao dokaz ogromne starosti ljudske rase.

Jedan aspekt Latone je toliko okultan i mistički da se ona ponovo pojavljuje čak i u *Otkrivenju,* kao žena odevena Suncem (Apolon), a sa Mesecom (Dijana) pod svojim stopalima, koja nosi dete pa zato "plače, u naporu da se porodi, u bolu da se oslobodi." Jedan veliki crveni Zmaj, itd., staje pred tu ženu sa namerom

Zevsa da je pretvori u fontanu - Atlantidu pokrivenu vodom - isto je toliko opisna koliko i simbolična. Nioba je, da se prisetimo, ćerka Plejada (ili Atlantida), dakle *unuka* Atlasa (vidi Ovidijeve *Metamorfoze,* knj. VI), pošto predstavlja poslednje generacije osuđenog kontinenta.

Istinita je Bajijeva primedba koja kaže da je Atlantida imala ogroman uticaj na antiku. On dodaje:

> Ako su ta imena čista alegorija, onda sva istina koju te bajke sadrže dolazi sa Atlantide; ako je bajka pravo predanje - ma koliko daje izmenjeno - onda je ćela drevna istorija još uvek u njoj.
>
> *(Pisma o Atlantidi, str. 137)*

da proždere dete. Ona rada muško dete koje treba da vlada svim narodima gvozdenom disciplinom i koje treba da sedne na presto Boga (Sunca). Žena beži u divljinu, dok je progoni Zmaj koji leti i izbacuje iz svojih usta vodu kao potop, pri čemu Zemlja pomaže ženi tako što proguta taj potop, a Zmaj kreće da zarati sa ostatkom njenog semena koji se drži zapovesti Božijih, itd. (vidi XII, 1,17). Svako ko čita alegoriju o Latoni, koju progoni osveta ljubomorne Junone, shvatiće identičnost te dve verzije. Junona šalje Pitona, Zmaja, da progoni i uništi Latonu i proždere njenu bebu. Ta beba je Apolon, Sunce, jer "čovek-dete, koji treba da vlada svim narodima gvozdenom disciplinom" iz *Otkrivenja,* svakako nije krotki "Sin Božiji", Isus, već fizičko Sunce, "koje vlada svim narodima"; Zmaj je Sevemi pol, koji postepeno izgoni rane Lemurijance iz zemalja koje postaju sve više i više hiperborejske i nepogodne da ih naseljavaju oni koji su se brzo razvijali u fizičkog čoveka, jer sada moraju da izađu na kraj sa varijacijama kime. Zmaj neće dopustiti Latoni "da rodi" - (da se Sunce pojavi). "Ona je oterana sa neba i ne nalazi mesto gde može da rodi", dok Neptun (okean), dirnut sažaljenjem, ne učini nepokretnim ploveće ostrvo Del (nimfu Asteriju, koja se dotle krila od Jupitera pod talasima okeana) na kome Latona nalazi utočište i gde se rada blistavi bog */^r\kioc,,* koji čim se pojavi ubija Pitona, hladnoću i mraz arktičkih oblasti, u čijim smrtonosnim zagrljajima zamire sav život. Drugim recima, Latona-Lemurija se preobrazila u Niobu-Atlantidu, kojom vlada njen sin Apolon ih Sunce - gvozdenom disciplinom, uistinu, jer kod Herodota Atlantiđani *proklinju* njegovu suviše veliku vrelinu. Ta alegorija je reprodukovana u svom drugom mističkom značenju (još jedan od sedam ključeva) u upravo citiranom poglavlju *Apokalipse.* Latona postaje zaista moćna boginja, a njen sin postaje obožavan (solamo obožavanje) u gotovo svim hramovima antike. U svom okultnom aspektu je Apolon pokrovitelj Broja Sedam. On je rođen sedmog u mesecu, a labudovi Miorike plivaju sedam puta oko Dela opevajući taj događaj, dok na njegovoj liri ima sedam žica - sedam zraka Sunca i sedam sila prirode. Ali, to je samo u astronomskom smislu, dok je navedeni deo čisto geološki.

Zaista toliko da su svi drevni spisi - proza i poezija - puni sećanja na Lemuro-Atlantiđane, *prve fizičke* rase, iako su one po redosledu Treća i Četvrta Rasa. Hesiod beleži predanje o ljudima bronzanog doba, koje je Jupiter načinio od jasena i koji su imali srca tvrda od dijamanta. Odeveni u bronzu od glave do pete, provodili su živote u borbi. Čudovišni po veličini, obdareni užasnom snagom, sa nepobedivim rukama i šakama koje se spuštaju sa njihovih ramena, kaže taj pesnik (Hesiod, *in. oper.* V. I *dieb.* st. 143). Takvi su bili divovi prvih fizičkih rasa. Kod Iranaca se kasniji Atlantiđani pominju u *Jasni,* IX, 15. Predanje smatra da su se "Sinovi Božiji", ili veliki inicijati Svetog Ostrva, poslužili Potopom da oslobode Zemlju od čarobnjaka medu Atlantiđanima. Taj stih se obraća Zaratustri kao jednom od "Sinova Božijih". On kaže:

> Ti, o Zaratustra, učini da se svi demoni (tj. Čarobnjaci) koji su ranije lutali svetom u ljudskim oblicima, sakriju u Zemlji (tj. pomogao im je da potonu).

Lemurijanci, kao i rani Atlantiđani, bili su podcijeni na dve različite klase - "Sinove Noći", ili tame, i "Sinove Sunca", ili Svetlosti. Stare knjige nam govore o užasnim bitkama između njih, kad su se oni prvi, napustivši zemlju Tame, odakle je Sunce otputovalo na duge mesece, spustili iz svojih negostoljubivih oblasti i "pokušali da otmu gospoda svetlosti" od svoje srećnije braće iz ekvatorijalnih krajeva. Možda će nam reći da stari narodi nisu znali ništa o šestomesečnoj dugoj noći u polarnim oblastima. Čak i Herodot, učeniji od ostalih, pominje jedino narod koji je *spavao* šest meseci godišnje, a ostalih šest bio budan. Pa ipak su Grci dobro znali da na severu postoji zemlja u kojoj se godina deli na dan i noć od po šest meseci, jer Plinije to kaže u svojoj četvrtoj knjizi (c. 12). Oni govore o Kimerijancima i Hiperborejcima, i prave razliku između njih. Oni prvi su naseljavali *Palus Maeotis* (između 45° i 50° geografske širine). Plutarh objašnjava da su oni bili *samo mali deo jednog velikog naroda* koje su isterali Skiti, pa se taj narod zaustavio blizu Tanaisa, *postoje prešao Aziju:*

> Te ratničke gomile živele su ranije na obalama okeana, u gustim šumama *i pod mračnim nebom.* Tamo pol gotovo dodiruje glavu, tamo *duge noći i dani dele godinu {u Maricu).*

Sto se tiče Hiperborejaca, ti narodi, kako se izrazio Solin Polihistor (c. 16):

> (. . .) sejahu ujutro, žanjahu u podne, sakupljahu plodove uveče, i držaše ih tokom noći u svojim pećinama.

Čak su i pisci *Žohara* znali za tu činjenicu (kao što je pokazano u I I I, svit. 10a) jerje napisano:

> U Knjizi Hamanume, Starog, učimo (...) da ima nekih zemalja na svetu koje su osvetljene, dok su druge u tami; ove imaju dan, dok je za druge noć; a *ima zemalja u kojima je stalno dan,* ili u kojima noć traje samo nekoliko trenutaka.
>
> *(Isak Majer, Kabala, str. 139)*

Ostrvo *Del,* Asterija grčke mitologije, nikad nije bilo u Grčkoj, u zemlji koja u vreme tog ostrva nije postojala, čak ni u molekularnom obliku. Nekoliko pisaca je pokazalo da je to ostrvo predstavljalo jednu zemlju ili ostrvo daleko veće od tačkica zemlje koje su postale Grčka. I Diodor sa Sicilije i Plinije ga smeštaju u Sevemo more. Prvi ga zove *Bazileja,* ili "kraljevsko" (Diodor, tom I I, str. 225), drugi, Plinije, naziva ga *Ozerikta* (knjiga XXXVII, c. 2), stoje reč koja, po Rudbeku (tom I, str. 462^64) "na sevemim jezicima ima značenje ekvivalentno Ostrvu *božanskih* kraljeva ili Bogova-kraljeva", ili, opet, "Kraljevskog ostrva Bogova", zato što su se bogovi tu rodili, tj. božanske dinastije kraljeva Atlantide su potekle sa tog mesta. Neka ga geografi i geolozi potraže medu grupom ostrva koje je otkrio Nordenskjold *(Nordenskiold)* na svom putovanju *Vegom* u arktičke oblasti.'*^ Tajne knjige nas obaveštavaju da se *u tim oblastima klima promenila više puta* otkad je čovek naselio te danas gotovo nedostupne geografske širine. One su bile raj pre nego što su postale pakao - tamni Had Grka i ledena oblast Senki, gde skandinavska Hel, boginja-kraljica zemlje mrtvih "vlada duboko dole u Helhajmu

Ta ostrva bila su "puna fosila konja, ovaca, volova, itd., medu divovskim kostima slonova, mamuta, nosoroga", itd. Ako u tom periodu nije bilo čoveka na Zemlji, "otkud se konji i ovce nalaze zajedno sa velikim prepotopskim životinjama?" pita učitelj u jednom pismu *{Ezoterijski budizam,* 67). Odgovor je dat napred u tekstu.

i Niflhajmu". Pa ipak je to bilo rodno mesto Apolona, koji je bio najsjajniji od svih bogova na nebu - astronomski - kao što je bio i najprosvetljeniji od svih božanskih kraljeva koji su vladali ljudskim narodima, u svom ljudskom značenju. Ovu drugu činjenicu potvrđuje *Ilijada* (IV, 239-62); vidi *Veći bogovi Olimpa* - gde se kaže da se Apolon pojavio četiri puta u svom sopstvenom obliku (kao bog četiri rase) i šest puta u ljudskom obliku, tj. kao povezan sa božanskim Dinastijama najstarijih androginih Lemurijanaca.

Upravo su ti stari tajanstveni narodi, njihove zemlje (koje su danas postale nenastanjive), kao i ime koje je davano ljudima, i mrtvim i živim, pružili priliku neukoj crkvi da izmisli pakao, koji je ona pretvorila u goruće, umesto u smrznuto mesto/" ^

Naravno, očigledno je da ni Hiperborejci, ni Kimerijani, Arimaspi, pa čak ni Skiti - koji su Grcima bili poznati i koji su komunicirali sa njima - nisu bili naši Atlantidani. Ali, oni su bili potomci njihovih poslednjih podrasa. Pelazgi su sigurno bili jedna od podrasa buduće Grčke, a predstavljali su ostatak jedne podrase Atlantidana. Platon u velikoj meri to nagoveštava kad u priči o njima kaže daje njihovo ime izvedeno *odpelagus,* veliko more. Nojev potop ima astronomsko i alegorijsko značenje, ali nije mit, jer se ta priča zasniva na nekim drevnim predanjima ljudi - tačnije naroda - koji su se spasli od te kataklizme u kanuima, barkama i brodovima. Niko ne namerava da kaže da haldejski Ksisutrus, induski Vaivasvata, kineski *4-* Peiru-un - "koga vole bogovi" i koji su ga spasli od potopa u kanuu - ili švedski Belgamer, za koga su bogovi učinili isto na sevem, predstavljaju istu ličnost. Ali, sve legende o njima su potekle od katastrofe koja je zadesila i kontinent i ostrvo Atlantide.

^/^r/

Dobar dokaz da su svi bogovi, religiozna verovanja i mitovi došli sa severa, koji je takode bio *kolevka. fizičkog* čoveka, leži u sugestivnim recima koje su potekle od plemena sa severa i do dan danas se kod njih zadržale u njihovom prvobitnom značenju; ali, iako su nekad svi narodi "bili jednog jezika", te reci su poprimile drugačije značenje kod Grka i Latina. Jedna takva reč je *Mann, Mari,* živo biće, i *Man,* mrtav čovek. Laponci do dan danas nazivaju mrtva tela *mani (Putovanje de Renara u Laponiju,* I, 184). *Manus* je predak nemačke rase, induski *Manu,* misleće biće, od *man,* egipatski *Menes* i *Minos,* kritski kralj, koji je nakon svoje smrti postao sudija paklenih oblasti - sve ti izrazi potiču od istog korena ili reci.

Alegorija o prepotopskim divovima i njihovim dostignućima u čarobnjaštvu nije mit. Biblijski događaji su *uistinu* otkrivenja. Ali, to nije učinio ni glas Božiji usred gromova i munja na planini Sion, ni božanski prst koji je urezao natpis na kamene tablice, već naprosto predanje iz paganskih izvora. Sigurno je da Diodor ne ponavlja *Petoknjižje* kad piše o Titanima - divovima rođenim od Neba i Zemlje, tačnije, rođenim od Sinova Božijih koji su uzeli sebi za žene ćerke ljudi koje behu lepe. A ne citira ni Ferekid *{Pherecides) Postanje* kad saopštava detalje o tim divovima koje ne nalazimo u jevrejskim spisima. On kaže da su Hiperborejci bili rasa Titana koja je potekla od najstarijih divova, i da je ta hiperborejska oblast bila rodno mesto tih prvih divova. Komentari na svete knjige objašnjavaju daje ta oblast na dalekom severu, današnjim polarnim predelima, bila prvi lemurijanski kontinent, koji je nekad obuhvatao današnji Grenland, Spicbergen, Švedsku, Norvešku, itd.

Ali, ko su bili *Nefilim* iz *Postanja* (VI, 4)? Oni su bili paleolitski i neolitski ljudi u Palestini vekovima pre nego što su se odigrali događaji zabeleženi u knjizi Početaka. Teološka tradicija poistovećuje te Nefilim sa kosmatim ljudima ili Satirima, pošto su ovi za Petu Rasu bili mitski, a oni prvi istorijski i za Četvrtu i za Petu Rasu. Na drugom mestu smo rekli staje bio prototip za te Satire i govorili smo o bestijalnostima kako rane, tako i kasnije rase Atlantiđana. Šta znače Posejdonove ljubavne afere u nekoliko *životinjskih* oblika? On je postao delfin da bi zadobio Amfitritu, konj kako bi zaveo Cereru, ovan kako bi obmanuo Teofanu, itd., itd. Posejdon nije samo antropomorfizacija duha i rase Atlantiđana, već i antropomorfizacija poroka tih divova. Gezenije i drugi posvećuju ogroman prostor značenju reci *Nefilim,* a objašnjavaju veoma malo. Ali, ezoterički zapisi pokazuju daTii ta kosmata stvorenja bila poslednji potomci rasa Lemuro-Adantidana, koja je začela decu sa ženkama davno izumrlih životinjskih vrsta; tako su stvorili *neme* ljude, "čudovišta", kako kažu Stance.

Sad, mitologija, izgrađena na osnovu Hesiodove *Teogonije,* koja predstavlja samo poetizovani zapis o stvarnim predanjima ili usmenoj istoriji, govori o tri diva, zvanih Brijarej, Kot i Gig, koji žive u mračnoj zemlji gde ih je zatočio Kronos zato što su se pobunili protiv njega. Prema mitu, sva trojica imaju po sto ruku i po pedeset glava - ovo drugo znači rase, a ono prvo podrase i plemena. Ako ima-

mo na umu da je u mitologiji gotovo svaka ličnost neki bog ili polubog, a takode i kralj ili naprosto smrtnik u svom drugom aspektu"^ i da oba predstavljaju i simbole za kopna, ostrva, moći prirode, elemente, narode, rase i podrase, ezoterijski Komentari postaće razumljivi. Oni kažu da ta tri diva predstavljaju tri polarne zemlje koje su '^ nekoliko puta promenile oblik, sa svakom novom kataklizmom, odnosno, nestankom jednog kontinenta kako bi se napravilo mesto za drugi. Čitava planeta se periodično grči, a od početka Prve Rase ona se tako grčila četiri puta. Pa ipak, iako se od tada čitavo lice zemlje svaki put izmenilo, struktura Arktika i Antarktika se izmenila sasvim malo. Polarne zemlje se spajaju i odvajaju jedna od druge u ostrva i poluostrva, pa ipak ostaju stalno iste. Zato se sevema Azija naziva "večnom ili trajnom zemljom", a Antarktik "večno živim" i "skrivenim", dok su Mediteran, Atlantik, Pacifik i druge oblasti redom nestajali u dubinama velikih voda i ponovo iz njih izranjali.

Od prve pojave velikog kontinenta Lemurije, Kronos je zatočio ta tri polama diva u njihovom krugu. Njihov zatvor je okružen jednim zidom od bronze, a iz njega se izlazi kroz kapije koje je načinio Posejdon (ili Neptun - dakle, kroz mora), kuda oni ne mogu da prođu; i u toj vlažnoj oblasti, gde vlada večna tama, pate ta tri brata. *Ilijada* (VIII, 13) to mesto naziva Tartar. Kad su se bogovi i Titani pobunili protiv Zevsa - božanstva Četvrte Rase - otac bogova se setio zatočenih divova kako bi mu pomogli da pobedi bogove i Titane i da ih strmoglavi u Had, ili, jasnije, da zavitla Lemuriju usred munja i gromova na dno mora kako bi načinio mesta za Atlantidu, koja će takode biti potopljena i propasti kad joj dođe čas."" Geološki potresi i potop u Tesaliji bili su ponavljanje u manjoj razmeri te velike kataklizme, a pošto su ostali u sećanju Grka, oni su ih stopili i pomešali sa opštom sudbinom Atlantide. Isto tako je rat između

Tako je, na primer, Gig, storuko i pedesetoglavo čudovište, polubog u jednom slučaju, a u drugoj verziji predanja Lidijac, naslednik Kandajla, kralja te zemlje. Isto nalazimo i u indijskom panteonu, gde se Rišiji i Sinovi Brame reinkamiraju kao smrtnici.

Kontinenti bivaju uništeni *Vatrom* i *Vodom,* bilo pomoću zemljotresa i vulkanskih erupcija bilo tonjenjem ili velikim pomeranjem voda. Naši kontinenti moraće da nestanu usled onih prvih procesa. Neprekidni zemljotresi ove i prethodnih godina mogli bi biti upozorenje.

^ Rakšasa sa Lanke i Bharata (Indijaca), metež vrhunske borbe između Atlantiđana i Arijevaca, ili sukob između Deva i Izeda (ih Perija), vekovima kasnije postao borba Titana, podeljenih u dva neprijateljska tabora, a još kasnije rat između anđela Božijih i anđela Sataninih. Istorijske činjenice su postale teološke dogme. Ambiciozni učenjaci, ljudi jedne male podrase koja se rodila tek juče, kao jedan od poslednjih izdanaka arijevske loze, poduhvatili su se toga da prevmu naglavce religioznu misao celog sveta, i uspeli su u tome. Jer, gotovo
^^ dve stotine godina oni usađuju mislećem čovečanstvu verovanje da
rf/ Satana postoji.

Ali, pošto danas više helenista veruje - kao što su verovaH i Baji i Volter - da je Hesiodova *Teogonija* zasnovana na istorijskim činjenicama (vidi Dešarmovu Mito/ogi/M *antičke Grčke),* okultnim učenjima je lakše da nađu svoj put do umova ljudi koji razmišljaju, pa smo zato u ovom dodatku izneli navedene pasuse iz mitologije u našoj diskusiji o savremenoj učenosti.

Ta simbolika, koju nalazimo u svim egzoteričkim verama, pred-
,-^ stavlja niz pokazatelja o praistorijskim istinama. Sunčana, srećna, pr-
•*- vobitna kolevka najstarijih ljudskih rasa od tada do danas je nekoliko puta postala hiperborejska i satumovska,"^ pokazujući tako Zlatno doba i vladavinu Satuma iz brojnih uglova. Ona je po svom karakteru zaista bila mnogostrana - klimatski, etnološki i moralno. Jer, Treća, Lemurijanska Rasa, morala se fiziološki podeliti na prve androgine i kasnije rase razdvojene na polove, a klima njihovih boravišta i kontinenata na klimu večnog proleća i večne zime, na život

Geograf Denis *(Denis),* koji nam kaže da je veliko more Seveme Azije nazivano glacijalnim, ili *saturnskim* (st. 35), Orfej, (st. 1077) i Plinije *{Knjiga IV,* c. 16), potvrđuje tu tvrdnju pokazujući da su mu njegovi divovski stanovnici dali ime. A Tajna Doktrina objašnjava obe tvrdnje saopštavajući nam da su svi kontinenti formirani od severa ka jugu i daje iznenadna promena klime smanjila rasu koja se rodila na njima, zaustavila njen rast, pa su na nekoliko stepeni južnije, nešto drugačiji uslovi uvek proizvodili najviše ljude u okviru svakog novog čovečanstva ili rase. To vidimo i danas. Najviši ljudi na svetu su u sevemim zemljama, dok su najniži u Južnoj Aziji - Indijci, Kinezi, Japanci i si. Uporedite visinu Sika i Pendabanaca, Avganistanaca, Norvežana, Nemaca, Škota i Engleza sa visinom stanovnika centralne Indije i prosečnih Evropljana na tom kontinentu. Zato su divovi Atlantide, pa otuda i Hesiodovi Titani, svi sevemjaci.

i smrt, čistotu i nečistotu. Narodna mašta stalno preoblikuje cikluse legendi. Pa ipak se oni mogu očisiti od taloga koji su se nakupili na svom putovanju kroz mnoge narode i kroz bezbrojne umove koji su dodali svoje raskošne priloge izvornim činjenicama. Ostavljajući po strani grčka tumačenja, možemo da potražimo još neke potvrde o ovim stvarima u naučnim i geološkim dokazima.

VII

NAUČNI I GEOLOŠKI DOKAZI O POSTOJANJU NEKOLIKO POTOPLJENIH KONTINENATA

Možda ne bi bilo loše - za dobro onih koji predanje o izgubljenoj Atlantidi iz miocena svode na "starinski mit" - da dodamo nekoliko naučnih priznanja o tome. Nauka je, istina, uveliko ravnodušna prema takvim pitanjima. Ali, ima naučnika koji su spremni da priznaju da je, u svakom slučaju, oprezni agnosticizam, što se tiče geoloških problema iz daleke prošlosti, daleko više filozofski nego apriorno poricanje, pa čak i prenagljeno uopštavenje nedovoljnih podataka.

U međuvremenu, dva vrlo interesantna slučaja, sa kojima smo se susreli nedavno, mogu se navesti kao primer "potvrde" određenih pasusa iz pisma Učitelja objavljenog u *Ezoterijskom budizmu*. Uzvišenost tih autoriteta ne dolazi u pitanje:

Odlomci iz *Ezoterijskog budizma*

Br. 1

Tonjenje Atlantide (grupe kontinenata i ostrva) počelo je tokom eocena (...) a kulminiralo je u miocenu, prvo *Iconačnim nestanicom najvećeg ostrva, što se dogodilo istovremeno sa izdizanjem Alpa,* a drugo, tonjenjem poslednjeg od lepih ostrva koja spominje Platon.

(Ezoterijski budizam, str. 61)

Odlomci iz predavanja V. Pengelija, člana Kraljevskog društva

Br. 1

Da li je, kako neki veruju, postojala Atlantida - kontinent ili arhipelag velikih ostrva koji se nalazio na mestu Sevemog Atlantika? U toj hipotezi, možda, nema ničeg nefilozofskog. Jer, pošto su, kako tvrde geolozi, *"Alpi stekli 1300, a na nekim mestima i više od 3300 metara njihove današnje visine od početka eocena* (Lajelovi *Principi, 2.* izd.,

str. 256) *-post-miocenska depresija mogla je survati hipotetičku Atlantidu u gotovo bezdane dubine}*

Br. 2

Lemurija se ne može pobrkati sa Atlantidom, kao što se Evropa ne može pobrkati sa Amerikom. Obe su potonule i bile potopljene sa svojim "bogovima"; pa ipak, između te dve katastrofe protekao je kratak period od nekih 780.000 godina. Lemurija je cvetala i završila svoju karijeru upravo taj tren vremena pre ranog *doba eocena,* postoje njena rasa bila Treća. Pogledajte *ostatke te nekad velike rase u nekim od ravnoglavih urođenika vaše* AUSTRALIJE.

(Ezoterijski budizam, str. 55)

Br. 2

Bilo bi preuranjeno da se kaže, zato što nije iznet još nijedan dokaz, *da čovek nije mogao da postoji u eocenu,* posebno zato što se može pokazati *d&jedna rasa ljudi, najprimitivnijih koje poznajemo, postoji uporedo sa ostacima te eocenske flore koja još uvek preživljava na kontinentu i ostrvima Australije* [(Izvod iz članka u *Pregledu popularne nauke,* **tom** V, str. 18, prof dr Siman *{Seemann)}.*

Hekel, koji u potpunosti prihvata stvarnost bivše Lemurije, takode smatra *Australijance direktnim potomcima Lemurijanaca.* "Istrajni oblici (oba njegova lemurijanska stabla) po svoj prilici još uvek žive (. . .) Papuanci i Hotentoti (. . .) *Australijanci* (...) jedna grupa Maležana."

Pošto smo već dali nekoliko primera lutanja nauke, divno je što nalazimo takvo *slaganje* u ovom posebnom slučaju. Kad se ono pročita i poveže sa naučnim priznanjem (citiranim na drugom mestu) da geolozi ne znaju čak ni približno trajanje perioda, naredni pasus je veoma uputan:

> Mi još nismo u stanju da odredimo pn'6/iza« datum za najskoriju epohu u kojoj je naša Ševama hemisfera bila pokrivena glečerima. Prema g, Valasu, ta epoha se možda odigrala/?« *sedamdeset hiljada godina,* dok joj drugi pripisuju starost od najmanje *dvesta hiljada godina,* a ima i drugih koji iznose jake argumente u korist mišljenja daje *milion godina* jedva dovoljno da bi nastale promene kakve su se odigrale tom prilikom.
>
> *(Fiske, Kosmička filozofija, tom II, str. 304)*

S druge strane, prof. Lefevr nam daje *svoju* procenu od 100.000 godina. Jasno je, onda, ukoliko savremena nauka nije u stanju da proceni tako relativno skorašnje periode kao što je glacijalna epoha, ona teško može da dovede u pitanje ezoterijsku hronologiju perioda Rasa i geoloških doba.

Što se tiče prethodne civilizacije, čiji je poslednji preživeli izdanak *deo* tih degradiranih Australijanaca, veoma je sugestivno mišljenje Gerlana *(Gerland).* Komentarišući religiju i mitologiju tog plemena, on piše:

> Tvrdnja da australijska civilizacija (?) ukazuje na jedan *viši stepen* nigde jasnije nije dokazana nego ovde, gde *sve odjekuje nalik na umiruće glasove jednog ranijeg i bogatijeg doba.* Predstava da Australijanci nemaju religiju i mitologiju potpuno je pogrešna. Ali, ta religija je svakako *sasvim srozana.*
>
> *(Citirano u Smitovoj knjizi Učenje o poreklu i darvinizam, str. 301-302)*

Što se tiče njegove druge tvrdnje, naime, da su Australijanci "podgrupa Maležana" (vidi njegove etnološke teorije u *Pedigreu čoveka),* Hekel greši ako svrstava Australijance sa ostalima. Maležani i Papuanci su *mešana* loza, koja je nastala iz brakova nižih atlantiđanskih podrasa sa Sedmom podrasom Treće Korenske Rase. Kao i Hotentoti, oni su indirektno *Lemuro-Atlantiđanskog* porekla. Za one konkretne mislioce koji zahtevaju/izzč^/ dokaz Karme, krajnje je sugestivna činjenica to što najinferiornije rase ljudi danas ubrzano izmiru, što je pojava koja je u velikoj meri posledica izrazitog steriliteta medu ženama, nastao onog trenutka kad su im po prvi put prišli Evropljani. Na čitavoj planeti, medu onim rasama čije je "vreme isteklo" - upravo medu onim lozama, zapazite, koje ezoterijska fdozofija smatra senilnim predstavnicima izgubljenih arhajskih naroda, odvija se proces desetkovanja. Nije tačno mišljenje da se izumiranje neke inferiorne rase *isključivo* dešava zbog kolonističke okrutnosti ili zlostavljanja. Promena ishrane, pijanstvo, itd., itd., učinili su mnogo, ali oni koji se oslanjaju na ove podatke kao na nešto što u potpunosti objašnjava suštinu, ne mogu da izađu na kraj sa nizom činjenica koje sada tako jasno isplivavaju. Čak i materijalista Lefevr kaže:

> Ništa ne može spasiti *one čije je vreme isteklo.* (.. .) Bilo bi neophodno produžiti njihov *suđeni ciklus.* (. . .) *Narodi koji su bili najviše pošteđeni* (. . .) *Havajci i Maori, isto su se toliko proredli koliko i plemena koja su masakrirali ili iskvarili evropski uljezi.*
>
> *(Filozofija, str 508)*

To je istina; ali, zar nije taj fenomen, koji predstavlja potvrdu delovanja CIKLIČKOG ZAKONA, teško objasniti sa materijalističkih stajališta? Odakle taj "suđeni ciklus" i red koji je ovde potvrđen? Zašto (karmički) sterilitet pogađa i iskorenjuje određene rase u njihovom "suđenom času"? Odgovoriti daje to posledica "mentalne nesrazmere" između rase kolonizatora i urođenika očigledno je izvrdavanje pravog odgovora, jer on ne objašnjava iznenadno *"ograničenjeplodnosti"* koje se tako često pojavljuje. Izumiranje Havajaca, na primer, jedan je od najtajanstvenijih problema današnjice. Etnologija će pre ili kasnije morati da prizna, zajedno sa okultistima, da pravo rešenje ovog problema treba tražiti u razumevanju delovanja Karme. Kao što primećuje Lefevr, "približava se vreme kad će ostati samo tri velika ljudska tipa" (pre nego što osvane Šesta Korenska Rasa), beli (Arijevci, Peta Korenska Rasa), žuti, i afrički crnci - sa svojim ukrštanjima (Atlanto-Evropske grupe). Crvenokošci, Eskimi, Papuanci, Australijanci, Polinežani, itd., itd. - svi izumiru. Oni koji shvataju da sve Korenske Rase prolaze kroz spektar od sedam podrasa sa njihovih sedam ogranaka, itd., razumeće "zašto". Plima inkamiranih EGA ih je pronela da požanju iskustva u razvijenijim i manje senilnim lozama, pa je njihovo gašenje karmička neophodnost. Neke izuzetne i *neobjašnjene* statistike koje se tiču gašenja rasa iznete su u de Kvatrfažovim *Ljudskim vrstama* (str. 428 i dalje). Nijedno rešenje osim okultnih principa ne može da ih objasni.

Ali, udaljili smo se od naše neposredne teme. Hajde da čujemo šta profesor Haksli ima da kaže o pitanju bivšeg Atlanskog i Pacifičkog kontinenta.

U časopisu *Nature* (4. novembar 1880. godine) on piše:

> Koliko ja znam, zasad nema nijednog biološkog ili geološkog dokaza koji bi učinio neodrživom hipotezu *Aa']^ jedna oblast srednjeg Atlantika ili Pacifičkog dna, velika kao Evropa,* nekada bila izdignuta na visinu Mon Blana i da je ponovo potonula, u bilo kom periodu od epohe paleozoika, ako postoji ma kakva osnova da se takva hipoteza uvede.

Dakle, onda to znači da nema ničeg što bi se moglo suprotstaviti *nesumnjivom* dokazu te činjenice; dakle, ničega što se suprotstavlja postulatima ezoterijske filozofije. Dr Siman *(Seemann)* nas u *Reviji*

popularne nauke (tom V, str. 18), u članku *Australija i Evropa - nekada jedan kontinent*^ uverava:

> Činjenice koje su sakupili botaničari da bi rekonstruisali te izgubljene mape Zemljine kugle su prilično iscrpne, a oni nisu oklevali ni da dokažu kako su nekad postojali veliki prostori čvrste zemlje na mestima koja danas zauzimaju veliki okeani. Mnoge izrazite dodirne tačke između današnje flore Sjedinjenih Država i Istočne Azije navele su ih da pretpostave kako je u prethodnom poretku stvari postojala kopnena veza između jugoistočne Azije i zapadne Amerike. Jedinstvena saobraznost današnje flore juga Sjedinjenih Država sa lignitskom florom Evrope navela ih je da veruju kako su *tokom miocena, Evropa i Amerika bile spojene kopnenim prelazom, čiji ostaci su Island, Madera i druga atlanska ostrva, te tako, zapravo, priča o Atlantidi, koju je jedan egipatski sveštenik ispričao Sotonu, nije čista fantazija, već se zasniva na čvrstim istorijskim osnovama.* (...) Evropa iz perioda eocena je dobila biljke koje su se raširile po planinama i ravnicama, dolinama i obalama reka (uglavnom iz Azije), ni isključivo sa juga, ni sa istoka. I zapad je takode doneo neke dodatke, a ako su oni u tom periodu bili prilično mršavi, to pokazuje da se u svakom slučaju tek gradio taj most koji će olakšati komunikaciju između dva kontinenta na tako izrazit način. U to vreme su neke biljke sa zapadnog kontinenta počele da stižu u Evropu preko *ostrva Atlantide,* koje se tada verovatno tek izdizalo (?) iznad okeana.

A u drugom broju istog časopisa (tom I, str. 143), g. Dupa Kroč *(Duppa Crotch)* u članku pod naslovom *Norveški leminzi i njihove migracije,* aludira na istu stvar:

> Ima li verovatnoće u tome daje moglo postojati kopno tamo gde se sada valja široki Atlantik? Sva predanja kažu da jeste: stari egipatski zapisi govore o Atlantidi, kako nam prenose Strabon i drugi. Sama Sahara predstavlja pesak jednog drevnog mora, a školjke koje se nalaze na njenoj površini dokazuju da se, ne ranije od miocena, nad onim stoje danas pustinja talasalo more. Putovanje "Če-

To je nesumnjiva činjenica i potvrda ezoterijske zamisli Lemurije koja ne samo daje ranije obuhvatala velike oblasti u Indijskom okeanu i Pacifiku, već se pružala oko Južne Afrike u Sevemi Atlantik. Njen atlanski deo je potom postao geološka osnova za budući dom Četvrte Rase Atlantiđana.

lendžera" dokazalo je postojanje *tri duga grebena^ u Atlanskom okeanu, od kojih se jedan pruža više od 5.400 kilometara,* a pobočni ogranci, koji spajaju te grebene, mogu da objasne *čudesnu sličnost faune na atlanskim ostrvima.* (. ..) Smatra se da potopljeni kontinent LEMURIJE, tamo gde je danas Indijski okean, *pruža objašnjenja za mnoge probleme u raspodeli organskog života,* a ja mislim da bi postojanje ATLANTIDE iz MIOCENA takođe *donelo znatna razjašnjenja u temama od većeg značaja* (Zaista je tako!) nego stoje to migracija leminga. U svakom slučaju, ako se može pokazati daje kopno koje je nekad postojalo na mestu gde sada stoji Sevemi - Atlantik ne samo motiv za te očigledno samoubilačke migracije, već i snažan indirektni dokaz daje ono što mi nazivamo instinktima samo slepo, a ponekad i štetno naslede ranije stečenih iskustava.

(U određenim periodima, saznajemo, mnoštva tih životinja zaplivaju u moru i dave se. Oni dolaze iz svih delova Norveške, a moćni instinkt koji je preživeo vekovima, kao naslede od njihovih predaka, prisiljava ih da traže kontinent koji je nekad postojao, ali je danas potopljen, i da umesto njega nadu grob u talasima.)

U jednom članku, koji sadrži kritiku na *Ostrvski život* g. A. R. Valasa - delo koje je uglavnom posvećeno pitanju rasporeda životinja - g. Starki Gardiner *(Starkie Gardiner)* piše:

Vidi objavljene izveštaje ekspedicije "Čelendžer"; takođe i Donelijevu^^ *lantidu,* str. 468 i str. 46-56, poglavlje *"Svedočenje mora".*

Čak i oprezni Lefevr govori o postojanju čoveka iz *tercijara* na "izdignutim kopnima, ostrvima i kontinentima koji su tada cvetali, ali su potom potonuli ispod nivoa vode", a na dmgom mestu uvodi *"mogućnostpostojanja* Atlantide" da bi objasnio etnološke činjenice. Vidi njegovu *Filozofiju* (englesko izdanje, str 478 i 504). G. Doneli sa izuzetnom intuicijom primećuje daje:

(. ..) savremena civilizacija *atlantiđanska* (...) *"pronalazački" duh suvremenog doba preuzima zadati posao Stvaranja tamo gde ga je Atlantida prekinula pre nebrojeno hiljada godina.*

(Atlantida, str 133)

On takođe početke kulture smešta u doba *miocena.* Ali, njih treba tražiti u učenjima koja su ljudima *Treće Rase* saopštili njihovi Božanski Vladari - u daleko davnijoj prošlosti.

Jednako "zanimljiva" sličnost uočena je između delova zapađnoindijske i zapadnoafričke faune.

Putem razmišljanja koje podržava raznovrstan niz činjenica, on dolazi do zaključka da je do raspodele života na kopnu, kakvu vidimo danas, došlo bez upliva značajnih promena u relativnom položaju kontinenata i mora. Ali, ako prihvatimo njegova gledišta, onda moramo da verujemo da su Azija i Afrika, Madagaskar i Afrika, Novi Zeland i Australija, Evropa i Amerika, u nekom ne suviše dalekom geološkom periodu bili spojeni, i da je more dubine do 2.000 metara bilo premošćeno; ali, moramo isto tako da smatramo hipotezu po kojoj umereni pojas Evrope i umereni pojas Amerike, Australije i Južne Amerike nisu nikad bili u kontaktu, osim preko Arktičkog i Antarktičkog kruga, i da kopna, koja danas razdvaja more više od 2.000 metara duboko, nisu nikad bila spojena, krajnje neopravdanom pretpostavkom kojoj se treba suprotstaviti svim dokazima koji nam stoje na raspolaganju. (!!) Mora se priznati da je g. Valas uspeo da objasni glavne odlike postojećeg rasporeda života a da ne premosti Atlantik ili Pacifik, osim preko polova, pa ipak ne mogu da se oduprem mišljenju da se neke od tih činjenica *možda lakše mogu objasniti ako dopustimo da je ranije postojala veza između obala Čilea i Polinezije i Velike Britanije i Floride,* ocrtana podvodnim plićacima koji se pružaju između njih. Nema ničeg što bi činilo tu direktnu vezu nemogućom, / *nema fizičkog razloga da se dno okeana ne izdigne sa bilo koje dubine.* Put kojim se pretpostavlja da su se pomešale/Zora Južne Amerike i Australije (prema antiatlantiđanskoj i antilemurijanskoj Valasovoj hipotezi) posut je gotovo nepremostivim preprekama, pa je očigledmo da iznenadna pojava nekolicine suptropskih američkih biljaka u našoj eocenskoj flori zahteva bolju vezu sa jugom nego stoje to današnje more, duboko 2.000 metara. (.. .) Sile neprekidno deluju *i nema razloga da uzdižuća sila koja počne da deluje u središtu okeana prestane da deluje dok se ne formira kontinent.* Te sile su delovale i izdigle iz mora, u relativno nedavnom geološkom vremenu, najviše planine na Zemlji. Sam g. Valas priznaje više puta da se morsko dno izdizalo i po 2.000 metara, a da su se ostrva dizala sa dubine od 6.000 metara, pa otud pretpostavka da su sile izdizanja ograničene moći meni izgleda "krajnje neopravdanom i kao nešto čemu se treba suprotstaviti svim dokazima koji nam stoje na raspolaganju".

(Tonjenje i izdizanje, Geološki magazin, jun 1881.)

Pacifički deo divovskog kontinenta Lemurije, koji je dr Karter Blejk *{Čarter Blake),* antropolog, krstio "Pacifikus" *(Pacificus).*

"Otac" engleske geologije, ser Čarls Lajel, u svojim pogledima na formiranje kontinenata bio je uniformista. On kaže:

> Profesori Unger *(Unger) (Die versunkene Insel Atlantis)* i Her *(Heer) {Flora Tertiaria Helvetice)* su na botaničkim osnovima dopustili *mogućnost postojanja kontinenta u Atlantiku tokom nekog dela perioda tercijara,* pošto ta mogućnost daje jedino verodostojno objašnjenje koje se može zamisliti u pogledu analogije miocenske flore centralne Evrope i postojeće flore istočne Amerike. Profesor Oliver, sa druge strane, pošto je pokazao koliko je američkih fosilnih tipova pronađenih u Evropi uobičajeno i u Japanu, naginje teoriji koju je prvi razvio dr Ejza Grej *{Asa Gray)* - da se migracija vrsta, koja je dovela do pojave istih tipova u istočnim državama Amerike i u miocenskoj flori Evrope, odigrala kada je postojala kopnena veza između Amerike i centralne Azije, između petnaeste i šesnaeste paralale geografske širine, odnosno južno od Beringovog moreuza, koja je sledila pravac Aleutskih ostrva. Tim putem su one *mogle* da prođu, u bilo kojoj epohi pre glacijalne - miocenu, pliocenu, i li pleistocenu do Amurlenda na istočnoj obali seveme Azije.
>
> *(Starost čoveka, str 492)*

Nepotrebne teškoće i komplikacije koje su se ovde stvorile kako bi se izbegla hipoteza o kontinentu Atlantidi, zaista su suviše očigledne da ih ne bismo primetili. *Kad bi postojali samo botanički dokazi,* skepsa bi bila napola opravdana, ali, u ovom slučaju, sve grane nauke konvergiraju jednoj tački. Nauka je upala u zablude i dopustila sebi veće greške nego što je ta da se dopusti mogućnost postojanja ova dva naša nevidljiva kontinenta. Ona je poricala čak i neporecivo, još od vremena matematičara Laplasa pa do danas, i to do pre samo nekoliko godina.^ Iza nas stoji autoritet profesora Hakslija kad

Kad je Hauard pred Londonskim kraljevskim društvom pročitao rad o prvim ozbiljnim istraživanjima aerolita, ženevski prirodnjak Pikte *{Pictet),* koji je tome prisustvovao, preneo je te činjenice, po povratku u Pariz, Francuskoj akademiji nauka. Ali, njega je smesta prekinuo Laplas, veliki astronom, koji je povikao: "Stanite! Čuli smo dovoljno takvih bajki i znamo sve o njima!", i tako je naterao Piktea da se oseća veoma majušnim. Loptaste munje je nauka priznala tek kad je Arago dokazao njihovo postojanje, kaže de Rosa *{de Rochat) {Nedefinisane sile,* str 4):

kažemo da nema *apriorne* neverovatnosti koja bi se suprotstavila mogućim dokazima koji podržavaju to verovanje (vidi napred). Ali, sada, kad su izneti NESUMNJIVI DOKAZI, da li će taj istaknuti naučnik priznati i posledice?

Dotičući taj problem na drugom jednom mestu *{Principi geologije,* str 12-13), ser Čarls Lajel nam kaže:

> Uvažavajući kosmogoniju egipatskih sveštenika, mi sakupljamo dosta informacija od pisaca grčkih sekti, pošto su one pozajmile gotovo sva svoja načela iz Egipta, a između ostalih, načelo o naizmeničnom uništenju i obnovi sveta *{kontinentalnim,* a ne kosmičkim katastrofama). Od Plutarha učimo daje to bila tema jedne od Orfejevih himni; Orfej je bio veoma čuven u slavnom dobu Grčke. On ju je doneo sa obala Nila, i u njegovim stihovima čak nalazimo, kao i u indijskim sistemima, određene periode vremena koji označavaju trajanje svakog narednog Sveta. Ponavljanje velikih katastrofa bilo je određeno sadašnjim periodom *Magnus Annus,* ili velike godine - ciklusa sastavljenog od revolucija Sunca, Meseca i planeta, koji se završava kad se one zajedno vrate u znak iz kojeg su, pretpostavlja se, u nekoj dalekoj epohi i pošle. Posebno iz Platonovog *Timeja* saznajemo *da su Egipćani verovali da se u svetu povremeno dešavaju opšti požari i potopi.* Sekta stoika usvojila je najpotpunije taj sistem katastrofa, čija uloga je da u određenim periodima uništava svet. Takvih katastrofa je, misle oni, bilo đve vrste - kataklizme, *ili uništenje vodom* i *ekpiroza, ili uništenje vatrom* (podmorski vulkani). Ođ Egipćana su oni preuzeli učenje o postepenom čovekovom srozavanju iz stanja nevinosti (urođene jednostavnosti prve podrase svake Korenske Rase). Pred kraj svake ere bogovi više ne mogu da trpe iskvarenost ljudi, pa im šalju potop (vidi degeneraciju u praksu čarobnjaštva i grubu animalnost Atlantiđana), a nakon te katastrofe, Astreja bi se ponovo spustila na Zemlju da obnovi Zlatno doba (Osvit nove Korenske Rase).

^Milll!

Astreja, boginja pravde, poslednja je, između svih bogova, koja, kako se priroveda, napušta Zemlju, i koju *Zevs ponovo uznosi na nebo.* Ali, čim Zevs sa Zemlje odnese Ganimeda (predmet/»o/z/epe.

Svi se sećaju dr Bujanove *(Bouillanđ)* nezgode na Medicinskoj akademiji, kada je izjavio daje Edisonov fonograf *"trik govorenja iz trbuha!"*

personifikovan), on odmah opet baca Astreju na Zemlju, *na koju ova naglavce pada.* Astreja je *Virgo,* sazvežde Zodijaka. Astronomski, ona ima veoma jasan smisao, onaj koji predstavlja ključ za okultno značenje. Ali, ona je neodvojiva od sazvežđa *Leo,* znaka koji joj prethodi, kao i od Plejada i njihovih sestara, Hijada, čiji je sjajni voda Aldebaran. Svi oni su povezani sa periodičnim obnovama Zemlje, što se tiče njenih kontinenata - čak i Ganimed, koji je u astronomiji Vodolija. Već je pokazano daje, geografski. Južni *Voljama* (ili figurativno i kosmološki, paklena oblast), a Sevemi Polje, geografski, prvi kontinent, dok je astronomski i metaforički to nebeski pol. Sa svojom zvezdom Sevemjačom na *nebu* on je Meru, ili sedište Brame, presto Jupitera, itd. Jer, u godinama za koje se kaže da su bogovi zaboravili Zemlju i da su se popeli na nebo, ekliptika je postala paralelna meridijanu, pa je izgledalo kao da se deo Zodijaka spustio sa Sevemog pola na sevemi horizont. Aldebaran je tada bio u konjunkciji sa Suncem, pošto je to bilo pre 40.000 godina, na toj velikoj proslavi koja obeležava *Magnus Annus,* o kojoj je govorio Plutarh. Od te godine (pre 40.000 godina) počelo je retrogradno kretanje ekvatora, a pre oko 31.000 godina Aldebaran je bio u konjunkciji sa tačkom prolećne ravnodnevice. Deo koji se pripisuje sazveždu 7a*urus* (Bik), čak i u hrišćanskom predanju, suviše je dobro poznat da bi ga trebalo ponavljati. Čuvena *Orfička himna* o velikim periodičnim kataklizmama otkriva čitavu ezoterijsku pozadinu tog događaja. Pluton (u jami) odnosi Euridiku, koju je ugrizla (polama) zmija. Potom je *Leo* - Lav pobeđen. Sad, kad je Lav *u jami,* odnosno ispod Južnog Pola, za njim dolazi *Virgo,* kao sledeći znak, a kad je njena glava, do stmka, z^poJ južnog horizonta - ona visi *naglavce.* Sa druge strane, Hijade su kiša, ili sazvežde *Potopa,* a *Aldebaran* (onaj koji sledi, ili *nasleđuje* Atlasove ćerke, Plejade) gleda naniže iz oka *Taurusa.* Od te tačke ekliptike su započeti proračuni novog ciklusa. Proučavalac takode mora da zapamti sledeće: kada se Ganimed *{Aquarius* - Vodolija) uzdigne na nebo (ili iznad horizonta Sevemog Pola), *Virgo* - Devica, ili Astreja, koja je *Venera-Lucifer,* silazi glavom naniže ispod horizonta Južnog Pola, ili jame, a *ta jama* ili pol, takode je Veliki Zmaj, ili Potop. Neka proučavalac upotrebi svoju intuiciju da poveže te činjenice; više se ne može reći.

Lajel komentariše:

> Ta povezanost između učenja o sukcesivnim katastrofama i ponovljenom kvarenju etičkog karaktera ljudske rase, bliža je i prirodnije nego što se na prvi pogled može zamisliti. Jer, u grubom stanju društva, narod sve velike nedaće smatra Božijom osudom zbog čovekove izopačenosti. (. . .) Na sličan način i u priči koju su Solonu ispričali egipatski sveštenici, o potonuću ostrva Atlantide ispod talasa okeana, nakon ponovljenih udara zemljotresa, mi vidimo da se to desilo *nakon Stoje Jupiter video moralnu izopačenost njenih stanovnika.*

Tačno; ali, zar to nije bilo zato što su inicijali saopštavali javnosti sve ezoterijske istine *pod maskom alegorija!* "Jupiter" je naprosto personifikacija onog nepromenljivog Kosmičkog Zakona koji zaustavlja sve silazne tendencije svake Korenske Rase, nakon što one dostignu zenit svoje slave.* Ukoliko ne smatramo jednostrano i dogmatski, kao prof. Džon Fiske,' daje *svaki* mit:

> (. . .) objašnjenje koje necivilizovan um daje nekoj prirodnoj pojavi; ne alegorija, ne ezoterički simbol, jer pokušaj da se u mitovima nadu tragovi neke prefinjene prvobitne nauke je traćenje dovitljivosti (!!) - već objašnjenje. Primitivni čovek nije imao duboku nauku koju bi preneo pomoću alegorije (Odakle to g. Fiske zna?),

Ciklički zakon Evolucije Rasa naučnicima je krajnje nepoželjan. Dovoljno je da se pomene činjenica o "prvobitnoj civilizaciji", pa da darvinisti pomahnitaju; jer, očigledno je da osnova za teoriju o majmunskom pretku postaje to nepouzdanija što se kultura i nauka pomeraju dalje u prošlost. Ali, kako kaže Žakolio:

> Šta god da je sadržaj tih predanja (potopljeni kontinenti, itd.), i gde god da je bilo mesto na kome se razvila neka civilizacija drevnija od Rima, Grčke, Egipta i Indije, *nema sumnje je daje ta civilizacija postojala* i izuzetno je važno za nauku da otkrije njene tragove, ma koliko da su oni slabi i varljivi.
>
> *(Histoire des Vierges; les peuples et les continents disparus, str. 15)*

Doneli je dokazao te činjenice na osnovu krajnje jasnih postavki, ali evolucionisti neće ni da čuju o tome. Civilizacija u *miocenu* kvari teoriju o "sveopštem kamenom dobu" i o *postepenom* usponu čoveka od animalnog stupnja! Pa ipak se bar Egipat suprotstavlja toj hipotezi. Što dalje gledamo u prošlost, u njemu nema vidljivog kamenog doba, ali je očigledna jedna sjajnija kultura *{Verb. Sap.).*

Mitovi i tvorci mitova, str. 21.

niti je on bio tako žalostan pedant da bi govorio u zagonetkama tamo gde bi otvoreno izražavanje pre poslužilo svrsi.

Usuđujemo se reći da je jezik/«fa7ato bio daleko "jasniji", a njihova filozofija nauke daleko razumljivija i celishodnija za fizičke i *duhovne* potrebe čoveka nego što su to terminologija i sistem koji je razradio učitelj g. Fiskea - Herbert Spenser. Kakvo je, međutim, "objašnjenje" tog "mita" koji daje ser Carls Lajel? Svakako, on ni na koji način ne toleriše ideju o njegovom "astronomskom" poreklu, kao što tvrde neki pisci.

Ta dva tumača su u potpunom raskoraku. Lajelovo rešenje je sledeće. Pošto on ne veruje u kataklizmičke promene, zato što ne postoje (?) nikakvi pouzdani istorijski podaci o tome, a i zato što je snažno sklon unformističkoj koncepciji geoloških promena," on pokušava da izvor "predanja" o Atlantidi nađe u sledećim stvarima:

(1) Varvarska plemena povezuju katastrofe sa osvetom Boga, za koga se pretpostavlja da na taj način kažnjava nemoralne rase.

(2) *Zato* je početak nove rase, logično, pun vrlina.

(3) Prvobitni izvor geološke osnove tog predanja bila je Azija - kontinent koji je podložan žestokim zemljotresima. Zato bi se preuveličane priče o tome mogle prenositi vekovima.

Žestoke manje kataklizme i kolosalni zemljotresi zabeleženi su u letopisima većine naroda - ako ne i svih. Uzdizanja i tonjenje kontinenata se neprekidno odvija. Čitava obala Južne Amerike se izdigla 3 do 5 metara i ponovo spustila za jedan sat. Haksli je pokazao da su Britanska ostrva četiri puta tonula ispod površine okeana, a potom se izdizala i bivala naseljena. Alpi, Himalaji i Kordiljeri su posledica nanosa koji su se slegali na dno mora, a potom su ih titanske sile izdigle do njihove današnje visine. Sahara je bila basen jednog miocenskog mora. U poslednjih pet do šest hiljada godina, obale Švedske, Danske i Norveške su se izdigle od 66 do 200 metara; u Škotskoj postoje izdignute plaže sa prostranim nanosima i stenovitim ostrvcima koje *nadvisuju* obalu koju su danas erodirali gladni talasi. Sever Evrope se još uvek diže iz mora, a Južna Amerika nam prikazuje fenomen izdignutih plaža dugačkih gotovo 1.600 kilometara, koje su sada na visini od 33 do 430 metara iznad nivoa mora. Sa druge strane, obala Grenlanda brzo tone, toliko brzo da Grenlandani neće da dižu gradnje na obali. Sve te pojave su izvesne. *Zašto se umesto tih postepenih pramena u nekim dalekim epohama nije mogla odigrati neka žestoka kataklizma?* Takve kataklizme se događaju *u manjim razmerama* čak i danas (npr. slučaj ostrva Simd sa 80.000 Maležana).

(4) Iako u Egiptu nema zemljotresa, on je svoje neznatno geološko znanje zasnovao na tim pričama o kataklizmama.

"Domišljato" objašnjenje, kao i sva te vrste. Ali, dokazati da nije tako je poslovično težak zadatak. Proučavaocima ezoterijske nauke, koji znaju iz kojih su izvora egipatski sveštenici zaista crpili znanje, nisu neophodne tako nategnute hipoteze. Štaviše, dok je maštoviti teoretičar uvek u stanju da pruži neko razumno rešenje problema za koji je, u jednoj grani nauke, izgleda neophodno postaviti hipotezu 0 periodičnim kataklizmičnim promenama na površini naše planete, nepristrasni kritičar, koji nije specijalista, uvideće ogromnu teškoću da se objasne *nagomilani* dokazi - naime, arheološki, etnološki, geološki, folklorni, botanički, pa čak i biološki - koji govore u prilog tome da su nekadašnji kontinenti danas potopljeni. Kad se svaka nauka bori za svoju teritoriju, gotovo se uvek gubi iz vida snaga nagomilanih dokaza u njihovoj ukupnosti.

U *Teozofu* (avgust 1880.) smo napisali:

> Dokazi ove tvrdnje su najstarija predanja raznih naroda odvojenih velikim razdaljinama - legende u Indiji, staroj Grčkoj, Madagaskaru, Sumatri, Javi i svim glavnim ostrvima Polinezije, kao i legende iz obe Amerike. Medu divljacima, a i u predanjima najbogatije literature na svetu - sanskritske literature u Indiji - postoji saglasnost u tome da je, eonima ranije, *u Pacifičicom olceanu postojao jedan veliki kontinent, koji je usled geološke kataklizme potonuo u more*^^ (Lemurija). I naše je čvrsto uverenje (...) da najveći broj, ako ne i sva ostrva od Malajskog arhipelaga do Polinezije, koja leže na dva suprotna kraja okeana i koja, otkad čovek pamti, nisu imala niti su mogla imati ikakvog dodira, pa čak nisu ni znala jedna za druge, ipak imaju predanje zajedničko svim tim ostrvima i ostrvcima: da su se njihove zemlje pružale daleko, daleko u okean, da su na svetu postojala samo dva ogromna kontinenta, jedan koji su naseljavali žuti, a drugi crni ljudi, i da ih je taj okean, po zapovesti bogova, kažnjavajući ih zbog njihovih neprekidnih sukoba, progutao oba. Uprkos geološkoj činjenici da su Novi Zeland, Sendvička i Uskršnja ostrva međusobno udaljena od 4.000 do

*

O mišljenju Žakolioa, nakon dugih putovanja polinežanskim ostrvima i o njegovim dokazima o nekadašnjoj velikoj kataklizmi u Pacifičkom okeanu, vidi njegov *Histoire des Vierges: Peuples et Continents disparus,* (str. 308).

5.000 kilometara i da među njima, kao i njihovim susednim ostrvima, na primer Markiskim, Sosajeti, Fidži, Tahiti, Samoa i drugim, prema svim svedočenjima, otkad su postala ostrva, budući da njihovi naseljenici nisu znali za kompas, nije bilo međusobne komunikacije do dolaska Evropljana - ipak sva ona smatraju da se njihova zemlja pružala daleko na zapad, sa azijske strane. Štaviše, sa veoma malim razlikama, sva ova ostrva govore dijalekte očigledno istog jezika i razumeju jedni druge bez mnogo teškoća, imaju ista religiozna verovanja i praznoverice, a i prilično slične običaje. Pošto je veoma malo polinežanskih ostrva bilo oktriveno pre XVIII veka, a sam Pacifik je Evropi bio nepoznat do Kolumbovog doba, i pošto ti ostrvljani nikad nisu prestali da ponavljaju ista stara predanja otkad su Evropljani prvi put stupili na njihove obale, izgledalo nam je logično da se zaključi kako je naša teorija bliža istini od bilo koje druge. "Slučajnosti bi moralo da se promeni ime i značenje ako bi sve to bila samo posledica slučajnosti."

Profesor Šmit, koji piše u odbranu hipoteze o nekadašnjoj Lemuriji, izjavljuje:

Veliki niz geografskih činjenica i činjenica živog sveta objašnjiv je jedino teorijom o postojanju *nQk^a.dd&n]Qg Južnog Kontinenta čiji je ostatak Australija* (. . .) (raspodela vrsta) ukazuje na nestalu zemlju na jugu gde se možda takođe može *potražiti dom predaka makija sa Madagaskara.*

Gospodin A. R. Valas, u svom *Malajskom arhipelagu,* dolazi do sledećeg zaključka, nakon što je pretresao masu dokaza koji su mu bili pri ruci:

Zaključak koji moramo izvući iz tih činjenica jeste da čitav niz ostrva istočno iznad Bornea i Sumatre u suštini predstavlja deo *nekadašnjeg Australijskog ili Pacifičkog kontinenta* (. . .) Taj kontinent mora da se rastočio pre nego što se krajnji jugoistočni deo Azije izdigao iznad voda okeana, jer je poznato da je veliki deo kopna Bornea i Jave geološki relativno skorašnja formacija.

'^ *Doktrina o nasleđu i darvinizam,* str. 236 (vidi takođe i dugu raspravu o tom predmetu, str. 231-237).

Prema Hekelu:

> Istočna Azija nije bila prva kolevka ljudske rase, već *Lemurija, jedan kontinent koji je ležao na jugu Azije i koji je kasnije potonuo ispod površine Indijskog okeana.*
>
> *(Pedigre čoveka, engleski prevod, str. 73)*

U određenom smislu Hekel je u pravu, što se tiče toga daje Lemurija "kolevka ljudske rase". Taj kontinent ye *bio* dom *prve fizičke* Ljudske Loze - kasnije Treće Rase Ljudi. Pre te epohe Rase su bile mnogo manje čvrste i fiziološki potpuno drugačije (po Hekelu se Lemurija protezala od *ostrva Sunda do Afrike i Madagaskara* i, istočno, *do gornje Indije).*

Profesor Rutimejer *{Riltimeyer),* istaknuti paleontolog, pita:

> Zar zaključak da su gotovo isključivo travojedi i insektojedi torbari, lenjivci, oklopnici, mravojedi i nojevi jednom imali stvarnu tačku spajanja *na jednom južnom kontinentu čije ostatke mora da predstavlja današnja flora Ognjene zemlje i Australije* - zar taj zaključak stvara teškoće u trenutku kad od fosilnih ostataka Her restaurira izgled drevnih šuma Špicbergena?
>
> *(Citirano u Smitovoj knjizi Učenje oporeklu i darvinizam, str. 237)*

Pošto smo se u celini bavili širokim naučnim pogledima na ta dva pitanja, možda će se problematika ugodno skratiti ako sumiramo izrazitije izolovane činjenice koje govore u prilog toj flindamentalnoj tvrdnji ezoterijskih etnologa - o stvarnosti Atlantide. Lemurija je toliko široko prihvaćena daje dalja priča o toj temi suvišna. Ali, što se tiče Atlantide, otkriveno je sledeće:

(1) Miocenska flora Evrope pokazuje brojne i izrazite analogije sa florom Sjedinjenih Država. U šumama Virdžinije i Floride nalaze se magnolije, *Spathodea campaulata,* zimzelani hrastovi, platani, itd., itd., itd., koji u detaljima odgovaraju evropskoj flori iz tercijara. Kako je ta migracija izvedena ako isključimo teoriju da je jedan Atlantski kontinent premošćivao okean između Amerike i Evrope? Predloženo "objašnjenje" koje kaže da se taj prelazak odigrao preko Azije i Aleutskih ostrva je naprosto nepodesna teorija, kojoj smeta činjenica što se veliki broj tih *biljaka pojavljuje jedino* ISTOČNO od *Ste-*

novitih planina. To takođe negira i ideju o transpacifičkoj migraciji. One su sada zamenjene evropskim kontinentom i ostrvima na severu.

(2) Lobanje koje su iskopane na obalama Dunava i Rajne *izrazito su slične lobanjama sa Kariba i lobanjama starih Peruanaca* (Litre). Iskopani su spomenici u Centralnoj Americi, *ko'jipredstavljaju nesumnjivo crnačke glave i lica.* Kako objasniti te činjenice osim hipotezom o Atlantidi? Ono što je danas severozapadna Afrika, nekad je bilo povezano sa Atlantidom mrežom ostrva, od kojih je danas malo preostalo.

(3) Prema Fararu *(Farrar) (Familije govora) "izolovani* jezik" Baskijaca nije srodan drugim evropskim jezicima," ali je srodan *"urođeničkim jezicima velikog suprotnog kontinenta* (Amerike) / *samo njima"".* Profesor Broka je istog mišljenja.

Paleolitski evropski čovek miocena i pliocena bio je čisti Atlantidanin, kao što smo već rekli. Baskijci su, naravno, iz mnogo kasnijeg perioda, ali njihove srodnosti, kao stoje ovde pokazano, dokazuju njihovo izvorno poreklo od njihovih dalekih predaka. "Tajanstvenu" srodnost između njihovog jezika i jezika dravidskih rasa Indije razumeće oni koji su pratili našu skicu formiranja i pomeranja kontinenata.

(4) *Kamenje koje je iskopano na Kanarskim ostrvima ima izvajane simbole slične onima koji su nađeni na obali Gornjeg jezera.* Bertoleta *(Berthollet) je* takav dokaz naveo da bi postulirao jedinstvo rase ranih ljudi na Kanarskim ostrvima i u Americi (vidi Bendžamin, *Atlantska ostrva,* str. 130).

Guanči sa Kanarskih osrva su direktni linearni potomci Atlantidana. Ta činjenica će objasniti *visok stas o* kome svedoče njihovi stari skeleti, kao i skeleti njihovih evropskih savremenika, kromanjonskih paleolitskih ljudi.

Za više činjenica koje se tiču *izolovanosti* Baskijaca u Evropi i njihovih etnoloških odnosa, vidi Žoli, *Covekpre metala* (str 316). B. Dejvis je raspoložen da prizna, na osnovu jednog ispitivanja lobaja *Guanča sa Kanarskih ostrva i savremenih Baskijaca,* da oba tipa pripadaju jednoj rasi koja je odgovarala *onim drevnim ostrvima čiji su Kanari ostatak.!!* To je, zaista, korak napred. I de Kvatrfaž i Harni *(Hamy)* pripisuju kromanjonskog čoveka iz Južne Francuske i *Guanče jednom* tipu - što je predlog koji uključuje i određene posledice koje oba ta pisca možda ne bi dalje pratili.

(5) Svaki ikusni mornar mora samo da zaplovi preko neizmernog okeana prema *Kanarskim ostrvima,* pa da se zapita kada ili kako je nastala ta grupa vulkanskih i stenovitih ostrva, okružena sa svih strana ogromnim vodenim prostorom. Takva česta pitanja dovela su najzad do ekspedicije čuvenog Leopolda fon Buha *(Leopold von Buch),* koja se odigrala u prvoj četvrtini ovog (XIX) veka. Neki geolozi su smatrali da su se ta vulkanska ostrva podigla pravo sa dna okeana, čija dubina u njihovoj neposrednoj okolini varira od 2.000 do 9.000 metara. Drugi su bili skloni da u toj grupi, uključujući i Maderu, Azore i ostrva Kapo Verde - vide ostatke jednog divovskog, ali potopljenog kontinenta koji je nekad spajao Afriku sa Amerikom. Oni su podržali ovu hipotezu masom dokaza u njenu korist, koje su crpili iz drevnih "mitova". Maglovite "praznoverice", kao što je vilinska Platonova Atlantida, *Vrt Hesperida,* Atlas koji nosi svet na svojim plećima - svi ti mitovi koji su povezani sa vrhom Tenerife, nisu dobro prošli kod skeptične nauke. Identičnost životinjskih i biljnih vrsta - koja pokazuje ili prethodnu povezanost između Amerike i preostale grupe tih ostrva (hipoteza da su ih iz Novog u Stari svet doneli talasi je suviše besmislena da bi se dugo održala) - izazvala je ozbiljnija razmatranja. Ali, tek sasvim nedavno, nakon stoje Donelijeva knjiga već nekoliko godina bila u prodaji, ta teorija je stekla veće šanse da postane prihvaćena činjenica. *Danas je dokazano da fosili koji su nađeni na Istočnoj obali Južne Amerike pripadaju formacijama iz doba jure i da su gotovo identični sa fosilima izjure zapadne Evrope i severne Afrike. Geološka struktura obeju obala je takode gotovo identična,* a sličnost između manjih morskih životinja koje borave u plićim vodama Južne Amerike, zapadne Afrike i južne Evrope je takode veoma velika. Sve te činjenice će prirodnjake sigurno dovesti do zaključka da je u dalekim praistorijskim dobima postojao kontinent koji se pružao od obala Venecuele, preko Atlantskog okeana, do Kanarskih ostrva i severne Afrike, i od Njufaundlenda gotovo do obale Francuske.

(6) Velika sličnost između fosila iz jure Južne Amerike, severne Afrike i zapadne Evrope sama po sebi je izuzetna činjenica i ne dopušta drugo objašnjenje osim daje okean bio premošćen Atlantidom. Ali zašto takode postoji *tako upadljiva sličnost između faune* (životinjskog sveta) - danas - *izolovanih atlantskih ostrva?* Zašto primer-

ci *brazilske faune* koje je iskopao ser C. Vajvil Tompson (C. *Wyville Thompson)* liče na one iz *zapadne Evrope!* Zašto postoji sličnost između mnogih životinjskih grupa *zapadne Afrike* i *zapadne Indije!** I opet:

> Kad se uporede životinje i biljke Starog i Novog sveta, *može nas zapanjiti jedino njihova identičnost;* sve, gotovo sve, pripadaju istim rodovima, dok su čak i mnoge vrste zajedničke obema kontinentima (...) što ukazuje da su se širile *iz zajedničkog centra* (Atlantide).
>
> *(Vestminsterska revija, januar 1872.)*

Konj je, po nauci, potekao iz Amerike. Bar ga velika količina nekad "nedostajućih karika" povezuje sa nižim oblicima koji su iskopani iz američkih slojeva. *Kako je konj prešao u Evropu i Aziju ako nikakvo kopno nije premošćivalo okeanske međuprostore?* Ili, ako se tvrdi daje konj nastao u Novom Svetu, kako su takvi oblici kao stoje hiparion, itd., došli u Ameriku u prvom slučaju hipoteze o migraciji?

I opet:

> Bifon je (...) *primetio ponavljanje afričke i američke faune;* tako je, na primer, *lama* mlada i slaba *kopija kamile, a puma* Novog *Sveta predstavljala lava* Starog Sveta.
>
> *(Smit, Učenje o poreklu i darvinizam, str. 225)*

(7) Naredni citat slaže se uz br. (2), ali je njegov značaj toliki, a njegov pisac takav autoritet, da on sam zaslužuje posebno mesto:

> Što se *tiče primitivnih dolikocefalnih stanovnika Amerike,* ja uvodim još smeliju hipotezu, naime, da su oni *blisko srodni Guančima sa Kanarskih ostrva i atlantskim narodima Afrike,* Maorima, Tuarezima, Koptima, koje Latam naziva jednim imenom Egipto--Atlantidi. Mi *nalazimo jedan te isti oblik lobanje na Kanarskim ostrvima, ispred afričke obale, i na Karipskim ostrvima, na suprotnoj obali koja gleda na Afriku.* Boja kože na obe strane Atlantika kod tih naroda je crvenkasto-braon.
>
> *(Profesor Recijus, Smitsonian Report, 1859., str. 266)*

* Pod *zapadnom Indijom* autorka podrazumeva Karipska ostrva. (nap. ured.)

Ako su, dakle, Baskijci i pećinski kromanjonci iste rase kao Guanči sa Kanara, sledi da su oni takode srodni američkim domorocima To je jedinstveni zaključak nezavisnih istraživanja Recijusa, Virhova i de Kvatrfaža. *Atlantska srodnost* tih tipova postaje očigledna.

(8) Sondiranja mora koje su preduzeli engleski brodovi "Čelendžer" i "Delfin" utvrdila su činjenicu da se ogromno uzdignuće, *dugo oko 4.200 kilometara,* pruža naviše iz bezdanih dubina Atlantika, i da se proteže od tačke blizu Britanskih ostrva na jugu, kruži oko Kapo Verdea i nastavlja pravcem jugoistoka ka obali zapadne Afrike. To uzdignuće je *visoko u prošeku 3.000 metara* i diže se iznad talasa na Azorskim ostrvima, Asensionu i drugim mestima. U okeanskim dubinama u okolini tog izdignuća su otkriveni grebeni nekad masivnog kopna (vidi istraživanja američkog broda "Delfin" i druga).

> Te *nejednakosti,planine i doline* na njenoj površini, *nikad ne bi mogle nastati ni po kakvom poznatom zakonu taloženja sedimenata, ni podmorskim izdizanjem,* već, naprotiv, mora da su ih uobličili činioci koji deluju iznad površine vode.
>
> *(Scientific American, 28. jul 1877.)*

Najverovatnije je da su ti delovi kopna ranije povezivali Atlantidu sa Južnom Amerikom, negde iznad ušća Amazona, a sa Afrikom blizu Kapo Verdea, dok nije neverovatno daje sličan spoj postojao i sa Spanijom, kao što je tvrdio Doneli (vidi njegovu mapu, *Atlantida,* str. 47, englesko izdanje 1884., iako on govori samo o delu *stvarnog* kontinenta). Da lije spoj sa Spanijom postojao ili ne, nije bitno, pošto je činjenica da je (ono što je danas) zapadna Afrika - pre izdizanja Sahare i proboja gibraltarskog spoja - bila produžetak Španije. Shodno tome, nije teško objasniti kako je došlo do migracije evropske faune, itd.

Dovoljno je bilo rečeno iz čisto *naučne perspektive,* pa nije potrebno da dalje nagomilavamo svedočanstva, uzimajući u obzir način na koji je taj predmet sada razvijen sledeći *ezoterijsko znanje.* Umesto zaključka, kao sjajna ilustracija mišljenja okultista, koji strpljivo čekaju osvit narednog dana, mogu da posluže reci jednog od najintuitivnijih savremenih pisaca:

Mi tek počinjemo da shvatamo prošlost; pre sto godina svet nije znao ništa o Pompeji i Herkulanumu, ništa o jezičkoj sponi koja povezuje indoevropske narode, ništa o značenju velike mase natpisa na grobovima i hramovima Egipta, ništa o značenju klinastih vavilonjanskih natpisa, ništa o čudesnim civilizacijama koje su bile otkrivene u ostacima Jukatana u Meksiku i Peruu. Mi smo na pragu naučnih istraživanja koja napreduju divovskim koracima. Ko može reći da kroz sto godina najveći muzeji sveta možda neće biti ukrašeni draguljima, statuama, oružjem i oruđem sa Atlantide, a da svetske biblioteke neće čuvati prevode njihovih zapisa, što će baciti novu svetlost na istoriju ljudske rase i sve velike probleme koji zbunjuju današnje mislioce.

A sada, da zaključimo.

Bavili smo se drevnim zapisima naroda, učenjem o hronološkim i psihičkim ciklusima čiji su ti zapisi opipljiv dokaz, i mnogim drugim temama koje možda, na prvi pogled, izgledaju kao da im u ovom delu nije mesto.

Ali, one su uistinu neophodne. Kad imamo posla sa tajnim analima i predanjima tako mnogo naroda, čije samo postojanje nije nikad bilo potvrđeno, osim posrednog zaključivanja, kad saopštavamo verovanja i filozofije rasa koje su više nego *praistorijske,* nije baš lako raditi sa takvim materijalom kao što bi to bio slučaj daje u pitanju samo filozofija jedne posebne rase i njena evolucija. Tajna Doktrina je zajednička svojina nebrojenih miliona ljudi koji su rođeni u raznim klimatskim uslovima, u vremenima sa kojima istorija odbija da ima ikakva posla, a čijim se ezoterijskim učenjima pripisuje starost koja se ne slaže sa teorijama geologije i antropologije. Rođenje i evolucija Svete Nauke Prošlosti je izgubljena u tami Vremena, a čak i ono stoje istorijsko, tj. ono stoje nađeno razbacano tu i tamo u klasičnoj antičkoj literaturi, savremena kritika gotovo u svim slučajevima pripisuje nekorišćenju metoda posmatranja kod drevnih pisaca, ili praznovericama rođenim iz neznanja prošlosti. Zato je nemoguće

Doneli, *Atlantida, pretpotopski svet,* str. 480.

da 0 tom predmetu govorimo kao što govorimo o evoluciji neke veštine ili nauke kod nekog dobro poznatog istorijskog naroda. Jedino kad pred čitaoca iznesemo obilje dokaza koji nastoje da pokažu da su u svakom dobu, u svim stanjima civilizacije i znanja, obrazovane klase svih naroda manje ili više ponavljale jedan identičan sistem i njegova osnovna predanja - možemo ga navesti da vidi da je tako mnogo tokova iste vode moralo imati zajednički izvor iz koga je poteklo. Koji je to izvor bio? Ako se kaže da budući događaji unapred bacaju svoju senku, ni prošlost ne može a da ne ostavi svoje tragove za sobom. Dakle, pomoću senki drevne Prošlosti i njenih fantastičnih silueta na spoljašnjem platnu svih religija i filozofija mi možemo, najzad, ispitujući ih kako se krećemo napred, naći trag onom telu koje ih je proizvelo. Mora biti zrnca istine i činjenice u onome što su svi narodi antike prihvatili i učinili osnovom svojih religija i svojih verovanja. Štaviše, kako kaže Haliberton *(Haliburton):*

> Čujte jednu stranu i bićete u tami, čujte obe strane i sve će biti jasno.

Javnost je dosad imala pristup samo jednoj strani i čula samo nju - tačnije, dva jednostrana pogleda dve dijametralno suprotne klase ljudi, čije se prvobitne pretpostavke ili odgovarajuće premise znatno razlikuju, ali čiji su konačni zaključci isti - nauke i teologije. A sad naši čitaoci imaju priliku da čuju i drugo svedočenje, svedočenje branilaca, i da uvide prirodu naših argumenata.

Kad bi se javnost prepustila svojim starim stavovima - naime, sa jedne strane, da su okultizam, magija, stare legende, itd., sve bile posledica neznanja i praznoverica, a sa druge strane, daje sve što skreće sa pravovemog koloseka delo đavola, kakav bi bio rezlutat toga? Drugim recima, da se u poslednjih nekoliko godina nije pojavila teozofska i mistička literatura, ovo delo bi imalo slabe šanse da se razmotri nepristrasno. Ono bi bilo proglašeno - a mnogi će ga svejedno i proglasiti - bajkom izatkanom od nejasnih pitanja, posađenom i utemeljenom u vazduhu, mehurima od sapunice koji pucaju pri najmanjem dodiru ozbiljnog razmišljanja, *bez* ikakvog osnova na koji se može osloniti. Čak ni *"drevni praznoverni* i *lakoverni* klasici" nijednom rečju se ne pozivaju na to učenje u jasnim i nedvosmislenim

terminima, a sami simboli ne uspevaju da daju nagoveštaj postojanja takvog jednog sistema. Tako bi glasila osuda svih. Ali, kad se neporecivo dokaže da polaganje prava savremenih azijskih naroda na Tajnu Nauku i jednu ezoterijsku istoriju svetu ima svoje osnove; da, iako dosad nepoznata masama i suviše tajanstvena da bi se o njoj ikad saznalo (jer mase nikad nisu imale ključ za pravo razumevanje obilja nagoveštaja koje su dali drevni klasici), to ipak nije bajka, već stvarnost - onda će ovo delo postati pionir u nizu još mnogih sličnih dela. Tvrdnja da su se čak i ključevi koje su dosad otkrili neki veliki učenjaci pokazali kao suviše zarđali da bi se upotrebili, i da su oni bili samo nemi svedoci toga da zaista postoji tajna iza vela, koja je nedostižna bez nekog novog ključa - rođena je iz suviše mnogo dokaza da bi se lako odbacila. Primer koji ovo ilustruje možemo dati iz istorije masonstva.

U frazi *"Franc-magonnerie Occulte* ", ispravno ili pogrešno, Ragon, slavni i učeni belgijski mason, grdi engleske masone zato što su *materijalizovali* i obeščastili masoneriju, nekad zasnovanu na drevnim Misterij ama, tako što su usled pogrešne predstave o poreklu te veštine usvojili ime *slobodno zidarstvo* i *slobodni zidari.* Ta greška, kaže on, potiče od onih koji povezuju masonstvo *sa gradnjom Solomonovog hrama* i smatraju da ono potiče odatle. Ragon se izruguje toj predstavi i kaže:

> *Franc Mason* (koji nije *magon libre* ili *slobodni zidar)* zna dobro da kod dobijanja te titule nije bila u pitanju *izgradnja nekog zida,* već *inicijacija u drevne Misterije* skrivene pod imenom *Francomagonnerie* (Slobodno zidarstvo); daje njegov rad bio samo nastavak ili obnova drevnih misterija, i daje on postao *zidar* na način na koji su to postali *Apolon* ili Amfion. I zar mi ne znamo da su drevni *inicirani* pesnici, kad su govorili o *zidanju nekog grada,* pod tim mislili na *osnivanje jednog učenjal* Tako su se *Neptun,* bog rezonovanja, i *Apolon,* bog *skrivenih* stvari, predstavili kao zidari pred Laomedontom, Prijamovim ocem, da bi mu pomogli da sazida grad Troju - to će reći, da uspostavi trojansku religiju.
>
> *(Ortodoksna masonerija, str 44)*

Takvih *uvijenih* iskaza sa dvostrukim značenjem kod klasičnih antičkih pisaca ima u izobilju. Zato, kad bi pokušalo da se dokaže kako je, na primer, Laomedont bio osnivač jedne grane arhajskih

misterija u kojima je za zemaljsko vezana duša (četvrti princip) bila personifikovana Menelajevom nevemom ženom (lepom Helenom), da Ragon nije došao da potvrdi to što smo rekli, mogli bi nam prigovoriti da nijedan klasični pisac ne govori o tome, i da Homer priča kako Laomedont gradi *grad,* a ne *ezoterijsko obožavanje* ili MISTERIJE! A koliko je danas ostalo onih koji, izuzev nekoliko *Inicijala,* razumeju jezik i ispravno značenje takvih simboličkih izraza?

Ali, nakon što smo ukazali na puno pogrešno shvaćenih simbola koji se odnose na našu tezu, i dalje ostaje da se prevaziđu brojne teškoće. Najvažnija od takvih teškoća je problem hronologije. Ali, tu nema pomoći.

U procepu između teološke hronologije i hronologije geologa, a uz podršku samo onih materijalističkih antropologa koji čoveku i prirodi pripisuju starost koja odgovara jedino njihovim sopstvenim teorijama - staje autorka ovog dela mogla da učini osim ovog stoje već učinjeno. Naime, pošto teologija smešta Potop u 2.448. godinu pre nove ere, a Stvaranje Sveta pre samo 5.890 godina, i pošto su tačna istraživanja metodima *egzaktne* nauke navela geologe i fizičare da pripišu našoj planeti, sa očvrslom korom, starost između 10 miliona i milijardu godina^^ *{beznačajna* razlika, zaista!), a antropologe da svoje razlike u mišljenju u pogledu pojave čoveka svrstaju u dijapazon od 25.000 do 500.000 godina - šta mogu da urade proučavanja okultne doktrine osim da istupe i smelo predstave svetu ezoterijska izračunavanja?

Ali, da bismo to uradili, potrebna je potvrda makar nekoliko "istorijskih" dokaza, iako svi znaju vrednost takozvanih "istorijskih dokaza". Jer, profanoj istoriji može da ne bude bitno da li se čovek pojavio na Zemlji pre 18.000 ili pre 18.000.000 godina, zato što se ona pojavila jedva dve hiljade godina pre nove ere i još od tada se bespomoćno rve sa sukobima i metežom protivrečnih mišljenja koja je okružuju, a koja se međusobno poništavaju. Međutim, imajući u vidu poštovanje koje je prosečni čitalac razvio prema egzaktnoj nauci, čak bi i ta kratka *Prošlost* ostala besmislena ukoliko ezoterijska učenja ne potvrde i ne podrže na licu mesta - *kad god je to moguće* - pozivanje na istorijska imena iz tzv. *istorijskog* perioda. To je jedini

[15] Vidi ser V. Tomsona i g. Hakslija.

vodič koji se može dati početniku pre nego što mu se dozvoli da zađe u (njemu) nepoznate, krivudave hodnike tog mračnog lavirinta zvanog praistorijsko doba. Toj neophodnosti se izašlo u susret. Ostaje jedino da se nadamo kako autorka ove knjige, usled želje koja ju je vodila, naime, da stalno iznosi antičke i savremene dokaze kao potvrdu arhajske i sasvim neistorijske Prošlosti, neće na sebe navući optužbu da je žalosno pomešala, bez reda i metoda, razne i široko razdvojene periode istorije i predanja. Ali, literarni oblik i metod morali su se žrtvovati radi veće jasnoće opšteg izlaganja.

Da bi postigla postavljeni zadatak, autorka ove knjige je morala da pribegne prilično neobičnim sredstvima ~ da podeli svaki tom ove knjige na tri dela, od kojih prvi predstavlja *konsekutivnu,* iako veoma fragmentarnu, istoriju kosmogonije i evolucije Čoveka na ovoj planeti. Ali, ta dva toma je trebalo da posluže samo kao PROLOG, da pripreme čitaočev um za one koji će doći. Raspravljajući o Kosmogoniji, a potom o Antropogenezi čovečanstva, bilo je neophodno da se pokaže da nijedna religija, počev od onih najranijih, nikad nije bila zasnovana na mašti, kao što nijedna nije bila predmet nekog specijalnog otkrivenja, i daje jedino dogma uvek ubijala prvobitnu istinu. Najzad, da nijedno učenje koje su stvorili ljudi, nijedna vera, ma koliko da su je učinili svetim običaji i starina, ne može po svetosti da se poredi sa religijom Prirode. Ključ Mudrosti koji otključava masivna vrata što vode ka tajni najskrivenijih svetilišta može se naći sakriven jedino u njenim grudima, a te grudi su u zemljama na koje je ukazao veliki vidovnjak prošlog (XVIII) veka, Emanuel Svedenborg. Tu leži srce prirode, onaj oltar sa koga su potekle prve rase prvobitnog Čovečanstva i koji je *halevka fizičkog* čoveka.

Tamo su nastali i prvi grubi oblici verovanja i načela arhajskih, najranijih Rasa, koji se nalaze u njihovim dosad skrivenim zapisima Svetih spisa. Ali, naša objašnjenja nipošto nisu potpuna, niti pretenduju da iznesu čitav njihov tekst, ili da se čitaju sa više od tri ili četiri ključa sedmostrukog ezoterijskog tumačenja; pa čak je i to urađeno samo delimično. Ova dva toma predstavljaju samo delo jednog pionira koji se probio u skoro neprohodni šiprag devičanskih šuma Zemlje Okultnog. Počelo se sa obaranjem i iskorenjivanjem smrtonosno otrovnog drveća praznoverica, predrasuda i uobraženog neznanja, tako da bi ova dva toma za proučavaoca trebalo da predstavljaju pogodan

uvod u Tom I I I i Tom IV. Dok se smeće ovog doba ne očisti iz umova teozofa kojima je ova Imjiga posvećena, ne može se razumeti praktičnije učenje koje sadrži Treći tom. Shodno tome, da li će ta dva poslednja toma ikad biti objavljena, iako su *gotovo* dovršena, u potpunosti zavisi od prijema na koji će Prvi i Drugi tom ovog dela naići kod teozofa i mistika.

Satydt Ndsti paro dharmah.

NEMA RELIGIJE IZNAD ISTINE.

BELESKA O PISCU

HELENA PETROVNA BLAVACKA, neuporedivi mistik XIX veka, rođena je u Rusiji, u gradu Jekaterinoslavu, negde oko ponoći između 11. i 12. avgusta 1831. godine. Mereno po uvaženim standardima, ona je bila plemićkog roda; njen otac bio je direktni potomak grofa Hahna od Meklenburga, a mati joj je poticala od Andreja Fadejeva, prvog savetnika na carskom dvoru, i princeze Helene Dolgorukove; istražujući njen rodoslov do tančina, saznajemo daje Blavacka bila i potomak velikog vojvode Rurika, prvog zvaničnog vladara Rusije.

U skladu sa svojim staleškim položajem, Helena Petrovna je dobila temeljito i svestrano obrazovanje, ali je, isto tako, već u ranoj dobi ispoljila talente za mnoge stvari. Između ostalog, bila je toliko muzički nadarena daje gotovo virtuozno svirala klavir još od malih nogu. Imala je koncertne nastupe širom Evrope i svi su joj predviđali veliku muzičku karijeru. Međutim, zvezde su joj namenile drugu sudbinu.

Po udaji, 1849. godine, za N. V. Blavackog, državnog savetnika i viceguvemera Jerevana, Helena Petrovna krenula je na putovanja po Turskoj, Egiptu, Grčkoj, Francuskoj i drugim zemljama. Godine

1850. srela je jednog koptskog adepta i tad se nešto pokrenulo u njenom duhovnom svetu. Zatim, otprilike 1851. godine, u Londonu je susrela Mahatmu Morija, docnije nadaleko poznatog kao Učitelj M. Ovaj značajan susret bio je prelomni trenutak u životu Madam Blavacke, jer je Učitelj M. uočio kod nje veliki duhovni potencijal i uspeo da ga, takoreći, ustroji i da mu pravac delovanja. Sve ostalo što se potom dešavalo u životu Madam Blavacke, a što su danas znameniti događaji u duhovnoj istoriji sveta, temelji se na ovom susretu.

Blavacka je, posle toga, nastavila sa putovanjima, tako da je, u periodu od 1851. do 1858. godine, proputovala Kanadu, SAD, Meksiko, Južnu Ameriku, Javu, Indiju, Tibet i druge zemlje, gde je bila inicirana u razna tajna društva i duhovne zajednice. Isto se dešavalo i u periodu od 1863. do 1866. godine, kada je putovala Kavkazom, obalom Crnog Mora, zatim Italijom i - kakvog li kurioziteta! ~ ubogom kneževinom Srbijom, koja je u to vreme bila, kao stoje i danas, minoran politički faktor i jedva nešto više od puke etničke zajednice, ali zato prebogata zaboravljenim duhovnim predanjima i magijskim praksama.

Možda najznačajnije putovanje koje je Helena Petrovna preduzela bio je ponovni put na Tibet, 1868. godine, na koji je išla zajedno sa Učiteljem M-om. Tada je dobila ključeve tajnog znanja.

U Kairu, 1871. godine, Madam Blavacka je pokušala da osnuje spiritističko društvo, ali taj poduhvat nije uspeo.

Oktobra meseca 1874. godine, u Vermontu, SAD, upoznala je pukovnika Henrija S. Olkota, a nedugo iza toga i Viljema K. Džadža. Naredne godine, 1875., Madam Blavacka i pukovnik Olkot osnivaju Teozofsko društvo, ne kao novu religiju, već kao poseban način posmatranja Boga i sveta, a osnovni moto Društva postao je: "Nema religije iznad istine." •••-

Godine 1876. pojavljuje se prvo značajno delo Madam Blavacke -*Razotkrivena Izida,* a zatim, nešto više od decenije kasnije, izlaze, po ocenama znalaca, tri njena najznačajnija spisa - na prvom mestu *Tajna doktrina* (.1888), a zatim *Glas tišine i Ključ teozofije* (1889).

INDEKS

Aam, (I)* 818. 818**
Aanroo, (I) 270, 288, 818, 818; (II) 453
Ab, (II) 767
Aba, rabin, (II) 756, 757, 760, 853
Ababel, (II) 747
Abba, (I) 422
Abah, (I) 468; (II) 66
abajan, (II) 491
Abakus, (I) 429
Abardinel, (I) 552
Abd,Alatif, (11)438, 439
Abdi, (II) 729
Abđajoni, (I) 442
Abe, (II) 905
Abelo, (II) 477
Abenepije, (I) 430
Abhutarađasasi, (II) 109
Abi, (II) 221
Abidos, (I) 123, 279, 456, 520, 819; (II) 445, 562
Abimanin (v. i Agni Abhimani), (1)430
Abraksas, (I) 415, 415; (II) 554, 573, 574, 655, 684
Abraham (v. i Abram), (II) 51, 94, 170
Abrajanti, (II) 667
Abram (Avram) (v. i Abraham), (I) 27, 40, 378, 406, 446, 397, 399, 502, 524, 558, 687, 698, 698: (II) 51. 94. 213. 461. 550. 572,615,618,651
Abrasaks, (II) 261
Ab Soo, (I) 607
Abul-Feda, (II) 257, 444
Ačit, (I) 106
Ačjuta, (I) 64, 64, 645; (II) 59, 59
Ad, (I) 258
Adaimant, (II) 925
Adam, (I) 27, 39, 124, 155,176, 178. 187, 292, 299, 360, 379, 380, 381, 382, 418, 446, 480, 481, 529, 530, 534, 539, 544, 737, 755; (II) 9,10, 11, 12,13, 14, 17, 54, 54, 55, 58, 58, 77, 87,96,100,100,106,116,122, 124, 137, 137, 146, 152, 152, 153, 154, 156, 157, 164, 164, 165, 168, 176, 180, 183, 184, 198, 207, 212, 213, 214, 220,

* Rimski brojevi I i II u zagradama označavaju Tom I ili Tom I I. (nap. ured.)
** Podvučen broj strane označava da se odrednica nalazi u fusnoti, (nap. ured.)

236, 246, 247, 263, 286, 298, 306, 319, 323, 327, 327, 332, 332, 339, 347, 377, 382, 398, 431, 444, 463, 465, 469, 470, 475, 476, 477, 480, 481, 496, 497, 515, 547, 549, 550, 552, 553, 554, 565, 566, 568, 568, 593, 598, 602, 604, 609, 610, 619, 620, 622, 644, 645. 651. 652, 739, 780, 792, 798, 816, 821, 837, 847, 854, 858
Adamas, (II) 12, 554
Adam Kadmon, (I) 107,147,148, 148, 187, 230, 266, 267, 267, 291, 292, 298, 396, 418, 422, 465, 509, 512, 513, 515, 515, 517, 520, 528, 537, 751; (H) 10, 12, 33, 47, 48, 55, 56, 58, 137. 152. 154, 156, 157, 176, 286, 355, 552, 565, 593, 651, 659. 721. 757. 853. 885
Adamova Zemlja, (I) 55, 655
AdamRišun, (11)382, 481
Adam, Patrijarh, (I) 530, 779
Adam-Adami, (I) 422; (II) 12,54, 55, 141, 547-555
Adam-Galateja, (II) 183
Adam-Jehova, (II) 55, 153, 154, 156,566
Adams, (II) 534
Adanari, (11)41,646
Adelaida, (II) 239
Adepti, (I) 14,32,36,92, 96,103, 177, 196, 207, 209, 217, 220, 230, 241, 242, 258, 259, 323, 325, 327, 347, 359, 360, 372, 375, 481, 517, 585, 618, 619, 635, 645, 656, 683, 684, 692, 694, 696, 704, 713, 716, 720, 720, 723, 765, 766, 823; (II) 35, 115, 115, 147, 248, 256, 262, 263, 278, 282, 319, 323, 334, 339, 340, 422, 426, 439, 441, 453, 461, 491, 492, 493, 495, 512, 516, 523, 531, 540, 545, 549, 550, 599, 600, 601, 607, 642, 643, 645, 666, 676, 680, 696, 702, 720, 744, 745, 754. 758, 764, 771, 775, 846, 849,854,933
Adhi Buda (v. Adi-Buda)
Adi, (I) 15, 179,179; (II) 54
Ad-i, (II) 547
Adi-Šakti, (I) 54
Adi-Buda (Adhi Buda), (I) 15, 101, 159, 690, 692
Adi-Budi, (I) 187,771 (11)60
Adi-Buti, (I) 187
Adikrit, (I) 441
Adi-nidana, (I) 76, 147
Adi Parvan (Adiparvan), (II) 261. 283,334
Adi-Sanat, (I) 76, 147, 148
Adi-Šakti, (I) 54
Aditi, (I) 49,100,120, 148, 149, 150, 167, 187, 192, 336, 391, 421, 422, 424, 512, 514, 517, 535, 549, 634, 637, 667, 756, 759;(II)55, 80, 81, 130. 256. 261, 301, 327, 554, 555, 638, 639, 742, 743
Aditi-Gea, (11)81
Aditi-Vak, (1)422, 514

Aditje,(I) 119,141,149,150,182; (II) 81.110. 221. 302. 326.463. 463. 464, 592, 707, 733
Aditon, (II) 556
Adi-Šakti
Adi-Varša, (II) 246, 248
Adon, (II) 547, 557, 656
Adonai (v. Adonaj)
Adonaj (Adonai), (I) 522, 535, 553,697; (II) 55,287,471, 547, 563. 617. 645. 652
Adoni, (II) 158
Adonim, (II) 547
Adonis, (I) 419,470, 553; (II) 56, 258.258
Adrasteja, (II) 370
advaita, (I) 41,50,52,98,99,101, 103,106, 110, 127, 538, 627, 772; gp 722. 724. 725. 771
Ada, (II) 85, 214, 430, 700, 729
Aditi, (II) 110
Aelion, (II) 508
Aerios, (I) 554
Aesar, (II) 140
^ser, (II) 36
Aesir, (II) 914
Aesvar, (II) 140
^ther (v. Etar)
Aferidi, (II) 149
Afrika (afričko), (II) 16,16, 17, 17, 191, 198, 205, 209, 236, 245, 396, 397, 398, 403, 415, 416, 446, 487, 488, 489, 490, 491, 510, 514, 515, 524, 537, 547. 570, 633, 734, 804, 821, 876, 877, 878, 895, 896, 898, 901, 910, 911, 914, 917, 921, 922, 924, 925, 945, 946, 948, 956, 957, 958, 959, 960
Afrikanci, (II) 205,236,255,320, 381,515,895,914
Afrodita, (I) 451, 547; (II) 93, 558
Agasi, (II) 163, 207, 208, 735, 739, 780, 787
Agastja, (II) 283
Agatodemon, (I) 407, 487, 488, 490, 526, 566; (II) 38, 75, 256, 257, 257, 261, 34Q, 439, 444, 458, 555, 628
Agneja-astra, (II) 516, 516. 678, 761, 762, 762
Agneje, (II) 666
Agni, (I) 139,402,528, 535, 553, 625,680;(II)71,104, 113,123, 123. 139, 173, 214, 301, 377, 462, 463, 464, 500, 605, 631, 638, 665, 666, 684, 688, 700, 733, 737, 741, 742
Agni-Abhimani (v. i Abimanin), (11)301,631
Agnibahu, (II) 447
Agnibhuva, (II) 666
Agnibu, (II) 463, 749
Agnidra, (II) 388
Agnihotri, (II) 604
Agni-putra, (II) 440
Agnišvata, (I) 136, 232; (II) 95, 96.97.108.109.109.112.349. 437, 498, 636
agnosticizam, (I) 52, 59, 624, 634, 634, 733; (II) 279, 785, 942
Agnus, (II) 256
Agnus Dei, (II) 464
Agra-Sandani, (I) 154

Agripa, (I) 540, 742; (II) 589
Agruerus, (II) 173.438
Ahad, (I) 179; (II) 616
Ahamkara, (I) 248, 308, 309.312. 393, 394, 394, 395, 540, 541, 645; (II) 294, 743, 745, 774
Ahamot, (I) 182, 249, 535; (II) 55, 262, 297, 690
Ahari, (II) 616
Ahat (Akat, Ehat), (II) 596
Ahaz, (II) 616
Aheron, (II) 433
Ah-hi, (I) 73, 84, 100, 254
Ahi, (II) 221, 463
Ahil, (II) 476
Ahi-Vritra, (II) 466
Ahod, (I) 179
Ahriman (v. i Angra Mainju), (I) 491, 697; (II) 114, 343. 343. 481, 509
Ahu, (I) 162
Ahura, (II) 74
Ahura Mazda (v. i Mazda; Ormuzd), (I) 159; (II) 113, 119, 285, 353, 354,434,435,461, 466, 508
Aeon (v. Eon)
Aidoneus (v. Aidonije)
Aidonije (Aidoneus), (I) 553, 554
Aime, (II) 102,465
Ain, (1)20, 266, 416; (II) 156, 757, 758
Aindri (v. Indrani)
Aindrijaka, (I) 532, 541, 542; (II) 743
Ain-Sof (En Sof), (I) 101, 128, 158, 162, 230, 265, 266, 395, 406, 414, 415, 416, 417, 420, 423, 424, 464, 465, 504, 511, 515, 515, 690, 746, 749, 751; (11)50,52, 135, 155, 156.263. 285, 351, 557, 572, 650, 655, 670,721
Aion (v. Eon)
Aior, (I) 266
Air, (II) 595
Airjama-išja, (II) 626
Airjana Vaego, (II) 14, 353, 432
Airjana-Varsedja, (II) 504
Airjaman, (II) 626
Aitareja Bramana, (I) 122, 150; (II) 59, 506, 606
Aitareja Upanišada, (I) 51
Ait-ur, (I) 633
Ajana, (II) 716
Ajanam, (II) 751
Aješa, (II) 384, 387
Ajri, Džordž, (I) 707
Ak, (II) 54, 55
Akad (akadsko), (I) 374,375,424, 433, 484; (II) 12, 54, 54, 248, 443, 577, 836, 837, 839
Akadani, (I) 466,551,789; (II) 54, 66, 68, 75,170, 248, 578
Akaša, (I) 54, 108, 124,124, 130, 146, 187, 190, 249, 249, 256, 264, 283, 306. 307, 308, 309, 310, 349, 383, 390, 391, 399, 405, 406, 419, 442, 443, 540, 547, 549, 581, 583, 584, 610, 618, 618, 632, 634, 643, 644, 645, 646, 678, 710, 711, 740, 772; (II) 54,484,619, 620.620. 689, 743, 744

Akat (v. Ahat)
Akbar, (I) 20, 20, 30, 116
Aker, (II) 260, TU
Akerman, (II) 414
Akhu, (II) 765
Aki, (I) 375
Akibil, (II) 457
Akosta, (I) 260
Aksier, (II) 129, 439, 439
Aksiokers, (II) 129, 439, 439
Aksiokersa, (II) 129, 439, 439
Akša, (II) 486
Akšapada Gautama, (I) 103
Akšonati, (II) 486
Akta, (II) 123
Akunji, Tristan, D' (II) 403
Akvarijus, sazvežđe (v. Vodolija)
Alžir, (11)911
Alahabad, (I) 466; (II) 269, 418
Alaja, (I) 73, 81, 94, 95, 96, 97, 105
Albertus Magnus, (I) 704
Aldobrand, Ulis, (II) 253
Aldebaran, (11)951
Aleksandar Janeus, (II) 610
Aleksandar Veliki, (I) 22,29,268, 789; (II) 14, 505, 506, 506
Aleksandar Polihistor, (I) 22; (II) 66,80
Aleksandrija, (I) 19, 30,415,429, 486, 496; (II) 838, 921,925
Alen, Grant, (II) 349, 821, 829, 831,831,835,896,896
Alete, (II) 172, 173
AlfaPolaris, (I)518;(II)742
Alfa Drakonis, (II) 522, 523
alhemija, (I) 191. 194.310.314. 388, 496, 593, 594, 640, 670, 704, 706, 710, 756 759, (II) 80, 121, 128, 139,140,152, 207, 422.516.657.716.763.925
Alhim, (I) 140, 163, 405, 409, 491,524; (II) 31,48,49, 50, 51, 53
Alkamen, (I) 460
Alkion, (l) 600; (II) 523, 668,930
Alm (Almeh), (II) 561
Almeh, (v. Alm)
Amanas, (II) 28, 111,233
Amazarak, (II) 457
Amba, (I) 549
Ambhamsi, (I) 546, 547, 549
ambrozija, (II) 199, 625
Ambrozije, sveti, (I) 172
Amdo, (I) 158
Amejatman, (I) 502
Ame no ani naka nuši no Kami, (I) 265
Amenofes, (I) 473
Amenti, (I) 154, 184, 288, 367, 433, 458, 553, 818; (II) 460, 582,676,702
Amerika (američko), (I) 362,434; (11)16,46,162,172, 179,209, 221, 244, 260, 270, 304, 390, 395, 396, 397, 404, 408, 486, 489, 492, 492, 513, 531, 538, 539, 760, 897, 948, 949, 959, 960
Amers, (II) 457
Ameša Spendi (v. Amšaspendi)
Ameša Spenti (v. Amšaspendi)
amfioksus, (II) 449, 800

Amfitrita, (II) 700, 701, 938
Amijan Marcelin, (I) 469; (II) 395, 519
Amio, (I) 565
Amitabha, (I) 158,158,423, 564; (11)218
Amita-Buda, (I) 158
Amon (v. i Mon), (I) H 1 , 338, 422, 433, 434, 435, 435, 467, 473, 513, 554, 819; (II) 165, 260, 260, 562
Amon-Ra, (I) 435, 467, 473
Amos, (I) 172
Amper, (I) 615
Ampsiu-Ouraan, (II) 689
Amrita, (I) 115, 117. 117,412
Amšamsavatar, (II) 435
Amšaspendi (Ameša Spendi, Ameša Spenti), (I) 177, 512; (II) 14, 113.434.443.443,466
Amun, (I)401;(II) 159
Anagamin, (I) 258
Anagranijam, (I) 729
Anakim, (11)406, 411
Anaksagora, (I) 97,166,390,538, 589, 686, 700, 710, 722, 756
Anaksimen, (I) 125, 715
Analogija, (I) 733; (II) 187
Ananija, Lorenco D., (II) 729
Ananta-Seša, (I) 121, 121, 407, 484; (II) 61, 120, 121,611
Anatma, (I) 106
Androgin, (I) 147, 267, 406, 472. 751;(II) 11,32,47,74,81,117, 142, 145, 152, 156, 157, 161, 163, 164, 164, 180, 197, 199, 202, 207, 210, 216, 241, 242, 246, 261, 262, 263, 342. 444, 470, 504, 554, 565, 571, 609, 646, 650, 658, 699, 902, 940
Anđeli čuvari, (I) 273; (II) 579
Anđeli, (I) 140, 148, 153, 166, 168, 172, 173, 176. 176. 245. 245, 249, 269, 278, 282, 286, 327, 328, 340, 348, 381, 395, 411, 415, 417. 417. 431. 442. 445, 490, 491, 496, 497, 498, 517, 519, 526, 546, 547, 548, 574, 597, 598, 688, 694, 697, 733, 742, 779, 780, 811; (II) 10, 12, 33, 35, 68, 73, 75, 77, 99, 102, 206, 108, 114, 114, 115, 116, 120, 125, 135. 135. 136, 140,141, 198, 208, 211, 270, 279, 280, 284, 287, 288, 289, 290, 290, 295, 296, 299, 300, 302, 325, 331, 344, 355, 421, 434, 462, 471, 472, 576, 577, 579, 580, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 597, 601, 602, 606, 613, 614, 616, 622, 624, 624. 626, 641, 648, 650, 682, 682, 695, 702, 791
Anemos, (I) 277, 405
Angiras, (II) 96, 603, 733, 733
Angula, (I) 342
Angra Mainju (v. i Ahriman), (II) 461, 466, 625, 626
Ani, (I) 126
Anijamsam-anijasam, (I) 423, 654; (II) 59, 885
Anima Mundi, (I) 94, 96, 97,106, 141, 146, 148, 180, 246, 248, 249. 419, 478, 551, 399, 433; (11)811

Aniyamsam-aniyasam (v. Anijamsam-anijasam)
Ank (Ankh), (II) 40,662,663,664
Ankh (v. Ank)
Anson, V. S. V., (I) 505
Antihrist, (I) 743; (II) 279, 280. 643
Antipodi, (I) 349; (II) 16,221, 261.487.492.517.539.
Antropogeneza, (I) 207, 232, 242, 265,361,439,446, 535; (II) 14, 23,102,193,205,231,318,383
Antropologija, (I) 298, 374, 379, 380,380,383; (II) 17, 81, 82, 87, 238, 304, 349, 358, 381, 529, 536, 739, 779-792, 796, 809, 816, 818, 831, 833, 834, 835,874,887,901,914,961
Antropos, (1) 536
Anu, (I) 423, 424, 654, 686; (II) 76,77,170,661, 176
Anubis, (I) 488; (II) 38,467,467. 582
Anugita, (I) UZ, 123, 136, 143, 144, 145, 150, 643, 644, 644, 657, 691; (II) 600, 600, 687, 688. 689. 690. 761. 771
Anugraha, (I) 534, 544, 545
Anuki, (I) 435
Anunaki (II) 302
Anupadaka (I) 56, 73, 77, 94, 99, 110, 140, 158, 168,690
anjaja, (i) 448
Aour, (I) 124,124
Apam-Napat, (II) 484
Apana, (I) 142, 144; (II) 687, 688, 689
Apep. (I) 819; (II) 260. 711
Apis, (I) 184. 797; (II) 506
Apofis, (I) 548; (II) 461,467, 711, 711
Apokalipsa (v. Otkrivenje sv. Jovana)
apokrifi, (I) 469; (II) 549, 550, 551,553,641,643,644,647
Apolodor, (II) 66, 149,149, 328, 629, 932, 933
Apolon, (I) 120. 217. 399. 419. 425, 434, 435, 470, 471, 481; (II) 15, 20, 56, 56. 129, 149, 163, 214, 254, 257, 338, 459, 462, 464, 464, 729, 931. 931. 932, 933, 933, 934, 963
Apolonije iz Tijane (I) 537; (II) 417
Apolonije sa Roda, (II) 494
Apolon Kamej, (II) 56. 56
Apolon-Piton, (II) 254
Apolon Pluvije, (I) 556, 669
Apsare, (II) 213, 214, 257, 708
Apsolut, (I) 59, 60, 61, 89, 98, 100, 101, 104, 185, 248, 265, 266, 299, 307, 343, 348, 387, 397, 420, 490, 495, 500, 563, 594. 703; (II) 194. 293, 334, 370,655
Apulej, (II) 595
Arani, (II) 123, 123, 636, 636, 638, 640, 639
Ararat, (I) 529; (II) 177, 722, 723,723
Arba-il, (I) 397, 533
Ares, (I) 336; (II) 475

Arg, (II) 173,174,379, 504, 506, 557
Arga (Argha), (I) 529; (II) 76, 177, 352, 504, 557, 558, 560, 566, 573
Argeak, (II) 480
Argen, (II) 481
Argha (v. Arga)
Argil, (II) 453
Argja, (II) 504
Argjanat, (II) 504
Argja Varša, (II) 504, 506
Argonauti, (I) 791; (II) 13,418
Arhajska učenja, (I) 38,102, 105, 121, 123,164, 167, 192, 211, 213, 243, 259, 283, 300, 330, 359, 364, 371, 373, 376, 377, 382, 409, 436, 454, 485, 506, 520, 525, 536, 573, 577, 592, 625, 637, 662, 697, 700, 746, 747, 756, 762, 787, 797, 810; (11)9, 14,20,31,41,46,58, 113, 118, 122, 175, 188, 251, 280.305.306-319.321.325. 330, 343, 349, 352, 381. 384. 405, 515, 543, 544, 555, 589, 651. 730. 735. 779-791. 794. 936
Arhajske Stance, (I) 397, 564, 570; (II) 9-20, 428
Arhan, (I) 258
Arhandeo, (I) 61, 62, 88, 119, 137, 166, 249, 187, 188, 329, 399, 450, 456, 469, 493, 519, 521, 548, 733, 742, 755, 775; (II) 30, 75, 77,114,140, 280, 289, 290, 295, 299, 302, 458, 463. 465, 551, 572, 576, 578, 579, 580, 707
Arhat, (I) 16, 24, 51, 89, 145, 146. 149, 207, 258, 301, 486; (II) 27, 197, 204, 210, 211, 217,357,410,543,769
Arhebioza, (II) 201
Arheopteriks, (II) 223
Arhi-Ahas, (I) 182. 182
Arhimed, (I) 166,166; (II) 300
Arhisi, (I) 182
Arhitekt, (I) 149, 177, 179.251. 260, 285, 298, 319, 332,409, 452, 508, 524, 527, 701, 745; (II) 55,123, 327
Aries (v. Ovan)
Arijadna, (II) 82, 287
Arimaspi, (II) 504, 931, 937
Arion, (II) 483
Aristobul, (I) 785
Aristofan, (I) 427; (II) 117, 163, 216
Aristotel, (I) 106, 172, 229, 274, 331, 396, 408, 429, 551, 574, 590, 609, 722, 746, 766; (H) 186, 187, 194, 346, 638, 694
Arjabata, (I) 166
Arjahata, (II) 604
Arja Samad, (II) 83, 84
Arjasanga, (I) 15, 89, 95, 96, 96, 97,117, 207; (II) 771
Arjavarta, (II) 62, 507, 635, 685, 707
Arka (II) 46,174, 337, 354, 379, 548, 557, 558, 560, 561, 563, 627, 628, 721, 738, 742
Arkadija, (I) 705; (II) 413

Arkadijci, (II) 426
arkana, (I) 305; (H) 285,258, 342, 561. 674, 758
Armaita Spenta (v. Spenta Armaiti)
Arupa, (I) 76, 77, 78, 100, 138, 147, 167, 168, 169, 171, 178, 248, 250, 265, 270, 519, 690, 767;(II)85, 111,114,115,134, 237, 386, 707
Arvaksrotas, (I) 531, 532, 544; (II) 198, 199
Asaradel, (II) 457
Asat, (II) 543, 544, 722
Asatori, (II) 467
Asburđ (Azburđ), (II) 487, 492, 494
Asei, (I) 509
Asfiiđit, (II) 42
Asgard, (I) 476, 505, 509; (II) 118,121, 122.343.419
Asi, (II) 118, 121,467
Asijah (v. Asijatički Svet)
Asijatički Svet (Asijah), (II) 135, 135.732
Asije, Pol, d', (I) 753
Asirci, (I) 486, 790; (II) 124,248, 404, 548, 599, 709, 836, 837
Asirija (asirsko), (I) 80, 321, 358, 366, 374; (II) 11, 12, 45, 54, 54, 55, 76, 77, 126,140,170, 247, 248, 260, 275, 417, 427, 429, 460, 465, 468, 518, 531, 577, 578, 598, 601
Asita, (II) 38
Asklepije (v. i Eskulap) (I) 333, 338, 339, 340, 684, 729; (II) 254,257,441,932
Astafaja, (I) 535
Astarta (v. i Astoret; Ištar) (I) 470, 471,472, 560; (II) 177,558, 656
Asteci, (I) 378; (II) 172,538
Asterija, (II) 338, 464, 934, 936
Asteropa, (II) 929
Astert, (II) 54
Astlan, (I) 378
Astoret (v. i Astarta; Ištar), (II) 560
Astra, (II) 762
Astral, (I) 226, 270, 286, 195; (II) 97, 105, 319, 352, 784, 811,882,892
Astralna materija, (I) 123, 217; (II) 892, 893
Astralna Svetlost, (I) 106, 108, 110, 111, 121, 122, 122, 124, 124. 135, 141, 153, 154, 190, 211, 244, 247, 248, 249, 249, 303, 305, 306, 307, 308, 309, 311, 311, 349, 379, 384, 389, 399, 402, 405, 407, 412, 419, 433, 436, 501, 504, 551, 566, 632, 633; (II) 91, 138, 288, 298, 429, 495, 587, 619, 620, 620, 621, 621, 622,
Astralni duh, (I) 246, 248, 295, 347; (II) 621
Astralni dvojnici, (I) 231, 234, 235, 300; (II) 108,111, 141, 931
Astralni fluid, (I) 129, 143. 630: (II) 229
Astralno Telo, (I) 208, 217, 312, 758, 818; (II) 96, 105, 113,

134, 137, 148, 168, 181, 212, 239, 294, 604, 643, 722, 765, 767, 788, 797
Astreja, (1)951
Astrologija, (I) 154, 270, 783, 785;(II)31,39, 457, 550, 588
Astronomija, (I) 112, 132, 180, 199, 214, 254, 367, 369, 376, 378, 478, 486, 516, 529, 530, 581, 582, 605, 615, 652, 654, 696, 700, 703, 710, 714, 715, 722, 723, 729, 783, 786, 789, 793, 799, 801, 805, 808, 809; (II) 39, 52, 60,1 61, 62, 79, 87, 88, 89, 93, 94, 151,263, 305, 307, 308, 354, 384, 399, 440, 443, 444, 457, 515, 521, 526, 529, 580, 597, 604, 641, 647, 656, 667, 668, 749, 751, 844, 848,855,856,923,927,951
Asur, (I) 794
Asuramaja, (II) 59, 60, 62, 63, 83, 86, 394, 527
Asura-Visvaveda, (II) 113
Asura-Mazda, (II) 113
Asura-Medha, (II) 113
Asure, (I) 141, 175, 239, 254, 270. 410, 491, 498, 498, 499, 503, 509, 625, 691, 697, 794; (II) 28, 43, 57, 71, 71, 73, 75, 77, 96, 105, 108, 110, 112, 113, 114, 129, 140, 181, 198, 199, 200, 201, 213, 277, 277, 278, 280, 283, 289, 289, 300, 302, 343, 386, 392, 394, 458, 465, 472, 490, 606
Asurendra, (II) 590, 590
Asvini, (Ašvini) (I) 119; (II) 733
Aš (OŠ), (I) 786; (II) 139
Ašburd, (II) 492
Ašer, (I) 791
Ašmog, (II) 250
Ašoka, (I) (II)
Aštadisa, (II) 698
Aštar Vidja, (I) 679, 680; (II) 516
Ašvamedha, (II) 691
Ašvamedha Parvan, (I) 144
Ašvata, (I) 483,628,645; (II) 119, 516, 712, 774
Ašvini (v. Asvini)
Atabutos, (II) 467
Atah, (I) 126
Atala, (II) 179.390.487.487. 489, 490, 494
Atamaz, (II) 56
Atanor, (I) 129
Ateizam, (I) 45, 48, 52, 52, 81, 234, 318,331; (II) 673, 786, 800
Atenej, (II) 41
Atharva Veda, (I) 153; (II) 214, 462. 700. 741. 752. 752
Athtor, (I) 409
Atikah Kadoša, (II) 640
Atina, (II) 629, 932, 933
Atis, (I) 470
Ativahike, (1)182
Atjantika, (I) 440; (II) 84, 375
Atlanta, (I) 270
Atlanti, (II) 922
Atlantida (atlantidansko), (I) 23, 40, 116,438,439,472, 497, 499,711;(n)13,16,16,17,45, 62, 63, 83, 84, 86, I H , 171,

172 176, 221, 225, 236, 253,
261 267, 270, 270, 271, 272,
274 277, 304, 420, 321, 322,
323 323. 324, 328, 335, 338,
347 371, 376, 380, 380, 381,
390 390. 391, 392, 392, 394,
395 402, 403, 404, 404, 411,
419 423, 426, 427, 428, 431,
442 443, 446, 449, 450, 450.
465 472, 476, 477, 478, 479,
481 485, 486,487, 487, 489,
490 491. 492,492, 493, 493,
494 513, 514, 515, 518, 519,
524, 524. 597, 598, 598, 609,
734, 737, 821, 838, 860, 868.
876 880, 881, 895, 896, 897,
897 899, 899, 900, 900, 901,
903 904. 912, 910, 921, 922,
923 924, 925, 925, 926, 931.
932 934, 937, 939, 940, 942,
943 944, 946, 947, 947, 948,
949 952, 953, 956, 957, 958,
959 960, 961, 961

Atlantiđani (atlantidanska rasa), (1)67,235,240,241,242,382, 472, 495, 523, 554, 679, 740, 790, 810; (II) 17,19, 60, 62, 63, 83, 151, 179, 217, 243, 243, 244, 245, 270, 273, 277, 277, 278, 283, 287, 303, 305, 329, 321, 322, 323, 330, 331. 331. 332, 333, 336, 343, 346, 347, 348, 366, 367, 374, 380, 382, 383, 386, 387, 392, 394, 395, 400, 401, 402, 403, 404, 415, 416, 420, 424, 425, 428, 437, 472, 473, 478, 493, 512, 512, 513, 515, 516, 518, 519, 521, 524, 514, 527, 527, 532, 535, 537, 539, 596, 597, 598, 599, 601, 607, 642, 645, 647, 707, 730, 771, 806, 815, 820, 834, 854, 866, 869, 874, 897, 900, 901, 903, 906, 908, 910, 913, 916, 920, 922, 923, 926, 927, 932, 933, 934, 935, 937, 938, 940, 944, 946, 950, 957

atlantidanska rasa (v. Atlantiđani)

Atlanto-Lemurijanci (v. Lemuro-Atlantiđani)

Atlas, (II) 320, 322, 337, 450, 485. 488. 489. 490. 492. 493. 597, 598, 749, 922, 923, 924, 924.931.951.958

Atma, (I) 15, 63,106, 168, 169, 180. 182. 204, 207, 208, 209, 228, 229, 230, 244, 277, 289, 296, 297, 344, 393, 510, 551, 689, 690, 692, 693, 751; (II) 21, 73,137,294, 294,488, 701, 703.718.722.732.765

Atma-Bhu, (II) 214, 700

Atma-Budi, (I) 63, 99,117, 229, 230, 244, 264, 268, 269, 271, 272, 278, 290, 292, 294, 296, 391, 399; (II) 138,150, 309

Atmamatrasu, (I) 393

Atman, (I) 159, 182, 228, 244, 264, 273, 279, 317, 565, 686, 741; (II) 46, 97, 132,134,281, 294,581,774

Atma-Vidja, (I) 219, 252

Atom, (I) 9, 46, 47, 57, 61, 63, 67,76,79,89,91,96,98,104,

106 112, 113, 124, 129, 130
132 133, 147, 152, 156, 157
159 160. 161, 161, 165, 166
167 189, 190, 191, 193, 194
195 198, 200, 201, 202, 210
228, 229, 230, 234, 257, 263
269 269, 272, 273, 274, 275,
276 300. 301. 310. 311. 313
320 325. 329 342, 344, 386
394, 398, 398, 400, 406, 423
440, 536, 540, 542, 543, 544
572, 575, 576, 579, 580, 580,
581, 582, 583, 584, 585, 589
594, 608, 609, 612, 614, 615
615. 616, 620, 622, 623, 623
624, 626, 629, 632, 634, 635
648, 654, 655, 656, 657, 658
660, 661, 662, 663, 665, 666
667, 670, 671, 673, 679, 681
682, 685-699, 700, 702, 703
704, 705, 706, 707, 708, 709
210, 718, 720, 724, 732, 733
736, 741, 744, 751, 752, 754
755, 756, 757, 758, 759, 760
761, 762, 764, 764, 765, 765
766, 766, 767, 768, 769, 771
781, 813, 814, 815, 816; (II)
35,59,99, 103,130, 196,207
208, 226, 311, 324, 421, 695
712, 759, 782, 789, 791, 793
810, 811, 811, 812, 812, 813
813.814.818.850.883.886
Atomizam, (I) 577, 616
Atotis, (II) 405
Atri, (11)96, 108
Atsilatički Svet (Azilut), (II) 135, 135,732
Audhumla, (I) 436, 509
Audlang, (II) 122
Augeoid, (I) 692
auguri, (I) 634; (H) 255, 628
Aur, (I) 420
Aura, (I) 617
Aumavaba, (I) 161
Aurva, (II) 761
Australija, (II) 16,16, 235, 236, 239. 240, 241, 251, 381, 392, 397, 403, 798, 799, 823, 824, 864, 878, 883, 924, 942, 944, 946, 948, 955, 956
Australijanci (australijska plemena, australijski urođenici), (II) 198, 205, 235, 236, 238, 239. 240, 243, 385, 397, 401, 798, 868, 874, 878, 883, 943, 944, 945
Australoidi, (II) 382
Ava, (II) 792
Avabodha, (II) 640
Avalokitešvara, (I) 15, 120,120, 123. 158, 159, 180, 186, 264; (11)217,218,771
Avara, (II) 199, 222
Avatar, (I) 62, 99, 136, 158.315. 320, 320, 414, 437, 438, 448, 448, 457, 463, 775, 793; (II) 43, 60, 66, 84, 169, 225, 372, 389, 494, 504, 508, 512, 512, 579, 585, 666, 700, 775
Avašte, (I) 64, 114
Avelj, (I) 491, 781; (II) 152,152, 153, 155, 156, 164, 165, 332, 332, 347, 470, 568
Avesta (v. i Zend Avesta), (II) 484. 508.918
Avgustin Rikije (I) 805

Avgustin, sveti, (l) 172,172, 526; (II) 42, 380, 576, 648, 712
Avicebron, (I) 522
Avidja, (I) 52
Avikara, (II) 59
Avjaja, (I) 439, 498, 500, 705; (11)85
Avjakta, (I) 626; (II) 57
Avkaktanugrahena, (I) 626
Avogadro, (1)614, 615, 755
Avram (v. Abram)
Azazel (Azaziel), (I) 526; (II) 456, 457, 469, 47i, 495
Azaziel (v. Azazel)
Azburd (v. Asburd)
Azija (azijsko), 8, 24, 28, 32, 40, 82, 164, 261, 262, 281, 377, 379, 446, 450, 503, 505, 554, 775, 794, 809; (II) 15, 16, 36, 42, 63, 63, 135, 172, 179, 209, 217, 247, 236, 248, 249, 268, 270, 271, 273, 280, 34Q, 387, 390, 396, 397, 398, 402, 404, 408, 409, 410, 414, 416, 418, 432, 450, 477, 482, 486, 487, 488, 489, 489, 490, 491, 504, 514, 524, 532, 543, 568, 570, 570, 599, 675, 685, 732, 737, 821, 822, 841, 868, 877, 881, 898, 900, 901, 911, 913, 921, 922, 924, 930, 931, 936, 939, 940. 946, 948, 953, 955, 956, 959,961
Azijati (azijske rase; azijski narodi), (I) 411, 801, 802; (II) 135, 401, 524, 872, 899, 930, 961
Azilut (v. i Atsilatički Svet), (II) 135, 732
Azot, (I) 130,170, 306, 350, 665, 667, 709, 756, 759, 774; (II) 193, 195,717,718
Aži-dahaka, (II) 472

B

Baal, (I) 419, 472, 553, 788; (II) 258,259,557,558,570,655
Badaoni, (I) 20, 20
Badhadur, Devan, (I) 449
Baer, de, (II) 784
Bafomet, (I) 305; (II) 471
Bagavadam, (II) 750
Bah, (I) 394,410, 470, 475, 553; (II) 258, 380, 439, 440, 502, 503, 508, 555, 557, 570
Bahak-Civo, (I) 246,247; (II) 183
Bai, (II) 767
Baji, (I) 799, 800, 800, 802, 809, 809; (II) 322, 323, 402, 446, 476, 477, 481, 483, 487, 526, 648. 747, 750, 751, 855, 899, 900, 900, 927, 931, 934, 340,
Bakama Zmija, (I) 305,421,432, 432. 494, 566; (II) 251, 254, 260, 468, 468, 469, 572
Bakhan-Aleara, (II) 677
Bakvel, (I) 612
Balaam, (II) 495
Bala-Rama, (II) 743
Bal-ilu, (I) 149
Banda, (I) 181
Bansin, (I) 23, 23, 164; (II) 42, 100. 172, 454, 500, 909
Balzak, Onore de, (I) 114, 115

Baot, (I) 249, 535
Barahiel, (I) 750
Barbarasi, (II) 491
Barbelo, (II) 690, 690
Bardesin, (I) 529
Bardžis, (I) 809
Baresma, (II) 627
Bar-Hebreus, (II) 641
Barišad, (II) 95,97,108,109.115. 124
Barkajal, (II) 457
Bamel, Kouk A., (I) 393, 393
Bami, (I) 745
Bart, (II) 418, 544, 545
Bartlet, (II) 720
Bartoldi, (II) 408, 409
Baskara, (I) 148, 152; (II) 389
Bast (Past), (I) 358; (II) 669
Bastijan, (11)316, 912
Bašjačarja, (I) 182
Bašje, (I) 323, 324
batilos, (I) 104
Bat-Kol, (I) 187, 513; (II) 130
Batlerov, (II) 245
Batu, (II) 328
Baumgarten, (II) 870
Bava, (I) 308
Bazileja, (II) 936
Bazilid, (1)415,415
Bede, (II) 479
Beglor, (I) 17
Behemot, (II) 588, 588
Bejbidž, (I) 154, 173
Bela, (II) 855
Belita, (II) 560
Bejli, (I) 787
Bej, Marijet, (I) 365
Bejn, Aleksandar, (I) 170,174, 303. 383, 635; (II) 191
Bekon, Rodžer, (I) 216, 572, 667, 703, 704, 704, 706, 742; (II) 532,536
Bel, (I) 22, 23, 472, 502, 519. 548, 554; (II) 31, 67, 77,170, 176, 257, 344, 459, 464, 465, 468, 549, 578, 608, 655
Bela Dvipa, (II) 349
Bel-Belitanus, (II) 257
Beli đavo, (II) 172,487,492
Belgamer, (II) 937
Bel-Mardok, (II) 257
Bel-Merodah, (II) 257
BeloOstrvo, (II) 83, 179, 387, 390, 487, 487, 492, 493, 493, 494, 494, 707
Belt, tromas, (II) 842, 880
Belzebub, (II) 471
Berne, Jakob, (I) 591; (II) 720, 763, 767
Bendžamin, (II) 957
Bene-Elohim (v. B'ne Alhim)
Benfi, (II) 113
Beni Šamaš, (11)613
Bentli, Džon, (I) 439, 439, 571, 587, 591, 592; (II) 77, 78, 93, 308.521.604.604.605.667
Benu, (I) 367
Beor, (II) 855
Beotija, II 328
Berešit Raba, (II) 66, 853
Berijatički Svet (Briah), (II) 135, 135,732
Berkli, (I) 47,142
Bems, (I) 356; (II) 408
Bemarden de Sen Pjer, (II) 855

r

Bemar, Klod, (I) 301
Bemar, Sveti, (I) 476
Bemuli, (I) 587; (II) 855
Beroz, (I) 22, 23, 365, 399, 405, 407, 468, 789, 795; (H) 66, 69,76,80, 165, 185, 176,231, 275, 327, 477, 549, 578, 609
Bertolet, (II) 957
Bertran, (II) 454
Beržerak, de, (II) 850
Beržije, (I) 593
Bes, (I) 458
Besak, Žil, (II) 298, 299, 617
Besant, Ani, (I) 36; (H) 529
Bestla, (I) 509
Bethel, (II) 572
Betil, (II) 414
Betli, Džon, (I) 809
Betoven, (II) 422
Bezgrešno začeće, (I) 41, 106, 107, 454, 167, 173, 175; (II) 211
Bhagavad Gita, (I) 55, 60, *Ul*, 135, 136,144,159,179,184, 187, 188, 189, 326, 414,117, 450, 483, 498, 509, 512, 513, 515, 644, 753; (II) 61, 110, 140, 169, 171, 111, 377, 386, 462, 690, 773
Bhagavan, (II) 491, 585
Bhagavat, (I) 409; (II) 60
Bhagavata Purana, (I) 55, 127, 288, 395, 440, 449; (II) 202, 261. 301, 388, 506, 665, 666, 692, 693, 745
Bharata, (II) 380, 390, 448, 491. 493
Bharata-Varša, (II) 162, 221, 380, 390, 448, 477, 488, 490, 60
Bharate, (II) 940
Bhargave, (II) 42
Bhavišja Purana, (II) 391
Bhumi, (I) 264, 289, 302, 302. 312, 735; (II) 746
Bhuta, (I) 234, 348, 532, 540; (II) 25.111.124.124.125.128.131. 199
Bhutadi, (II) 131
Bhuta-Sarga, (I) 532, 540
Bhutatman, (II) 132
Bhuteša, (I) 54Q
Bhuva-loka, (II) 389
Biblija, (I) 22,23,27,40, 66,114, 119, 125, 141, 175, 176, 177, 245, 263, 265, 280, 291, 298, 316, 327, 347, 358, 359. 367. 368, 371, 373, 373, 374, 375, 379, 380, 380, 381, 382, 395, 402, 407, 409, 409, 421, 432, 454, 454, 460, 472, 494, 500, 508, 526, 526, 533, 539, 552, 553. 555. 558, 589, 696, 736, 736, 751, 767, 788, 791, 796; (11)8,10,11,36,45,47,50,51, 52, 75, 86, 87, 100,116, 123, 146, 154, 155, 175, 178, 183, 187. 245. 247, 251, 255, 258, 262, 279, 287, 306, 307, 320, 322, 324, 327, 328, 337, 338, 339, 343, 244, 235, 405, 406, 411, 414, 425, 444, 454, 455, 456, 457, 458, 464, 465, 477, 479, 480, 515, 535, 547, 548, 549, 550, 558, 563, 565, 566,

570, 572, 573, 582, 584, 588, 594, 596, 598, 606, 619, 638, 647, 648, 650, 652, 658, 659, 660, 66L707, 721, 731, 740, 755, 756, 757, 758, 793, 794, 798, 836, 837, 852, 854, 905, 907, 915, 917, 923, 925, 938
Bifon, (I) 723; (II) 780, 846, 855, 959
Bihner, Ludvig, (I) 183, 622, 625, 777; (II) 787, 842, 870, 870, 871
bik, (I) 116, 176,176, 184,313, 431, 458, 463, 463, 526, 553, 787, 797, 798, 804, 805, 806; (II) 67, 114, 140,140,141, 220, 493, 506, 645, 646, 668, 696, 705
Bik (Taurus), sazvežđe, (I) 781, 797, 798; (II) 493, 668, 839, 920,951
Bil, (1)651,770
Binah, (I) 50,147,148, 266, 282, 291, 421, 422, 466, 468, 522, 750; (II) 103, 104, 164, 327, 465,640,721,736,758
Bimov, (I) 521
Bišof, (I) 600; (II) 195, 840, 842
Bitos (Butos), (I) 266, 415; (II) 261. 593. 685. 695. 696
Bivstvo, (I) 59, 102, 107, 169, 193.244, 342, 671; (II) 32, 544
Bjeregard, C. H. A., (I) 767
Bjukl, H. T., (I) 350
blizanci, (I) 119, 278, 284, 434, 467, 491; (II) 117, 149, 150, 151. 165, 460, 508, 578, 737, 911
Blizanci (Gemini), sazvežđe, (I) 791
Blumenbah, (II) 397
B'ne aleim (v. B'ne Alhim)
B'ne Alhim (Bene-Elohim, B'ne aleim, B'ni Alhima) (I) 491, 524; (II) 279, 454, 455, 456, 472
B'ni Alhima (v. B'ne Alhim)
Boaz (v, Jakin i Boaz)
Bode, (II) 855
Boden, (I) 93
Bodisatva, (I) 63, 88, 95, 99, 117, 158, 450, 563, 364, 690, 691, 692; (II) 44, 217
Bodri, M. F., (II) 635, 637
Boetije, (I) 428, 429
Bog, (I) 16,40,46,47,48, 50, 50, 53, 54, 64, 91, 110, 114, 115, 122,122,127, 131,139, 141, 141. 142, 149, 156, 158, 161, 161. 170, 171, 172, 174, 174, 176,179, 182, 185, 189, 197, 204, 210, 245, 247, 249, 253, 259, 260, 261, 266, 268, 277, 279. 280, 282, 287, 289, 306, 309, 311, 320, 328, 333, 337, 337, 338, 339, 341, 344, 347, 349. 374, 384, 385, 396, 397, 407, 410, 412, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 424, 425, 431, 432, 432, 433, 435, 444, 447, 451, 452, 454, 455. 455. 456, 457, 458, 462, 463, 464, 469, 470, 471, 472, 472, 488,

490, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 498, 501 502, 503, 508, 510, 511, 517 520, 521, 524, 524, 526. 529 530, 533, 536, 547, 549, 551 556, 557, 558, 559, 560, 566 571, 572, 574, 586, 588, 589 589, 596, 607, 612, 636, 641 641, 642, 657, 661, 662, 688 693, 696, 696, 699, 701, 701 731, 732, 743, 745, 751, 763 766, 768, 772, 792, 811,819; (11)9. 10,11,31, 44, 48, 50, 55 61, 62, 66, 74, 75, 76, 77, 78 83, 92, 93, 94, 100, 100, 108 113, 116, 117, 123, 130, 139 140, 141, 152, 158, 164, 170 174, 178, 183, 194, 214, 226 262, 263, 275, 279, 280, 284 285, 286, 287, 288, 288, 289 289, 291, 297, 298, 314, 327 331, 333, 339, 342, 343, 344 367, 368, 369, 390, 391,418 428, 435, 436, 438, 440, 455 456, 457, 458, 459, 460, 461 463, 464, 465, 467, 468, 469 470, 471, 472, 477, 481, 483 492, 508, 511, 516, 548 549, 552, 554, 560, 561, 563 565, 566, 571, 571, 576, 577 578, 580, 580, 583, 584, 585 586, 587, 590, 591, 593, 594 596, 597, 599, 599, 602, 605 606, 607, 614, 615, 616, 617 618, 618, 622, 623, 624, 625 629, 643, 644, 645, 650, 651 653, 654, 655, 656, 658, 659 660, 666, 669, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 679, 684, 685, 690, 690, 696, 697, 698, 699, 701, 702, 702, 706, 711, 712, 713, 721, 722, 724, 725, 730, 734, 735, 736, 737, 741, 741, 742, 747, 761, 766, 779, 798, 823, 852, 857, 916, 917, 920, 934, 953

Boginje, (I) 141, 144, 458, 460, 462,470,484, 532, 538; (II) 80, 122, 663, 669

Bogoljubov, (I) 301

Bogovi, (I) 50, 54, 67, 72, 91, 95, 100, 148, 172, 177, 182, 201, 223, 225, 239, 241, 260, 264, 265, 272, 273, 321, 334, 344, 346, 348, 408, 414, 432, 437, 440, 443, 444, 450, 457, 473, 501, 502, 503, 505, 509, 516, 520, 526, 530, 547, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 585, 589, 589, 590, 622, 681, 685, 688, 691, 729, 732, 733, 741, 744, 746, 754, 756, 758, 766, 768, 769, 811,816, 819; (II) 13, 14, 15, 31, 32, 36,42, 56, 57,68, 68,71,72,76,93,96,100,105, 108, 109, 112, 116, 118, 121, 121, 122, 123, 126, 127, 130, 131, 150, 159, 164, 165, 198, 200, 215, 272, 274, 277, 283, 284, 289, 302, 322, 327, 328, 331, 333, 343, 343, 344, 345, 353, 367, 370, 417, 418, 433, 437, 439, 441, 443, 446, 452, 458,465,473,476,488, 517, 527, 561, 577, 585, 597, 600,

603, 615, 627, 658, 690, 699, 707, 708, 712, 733, 769
Bom, D., (I) 593
Bomec, Dižarden, (II) 187
Bon, (II) 709
Bop, (I) 28
Bopadeva, (II) 714
Bordž, (I) 402, 402
Borej, (I) 557, 559, 560; (II) 15, 20, 933
Borlaze, dr, (II) 916
Bor, Nils, (I) 593, 769
Bom, Makt, (I) 759
Borsipa, (II) 552
Bosije, (I) 390; (II) 339, 586, 587
Bošković, (I) 609
Bouh, (II) 729
Bovi, (II) 880
Boziaž, (II) 443
Božanstvo, (I) 16, 47, 53, 64, 88, 104, 106, 107, 115, 125, 126, 127, 128, 142, 159, 162, 163, 166, 166, 169, 171, 186, 202, 222, 230, 250, 258, 291, 300, 308, 322, 333, 347, 385, 395, 396, 401, 405, 406, 409, 410, 416, 418 421, 444, 445, 455, 465, 472, 489, 501, 509, 516, 522, 523, 524, 529, 530, 550, 572, 589, 607, 641, 644, 646, 693, 697, 745, 751, 763, 783, 811; (11)52, 66, 81, 100, 114, 120, 130, 157, 159, 194, 293, 311, 326, 327, 331, 368, 370, 378, 438, 463, 469, 548, 567, 569, 571, 581, 621, 623, 627, 640, 655, 656, 658, 659, 660, 661, 664, 664, 671, 672, 672, 673, 674, 703, 704, 706, 712, 713, 720, 722, 728, 741, 758, 761,773
Brahe, Tiho, (I) 590, 715, 808; (11)588
brahiocefalni, (II) 205, 288
B'raisheeth, (I) 444, 445
Brajant, (I) 427, 529; (II) 441, 474, 723
Bram, (1)53,426, 551,689
Brama (Brama) (I) 15, 27, 48, 49, 50, 52, 53, 53, 54, 57, 58, 63, 64, 64, 65, 82, 87, 88, 97, 97, 100, 101, 102, 107, 109, 110, 111, 114, 123, 126, 127, 128, 129, 131, 138, 139, 144, 148, 152, 156, 159, 165, 169, 187, 188, 195, 223, 249, 257, 261, 264, 266, 267, 283, 284, 288, 293, 297, 308, 309, 309, 318, 339, 341, 392, 394, 397, 401, 401, 402, 407, 408, 409, 410, 414, 415, 418, 421, 422, 424, 247, 433, 435, 435, 437, 438, 439, 440, 440, 441, 442, 443, 443, 444, 446, 447, 450, 451, 452, 453, 460, 473, 483, 492, 498, 500, 501, 501, 508, 509, 512, 513, 514, 515, 517, 520, 530, 527, 530, 531, 532, 533, 536, 537, 538, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 546, 547, 548, 554, 625, 654, 657, 666, 686, 691, 756, 771, 796; (II) 15, 41, 55, 56, 60, 61, 66, 71, 72, 72, 73, 74, 80, 84, 85,

85, 86, 92, 93, 94, 96, 97, 99, 100, 101, 105, 108, 109, 110, 112, 114, 129, 130, 131, 141, 148, 149, 152, 154, 156, 157, 162, 164, 176, 178, 178, 179, 180, 197, 199, 200, 202, 204, 210, 214, 215, 215, 218, 221, 222, 284, 285, 289, 289, 298, 301, 301, 303, 307, 308, 345, 372, 373, 374, 375, 380, 435, 443, 454, 462, 463, 488, 506, 508, 563, 571, 572, 585, 607, 607, 610, 611, 624, 639, 660, 664, 690, 695, 700, 701, 701, 702, 707, 708, 721, 743, 743, 745, 745, 746, 755, 756, 757, 757, 762, 765, 771, 773, 797, 927.939.951
Bramačari Bava, (II) 516
Bramadeve, (II) 699
Brama Kalahansa, (I) 65; (II) 149
Brama-Loka, (I) 441
Braman, (I) 135, 145,184. 483, 541. 645, 657, 691; (II) 560, 688, 699, 772,*112,11?,, IIA*
Bramana, (11)560, 771,772
Bramanaspati (v. Bramanspati)
Bramanda Purana, (I) 519, 435; (II) 489
Bramandika, (I) 527; (II) 174
Bramane, (I) 23,27,43, 116,215, 322, 323, 538, 692; (II) 63, 345, 496
bramanizam, (I) 42,48,238.410: (11)40,113,771
Bramanspati (Bramanaspati), (I) 169; (II) 57, 58, 603
Brama-Pradapati, (I) 127, 239, 515, 520; (II) 154, 564, 571, 756, 757
Brama Pralaja, (I) 223
Brama Purana, (II) 334
Brama-Puruša, (I) 414
Bramaputra, (I) 492; (II) 454
Bramarandra, (I) 180
Bramariši, (II) 215, 607
Brama-Rudra, (I) 548
Brama Savama, (II) 375
Bramasutrabhašja, (I) 41
Brama Vaivarta, (I) 347; (II) 373
Brama-Vak,(I) 120, 129; (II) 152
Brama-Višnu, (I) 53, 648
Brama-Virad, (I) 129, 422; (II) 55, 154, 157
Brama-Virad-Vak. (II) 153, 155
bramini, (I) 14,16,17, 20,20, 24, 27, 28, 34, 52, 112, 123, 136, 138, 144, 145, 166, 167, 194, 198, 200, 207, 207, 236, 254, 256, 261, 284, 322, 323, 324, 402, 427, 434, 438, 455, 417, 491, 500, 503, 504, 507, 514, 518. 547, 560, 627, 687, 697, 772, 793, 798, 802, 803, 804, 807, 808; (II) 39, 58, 62, 63, 64,81,82,84,86,88,95, 101, 111, 112, 114, 136, 155, 111, 181, 188, 202, 244, 248, 269, 271, 349, 372, 373, 388, 389, 391, 395, 472, 489, 497, 508, 527, 532, 534, 535, 560, 571, 574, 590, 603, 604, 606, 607, 607, 636, 666, 673, 684, 685, 686, 688, 695, 714, 717, 737,

740. 769, 771, 839, 841, 862, 899, 916, 930
branhiostoma, (II) 449
Brantidaršamath, (I) 64; (II) 132
B'raš, (I) 528, 529
Braun, Robert, mlađi, (I) 678; (II) 265. 385, 407, 784
Breal, (II) 327
Brej, de, (II) 836
Bretanja, (II) 252, 413, 460, 911, 913
Bri, K. R., (II) 843, 881, 883
Briah (v. i Berijatički Svet), (II) 135,732
Brigu, (I) 520; (II) 40,42, 93, 373
Brihadaranjaka Upanišada, (I) 169: (II) 664, 773
Brihaspati, (I) 169; (II) 31,38, 57, 57, 169, 603, 604, 606
Briker, (I) 538, 539
Brijarej, (II) 86, 938
Brinham stene, (II) 419, 420
Brodi, (l) 468; (II) 103, 168
Brojevi, (I) 82,114,115,115,137, 138. 142, 143, 148, 162, 168, 266, 270, 276, 286, 291, 292, 293, 294, 376, 377, 378, 396, 397, 405, 428, 432, 435, 460, 484, 485, 515, 516, 517, 696, 750, 751; (II) 45, 47, 50, 51, 104, 135, 285, 286, 406, 468, 555, 561, 653, 676, 694, 695, 702, 705, 717, 724, 740, 758, 934
Broka, (II) 304,824, 864, 878,917
Bronza, (II) 242, 328, 572
Brus, Džejs., (II) 533, 644
Bruster, ser Dejvid, (I) 701, 702; (II) 849
Buda, (I) 13, 15, 17, 24, 26, 28, 41, 42, 43, 54, 62, 85, 88, 89, 93,93,94,95, 117, 157, 158, 158. 163, 212, 322, 323, 323, 393, 457, 466, 524, 563, 565, 690, 691, 694, 771; (II) 36, 37, 38,44,56,57,57,78,134,169, 171, 217, 246, 262, 262, 273, 285, 408, 409, 410, 410, 435, 444, 454, 508, 512, 551, 552, 600, 603, 604, 644, 655, 662, 700, 709, 771
Buda Dakini, (II) 345
Buda-Foh, (II) 262
Buda-Lha, (II) 512
Buda-Soma, (I) 471
Bude, (I) 99, 157, 162, 280, 397, 670, 691, 692, 694, 775, 776; (II) 271, 273, 274, 454, 503, 512.512.585
Budh, (I) 565, 566
Budi, (I) 62, 63, 151,151, 168, 169, 204, 208, 228, 230, 244, 268, 272, 289, 292, 296, 297, 308, 317, 331, M1, 344, 387, 393, 443, 541, 541, 565, 635, 686, 689, 692, 694; (H) 71, 73, 97.100.138.281.281.294.301. 334, 386, 508, 600, 703, 718, 722, 732, 743, 765,767,773
Budi-Manas (v. Manas-Budi)
budista, (I) 21,23, 23, 24,27, 30, 34,48,50,88,93,96,123,148, 180. 225, 288, 341, 434, 450, 489, 498, 524, 563, 564, 649,

687, 771, 772, 814; (II) 36, 225. 262, 487, 673, 691, 708, 766, 771
budizam (budističke), (I) 8, 13, 13,14,15,16,17,23,24,24,26, 34,41,42, 85,90,93,93,94,96, 108, 115, 121, 138, 157, 159, 167. 171, 175, 184, 187, 201, 201. 203, 204, 205, 207, 208, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 218, 219, 220, 221, 226, 227, 228, 236, 236, 237, 238, 242, 264, 265, 271, 283, 284, 286, 360, 411, 484, 564, 690, 691, 772, 810; (II) 16, 36, 39, 78, 123, 190, 191, 216, 227, 239, 257, 269, 273, 306, 308, 322, 340. 373, 380, 384, 385, 394, 402, 404, 409, 410, 459, 508, 512, 513, 515, 524, 525, 527, 527, 601, 666, 674, 715, 724, 747, 763, 766, 768, 768, 769, 770, 771, 775, 812, 865, 869, 909.910.916.936.942.943
Buh, Leopold fon, (II) 958
Bujan, dr, (I) 808, 809; (II) 950
Bul, R. S., (II) 79
Bulak, (I) 25, 419, 458, 819; (II) 328,562
Bulanže, (11)451
Bumapa škola, (I) 95
Bur, (I) 514
Buri, (l) 509
Burbur, Brase de, (II) 118, 196, 260.460.461.903
Burden, Žil, (I) 710
Burham-i-Kali, (II) 444
Bur-loka, (II) 389
Burmajster, (I) 777; (II) 188, 908, 909
Bumov, (I) 452; (II) 472
Burze, dr (II) 790
Buržoa, (II) 349, 716, 864, 877, 907.908.911.911
Buše de Pert, (II) 337, 816, 864. 895
Bušmani, (II) 205, 205, 239, 348, 510. 633, 874, 876
Bušpom, de, (II) 399
Butadi, (I) 442, 443, 540
Butlerov, (I) 303, 415, 620, 622, 623, 624, 624, 703; (II) 787
Buton, (I) 266
Butos (v. Bitos)
Buvah, (I) 514
Buvaloka, (I) 441

Cab (Kab), (II) 439
Canagi-Canami, (I) 267
Cang, Huouen, (II) 409, 410
Celner, (I) 303, 624
Celz, (1)513, 532
Celus, (11)656, 931
Censorin, (I) 516
Cerastes, (1)431
Cerera, (I) 476, 601; (II) 441,472, 507. 920, 938
Cerint, (11)616, 616

Cezar, (I) 605; (II) 838, 848, 925
Ci-Cai, (I) 423
Ciceron, (II) 258, 507, 546
Ciklički zakon, (I) 62, 350; (II) 952
Ciklusi, (I) 87, 185, 209, 210, 233, 236, 283, 390, 309, 369, 434, 438, 444, 457, 517, 518, 743, 770, 771, 774, 774, 778, 779, 780, 783, 786, 815; (II) 61, 180, 305, 312, 435, 460, 539, 684, 685, 686, 219, 747, 749, 752, 754, 879, 897, 945
Cimah, (I) 786
citoblastema, (II) 311
Codex Nazareus (v. Nazarenski kodeks)
Conkapa, (I) 771
Coste, (II) 172
Crkveni oci, (I) 35, 41, 365, 414, 415. 416,456, 460, 531, 552; (II) 117, 120, 263, 652, 667. 682,690,915,
Crveno more, (I) 488; (II) 516, 598
Curbati, (I) 390

Ćelije-duše, (II) 784, 785, Mi

Čajld, Lidija Marija, (I) 425
Čajtanja, (I) 51
Čakčuška, (II) 375
Čakna-padma-karpo, (II) 218
Čakravartin, (II) 584
Čakšub, (II) 30, 745
Čakra, (I) 99, 163, 266; (II) 564, 662
Čambers, Džon Dejvid, (II) 10
Čandada, (II) 707, 708
čandale, (I) 367; (II) 244
Čandra, (I) 367, 466
Čandragupta, (I) 448; (II) 666
Čandrajana, (I) 82
Čandravanse, (I) 461
Čang-ju, (II) 443
Čang-ti, (II) 341
Čantong, (11)218
Cape, opat, (II) 751
Čaračara, (I) 542
Čarlton, (II) 420, 420
Čarobnjaci, (II) 34,218,223, 333, 347, 415, 416, 465, 516, 517, 596, 709, 935
Čarvaka, (I) 499
Čatam peramba, (II) 420
Čaterđi, Mohini M., (I) 689
Čatur, (I) 75
Čatur mukha, (II) 564
Čatvaraha, (II) 171
Čenresi, (11)212, 217
Čeon, (11)451
Četa, (I) 17
Četiri kardinalne tačke, (I) 172, 174, 175, 177,409,431,436, 485, 486, 552, 553, 554, 749; (II) 673, 674, 698, 715
Četvrta Korenska Rasa, (I) 40,49, 79,116,156,162,233,238,240,

242, 243, 244, 260, 276, 385, 405, 472, 499, 530, 554, 644. 646, 740, 785, 790; (II) 19, 27, 28,29,39,40,41,76,152,163, 164, 165, 172, 172, 176, 178, 179. 185, 190, 197, 203, 204, 209, 211, 212, 216, 217, 219, 223, 226, 233, 235, 238, 242, 243, 243, 244, 256, 258, 260, 268, 270, 273, 274, 277-424, 426, 428, 432, 437, 450, 457, 493,494, 496,497, 515, 519, 524, 524, 527, 529, 535, 539, 552, 554, 597, 598, 601, 605, 607. 609, 643, 645, 645, 646, 647, 648, 707, 723, 723, 733, 744, 754, 770, 771, 785, 809, 821, 826, 829, 840, 854, 863, 865, 866, 869, 876, 877, 882, 900. 920, 925, 927, 928, 931, 933. 935. 938. 939. 946

Čhaja Loka, (I) 77, 168

Čhaje, (I) 77, 168,232,243, 692; (11)25,26, 27, 111, 124, 143, 147, 168, 197, 212, 213, 259, 278, 284, 590, 609, 646, 714, 718

Čia, (II) 366

Čidakašam, (II) 722, 725

Či-Jeu, (II) 340

Čim-nang, (II) 443

Činmantra, (II) 722

Čit, (1)51,106, 393

Čiti, (I) M1

Čitkala, (I) 341

Čitra-Gupta, (I) 154

Čitra-Sikandinas (v. Čitra-Šikandini)

Čitra-Šikandini (Citrašikandini, Čitra-Sikandinas) (I) 279, 540; (II) 764

Čjuta, (II) 59

Čoma di Keroš, (I) 96

Covečanstvo, (I) 38,45,49,107, 172, 210, 233, 241, 259, 281, 303 317, 319, 320, 325, 332, 410 552, 563, 675, 690, 691, 693 695, 739, 743, 796; (II) 59,74,97,116, 117, 146, 161, 169 178, 179, 182, 199, 211, 214 217, 241, 277, 300, 304, 309 325, 333, 334, 367, 374, 377 379, 387, 393, 424, 428, 442 442, 462, 465, 471, 496, 500 501, 510, 518, 525, 537, 538 539, 585, 596, 621, 647, 674 680, 737, 739, 756, 828, 851 857, 878, 965

Covek, (I) 68, 76, 88, 90, 90, 98, 100 107, 122, 122, 136, 138, 156 159, 160, 161, 168, 176, 187 194, 201, 210, 211, 218, 219 224, 225, 226, 226, 228, 230 234, 235, 237, 238, 239, 242 244, 245, 246, 247, 250, 264 267, 275, 277, 278, 278, 281 282, 285, 286, 288, 291, 293 298, 299, 300, 306, 314, 315 328, 339, 342, 344, 348, 380 397, 399, 407, 412, 422, 437 465, 467, 524, 537, 544, 548 550, 566, 589, 645, 685,

732, 751. 791, 793. 812; (II) 9. 10, 25, 26, 27, 28, 33, 41, 47, 49, 54, 58, 67, 69, 74, 81, 92, 105,106, 108, 115, 118, 119, 120 123, 126, 131, 132 133, 134 137, 138, 140, 141 156, 157 158, 160, 179, 181 183, 184 185, 191, 196, 198 199, 200 200, 201, 206, 207 208, 209 211, 219, 220, 224 226, 227 230,233-276,277 278, 286, 286, 287, 288 289, 294 299, 306, 309, 310 311, 312 317, 324, 324, 326 329, 331 333, 349, 351, 352 353, 354 369, 382, 397, 418 451, 470 500, 501, 508, 511 529, 536 553, 554, 556, 565 569, 576 582, 584, 588, 594 595, 596 597, 604, 620, 642 646, 659 673, 679, 694, 698 715, 721 733, 734, 753, 764 769, 775 785, 787, 788, 791 793, 798 799, 800, 801, 802 806, 807 811, 811, 816, 821 822, 823 826, 827, 828, 828 829, 831 832, 832, 833, 835 840, 845 845. 853, 863, 864 866. 872 873, 879, 879, 882 883, 884 892, 893, 901, 902 904, 905 905, 907, 909, 910 957, 965

Čuang Ce, (ll) 267

čula, (I) 812; (II) 359, 362, 772

Čun-Cieu, (II) 589

Čung Ku, (II) 67

Čupunika, (II) 667

Čuta, (II) 68

D

Dabar, (I) 416

Dabarim(I)515

Dabistan, (I) 788, 792; (II) 14,435

Daferin, Lord, (II) 520

Dag, (I) 793; (II) 700

Dagon, (I) 468, 779, 793; (II) 67, 170, 170,443,599

Dah, (I) 46, 47, 56, 57, 59 60, 77, 81,88,89, 102, 103, 112, 114, 115, 123, 127, 133, 146, 147, 152, 153, 155, 156, 166, 186, 194, 197, 265, 277, 278, 281, 310, 318, 334, 341, 342, 343, 344, 420, 445, 594, 595, 736; (11)25,31,55,69,73,112,116, 128, 133, 294, 386, 596, 606, 622, 668, 739, 766

Daitje. (I) 141. 494. 498. 499. 499, 502, 503, 790; (II) 41, 43, 172, 222, 223, 273, 275, 277, 332, 349, 380, 387, 406, 432, 447, 447, 458, 461, 490, 491, 494, 518, 524, 606, 860, 896, 911

Daivata, (I) 643

Daiviprakriti, (I) 186, 267, 346, 512, 730; (II) 49

Dajanand Sarasvati, (I) 26, 31, 427; (II) 84, 261

Dajanizi, (I) 472

Dajer, Vejn, (II) 722

Dajus, (1) 447
Dakini, (II) 330, 345
Dakša, (I) 192, 434, 494, 513, 625, 756; (II) 60, 83, 96, 101, 109, 170, 199, 208, 215, 217, 221, 222, 223, 234, 301, 301, 334, 334, 335, 375, 455, 607, 640,795
Dakšine ćerke, (I) 434, 494, 513, 625; (II) 60, 109,301,640
Daktili, (II) 417, 437, 437
Dalaj Lama, (I) 564; (II) 217.608
Dalamber, (I) 597
damaghoša, (II) 275
Damapada, (II) 134
Damaskin, (I) 118, 287,406, 507; (II) 413
Damavend, (11)481,482
Dambhodi, (II) 283
Damhobri, (II) 283
Damti, (II) 560
Dan, (I) 16,16, 410; (II) 74
Danaje (v. Danave)
Danave (Danaje),(I) 141, 494; (II) 223, 235,406,447,447, 462, 462, 463, 463, 603, 606
Dangma, (I) 73, 81, 92, 92, 94, 269
Danielo, (II) 646
Danilevski, N. T., (II) 789
Danilo, prorok, (I) 282, 549; (II) 93,597
Dankan, P. Martin, (I) 151
Dankmoe, (I) 279
Danlap, P. M., (I) 412, 419; (II) 258
Danvij, (II) 477
Danu, (II) 462, 462
Daren, (I) 557
Daršani, (I) 93, 94, 103
Darma, (I) 468; (II) 214,375,607, 665
Darmarakša, (I) 93
Darmešteter, Džejms, (I) 396; (II) 119,354,581,605,735
Darvin, Čarls, (I) 205, 206, 236, 237, 253, 274, 275, 336, 400, 708, 728; (II) 18, 19, 79, 144, 145, 146, 206, 227, 231, 239, 298, 310, 312, 316, 336, 348, 449, 594, 720, 780, 782, 787, 789, 793, 799, 803, 804, 804, 805, 806, 807, 808, 811, 812, 814, 816, 821, 822, 823, 826, 827, 830, 832, 833, 835, 841, 843, 844, 861, 879, 883, 884, 842,866
darvinizam, (I) 237, 238, 254, 274, 728; (II) 17, 17, 47, 70, 106, 123, 146, 186, 193, 203, 206, 208, 210, 223, 224, 226, 227, 231, 356, 363, 763, 779, 780, 781, 783, 784, 788, 789, 791, 799, 800, 804, 804, 805, 807, 819, 821, 822, 823, 828, 829, 832, 834, 835, 835, 843, 844, 874, 881, 885, 890, 89Q, 944, 952, 955, 956, 959
Dasije, Pol, (11) 181
Datali, (II) 283
Datatri, (II) 283
Datobhri, (11) 283
Datoi, (II) 283
Datoli, (II) 283

Datotri, (II) 283
Datue, (I) 342
Davamata, (II) 687
David, (I) 375, 376, 394, 590; (II) 164. 406, 469, 551, 557, 558, 568, 573, 655,656
Davikina, (II) 560
Davir, (II) 641
Debar, (II) 50
Debose, otac, (I) 766
Dedal, (II) 317
Dejn, prof., (II) 393
Dejvi, ser Hamfri, (I) 573
Dejvids, Rajs, (I) 158, 564, 649
Dejvis, Berbard, (II) 633, 957
Dekart, I, II
Delhi, II
Dememije, (I) 365
Demetra, (11)439, 441,502
Demijurg, (I) 159, 332, 366,409, 412, 418, 419, 442, 452, 452, 492,494,497, 527; (II) 14, 31, 33,34,92, 113. 164.289.296. 297, 468, 564, 579, 624, 656, 725.852
Demokrit, (I) 46, 97, 112, 166, 406, 622, 700, 742; (II) 346
Demon, (I) 119, 164, 254, 287, 341. 442. 469, 475, 547, 548, 558, 559, 560, 686, 768; (II) 42. 72. 73. 283. 333. 339. 340. 463, 464, 465, 466, 472, 551, 579
Demon est deus inversus (Demon je naličje Boga), (I) 118, 119, 249. 287, 490-504; (II) 333, 579, 590, 622
Demruš, (11)481
Denis, (II) 940
Denoje, (11)864, 910
Denon, (II) 402, 521, 523, 524
Denton, Elizabet (I) 252
Denton, prof., (II) 252
Desatir (Des-dir), (II) 325, 325
Des-dir (v. Desatir)
Dešarm, (II) 149,150,151, 326, 327, 328, 370, 440, 473, 630, 636, 638, 924, 940
Deukalion, (II) 328, 375, 381, 406, 629, 930, 930
Deus Lunus, (I) 358, 453, 459--479; (II) 52, 565
Deus Mundus, (I) 553
Deva-Brama, (II) 61
Devadnani, (II) 110
Devahan, (I) 85, 224, 271, 272, 296, 393, 433, 458, 690, 818; (II) 71,135,240, 341,453,454, 622, 739, 744
Devajana, (I) 181, 791
Devaloka, (I) 180, 181, 735
Devaki, (II) 60, 636, 639, 732
Devamatri, (I) 74, 100, 148, 422, 634; (II) 639
Devanagri, (I) 19; (II) 441
Devapi, (I) 448
Deva putra rišja, (II) 733
Deva Riši, (II) 60, 101,607
Deva-Sarga, (I) 542
Devasena, (II) 243
Devasi, (I) 697
Devate, (11)490, 491,492
Deva Vardika, (II) 677
Dev-bend, (II) 481

Deve,(I)40,121,141, 142, 171, 175, 175, 184, 229, 232, 239, 240, 258, 260, 328, 341, 348, 399, 483,496, 498, 512, 540, 547, 571, 661, 697, 742, 752, 764;(II)72, 101,104, 110, 116, 120, 131, 137, 198, 210, 157, 177, 184, 194, 199, 320, 325, 355, 372, 390, 446, 447, 452, 459, 463, 514, 523, 600, 625, 636, 652, 734, 862, 862, 866
Devi, (II) 446,476,477,480,481, 482, 483, 940
Devica (Virgo), sazvežđe, (I) 344, 791; (II) 446, 522, 523, 524, 526,951
Devica Majka, (I) 107, 113, 130, 137, 267, 344, 467, 471, 475, 476, 478, 549, 560, 798; (II) 55, 561, 561, 562, 589, 621, 640
Devica Marija, (I) 141,450,456, 467, 468, 474, 475, 476, 547; (II) 49, 80, 560, 639
Devica-Škorpion, (I) 492; (II) 608
Devij, H. Sen Kler, (I) 578, 655
Devs, (II) 940
Dev-Sefid, (II) 487, 492, 492
Dezo, (II) 911
Dianoia, (II) 33
Diboa, Rejmon, (I) 58Q, 622, 813; (II) 785, 785, 786, 792, 793, 801.802.813.861
Didumos, (II) 165
Digambara, (I)503;(II)607
Dii Magni, (II) 437
Dika, (II) 370
Dikson, K., (II) 782
Diktina, (I) 470
Dijana, (I) 280, 460, 461, 470, 471,474.475; (II) 31.151.507. 560, 933, 933
Dilor, (I) 791
Diluvijani, (II) 175
Dimat, (II) 215
Dinosaurusi, (II) 266
Diodor sa Sicilije, (I) 434; (II) 175, 406, 416, 440, 445, 493, 563, 751, 920, 922, 923, 927, 930, 936, 938
Diogen Laertije, (I) 516, 789
Dioklecijan, (II) 925
Dionis, (I) 394,428,470, 553; (H) 476, 502, 503, 508
Dionizije, (I) 394, 427; (II) 176
diorit, (II) 275, 276, 838
Dioskuri, (I) 399; (II) 129, 149, 437, 437, 439, 440
Dima, (I) 655
Dina, (I) 791
Dingir, (II) 443
Dipui, (I) 792; (II) 35, 42, 750
Dirak, R, (I) 593
Dirgotamas, (II) 119
Dis, (I) 118.406.553
Di Seji, (II) 533
Diti, (II) 691, 742, 743, 744
Divan, Faigi, (I) 38
Divovi, (I) 318,509; (II) 121,271, 280, 287, 336, 337, 34Q, 401, 408. 411. 412. 415. 416. 420. 464,480,492,493, 514, 518, 597,644,647,899-941
Dizraeli, (II) 902

Dodona, (I) 528
Dokins, Bojd, (II) 816, 817, 818, 867
dolikocefalni, (II) 205
Dominioni, (I) 519
Doneli, (1l) 270, 323, 335, 403, 404, 897, 903, 922, 947, 952, 958, 960, 961
Dorđečang, (I) 690
Dordesempa, (I) 99, 690
Doson, V., (II) 603, 872, 883
Douler, (II) 426, 913
Dračo (v. Drako)
Drajden, (I) 782
Drah, vitez, (I) 558; (II) 577
Drako, (II) 42, 163,431,468
Drakontija, (II) 419, 420, 420, 460, 916
Draper, (I) 153,154,424; (II) 909
Dravidi, (II) 930
driopitekus, (II) 817, 818, 819, 820,821,832,889
Dropida, (II) 900
Druga Korenska Rasa, (I) 40,131, 573, 646; (II) 13, 15, 26, 83, 103, 125, 133-159, 160, 161, 168, 169, 178,179, 181, 183, 196, 200, 202, 203, 214, 215, 217, 242, 277, 302, 305, 309, 320, 323, 328, 329, 362, 364, 367, 380, 426, 485, 486, 737, 737, 827, 828, 839, 863, 865, 866,927
Druidi, (I) 529; (II) 415,460, 920
Druidski krugovi, (I) 260
Drušim, (1)521
Druva, (I) 518, 794; (II) 363, 592, 741.741.930
Druvatara, (II) 486
Druži, (II) 36
Drvo, (I) 178, 259,424,482,483, 487; (II) 119, 126, 264, 599, 712, 712, 747
Drvo Bića, (I) 490; (II) 712
Drvo Dobra i Zla, (I) 299; (II) 12, 164, 262, 263, 264, 355, 429, 623, 757
Drvo Znanja, (I) 178, 383, 446; (II) 119, 120, 214, 247, 262, 263. 264, 329, 466, 479, 604. 623,711,712
Drvo Života, (I) 106, 482, 483, 651, 746; (11)262, 264, 555, 711,757
Drvo Sveta, (I) 262,484; (II) 315
Duah, (I) 557
Dugpa (Dugpas), (II) 270, 709
Dugpas (v. Dugpa)
Duh, (I) 38, 51, 60, 61, 62, 63, 64, 79, 81, 82, 87, 88, 96, 97, 98,99,99, 104, 112, 118. 120. 122, 122, 123, 127, 128, 130, 132, 136, 137, 139, H 1, 143, 148, 148, 150, 153, 155, 158, 162, 162, 167, 168, 169, 171, 172, 172, 176, 177, 179, 182, 183, 184, 186, 189, 196, 197, 204, 217, 225, 230, 232, 233, 234, 236, 243, 244, 245, 246, 246. 249, 250, 252, 262, 264, 267, 268, 269, 269, 270, 272, 275, 276, 277, 277, 278, 279,

281 283 285, 285, 286, 287, 288 291 292, 293, 295, 295, 297 299 302, 305, 305, 307, 308 309 310, 311, 316, 317, 319 322 326, 327, 329, 330, 331 332 334, 336, 337, 338, 340 341 344, 347, 348, 366, 384 385 387, 388, 391, 396, 397 397 398, 404, 405, 406, 407 408 408, 409, 410, 411, 419 420 421, 424, 431, 433, 435 435 440, 441, 443, 444, 445 448 450, 451, 466, 469, 478 495 496, 501, 504, 509, 514 531 532, 533, 535, 537, 538 539 539, 540, 540, 543, 547 548 549, 550, 551, 553, 556 558 564, 565, 570, 571, 572 573 574, 579, 579, 587, 589 590 593, 597, 608, 613, 621 626 634, 642, 653, 654, 657 662 664, 665, 668, 686, 687 689 690, 690, 692, 693, 694 696 698, 699, 703, 715, 721 731 741, 742, 745, 751, 752 756 758, 759, 759, 762, 764 756 766, 766, 768, 771, 777 778 779, 784, 811, 821; (II) 10, 14, 25, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 37, 38, 39 41, 46, 47, 52, 53, 47, 68, 68, 70, 72, 73, 73, 75, 76, 77, 78, 78, 80, 81, 98, 102, 103, 105, 106, 113, 118, 119 120, 121, 124, 124, 125, 126, 127, 128, 131, 132, 133, 134, 135, 137, 138, 139 140, 140, 150, 156, 168, 170, 177 178 199, 211, 214, 220, 226 238 270, 280, 281, 282, 283 283 285, 288, 294, 295, 300 301 302, 302, 324, 331, 332 333 334, 334, 340, 346, 355 361 364, 366, 377, 380, 386 393 416, 421, 424, 435, 435 445 449, 452, 457, 458, 459 462 465, 467, 470, 481, 506 534 551, 553, 555, 561, 561 569 572, 577, 578, 579, 587 587 589, 591, 592, 595, 596 599 605, 610, 611, 614, 617 621 621, 622, 624, 625, 626 627 638, 639, 640, 654, 655 667 668, 669, 670, 677, 686 686 691, 692, 694, 697, 701 705 706, 716, 717, 719, 721 722 724, 727. 730, 731, 731 732 737, 738, 739, 741, 758 763 766, 767, 767, 768, 773 774 775, 785, 788, 790, 794 808 812, 848, 870, 882, 889 928

Đula, (II) 667

Dulkamajn, (II) 482

Durga, (I) 141,471,798

Duša, (I) 15, 17, 18, 45, 52, 54, 55, 58, 61, 62, 62, 63, 64, 81, 87, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 104, 108, 128, 129, 132, 139, 143, 151,151, 154, 155, 158, 161, 162, 162, 168, 169, 171, 173, 182, 190, 204, 217, 244, 245, 246, 246, 252, 255, 268, 269, 270, 271, 272, 276, 277, 277, 278, 278, 279, 283, 286, 286,

1 li
L i
• l l
• •
• > •
• M
• •
W •
K *
•
r fc
m,M,
• f l ^
MM
W W
1 • !
1 1
^ ^ 1
WWl
I I I
1 1
K B
P "
1
L
W
1
1 Hl
1 •
1 ||
1 •
1 •
1 *m*
1 P

288, 291, 295, 296, 297, 299, 300, 322, 322, 327, 331, 332, 338, 347, 347, 398, 401, 406, 418, 419, 424, 433, 436, 447, 501,501,504,532,533,539, 539,540,550,551,565,572, 574,598,634,637,642,645, 647, 686, 687, 687, 688, 689, 692, 697, 698, 715, 721, 731, 741, 751, 752, 758, 764, 766, 809, 818; (II) 33, 55, 73, 73, 75, 91,100, 106,108, 132,136, 137, 138, 168, 198, 220, 281, 282, 292, 294, 295, 301, 334, 342, 352, 353, 355, 361, 368, 386, 442, 457, 459, 508, 553, 599, 600, 620, 621, 630, 668, 680, 694, 699, 721, 730, 732, 743, 764, 765, 766, 767, 767, 774, 784, 785, 790, 801, 808, 809. 811. 811. 812. 813. 882

Duti (Duti'Ca), (I) 565
Duti'Ca (v. Duti)
Dvadasakša, (II) 749
Dvadasa Kara, (II) 749
dvaita, (I) 127, 538
Dvaj, (I) 177
Dvapara, (II) 179, 374, 390, 584
Dvapara juga, (II) 85, 179, 179, 630,744
Dvida, (I) 17, 261; (II) 86, 560
Dvipa, (I) 288, 309, 391, 392, 443,490,707; (II) 14,162,189, 221, 320, 349, 387, 388, 390, 391, 392, 394, 395, 423, 443, 447, 448, 484, 485, 487, 488, 488, 489, 489, 490, 491, 492, 493, 493, 494, 494, 606, 707, 918,919
Dzahhak (v. Džahak)
Dzan (v. Dan)
Dzenodu, (I) 224
Džovah Rabah, (II) 67

Đ

Dagadhatri, (II) 639
Đaganat, (I) 37
Dagat, (1)51
Dagat Joni, (I) 72, 704; (II) 131
Dahangira, (I) 20
đainski krst, (I) 49, 797; (II) 120
Đajasi (v. Daje)
Daje (Đajasi), (II) 110, 221, 707
Dambu Dvipa, (II) 221,388,390, 395, 448, 488, 488, 489, 707, 918,919
Dambu, (II) 388, 489, 489
Dan, (I) 6, 16, 16, 19,45,58,62, 68,71,73, 114, 124, 150, 165, 253, 310, 517, 690, 691, 735, 764, 819; (II) 21, 23, 48, 138, 268, 294, 309, 324, 456, 919
Dana (Dnana; Gjana), (I) 16; (II) 142,342
Dana-baskara, (II) 83
Danaka, (II) 636
Danardana, (I) 440
Dana Loka, (I) 165,441; (II) 389
Dangama, (I) 542
Dani-Bodisatva, (I) 158; (II) 142
Dani-Buda, (I) 54, 62, 88, 95, 99, 99, 100, 117, 157, 158, 162,

163,166, 264, 319, 564, 565, 690, 691, 692, 694; (II) 44, 44, 142
Dani Čenresi, (11)217
Đaniji, (I) 88,157,182, 232,233, 234, 235, 239, 244, 269, 270, 273, 275, 276, 277, 279, 281, 286, 312, 318, 328, 331. 346. 540, 545, 697, 752: (II) 10, 24, 25, 30, 35, 38, 39, 44, 59, 68, 98, 112, 114, 125, 128, 141, 202, 204, 218, 234, 256, 270, 278, 296, 312, 335, 353, 590, 733,734
Danipasa, (I) 140
Dan Kohani, (I) 54, 58, 61, 67, 81,84,86,88,98,99,111,130, 135, 138, 142, 153, 159, 163, 165. 168, 169, 171, 179, 184, 196, 210, 239, 240, 244, 248, 272, 273, 273, 278, 281, 285, 299, 317, 327, 329, 330, 332, 341. 342, 346, 347, 388, 397, 399, 400, 441, 442, 445, 483, 509, 512, 517, 527, 528, 535, 537, 540, 544, 546, 547, 564, 570, 675, 692, 693, 701, 205, 709, 722, 725, 729, 733, 742, 771, 775, 791; (II) 42, 44, 48, 72,74,110,112,113,124,131, 132, 147, 179, 208, 217, 259, 284. 292, 295, 299, 325, 334, 340. 341, 367, 386, 372, 374, 377, 434, 437, 437, 438, 443, 476, 564, 618, 701, 707, 784, 784. 808, 825, 848, 883, 887, 892, 894, 926, 927
Data, (II) 387
Dati, (I) 443
Databu, (II) 685
Dataju, (II) 691.691
đavo, (I) 117,121,129.161. 245. 246, 288, 305, 407, 468, 477, 487, 490, 491, 492, 493, 495, 497, 501, 527, 698; (II) 57, 114, 120,164, 179, 198, 221, 252, 254, 255, 261, 277, 279, 280. 281, 289, 299, 334, 412, 416, 428, 456, 457, 458, 459, 467, 469, 470, 471, 477, 482, 487, 492, 571, 575, 576, 577, 578, 579, 588, 590, 614, 614, 615. 616, 617, 618, 619, 620, 622, 623, 625, 640, 696, 703, 911,962
đavoli, (I) 121, 172, 173,287, 288, 340, 389, 390, 494, 499, 526, 560, 781, 811; (II) 42, 72, 198, 253, 254, 281, 282, 283, 284, 289, 291, 333, 340, 448, 579,581,615,621,707,756
Dišnu, (II) 463, 603, 743
Diu, (1)77, 157
Diu-mi, (I) 157
Diva, (I) 182, 268,270, 275,290, 298, 299, 626, 632, 686, 69Q, 732. 752; (II) 27, 58, 92, 99, 197, 226, 714, 745
Divanmukta, (I) 92, 440
Divatma, (I) 97, 181, 190, 277; (II) 44
Dnana, (I) 110; (II) 342, 477
Dnanadeva, (II) 110
Dnanašakti, (I) 345

Đorde, sveti, (I) 548; (II) 290, 460.463.467.481
Đotis (v. Đotiš)
Đotiš (Đotis), (II) 755, 755, 927
Đotsna, (II) 72

DZ

Džabal, (II) 473
Džahak, (II) 548
Džebel Džudi, (II) 177
Džejkobs,G. A., (1)51,52
Džejms I, kralj, (I) 177, 396
Džejms,serH. (11)381
Džejvons, Stenli, (I) 513. 652
Dželalabad, (II) 409
Dženings, Hargrejv, (I) 425, 565; (II) 290, 566, 572
Džentil, M. C, (I) 804
Džigten-gonpo, (II) 218
Džin, (I) 348
Džingis Kan, (II) 409
Dživons, dr, (I) 154, 173
Džubal,(I)381;(II)473
Džukis, prof., (II) 240, 267
Džuldžul, (II) 409
Džungarian, (I) 90

E • • "

Ea, (II) 66, 75, 141,170, 275
Easam, (II) 140
Ede, (I) 407; (II) 255, 299, 467
Eden (Edenski vrt), (I) 41, 163, 176, 296, 436, 455, 474, 483, 494, 502, 743; (II) 40, 54, 119, 137, 169, 246, 247, 248, 249, 250, 279, 339, 343, 355, 382, 423, 463, 496, 597, 598, 601, 607, 609, 640, 658
Edenski vrt (v. Eden)
Edin Ahmed Ben Jahja, (II) 438, 439
Edip, (I) 206, 212, 439, 518; (II) 446,626,654
Edison, (II) 950
Edkins, Džozef, (I) 24,121,175, 524
Edom, (I) 446, 523; (II) 11, 67, 68, 102, 553, 590, 853, 854, 855
Edris, (II) 443, 444, 641
Edvards, Milne, (II) 807, 876
Efijalt, (II) 86, 338
Efraim, (I) 793
Ega, (I) 289, 317, 335, 363, 687, 763, 766, 767; (II) 97, 122, 204, 278, 295, 353, 588, 622, 677, 738, 744, 945
Egipćani, (I) 15,25,25,55, 122, 159- 162,164, 166,184, 278, 278. 279,279, 281, 316. 319. 357, 371, 377, 378, 412, 419, 427, 430, 434, 435, 450, 450, 458, 460, 463, 474, 474, 475, 477, 487, 518, 519, 520, 538, 789, 798, 819; (II) 12, 34,40, 45,45, M1, 153,168,259,280, 285, 292, 322, 323, 332, 377, 378, 381, 382, 384, 398, 402, 404, 405, 432, 432, 443, 446, 454, 472, 479, 483, 496, 505,

506, 506, 516, 518, 519, 522, 526, 527, 552, 568, 582, 588, 651, 657, 665, 668, 675, 699, 703, 705, 728, 730, 751, 764, 756, 766, 767, 870, 904, 908, 916. 925. 930.950

Egipat (egipatsko), (I) 8, 18, 23, 23, 24, 25, 25, 30, 37, 40, 50, 55, 114, 123, 118, 141, 154, 164, 174, 175, 176, 184, 186, 253, 260, 266, 270, 271, 272, 278, 278, 283, 283, 285, 288, 290, 318, 319, 321, 227, 357, 358, 359, 360, 361, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 373, 375, 375, 377, 379, 388, 399, 401, 407, 409, 411, 414, 418, 419, 424, 430, 431, 432, 434, 434, 435, 446, 450, 455, 456, 457, 458, 460, 461, 473, 475, 477, 482, 485, 486, 487,' 488, 489, 513, 518, 518, 520, 520, 523, 526, 528, 548,'549, 552, 553, 566, 697, 789, 793, 796, 797, 799, 816, 817, 811, 818, 818, 819, 820; (II) 10, 11, 17, 31, 40. 40. 41. 42. 46. 66.73. 100. 111, 113, 139, 141, 151, 159, 165, 166, 168, 175, 220, 245, • 257, 259, 263, 264, 269, 270, .272, 323, 328, 344, 353, 402, 404, 405, "406, 426, 428, 436, 439,440, 441,443, 444, 445, 445, 446, 447, 448, 453, 454, 454. 459, 460, 467, 468, 470, 472. 476, 477, 479, 489, 505, 507. 516, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 526, 527, 530, 531, 551 555, 558, 559, 560, 561, 562 563, 564, 566, 571, 573, 577, 581. 582, 588, 595, 598, 604 613, 616, 616, 626, 641, 642 643, 648, 652, 652, 657, 658 661, 662, 663, 664, 665, 668 669. 675, 676, 677, 679, 690 698, 702, 703, 705, 709, 711 717, 726, 727, 731. 732. 742 743, 746, 747, 751, 763, 763 764, 764, 765, 765, 766, 766 768, 838, 864, 868, 869, 876 900, 901, 904, 908, 909, 909 910, 924, 925, 927, 931, 937 946, 950, 952, 952, 954, 959 961

Ego, (I) 15, 62, 84, 86, 89, 95, 123, 178, 180, 180, 202, 244, 248, 271, 278, 286, 297, 300, ^ 387, 387, 388, 393,-394, 510, •511,512,530, 561; (II) 97, 98, 134, 135, 136, 198, 200, 239, 294, 350, 421, 581, 664, 676, 680, 711, 217, 724, 732, 732, 766, 766, 767, 790, 809

Egregori, (I) 311

Eha, (I) 162

Ehad, (I) 179. 179

Ehat, (I) 179

Ehod, (I) 121, 162

Eh'yeh, (II) 547

Efijalt, (II) 86, 338

Efraim, (I) 793

Ejvelin, Ed. B., (II) 106, 201, 787, 807, 808

Eka, (1)75, 121, 172, 179

Ekanaka-Rupa, (II) 59, 132
Ekasloka-Šastra, (I) 108
Ekfant, (I) 166. 166
Ekimu, (II) 302
Ekštajn, (II) 432
Eku gai no Kami, (I) 265
El, (II) 50, 258, 342, 456, 617, 655
Eldorado, (II) 395
Eleazar, rabin, (II) 245, 382, 645
Elefanta, (I) 435; (II) 104, 269
Elektra, (II) 929
Elektricitet, (I) 110, 124, 129, 134, 160, 161, 187, 189, 195, 196, 197, 256, 345, 348, 351, 391, 398, 610, 611, 639, 669, 677. 731. 816: (II) 293
Elektrija, (II) 11
El-El, (I) 553
El Elion (v. Elion)
Elementali, (I) 196, 235, 235, 239, 269, 272, 286, 302, 329, 330, 344, 346, 389, 442, 542, 543, 550, 561, 589, 700, 753, 756, 764, 765, 766, 766, 767, 767; (II) 44, 125, 284, 332, 333, 378, 467, 516, 517, 746, 775
Elementi, (I) 57, 57, 58, 78, 102, 123, 130, 130, 131, 166, 170, 172, 174, 174, 175, 180, 185, 186, 187, 188, 190, 191, 196, 255, 257, 269, 285, 301, 302, 303, 304, 308, 310, 311, 312, 344, 347, 348, 351, 361, 394, 398, 398, 404, 405, 411. 411. 425, 442, 442, 443, 469, 470, 509, 533, 540, 540, 550, 551, 552, 554, 558, 560, 561, 571, 574, 588, 625, 631, 644, 651, 653, 654, 655, 658, 685, 686, 686, 687, 691, 703, 724, 741, 746, 763, 764; (II) 128, 128, 129, 131,140,141, 165, 294, 326, 331, 331, 346, 386, 432, 607, 661, 710, 725, 731, 764, 767
Eleuzina, (I) 359; (II) 328
Elicije *((Eelitius)*, (I) 558, 558
Elijan, (11)921
Elije, (II) 413, 430
Elion (El Elion, Elon), (II) 460, 461
Elivagar, (I) 436
Elmes-vatra, (I) 399
Eloah, (II) 617
Eloha, (II) 50, 74
Elohim, (I) 54, 84, 88, 121, 124, 140. 147. 150, 155, 159, 162, 163, 179,179, 189, 249, 276, 277, 281, 282, 283, 291, 299, 306, 328, 347, 371, 397, 409, 411,418, 422, 422, 445, 468, 497, 502, 512, 522, 524, 526, 534, 536, 540, 589, 660, 751; (11)10, 14,31,48,49,50,74, 76,93,96,100,100,103,104, 113,116, 127, 138, 152, 154, 155, 157, 164, 165, 168, 183, 220, 247, 268, 296, 340, 342, 343, 353, 377, 423, 443, 460, 463. 470, 471, 472, 501, 548, 573, 590, 591, 592, 594, 604,

617, 618, 623, 655, 659, 721, 723,736
elohisti, (I) 306
Elohiti, (II) 14
elohizam (eiohostičko), (I) 281, 395, 452; (II) 92, 307, 573
Eloi (v. Eloj)
Eloj (Eloi), (I) 535, 697; (II) 652
Elon (v. Elion)
Elora, (II) 417
Emanacije, (I) 39, 179, 389, 422, 445,465, 515, 637, 713, 771; (II) 55, 75, 98, 104, 135, 136, 202
Emanuel, (II) 655
Emeft, (I) 435
Emerson, (I) 94, 190
Emimi, (II) 406
Empedokle, (I) 595, 597
Empirej, (I) 745, 746
En, (I) 266
Endrjus, dr, (II) 166
Eneja, (II) 933
Energija, (I) 45, 67, 159, 160, 160. 161, 186, 196, 334, 343, 385. 386, 397, 433, 524, 540, 554, 571, 647, 692, 705, 752, 811, 812, 813; (II) 290, 298, 376, 440, 614, 722, 731
Enfild, (II) 720
Engelhart, (II) 911
Engis, (11)831,901,902
Enis, Jakob, (I) 599
Enlu, (I) 80
Enoh (v. Enoihion; Enos; Hanoh; Ha-nokh; Henoh), (I) 259,282, 626.739,739; (H) 60,100,152, 152. 157, 158, 173, 177, 257, 271, 279, 280, 325, 341, 343, 344, 381, 438, 443, 444, 457, 463. 473, 474, 549, 568, 583, 584, 586, 601, 602, 613, 619, 641-649, 651, 707, 723, 747, 866. 879, 923
Enohovo Postanje, (II) 325
Enoihion, (II) 257,438, 641-649
Enoja, (11) 261, 262, 297, 593
Enos,(I)794;(II)153, 154, 155, 156, 164. 438. 474. 568. 642
En-Sof(v.Ain-Sof)
Entelehije, (I) 766
Entiteti, (I) 114, 124, 143, 155, 156, 160, 177, 182, 196, 197, 229, 256, 266, 269, 269, 270, 272, 282, 285, 300, 327, 329, 346, 349, 387, 389, 434, 504, 522, 590, 635, 684, 733, 747, 763, 815; (II) 135, 141, 226, 284, 303, 367, 434, 440, 621, 646, 668, 788
Eocen, (1) 523; (II) 18, 860, 865
Eol, (I) 557
Eon (Aeon, Aion), (I) 111, 247, 247. 413, 415, 417, 496, 527, 744, 779; (II) 280, 283, 395, 462, 554, 591, 583, 593, 616, 689,732
Epafos, (II) 502, 503, 506
Epifanije, (I) 481; (II) 554, 689
Epigen, (II) 750
Epikur, (I) 47, 587, 622,686,687, 700, 742, 763; (II) 346
Epimetej, (11)328, 511,632
Erar-Molije, (I) 798

Erataot, (II) 141
Eratosten, (II) 445
Erdman, (I) 765
Ereb, (I) 159
Ereh, (II) 560
Eridan (Eridanus), (I) 466; (II) 705,933
Eridanus (v. Eridan)
Eridu, (II) 170, 248, 275, 839
Eros, (I) 158, 159, 168, 539; (II) 80, 214, 285
Eros-Fanes, (I) 433, 552
Ersted, (I) 579, 715
Esar, (II) 729
Esikekar, (II) 482
eseni. (I) 649; (II) 136. 136
Eshil, (II) 329,498,498,499, 500, 500. 501, 507, 508, 632, 634, 635.635.637.814.724
Eskulap (v. i Asklepije) (I) 419; (11)35, 129,254,255,315
Esneh, (I) 366
Esur, (II) 139
Esvara, (I) 179; (II) 140
Etar, (I) 55, 57, 58, 58, 63, 98, 104, 108, 114, 122,122, 124, 124, 130, 136, 141, 146, 147, 151, 152, 159, 160, 187, 190, 191, 198, 249, 256, 257, 264, 267, 268, 272, 283, 286, 307, 309,309, 310, 347, 349. 349. 351, 383, 389, 390, 390, 391, 393, 397, 398, 398, 399, 399. 400,402,405,406,411,433, 434, 442, 443, 487, 504, 507, 514, 533, 547, 550, 551, 552, 554, 555, 561, 573, 575, 576, 578, 580, 581, 582, 583, 584, 587, 588, 591, 593, 597, 608, 610, 610, 626, 629, 630, 632, 632, 633, 633, 634, 634, 635, 636, 639, 643, 644, 645, 680, 681, 687, 701, 710, 710, 711, 720, 721, 729, 755, 756, 811, 812, 814, 816; (II) 22, 102, 128, 130, 131, 149, 484, 509. 619. 620. 699. 719. 745. 918
Eth-H'Orebv, (I) 529
Etiopija (etiopsko), (II) 494
Etiopljani, (II) 505, 506, 518.570
Etiops, (II) 505
Etna, (II) 924
Etrurija, (II) 418
Etvoter, (I) 378
Eugibin, (II) 164
Euhemeros, (II) 434
Euklid, (II) 633, 669
Euridika, (11)951
Eurimedont, (II) 928
Euripid, (II) 150, 357, 926
Eustatije, (11)594, 561
Euterpe, (II) 405
Euzebije, (I) 22, 23, 27, 487; (II) 66, 338, 413, 432, 446, 461, 474, 657, 838
Eva, (I) 107, 121,178, 187, 292, 381, 422, 469, 481, 503, 544, 737; (II) 41, 54, 55, 77, 116, 122, 152, 153, 154, 156, 157, 158, 164, 165, 180, 203, 236, 237,246, 250, 319, 323, 327, 328, 332, 332, 339, 347, 431, 470, 496, 502, 560, 566, 568,

572, 602, 604, 761, 780, 798, 847
Evald, (II) 550
Evans, Džon, (II) 535, 875
Evestrum, (II) 767
Evolucija, (I, II) (v. sadržaj)
evolucionisti, (I) 156, 274, 356, 391, 400, 657, 773; (II) 8, 66, 107, 186, 193, 206, 2i0, 227, 227, 236, 238, 279, 356, 601, 763, 779, 783, 786, 788, 791, 799, 800, 803, 804, 815, 819, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 830, 830, 834, 861, 865, 867, 873, 875, 890, 892, 952
Evropa (evropsko), (I) 8, H, 19, 20, 22, 25, 32, 36, 59, 61, 68, 98, 123, 129, 152, 160, 183, 213, 225, 256, 260, 289, 312, 315, 321, 322, 324, 374,424, 436, 444, 461, 472, 500, 505, 570, 610, 619, 622, 624, 626, 670, 680, 743, 748, 754, 756, 782, 783, 785, 787, 792, 796, 797, 801,807, 811; (II) 16, 17, 88.43.101.106. 142. 191.205. 237. 239, 269, 291, 323. 340. 396, 403, 404, 418, 419, 426, 446, 477, 482, 487, 490, 492, 497. 504, 515, 526, 529, 530, 531, 548, 559, 569, 570, 576, 577, 595, 605, 611, 613, 629, 635, 650, 654, 734, 750, 769, 779, 803, 821, 826, 829, 841, 845, 846, 850, 864, 865, 867, 868. 869, 870, 872, 874, 876, 877, 878, 880, 881, 882, 883, 894, 895, 895, 896, 896, 897, 897. 898, 900, 901, 903, 904, 904, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 921, 922, 943, 944, 945, 946, 948, 953, 955, 956, 957. 957. 958. 959. 960. 961
Evropljani, (I) 14, 15, 20, 24, 28, 152. 256, 461, 472, 506, 514, 688, 796, 797, 808; (II) 205, 239, 269, 273, 308, 392, 448, 480, 521, 524, 537, 538, 539, 615, 634, 660, 776, 819, 913, 914. 940. 944. 955
ezoterijska načela (ezoterijska doktrina; ezoterijska filozofija), (I) 16, 47, 55, 56, 60, 62, 82, 90, 91, 92, 93, 93, 94, 96, 96, 103, 110, 120, 125, 143, 156, 161, 164, 182, 189, 212, 214, 216, 244, 269, 270, 271, 286, 287, 295, 298, 317, 322, 322, 323, 324, 330, 339, 340, 341, 348, 351, 392, 415, 516, 517, 433, 438, 441, 499, 501, 516, 527, 530, 532, 535, 538, 539, 540, 542, 545, 582, 654, 662, 689, 699, 713, 722, 727, 730, 745, 746, 750, 752, 754, 756, 759, 762, 763, 764, 766, 772, 778,790,796, 816; (II) 11, 12, 40, 45, 52, 57, 70, 72, 82, 83, 83,95,99, 114, 129, 147, 181, 183, 185, 188, 191, 192, 198, 199, 200, 201, 209, 214, 217, 228, 236, 238, 240, 247, 263, 296, 303, 327, 334, 347, 348, 349, 352, 371, 373, 374, 376,

378, 395, 410, 129, 432, 435, 447,473,475,496,543-546, 553, 559, 563, 590, 591, 618, 624, 668, 679, 695, 702, 707, 714, 719, 727, 734, 735, 736, 765, 770, 771, 785, 804, 810, 810. 829, 832, 839, 843, 845, 861, 862, 863, 865, 866, 876, 880, 889, 899, 916, 918, 844, 845,852,854,860,961,964
ezoterijski budizam, (I) 13,14,17, 42, 96,157,167,171,201.201. 203, 205, 207, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 218, 219, 220, 221, 226, 227, 228, 236, 237, 238, 242, 271, 283, 284, 360, 411, 489, 513, 523, 649; (II) 16, 123, 306, 322, 394, 397, 402, 404, 515, 524, 525, 527, 527, 601, 724, 747, 766, 768, 768, 769, 775, 812, 865, 868, 908.910.916.936.942.943
Ezra, (I) 374, 375, 375, 395, 526, 795;(II)12,174,175,549,559, 794

Fa-Hian, (I) 17
Fa-Hva-Đing, (I) 563
Faber, (I) 427; (II) 173, 173,174, 176, 321, 322, 322, 415, 437, 437, 438, 441, 442, 472, 571, 920
Fabr, opat, (II) 905, 905
Faetont, (II) 648, 933
Faf, dr F., (II) 106,236, 633, 798, 824.830
Fafnir, (1)481
Faj, Erve, (I) 216, 714
falicizam, (I) 316, 374, 450, 563, 564, 565; (II) 291, 566, 572
Falkone, Etjen Moriš, (II) 413
Fanes, (1)433, 539, 551,705
Faradej, Majki, (I) 161, 608, 609, 612, 612, 613, 702, 707; (II) 79
Farar, (II) 957
Fargard, (II) 352, 466, 581, 735, 737
Farkhard, (II) 119
Farsi (v. Parsi)
Farvarši, (11)579, 581,581
Faunds, K., (I) 294
Feb, (II) 286, 932
Feba, (I) 459-479; (II) 148
Feb Apolon, (II) 464
Fej, (I) 594, 600, 606, 652, 726
Feliks Notrdamski, (I) 813. 814
Feničani, (I) 164, 367, 434; (II) 12, 322, 323, 332, 398, 414, 491, 532, 532, 655, 656, 668, 679, 925, 930
Fenikija (feničansko), (I) 159, 538, 539, 560; (II) 12,173,323, 325, 438, 440, 460, 491, 520, 532, 662, 746, 901, 909, 930, 931
Feniks, (I) 367; (II) 481, 684, 739, 747, 747, 749
Fere, (II) 445
Ferekid, (I) 247; (II) 669, 938
Ferguson, Džejms, (II) 269, 275, 855, 903

Feridan, (II) 482
Ferije, (I) 174
Ferouer, (I) 287; (II) 579, 581
Fetahil, (I) 246,246, 300; (II) 291
Fićini, Marcelin, (II) 728
Fidija, (II) 797
Figije, Luj, (I) 751; (II) 167
Fihte, Johan Gotlib, (I) 97, 98, 127,333
Fila, (I) 435; (II) 675
Filalet, Evgenij, (1)312, 617
Fileb, (I) 508
Filfot, (II) 662
Filip, apostol, (II) 686
Filip, kralj, (I) 366
Filipi, (II) 780
Filips, Ričard, (II) 880
Filistejci, (II) 655
Filon Bibloski, (I) 401; (H) 158, 413,563
Filon Judejski, (I) 120,406,416, 484, 788; (II) 245, 570, 578, 593,593
Filostrat, (I)481;(II)338,406
Filo-Teo-Sofija, (I) 461
Fineata, (II) 444
Firenca, (II) 269
Fiske, Džon, (II) 823, 952, 953
Fizo, (I) 578
Fižanijer, vikont de, (II) 351, 352
Flad, Robert, (I) 118
Flage, (I) 273
Flajšer, (II) 444
Flamarion, M., (I) 731; (H) 57, 166, 846, 849, 850, 851, 856, 857
Flauer, V. H., (II) 206, 239, 570
Flegija, (II) 176,321,442
Fobos, (1)215, 216
Fo, de, (II) 118
Fohat, (I)61,76,77, 78,79, 110, 111, 124, 130, 133, 155, 157, 158, 159, 160, 169, 161, 168, 171, 186, 187, 187, 189,189, 193,193, 194, 195, 197, 198, 252, 252, 253, 255, 267, 290, 336, 386, 590, 629, 632, 669, 673. 679, 716, 730, 771, 816, 817, 818, 819; (II) 80,105,399, 484, 484, 500, 708, 710, 731. 784.784
Foh-čou, (I) 262, 262
Fohi, (I) 787; (II) 35, 671
Fokeja, (II) 629
Fo-Kien, (I) 323
Fo-kone-ki, (II) 149
Folger, (II) 188
Fontenel, (I) 356
Foraminifera, II
Forbs, (I) 589
Fore, (I) 702
Foreg, (I) 498
Fork, (II) 174
Forminks, II
Foronej, (11)630, 631
Foronida, (II) 630
fosfor, (I) 664,665,667,705,708; (II) 89, 298, 620, 622
fosilni ostaci čoveka, (I) 235, 773; (11)84,89,236,314,319,337, 346, 351, 385, 798, 806, 815, 816-834, 835, 835, 861, 868, 868. 878, 882, 884, 894, 897, 908,913,915,949

Foster, ser M., (II) 161
Fotije, (II) 413
Frank, prof., (I) 39,247,416; (II) 541,559
Frankenštajn, (I) 721; (II) 69,423, 517. 616, 788
Franker, (I) 636
Fransoa de Tur, (II) 140
Frenel, (I) 576, 581
Frigija (frigijsko), (II) 437, 440, 450
Frigijci, (11)587, 921
Frojn, (II) 258
Fuerst, (II) 94, 475, 676
Fuger, dr, (II) 861
Fuko, (I) 602
Fulgur (Fulgurans), (I) 558
Fulgurans (v. Fulgur)
Furije, (I) 480, 780
Furmon, (II) 456
Furst, (II) 656

G

Gabrijel, (l) 88,176,450,697; (II) 141, 299, 302, 463, 572, 652
Gade, (11) 493
Gadir, (II) 416
Gaganešvara, (II) 684
Gaia (Gaja; Geja) (v. i Gea), (II) 80,706,715,715
Gaidad, (II) 474
Gaini, (I) 342
Gaja (v. Gaia)
Gajger, dr Vilhelm, (II) 434, 918, 918.919
Gal, dr, (1)651
Galateja, (II) 183
Galen, (II) 161
Gali, (11)655, 916
Galija, (II) 909, 909
Galileja, (11)915
galilejski Adept, (II) 282
Galileo, Galilej, (I) 167, 686, 756; (II) 647
Galu, (II) 302
Galukpa, (11) 709
Gama, (11)706, 715
Gan (v. Gan-Duniya)
Gandara, (I) 643
Gandarve, (I) 141,175, 627, 627, 629, 691; (II) 110, 175, 257, 447. 707, 708
Gandunija (v. Gan-Duniya)
Gan-Duniya (Gan; Gandunija), (II) 54, 247
Gan-Eden, (II) 247
Gang, (I) 457; (II) 158, 249, 666, 692, 693
Ganga, (I) 457; (II) 666, 692
Gangadvar, (II) 692
Ganga-putra, (II) 666
Ganimed, (11)950, 951
Gano, (1)813
Gaokeren, (II) 627
Garga, (11)61,61
Garmadi, (II) 152
Garuda, (1)434, 501; (II) 221, 308, 391, 684, 684, 685, 691, 691
Garuda purana, (II) 684
Gaudapadačarja, (I) 546
Gasendi, (I) 747, 763

gasovi, (I) 102, 130, 132, 151, 301. 305. 312, 556, 582, 615, 616, 620, 632, 633, 638, 639, 640, 648, 653, 656, 678, 682, 708, 713, 719, 722, 725, 726, 756,759;(II)58,128,138,166, 167, 183, 195,456,718
Gate, (11)918
Gauramukha, (II) 391
Gauri, (II) 93
Gautu Misore, (I) 324
Gavran (I) 528, 529
Gea (v. i Gaia), (I) 158; (II) 80, 81,327,327
Geber, (I) 163
Gebura, (I) 250; (II) 382, 681
Gehena, (I) 553
Geiki, Džejms, (II) 867, 873
Geja (v. Gaia; Gea)
Gemara Sanhedrin, (II) 572
Gemini (v. Blizanci, sazvežde)
Geniji, (I) 29,246,247, 249, 341, 341. 346, 346, 347, 348, 349, 411. 451, 471, 480, 485, 486, 498, 540, 552, 564, 571, 688, 697, 776, 788, 791, 814; (II) 31,37,256,257,263, 302,438, 445, 452, 454, 473, 507, 574, 603, 606, 637, 652, 653, 654, 655, 656, 690, 756
Gentili, (II) 556, 556, 654
geološka hronologija, (I) 685; (II) 19.82.89. 183.305.379.692. 815.821.835-885.908.943
geološki periodi, (I) 28,234, 308, 438, 685, 708, 739, 759; (II) 18, 19, 59, 62, 69, 70, 81, 82, 87, 89, 137, 163, 190, 192, 192, 195, 199, 237, 241, 307, 311, 384, 395, 400, 574, 588, 634, 647,829,835-885,886,888, 893, 902, 907, 943, 948
geometrijski oblici, (I) 114, 146, 167, 180, 362, 376, 401, 406, 465, 511, 512, 513, 516, 528, 744, 745, 746, 748, 749, 751, 761; (II) 159, 426, 696, 697, 697,715,719,720
Geraldin, Selep, (II) 444
Gerion, (II) 338
Gerlan, (II) 944
Germani, (I) 399
Gete, (I) 131;(II)422, 855, 893
Gezenije, (II) 938
Giamšid, (II) 482
Gian-Ben-Gian, (II) 477
Gibelin, de, (II) 931
Giborim, (I) 163, 494; (II) 86, 332,338,411
Gibraltar, (II) 17, 881, 896, 909, 920
Gibs, prof., (II) 158
Gig, (II) 938, 939
Giganti, (II) 416
Gilgulem, (I) 687, 687
Gimil, (II) 122
Gin-hoang, (II) 446
Ginis, H. Gratan, (II) 753, 754, 755
Ginungagap, (I) 436, 508
Ginzberg, Kristijan, (II) 344
Ginjo, (II) 585
Girald iz Kambrija, (II) 418

Giza, (I) 369, 370, 372; (II) 444
Glalugpas, (I) 1 i 8
Gjan (Gnan), (II) 476, 477
Gjana (v. Dana; Đnana)
Gju, (I) 99
Glas, (I) 76, 120, 135,141, 142, 143, 144, 147, 148, 153, 187, 338, M1, 397, 409, 533, 627, 793; (II) 120, 130, 362, 597, 689,728
Glasnici, (I) 84, 157, 172, 189, 247,249, 328, 410; (II) 60, 75, 77, 135. 296. 456. 624
Glaukon, (I) 415
Gledston, V. E., (II) 306,307,309, 464, 545, 927, 928, 932
Glidon, (II) 739
Globigerina, (11)313
Gnan (v. Gjan)
gnostici, (I) 42, 122,176,182, 246, 247, 248, 249, 414. 415. 416, 419, 428, 430, 446, 477, 481, 488,496, 517, 534, 535, 535, 566, 697, 751, 772, 810; (11)55,76,116, 117,117, 183, 261, 262, 286, 292, 297, 430, 431, 431, 462, 468, 471, 554, 559, 574, 579, 582, 616, 618, 621, 624, 627, 652, 652, 655, 682-693, 694, 695, 699, 700, 702.731.732.739.748
gnosticizam (gnostičko), (I) 41, 120. 121, 121, 182, 246, 260, 279, 378, 415, 416, 481, 526, 536, 548, 549, 566, 697, 810; (II) 34,117,254,256,257,290, 340, 431, 555, 573, 582, 593, 616, 654, 657, 681, 682-693, 710, 739, 763, 776, 852
gnomi, (I) 347, 735
gnoza,(I) 110.120.415.415.481. 536; (II) 686, 682, 694
Gobi, pustinja (v. i Samo) (II) 13, 268,387,392,401.451.489. 490, 608
Goblin grof, (I) 779
Godefroj, (I) 598, 606
Godri, Alber, (II) 780, 818, 820, 864. 895, 907
Gogard (Gokard), (II) 119. 119
Gokard (v. Gogard)
Goladhyaya, (II) 389
Goldštuker, (II) 636
Golijat, (II) 406
Golkar, (II) 416
Gordon-Kaming, (II) 533
Goresi, opat, (I) 494
Gorgona, (I) 399
gorila, (II) 236, 236, 319, 349, 385, 635, 798, 804, 819, 820, 821, 824, 824, 825, 826, 831, 889
Gose, (II) 533
Gosvami Maharađe, (I) 395
Gotama, (I) 13,14,16,17,28,43, 93, 93, 94, 158,158, 212, 323, 437,450, 564, 649; (II) 36,410, 512.512.771
Gotje, (I) 314
Gould, Čaris, (II) 16,18, 67, 69, 265, 339, 356, 366, 519, 533, 832. 841. 867, 866, 867f
Govor, (I) 135, 142, 143, 144, 187, 462, 517; (II) 130,682

Graditelj, (I) 99, 100, 137, 153, 155, 156, 157, 177, 189, 260, 264, 285, 291, 305, 329, 399, 400, 406, 421, 422, 427, 445, 445, 452, 520, 573, 701, 701, 716, 729; (II) 208, 237, 288, 379, 417, 435, 443, 624, 887
Gramani, (II) 157
Grandidije, (II) 807
Gratiole, (II) 824, 825
gravitacija, (I) 351, 571, 579, 581, 583, 586-598, 599, 601, 602, 603, 605, 606, 607, 613, 615, 616. 617. 636-650. 676. 707. 707,718,729,733,749
Grci (v. i Heleni), (I) 55,123,164, 166, 249, 277, 337, 357, 384, 389, 405, 408, 419, 428, 429, 434, 435, 459, 460, 461, 467, 469, 471, 477, 504, 517, 553, 557, 558, 566, 580, 662, 705, 774, 786, 787, 789, 798, 800, 819; (II) 15, 19,29,56,56,63, 80, 151, 175, 193, 250, 271, 275, 276, 331, 346, 355, 356, 370. 378, 383, 402, 413, 437, 444, 446, 479, 489, 494, 496, 498, 505, 508, 527, 532, 551, 560, 582, 608, 617, 624, 630, 632, 635, 636, 637, 641, 655, 695, 699, 700, 701, 702, 703, 716. 727, 728, 729, 747, 750, 874, 900, 900, 916, 920, 930, 933. 935, 936, 937, 937, 939
Grčka (grčko) (v. i Helada), (I) 27, 94, 120, 122, 158, 159, 166, 179, 246, 260, 274, 278, 293, 316, 330, 333, 363, 366, 367, 384, 385, 396, 398, 399, 405, 410, 412, 414, 415, 419, 428, 457, 475, 478, 498, 505, 506, 509, 515, 517, 518, 528, 539, 541. 548, 549, 557, 582, 608, 700, 744, 745, 766, 780, 782, 787, 798, 799, 819, 820; (II) 38, 44, 47, 56, 60, 62, 66, 80, 80, 101, 116, 118, 126, 129, 141, 148, 149, 150, 151, H1, 158, 159, 165, 168, 183, 214, 243, 244, 247, 249, 250, 255, 256, 261, 272, 287, 288, 326, 327, 328, 329, 338, 344, 370, 406, 437, 439, 440, 444, 462, 464, 475, 476, 477, 487, 491, 500, 500, 504, 506, 506, 507, 508, 511, 519, 523, 527, 528, 534, 535, 544, 545, 552, 555, 563, 589, 604, 629, 631, 635, 637, 641, 643, 656, 663, 672, 682, 684, 695, 697, 703, 704, 705, 706, 715, H1, 725, 730, 742, 749, 750, 814, 900, 901, 903, 904, 914, 921, 923, 924, 925, 925, 927, 928, 929, 930, 931, 931, 932, 936, 937, 940, 950, 952, 954
Gregor, Henri, (II) 336
Gregorije, (II) 566
Greh, (I) 242,251, 316,365,455; (II) 366,368,494,602,630,786
Grej, Ejza, (II) 949
Grenland, (II) 19, 20, 160, 395, 396, 486, 511, 818, 880, 938, 953

Grgur, papa, (II) 710
Grgur, sveti, (II) 325
grifon, (I) 432
Grihašta, (II) 95
Grili, (I) 18
Grim, (I) 26; (II) 329
Gripi, (II) 504
Groš, (I) 105
Grot, (11)532, 921
Grouv, ser Vilhelm, (I) 151, 555, 561, 578, 581, 593, 594, 598, 610,611
Guanči, (II) 820, 897, 957, 957, 959, 960
Gubematis, (I) 356
Gud, (I) 689
Guderat, (II) 391
Gufi, (II) 554
Guha, (II) 666
Guhja, (I) 139,219
Guhja Vidja, (1)219
Gultvejg, (II) 630
Gune, (II) 770
Gupta Vidja, (I) 35, 55, 422; (II) 603
Gupta Vidja Sutra, (I) 422
Guru, (I) 259,447; (II) 41,42, 57, 61, 133, 138, 161, 298, 554, 603, 690
Gurudev, (I) 169
Gvatemala, (11)63, 271

H

Ha Idra Šuta Kadiš, (I) 293; (II) 102
Habel, (11)382, 481,568
Habir-on, (II) 656
Habzburzi, (II) 555
Had, (I) 246, 296; (II) 169, 286, 289. 439, 441, 453, 499, 502, 634, 656, 676, 936, 939
Hačinson, Džejms H., (I) 770,773
Hafton, prof., (II) 19, 841
Haga, (II) 94
Hagar, (II) 94
Hagard, Rajder, (II) 384
Hagins, Viljem, (I) 725
Haima, (I) 427
Hajah, (II) 732, 767
Hajd, (II) 440
Hajgens, (II) 43
Hajim, (I) 179. 179
HajoBišat, (11)319
Hajzenberg, Vomer, (I) 593, 769
Haksli, prof., (I) 358, 380, 569, 601, 635, 649, 653, 741, 759, 770, 773, 774, 777, 812, 813; (II) 19,88,106, 185, 190.201. 231, 307, 312, 313, 315, 318, 349, 382, 633, 780, 787, 788, 792, 803, 805, 807, 816, 819, 821, 823, 824, 824, 829, 830, 831, 831, 841, 843, 845. 867. 870, 871, 883, 89Q, 945, 947, 953,964
Halam, (II) 882
Haldeja, (haldejsko), (I) 8, U, 22, 22, 23, 27, 35, 40, 55, 80,138, 140. 141, 170, 175, 248, 250, 265, 276, 279, 287, 291, 293, 300, 302, 315, 330, 340. 344. 365, 367, 375, 375, 379, 388, 396, 397, 407, 712, 416, 418,

423,431,461,466,468,469, 482, 489, 492, 515, 515, 518, 523, 537, 549, 552, 559, 599, 695. 750, 751, 792, 794, 795, 805,817;(II)10,11,12,13,14, 31,47, 54,55,65, 66, 67,75, 76, 104, 244, 247, 248, 250, 259, 260, 262, 267, 275, 276, 342, 352, 355, 366, 391, 392, 406, 439, 443, 459, 460, 464, 465, 468, 477, 478, 518, 519, 548, 549, 550, 551, 553, 559, 560, 577, 578, 609, 614, 643, 655, 685, 742, 746, 754, 756, 758. 794, 854, 920, 937
Haldejci, (I) 27, 55, 162, 166, 181, 249, 319, 406,407, 462, 471, 486, 519, 710, 789, 795, 795, 798, 801; (II) 13, 45, 66, 75, 124, M l , 170, 173, 178, 248, 250, 257, 292, 343, 378, 383, 398, 404, 429, 483, 548, 552, 553, 588, 607, 628, 651, 654, 656, 709, 731, 750, 836, 879. 906. 916. 916. 920
Haldejska Knjiga brojeva (v. Knjiga brojeva)
Halej, (I) 716
Halevi, (II) 248
Haliberton, (II) 962
Ham, (I) 468, 497; (II) 178, 328, 344, 415, 461, 476, 481, 548, 722,742
Hamanumah, (II) 37, 936
Hami, (II) 820, 864, 902,911,957
Hamilton, ser Viljem, (II) 194. 803
Hamiti, (II) 179, 330, 415
Hamsa (v. Hansa)
Hamsa-vahana (v. Hansa-vahana)
Haneberg, dr, (II) 644
Hanoh, (II) 438, 474, 641, 642
Hanokh, (II) 645, 645
Hansa (Hamsa), (I) 126,127,128, 662; (II) 160, 355
Hansa-vahana (Hamsa-vahana), (I) 65, 126, 127, 128
Hant, Džejms, (II) 296, 896
Hant, dr T. S., (I) 592, 597
Hant, E.B., (1)581
Hant, Robert, (I) 637, 639, 647. 701; (II) 842
Hanuman, (I) 241, 461; (II) 199, 823
Haoma, (II) 119,119, 120, 627
Haomas, (II) 627
Haos,(I)102, 112, 114, 118, 119, 121, 122, 129, 152, 158, 159, 182. 249. 265, 268, 283, 293, 302, 335, 367, 388, 390, 391, 396, 396, 397, 398, 399, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 421, 424, 426, 434, 441. 445, 468, 469, 507, 508, 513, 514, 516, 517, 539, 540, 549, 645, 700, 705, 726, 819; (11)81,103,127,130,170,177, 327, 379, 465, 467, 467, 468, 577, 578, 588, 608, 611, 638, 696, 722, 794, 852, 853
Hapi, (I) 818
Haran, (I) 446
Hardi, Spens, (I) 23

Hari, (I) 64, 102, 339, 440, 441, 501; (II) 93, 109
Hariasve, (II) 334
Haridvara, (II) 392, 692, 693
Hariji, (II) 110
Harikeša, (I) 618
Haris, (II) 260
Harivansa, (II) 42, 42, 92, 101, 109, 114, 214, 546, 692, 700, 742
Haroiri, (I) 435
Harpas, (II) 419
Harpokrat, (I) 487; (II) 479
Har-ru-bah, (11)711
Hartman, E. fon, (I) 46, 65, 97, 142. 183. 333, 334, 335, 335, 648, 747; (II) *191,* 368. 621. 783, 800, 809
Hartman, Franc, (I) 641
Harvej, (I) 675; (II) 190
Hata joga, (I) 94, 141; (II) 774
Hati, (II) 767
Hato, (II) 732
Hator, (I) 141, 475, 475; (II) 562
Hauard, (II) 949
Hauels, V. V., (II) 190
Haug, Martin, (II) 189
Hauvah, (II) 41
Hava, (II) 55
Havah, (II) 237, 568
Havajci, (II) 944, 945
Havas, (II) 287
Havjavahan, (I) 625
Hea, (II) 14, 35, 342, 343, 577, 643
Hea-bani, (II) 643
Hebdomad, (I) 532, 535; (II) 429, 703,713,714-776
Heba, (II) 158
Hebel, (II) 156, 165
Heber, (11)915
hebrejsko (v. i jevrejsko), (I) 49, 121, 124, 143, 164,177, 265, 371, 372, 395, 396, 401, 416, 420, 421, 432, 457, 465, 466, 469, 558, 787; (II) 40, 93, 94, 139, 153, 155, 158, 165, 175, 247, 251, 379, 431, 469, 470, 478, 495, 504, 557, 565, 566, 567, 573, 643, 655, 668, 676, 703, 704, 705, 723, 730, 731, 755, 755, 757, 920
Hebron, (II) 654, 674
Hedona, (II) 250
Hefest, (I)554;(II)629, 631
Hegel, Georg Vilhelm Fridrih, (I) 61, 97, 98, 99,142, 156, 309, 778; (II) 544, 593
Heh, (I) 468, 522; (II) 104
Hej, (II) 753
Hejr, Robert, (I) 624
Hekata, (I) 460, 470, 475
Hekel, Ernst, (I) 360, 653; (II) 106. 184,187, 188, 201f, 202, 208,226, 227f, 228f, 230, 231, 232, 235, 236f, 239f, 314, 321, 359f. 361, 362f, 384f, 385f, 396, 397, 398, 421, 594f, 633, 719f. 779, 780, 783, 784, 785, 785f. 786, 787, 788, 789, 792, 793, 795, 798, 799, 800, 800, 801, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 808, 809, 810, 810, 811,

811. 812, 813, 813, 814, 819, 821, 822, 823, 828, 836, 862, 866, 883, 890, 902, 942, 944, 956
Hel, (I) 553; (II) 121,936
Hela (v. i Hel), (I) 553
Helada (helensko) (v. i Grčka), (I) 408;(II) 15,119,271,323,498, 528
Helenbah, (II) 759, 760, 790
Helen, (11)413
Helena, (II) 335, 403, 964
Heleni (v. i Grci), (I) 357, 383, 557, 787; (II) 416, 444, 500, 933
Helhajm, (II) 936
helijum, (I) 269, 706, 707, 722
heliocentrizam, (I) 166, 526, 688; (II) 189
Helion (v. i Helios), (II) 433, 617
Heliopolis, (I) 365,366,470,702, 818, 819; (II) 445
Helios (v. i Helion), (II) 56, 129, 433, 464,655
Helmholc, (I) 161, 600, 610, 707, 811; (II) 79, 188,840
Helmont, Dž. B. Van, (I) 98, 617, 742
Hemera, (I) 159
hernija, (I) 130, 191, 264, 269, 312, 313, 335, 336, 350. 398. 399, 411, 543, 550, 551, 570, 575, 581, 582, 592, 614, 611, 616, 620, 625, 630, 632, 635, 640, 648, 653, 653, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 665, 666, 667, 669, 670, 685, 700, 701, 702, 702, 703, 704, 706, 706, 707, 707, 708, 710, 710, 722, 724, 728, 731, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 759, 760, 812, 817; (II) 128, 422, 423, 515, 520, 718, 752, 753, 759, 760, 787, 788, 791, 793, 813
Henir, (II) 118
Henoh, (II) 444, 641-649, 866
Henri II, (11)418
Heptad(a), (I) 135, 532; (II) 729
Heptakis, (I) 279
Her, prof., (II) 895, 948, 956
Herakle (v. i Herkul), (II) 158
Herbert, lord, (II) 789
Herenesis, Mojsije, (II) 723
Heršel, ser Džon, (I) 149, 152, 589. 593. 597, 603, 637, 638, 638, 652, 607, 702, 715
Heršel, ser Viljem (I) 716, 717, 721, 722, 724, 733; (II) 849, 855
Heraklid, (I) 166. 166
Heraklije (Iraklije), (II) 414
Heraklit, (I) 125
Herbelot, (II) 480, 482
Herbert, Lord, II
Herenensis, Mojsije, (II) 723
Herkul (v. i Herakle), (I) 419,478, 755; (II) 56,179,272,289,327, 338, 392, 418, 478, 500, 656, 875.931.932
Herkulanum, (II) 287, 533, 961
Herkulovi stubovi, (I) 755; (II) 179. 272. 392. 478

hermafroditi (hermafroditsko, hermafroditizam), (I) 120.163, 382, 451,466, 471; (II) IO, 40, 40,41,127,141,144,145,151, 152, 153, 154, 155, 159, 161, 163, 164, 171, 202, 209, 210, 216, 223, 224, 233, 321, 327, 354, 357, 357, 362, 553, 566, 793, 796, 822
Hennes, (I) 28,40, 118, 121, 122, 124,139, 259, 321, 331, 333, 338, 339, 341, 346, 348, 359, 399, 419, 419, 430, 461, 478, 508, 519, 548, 566, 573, 697, 741, 758, 759, 805, 806, 815, 816, 820; (II) 10,10,11,31,34, 35,38,47,57,60,61,121,133, 139, 158, 168, 257, 257, 285, 288, 325, 325, 327, 343, 435, 438, 439, 441, 443, 444, 446, 459, 461, 464, 549, 551, 552, 560, 582, 595, 599, 604, 613, 617, 641, 642, 645, 655, 656, 657, 659, 674, 703, 716, 763, 870, 879
Hermes Saramejas, (II) 38
Hermes Trismegistos (v. Hermes; Trismegistos)
hermetizam (hermetičko) (v. i Hermes), (I) 50, 337, 338, 340, 341.820
Hermon, Kasije, (II) 441
Hermon, planina, (II) 495
Hermoutis, (I) 797
Herodot, (I) 367, 372, 430, 518, 559; (II) 13, 257, 370, 402, 205, 406, 418, 436, 439, 441, 445, 446, 447, 479, 480, 504, 507, 519, 522, 648, 909, 922, 924, 925, 931, 934, 935
Heroji, (I) 164, 318; (II) 328,406, 447,451,527
Heruvimi, (I) 141, 174, 175, 176, 431, 432, 519, 557, 790; (II) 104, 140, M1, 279, 290, 296, 438. 557, 606, 607, 627, 628
Hesed, (II) 382
Hesiod, (I) 253, 396, 498, 507, 557, 587; (11)73, 77, 78, 118, 221. 326, 327, 328, 329, 356, 500, 532, 544, 545, 630, 636, 637, 642, 731, 923, 925, 926, 931.935.938.940.940
Hesperide, (I) 178; (II) 958
Heterogeneza, (II) 216
Hia, dinastija, (II) 67
Hidra, (I) 805, 806; (II) 251, 523
Higija, (II) 161
Higin, (II) 597
Higins, Godfri, (II) 129, 932
Hijade, (11)951
Hijerarhije, (I) H1, 135^185, 210, 224, 258, 264, 273, 285, 327, 328, 346, 505, 743; (II) 32, 332, 578, 596, 721
Hijerofanti, (I) 184, 365, 366, 431; (II) 37,259,260,268, 545, 608,676,677
Hik, opat, (II) 608
Hiket, (I) 166. 166.458
Hiksi, (I) 164; (II) 367
Hil, (II) 388
Hilasira, (II) 149
Hilkija, (l) 788; (II) 573

Hilvel, (II) 420
hilozoizam, (I) 193, 194
Himah, (I) 787
Himalaji, (I) 19,24,26,171, 323, 442, 473; (II) 177, 201, 249, 266, 268, 272, 392, 485, 598, 692,737,881,953
Himavat, (I) 473; (II) 178, 485, 485
Hinajana, (I) 85, 427
Hindu, (I) 93; (II) 274
hinduizam (hinduističke), (I) 37, 41, 16,98, 108, 127, 138, 149, 159, 161, 165, 175, 177, 200, 205, 212, 316, 331, 337, 346, 376, 410,412, 439, 531, 542, 545, 546, 548, 810; (II) 30, 82, 83,87,95, 113,130, 180,273, 282, 308, 572, 602, 711, 751, 752
Hindusi (v. Indusi)
hindusko (v. indusko)
Hindustan, (I) 376,377,425,428; (11)248,271,737
Hiokencang, (11)409, 410
Hiparh, (I) 486, 790, 799, 800, 801
Hiperboreja (hiperborejsko), (II) 15.20.168. 333.450. 734.931. 932, 932, 934, 938, 940
Hiperborejci, (II) 15, 931, 933, 935, 936, 937, 938
Hiperion, (II) 174
Hipnoza, (I) 350; (II) 191, 776
Hipokrat, (I) 274; (H) 161, 315, 378,832
Hipolit, (I) 470; (II) 616, 682,689
Hir, prof., (II) 880
HiramAbif, (I) 369; (II) 138, 656
Hiranja, (I) 427
Hiranjagarba, (I) 64, 114, 138, 139, 339, 483, 508; (II) 569
Hiranjakasipu, (I) 500; (H) 275
Hiranjakša, (II) 463, 463, 691
Hiranjapura, (II) 463, 464
Him, G. A., (1)576, 582, 613
Hiron, (II) 742
Hisastan, (II) 491
Hisi, (II) 34
Hitonut our, (II) 247
Hivim, (II) 461
Hjuelgoat, jezero, (II) 414, 416
Hjum, (II) 181
Hnumis, (II) 628
Hnoufis, (II) 458
Hoa, (I) 126; (II) 35, 102
Hoang-Taj, (II) 625
Hodson, (II) 414
Hog, Martin, (I) 26, 150
Hohmah, (I) 147. 148.291.418. 421, 422, 522, 750; (II) 103, 104, 154, 164, 327, 640, 758, 852,852
Hol, Ficedvard, (I) 15, 93, 499, 532. 541. 657; (II) 109, 189
Hol, Vilford, (I) 196
Holmbo, prof., (II) 513
Homer, (I) 26, 357, 507, 787; (II) 20, 287, 356, 370, 406, 430, 464, 473, 483, 489, 532, 544, 731.922.925.927.928,964
Homunkuli, (II) 422
Hopkins, V., (I) 393
Hopo, (I) 561

Hor (v. Horus)
Horhija, (II) 174
Hor-eb, (II) 656
Hor-jared, (II) 723
Hormig, (II) 444
Hom, velečasni, (II) 573
Horsusi (v. Horus)
Horus (Hor), (I) 107, 120, 184, 271, 272, 279, 412, 434, 435, 435, 452, 452, 453, 461, 475, 512; (II) 15.285. 344.446.453. 461, 467, 467, 499, 522, 562, 571, 573, 675, 699, 710, TH, 769
Hosar (Hozar), (II) 431,431, 699
Hotre, (I) 136, 145
Houah (v. Hovah)
Hovah (Houah), 155, 470, 566
Hozar (v. Hosar)
Hrada, (I) 499
Hrestos, (I) 492; (II) 508, 680
Hresti, (11)680, 681,694
Hrimtursi, (II) 467
Hrist (Hristos) (v. i Isus), (I) 22, 99, 120, 136, 182, 184, 246, 247. 249, 378, 432, 461, 467, 476, 488, 492, 527, 549, 559, 566, 743, 787, 788, 791, 793, 794, 795, 795, 797, 799; (II) 31, 42, 49, 93, 117,123, 140, 141, 198, 244, 249, 257, 280, 281, 281, 288, 340, 380, 412, 458, 500, 502, 503, 508, 518, 532, 565, 579, 579, 580, 581, 582, 585, 601, 602, 610, 610, 613, 616, 616, 632, 654, 655, 673, 694, 702, 709, 710, 732, 750, 756, 759, 766, 769, 780, 836, 852, 857, 904, 917
Hristos (v. Hrist)
hrišćani, (I) 27, 38, 48, 64,120, 148, 153, 170, 172,172, 180, 184. 190, 248, 249, 249, 265, 273, 285, 293, 332, 337, 348, 358, 371, 412, 419, 420, 423, 424,431, 436, 450, 455,458, 460, 461, 464, 465, 467, 469, 474, 477, 478, 487, 495, 506, 508, 521, 526, 551, 557, 558, 559, 560, 649, 689, 695, 697, 751, 758, 764, 772, 780, 793, 795, 798; (II) 41,43,49, 75, 76, 109. 114,164, 182,183, 208, 246, 254, 256, 258, 262, 299, 307, 322, 322, 355, 380, 398, 413, 429, 430, 442, 454, 457, 468, 470, 472, 500, 571, 571, 573, 574, 578, 583, 595, 610, 611, 619, 623, 623, 624, 625, 654, 655, 671, 673, 680, 706, 709, 710, 712, 730, 759, 858, 902,916,920,923
hrišćanstvo (hrišćansko), (I) 8, 22,27, 31, 37, 38, 41,48, 52, 53, 56, 61, 63, 64, 65, 82, 84, 86,88,96,104, 116, 121, 137, 141, 162, 168, 172, 176,176, 247, 250, 265, 266, 267, 282, 293, 309, 316, 317, 321, 334, 338, 340, 359, 365, 366, 367, 377, 381, 385, 395, 396, 410, 416, 418, 432, 439,442, 446, 449, 450, 450, 452, 454, 456, 457, 459, 460, 467, 468, 469,

470, 471, 472 473, 475, 476, 477, 478, 479 487, 490, 492, 493, 495, 496 504, 510, 522, 523, 525, 529 539, 547, 547, 548, 550, 552 558, 559, 560, 561, 627, 649 695. 736, 738, 745, 770, 788 793, 794, 795, 796,797,814, 820; (II) 31, 40, 41, 48, 49, 52 57, 72, 75, 86, 90,94,104,113,114,116,118, 120, 123, 126, 138, 140, 252, 254, 255, 256, 256, 279, 279, 280, 281, 284, 288, 288, 289, 289, 290, 290, 299, 300, 301, 320, 325, 334, 344, 367, 368, 407,410,414, 430, 430, 431, 433, 434, 440, 441, 458, 462, 471,474,484, 502, 508, 519, 553, 554, 555, 559, 561, 565, 568, 570, 572, 573, 576, 577, 582, 583, 584, 586, 587, 589, 596, 601, 602, 606, 612, 613, 615, 615, 617, 618, 619, 624, 625, 640, 641, 645, 648, 651, 654, 667, 672, 675, 677, 679, 682, 684, 686, 709, 710. 710. 711, 712, 731, 731, 742, 748, 763, 776, 780, 794, 917, 925, 928,951

Hrizostom, sveti (v. Jovan Hrizostom)

Hronos, (I) 163, 453, 539, 705, 779

Htonija, (I)401;(II) 159

Htonije, (I) 553

Hu, (I) 750

Huk, Robert, (II) 880

Humbolt, (I) 229, 278, 596; (II) 172,814,912

Hunengraben, (II) 911

Hurije, (II) 249

Hušenk, (II) 480, 481, 482, 483

Huien-Tsang, (II) 44

Hvoljson, dr D., (I) 469, 497; (11)547,548,549,550,551

lao, (I) 279, 535; (II) 470, 557, 563,573,574,650-681,730

lah (v. i Jah), (II) 158,655

lardan, (II) 705

ibis, (I) 420, 424, 430; (II) 562, 676

Iblis, (II) 477

Ičašakti, (I)345;(II)211

Ida,(II)I2I,122, 150, 169, 171, 174,175

Idaspati, (II) 927, 927

Idei, (II) 437, 437

Idra Šuta, (I) 291,298; (H) 10,34, 102, 103. 853.854

Idris, (II) 438, 444

lema (v. Sveta lema)

levo (v. Javo)

leva (v. Java)

Igaga, (II) 302

Igdrasil, (I) 407, 509; (II) 119,630

Ignis, (II) 123

Igo, Viktor, (II) 533

Iguanodon, (II) 187
Ihtis, (I) 793
Ija(Io), (II) 501. 502. 503. 503. 504. 505, 506, 506, 561, 561
Ila, (I) 628; (II) 165, 169, 171, 174, 180
Ilda Baot, (I) 249,249, 535, 535, 536, 697, 698; (II) 262, 296, 297, 471, 582, 652, 652
Iliados, (I) 335
Iliaster, (I) 336, 336
Ilija, prorok, (I) 557; (II) 643, 645
Ilijada, (I) 357, 470, 787; (II) 80, 149. 222, 464, 933, 937, 939
riitija, (I) 470
Ilmatar, (II) 34
Ilus, (I) 105, 130, 137, 190, 399
Iluzija,(I)85,107,110,179, 195, 232, 266, 328, 330, 334, 390, 471, 503; (II) 107, 122, 284, 286, 465, 554
Imhotep (Imhot-pou), (I) 419
Imhot-pou (v. Imhotep)
Imir, (I) 436, 509; (II) 118, 121
Inakus, II
Ind, (I) 447, 447, 505; (II) 249, 505, 506, 506
Indija (indijsko), (I) 13, 14, 17, 17, 19,19, 20, 20, 24, 25, 26, 30, 40, 54, 57, 67, 69, 85, 92, 97, 103, 104, 119, 120, 123, 125, 136, 142, 142, 161, 164, 166, 175, 181, 186, 207, 208, 210, 225, 241, 247, 250, 260, 266, 270, 279, 280, 285, 285, 300, 307, 314, 321, 323, 324, 330, 337, 339, 345, 348, 357, 358, 365, 369 371, 375, 376, 379, 388, 389 395. 396, 410, 412, 414, 418 421, 422, 427, 428, 428, 429 432, 432, 433, 438. 446, 447 448, 451, 453, 457, 460, 463 466, 471, 474, 481, 488, 489 491, 494, 498, 500, 509, 514 516, 520, 520, 524, 537, 541. 548, 551, 555, 565, 622, 627 681, 700, 748, 753, 779, 786 787. 792, 794, 797, 798, 799 800, 802, 803, 804, 805, 806 808, 808, 809, 809. 810, 816 817, 820; (II) 11, 13,15, 16 16, 24, 41, 44, 53, 54, 58, 60 61, 62, 63, 63, 64, 82, 83, 86, 93, 107, 108, 110, 118, 120 125. 136, 139, 158 , 162, 168 175, 191, 201, 213 , 217, 244 248, 256, 260, 261 , 262, 269 269. 270, 271, 272 , 273, 274 274. 298. 357, 372 , 395, 396 402, 403, 404, 406 , 409, 419, 420, 440, 443, 446 , 448, 454 459, 460, 461, 462 , 464, 465 466, 472, 477, 477 , 478, 483 488, 488, 490, 491 , 491, 492 492. 494, 500, 505 , 506, 506 507, 510, 519, 521 , 523, 526 531, 532, 533, 535 , 539, 544 545, 551, 554, 555 , 557, 560 561, 568, 570, 571 , 572, 573 574, 599, 603, 606 , 607, 609 629, 635, 645, 664 , 665, 668 671, 676, 677, 678 , 684, 685 691, 692, 695, 698 , 699, 700 701, 702, 704,

r

101, 716, 730, 731, 737, 742, 742, 749, 750, 751, 755, 756, 765, 769, 771, 772, 817, 822, 830. 839, 864, 865, 874, 875, 899, 900, 911, 915, 916, 919, 925, 930, 939, 941, 946, 947, 947. 950, 952, 954, 956, 957, 959, 959, 968

Indijanci, (II) 63, 260, 304, 401, 520.531.760.761.941

Indijci (v. i Indusi), (I) 236, 316, 795. 800, 801, 803, 804, 805, 809: (II) 347, 378, 916, 940

Indovansa, (I) 466, 472

Indra, (I) 55, 177, 254, 446, 473, 553, 817; (II) 113, 213, 213, 214, 249, 458, 462, 463, 464, 466, 468, 603, 605, 606, 665, 666, 734, 740, 743, 744, 745, 745

Indraloka, (I) 627

Indrani (Aindri), (II) 93, 743

Indijatman, (II) 132

Indrije, (I) 532, 541

Indu, (II) 57

Indusi (Hindusi), (I) 15, 17, 27, 50, 54, 63, 82, 88, 94,120,127, 148, 149, 163, 164, 175, 175, 225, 236, 249, 263, 279, 280, 307, 309, 324, 349, MI, 380, 384, 390, 398, 402, 408, 411, 419, 450, 451, 455, 461, 464, 470, 472, 503, 686, 692, 774, 786, 787, 789, 794, 795, 795, 798, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 808, 809; (11)49,61, 63, 170. 173, 174, 262, 274, 275, 276, 284, 322, 323, 377, 383, 378, 392, 401, 402, 410, 419, 438, 457, 462, 478, 488, 491, 493, 506, 514, 526, 527, 568, 569, 570, 605, 631, 636, 658, 660, 668, 673, 679, 690, 733, 736, 750, 764, 771, 795, 874, 916,927

indusko (hindusko), (I) 8, 18, 53, 115, 121, 154, 164,164, 176, 187, 338, 339, 356, 377, 384, 391, 399, 402, 405, 406, 421, 22, 438, 439, 452, 457, 461, 466, 481, 494, 500, 509, 510, 515, 521, 526, 528, 533, 539, 542, 619, 628, 643, 646, 657, 665, 692, 717, 750, 756, 757, 786, 794, 800, 806, 807, 808; (II) 38, 55, 56, 57, 61, 66,71, 75, 82, 83, 89, 93, 101, 101, 115. 119, 120, 130,152, 173, 174, 176, 177,178,194, 210, 212, 214, 248, 260, 271, 273, 274, 287, 289, 296, 298, 300, 304, 305, 306, 308, 342, 352, 356, 358, 371, 373, 375, 376, 394, 402, 430, 434, 448, 458, 462, 468, 487, 490, 491, 493, 506. 508, 516, 523, 526, 552, 558, 561, 565, 569, 571, 573, 577, 603, 604, 604, 605, 605, 631, 647, 652, 662, 667, 678, 679, 684, 690, 696, 698, 700, 724, 730, 736, 743, 746, 747, 749, 750, 751, 757, 762, 876, 887, 926, 927, 937, 937

Ingersol, (II) 929

Inicijali, (I) 42, 46, 258, 260, 365, 369, 373, 486, 752; (II) 44,62,75, 108,115,117, 136, 152, 162, 169, 187, 202, 213, 244, 249, 257, 260, 261, 262, 274, 281, 282, 282, 323, 325, 334, 370, 379, 410, 428, 442, 446, 471, 478, 479, 527, 529, 530, 531, 545, 563, 592, 596, 598, 599, 599, 601, 602, 603, 604, 605, 607, 610, 610, 611, 613, 619, 622, 626, 627, 642, 656, 657, 658, 662, 668, 673, 674, 677, 679, 683, 686, 693, 702, 706, 709, 710, TU, 715, 733, 734, 734, 345, 750, 837, 847, 864, 866, 909, 913, 916, 921,926,953,964

Inicijator, (I) 158, 259; (II) 325, 677

Inke, (I) 319; (II) 45, 46, 118, 172, 903, 952

inkvizicija, (II) 47, 291

Inman, (I) 482; (II) 48, 49, 158, 340

Inteligencije, (I) 63, 84, 97, 113, 125, 131, 145, 156, 157, 183, 196, 233, 271, 272, 291, 329, 338, 383, 389, 405, 418, 421, 439, 540, 540, 541, 579, 586, 590, 637, 640, 644, 690, 729, 738,743,775;(II)97,113,135, 164, 164, 204, 303, 586, 622, 671, 680, 689, 722, 765, 773

lo (v. Ija)

Irad (v. i Jared), (II) 474

Iraklije (v. Heraklije)

Iran (iransko) (v. i Persija), (I) 697, 788; (II) 476, 481, 532, 652, 919

Iranci (v. i Persijanci), (II) 695, 735,918,918,935

Irinej, (I) 88, 246,414, 534, 535, 536; (II) 740

Irod, (II) 60, 610, 823

Irska (irsko), (I) 565; (II) 140, 213. 252, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 419, 740, 920, 921, 929

Isaija, (I) 119, 172, 488; (II) 78, 251. 159, 468, 560, 580, 580, 596, 601, 606, 752

Isav, (II) 854

Isidor, (11)413

Iskarioti, (II) 471

Istok, (I) 14,43,64,65,94, 119, 136, 172, 177, 211, 220, 241, 259, 334, 355, 403, 429, 485, 496, 527, 563, 644, 742, 744, 764, 785; (II) 12, 49, 54, 60, 115. 137, 156, 160, 193, 287, 290. 291, 295, 335, 354, 381, 426, 449, 480, 485, 504, 513, 518, 531, 535, 566, 588, 635, 666, 687, 688, 722, 771, 794, 801.900.904

Isu no gai no Kami, (I) 265

Isus (v. i Hrist), (I) 28, 43,120, 122,127,182, 292, 316, 373, 466, 487, 488, 527, 560, 649, 697, 698, 793, 794, 795; (II) 136. 140, 164, 281, 282, 339, 380, 380, 435, 442, 458, 468, 550, 565, 583, 588, 601, 610,

615, 616, 616, 618, 628, 639, 644, 649, 652, 656, 675, 679, 683, 686, 686, 690, 702, 709, 734,748
Isus Navin, (II) 406,411,641,676
Ištar (v. i Astarta; Astoret), (II) 55,77, 177,302
Išin, (II) 456, 457
Išur, (II) 139
Išvaku, (I) 448; (II) 636
Išvara, (I) 52,103,159. 180,181. 187. 187, 188, 308, 349, 389, 390, 414, 412, 466, 517, 538, 546, 692, 693, 794; (II) 93,131, 140, 547, 573
I't, (II) 491
itrijum, (I) H i , 619, 660, 661, 757, 758
lurbo Adonai (v. Jurbo Adonaj)
Ivi, (II) 237, 237
Izedi (Peri), (II) 476, 940
Izanagi i Izanami, (I) 293
Izida, (I) 120, H i , 186, 187,279, 280, 305, 352, 412, 412, 430, 434, 434, 435, 453, 460, 461, 466, 470, 474, 475, 475, 487, 512, 517, 701; (11)31,35,40, 41,41,55, 175.264.416.441. 443, 444, 454, 454, 472, 479, 503, 506, 558, 560, 562, 571, 675, 705, 706, 728, 790
IzidaLatona, (I)401;(n) 159
Izraelićani (v. i Jevreji), (I) 316, 372, 557, 796; (II) 244, 508, 547, 552, 570, 571, 580
Izrailj (Izrael, izraelsko, izrailjsko), (I) 37, 375, 385,432,472, 494, 501, 557, 558, 696, 697; (II) 12, 50, 76, 130, 159,170, 173. 238, 259, 411, 412, 461, 469, 469, 471, 495, 568, 572, 580, 599, 615, 619, 642, 651, 652, 653, 655, 758, 854
Izvor mera, (I) 50,107, 140, 316, 361, 367, 371, 377, 528, 530; (II) 47, 47, 48, 49, 55, 153, 156, 156, 175, 264, 470, 475, 563, 566, 566, 567, 568, 604, 657, 659, 704, 723, 726
Iz Znoja Rođeni, (II) 26, 27, 40, 55, 83, 142, 144, 148, 152. 160-196,200,208,210,212, 214, 215, 222, 241, 242, 398, 411,423
Iz Jajeta Rođeni, (II) 27, 142, 150, 151, 162, 208, 210, 212, 234, 237, 242

Jablonski, (II) 561
jabuka, (I) 178, 538, 579, 605; (II) 203,932
Jadna-Vidja, (I) 219
Jadnavakja-Suriti, (I) 514
Jagan-natha, (II) 158
Jah (lah, Yah), (I) 421, 468, 522; (II) 50, 154, 155, 158,470, 566, 643,655,721,723
Jaha, (II) 656
Jahe, (II) 563
Jah-Eve, (II) 154
Jah-Heva, (II) 152

Jah-Hovah, (I) 63, 162,468,469; (II) 153, 154, 155, 157, 470, 568, 728
Jaho, (II) 158, 563, 655, 656
Jaho-Iah (v. Jaho-Jah)
Jaho-Jah (Jaho-Iah), (II) 158
Jah-udi, (II) 155
Jahva, (II) 158
Jahva-Alhim, (I) 409
Jah-ve, (II) 609
Jah-veh, (II) 470
Jaje, (I) 52, 113, 114, 117, 138, 139, 256, 309, 392, 426, 427, 432, 432, 433, 434, 434, 443, 528, 551, 671; (II) 26, 27, 142, 150, 151, 160, 162, 208, 210, 212, 234, 242, 437, 568, 670, 765
Jaje Sveta, (I) 45, 105, 113, 114, 129, 139, 140,426-436,671
Jakšasi (v. Jakše)
Jakše (Jakšasi), (II) 86, 110, 202, 221, 257, 447
Jakin i Boaz, (11)601
Jakov, (I) 246,249, 524, 558,697, 788, 790, 791, 793; (II) 165, 245. 258, M l , 433, 518, 569, 571. 572. 572. 618. 651.652
Jama, (I) 154, 177, 553; (II) 56, 433,737
Jamabuši, (I) 115
Jamblih, (I) 287, 486, 566, 790; (II) 257
Jana, (I) 85
Jang, (I) 328, 652, 699
Jang (nasuprot Jin), (I) 564; (II) 671
Jang Sun, (II) 67
Japan (japansko) (I) 17, 19, 30, 115. 224, 225, 265, 266, 268, 269, 293, 450; (II) 249, 251, 442,881,949
Japanci, (I) 22, 361,434; (II) 537, 686,940
japanski umetnici, (II) 533
Japet, (II) 174, 587, 636, 923
jarac, (II) 468
Jarac (Kaprikom), sazvežde, (I) 270,285,791; (11)431, 521, 697
Jared, (II) 444,474,644, 705,723
Java (leva), (II) 158
Java, ostrvo, (II) 191, 271, 954, 955
Java-Adam, (II) 247
Java-Aleim, (II) 247, 262, 268, 645
Jave (Jve), (II) 563, 564
Javo (levo), (II) 158
Jazatasi, (II) 432, 434, 484
Jeho, (II) 158
Jehošua (v. i Jošua), (I) 698; (II) 654
Jehošua Ben Kanane, (I) 39
Jehova, (I) 48, 50, 63, 107, 119, 120. 121, 139, 148, 179, 179, 248, 249, 249, 266, 282, 316, 376. 385, 394, 395, 402, 409, 414, 421, 422, 423, 460, 461, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 472, 474, 488, 494, 496, 497, 502, 504, 508, 515, 522, 524, 524. 526. 529, 535, 535, 548, 552, 553, 554, 557, 558, 559,

565, 566, 589, 619, 660, 696, 697, 698, 750, 751, 780, 789; (11)48,49, 52, 55, 56, 58, 61, 77,93,94,108, 117,138, 152, 152. 153, 154, 155, 156, 157, 158, 164, 170,173, 213, 263, 285, 296, 297, 299, 200, 300, 327, M1, 457, 460, 464, 465, 468. 469, 470, 470, 471, 473, 481, 496, 500, 502, 504, 508, 247, 557, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 565, 566, 567, 568, 572, 573, 574, 579, 580, 615, 616, 617, 618, 623, 623, 643, 650-660, 676, 679, 696, 706, 721, 722, 723, 723, 728, 730, 730, 736, 858

Jehovijanci, (II) 155

Jehoviti, (II) 14, 623

jehovizam (jehovisti, jehovističko), (I) 306, 395, 698, 751; (II) 307, 573, 756

Jehuda-Ha-Levi, (II) 51

Jehuda, rabin (Solomon Ben Jehuda Ibn Gebirol), (I) 411,446, 468, 523, 534, 750; (II) 382, 547.559.731

Jeremija ben Eliazar, rabin, (II) 164

Jeremija, prorok, (I) 172, 553; (II) 157,247,514

Jerihon, (I) 351

Jermeni, (II) 570

Jermenija (jermensko), (II) 247, 482

Jerusalim, (I) 40, 553, 788; (II) 279, 957

Jeruskoven, (II) 468

Jesod, (I) 292

Jetro, (II) 563, 563, 656

Jeu, (I) 108

jevanđelisti, (I) 176, 431, 526, 701; (II) 583, 584

Jevanđelja (jevandeljsko), (I) 43, 88, 118, 176, 276, 373, 415, 431, 456, 509, 560, 689, 698; (II) 7, 50,141, 280, 281, 282, 282, 434, 583, 584, 610, 616, 621, 623, 639, 644, 686, 690, 731

Jevandelje po Jovanu, (I) 118, 247, 276. 493. 527. 690. 694. 694. 698; (II) 282, 616, 639

Jevandelje po Luki, (I) 292, 560; (11)281.282.282.572.588

Jevandelje po Marku, (II) 282

Jevandelje po Mateju, (I) 332. 373. 415. 493, 527, 694, 699, 793; (II) 282, 588, 601, 616, 639, 686

Jeve, (II) 573

jevrejsko (v. i hebrejsko), 22, 22, 23,39,39,55, 88,125,140,140, 141, 163, 164, 174, 175, 176, 179, 179, 187, 231, 244, 248, 249, 254, 272, 281, 286, 290, 293, 316, 322, 358, 361, 362, 367, 368, 369, 373, 375, 376, 377, 402, 409, 410, 418, 421, 422, 431, 444, 452. 454. 455. 456, 464, 468, 469, 470, 472, 484, 494, 511, 513, 515, 521, 522, 523, 528, 529, 536, 537, 548, 549, 552, 557, 687, 698, 698. 750, 786, 790, 794, 795,

799, 820; (II) 29, 31,41, 51, 54, 55.75.76.78.93.104.116.117, 130, 139, 140, 236, 245, 248, 249, 250, 254, 259, 284, 286, 287, 293, 299, 300, 306, 307, 325. 345, 374, 411, 435. 437. 443, 454, 457, 461, 468, 473, 474. 477, 479, 495, 498, 545, 551, 551, 552, 557, 558, 561, 562, 563, 565, 566, 568, 570, 573, 577, 577, 590, 606, 609, 616, 623, 642, 642, 643, 653, 656, 658, 670, 674, 679, 684, 696, 705, 721, 726, 731, 740, 742, 794, 836, 915, 938

Jevreji (v. i Izraelićani), 26, 56, 84, 148, 463, 140, 164, 164, 172, 174, 177, 277, 277. 281. 282, 285, 293, 316, 336, 364, 365, 367, 367, 371, 404, 406, 414, 415, 419, 420, 420, 432, 432. 444, 452, 460, 462, 463, 464, 464, 465, 466, 472, 477, 502, 508, 521, 523, 529, 553, 553. 557, 558, 564, 687, 682, 697, 698, 698, 239, 750, 787, 788, 793, 794, 795, 295, 796, 810; (II) 12,13,40,54,56,100, 124, 155, 158, 159, 120, 121, 175, 244, 244, 245, 248, 249, 254, 262, 280, 281, 285, 292, 297, 299, 302, 322, 332, 406, 429, 434, 438, 468, 472, 474, 478, 479, 480, 506, 515, 518, 547, 550, 551, 551, 552, 553, 556, 560, 561, 563, 567, 568, 569, 570, 572, 573, 522, 578, 582, 598, 616, 619, 641, 642, 643, 645, 651, 652, 654, 655, 658, 670, 674, 679, 684, 696, 705, 721, 725,226, 731, 740, 742, 774, 836, 915, 938

Jezekija, kralj, (II) 469

Jezekilj, prorok, (I) 172,175,176, 282.375.376.431.432.472: (II) 157, 163, 596, 597, 598, 599, 607, 646, 669, 670, 675

Jezidi, (II) 551, 623

Jezik, (I) 170, 355, 363, 550, 813; (II) 28,102,224,243,243, 746, 799

JHVJ (YHVH, Jod He Vau He) (v. i Tetragramaton), (I) 107, 139.468, 522, 750; (II) 50, 557

Ji, (II) 62

Ji Đing, (I) 524, 526; (II) 46,454, 589

Jima, (II) 14, 328, 352, 353, 354, 737, 738, 739

Jimin, (II) 328

Jin, (1)564, 565; (II) 62, 671

Jin-Sin, (I) 771

Jin-šu-lu-kia-lun, (I) 108

Jo, (I) 268

Jod, (I) 107, 139,410,466,468, 522; (II) 50, 52, 153,154, 157, 300. 557, 566, 568, 573, 617, 628, 668, 696, 730

jod, element, (I) 658, 664, 667

jod-He, (II) 617

Jodheva, (II) 156, 157, 164

Jod He Vau He (v. JHVH)

Joga, (I) 93, 94, 95, 96, 106, 145, 146, 182, 207, 207, 209, 258, 259, 261, 544; (II) 26, 27, 43, 72,74,108,109,133,141,142, 144, 197, 199, 202, 210, 211, 212, 215, 220, 223, 242, 268, 278, 342, 334, 387, 477, 527, 607, 677, 689, 717, 730, 772, 774,933

Jogačarja, škola (I) 89, 89,90,96; (II) 771

jogačarje, (I) 90, 94

Joga-Sidha, (II) 677

Joga Šastra, (II) 108

Jogel, rabin, (I) 139

Jogi (Zogi), (I) 565

Jogini, (I) 135, 207, M i , 345, 492, 494, 507, 514, 547, 548, 564, 565, 618, 619, 627; (II) 46.100.108.115.154.211.212. 269, 296, 230, 300, 342, 664, 665, 666, 707, 742, 744, 745

Johanes Magnus, (II) 419

Jona, (I) 793

Jong-Grub (Yong-Grub), (I) 89

Joni, (1)316, 565; (II) 153,561, 568,573,711

Jonska škola, (I) 715

Jordan, reka, (I) 466; (II) 705, 706, 915

Josif, (I) 164, 175, 552, 788, 793; (II) 123, 245, 616

Josif Flavije, (I) 175, 367, 411; (II) 136, 245, 495, 579, 642, 642.645

Josija, (I) 788

Jošua (v. i Jehošua), (I) 316; (II) 435, 654

Jotun, (I) 478; (II) 467

Jov, (I) 119,389,408,491,502, 502,786,787,791; (H) 251,456, 458.588.588.601.651.787

Jovan, jevanđelist, (I) 118, 120. 245, 247, 397, 456, 488, 493, 690. 694, 694, 798; (II) 7, 50, 93, 114, 140, 164, 280, 281, 334, 431, 464, 465, 583, 584, 601, 602, 613, 626, 644, 646, 650, 683, 685, 686, 710, 749

Jovan, carigradski patrijarh, (II) 339

Jovan Hrizostom, (I) 555, 556

Jovan Krstitelj, (I) 246; (H) 140, 536, 601

Jovanovo otkrivenje (v. Otkrivenje sv. Jovana)

Jove, (I) 535

Ju, (I) 323; (II) 366

Juda, (I) 467, 788, 791; (II) 159, 280, 280, 578, 583, 594, 644, 675, 703

judaizam (judaističko), (I) 8, 316, 373,456,457, 517; (II) 52,130, 551. 570, 573

Judeja Gudejsko), (I) 376; (II) 136. 568. 610. 864

judeohrišćansko, (I) 439; (II) 572, 584

Judištira, (I) 439

Juge, (I) 40, 50, 116, 257, 287, 318, 320, 439, 447,448, 449, 449. 563, 743, 774, 783, 789,

896, 803, 804, 805, 806, 807; (11)60,63,71, 85, 85, 86, 89, 171, 178, 179, 179, 180, 242, 246, 363, 372, 374, 390, 478, 508, 526, 597, 639, 665, 666, 693, 743, 744, 750, 755,756
Jujuđe, (II) 72
Jukatan, (I) 464; (II) 961
Julijan, (11)38, 45, 710,210
Julije Cezar, (II) 838
Juno (v. Junona)
Junona (Juno), (l) 178, 280; (II) 564, 666, 728, 934
Jupiter (v. i Zevs), (I) 120, 178, 254, 390, 424, 476, 504, 519, 553, 554, 555, 558, 558, 559, 669, 695, 697; (11)31,37,57, 58, 149, 165, 241, 328, 329, 412, 412, 433, 439, 440, 441, 476, 494, 506, 508, 552, 560, 564, 581, 585, 603, 624, 634, 637, 652, 656, 657, 669, 701, 798, 917, 927, 933, 934, 935, 950,951,952
Jupiter Fulgur, (I) 558
Jupiter-lapis, (II) 412
Jupiter Mundus, (I) 553
Jupiter, planeta, (I) 150,203,214, 254, 448, 590, 695, 698, 719, 792,796, 803, 804; (II) 31, 38, 57, 57,166,166,167,169,433, 560,603,654,724,856,951
Jupiter Pluvius, (I) 558, 669
Jurbo-Adonaj (lurbo Adonai), (1)553, 554; (II) 471
Justinijan, (I) 560
Justin Mučenik, (I) 246, 516; (H) 593
Jusufzik, (II) 244
Jve (v. Jave)

K

Kab (v. Cab)
kabala (kabalističko), (l) 48, 39, 50,54,55,63,64,65,82, 107, 114, 124, 126, 127, 138, 139, 140, 141, 142, 147. 148, 148, 156, 158, 162 163, 164, 166, 179, 230, 236 244, 245, 245, 248, 249, 251 264, 266, 267, 276, 281, 282 286. 290, 291, 292, 293, 294 294, 295, 298, 316, 322, 335 349. 365, 371, 373, 395, 396 397, 399, 404, 407, 409, 411 416, 417, 418, 420, 423, 428 444, 445, 446, 452, 453, 455 460, 464, 465, 468, 494, 511 512, 513, 514, 515, 515, 522, 522, 523, 524, 528, 529, 533, 534. 548, 606, 607, 642, 701 746, 747, 748, 750, 751, 751, 767. 772, 788; (II) 11, 12,33 34, 37, 41, 46, 47, 47, 48, 49 50, 52, 53, 55, 67, 76, 77, 92,94.94.102.102. 103, 104, 104 118, 119, 130, 136, 136, 138 142, 147, 152, 154. 155, 156 157, 158, 168, 198, 249, 263, 263. 292. 300, 301, 314, 319 326, 333, 342, 344, 355, 355, 373. 379. 382, 435, 436, 458 470, 474, 475, 479, 498, 547 551, 553, 554, 557, 559, 559 560, 566, 567,

572, 573, 577, 578, 579, 589, 606, 611, 614, 616, 622, 650, 653, 654, 655, 659, 660, 668, 670, 674, 678, 679, 680, 681, 696, 721, 723, 725, 726, 728, 732, 757, 763, 766, 767, 810, 836, 852, 854, 870
Kabala Devet Soba, (I) 126
kabalisti, (I) 39, 39, 41, 50, 106, 107, 113, 122, 126, 140. 147. 159, 163,164, 168, 171, 173, 177. 228, 246, 265, 266, 277, 282, 283, 286, 286, 297, 305, 307, 311, 316, 329, 334, 336, 340, 349, 351, 361, 364, 371, 372, 398, 404, 405, 416, 418, 428. 433. 444, 468, 470, 492, 497, 502, 504, 511, 522, 537, 551, 613, 630, 633, 674, 687, 687, 701, 741, 747, 751, 758, 764, 772, 794; (II) 48, 49, 52, 93, 105, 140, 154, 155, 156, 157, 220, 226, 228, 229, 258, 261, 290, 290, 291, 292, 293, 301, 315, 325, 344, 345, 355, 436, 495, 553, 554, 557, 559, 561, 563, 565, 566, 567, 568, 570, 572, 574, 576, 577, 577, 580, 614, 619, 620, 653, 654, 655, 656, 658, 660, 665, 682, 684, 711, 726, 730, 731, 767, 811,847,855,885,905
Kabarim (v. Kabirim)
Kabeir (v. Kabirim)
Kabeiron, (II) 440
Kabiri, (1) 163, 561, 779, 779; (II) 11.12.129.140.173.173.174. 176, 321, 322,429,436,437, 437. 438, 438, 439, 439, 440, 440, 441, 443, 472, 472, 473, 474,476
Kabirija, (II) 472, 473
Kabirim (Kabarim, Kabeir), (I) 518; (II) 173, 332. 436. 439. 440,441,476,656
Kadeš, (II) 557, 558
Kadešim, (II) 258, 557, 558, 561
Kadešut, (II) 558
Kadim, (I) 557
Kadiz, (II) 450
Kadmilo (v. Kadmo)
Kadmo (Kadmilo), (1) 19; (II) 325. 439, 441
Kadmon, (I) 298; (II) 10
Kado, (IIO 345
Kadru, (II) 162, 693
kaducej, (I) 662, 663, 664; (II) 254, 703
Kaduš, (I) 553
Kadvort, (II) 194. 196. 321
Kadžbi, planina, (II) 56
kaenogeneza, (II) 796, 801
Kafaristan, (II) 480
Kafiri, (II) 878
Kaf (Koh-Kaf), planina, (II) 438, 480.481.482.483
Kah Coh, (II) 45
Kaherman, (II) 747
Kai-caus, (11) 487
Kaikobad (II) 482
Kain, (1) 380,491,494, 674, 698, 781;(II)56,152, 153, 155, 156, 164, 165, 203, 271, 327, 332,

332. 347, 470, 472, 473, 473, 475, 475, 477, 568, 593
Kainan, (II) 474
Kainiti (kainitsko), (I) 50, 494; (II) 178, 209, 255,471, 473, 474,656
Kajavahana, (II) 124
Kajetan, kardinal (II) 643, 644
Kajlaš, planina (I) 24; (H) 504, 505, 605
Kajmurat, (II) 477, 480, 481
Kakodemon, (I) 407, 487, 490
Kala, (I) 110,120,134,484, 509, 539, 548, 705; (II) 174, 285, 665, 684, 916
Kalabag, (II) 506
Kalabhana, (II) 463
Kala Čakra, (I) 99
Kalagni, (I) 440
Kalahamsa (v. Kalahansa)
Kalahansa (Kalahamsa, Kali Hamsa), (I) 65, 124, 125, 126, 426, 430; (II) 149,149, 563
Kalaka, (II) 462
Kalapa (Katapa), (I) 448, 449
Kalapami (Kalapani), (I) 26; (II) 491
Kalapani (v. Kalapami)
Kalevala, (II) 22, 34, 148
KaH, (I) 447, 528; (II) 491, 664, 701
Kalif Omar, general, (II) 838
Kali Hamsa (v. Kalahansa)
Kalija, (II) 459
Kali Juga, (I) 40, 50, 320, 438, 447, 448, 449, 563, 564, 743, 789, 803, 804, 805, 806, 807; (11)63, 85, 86, 171, 179. 179. 303, 374, 390, 478, 508, 526, 584, 639, 665, 666, 693, 743
Kali-karaka, (II) 61
Kalipso, (II) 923, 931
Kalista, (I) 470
Kalisten, (II) 750
Kalki Avatar, (I) 136, 320, 448, 457; (II) 504, 508, 584
Kalpa, (I) 77, 82, 82, 87,100,135, 165, 178, 234, 235, 257, 380, 382, 396, 435, 437, 438, 438, 441, 513, 519, 527, 542, 545, 637, 771,774, 817; (II) 58, 60, 61,62,66,71,80,86,92, 101, 110, 180, 215, 218, 283. 302. 302, 303, 342, 357, 372, 372, 376, 378, 386, 389, 390, 393, 493, 606, 684, 684, 691, 740, 746, 746, 747, 756, 862
kalorik, (1)630, 631,632, 633
Kalpetus, (II) 450
Kalvarija, (I) 743; (II) 677
Kalvin, (II) 580
kalvinisti, 368
Kaljostro, (II) 191
Kama, (II) 27, 97, 197, 213.214. 309, 310, 310, 449, 508, 702, 743.811
Kamadeva, (II) 214, 700
Kama-loka, (I) 111, 296, 393, 553,553, 818; (II) 453, 739
Kama-rupa, (I) H 1 , 204, 246, 312, 393, 634; (H) 128. 135. 143,294,718,722,765,767, 767

Kamberlend, biskup, (II) 321, 437, 441, 476
Kambiz, (I) 474; (II) 436
Kambri, (II) 253, 414, 415, 416, 420
Kambrij, (II) 19, 418, 860, 862
Kamčatka, (II) 486, 487, 751
Kami, (I) 265, 268
Kamil, (II) 129
Kamsa, (II) 732
Kamu mi musubi no Kami, (I) 265
Kan, (I) 564
Kanada, (I) 593, 622, 700
Kanaan, (II) 461, 915
Kanaaniti (Kanaanci), (I) 367; (U) 548,552
Kanapoi, (II) 190
Kanarska ostrva, (II) 271, 820, 897, 957, 957, 958, 959, 960
Kancer (v. Rak)
Kanđur, (I) 23, 99
Kandajl, (II) 939
Kandakala, (I) 110
Kandija, ostrvo, (II) 36
Kandu, (II) 208, 212, 213, 214, 215,387,498
Kanin, rabin, (I) 39
Kaningem, (I) 24
Kanirata, (11)918, 919, 920
Kansa, (II) 60, 610
Kant, Imanuel, (I) 127,166,183, 194, 200, 715, 723, 724, 725, 729, 730, 731, 745, 745, 746, 756, 761; (II) 633, 779, 813, 855
Kanja, (I) 141,344,798
Kap (Kap-kaz) (v. i Kavkaz), (II) 482. 483
Kapelini, (II) 349, 864, 897
Kapila, (I) 237, 253, 259, 337, 507. 546, 546, 680, 708, 728; (II) 53, 315, 584, 633, 691, 692,787
Kapilakša, (I) 680
kapilasten, (II) 692, 693
Kapilavastu, (I) 323
Kapi-vaktra, (II) 61
Kap-kaz (v. Kap)
Kapo Verde, (II) 271, 958, 960
Kaprikom (v. Jarac)
Kara bara, (I) 248
Karabtanos, (I) 246, 268, 300
Karakorum, (I) 20, 28; (II) 932
Karana, (I) 87, 93,145, 332; (II) 59,97
Karana Šarira, (II) 97, 717
Karbon, (II) 860, 863
Karezma, (II) 467
Karika, (I) 395, 545, 546; (II) 200
Karlajl, (I) 262,263, 355; (II) 569
Karli, (II) 269
Karma (karmičko), (I) 32, 37, 56, 62.85.153.154.161.169.172. 175, 176, 178. 181, 222, 224, 226, 233, 239, 240, 243, 244, 245, 272, 290, 327, 328, 332, 346, 346, 350, 384, 491, 495, 664. 690, 768, 770-785, 792; (11)28,60,61,77,95,107,114, 115, 127, 197, 198, 204, 205, 216, 225, 233, 235, 240, 242, 259, 278, 279, 283, 285, 298, 302, 303, 303, 316, 317, 319,

327, 333, 334, 344, 366, 366, 367, 368, 368, 369, 369, 370, 370, 385, 385, 386, 399, 424, 442, 452, 452, 477, 497, 499, 501, 509, 509, 516, 517, 525, 539, 540, 548, 554, 575, 577, 578, 591, 596, 611, 622, 623, 624, 630, 670, 672, 699, 732, 732, 739, 743, 752, 811, 816, 821,897,930,944,945
Karman, (II) 366
Karmanija, (II) 36
Karma Purana, (II) 699
Kama (v. Krišna Kama)
Kamak (bretanjski), (II) 86, 413, 414, 415, 420, 420, 460, 909, 911,913
Kamak (egipatski), (I) 475; (II) 460, 520
Kamej (v. Apolon Kamej)
Kameli, dr, (I) 706, 707
Karon, opat, (II) 580
Karpenter, dr, (II) 313
Karšipta, (II) 354, 355
Karšvar, (II) 466, 466, 735, 736, 918,919,920
Karšvar kanirata, (II) 919
Kartagina, (II) 337,338, 338, 587, 910
Kartejak, (II) 911
Kartikeja, (II) 55, 129,152, 463, 463. 464, 666, 666, 667, 749
Kasel, (I) 162
Kasije Hermon, (II) 441
Kasi-Kanda, (II) 222
Kasini, Đovani Domeniko, (I) 801. 802. 808. 808. 809
Kasiopeja, (I) 715
Kaspar, (I) 794
kaste (kastinski sistem), (I) 127, 261, 262, 322, 323, 363, 494, 499; (II) 159, 202, 244, 247, 259, 391, 488, 497, 551, 607, 608, 906
Kastor, (I) 434; (II) 148, 149, 150, 150. 151. 151.437.439
Kašing, F. Hamilton, (II) 761
Kašjapa, (I) 24, 434; (II) 60, 162, 220, 308, 315, 462, 462, 463, 463. 691. 693, 741, 742
Kašmir, (I) 24,447; (II) 248, 257, 395
Katapa (v. Kalapa)
katolici (rimokatolici), (I) 249, 461, 467, 469, 471, 497, 525, 553, 558, 598, 606, 733, 742, 743, 770, 788; (II) 41, 109, 114. 156, 253, 418, 421, 455, 500, 551, 577, 580, 581, 582, 619,640,906
katolicizam (katolička crkva katoličanstvo, rimokatolicizam, rimokatolička crkva), (I) 41, 172, 172, 173, 177, 286, 287, 288, M1, 348, 431, 436, 450, 454. 456, 461, 466, 467, 474, 475, 476, 477, 497, 517, 521, 549, 555, 555, 558, 574, 598, 696, 775, 790; (II) 39, 42, 49, 104, 252, 254, 255, 281, 289, 295, 298, 299, 300, 330, 339, 413, 458, 473, 495, 502, 560, 566, 576, 579, 580, 581, 582, 588, 595, 606, 611, 614, 619, 639, 681, 769

Kavjavahan, (I) 625
Kavje, (II) 109
kavkaska rasa, (II) 570, 895
Kavkaz (v. i Kap), (I) 377; (II) 297, 482, 482, 483, 501, 504, 570.881.930
Kebar-Civo, (I) 247
Kebel, (II) 152
Kedara, (I) 494
Kefren, (II) 276
Kej, (II) 174
Kejsel, dr D., (II) 49, 51
Kelaena, (II) 930
Keli, (I) 198
Kelti (keltsko), (I) 260, 506; (II) 56, 252, 414, 414, 416, 460, 895,898,914
Kem, (I) 435
Kem-our, (II) 699
Kempfer, (II) 442
Kenedi, Vens, (I) 28, 499; (II) 276, 376
Kentauri, (II) 80
Kenzorin, (I) 518
Keops, (I) 164, 373,429, 670; (II) 559 676
Kep, (I) 483
Kepler, Johan, (I) 152, 571, 590, 595, 715, 754, 756, 793, 794, 795, 796, 808, 809; (II) 588
Kepti, (I) 483
Kerkes, (II) 747
Kerja, oaza, (I) 30
Kemeli, dr, I
Kertis Dž. T, (II) 827
Kesim, (II) 60
Kešari, (I) 241
Kešava, jezero, (II) 508
Keter,(I) 139,148,291,418,420, 422, 468, 515, 522, 523; (II) 721.757
Ketu, (II) 462
Khado (Khadomas), (II), 29, 330
Khadomas (v. Khado)
Khande, (I) 435
Khanoon, (II) 477
Khem, (I) 271, 272
Khnum, (I) 433, 435, 457, 458
Khod, (I) 410
Khonsu, (II) 562
Khopiron, (I) 433
Khopiru, (I) 433
Khoum (v. Knuf)
Khunrat, (I) 752
Kibela, (I) 479, 475; (II) 437
kičmenjaci, (II) 145, 207, 223, 224, 309, 358, 359, 359, 363, 720, 800, 805, 826, 827, 828, 828, 887, 890
Kidusheem, (II) 578
Ki-y, (II) 443
Kiklopi, (I) 260; (II) 86, 351,356, 361, 408, 415, 417, 473, 928, 931.931.932
kiklopske građevine, (I) 378, 523; (II) 320, 356, 385, 407, 412--424,709,903,913,913,931
Kili, Džon Vorel, (I) 31, 306, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 674, 675, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 683
Kilus, planina, (I) 656
Kimerijanci, (II) 935, 937

Kimpuruša, (II) 447, 447
Kin, Adalbert, (II) 123
Kin (Kain), (II) 470
Kina (kinesko), (I) 16, 17,19,21, 24, 24, 30, 33, 39, 40, 60, 85, 108, 120, 121, 111, 158, 175, 175. 186. 225, 286, 323, 330, 361, 361, 423, 434, 446, 450, 485, 524, 525, 564, 787, 797, 799; (II) 35, 46,115, 173,191, 218, 220, 239, 249, 251. 251. 256, 262, 262, 267, 339, 340, 340. 366, 378, 405, 409, 442, 443, 446, 454, 459, 513, 519, 531, 564, 587, 589, 671, 730, 751,838,864,881,900,937
Kinare, (I) 175; (II) 80, HO
Kin-če, (11)751
kineski spisi, (I) 40, 323; (II) 267, 340, 366, 442, 454, 838
Kinezi, (I) 25, 162, 175,361,434, 434, 486; (II) 67, 159, 216, 340. 378, 404, 442, 451, 514, 527, 537, 606, 708, 751, 785, 876. 927. 940
King, K. V., (I) 428, 446, 487, 488, 535, 697, 697; (II) 297, 574, 582, 627, 628, 655, 682, 684, 685, 689, 690, 731, 732, 732
Kingsford, dr Ana, (I) 333. 337, 338. 340. 814. 816; (II) 282
Kinili, dr, (I) 260, 432; (II) 61, 140, 464, 506, 561, 613, 685, 747, 749, 920
Kin-ju, (I) 526
Kin-kvang-ming Đing, (I) 563
kinocefal, (II) 236, 791
Kin-ti, (I) 39, 39
Kipar (kiparsko), (II) 149, 663, 837
Kipovi, (11)408, 412-424
Kipur, (I) 523
Kir, (I) 790; (II) 436, 836
Kirena, (II) 434
kirenaici, (II) 434
Kirher, otac, (I) 433, 518, 519; (II) 252, 252, 253, 449
Kirgizija, (II) 418
Kirhof, (I) 635
Kirijel, (I) 524
Kirilo, otac, (II) 677
Kirjat-Sefer, (II) 641
Kirka, (11)931
kiseonik, (I) 101, 102, 112, 130, 170, 194, 301, 314, 315, 653, 658, 665, 667, 708, 728, 756, 759, 774; (II) 193, 195, 717, 718
Kium, (II) 472
Kivije, (I) 586, 588; (II) 250,251, 336, 264, 296
Kizijanci, (11)418
Kizikum, (II) 418
Kjoto, (I) 224
Klamond, (I) 574
Klaprot, (II) 249
Klauzijus, prof., (I) 616, 710
Klavigero, (II) 46
Klazomena, (I) 97, 390
Kle, Frederik, (II) 647
Klerk, (I) 666
Kletva, (I) 79,143,242,244,282, 445; (II) 127, 197, 301, 342, 502,502

Kliford, pukovnik, (II) 388
Klifot, (II) 135
Klimena, (II) 597, 630
Kliment Aleksandrijski, (I) 41, 174, 174, 415, 460, 552; (II) 339, 340, 438, 507, 541, 630, 648, 650, 677
Klisold, (I) 167
Klito, (II) 926
Klod, Edvard, (I) 47; (II) 829, 860, 864
Kuef, (I) 407, 419, 420, 432; (II) 35
Knuf(Khoum), (1)566
Knjiga brojeva, (I) 40, 128, 248, 266, 276, 282, 291, 292, 293, 396, 397, 432, 435, 515. 751: (11)47,104,120,135,247,458, 459, 468, 481, 559, 614, 758, 854
Knjiga Enohova, (II) 152, 152, 177, 280, M 1, 343, 381, 457, 549, 583, 584, 584, 586, 601, 602, 613, 619, 641, 643, 644, 646,648,651,707,879,923
Knjiga Ku-tamija, (II) 552
Knjiga mrtvih, (I) 114. 184.271. 278, 279, 280, 282, 288, 289, 364, 388, 428, 433, 452, 478, 517, 817, 811, 818, 818, 819, 820; (II) 11,45, 65. 260. 260. 344. 405, 453, 453, 454, 467, 467. 652, 661, 699, 702, 766, 769
Kob, (I) 518
Kobhibaba, planina, (II) 409
Kodar Tatati, (II) 245
Koh-Kaf(v. Kaf)
Koker, (II) 672
Koks, (I) 356, 399
Kol, (II) 18
Kolbruk, (I) 94, 393; (II) 755
Koleman, (II) 189
Kolenso, biskup, (II) 573
Koliker, (II) 843
Kolingvud, Dž. Frederik, (II) 189. 842. 870
Kolridž, (I) 327, 783, 792; (II) 574
Kolumbo, Kristifor, (I) 349; (II) 450, 955
komete, (I) 150, 150, 152, 192, 253, 254, 255, 256, 258, 302, 434. 583, 892, 600, 601, 604, 605, 606, 719, 720, 723, 724, 727, 730, 736, 784, 785; (II) 399
Kondijak, (II) 855
Konfučije, (I) 21, 21, 33, 31, 40, 212, 423, 524, 525, 525, 526; (II) 442, 670, 671
Kongrejv, (II) 441
Konin-long-sang, planina, (II) 262
Kont, Ogist, (I) 635
Kon-ton, (I) 265, 293
Konstan, Luj, (II) 650
Konstantin, (I) 41, 560
Konstantinopolj, (II) 339
kontinenti, potopljeni, (I) 374, 377, 438, 523, 523, 790: (II) 16,16,83, 176,240,267,270, 271, 272, 273, 304, 320, 323,

335, 371, 372, 380, 380, 381, 383, 384, 394, 395, 396, 399, 401, 402, 403, 407, 408, 410, 423,442,450,476-485,492, 494, 496, 734, 771, 822, 840, 851, 879, 881, 882, 896, 897, 899-966
konjunkcije, (I) 280, 784, 789, 794, 796, 802, 803, 804, 807; (11)78,93,526,951
Kop, prof., (11)251
Kopernik, Nikola, (I) 167, 808, 809; (II) 37
Kopri, (II) 668
Kopti (koptsko), (I) 164,182; (II) 523, 562, 663, 686, 705, 959
koptski rukopisi, (I) 182, 686
Kor, (II) 384, 385
Koran, (11)550, 561,574, 641, 747
Korasan, pleme, (I) 29
Korenske Rase (v. Prva Korenska rasa. Druga Korenska rasa, Treća Korenska rasa, Četvrta Korenska rasa. Peta Korenska rasa. Šesta Korenska rasa. Sedma Korenska rasa)
kordiljeri, (II) 953
Kori, (I) 401, 406, 413, 552; (II) 232
Koribanti, (II) 129, 437
Komelije, (I) 476
Komut, (II) 657
Komvol, (II) 914
Koronado, (II) 46
Koros, (Kurios), (I) 419
Koršelte, E., (II) 363
Kortez, (II) 221
korub, (II) 141
Koručini, Roberto S., (II) 190
kosmički bogovi, (I) 95,116,175, 191, 332, 344, 458, 521, 550, 552, 553, 554, 555, 766; (II) 52, 311,439,654
kosmički glifovi (simboli), (I) 281,552; (II) 180,431-441,473
kosmogonija (kosmogonijsko). (I) 38, 39, 43, 46, 55, 58, 97, 102, 112, 130, 158, 159, 161, 165, 168, 195, 199, 201, 211, 219, 221, 243, 247, 251, 266, 268, 269, 283, 293, 321, 324, 325, 329, 330, 376, 377, 385, 388, 391, 386, 401, 402, 405, 406, 409, 410, 411, 418, 421, 423, 424, 425, 426, 435, 452, 492, 498, 505, 506, 508, 509, 520, 523, 524, 524, 525, 526, 527, 528, 539, 540, 553, 598, 609, 627, 657, 663, 700, 710, 713, 715, 716, 723, 724, 724, 725, 726, 726, 729, 744, 746, 757, 767, 791, 794, 798, 818; (11)9,12,31,32,43,45,46,47, 54,55,57,66,67,73,90,117, 121, 123, 136, 159, 176, 177, 247, 293, 302, 306, 343, 344, 436, 543, 545, 574, 579, 588, 590, 591, 604, 605, 609, 651, 671, 673, 680, 695, 708, 746, 747, 755, 756, 779, 793, 802, 852, 853, 950, 965
Kosmokratori, (I) 171, 287, 388, 524; (II) 31, 118

kosmolatrija, (I) 412, 413, 550, 558; (II) 94
kosmos (kosmičko), (I) 39, 40, 45,46,47,48, 50, 51, 54, 56, 57, 58, 58, 60, 61, 63, 63, 65, 66,67,81,87, 88. 89. 95. 100, 102, 105, 107 109, 110 113, 114, 115 116 117, 119 122, 122, 123 123 124, 129 130, 132, 134 136 139. 140 142, 145, 146 148 149, 150 151, 152, 153 156 157, 158 159, 160, 161 165 166, 166 171, 172, 174 175, 176, 177 178, 180, 181 185 186, 187 188, 189, 190 191 193, 194 195, 198, 199 200 201, 202 205, 207, 209 217 218, 219 224, 227, 228, 229 230, 232, 244, 250,251 251 252, 253 254, 255, 256 264 266, 275 281, 286, 300 304 307, 310 315. 320, 327 328 329, 330 332, 334, 335 336 336, 343 344, 346 • 350 359 362, 367 369, 376, 384 385 385, 386 387, 387, 388 390, 393, 396 397. 398 • 398 399 400, 401 402, 404, 405 406 407, 409 410, 411 . 411, 412, 420, 422 424, 427, 432 434 435, 436 438, 439 . 441 443 443. 444 446, 452,453, 455, 458, 465 466, 473,474, 476 481, 484 491, 495, 497 498 498, 501 509, 510, 512 512 514, 515 520, 520, 521 525 527, 528 533, 536, 537, 537,. 539 540, 541, 541. 543, 547,. 548 550, 551, 552, 553, 554,, 555 561, 565, 566, 569, 570, 572 592, 594, 595, 595, 596, 597 598, 606, 617, 626, 627,627 630. 631. 634, 634, 635, 636 637, 641, 641. 642. 652, 655 669, 671, 688, 691, 693, 701 711, 715, 717, 720, 721, 722, 725, 725, 727, 730, 733, 735, 737, 738, 742, 743, 744, 746 748, 749, 751, 752, 753,. 758, 760, 764, 766. 767, 771, 777, 779. 796. 816, 817; (II) 31,32 32, 33, 38, 52, 53, 55, 62,73, 79, 81, 83, 84, 85, 90, 98, 101 106, 114, 119, 121, 130, 131 138 147, 149, 153, 159, 160 170 175, 176, 177, 178, 180 182 184, 195, 198, 207, 212 215 216, 227. 229, 234, 237 254, 285, 286, 287, 288, 298 300 301, 306, 311, 325, 326 327, 332, 333, 345, 351, 376 377, 427, 428, 431,432, 434 436 437, 438, 439, 440, 441 458 460, 463, 466, 467.467, 468 471, 473, 475, 484, 511 554, 555, 556, 564, 577, 588, 589 600, 604, 606, 608, 611 624 637, 639, 647, 654, 660 664 678, 679, 680, 688, 694 703 710, 720, 721, 722, 722 724 726, 731. 741, 742, 743 744 745, 746, 754, 757, 769 770, 774, 779, 784, 789, 794 814 837, 840, 846, 880, 883 912,

914, 926, 932, 933, 943, 950, 952
Kose, (I) 208, 209, 741
Kosi, M., (I) 576, 581, 581, 582, 585
Kot, (II) 938
Kover, dr, (II) 533
Koza Mendes, (I) 305
koza, (I) 424; (II) 24, 67, 67, 78, 471. 577, 701
Kozma Indikoplov, (I) 626; (II) 322, 483, 484
Ktara, (II) 96
Kraljevi Edoma, (I) 446, 523; (II) 11,67,68, 102,553,590,853, 854,855
Kraljevi Svetlosti, (II) 514, 517
Krati-dviše, (II) 606
Kratil, (1)46, 410;(II)661
Kratu, (II) 96
Kraunča Dvipa, (II) 388,489,490
Krauze, (II) 855
krava, (I) 115,187,436,463,463, 464, 473, 509, 509; (II) 41, 220, 348, 506, 506, 560, 568, 569, 646, 705, 876
kravlji rogovi, (II) 41, 506, 506
Kreda, (II) 860, 863
Krem, Majki A., (II) 191
Krenig, (I) 616
Kretanje, (I) 46, 47, 53, 59, 89, 97, 101, 102, 103, 115, 115, 145, 146, 147, 147, 152, 153, 166, 167, 197, 611, 611. 727: (II) 98, 668, 670
Krij,(II)174
Krijašakti, (I) 258,261,262,263, 345; (II) 27, 74, 171,210,211, 212, 221, 278, 343, 527, 771, 788,788
Krisasva, (II) 762
Kris, (I) 659
Kristi, (II) 864, 883
Kristijan, R, (I) 142
Krišna, (I) 27, 40, 64, 135, 394, 483, 546, 644, 649; (II) 60, 62, 85, 171, 111, 260, 275, 281, 386, 391, 435, 459, 490, 493, 508, 639, 666, 679, 702, 711, 773
Krišna Kama, (II) 56
Krita juga, (I) 448; (II) 85,179, 374, 390, 584, 585
Kritija, (II) 452, 478, 900, 929
Kritike, (I) 518, 546, 805; (II) 526, 666, 667, 668, 749
Kroč, Dupa, (II) 946
Kroford, Džon M., (II) 35, 206
Krojcer, (I) 551, 553, 791; (II) 346, 417, 445, 448
Krokodil, (I) 270, 285, 486,487; (11)483,912
Krol, Džejms, (I) 613; (II) 18,19, 172, 172, 177, 381, 829, 832. 840. 841. 842. 866
Kronan, (II) 327
Kronide, (II) 928
Kronos, (I) 64, 120, 305, 485, 486, 497, 498, 509, 548; (II) 173, 173, 174, 174, 326, 327, 327, 328, 344, 412, 437, 438, 473, 474, 501, 501, 502, 503, 509, 510, 585, 602, 624, 925, 927, 938, 939

Kronos-Satum (v. Satum-Kronos)
krora, (II) 24,24,65, 81,110,378, 379
Krošarsgran, (II) 449
Krst, (I) 46, 49, 65, 377, 392, 434, 456, 464, 482, 798; (II) 263,650-681,694-713,715, 727, 728
Kruden, (I) 176
Kmgovi, (I) 40,46, 50, 56,57,63, 64,87,88, 111, 140, 146, 148, 156, 158, 162, 163, 180, 184, 190, 200, 205, 206, 209, 210, 211, 212, 215, 218, 221, 222, 223, 113, 224, 225, 226, 227, 228, 231, 232,233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 251, 256, 260, 283, 284, 285, 291, 292, 293, 298, 299, 302, 303, 304, 304, 305, 306, 310, 311, 312, 319. 342. 370, 377, 392, 392, 407, 426, 438, 446, 465, 471, 473, 505, 508, 511, 517, 528, 529, 529, 543, 573, 619, 654, 744, 745, 746, 748, 778, 780; (II) 9, 15, 53, 58, 59, 68, 70, 79, 84, 96, 99, 122, 130, 139, 141, 179, 180, 182, 190, 198, 204, 205, 207, 208, 219, 220, 225, 226, 227, 231, 263, 283, 307, 309, 312, 317, 318, 319, 348, 349, 350. 351, 351, 352, 354, 363, 367, 373, 374, 364, 375, 389, 390, 399, 402, 423, 481, 494, 525, 538, 547, 552, 561, 564, 589, 647, 650-681, 684, 685, 694, 708, 712, 713, 715, 719, 720, 739, 742, 744, 745, 745, 747, 748, 752, 757, 769, 797, 809, 826, 827, 828, 832, 832, 845, 853, 862, 866, 883, 884, 886, 905, 906
Kmks, (I) 191, 335, 386, 398, 550, 617, 624, 626, 632, 651, 655. 656, 657, 660, 666, 667, 679, 702, 703, 703, 704, 705, 706, 706, 708, 709, 714, 725, 753, 754, 754, 755, 757, 758, 759; (II) 128, 257, 787, 893
Ksantokroici, (II) 382
Ksenofont, (I) 792; (II) 648, 925
Ksenokrat, (II) 672
Kserks, (I) 557, 559
Ksisutms, (II) 13, 170,170, 172, 271, 322, 374, 375, 381, 406, 481, 549, 937
Kšatrija, (I) 448, 449, 449
Kšetradna, (I) 337, 689; (II) 132, 773, 774
Kšir, (II) 488
Kuan-Khe, reka, (I) 28
Kubera, (I) 177
Ku, Čung, (II) 67
Kuelap, (II) 903
Kuen Lun, (I) 20
Kujundžik, brdo, (I) 374,375; (II) 13
Kuk, Džosija H., (I) 615, 702
Kuk, kapetan, (II) 385, 401, 407
Kuklos anagkes, (II) 460
Kulon, (I) 601
Kuluka, Bhata, (I) 393; (II) 108, 599,905

Kumaon, (II) 419
Kumara Guha, (II) 463
Kumare, (I) 123, 136, 138, 288, 380, 441, 545, 546, 546, 547, 548,549;(II)96,101,108,110, 113, 129, 201, 210, 213. 215. 235, 243, 244, 283, 286, 296, 299, 302, 303, 310, 341, 386, 387, 437, 463, 464, 666, 693, 698, 701, 707, 743, 743, 749
Kumbakama, (II) 273
Kumuda-Pati, (II) 56
Kun, prof, (II) 500, 637
Kundalini šakti, (I) 345
Kundi, Mahadeo, (I) 410
Kung, Čou, (II) 67, 366
Kundzapči-denpa, (I) 95
Kuni-to ko tatči-no-mikoto, (I) 293
Kunrat, (II) 147
Kun-tag, (I) 95
Kunti, (II) 644; (II) 639
Kupidon, (I) 158; (II) 80,214,596
Kureti, (II) 437
Kurilska ostrva, (II) 396
Kurios (v. Koros)
Kurma, (I) 547; (II) 665, 741
Kurma Purana, (I) 547; (II) 741
Kuru, (I) 448
Kusa Dvipa, (II) 388, 447, 489
Kusko, (I) 260
Kuš, (II) 548, 742
Ku-tami, (I) 469, 477; (II) 549, 550,552,553
Kutha tablica, (II) 10, 65, 68
Kuza, kardinal, (II) 194
Kvai-jin, (II) 382
Kvan, (I) 564, 565
Kvan-Jin, (I) 78, 120, 121, 186, 186. 187.341.513.563-566; (11)218
Kvan-Jin-Tien, (I) 78, 186, 187
Kvan-Šai-Jin, (I) 78,118, 119, 120, 121, 186.513.540.563--566
Kvartar, (II) 860, 867
Kvatrfaž, M. de, (I) 582,649,732; (II) 19, 69, 70,106, 146, 190, 192, 239, 266, 349, 382, 515, 537, 538, 799, 780, 785, 785, 787, 789, 799, 804, 805, 806, 808, 815, 820, 824, 824, 825, 830, 831, 832, 861, 864, 890, 892, 897, 902, 902, 904, 911, 945,957,960
Kvatrmar, (II) 549, 550
Kvecal-Koatl, (11)461
Kvejn, R., (II) 360
Kviami, (II) 335
Kviči, (II) 45, 118,280,613
Kvintilije Kurcije, (II) 750, 751
Kvoh Poh, (II) 67

Labirintodont, (II) 363
Labok, ser Džin, (II) 206, 381, 531,875,908
Labud, (I) 65,127, 128,424,425, 426, 662, 665; (II) 149, 160, 563
Labud, sazvežde, (I) 622
Laetolija, (II) 191

lahgaš, (1) 420
Lahore, (II) 84
Laja, (I) 78, 137, 180, 181, 186, 188, 188, 190, 195, 197, 198, 205, 218, 223, 232, 254, 255, 310, 311, 341, 342, 540. 584. 621, 626, 632, 656, 662, 664, 672, 686, 687, 752; (II) 128, 293
Lajar, (I) 174, 175; (II) 13
Lajbnic, (I) 152, 156, 190,230, 365, 585, 587, 588, 596, 600, 602, 606, 700, 741, 744, 746, 747, 752, 754, 756, 759, 760, 761, 762, 762, 763, 764, 764, 765, 765, 766, 766, 767, 767; (11)226,810,813,855
Lajden, (I) 619
Lajel, ser Čarls, (I) 380, 381; (II) 18,19,817,830,839,841,873, 874, 879, 881, 882, 949, 950, 951,953,942
Laka-čakšuh, (I) 150
La Keje, (I) 802
Lakšmi, (I) 451, 451; (H) 41, 93, 94, 94, 214, 700, 701
Laktancije, (II) 198
Lakur, (II) 263
Lalande, (II) 855
Lalita-Vistara, (I) 93
Lamark, (I) 708; (II) 780, 894
Lambert, Franc, (I) 278; (II) 766, 767
Lame, (I) 564; (II) 217, 608
Lameh, (II) 322, 474
Lamer, (II) 554
Lanci, planetarni, (I) 221, 438; (II) 122
Lanci, (II) 456
Lang, (I) 622; (II) 819
Lanka, (II) 86,199,273,274,275, 283, 287, 336, 392, 402, 493, 526,599,911,940
Lankester, prof., (II) 358
LaNoleta, (11)901
Lanu, (I) 56, 75, 79,119, 169, 257,264,282, 662; (II) 26,138, 142, 342, 357, 364, 930
LaoCe, (1)21,22, 224; (II) 47
Laomedont, (II) 962, 963
Lapide, (I) 476
Laplas, (I) 152, 200, 216, 696, 708, 714, 717, 718, 718, 721, 722, 723, 726, 792; (II) 849, 855, 949, 949
La Pliš, (I) 744
Laponci, (II) 937
Lari, (II) 437, 438
Larte, E., (II) 337, 835, 836, 864. 883,903,910
Lasa (v. Lha-ssa)
Lasen, (I) 24
Lašelije, Anri, (I) 763, 764
Latam, (II) 959
Latini, (II) 123, 729, 916, 937
latinsko, (I) 88, 141, 170, 277, 389, 410, 415, 418, 459, 466, 488, 820; (II) 47,258,288, 343, 535, 564, 595, 595, 619, 641, 643, 660, 686, 690, 696, 704, 757,814
Latona, (I) 401, 434; (II) 159, 507, 932, 933, 933, 934
Laurencijum, (II) 860, 862

lav, (1) 176, 176, 265, 431, 475, 526, 527, 708, 791, 798, 805, 817, 818; (II) 140, M l , 493, 493, 582, 645, 646, 684, 685, 703. 748. 875. 875. 951. 959
Lav (Leo, Lion), sazvežde, (I) 265, 791; (II) 446, 493, 522, 523, 524,951
Lavater, (II) 855
lavirontodonti, (II) 844
Lavoazje iz Kosina, misionar, (I) 560
Leah, (II) 36
Lebanon, planina, (II) 551
Le Kutirije, (I) 591,589, 592, 593, 600, 601, 602, 733; (11)846
Leda, (I) 425, 434; (II) 148, 149, 241
Lefevr, Anri, (II) 81, 206, 227, 828. 829, 850, 864, 897, 944, 945,947
Lege, (I) 33 i
Legende, (I) 480, 486, 49(}^(H) 268, 333, 453, 476, 630
Lejkok, dr, (II) 753, 753, 754
Lejns, Homer, (I) 133
Le Klerk, (I) 396, 420
Lemetr, Žil, (II) 550
leminzi, (II) 946, 947
Leminkainen, (II) 34, 35
Lemnos, (II) 11, 338, 440, 473
Lemprijer, (I) 34
Lemurija, (I) 523; (II) 16,16, 45, 172. 209, 216, 236, 268, 269, 320, 323, 332, 335, 360, 380, 381, 383, 392, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 398, 401, 402, 403, 404, 411, 419, 437, 446, 450, 486, 487, 491. 524. 729, 734, 822, 899, 923, 924, 930, 931, 931, 932, 934, 939, 943, 946, 948, 954, 955, 956
Lemurijanci (lemurijanska rasa), (II) 58, 216, 238, 239, 240, 245. 320, 321, 323, 330, 331, 332, 333, 347, 365, 383, 384, 386, 387, 400, 401, 405, 416, 424, 426, 539, 584, 707, 908, 927, 931, 934, 935, 937, 940, 943
Lemuro-Atlantidani (Atlanto-Lemurijanci), (I) 242, 235, 810; (II) 19, 238, 243, 270, 305, 330, 343, 346, 383, 450, 515, 524. 910, 922, 935, 938, 944
Lendi, dr, (II) 583, 679
Leng, Semjuel, (I) 205, 604, 812; (II) 87, 88, 89,142,190, 203, 210. 310, 618, 793, 795. 867. 869
Lenorman, (II) 522
Lenuar, (II) 467
Leo, sazvežde (v. Lav)
Leo Isaur, (II) 925
Leon, Moše de, (I) 265; (II) 37, 559
Les, reka, (II) 901
Lesli, ser Dž., (I) 619
Leta, reka zaborava, (II) 835
Leta (Latona), (II) 932
Leukip, (I) 46,112,166,406,622, 700
leukomain, (I) 313, 314
Levant, (11)436, 881

Leverije, (II) 524
Levi, (II) 159, 258
Levi, Elifas, (I) 40, 42, 124, 247, 293, 294, 294, 295, 295, 296, 305, 305, 306, 306, 307, 311, 399, 501, 791; (II) 91.290.325. 436, 457, 405, 587, 613, 614, 618, 619, 620, 621, 645, 650, 660, 671, 673, 680, 681, 706, 753,767
Levijatan, (II) 251,251,252, 326. 699
Leviti, (I) 128; (II) 159,258,259, 556, 557, 567, 685, 748, 905, 906
Lha, (I) 80, 290; (II) 23, 24, 25, 28, 30, 31, 70, 78, 124, 128, 133, 134,233,512
Lhamajin, (II) 24, 78
Lha-ssa (Lasa), (II) 78
Li, (II) 339
Libra, sazveže (v. Vaga)
Libzu, (II) 13
Licej, (I) 229
Lidija, (II) 610, 939
Lidel (v. Meters, S. Lidel Mekgregor)
Liki, Meri, (II) 191
Liki, Ričard, (II) 191
Lila, (II) 66, 154
Lilalohita, (II) 235
Lilatu (v. Lilit)
Lilit (Lilatu), (II) 29, 212, 214, 319. 345. 345. 821
Limb (v. Limbus)
Limbus (Limb), (I) 296,335,336, 393,419
Line, (II) 163, 348
Linga Purana, (I) 308, 380, 538, 541. 547, 547; (II) 283, 303, 304.342.373.741.743
Lingam, (II) 568, 571, 572, 573, 711
Linga Šarira, (I) 204, 208, 641; (II) 294, 718, 722
Linkej, (II) 149
Linus, (1) 787
Lion (v. Lav, sazvežđe)
Lipika, (I) 77,153,154, 155,157, 157. 168, 175, 177, 178, 178, 180, 181, 182. 243. 346
Lir, (II) 371
Lira, sazvežđe, (I) 725, 805, 806; (11)437
Lito, dr, (II) 184
Liton, Bulver, (I) 679, 692
Litre, (I) 602; (II) 895, 895.917
Liquor Vitae, (I) 641, 647, 648
Livija Avgusta, (II) 702
Lizerej, H., (II) 430
lobanje, (I) 216, 405, 445; (II) 205. 236. 337, 338, 359, 361, 363, 365, 536, 633, 634, 756, 781, 819, 820, 824, 825, 829, 830, 831, 872, 874, 878, 881, 884, 895, 897, 902, 908, 915, 957,959
Lob-Nor, (I) 30
Lodur, (II) 118
Lodž, Mekmilan, (I) HO, 583, 584
Loganovo kamenje, (II) 414
Logos, (I) 52, 53, 55, 60, 61, 106, 110, 115, 120, 120, 111,

122, 123, 123, 126, 128, 140, 148, 148, 158, 159, 159, 162, 163. 179, 179,180, *IM,* 186, 187, 187, 188, 230, 266, 266, 267, 267, 268, 292, 298, 298, 308, 326, 330, 332, 346, 392, 409, 412, 414, 415, 445, 416, 417, 419, 422, 422, 432, 435, 437, 445, 451, 452, 453, 457, 478, 483, 485, 486, 487, 489, 505, 508, 510, 511, 512. 512. 513, 513, 514, 515, 515, 516, 517, 517, 523, 532, 535, 536, 540, 563, 565, 566, 646, 649, 690, 691, 692, 693, 694, 730, 745, 746; (II) 10, 31, 32, 33, 34, 38, 44, 47, 48, 49, 53, 60, 68,75,85, 130, 156, 157, 198, 217, 226, 243, 261, 262, 263, 263, 281, 285, 286, 288, 288, 289, 301, 376, 377, 377, 386, 430, 434, 435, 443, 452, 484, 500, 503, 506, 576, 579, 585, 591, 593, 594, 624, 639, 656, 659, 682, 689, 701, 702, 713, 716, 217, 722, 725, 729, 729, 752, 756, 757, 770, 771, 784, 809.852

Logosi, (I) 107, 110, 120, 120, 121, 111, 122, 128, 232, 298, 394, 426, 431, 514, 520, 536, 563, 565, 691; (H) 38, 48, 55, 113, 119, 200, 261, 288, 376, 682,716,770

lohita, (II) 55, 152

Lohitanga, (II) 38

Lok, (I) 53, 748

Loka-Cakšub, (II) 30

Loka-Lokas, (II) 488

Lokanat, (11)218

Loka-Pale, (I) 177; (II) 698

Lokapati, (11)218

Loke, (I) 77, 165, 168, 256; (II) 23, 56, 59

Lokija, (I) 470

Loki, (I) 478; (II) 343, 589

Lolo, jezik, (II) 340

lombardija, (II) 710

Longomontanus, (I) 808, 809

Lorens, R., nadbiskup, (II) 280, 583, 614, 644

Lot, (1)514, 539; (II) 814, 926

Lotos, (1) 104, 105, 450-458; (11)23,56,514,571

Lubere, de la, (I) 808

Lucifer, (I) 119, 219, 254, 358, 519, 559; (II) 39, 41, 41, 42, 42, 43, 57, 77, 136, 198, 281, 289, 290, 291, 296, 2^8, 343, 470, 593, 606, 607, 619, 620, 621,625,654,920,951

luciferijanci, (II) 292, 292

lucijanisti, (II) 292

Lucina, (I) 470, 476

Ludolf, (II) 644

Luins, dr, (I) 350, 579

Luis, (I) 174, 635, 789

Luka, jevandelist, (1) 292, 560; (II) 140, 281, 282, 282, 572, 588

Luke, (11)781

Lukijan, (II) 346, 730, 920, 930

Lukrecije, (I) 47, 581, 686, 700, 720; (II) 632

Luksor, (II) 520
Lu-lan, (II) 442
Lumbaha, (II) 486
Luna, (I) 199, 460, 470
lunarno, (I) 82, 135, 136,205, 206, 207, 210, 221, 222, 223, 224, 225, 230, 231, 232, 233, 239, 249, 249, 256, 278, 280, 280. 316, 317, 358, 359, 394, 401. 430, 448, 459, 460, 461, 462. 463, 464, 466, 467, 468, 469, 470, 472, 473, 475, 485, 486,491, 519, 520, 527, 530, 535, 619, 627, 748, 794, 795, 795,796, 804; (11)23,31,41, 49, 52, 57, 68, 91, 92, 93, 94, 95, 105, 106, 111, 124, 134, 141, 174, 177, 265, 285, 378, 401,474, 481, 517, 518, 552, 562, 565, 574, 600, 653, 654, 667, 668, 679, 706, TU, 729, 749, 750, 751, 754, 756, 792, 932
luniolatrija, (I) 467
Lin Ju, (I) 33
Lung-šu, (I) 108
Lunus (Deus Lunus), (I) 279,280, 358, 453, 459-479; (II) 52, 562, 565, 642
Luter, (II) 156
Lux, (I) 119,267,311,574,656
Luz, (II) 480

LJ

ljuštura, (I) 231, 232, 246, 312, 335, 298, 371, 393, 416, 426, 527, 545, 579, 630, 649, 652, 686, 699, 707, 708, 715; (II) 57,57,99, 114,202,234,241, 298, 310, 367, 406, 556, 609, 640, 687, 708, 746, 746, 794, 889

M

Ma, boginja, (II) 446
Ma, slovo, (II) 698, 699
Madagaskar, (II) 16,16,216,271, 320, 385, 392, 393, 396, 403, 948, 954, 955, 956
Madava, (I) 457
Madavi, (I) 457
Maddena Nag, (II) 920
Madera, (II) 946, 958
Madium, (II) 175
Madja, (I) 188
Madjama, (I) 188,514,643
Madjamike, (I) 90, 90, 95
Madona (v. i Devica Marija; Marija), (I) 477,478,487; (II) 639
Madras, (I) 414,449; (II) 33,141, 63,770
Madura, (11)711
Madureze, (II) 633
Madusudan, (I) 483
Maga, (II) 666, 667
Magada, (II) 269
Magajanti, (II) 667
Magasi, (II) 391
Magi, (I) 166,486,487, 559, 794, 794; (II) 14, 37, 260, 391, 392,

478, 593, 626, 689, 729, 739, 916, 920
magline, (I) 67, 130, 133,147, 150, 151, 152, 180, 181, 200, 257, 302, 423, 540, 596, 599, 600, 600, 604, 605, 606, 635, 654, 655, 655, 660, 700, 712, 713-728, 730, 817; (II) 308, 389, 840
Magna Mater, (I) 467, 475
Magnes, (I) 399, 399, 406
Magnus Annus, (II) 950, 951
Magnus Limbus, (I) 336
Magus, (I) 399
Maha, (I) 443, 551; (II) 218, 342
Maha-Atma (v. Mahatma)
Mahabharata, (I) 69, 139,144, 287. 492, 439, 520; (II) 42, 52, 55, 60, 83, 96, 169, 178, 222, 283, 463, 472, 478, 515, 600, 639, 687, 216, 761
Maha-Budi, (I) 309, 393, 395, 501, 538, 692
Mahadeva, (I) 425; (II) 104, 664, 716
Maha-Guru, (I) 259
Mahajana, (I) 85, 90, 95, 96, 207; (11)44,771
Mahajogin, (I) 548; (II) 665, 707, 742
Mahajuga, (I) 111,446, 537, 778, 795; (II) 85, 86, 89, 300, 372, 389.611.755
Maha-Kalpa, (I) 82, 87, 100, 250, 437,438; (II) 86,218, 376, 606, 684. 683. 601. 745
Maha Kohan, (II) 268, 447, 504
Maha-loka, (II) 112
Mahamaja, (I) 330, 344,450,766; (II) 107, 122, 465, 540
Mahamanvantara, (I) 54, 56, 89, 341, 426; (II) 98, 729
Maha-Pralaja, (I) 184, 190, 191, 223. 266, 341, 438, 440, 443, 664; (II) 178, 376, 665
Mahapuruša, (II) 132
Maharade, (I) 171, 172, 173, 175, 346, 395, 449, 485; (II) 517
Mahar-loka, (I) 440,441; (II) 389
Mahasabja, (II) 515
Mahasangika, (I) 93
Mahasura, (II) 289
Mahat,(l)61,98, 110,122, 123, 159, 267,272, 308. 308. 309. 309. 312, 337, 341, 389, 395, 427, 443, 443, 457, 501, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 645, 692. 694. 731; (11)72. 97.99. 108, 125, 200, 204, 281, 283, 459, 500, 579, 622, 726, 743, 773,774
Mahatorvavat, (I) 424
Mahat-tatva, (I) 532, 537
Mahatma (Maha-Atma), (I) 92, 99,221,433,435; (H) 376, 512
Mahavansa, (I) 17. 448. 449
Maha-Vidja, (I) 219
Mahendra, (II) 741
Maheša, (1) 29
Mahodi, (II) 104
Mahudeal, (II) 474
Maia (v. Maja, Budina majka)
Maitreja, (I) 339, 442, 447, 457, 531, 545, 561; (II) 72,189,390

r

Maja *(Maia)*, Budina majka, (I) 26
Maja *{Maya)*, iluzija, (I) 16, 26, 46, 52, 54, 56, 74, 79, 81, 85, 86, 90, 91, 92, 95, i O i, 105, 107, 110, 111, 118, 120, 122, 169, 196, 231, 277, 289, 290, 307, 326, 390, 436, 457, 471, 512. 631. 684, 693, 705, 766, 768,775;(II)63, 117,123,132, 178. 655, 743
Maja, jedna od Plejada, (I) 471: 656, 657, 929
Majamoha, (I) 498, 502, 503
Majasura, (II) 515
Maje, (I) 319,464; (II) 45,45,46, 63,123, 280, 653
Majer, Isak, (I) 411, 468, 522, 751: (II) 68,102,104, 142, 155, 168, 355, 553, 559, 578, 654. 658,936
Majer, Johan Tobijas, (I) 418,444, 534.801.802.808
Majkelson, (I) 580
Majmonid (Moše ben Majmon) (I) 469; (II) 165, 250,456, 551, 551. 552. 553, 565
majmuni, (I) 234, 235. 236, 237, 238, 240, 241, 242, 286, 360, 379, 461; (II) 17, 61, 106. 106. 125. 186, 191, 201, 209, 224, 225, 227, 227, 230, 231, 235, 236, 238, 245, 312, 214, 215, 217, 218, 219, 236, 245, 250, 321, 336, 347, 348, 349, 350, 351, 382, 385, 396, 398, 421, 455, 536, 576, 577, 768, 780, 780. 781, 785, 791, 798, 799, 801. 802, 803, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 815, 816-834, 835, 835, 845, 862, 868, 869, 869. 872, 872, 873, 873, 881, 882, 883, 884, 884, 896, 902, 902, 907, 907, 908, 952
majmunsko carstvo, (II) 350
Makara-, (I) 270, 271, 272, 285, 447; (II) 113, 326, 429, 698, 699. 700. 701. 701. 702
Makara-ketu, (II) 700
Makaram, (II) 698, 699
Makmilan, (II) 534
Makom, (II) 741
Makrokosmos, (I) 232, 275, 335, 336, 336, 729; (II) 119, 121, 207, 694, 702, 773, 828
Makroprozopus, (I) 107, 126, 291;(II)756, 757, 758
Maksim iz Tira, (II) 140
Maksimila, (II) 587
Maksimus, car, (II) 336
Maksvel, Klark, (I) 160.193.581. 581. 616, 617, 666, 736
Makuom, (II) 163
Malabar, (11)420, 911
Malaga, (11)911
Malahim, (I) 526; (II) 456, 624
Malajak, (II) 624
Malajci, (II) 267, 876
Malajski arhipelag (malajsko), (II) 272, 401, 954, 955
Maleleil, (II) 474
Malezija (malezijsko), (II) 397
Maležani, (II) 943, 944, 953
Ma-li-ga-si-ma (Maurigosima), (I) 442

Mali Medved *{Ursa Minor),* sazvežđe, (1) 489; (II) 438, 741, 930
Malkolm, ser Džejms, (I) 788
Malkut, (I) 267, 291, 292, 293; (11)681,721,758
Maltus, (II) 298
maltuzijanci, (I) 280
Maluk, (II) 624
Manas, (I) 62, 58, 63, 80, 123, 145, 149, *151,* 204, 232, 244, 246, 269, 271, 272, 278, 289, 290, 294, 295, 295, 297, 298, 331, 387, 393, 394, 394, 399, 447, 541, 541, 689, 751; (II) 28, 59,71,71,73,97,98,109,111, 112, 118, 119, 125, 134. 135. 136, 138, 150, 198, 200, 204, 214, 233, 243, 281, 284, 294, 301, 309, 310, 310, 334, 343, 364, 365, 385, 386, 459, 498, 498. 499, 500, 508, 600, 622, 630, 636, 664, 698, 701, 711, 718, 722, 737, 743, 765, 765, 766, 772, 773, 773,811,893
Manasa, (II) 27, 108, 109, 110, 120, 208
Manasa Deve, (II) 636
Manasa-Đani, (I) 232, 233
Manasam, (II) 108, 109
Manasaputre, (I) 232, 654, 691; (II) 60,204,454,455, 737, 757
Manasarovara, (I) 424
Manas-Budi, (I) 244; (II) 772
Manaseh ibn Izrael, (II) 164, 245
Manasvimi, (II) 110
Manava, (II) 109
Manava-darma Šastra, (I) 308. 393; (II) 71,111
Manavaha, (II) *Ul*
Mandakini, (I) 457
Mandara, (I) 457
mandala, (I) 182, 309, 443, 457; (II) 635
Mandevil,Džon, (11)915
Mandragora, (II) 36, 36
Mandukja Upanišada (Mundaka Upanišada), (I) 50, 58,131, 644
Manđuši, (II) 44
Mandžurija, (II) 396
Maneto, (I) 23; (II) 405,445,446, 474,838
Mangala, (II) 152
Mani, (I) 288; (H) 174, 175, 176, 270, 437, 453, 454, 618
Mania, (II) 174, 175
Mani Kumbum, (I) 90
Manipura, (II) 261
Manko Kapak, (II) 443
Mano, (II) 247, 247, 627
Manodava, (II) 745
Manomaja Koša, (I) 209
Mantovanski kodeks, (I) 291
Mantradruma, (II) 745
Mantra Šastra, (I) 345
Mantre, (I) 143, 219, 345, 408, 519,555,564
Mantrika-Šakti, (I) 345
Manu, (I) 48, 52, 53, 80,111,116, 120. 122, 138, 188, 236, 237, 247, 261, 287, 290, 297, 298, 300, 318, 333, 367, 391, 393, 397, 407, 427, 437, 439, 440,

445, 446, 447, 457, 473, 514, 516, 527, 529, 533, 536, 537, 539, 540, 545, 547, 628, 708, 728,779;(II) 11,13,25,44,46, 71, 82, 84, 85, 86, 107, 108, 111, 124, 154, 157, 158. 164. 169, 170, 111, 173, 174, 175, 176, 178, 180, 181, 196, 200, 200, 217, 226, 257, 274, 288, 289, 302, 302, 304, 305, 306, 308,315,322,352,371,372--382,386,389,390,391,394, 399, 435, 437, 443, 444, 447, 463, 497, 514, 527, 695, 723, 737, 738, 740, 740, 744, 744, 745. 747, 756, 757, 787, 808, 839, 853, 866, 870, 879, 205, 906, 627, 937

Manu-antara (v. Manvantara)

Manubašja, (I) 392

Manun, (II) 695

Manuovi zakoni, (I) 261, 391, 393,536;(II)82, 111,154,695, 906

Manu-Riši, (II) 744

Manus, (II) 937

Manu-Svajambhuva, (I) 473, 540; (II) 157, 180,377,389,394, 853

Manuši, (I) 40, 99, 99, 158, 520, 690

Manuši-Buda, (I) 99, 99, 157, 158, 690

Manušja, (II) 25, 111, 124, 125, 171, 202

Manvantara (Manu-antara) (manvantaričko), (I) 40, 45, 48, 56, 56, 57, 57, 63, 74, 82, 87, 88, 100, 102, 110, 111, 119, 128, 137, 152, 156, 159, 168, 193, 195, 197, 215, 222, 224, 234, 235. 238, 240„ 258, 259, 273, 289, 290, 292, 302, 309, 312, 315. 317, 319, 327, 329, 330, 332, 333, 343, 386, 410, 437, 438, 439, 440, 442, 444, 446, 463, 464, 473, 484, 501, 510, 512, 539, 541, 542, 545, 594, 605, 628, 634, 637, 652, 656, 661, 662, 689, 692, 693, 704, 705, 726, 750„ 756, 758, 771, 780, 793, 796, 817; (II) 15, 32, 44, 61, 70, 70, 74, 84, 84. 85, 90, 92, 98, 99, 101, 107, 109, 110, 115, 120, 121, 129, 194, 204, 219, 226, 273, 283, 295, 301. 303, 319, 323, 325, 334, 342, 372, 373, 374, 374, 375, 376, 377, 388, 389, 390, 398, 483, 484, 484, 525, 556, 587, 592, 593, 605, 606, 647, 668, 693, 707, 708, 714, 721, 740, 740. 742, 744„ 744, 754, 756, 756. 788, 851, 862, 884, 887, 906, 927

Maoben, (II) 697

Maori, (II) 237, 944, 959

Mara, (II) 702, 702

Marangone, (II) 179

Marcelin Fićini (II) 494, 728

Marcijan Kapela, (I) 789

Margarita, francuska, (II) 118

Marici, (11)96, 108, 109, 162, 308. 462
Marija (v. i Madona; Devica Marija), (I) 28,120, 141,450, 456, 457, 466, 468, 471, 474, 475, 476,478, 547; (II) 48,123, 560, 616.639
Marije, (II) 336
Marijet, Bej, (I) 123, 279
mariolatrija (obožavanje Marije), (1)461
Mariša, (II) 213, 214, 215, 599
Markandeja Purana, (I) 547
Markiska ostrva, (II) 272
Markiskim, (II) 955
Marko, jevandelist, (II) 140, 282
Markos, (I) 416, 417, 418, 487, 536; (II) 682, 683
markosijanci, (I) 416, 534
Maroko, (II) 490
Mars, (I) 475, 695; (II) 55,152, 175. 463, 472, 475, 560, 566, 666,729
Mars, planeta, (I) 152, 201, 203, 213, 214, 215, 216, 217, 519, 695, 697, 719, 731, 796, 803, 804; (II) 55,152,166,463, 652, 727, 749, 846, 856
Marš, prof., (II) 266
Martanda, (I) 149, 152, 535, 634, 637, 759; (II) 257
Martin, ser Teodor, (II) 923, 924
Martin, sveti, (II) 622
martinisti, (I) 412; (II) 495, 619
Marut-Điva, (II) 745
Maruti, (II) 34Q, 475, 603, 664, 691, 742, 743, 744, 745, 745
Marutvana, (II) 745
Masiredin, (II) 799
masoni (masonsko), (I) 140, 162. 177. 359, 511; (H) 47, 94, 562
Maskarenski kontinent, (II) 393
Masora (Masorah), (I) 553; (II) 562
Maspero, (I) 141, 365, 366, 419, 458, 520, 819; (II) 328, 522
mastodont, (II) 267, 314,427, 907
Masudi, (II) 548
Matarisvan, (II) 500
Matej, jevandelist (I) 332, 373, 415. 493, 527, 694, 699, 793; (II) 140, 282, 588, 601, 616, 639,686
Materija, (I) 55, 60, 61, 67, 81, 87, 88, 96, 98, 110, 112, 121, 122. 123, 130, 131, 137, 138, 148, 167, 173, 180, 189, 196, 199, 228, 230, 233, 243, 246, 256, 286, 299, 302, 303, 305, 310, 312, 329, 333, 335, 342, 383, 384, 385, 386, 386, 387, 388, 411, 412, 433, 574, 575, 590, 591, 606, 612, 617, 654, 656, 657, 666, 707, 711, 746, 747, 748, 750, 752, 762, 768, 774. 811, 819; (11)52, 53,73, 77,79,99,103, 119, 120, 126, 132, 139, 148, 150, 159, 195, 220, 287, 331, 333, 364,436, 539, 627, 639, 671, 717, 718, 721, 741
materijalizam (materijalističko, materijalisti), (I) 16, 31, 38, 47, 48, 97, 126. 142. 147. 163. 173.

173, 174 174 200, 211, 230, 232, 236 237 252, 263, 274, 286, 329 331 348, 349, 349, 350, 351 363 372, 374, 379, 384, 385 400 405, 406, 454, 499, 538 563 569, 570, 571, 572, 573 574 579, 580, 581, 583, 585 588 589, 594, 594, 609, 634 649 671, 673, 676, 680, 683 687 699, 703, 710, 711, 715 721 727, 731, 732, 733, 741 742 743, 744, 745, 747, 753 753 754, 755, 756, 757, 764 765 765, 769, 772, 773, 773 776 777, 811, 820; (II) f^,49 52, (9,99 107, 120, 123, 123 130 142, 146, 182, 184, 185 191 191, 193, 201, 230, 236 236 262, 279, 292, 297, 300 310 314, 320, 321, 333, 334 358 359, 370, 396, 397, 405 422 428, 448, 449, 543, 545 546 575, 576, 627, 631, 694 711 752, 754. 763, 764, 776 779 780, 783, 784, 785, 785 786 787, 788, 789, 792, 800 801 802, 803, 804, 804, 809, 811 812, 813, 821, 833, 849 855 857, 870, 871, 885, 900 902 929, 944, 945, 964

Mater, (II) 573
Mati, (II) 500
Matripadma, (I) 74, 104
Matronetah, (II) 264
Matronita, (I) 292
Matsja Avatar, (I) 315, 438, 457; (11)84, 169,372,700
Matsja Purana, (I) 448; (II) 60, 108, 109, 109, 666, 740, 743, 927
Matura, (11)391
Matusal, (II) 474
Maureja (v. Morija)
Maurigosima (v. Ma-li-ga-si-ma)
Maut, (1)457, 512
Mazan, (II) 275
Mazarori, (I) 786
Mazda (v. Ahura Mazda), (II) 113, 354, 355, 626, 737
mazdeanci, (I) 162; (II) 916
mazdaizam (mazdeansko), (I) 55; (11)37,113,118,328,352,496, 576, 579, 581, 626, 736, 738, 918, 920
Meborah, (I) 457
Medatiti, (I) 392, 393, 394; (II) 491,695
Medeja, (I) 305
Medha, (II) 447, 733
Medici, Katarina, (II) 86
Medija, (II) 916
Mediteran (mediteransko), (II) 17. 18,842,881,911,913,939
Medler, J. H., (I) 600; (II) 668
Meduza, (II) 86
megalosaurus, (II) 184, 238
megaterijum, (II) 266, 314
Mehophep, (II) 252
Mehuđael, (II) 474
Meje, (II) 780
Mejsi, Džerald, (I) 270,272,278, 355, 358, 460, 467, 477, 478, 481. 482, 486, 789; (II) 380,

427, 661, 669, 709, 730, 762, 764, 766, 767, 768, 768
Mejsi, C. C, (I) 183
Mekej, S. A., (I) 794; (II) 432, 436.439.493.521.523.527
Mekenzi, Kenet R. H., (I) 359, 687, 682; (II) 674
Mekgaldus, Albus, (II) 908
Mekhenri, Henri M., (II) 190
MekKlaci, (I) 564
Meksikanci, (I) 319; (II) 377,461, 483
Meksiko (meksičko), (I) 378,379, 408;(II)46,119,172,191, 196, 221, 256, 259, 260, 260, 261. 460,513,589,903,961
Melankroike, (II) 382
Melela Nohil, (II) 444
Melha, (II) 78
melhasimi, (II) 44
Melhazedek (v. Melhizedek)
Melhior, (I) 794
Melhizedek (Melhazedek), (II) 474, 475
Melija, (11)630, 631
melita, (I) 470; (II) 165
Mel-Kart, (II) 247
Memfis, (I) 365, 435, 819; (II) 405, 441, 460, 641
Memnon, (I) 473
Memrab, (I) 409
Mendeljejev, prof., (I) 667, 709
Mendes, (I) 305, 458
Menar, dr (I) 333
Menelaj, (II) 335, 964
Menes, (I) 318; (II) 111,404,405, 447, 455, 522, 527, 937
Menije, S., (II) 195
Mental, (I) 226
Menton, (II) 908
Merc, Džon Teodor, (I) 760, 761, 763
Mergain (v. Morgana)
Mergiana, (11)481
Merien, (II) 533
Merkator, (II) 486
Merkava, (I) 265, 420
Merkur, (I) 28, 399, 419, 430, 461, 462, 566, 662, 695; (II) 37, 56, 57, 57, 61, 254, 257, 441, 551, 552, 560, 579, 581, 582, 604, 641, 642, 656, 657, 660, 676
Merkur, planeta, (I) 152,203,206, 213, 214, 215, 216, 461. 471. 519, 695, 719, 803, 804; (II) 37.38.57. 166.444.454.551. 552, 560, 581, 603, 652, 654, 655, 656, 657, 727, 850, 856
Merkur Trismegistos, (II) 660
Merlin, (11)213
Merodah, (II) 66, 257, 257, 465, 522, 608
Meropa, (II) 929
Meropis, (II) 450, 925
Meru, planina, (I) 127, 176,178, 256,402,451,473; (II) 14,249, 432, 438, 485, 486, 488, 488, 489,443,597,662,928,951
Mesec, (I) 29, 55, 57, 79, 80, 95, 135, 166, 186, 199, 199, 202, 205, 205, 206, 206, 207, 209, 213, 214, 221, 222, 224, 230, 231, 249, 254, 255, 256, 279,

279. 280, 280, 281, 289, 290, 300, 300, 315, 316, 355, 357, 358, 362, 421, 427, 430, 448, 459-479,487,491,525,535, 594, 618, 619, 627, 644, 647, 653, 695, 695, 697, 716, 720, 723, 739, 788, 801, 802, 803, 804, 806, 807, 808, 808, 809: (11)24,25,26,31,37,38,41, 43, 56, 57, 76, 77, 78, 79, 81, 92, 93, 93, 94, 95, 124, 128, 133, 138, 141, 151,151, 160, 169, 170, 170, 173, 174, 177, 213, 221, 285, 305, 353, 354, 378, 393, 398, 419, 426, 447, 448, 457, 461, 462, 465, 468, 502, 503, 504, 506, 526, 549, 550, 551, 552, 558, 560, 561, 562, 565, 566, 574, 592, 599, 600, 603, 646, 652, 652, 654, 666, 667, 668, 669, 705, 706, 714, 719, 720, 727, 750, 751, 752, 766, 773, 838, 846, 848, 923, 933, 937, 950

Mesekrat, (II) 338

Mesija, (I) 180, 457, 776, 793, 794, 795, 796; (II) 31, 61, 355, 431,656

Mesmer, (II) 191

mesmerizam, (I) 94, 349; (II) 191

Mesraim (Mizraim), (II) 495

Mesija, (II) 163

Mešijan, (II) 163

metafizika (metafizičari, metafizičko), (I) 16,17,55, 59, 60,63, 64, 82, 91, 92, 103, 107, 112, 113, 114, 118, 125, 127, 136, 140, 142, 145, 160, 162, 162, 164 179, 179 181, 199, 207, 209 212, 216 220, 225, 230, 277 277, 278 282, 283, 298, 307 309, 321 322, 330, 348, 356 361, 371 384, 387, 398, 400 406, 407 408, 416, 429, 453 464, 482 509, 512, 513, 521 522, 537 550, 564, 570, 571 572, 576 579, 579, 580, 583 584, 585 593, 594, 600, 608-628,643,654, 656, 658, 670 685, 686 687, 688, 694, 696 696, 701 707, 713, 727, 728 731, 734 741, 742, 746, 751 753, 754 758, 760, 761, 762 763, 764 766, 769, 778, 785 809,810,812; :il) 30, 32, 36, 40, 47, 48 77, \^0, 98, 99, 103 104, 120 123, 130, 134, 138 142, 151 168, 184, 185, 191 194, 209 212, 234, 278, 279 287, 288 293, 301, 308, 333 380, 436 457, 471, 488, 510 529, 554 568, 569, 571, 585 591, 595 600, 640, 652, 653 654, 655 664, 673, 683, 687 688, 694 695, 704, 705, 706 710, 712 717, 731, 734, 735 736, 736 737, 743, 746, 763 764, 765 769, 774, 776, 779 784, 785 790, 800, 801, 802 803, 812, 905

Metator, (II) 580

Metatron, (I) 399; (II) 135, 263, 264,580

meteori, (I) 252, 583, 60Q, 604, 719, 784, 817; (II) 193, 252, 253, 855, 856, 871, 872, 885

Meters, S. Lidel Mekgregor, (I) 126, 294, 418, 751; (H) 102, 355. 658. 704. 732. 757, 758
Metida, (I)401,457;(II) 159
Metkalf, Semjuel, (I) 597, 629, 630.632.647.701.705
Metr, de, (I) 579, 602, 733
Metusal (v. Metuzalem)
Metuzalem (Metusal), (II) 238, 474
Mever, (I) 433, 435
mezozoik (mezozojsko), (II) 187, 187. 190, 250, 252, 309, 356
Miao-Ce, (II) 340, 408
Mida, (II) 921
Midgard, (I) 484
Midija(midijsko), (11)915
Midijan, (11)915
Midijci, (I) 457
Midraš, (II) 66, 853
Mihail (Mikael), sveti, (I) 88, 137, 176, 245, 247, 254, 441, 497, 521, 548, 549, 697, 742; (II) 77, 78,114, 140,141, 280, 286, 290, 299, 302, 458, 459, 460, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 578, 579, 579, 580, 582, 603, 611, 616, 652, 666. 666. 743
Mikael (v. Mihail)
Mikelanđelo, (II) 260
Mikena, (II) 417
Miko, (I) 432
Mikrokosmos, (I) 151, 232, 266, 275, 336, 336; (II) 119, 121, 694, 698, 703
Mikroprozopus, (I) 126,266,266. 267, 267, 291, 292, 293; (II) 56, 729, 756, 758, 759, 854
Mil, Džon Stjuart, (I) 714, 773
Miler, K. O., (I) 433
Miler, Maks, (I) 20, 21, 21, 23, 24, 27, 28, 33, 34, 38, 43, 96, 117. 136, 144, 148, 263, 356, 427, 428, 428, 429, 435, 448, 565; (II) 12, 54, 90,119, 237, 243, 275, 308, 475, 514, 535, 544, 631, 687, 688, 735, 798, 799.874.914.925
Milet, (I) 125
Milita, (II) 55
Milne-Edvards, (II) 267
Milton, (I) 198, 304, 459, 573, 574, 755; (II) 77,431, 584, 586, 613,614
Mimir, (I) 477, 478
Mimra, (I) 457
Minerva, (I) 457, 471, 475, 476; (II) 301, 479, 550, 729, 798
Ming, dinastija, (II) 67
Ming-ti, (I) 24
Minhauzen, (II) 533
Minos, (I) 154. 447: (II) 937
miocen, (I) 235; (II) 16,18, 19, 20, 190, 309, 324, 349, 389, 411, £78, 524, 524, 816, 817, 818, 820, 821, 822, 826, 830, 832, 834, 835, 835, 839, 840, 845, 860, 861, 864, 865, 877, 880, 881, 895, 896, 897, 902, 902, 904, 904, 907, 908, 911, 942, 943, 946, 947, 942, 949, 952. 953, 956. 957

Miorike, (II) 934
Mirha, (I) 457
Mirija, (I) 448
Mirijam, (I) 457
Mirku, (II) 13
Mirut, (I) 27
Mirvij, de, (I) 398,467,475,475, 476, 477, 497, 556, 558, 603, 606. 790; (II) 253, 254, 255, 338, 408, 412, 414, 415, 420, 420, 445, 447, 450, 502, 577, 579, 580, 582, 583
Misao, (I) 46, 46, 47, 61, 66, 74, 84,85,90, 100,104, 106, 108, 109, 111, 113, 120, 122, 123, 142, 148, 153, 159, 160, 168, 173,174,282,325,344,383--403, 412, 420, 447, 492, 527, 617, 729, 748, 763; (II) 130, 194, 198, 298, 325, 588, 591, 592, 595, 614, 651, 695, 809, 852
Misisipi, (II) 426, 912.913
Misorte, (II) 408, 410
Misterije, (I) 32, 35, 82, 99, 99, 109, 124, 166, 167, 213, 289, 291, 293, 294, 319, 323, 334, 335, 361, 369, 372, 373, 400, 410, 457, 471, 481, 483, 553, 563, 598, 690, 744, 811. 814: (11)13,31,45,46,97,100,101, 117. 129, 140, 152, 163, 165, 258, 259, 280, 280, 284, 321, 325, 332, 341, 351, 429,439, 468, 470, 479, 504, 507, 526, 529, 541, 557, 558, 559, 574, 609, 610, 613, 627, 628, 645, 648, 672, 676, 679, 680, 685, 686, 703, 710, 714, 758, 766, 916, 963, 964
misticizam (mistici), (I) 8, 15, 32, 36,41,63,64,65,87,108,115, 138, 163, 171, 204, 224, 263, 266, 293, 306, 312, 323, 339, 349. 361, 416, 425, 432, 462, 548, 569, 574, 593, 606, 617, 624, 642, 211, 742, 743, 752, 756, 773, 791, 793, 796, 797, 815; (II) 39, 43,114, 118, 168, 182, 254, 279, 298, 298, 358, 377, 545, 554, 573, 613, 623, 642, 650, 660, 679, 691, 709, 752, 757, 803, 846, 906, 966
mistika (mističko), (I) 8, 81, 85, 89, 94, 95, 99, 112, 116, 128, 128. 129. 136, 140, 146, 147, 148, 153, 158, 159, 162, 168, 176. 185, 202, 203, 245, 248, 252, 256, 257, 262, 279, 286, 292, 322, 323, 341, 344, 345, 346, 376, 383, 390, 397, 405, 418, 436, 441, 443, 444, 450, 456, 464, 507, 513. 514. 517. 519, 533, 537. 541. 546. 547. 548, 564, 565, 566, 579, 591, 594, 595, 618. 618. 627. 691. 692, 710, 746, 765, 768, 787, 790, 791, 793, 797, 809 ; (II) 36,40,41,43,46,47,54,57, 60, 110, 111, 118, 120, 121, 130, 141_, 149, 154, 164, 180, 211,245,260, 278, 284, 289, 290, 291, 340, 380, 431. 431. 438, 457, 462, 469, 504, 551,

557, 561, 563, 579, 580, 595, 599, 603, 605, 613, 618, 619, 622, 623, 629, 639, 656, 664, 668, 669, 670, 673, 674, 676, 679, 680, 682, 690, 692, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 704, 705, 710, 714, 732, 741, 742, 743, 744, 745, 747, 762, 764, 765, 768, 770, 771, 810, 847, 855, 927, 933, 934, 962
Misle, (I) 820
Misna, (I) 397, 398, 533, 536; (II) 551
Mišna-Tora, (II) 551
mitologija (mitološko), (I) 26, 28,67,92, 158, 159,253,316, 355, 356, 357, 351, 359, 407, 408, 461, 462, 468, 473, 544. 553, 791,810, 817; (II) 15, 29, 38, 40, 80, 83, 86, 113, 149, 150, 151, 151, 159, 173, 173, 187, 214, 265, 290, 302, 326, 327, 328, 329, 339, 350, 434, 439,445, 461, 464, 474, 512, 521. 577, 602, 606, 629, 630, 648, 656, 698, 736, 794, 874, 913, 913, 914, 922, 924, 925, 927, 928, 932, 932, 936, 938, 939, 940, 944
mitovi, (I) 18,130, 191, 355, 357, 400, 402, 430, 459, 498, 789; (II) 8, 75, 118, 152, 159, 175, 241. 265, 282, 287, 289, 308, 321, 533, 536, 544, 545, 568, 583, 609, 627, 635, 635, 637, 697, 705, 715, 748, 799, 931, 931, 937, 952, 952, 958
Mitakšava, (I) 514
Mitford, Godolfm, (II) 623
Mitra, boginja vatre, (I) 401; (II) 159
Mitra (Mitras), (l) 401, 401,457; (II) 37, 159, 180, 326, 507, 508,558,574,731
Mitre, (1)531
Mivart, Sent Džordž, (II) 823, 843, 844, 883
Mizpet (v. Mesraim)
Mizraim, (II) 476
Mjolnir, (II) 121, 122
Mjuir, dr, (I) 503; (II) 664, 668, 669, 741
mlečasi, (I) 27, 27, 31, 322, 323, 448; (II) 61, 490
Mleko, (I) 115, 116, 117,269, 449, 519, 696, 715; (II) 292, 389,431,518,668
Moab (moabitsko), (I) 472; (II) 406
Moabiti, (II) 552
mobedi, (II) 627
Mocart, (II) 422
Moderatus, (I) 429
Mogada, (I) 17
Moira, (II) 732, 732
Moj sije, (I) 22, 121,128, 164, 170, 254, 293, 305, 306, 359, 364, 367, 367, 369, 371, 374, 374, 375, 375, 376, 391, 395, 399, 408, 412, 418, 421, 432, 432, 444, 456, 457, 457, 465, 472, 500, 502, 508, 552, 589. 698, 723, 786, 788; (II) 11, 12, 40, 54, 55, 55, 75, 78, HI, M1,

151,152, 172, 175, 183, 228, 251. 254, 258, 259, 260, 271, 297, 325, 330, 352, 406, 442, 458, 468, 468, 469, 471, 515, 516, 518, 548, 549, 552, 553, 556, 559, 563, 563, 565, 566, 567, 568, 573, 578, 589, 616, 617, 642, 651, 653, 654, 655, 656, 675, 679, 686, 731. 757. 758,836,915
Mojsijev Tabemakl, (I) 369, 465
Mokša, (I) 85, 85, 181, 345; (II) 96
Mokša-Daraia, (II) 96
Mokus, (I) 433
Moleh, (II) 624
Molešot, (I) 173, 350; (II) 297
Moloh, (I) 472, 553, 554; (II) 368,624
Mon (v. i Amon), (I) 434, 435
Mona, ostrvo, (11)418
Monada, (I) 62,117, 63, 67, 112, 156, 168, 169, 180, 181, 184, 185, 190, 196, 211, 218, 220, 221-241, 268, 285, 290, 296, 297, 298, 299, 300, 317, 319, 457, 508, 509, 516, 525, 532, 543, 566, 571, 585, 661, 662, 667, 688, 689, 690, 693, 694, 695, 697, 700, 708, 741-770, 809; (II) 53, 54, 69, 70, 70, 71, 92, 97, 98, 99, 108, 115, 125, 128, 134, 135, 136, 141, 143, 150, 150, 179, 183, 197, 198, 200, 204, 205, 219, 220, 226, 229, 239, 243, 259, 294, 303, 312, 345, 350, 367, 377, 385, 457, 587, 589, 636, 696, 729, 767.769.797.811.812.813
Monas, (I) 228, 229, 230, 745, 752; (II) 111
monera (Moneron), (I) 543, 653; (II) 120, 184, 187, 188, 193, 195, 201, 203, 226, 230, 312, 789. 795. 814. 828. 866
Moneron (v. Monera)
Monfokon, (II) 657
Mongoli, (I) 21, 29; (II) 44, 217, 248, 304, 514, 570, 674, 708, 735
Mongolija (mongolske), (I) 17, 19, 30, 374; (II) 392, 410, 709, 901
Mongoloidi, (II) 382
monisti, (I) 634, 703
monizam (monističko), (I) 41, 173. 174. 335. 634.753
Monlozije, (II) 672
Monogenes, Qeon, (I) 475
monoteisti, (I) 16,147, 179, 589, 598, 657; (II) 123, 193, 194, 368, 369, 623, 672
monoteizam (monoteističko), (I) 16, 50,162, 523, 553, 557, 641, 657,695, 819, 820; (II) 52, 53, 127, 157, 307, 464, 556, 571, 712, 736, 739, 794
Montan, (II) 587
montanisti, (II) 587, 587
montanizam, (II) 587
Montenj, Mišel de, (I) 43; (II) 411.412
Monteskje, (I) 821
Montokon, (I) 475

Morbihan, (11)426, 909, 911
Morgana (Mergain), (II) 481
Mori, (I) 476, 580; (II) 582, 602
Morija (Maureja), dinastija (I) 448. 449; (II) 666
Morij-Nagara, (I) 448, 449
Morisak, (1)518, 519
Mortije, Gabrijel de, (II) 820, 830, 860.864. 873.907. 911.912
Moru, (I) 448, 449
Morze, (II) 481
Moskus, (1)551
Moše ben Majmon (v. Majmonid)
Moše de Leon, (I) 265; (II) 37, 559
Mot, (I) 401, 538
Mout (v. Mut)
Mover, (I) 412, 551; (H) 460
Mrida(M'rira), (11)491
M'rira (v. Mrida)
Muar, (II) 326
Mugeir, (II) 276
Muhamed, (I) 655; (II) 249, 561
Mukja, (I) 532, 542, 543
Mukta, (1)51, 181
Mukti, (I) 16; (II) 644
Mula Omar, (II) 409
Mula Kurumba, (II) 538
Mulaprakriti, (I) 54, 55, 55, 60, 63, 64, 82, 93, 108, 110, 117, 117. 123, 180, 187, 187, 197, 227, 230, 308, 326, 397, 400, 409, 414, 417, 508, 510, 512, 514, 515, 515, 531, 626, 633, 645, 704, 753, 763; (II) 32, 33, 80,722
Mulil, (II) 170
Mul-lil, (II) 443
Muluk Taoos, (II) 623
Mundaka Upanišada (v. Mandukja Upanišada)
Mundi Domini, (I) 390
Mundi Terentes, (I) 390
Muni, (I) 259, 408, 531; (II) 213, 283, 315, 320, 345
Munin, (II) 695
Munk, (II) 559
Murad Ali Bej, (11)623
Muri, (II) 913
Muso, de, (I) 814; (II) 418, 502
Muspel, (I) 253
Mut (Mout), (I) 141, 538; (II) 562

N

naaseni, (IP 431. 431
Nabas-tala, (I) 439
Nabateanci, (II) 548, 551, 551, 552,915
Nabateanska poljoprivreda, (I) 469, 477, 497; (II) 547, 551. 548,550,551
Nabi, (II) 388, 389
Mabin, (II) 552
Nabo, (11)551
Nabomid, (II) 836
Nabukodonosor, (II) 549
Nadejlak, de, (II) 409, 409
Nadir Šah, (II) 409
Nadža, (I) 520, 520
Naga, (I) 175,412,432,481,486, 520; (II) 36, 162, 220, 221, 221. 246, 254, 255, 260, 261,

261. 308, 315, 458, 462. 463. 606,606,607,693,761
Naga Dvipa, (II) 162. 606
Nagal, (11)221,256, 260
nagalizam, (II) 221
Nagara, (I) 449
Nagarduna, (I) 96, 108
Nageli, (II) 784
Nagini, (II) 261
Nagkon-Vat, (II) 520
Nagpur, (II) 418, 606
Nah, (II) 263
Nahaš, (II) 299, 300, 301
Naheb-kan, (I) 566
Naidi, (II) 380
Naimitika, (I) 440, 440; (II) 84, 375
Naja, (II) 640
Najdrevniji od Drevnih, (II) 102, 103, 855
Najsvetije od Svetih (v. i *Sanctum Sanctorum),* (I) 163, 280, 316, 377, 385, 454, 455, 464, 465, 552; (II) 104, 170, 258, 285, 552. 554. 556-574. 628. 653
Najt, Pejn (I) 482; (II) 378
Nakaš, (I) 432; (H) 431
Nakšatre, (II) 668
Naman, (I) 443
Namur, (II) 895
Nanak (v. Nanar)
Nanar (Nanak), (I) 80; (H) 170
Nanda, (II) 666, 666, 667
Nandi, (II) 493, 494
Napoleon, (I) 439, 596, 696
Narada, (I) 150, 492; (II) 59, 60, 61, 61, 62, 86, 101,170, 208, 334, 391, 607, 687, 688, 689, 707
Naradij a Purana, (II) 101
Narajana, (I) 52, 112, 129, 283, 392, 396, 409, 514, 547, 759; (II) 93, 157, 435, 599, 700, 716.716.927
Nara, (1)547; (II) 41, 599, 716
Naraka, (II) 120
Naram-Sin, (II) 836
Nara-Singha, (II) 275, 740
Nargali, (11)221,260, 761
Naros, (II) 749
narteks, (II) 628
Nastika, (1)331
Nat, (II) 108
Nauč-devojke (v. Naučni)
Naučni (Nauč-devojke), (II) 558, 561
naučnici, (I) 21, 23, 33, 34, 48, 112, 132,183, 196, 197, 199, 207, 235, 236, 274, 301, 303, 314, 331, 348, 349, 350, 372, 382, 412, 477, 552, 573, 575, 578, 579, 581, 582, 588, 593, 596, 597, 598, 600, 605, 608, 609, 610, 612, 616, 619, 624, 629, 633, 637, 648, 656, 655, 676, 680, 703, 717, 721, 727, 731, 737, 742, 749, 753, 758, 759, 761, 807, 809, 811; (II) 19, 81, 82, 88,166, 176, 181, 182. 183, 187, 190, 191, 192, 195, 201, 206, 224, 248, 264, 266,270, 315, 320, 323, 349, 351, 358, 361, 393.415. 418. 455, 483, 486, 496, 518, 531,

532, 559, 644, 779, 780, 787, 789, 790, 792, 801, 802, 803, 807, 812, 813 818 819, 829, 832, 833, 836 838 845, 846, 848, 861, 870 871, 879, 891, 895, 896, 902, 911, 911, 942, 950, 952
nauka (naučno), (I) 9,14, 15, 18, 19, 20, 21, 21, 26, 27, 27, 28, 31, 33, 34, 35 36, 38, 39, 41, 47, 48, 55, 56, 57, 57, 58, 58, 62, 64, 69, 87, 91, 92, 96, 106, 111, 114, 115 115 118, 120, 121, 124, 126 129 130, 132, 133, 134, 138 139 140, 141, 147. 149, 150 150 151, 152, 154, 154, 157 160 161, 166, 166, 167, 169 170 172, 173, 173, 176, 180 183 184, 189, 190, 191, 192 193 194, 195, 196, 198, 199 200 200, 201, 204, 205, 206 211 213, 214, 216, 217, 219 228 229, 231, 236, 238, 241 242 245, 247, 252, 253, 253 254 255, 258, 259, 260, 263 269 274, 274, 276, 290, 300 301 301, 302, 303, 304, 306 308 310, 311, 312, 313, 314 314 319, 324, 325, 329, 330 331 333, 337, 340, 342, 346 348 349, 349, 350, 351, 357 358 360, 363, 364, 367, 367 368 372, 374, 379, 379, 380 381 382, 383, 384, 386, 389 391 395, 398, 399, 400, 402 405 412, 430, 431, 434, 434 453 459, 460, 469, 470, 472 473 474. 481, 482 483, 486 494 498, 505, 512 514, 516 516 525, 537, 543 554, 556 557 561, 562, 565, 566, 567-82]; (II) 8, 9, 11, 14, 17, 18 19, 20, 35, 36, 38, 43, 47, 54 55, 57, 58, 58, 62, 66, 68, 69 75, 79, 80, 81, 82, 87, 87, 88, 89, 90, 99, 106, 119 120, 122 129 130, 142, 143 142, 144 146 151, 159, 161 162, 163 166 167, 167, 172 177, 181 182 182, 184, 185 186, 187 188 188, 189, 190 190, 191 192 193, 195, 196 200, 201 202 203, 205, 206 208, 209 216 221, 226, 230 231, 237 236 238, 240, 243 246, 248 250 250, 251, 251 252, 254 262 265, 266, 268 270, 270 272 273, 275, 292 304, 305 306 306, 307, 308 309, 310 311 312, 315, 317 319, 320 321 323, 329, 332 336, 337 338 339, 340, 346 347, 348 349 350, 351, 353 356, 356 359 361, 362, 365 381, 382 384 384. 386, 387 390. 392 393 394, 395, 397 398, 399 400 401, 403, 404 405, 406 411 412, 416, 417 417. 418 420 421, 422, 423 427, 430 431 433, 434, 441 443, 444 448 449, 456, 474 480, 495 496 511, 514, 515 515. 516 517 519, 520, 521 531, 532 533 533, 535,

536, 537, 543, 545, 546, 548, 563, 571, 588, 589, 592, 594, 599, 601, 605, 608, 609, 618, 619, 620, 623, 632, 633, 636, 638, 641, 642, 643, 648, 650, 661, 673, 674, 687, 689, 693, 694, 696, 697, 707, 711, 712, 713, 717, 219, 723, 734, 735, 739, 745, 749, 752, 753, 754, 755, 760, 764, 770, 775, 776, 778-966

Nazarećanin (v. i Hristos; Isus), (1)32

Nazar (v. Nazaret)

nazareni (nazarensko), (I) 245, 246, 246, 247, 248, 249, 300, 268, 300, 365; (II) U J, 83,296, 430,471,747

Nazarenski kodeks *(Codex Nazareus),* (I) 245, 247, 268, 300, 300 553; (II) 117, 471,561

Nazaret, (I) 476, 793; (II) 117. 435,468,615

Neander, dolina, (II) 902

neandertalci, (II) 236, 829, 831, 878,884

neant, (I) 784

Nebat-Iavar bar lufin Ifafm, (I) 247

Nebeska devica, (I) 107,267,547, 549; (II) 561, 561, 562, 589, 621

Nebeski Čovek, (I) 159,163,187, 247, 265, 266, 267, 275, 282, 292, 298, 299, 398, 422, 422, 436,496, 513, 515, 744, 751; (II) 10,10, 33, 35, 48, 58, 237, 281,286, 288,288, 327, 351, 553, 554, 597, 659, 706, 721, 733, 734, 756, 757, 758, 825, 853,853

Nebeski Puževi, (I) 152

Nebo (Nebesko), (I) 24,107,116, 119, 122, 124, M 1, 152, 159, 163, 170, 187, 190, 245, 247, 250, 253, 254, 262, 263, 265, 266, 267, 268, 273, 275, 281, 291, 292, 293, 298, 299, 300, 302, 306, 317, 338, 344, 369, 394, 396, 398, 399, 418, 420, 422, 422, 424, 436, 451, 460, 467, 472, 474, 475, 476, 478, 483, 486, 487, 491, 492, 493, 496,497, 498, 508, 513, 515, 518. 520, 525, 529, 535, 535, 544, 547, 574, 579, 590, 592, 603, 604, 627, 688, 694, 696, 744, 751, 771, 775, 782, 800, 816;(II) 10,10,22,24,31,33, 35, 48, 57, 58, 65, 77, 97, 103, 126, 137, 157, 170, 172, 209, 237, 257, 281, 282, 286, 287, 288, 288, 289, 295, 301, 302, 302, 325, 326, 326, 327, 327, 331, 333, 341, 343, 344, 344, 346, 347, 351, 355,431, 446, 447, 448, 457, 460, 461, 463, 465, 466, 467, 468, 504, 510, 527, 553, 554, 555, 560, 561, 561. 562, 572, 577, 578, 586, 589, 591, 54, 596-612„621, 623, 623, 625, 627, 636, 643, 646, 657, 657, 659, 663, 671, 682, 684, 692, 694, 702, 706,

719. 721, 726, 733, 734, 741, 756, 757, 758, 825, 853, 853, 924, 932, 938
Nebo (Nebu), božanstvo, (II) 257, 551,552,577
Nebu (v. Nebo, božanstvo)
Nedeljne škole, I
Ne-Ego, (I) 89, 95; (II) 724
Nefeš, (I) 244, 263, 277, 294, 295, 295, 296, 297; (II) 198, 382, 459, 554, 732, 767, 767
Nefeš hajah, (I) 297
Nefilim, (II) 75, 280, 338, 355, 915,938
Neftida, (I) 470
Negritosi, (II) 239
Negroidi (negroidni tipovi, negroidne rase), (II) 337, 389, 819, 895, 901
nehašim, (II) 495
Nehuštan, (II) 469
Neiban, (I) 85
Neilos, (I) 463; (II) 505, 506, 705
Neit, (I) 467, 470, 474; (II) 165
Nejsmit, (I) 637, 652, 716
Nemezis, (I) 770, 778, 780, 780, 781, 782, 783; (II) 367, 369, 370. 509, 509
Nemi, (II) 636
neodimijum, (I) 191. 658
neoplatonisti, (I) 32,42,333.336, 486,742; (II) IO, 339, 34Q, 656, 730
neoplatonizam (neoplatonističko), (1)41,819, 820; (II) 924, 925
Nepal, (I) 48
Neptun (v. i Posejdon), (I) 529. 553, 554; (II) 80,176,326,431, 492. 494, 699, 700, 927, 927, 928, 934, 939, 963
Neptun, planeta, (I) 151,152,152. 199.695.719.817
Nere, (II) 80
Nereide, 701, 928
Nerej, (II) 670, 928
Nergal, (II) 260
Nergas, (II) 11
Nerioseng, (11)918
Neros, (I) 795
Nervni Etar, (I) 610, 636, 646, 647, 648, 770; (II) 361
Nešamah, (II) 382,459, 553, 732
Nibelhajm, (I) 436
Nidana, (I) 76, 81, 85, 85, 91, 92, 142, 147, 611; (II)
Nidhog, (I) 263, 484
Nifer (v. Nipur)
Niflhajm, (II) 299, 937
Niam-Niam, (II) 914
Nikeja, (II) 339
Niks, (I) 159
Nil (Nila), (I) 25, 35, 374, 430, 453, 457, 463; (II) 428, 444, 460, 488, 490, 490, 492, 505, 506, 506, 518, 520, 522, 572, 699, 702, 705, 706, 904, 908, 909,950
Nila (v. Nil)
Nila, planina, (II) 490
Nilah, (II) 506, 506
Nilakanta, (I) 144; (II) 109, 288, 600, 772

Nilalohita, (I) 545; (II) 129
Nilgiri, brdo, (II) 538
Nilson, (I) 659; (II) 908
nimita, (I) 103, 440
Nimrod, (I) 374; (II) 330, 338, 406, 427, 455, 548, 548, 549; (II) 330, 338, 406, 427, 455, 548, 548, 549
Niniva, (I)793;(II)481,837
Nioba, (II) 933, 934, 934
Nipang, (I) 85
Nipur (Nifer), (II) 170
Nirakša, (II) 486
Nirguna, (II) 117
Nirmanakaja, (I) I M , 285, 591; (II) 115, 246, 310, 744, 770, 788
Nirukta, (I) 618
Nirmatja, (I) 625
Nirupadi, (I) 705
Nirvana, (I) 16, 17,18, 79, 85,95, 165. 190, 224, 228, 244, 257, 258, 292, 297, 318, M l , 388, 440,443, 687, 689, 697, 751, 772; (II) 70, 98, 99, 226, 249, 283, 296, 299, 341, 595, 644, 402, 439, 745
Nirvani, (I) 292
Nisi, (II) 14
Nišade, (I) 643
Nitatui, (II) 667
Niti, (II) 640
Nitja, (I) 117, 440; (II) 84, 376
Nitja Pralaja, (II) 376
Nitja Sarga, (II) 376
Niza, (II) 46
Nizir, planina, (II) 177
Noah (v. Noje)
Nod, (II) 347, 477
Noden, M., (II) 146,147,220, 780
Nofir- hotpu, (II) 562
Noje (Noah), (I) 27, 116, 371, 427, 439, 494, 528, 529, 529, 530, 794; (II) 12, 13, 42, 46, 84, 469-180, 271, 322, 322, 328, 337, 340, 352, 354, 371, 372, 373, 374, 375, 381, 394, 406, 415, 428, 437, 441, 443, 472, 473, 474, 476, 481, 483, 515, 548, 548, 549, 550, 558, 560, 561, 563, 564, 566, 645, 645, 647, 658, 720, 721, 722, 722, 723, 723, 738, 742, 791, 879, 930, 937
Nojman, (II) 513
nominalisti, (I) 47, 326
nominalizam, (I) 47
Nonus, (I) 475; (II) 176
Noor Ilahe, (II) 623
Nordenskjold, (II) 936
Nork, (II) 723
Nome, (II) 630
Norveška (norveško), (II) 20,402, 403, 419, 423, 487, 513, 513, 938, 946, 947, 953
Norvežani, (I) 349; (II) 513, 94Q
Not, (II) 739
Nou, (I) 521
Noum, (II) 328
noumen (noumenalno), (I) 47,59, 61, 81, 84, 86, 87, 89, 91, 92, 104, 110, 111, 118, 132, 140, 146, 1£Z, 152, 159, 168, 178, 196, 198, 269, 270, 307, 308,

326, 334, 385, 387, 442, 443, 444, 445, 513, 514, 515, 533, 550, 570, 574, 588, 589, 590, 610, 611, 612, 620, 627, 627, 639, 643, 644, 667, 691, 729, 742, 746, 748, 749, 759, 764, 768, 777, 814; (II) 32, 128, 129, 138, 324, 331, 332, 466, 327.704.724.752.812.926
Nous, (I) 98, 122, 249, 414, 415, 419, 484, 538, 539; (II) 33, 135,164, 457, 694, 726
Nout, (1)521
Novalis, (I) 263
Novi Zavet, (I) 27,164, 374, 396, 431, 454, 456, 468, 527, 698, 736; (II) 48, 136, 417, 583, 610. 616. 756, 852, 905
Nu (v. Nun)
Nua, (II) 177
Nuah, (II) 560
Nula, (I) 148, 189,392,602
Numa, (11)669, 751
Nun (Nu), (I) 366, 420, 520; (II) 435
Nuntis, (II) 37
Nuraghi, (11)911
Nut, (1)279, 281,420, 817

NJ

njaja, (I) 103. 103. 394. 440
Njajasutra, (I) 103
Njingpo, (I) 95
Njukomb, (I) 132, 654; (II) 182. 840
Njumen, prof., (II) 504
Njutn, ser Isak, (I) 58, 152, 383, 551, 578, 579, 583, 586, 587, 588, 589, 591, 591, 592, 593, 596, 597, 601, 603, 613, 656, 720, 721, 730, 736, 791, 795; (11)294,586,633,814,855

O

Oan, (I) 793
Oanes, (I) 315, 407, 468, 793; (11)14,67,170,231,275,443, 599, 608, 700
Ob, (I) 124,124
obelisk, (I) 37,175; (II) 479, 520, 679
Obožavaoci vatre, (I) 170
Od, (I) 124,124
Odibon, (II) 533, 533
Odin, (I) 26, 477, 478, 509, 529; (II) 118, 122.343.512
Odisej, (11)931,931
Odiseja, (I) 357, 787; (II) 15,149, 149. 464, 715, 732, 922, 923, 931.931
Oeaihou, (I) 75,76,116,117,119, 120,111, 142
Ofanim, (I) 141,397,524
Ofio-Hristos (Ofis-Hristos), (I) 432, 492
Ofiomorfos, (I) 492,549; (II) 296, 297, 471
Ofis, (I) 111, 492, 549; (II) 141, 261, 262, 263

Ofis-Hristos (v. Ofio-Hristis)
ofiti (ofitsko), (I) 176,176, 480, 481, 487, 488, 549, 566, 698; (II) 141, 255, 256, 261, 413, 414, 459, 468, 554,582,655
Og, (II) 406
Ogdoad, (I) 120, 135; (II) 435, 703
Ogigija, (II) 931
Oicoe, (11)419
Oi-Ha-Hou, (l) 142
Ojler, (I) 587, 588
okean, (I) 26, 72, 75, 83,114,115, 116, 117, 122, 132, 146, 200, 229, 289, 305, 309, 318, 411, 412, 418, 440, 441, 443, 447, 451, 451, 457, 473, 478, 484, 496, 499, 501, 519, 523, 547, 574, 593, 614, 631, 637, 638, 641, 677, 691, 733, 737, 769; (II) 16, 80, 81, 92, 119, 167, 169, 174, 179, 191, 193, 195, 196, 201, 226, 253, 271, 272, 320, 328, 337, 369, 381, 390, 392, 393, 394, 395, 396, 399, 402, 4003, 404, 436, 442, 449, 450, 461, 473, 482, 483, 488, 489, 490, 491, 492, 494, 560, 598, 599, 599, 608, 608, 609, 672, 692, 693, 698, 700, 219, 737, 746, 746, 748, 761, 786, 822, 846, 851, 852, 859, 866, 877, 879, 881, 897, 898, 918, 919, 923, 931, 934, 935, 946, 946, 947, 948, 952, 953, 954, 954, 955, 956, 958, 959, 960
Okean, jedan od Titana, (II) 174, 501
Okeanide, (II) 630
Oki Mat, (I) 26
oko, treće (v. treće oko)
Oks (v. Oksus)
Oksus (Oks), (I) 552; (II) 244, 249
okultisti, (I) 19, 31, 39, 44, 50, 52, 54, 57, 59, 61, 62, 68, 98, 106, 106, 110, 112, 114, 117, 120. 123, 124, 127, 129, 130, 130. 145. 147. 152. 155, 160, 173, 175, 181, 188, 189, 192, 193, 193, 196, 197, 198, 200, 201, 207, 209, 214, 230, 238, 259, 269, 273, 274, 277, 281, 282, 286, 287, 296, 297, 307, 309, 311, 312, 315, 316, 329, 331, 334, 337, 340, 348, 349, 349. 350, 351, 358, 371, 372, 384, 398, 400, 433, 444, 472, 475, 477, 504, 506, 522, 553, 561, 564, 569, 570, 571, 572, 574, 577, 579, 584, 585, 588, 589, 589, 590, 593, 594, 597, 605, 608, 609, 610, 611, 614, 616, 617, 617, 618, 618, 620, 624, 627, 628, 629, 638, 642, 643, 648, 649, 654, 655, 655, 656, 658, 669, 670, 671, 672, 673, 673, 676, 677, 683, 685, 686, 692, 701, 704, 705, 709, 710. 715, 717, 719, 727, 730, 732, 732, 733, 734, 738, 741, 747, 754, 760, 761, 762, 764, 772, 773, 780, 784, 785, 791, 796. 809. 810. 812; (II) 11, 16, 17, 19, 49, 58, 63, 86, 88, 89,

101, 105, 112, 129, 169, 180, 183, 184, 186, 189, 192, 194, 202, 208, 218, 227, 227, 228, 229, 230, 239, 246, 252, 254, 264, 265, 270, 279, 280, 292, 293. 315, 316, 317, 322, 329, 349, 350, 357, 359, 371, 385, 385. 395, 421, 422, 429, 430, 431, 432, 436, 448, 448, 495, 512, 526, 530, 532, 540, 543, 547, 554, 575, 576, 577, 581, 607, 619, 635, 637, 648, 656, 659, 660, 671, 674, 687, 711, 713, 717, 720, 735, 743, 752, 754. 770, 779, 788, 789, 790, 797. 800. 803, 809, 812, 816, 821, 828, 830, 842, 843, 847, 870, 872, 883, 885, 890, 905, 905, 906, 907, 916, 945, 960

okultizam (okultno), (I) 7, 9, 16, 19,22, 30, 31, 33,34,36,38, 39, 39, 41,45, 47, 54, 56, 57, 58, 60, 65, 69, 93, 97, 103, 106, 113, 115, 115, 116, 118, 123,124, 125, 127, 129, 130, 136, 138, 138, 143, 14, 145, 146, 147, 150, liO, 152, 155, 157, 158, 160, 162, 167, 169, 171, 172, 173, 173, 177, 179, 179. 184, 187, 190, 191, 192, 193, 195, 196, 197, 199, 199, 200, 200, 201, 204, 205, 206, 206, 207, 211, 212, 213, 220, 221, 222, 223, 224, 231, 234, 237, 241, 247, 252, 253, 264, 269. 270, 274, 274, 275, 276, 280, 280, 282, 286, 288, 292, 293 294, 295 296 299 300, 300 301, 301 304 309 310, 312 313, 314 316 317 321, 323 323, 324 326 329 333, 334 337, 340 348 350 351, 358 360, 373 376 390 391, 395 397, 402 404 408 424, 430 464, 471 472 474 478, 482 486, 493 512 513 525, 527 533, 543 544 547 549, 561 569, 571 572 575 577, 578 582, 583 584 585 585, 587 595, 595 596 597 605, 606 608, 609 609 610 612, 613 614, 617 617 618 618, 619 620, 624 627 629 631, 632 633, 634 635 635 636, 637 638, 639 640 644 645, 646 648, 651 652 653 656, 658 662, 664 681 681 683, 685 689, 692 693 693 694, 695 696, 696 698 702 703, 704 705, 706 708 709 710, 714 715, 716 720 722 729, 731 732, 733 734 744 750, 753 756, 757 758 759 760, 761 762, 767 768 769 769, 770 777, 778 782 785 787, 794 797, 815, 817, 819; (II) 39, 48, 58, 60 64, 73, 77, 83, 87, 95, 101, 104, 139, 143, 145, 171, 181 184, 225, 230, 237, 238, 258 303, 304, 305, 317, 358, 361 366, 372, 386, 391, 399, 400 417, 427, 429, 433, 484, 485 546, 565, 575, 616 620, 634 685 690 708,

719, 730, 739, 746, 752, 767, 775, 776, 784, 785, 787, 788, 802, 811, 826, 833, 843, 858, 870, 879, 962
Olden, Dž. V., (II) 34
Oleus Magnus, (II) 419
Olifant, Lorens, (I) 572, 677
Olimp, (I) 798; (II) 57, 150, 249, 438, 488, 637, 728, 928, 932, 937
Oliver, prof., (II) 390, 881, 949
Oliver, velečasni G., (I) 162,745; (II) 775
Olkot, H. S., (I) 15,160, 772; (II) 181
Om, (I) 514
Omar, kalif, (II) 838
Omoi, prečasni, (I) 265, 269
Omoroka, (II) 141, 165
Oneh, (II) 747
Orai, (I) 697; (II) 652
orangutan, (II) 236, 236. 317, 319. 385. 804. 820. 826
orao, (I) 176,176,431, 526, 527; (II) 82, 140, M1, 645, 684
Orfani, (I) 166
Orfej, (I) 259, 430, 507, 787; (II) 174, 325, 413, 441, 641, 642, 940,950
orfici, (I) 470
Orfičke himne, (I) 433, 551; (II) 164, 174,613,951
orfizam (orfičko), (I) 64, 396, 405, 427, 433, 470, 539, 551, 705, 787; (II) 86, 131, 164, 174,613,794,916,951
Organ, gđa M. S., (I) 683
Orgelmir, (I) 509
Origen, (I) 41,445,460, 531.532. 535, 697; (II) 648, 650, 652, 652,677
Orion, szvežde, (I) 725, 786, 787
Orion, (II) 86, 337, 338
Orisa, planina, (II) 488
Ork, (I) 246, 246, 654; (II) 37
Orlog, (II) 630
Ormuzd (v. i Ahura Mazda), (I) 163, 163, 177, 491, 512, 520, 521; (II) 56,114,325,343,352, 434, 443, 466, 508, 581, 591, 627,736
Ormuzd-Ahriman, (I) 491; (II) 581
Orsi, (II) 729
Osa, planina, (II) 914
Osija, (II) 558
Osraja, (I) 535
Ostervald, J. E., (II) 652
OŠ (v. Aš)
Ošoi, rabin, (I) 39
Otkrivenje sv. Jovana (Apokalipsa) (I) 116,120,136,245,488, 539; (II) 93,114,126,250,255, 258, 280, 281, 290, 421, 430, 431, 433, 464,464,465, 465, 476, 584, 586, 587, 601, 602, 613, 626, 650, 654, 682, 683, 685, 685, 748, 749, 766, 798, 905, 906, 933, 934
Oulom, (I) 396,420,420; (II) 593
Ouvea, ostrvo, (II) 272
Ovan (Aries), sazvežde, (I) 799; (II) 475, 528, 839

Ovelak, Abel, (II) 206
Oven, ser R., (II) 404, 780, 784. 823,824,831,864
Ovidije, (I) 461; (II) 149, 328, 629, 666, 934
ovnujski rogovi, (II) 222, 260, 260
Ozerikta, (II) 936
Ozimandijas, (I) 377
Oziris, (I) 107, 120, 123, 154, 159, 177, 184, 184, 187, 253, 271, 272, 279, 280, 283, 366, 367, 371, 372, 401, 412, 412, 425, 430, 433, 434, 435, 450, 453, 460, 461, 463, 467, 470, 487, 491, 502, 512, 520, 521, 553, 797, 817, 818, 819; (II) 34,56,114,139,159,173,264, 343, 435, 441, 443, 444, 446, 454, 459, 461, 467, 508, 560, 571, 582, 676, 677, 684, 669, 702, 702, 705, 706, 711, 729, 852, 930, 931
Oziris-Horus, (I) 271; (II) 711
Oziris-Lunus, (I) 279, 280, 471
Oziris-Ptah, (I) 283
Oziris-Tifon, (I) 491
ozon, (I) 130. 194.312.670

P

Pačakamak, (II) 383, 407
Pad, (1)49, 176,244,245, 316, 472, 490, 496, 498, 685, 753; (II) 11, 12, 77, 127, 197,207, 208,209,211,219-232,234, 250, 263, 278, 279, 290, 290, 318, 323, 325, 326, 327, 343, 344, 365, 401, 429, 511, 553, 585, 586, 589, 609, 612, 619, 620, 621, 622, 623, 643, 671, 737. 745. 771
Padma, (I) 104, 105, 435, 438, 451,451, 509; (II) 66
Padma-joni, (I) 442
Padma Kalpa, (I) 435, 542, 545; (II) 218
Padmapani, (II) 212, 216, 217, 218,771
Padma Purana, (I) 494, 539; (II) 108, 387, 691
paganstvo (pagansko), (I) 50, 50, 172, 250, 331, 395, 423, 431, 436, 456, 460, 471, 475, 476, 477, 478, 491, 493, 497, 521, 526, 527, 550, 551, 555, 558, 559, 699, 738, 780; (II) 40, 66, 75, 175, 254, 280, 321, 338, 339, 343, 412, 414, 414, 420, 437, 441, 473, 474, 480, 551, 551, 553, 556, 569, 573, 576, 577, 582, 587, 602, 612, 615, 624, 643, 710, 711, 712, 755, 756, 938
pagani, (I) 36,105,121,122,162, 171, 172, 172, 174, 236, 469, 474, 487, 495, 557, 558, 559, 560, 572, 583; (II) 155, 175, 256, 355, 406, 413, 459, 556, 557, 563, 571, 582, 645, 660, 666, 679,712
Paganini, (II) 550
Pajk, Albert (I) 352

pakao (pakleno), (I) 37,262,279, 442. 460, 475, 475, 480, 484, 495, 504, 553, 680, 698; (II) 61, 77,78,114,120,126,281,286, 297, 298, 299, 300, 343, 368, 432, 433, 440, 458, 471, 479, 486, 487, 490, 492, 493, 586, 593, 598, 615, 620, 625, 7001, 936.937.937.951
Palada, (I) 399, 475
Palemonije, (II) 417
Palenka, (I) 377,464; (II) 46, 520, 675,910
paleolitske kamene sekire, (II) 868,875
paleolitski čovek, (I) 260; (II) 236. 252, 313, 384, 418, 631, 633, 791, 817, 829, 829, 830, 831, 832, 832, 867, 876, 868, 868. 869, 870, 872, 873, 874, 875. 875. 876. 877. 878. 894--898, 902, 908, 912, 938, 957
paleozojske stene, (II) 305
Palestina, (I) 424,446, 687, 796; (11)100,260,552,911,938
Palestinci, (II) 571
Palgrejv, (II) 438
pali, jezik, (I) 13,13, 17,18.367. 649
Pali Anđeli, (I) 23,245,247,271, 390, 491, 492, 537, 546, 547, 549; (II) 73, 75, 77,114, 116, 120, 126,140, 211, 279. 279. 280, 284, 290, 295, 302, 322, 333,334,463,471,472,575--612,614,616,618,622,624, 626.637.637.641.648.702
Palmira, (II) 915
Palmirena, (I) 488
Pamfos, (I) 470
Pamir, (II) 249
Pan, (I) 399, 425, 552; (II) 619, 701, 703
Panča-anana, (II) 607
Pančadasa, (II) 701, 702
Pančakaram, (II) 698
Pančama, (I) 643
Pančasjam, (I) 264
Pančašika, (I) 286, 546; (II) 387
Panč Pandave, (II) 420
Pandavarani, (II) 639
Pandave, (11)420, 515, 639
pandemonijum, (I) 699
Pandora, (II) 328, 328, 499, 629
Panini, (II) 275, 308, 532, 633
Panodor, (II) 443, 447
panteisti, (I) 51, 52, 61, 64, 98, 127. 385, 455, 688, 763, 778; (II) 32, 332, 556, 575, 800
panteizam, (I) 25,49, 98, 99, 162, 173, 230, 372, 413, 454, 484, 491, 493, 553, 641, 657, 662, 752; (II) 130, 193, 572, 595, 618.661
Panteoni, (I) 33, 177, 422, 457, 470, 566, 796, 817, 819; (II) 75, 213, 256. 257, 342, 458, 609, 679, 743
Pantomorfos, (I) 816
Papantla, (I) 378
Papuanci, (II) 205, 236, 397, 633, 943, 944
Para, (1)188,188, 501,514, 515

Parašakti, (I) 345
Parabram (Parabramam), (I) 50, 51, 55, 60,61, 63, 65, 93,98, 101. 103, 106, 110, 112, 117, 117. 162, 180,184, 187, 188, 230, 266, 278, 285, 308, 326, 334, 388, 397, 400, 409, 417, 420, 423, 463, 464, 501, 504, 510, 511, 512, 515, 515, 524, 531, 536, 538, 626, 627, 645, 690, 692, 705, 763; (II) 32, 47, 72, 120, 131, 156, 229, 285, 299. 377, 670, 721, 722, 724, 725
Parabramam (v. Parabram)
Paracelzus, (I) 42, 98, 109, 273, 294, 307, 315, 333, 334, 335, 335. 336, 347, 350, 399, 408, 588, 617, 640, 64Q, 641, 647, 648, 7060, 742; (II) 147, 422, 621. 793,813
Paradeza, (II) 250
Paraguru, (I) 546
Parama, (I) 139
Paramapada, (I) 181, 182
Paramapadatmavat, (I) 500
Paramariši, (I) 500
Paramarta, (I) 73, 90, 90, 94, 95, 95, 101
Paramartasatja, (I) 95, 95, 100, 108
Paramartika, (1)51,422
Paramatman, (I) 317; (II) 132, 599
Paranišpana, (I) 73,74,88, 89,95, 100, 101
Paranirvana, (I) 88, 89, 95, 100, 184,184, 185,317, 318, 320; (II) 544
Parapomisiajan, planinski lanac, (II) 409
Pararda, (I) 437
Parasara, (I) 339, 442, 495, 499, 531, 545; (II) 60, 72, 93, 199, 221, 283, 283, 301, 372, 375, 389, 390, 394, 485, 488, 592, 667, 708, 740, 755, 917;
Parasuram (Parasu Rama), (II) 42
Parasu Rama (v. Parasuram)
Paratantra, (I) 95
Paravej, de (II) 251
Parča, rabin, (II) 66,456,481, 853
Pargufim, (I) 446
Parikalpita, (I) 95
Parinamin, (I) 705
Parker, Džon A., (I) 367, 368, 369, 370, 371; (II) 659
Parkherst, (II) 158, 379, 557
Parmenid, (I) 507; (II) 672
Pamas, (II) 598
Parsi (Farsi), (I) 162, 170, 399, 461, 572; (II) 391, 440, 477, 482, 570, 627, 735, 736, 918, 919
partenogeneza, (II) 216, 793, 796
Parvaka, (II) 125
Pasim, (II) 258
Pasjanta, (I) 188,514
Paskal, (I) 113, 491; (II) 660
Past (v. Bast)
Paster, (I) 301, 314,315, 315; (II) 184

Pastrana, (II) 869
Pašut, (I) 444
Patala, (I) 442; (II) 61, 162, 221, 261, 261, 289, 432, 433, 463, 487, 492, 539, 676, 761
Patandali, (I) 207
Paterson, Brajan, (II) 190
Patmos, 619
pauk, (I) 131, 776; (II) 533
paun, (II) 623, 749
Pausanija, (I) 399, 470, 561; (II) 13,37,150,176, 338,453,441, 507, 629, 630, 931
Pavaka, (I) 625; (II) 71, 301
Pavamana, (I) 625; (II) 71, 301
Pavana, (I) 241
Pavle (Savle), sveti, (I) 287, 292, 385, 389, 398, 399, 442, 555, 555, 767; (II) 93, 94, 100,136, 32, 412, 580, 587, 610, 622, 622. 625, 643, 673, 696,852
Pavlove poslanice, (I) 555, 555; (II) 100,136,412,622,643, 852
Pegaz, (I) 356
Pegi, opat, (II) 338
Peiru-un, (II) 442, 937
Pejrer, (II) 878
Peking, (11)251
Peksnif, (I) 634
Pelazgi (pelaško), (I) 552; (II) 11, 417. 903, 912, 937
pelikan, (I) 65, 128,128, 425
Pelion, planina, (I) 559
Pember, Dž. H., (II) 279
Penati, (II) 437
Penđab, (II) 497, 940
Pengeli, Viljem, (I) 685; (II) 81, 89, 390, 842, 880, 942
Pengor, (II) 860, 863
pentagram (v. i petokraka zvezda),(I)77,140,163, 174,178, 180,270
Pentakostna Liturgija, (I) 750
perati (v. peratski gnostici)
peratski gnostici (perati), (II) 431, 431.699
Pere, (II) 728
Peri, (II) 436
Periji (Izedi), (II) 446, 476, 477, 481,482,940
peripatetičari, (I) 112, 228, 229, 229. 406, 752; (II) 413
perispirit, (I) 248, 248
Perl, Buše de, (II) 337, 816.864. 895,895
Peron, Anketi de, (II) 535
Perone, otac, (II) 455
Persefona (v. i Prozerpina), (II) 439, 920
Persepolis, (II) 482
Persija (persijsko) (v. i Iran), (I) 250, 402, 410, 432, 446, 531, 559, 750, 788, 821; (II) 325, 419,436,440,446,476-485, 491, 508, 551, 574, 652, 661, 684, 736, 739, 746, 747, 881, 916.916
Persijanci (v. i Iranci), (I) 55, 366, 401. 427, 470, 499, 800, 804; (II) 140, 163.398.723.728. 729. 916
persijskapredanja, (II) 476-485, 739

Persijski zaliv, (II) 170, 275, 737, 839
Personalni Bog, (I) 46, 47, 182, 189, 318, 330, 389, 390, 405, 493, 497, 508, 509, 521, 524, 543, 559, 571, 589, 649, 657, 701. 743, 763, 770, 771, 772; (II) 288, 501, 503, 572, 575, 606.671.722.724.725
Peru (peruansko), (I) 260; (II) 385, 408, 443, 895, 897, 903, 911, 961
Peruanci, (I) 319; (II) 172, 709, 957
pesimizam (pesimističko, pesimisti), (I) 97, 635; (II) 175. 191. 368,784
Peš-hun, (II) 60, 62
Peta Korenska Rasa, (I) 38, 40, 49, 69,462,234,243,258,276, 325, 351, 410, 456, 472, 483, 499, 553, 570, 644, 654, 739, 740, 783, 790; (II) 17, 29, 152, 165, 171, 171, 172, 176, 178, 179, 179, 209, 225, 244, 248, 249, 253, 256, 268, 274, 274, 283, 304, 306, 31Q, 318, 321, 323, 325, 331, 332, 335, 338, 340. 356, 364, 367, 372, 374, 376,377,380,383-528,529, 535, 537, 538, 539, 552, 553, 570, 599, 601, 605, 602, 609, 645, 645, 646, 648, 723, 723, 730, 733, 734, 734, 744, 754, 770, 829, 854, 855, 858, 865, 867, 878, 882, 898, 900, 907, 920, 928, 930, 938, 945
Petar, sveti, (I) 415; (II) 412,458, 565. 628. 757. 917. 923
Petar Pustinjak, (I) 424
Peter, (II) 733
Peterman, (II) 686
Petotaijižje, (I) 40, 55, 56, 164, 374, 376, 395, 552, 698, 796; (II) 11, 464, 559, 573, 578, 589, 651, *660,* 676, 794, 938
petokraka zvezda (v. i pentagram), (I) 50, 270
Petougao, (I) 270, 275, 376, 457; (II) 97
Petrarka, (II) 253
Petri, V. M. Flinders, (I) 368, 369, 379; (II) 276, 416
Petronije, (I) 425
Petrove poslanice, (II) 757, 917
Pigmalion, (II) 125, 183
Pigmeji, (II) 237, 400, 866
Pijadasi, (II) 62
Pijerije ,Vale, (II) 669, 669
Pikardija, (II) 895, 909
Pikering, (II) 401
Pikermi, (II) 877
Pikte, (II) 949
Pillalu-kodi, (I) 805
Pilatus, planina, (II) 253
Pimander, (I) 111, 122, 282, 476, 496, 729; (II) 10, 10, 12, *66,* 117, 118, 126, 126, 130, 140, 140. 259, 281, 283, 288, 289, 324, 325, 327, 334, 588, 591, 592, 595, 595, 597, 657
Pindar, (I) 476; (II) 12,150, 328, 924, 926

Pino, don Batista, (II) 221
Pipala, (II) 119, 120
Pira, (II) 328
piramide, (I) 25, 162,164, 175, 260. 316, 366, 367, 368, 389, 370, 371, 372, 373, 377, 378, 411. 429, 465, 484, 504, 505, 518, 523, 670, 747, 748, 749, 749; (II) 100, 276, 335, 426, 427, 438, 439, 444, 445, 518, 519, 520, 522, 523, 526, 527
Pirka, (II) 245
Pisaća, (I) 494, 691
Pisces (v. Ribe, sazvežde)
Pistis Sofija, (I) 182, 415, 487, 488, 536, 697; (II) 34, 560, 621, 682, 683, 686, 686, 690, 691, 731,732,748
Pisuna, (II) 61
Pitagora, (I) 32,42,166,166,412, 429, 507, 508, 515, 516, 525, 593, 609, 742, 744, 746, 748, 788; (II) 41. 45, 486, 228, 264, 561, 633, 647, 669, 670, 695, 704, 704, 716, 725, 727, 729, 730
pitagorejci (pitagorejsko), (I) 82, 107, 112, 166, 359, 376. 392. 398, 405, 406, 407, 428, 429, 516, 516, 536, 549, 579, 590, 744, 745, 747, 748, 749, 750, 751. 752. 753: (II) 32. 111.135. 187, 670, 671, 682, 694-713, 716. 725, 727, 729, 730, 775, 810
pitagorejska dekada, (I) 82, 376; (11)670,694-713
pitagorejski trougao, (I) 162, 392, 407, 744, 747, 748, 749, 753; (II) 32,135,216, 725, 729, 775
Pitar, (II) 56, 74, 112. 174.393. 398. 435. 477. 510. 733
Pitara (v. Pitriji)
Pitar-Devata (v. i Pitriji), (II) 115, 209, 302, 750
pitekantropus, (II) 819, 822
pitekoidi (majmunoliki), (II) 239
Pitije, (II) 129
Piton, (II) 254, 459, 462, 464, 464. 589, 626, 934
Pitriji (Pitara) (v. i Pitar-Devata), (1)136,138,141,148,210,221, 225, 230, 231, 234, 235, 239, 240, 246, 270, 273, 276, 278, 299, 300, 316, 338, 341, 440, 527, 530, 535, 544, 545, 547, 625, 649,649, 742; (II) 13, 14, 44, 44, 56, 70, U , 72, 74, 93, 95.98.107.108.109.109.111. 111. 112, 114, 115, 118, 124, 125. 129, 134, 147, 148, 168, 174. 181, 199, 200, 209, 212, 213, 214, 259, 284, 301, 302, 324, 327, 340, 367, 390, 393, 443, 476, 477, 781, 590. 636. 714, 733, 737, 750, 792, 825
Pitri-pati, (II) 56
Pjere, Pol, (I) 184, 280
Pjeron, (II) 924
placenta (posteljica), (I) 242,453; (II) 203, 558, 785, 806, 807, 864, 865, 866, 890, 892
Plakša Dvipa, (II) 388, 489

plamen, (I) 51, 72, 75, 76, 79, 80, 122, 125, 129, 133, 135, 136, 137, 138, 142, 145, 147, 156, 169, 170, 171, 253, 265, 266, 278, 289, 289, 290, 302, 311, 317, 328, 390, 399, 402, 440, 442, 450, 459, 468, 524, 526, 528, 547, 635, 638, 638, 692, 726, 759, 784; (II) 24, 25, 27, 71,71,77,78,93,95,97, 102, 104, 121, 129, 139, 166, 197, 259, 283, 284, 285, 297, 298, 301, 342, 385, 386, 484, 498, 589, 597, 598, 599, 625, 630, 631, 632, 635, 638, 687, 688, 708, 716, 747, 761

planeta (planetarno), (I) 31, 39, 46, *t*54, 56, 57, 58, 63, 66, 67, 87,88,96, 100, 108, 120, 121, 127, 148, 149, 149, 150, 150, 151, 152, 152, 153, 154, 155, 157, 160, 161, 166, 166, 177, 186, 192, 193, 194, 195, 197, 199, 200, 200, 201, 202-220, 222, 223, 223, 224, 231,234, 235, 243, 246, 247, 249, 249, 254, 258, 258, 264, 284, 286, 287, 290, 301, 302, 305, 315, 319, 330, 341, 358, 360, 363, 376, 379, 400, 426, 427, 430, 435, 440, 447, 448, 459, 461, 462, 464, 469, 470, 473, 486, 497, 516, 520, 522, 527, 531, 535, 548, 564, 570, 571, 579, 586, 590, 592, 593, 595, 596, 596, 600, 600, 601, 602, 602, 603, 605, 606, 633, 634, 636, 637, 638, 644, 652, 672, 673, 681, 6865, 687, 689, 693, 693, 694, 695, 695, 696, 697, 698, 699, 706, 708, 710, 714, 718, 719, 720, 721, 721, 722, 723, 724, 726, 730, 731, 736, 737, 738, 739, 742, 744, 752, 753, 760, 766, 768, 771, 776, 778, 779, 779, 788, 789, 791, 794, 794, 796, 801, 803, 804, 813, 816; (11)9, 10, 12, 14,30,31, 32,:54, 37, 38, 38, 39, 40, 40, 41,^*U*, 43, 43, 55, 57, 57, 61, 66, (37, 68, 70, 78, 79, 81, 84, 88,93,95, 102, 103, 109, 115, 117, 118, 120, 122, 135, 137, 141, 141, 152, 155, 166, 167, 169, 172, 178, 179, 179, 182, 183, 187, 188, 193, 195, 199, 205, 219, 225, 227, 240, 251, 254, 257, 257, 268, 284, 286, 287, 288, 292, 293, 297, 300, 302, 305, 307, 312, 313, 325, 355, 373, 374, 375, 376, 377, 386, 388, 389, 390, 393, 395, 399, 407, 417, 420, 423, 434, 438, 438, 444, 448, 449, 463, 466, 466, 475, 481, 484, 488, 489, 497, 510, 521, 530, 534, 546, 551, 552, 558, 565, 574, 580, 581, 585, 588, 591, 592, 592, 602, 603, 605, 605, 606, 609, 621, 622, 641, 652, 654, 655, 657, 658, 659, 665, 669, 684, 690, 703, 708, 716, 723, 727, 729, 729, 732, 733-739, 741, 744, 746, 746, 747, 748,

749, 752, 754, 768, 773, 797, 814, 826, 828, 840, 841, 843, 844, 845, 846, 847^858, 861, 862, 863, 864, 866, 871, 872, 884, 905, 906, 916, 918, 919, 920, 920, 939, 944, 952, 954, 964, 965
plastidula (plastidularno), (II) 785, 801, 809, 810. 811 812, 814
Platon, (I) 32, 46, 60, 97, 153, 166, 172, 212, 253, 266, 334, 377, 398, 398, 401, 406, 412, 419, 433, 507, 507, 508, 509, 541. 559, 551, 555, 588, 590, 686. 687. 701, 713, 742, 787; (II) 16, 17, 45,50, 53, 68, 90, 108, 119, 115, 117, 163, 167, 172, 179, 186, 194, 216, 264, 267, 270, 272, 304, 320, 321, 322, 323, 325, 381, 390, 392, 392. 426, 443, 445, 449,451, 452, 452, 477, 478, 487, 489, 490,492,493, 494, 499, 518, 519, 630, 633, 642, 661, 671, 672, 672, 679, 694, 706, 712, 725, 840, 900, 900, 908, 921, 922, 922, 924, 925, 926, 927, 929, 930, 937, 942, 950, 958
platonisti (v. i neoplatonisti), (l) 159, 250, 508, 810; (II) 325. 659
platonizam (platonističko) (v. i neoplatonizam), (I) 406, 750
Plejade, (I) 598, 600, 786, 787, 787, 805; (II) 493, 526, 666, 667,668,749,930,934,951
Plenum, (I) 688
Pleroma, (I) 247, 483, 496, 535; (11)34,34,287,613-628
pleziosaurus, (II) 8,251,252,314, 818, 888, 864
Plinije, (I) 166, 203, 795; (II) 13, 338, 406, 414, 414, 418, 419, 446, 669, 750, 832, 916, 935, 936,940
pliocen, (II) 18, 309, 349, 380, 478, 816, 818, 821, 822, 832, 835, 839, 845, 860, 865, 888, 895, 897, 904, 905, 911, 914, 949, 957
Plonžon, August le, (I) 319; (H) 45
Plutarh, (I) 174, 279, 412, 471, 736, 755, 789; (II) liO, 151, 406, 638, 702, 725, 728, 751, 935,950,951
Pluton, (I) 246, 553, 554; (II) 31, 439, 494, 504
Pluvije *(Pluvius)* (v. Apolon Pluvije)
Pneuma, (I) 146, 277, 405; (II) 138
pneumatika, (I) 264, 295, 296
Po, reka, (II) 933
Poato, (11)911
Pokok, (I) 400
Pokretači, (I) 103, 112, 124, 157, 410, 601, 637
Polifem, (11)928, 931
Polihistor (v. Aleksandar Polihistor)
Polije, Marko Vitruvije, (I) 260
Polijer, (I) 408

Polinezija (polinežansko), (II) 205, 237, 271, 272, 396, 397, 401, 407, 948, 954, 954, 955
Polinežani, (II) 633, 945
Polio, Marko Vitruvije, (I) 260
Polo, Marko, (II) 533
Poluks, (I) 434; (II) 148, 149, 150, 151. 151.437.439
Poment Aleksandrijski, (II) 507
Pompeji, (II) 287, 533, 961
Pomutou, ostrva, (II) 272
Ponovljeni zakoni, (I) 128, 136, 557, 696, 697; (II) 406, 558, 578,651
Pontifis-piromis, (II) 447
Popol Vuh, (I) 408; (II) 46, 68, 118, 119,119, 196, 270, 271, 321.
Porfirije, (I) 427, 428, 507, 508, 750; (II) 657
Porfirion, (II) 464
Posejdon (v. i Neptun), (I) 554; (II) 431, 473, 483, 699, 700, 927. 928, 938, 939
Posejdonija, (II) 322, 381. 392. 493, 494, 910, 927, 929
Poslanice, (I) 292, 389, 555, 555; (II) 100, 136, 412, 622, 643, 757, 852,917
Postanje, (I) 9,22,50, 53, 55,107, 112, 118, 121, 176, 267, 298, 298, 305, 306, 316, 374, 380, 388, 396, 397, 409, 410, 423, 424, 452, 455, 464, 491, 494, 502, 514, 523, 528, 529, 537, 539, 589, 627, 737, 744, 790, 791, 820; (II) 9,10,11, 12, 14, 47, 56, 58, 66, 67, 73, 74, 75, 76,90,94,100,100, 103,106, 115,116, 137,137, 151, 153, 154, 155, 156, 157, 165, 175, 188, 213, 220, 236, 247, 248, 254, 258, 258, 259, 262, 263, 279, 279, 280, 285, 287, 295, 296, 306-319, 322, 322, 332, 332, 339, 340, 342, 343, 344, 345, 353, 371, 434, 438, 455, 455. 458, 461, 462, 469, 470, 471. 472, 473, 474, 475, 477, 496, 515, 543, 545, 548, 548, 558, 565, 569, 578, 591, 606, 615, 621, 651, 704, 723, 755, 756, 756, 798, 835, 852, 854, 855, 866, 938
Postel, Gijom, (II) 325
potop, (I) 29, 41, 42, 116, 287, 330, 378, 402, 438, 438, 439, 457, 462, £Z2, 476, 477, 494, 497, 528, 529, 529, 530, 549, 628, 680, 787, 793; (II) 9, U , 12, 13, 42, 46, 60, 65, 84, 86, 121, 157, 168, 169-181, 183, 185, 196, 217, 246, 253, 271, 272, 275, 320, 321, 322, 322, 323, 323, 328, 329, 330, 333, 337, 340, 345, 363, 371, 372, 372, 374, 376, 378, 379, 380, 381, 383, 394, 400, 402, 403, 404, 404, 406, 411, 423, 425, 426, 427, 428, 432, 436, 437, 437, 440, 442, 455, 465, 468, 472, 473, 476, 477, 481, 483, 491, 492, 497, 512, 513, 516, 519, 520, 530, 548, 564, 584,

585, 598, 629, 642, 643, 646, 647, 648, 660, 720, 721, 722, 737, 738, 747, 838, 846, 866, 888, 895, 896, 900, 901, 904, 905, 910, 917, 923, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 950, 951.961.964
Prabhavapjaja, (I) 93
Pračetasi, (II) 215, 599, 600, 700
Pradana, (I) 97,97,110,227,267, 307, 308, 337,440, 531. 539. 656, 704, 705; (II) 72
Pradanika, (1)308, 531
Pradapati, (I) 54, 127, 129, 139, 140, 144, 177, 182, 187, 287, 300, 410, 414, 422, 445, 508, 515, 516, 520, 521, 527, 530, 536, 545, 546, 691; (II) 40, 42, 45, 52, 74, 93, 96, 101, 154, 157, 121, 174, 183, 199, 200, 215. 283, 301, 301, 302, 308, 315. 345, 373, 386, 443, 564, 571, 605, 665, 689, 695, 744, 756, 757, 757, 853, 927, 930
Pradasa, (II) 174
Prađna, (I) 189; (II) 39, 722, 770, 776
Prajag, (I) 466
Prakrita stvaranje, (I) 532, 541, 542, 543, 544
Prakriti, (I) 61, 64, 93, 97, 98, 110, 129, 131,229,299, 307, 308, 308, 309, 309, 336, M1, 383, 384, 394, 395, 443, 509, 510, 515, 539, 626, 654, 665, 689,691,704, 731; (II) 53, 80, 81. 150.639.724.770
Prakritika, (I) 440; (II) 84, 375
Pralada, (I) 501
Pralaja, (I) 45, 46, 57, 57, 58, 63, 63, 66, 67, 82, 84, 87, 100, 102, 137, 153, 180, 182, 184, 190, 195, 199, 201, 209, 211, 217, 223, 223, 233, 251, 266, 292, 297, 298, 307, 308, 309, 317, 333, 341, 343, 384, 386, 410, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 443, 444, 445, 446, 448, 510, 511, 513, 514, 528, 533, 563, 595, 639, 665, 666, 689, 691, 693, 705, 744, 757, 759, 789, 796; (II) 84, 85, 120, 178, 325, 372, 372, 375, 376, 393, 398, 399, 489, 610, 665, 685, 724, 740, 747, 797, 917, 930,933
pralina, (I) 442
Pramajama, (I) 145
Pramanta, (II) 123, 500, 636, 638
Pram-gimas, (II) 329
Pramloća, (II) 208, 213, 214,498
Prana, (I) 144,205,208,275,277; (II) 687, 688, 689, 718, 722, 765,811
Pranajama, (II) 689
Pranava, (I) 188,514,514
Pranidana, (II) 108
Prasanga Madjamika, (I) 90, 90
Prasraja, (II) 640
Prat, Henri, (I) 54, 277, 404, 747; (II) 300
Pratisančara, (I) 441
Pratisarga, (II) 130
Pratjagatma, (II) 44

Pratjahara, (I) 145
Pratjaja-sarga, (I) 544
Pravaha, (II) 741
pravoslavci, (I) 64, 733, 743
pravoslavlje (pravoslavna crkva), (I) 64, 278, 287, 341, 348, 436, 450, 456, 521, 746, 775; (II) 339. 566. 587. 681. 769. 794
prazeodimijum, (I) 191
prepotopsko, (I) 29,42, 287,402, 438. 497, 787; (II) 9, 60, 157, 185, 196, 246, 253, 323, 330, 340, 345, 363, 383, 403, 404, 404, 411, 468, 472, 477, 492, 497, 584, 585, 648, 721, 838, 888, 895, 896, 904, 923, 936, 938
Prestoli, anđeoski hor, (I) 141, 519; (II) 94,456
Preževalski, (I) 29, 30
Prijam, (II) 963
Prijap, (II) 555, 657, 658
Prijavrata, (II) 388, 394,447,491, 492
primar, (II) 860, 863
primordijal, (II) 860, 862
primordijalna supstanca ili materija, (I) 55, 115, 130, 165; (II) 311,637,633
Prisila (Priska), (II) 587
Priska (v. Prisila)
Pristli, (I) 756
Pritanej, (II) 418
Priti, (I) 794
Pritivi, (I) 64, 289; (II) 746
Pritu, (I) 473; (II) 315
Prokle, (I) 486, 507, 532, 790; (II) 494, 669, 725, 732
Prokrust, (I) 602; (II) 680, 694
Proktor, (I) 368, 380, 789; (II) 427, 522, 523, 526
Promati, (II) 500
Prometej, (I) 246, 780; (II) 56, 97, 116, 123, 136, 289, 297, 298, 298, 327, 340, 343, 440, 457, 498, 498, 499, 499, 500, 500. 501, 502, 503, 503, 505, 506, 507, 508, 509, 509, 510, 511,629-640,680,924,930
Propator, (1)266, 414, 415
proroci, (I) 115, 166, 282, 324, 344, 399, 436, 470, 517, 553, 558, 588, 788, 791, 793; (II) 82, 130, 140, 251, 257, 257, 258, 259, 447, 495, 549, 550, 552, 557, 558, 561, 565, 566, 568, 584, 587, 596, 601, 607, 608, 623, 643, 645, 670, 678, 679, 710, 747, 763
Prostor, (I) 45,46, 50, 52, 53, 54, 54, 55, 56, 59, 63, 75, 79, 81, 89.100.102.104.111.115.117. 121. 137, 146, 148, 152, 158, 162, 167, 167, 193, 194, 197, 198, 251, 253, 254, 255, 256, 281, 282, 285, 298, 302, 303, 312, 320, 325, 329, 336, 389, 396, 396, 398, 404, 405, 407, 416, 433, 438, 441,442, 445, 466, 473, 487, 495, 498, 509, 511, 513, 547, 590, 594, 599, 605, 613, 633, 636, 639, 641, 643, 644, 645, 665, 667, 670,

703. 711, 715, 721, 735, 746, 752, 753, 759, 768, 774, 815, 817, 818; (II) 55, 66, 80, 117, 122, 130, 194, 195, 218, 295, 326, 327, 445, 462, 572, 578, 585, 590, 620, 621, 665, 679, 698, 216, 722, 741, 746, 797, 918
Protagora, (II) 499
Protej, (I) 313, 388,414, 777; (II) 923
Protesilaj, (II) 338
protestantizam (protestantsko), (I) 278, 396, 461, 558, 559, 696; (II) 298, 345, 458, 583, 652
protestanti, (I) 432,461,469, 525, 551,551, 598, 743; (11)455, 579, 580, 588, 906
protil, (I) 92, 106, 108, 180, 292, 335, 386, 386, 386, 399, 626, 632. 663, 668, 703, 704, 705, 707, 725, 725, 749, 752, 753, 753, 755, 759; (II) 128, 893
Protista, (II) 719, 785
Protogonos, (I) 118, 406; (II) 33, 56, 593, 852, 853
proto-ilos, (I) 335
Protologosi, (I) 394,422; (II) 131, 132
protoplazma, (I) 92, 243, 255, 335, 653, 703, 770, 770, 812, 812; (II) 146, 161, 184, 757, 193, 201, 203, 230, 310, 311, 789, 795, 796, 799, 811, 872, 885
prototip, (I) 50, 105, 106, 111, 113, 141, 143, 156, 177, 226, 236,267, 268,287,299, 317, 334, 334, 390, 391, 418, 441, 451, 487,491, 497, 521, 522, 527, 529, 537, 544, 544, 548, 549, 566, 627, 692, 775, 776, 810; (II) 17, 41, 80, 83, 103, 112, 119, 147, 152, 170. 173. 193, 220, 226, 227, 234, 299, 312, 330, 345, 350, 357, 371, 441, 459, 463, 468, 469, 470, 500, 509, 553, 579, 581, 591, 603, 605, 608, 639, 642, 660, 669, 707, 712, 756, 765, 769, 797, 797, 827, 863, 736, 851, 892, 893, 894, 915,938
Proviđenje, (I) 182,415, 500,501, 770,771, 780, 781, 782; (II) 91, 370
Prozerpina (v. i Persefona), (I) 470; (II) 494
Pruner-Bej, (II) 824
Prva Korenska Rasa, (I) 40, 210, 239, 446, 544, 573, 735; (II) 11,14,40,46,58,58,103,111, 115, 130, 131, 133, 139, 141, 143, 149, 153, 161, 168. 179. 183, 192, 197, 200, 202, 203, 212, 213, 225, 242, 277, 295, 302, 303, 305, 309, 309, 320, 323, 328, 329, 351, 362, 364, 367, 372, 377, 382, 385, 398, 411, 426, 477, 554, 734, 737, 828, 839, 854, 863, 866, 939
Prvi Uzrok, (I) 54, 59, 60, 61, 167. 287, 384, 385, 426, 465, 465. 483, 486, 508, 626, 727, 750; (II) 131, 146, 147, 618, 672,713

Prvorodeni, (I) 163, 267, 283, 401,406, 574, 756; (II) 38,114, 291, 592, 852
Psalmi, (I) 156, 164, 177, 553; (11)164,557,615
Psel, (I) 390
Psiha, (I) 122, 246, 574, 675, 752; (II) 164, 457, 726, 752, 932
Psihod, (I) 399
Psoglav, (I) 461
Ptah, (I) 283, 399,419, 433, 435, 435, 819; (II) 453, 562
pterodaktil, (II) 184, 251, 252, 266,468,818
Ptolomej Filadelf, (II) 245
Ptolemej, (I) 799, 800, 801, 805, 806; (II) 62,183, 244, 394, 445
ptomain, (1)313, 314, 314
Puje, (I) 578
Pulaha, (II) 96
Pulastja, (I) 494, 545; (II) 96,220, 283
Puloma, (II) 462
Pums, (1)308, 443, 531
Punda-Rikakša, (II) 131
Pundžkaura, (II) 245
Purane (puraničko), (I) 27, 27,40, 55,64,66,82,93,97,97, 103, 112, 120, 123, 127, 156, 159, 164, 165, 215, 219, 253, 256, 269, 270, 288, 307, 308, 308, 309, 309, 324, 337, 338, 339, 342. 343, 359, 360, 371, 380, 388, 389, 394, 395, 396, 407, 411, 415, 427, 435, 437, 438, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 446, 447, 448, 449, 449, 453, 473, 484, 491, 495, 498, 498, 499, 499, 500, 500. 501, 501, 502, 504, 504, 519, 520, 527, 531, 532, 533, 534, 538, 539, 540, 540, 541, 542, 542, 544, 544, 545, 545, 546, 547, 547, 549, 625, 626, 627, 628, 657, 680, 711, 731, 751, 756, 757, 795; (II) 11, 13, 14,20,31,41, 45, 46, 57, 58, 60, 61, 63, 66, 71,71,72,73, 78, 82, 86, 89, 92, 93, 96, 96, 100, 101, 108, 109, 109, 110, 111, 112, 115, 118,124, 130, 141, 148, 154, 155, 167, 169, 171,111, 177, 178, 180, 181, 189, 198, 199, 199, 201, 202, 208, 210, 211, 212, 212, 213, 213. 214, 215, 220, 221, 222, 222. 223, 261, 274, 274, 275, 278, 282, 283, 283,301.301. 303, 304, 306--320,334,336, 342, 343, 345, 352, 356, 372, 374, 375, 376, 376, 387, 388, 389, 391, 392, 393, 443, 447, 458, 462, 462, 485. 486, 487, 488, 488, 489, 490, 491, 493, 494, 496, 507, 551, 592, 599, 599, 602, 610, 636. 639, 640, 648, 664, 665, 666, 667, 682, 684, 686, 691, 691. 692, 693, 695, 699, 708, 721, 740, 740, 741, 741, 742, 743. 744. 745, 745, 746, 746, 751, 755, 756, 757, 757. 761. 765, 793, 795, 917.919.927

Puri, (I) 37
Purohita, (II) 57, 391
Puruša, (1)61,98, 129, 131,248, 283, 299, 336, 341, 407, 414, 433, 443, 510, 515, 539, 539, 547. 551, 654, 665, 705; (II) 53, 131, 150, 275, 724, 734, 852
Purušasukta, (II) 734
Purušotama, (I) 654, 691
Pururave, (I) 627
Purvađa, (II) 131, 133
Purvardha, (II) 283
Purvašada, (II) 666
Puškara Dvipa, (II) 387, 388,487, 488, 488, 489, 489, 491.492
Puškara Mahatmja, (II) 334
Putah, (II) 765
Puto, ostrvo, (I) 129, 564
Putra, (II) 199, 447
Pu-Tsi-K'iun-ling, (I) 564

R

Ra, (I) 279, 283, 399, 427, 428, 433, 435, 435, 467, 473, 520, 818. 819: (II) 661. 711
Rabi, (II) 758
rabini (rabinsko), (I) 39, 56, 121, 139. 267. 371, 395, 422, 468, 470, 523, 536, 552, 695, 750, 793; (II) 51, 52, 53, 66, 104, 154, 155, 156, 158, 164, 286, 300, 300, 307, 345, 382, 456, 468, 470, 472, 475, 479, 481, 551. 557, 559, 559, 563, 567, 568, 572, 610, 615, 627, 650, 655, 659, 660, 683, 685, 686, 723, 741, 747, 748, 756, 757, 758, 760, 765, 853
Rab-Magi, (II) 260
Radagriji, (I) 15
Raćah, (II) 753
Rada Joga, (I) 145,207,207,209; (II) 730
Radamsi, (II) 752
Radariši, (II) 607
Radas, (1)394, 411
Radasasi, (II) 108, 109, 110
Radput, (I) 448
Rafael, (I) 176, 755; (II) M 1 , 463
Raghanačarja, Čintamani, (II) 63
Ragon, (I) 32,149,364,369,431; (II) 696, 697, 703, 705, 715, 716. 963,964
Rahasja, (I) 323, 323
Rahela, (II) 36
Rahmin, (II) 382
Rahu, (II) 461, 462
Raivata Manu, (II) 375
Raivata Manvantara, (II) 109
Rajhenbah, (I) 124, 393
Rak (Kancer), sazvežde, (I) 791; (11)431,487,521,522,
Rakšasi, (I) 494, 495, 691; (II) 86, 199, 200, 201, 201, 202, 277, 283, 332, 336, 349, 387, 392, 406, 420, 477, 493, 911, 940
Rakšasi Bhasa, (II) 244
Rama, (I) 461; (II) 42, 274, 275, 336

Ramajana, (I) 451, 680; (II) 174, 199, 283, 350, 477, 599, 600, 691,742,743,762,823
Ramanuđa, (I) 626
Ramzes, (II) 446
Ramzes Drugi, (II) 675
Rao, R. Ragunat, (I) 449
Rao, Tartakamala Venkata Krišna, (11)63
Rapa Nui, (II) 392, 407
Rase, Korenske (v. Prva Korenska rasa, Druga Korenska rasa, Treća Korenska rasa. Četvrta Korenska rasa. Peta Korenska rasa, Šesta Korenska rasa, Sedma Korenska rasa)
rasit, (II) 557
Raš (v. B'raš)
Ra-šu, (I) 366
Rat na Nebu, (I) 116, 245, 250, 253, 254, 399, 498; (II) 57, 77, 126, 289, 325, 326, 460, 461, 465, 467, 468,596-612, 623
Ratri, (II) 72
Raul-Roše, (II) 662
Raulinson, Henri, (I) 28; (II) 13, 35. 158, 522, 874
Raumi (Raumje), (II) 83, 222, 222
Raumje (v. Raumi)
Ravana, (II) 273, 274, 275, 283, 599, 600, 691
Raži, (I) 344
Razotkrivena Izida (knjiga), (I) 7,15,19,34,38,39,40,42,49, 89, 130, 153, lj62, 164, 236, 248, 249, 249, 253, 254, 261, 283, 286, 298, 298, 30Q, 356, 367, 372, 373, 374, 376, 391, 398, 402, 406, 407, 430, 446, 452, 496, 535, 552, 553, 586, 597, 687, 701, 702, 704, 758, 778, 796, 813; (II) 8, 48, 64, 90, 104, 1 U , 117, 152, 156, 157, 157, 176, 177, 186, 208, 228, 231, 247, 248, 258, 268, 280. 315, 400, 458, 461, 465, 471, 505, 519, 533, 551, 558, 563, 578, 601, 608, 617, 645, 646, 655, 656, 671, 672, 674, 697, 763, 775, 836, 875, 905
Rea, (I) 530; (II) 173, 175,327
realizam. I, II
Recijus, (II) 897, 959, 960
Reč, (I) 45, 54, 82,115,120,122, 127, 136, 141, 143, 144, 148, 153, 160, 180, 187, 225, 250, 308, 336, 397, 409, 414, 406, 442, 485, 486, 533, 540, 563, 690, 692, 745, 798; (II) 35, 38, 47, 48, 50, 51, 52, 130, 198, 288. 434, 580, 581, 617, 650, 656, 657, 659, 670, 852, 852
Refaim, (I) 408; (II) 338, 601
Regenti, (I) 148, 172, 695; (II) 31,42,43,591
reinkarnacija, (I) 63, 85, 135,181. 203, 234, 271, 278, 279, 288, 290, 317, 367. 440. 547. 687. 694, 730, 756, 776, 781, 798; (II) 11,14,27,43,96,98, 101, 114, 134, 135, 136, 179, 197, 234, 239, 240, 274, 283, 285, 301, 302, 303, 303, 110, 312,

325. 350. 367, 368, 394, 435, 454, 556, 581, 668, 707, 732, 742, 745, 767, 920, 939
Rejno, (I) 603
Rejnolds, Emerson, (I) 664, 708, 708. 709
Rek, Hans, (II) 190
Rektori, (I) 695; (II) 118,580
Religija mudrosti, (I) 14,16, 396, 446; (II) 39,458, 568, 770, 916
Remiza, Abel, (I) 565
Renan, (I) 43; (II) 237, 238, 249, 404, 445, 549, 550, 553
Renu, Lepaž, (I) 356, 473, 477, 819
Resa' Hiv'rah (v. Resa trivrah)
Resa trivrah (Resa' Hiv'rah), (I) 399; (II) 103
Reuben, (I) 791
Reveka, (II) 854
Ribe (Pisces), sazvežde, (I) 315, 457, 791, 793, 794, 805; (II) 701. 839
Ribu, (I) 546
Ribui, (II) 68
Ričardson, B. V., (I) 464, 597, 610, 629, 631, 636, 642, 646, 647, 701, 731, 770; (II) 361. 418.788
RičioU, (I) 808, 809
Rid, T. Melard, (II) 19, 841
Rifeus, planina, (II) 15
Rig Veda, (I) 23, 49, 116, 139, 148, 161,169, 188, 2£7, 322, 410, 157, 508, 509, 512, 514, 527, 530, 817; (II) 57, 65, 73, 113, 123, 156, 169, 214. 234. 301. 328, 458, 462, 466, 506, 544, 545, 585, 603, 605, 664, 700, 708, 733, 734, 736, 740. 742,743,752,918
Rig Viđana Purana, (I) 519
Rihter, (I) 571
Rikije, Avgustin, (I) 805
Rikša, (I) 279, 540; (II) 764
Rim (rimsko), (I) 172, 246, 368, 436, 476, 477, 479, 518, 553, 634. 686, 799; (II) 253, 260, 255, 272, 336, 339, 494, 519, 534, 565, 619, 681, 709, 710, 710.904.953
Rimljani, (I) 55, 277, 389, 405, 429, 434, 471; (II) 175, 527, 555,679,750,874,900,916
rimokatolici (v. katolici)
rimokatolicizam (rimokatolička crkva) (v. katolicizam)
Rimon, (II) 428
Ris, Abraham, (II) 474
Rišabha, (I) 643; (II) 493
Riše, Šari, (I) 777; (II) 191
Rišikeša, (II) 132
Rišiji,(I)54,141,148, 156,163, 164, 177, 249, 254, 259, 259, 264. 279. 287. 410, 414, 421, 422, 424, 440, 441, 446, 473, 491, 500, 512, 516, 520, 527, 540, 625, 679, 680, 691, 697, 779;(II)42,44,46, 56, 60, 61, 84, 93, 96, 96, 101, 104, 109, 115, 118, 130, 158, 170, 171, 173, 174, 178,179, 213, 217, 220, 257, 274, 283, 302, 308, 315. 334, 345, 352, 373, 376,

379, 380, 386, 436, 437, 438, 438, 443, 444, 452, 462, 512, 514, 543, 590, 599, 604, 607, 636, 647, 665, 666, 667, 690, 707, 733, 734, 740, 740, 742, 744, 744, 754, 755, 757, 758, 764, 866, 926, 927, 930, 939
Rišun, (11)382, 481
Rive-Kamak, (11)418, 419
Ro, (II) 663
Rodos, (II) 409, 414, 473
Rohini, (II) 639
Rojhlin, (II) 726, 728
Rok, (II) 747
Rolston, prof., (II) 882
Romaka-pura, (II) 63, 83
Romakupa, (II) 83, 222
Roman, G.Z., (11)781
Romanez, (II) 823
Romejns, Dž. J., (II) 515
Romul, (I) 414
Ronoraraka, (II) 408
Roselini, (I) 47
Rosi, de, (II) 709
Rosmasler, (I) 777
Rosa, A. de, (I) 784, 949
Rose, Raul, (I) 475; (II) 417, 662
Rot, (II) 592, 734
rotacija Zemlje, (I) 166,205,206, 598, 688; (II) 381, 393, 484, 647, 857
Rote, (I) 166, 524
Roučja Manu, (II) 375
Rou, Rau Bahadur R Šrinivas, (II) 85
Rou, T. Suba, (I) 60, 159, 179, 207, 321, 322, 344, 414. 510. 511, 512, 694, 753; (II) 377, 386, 697, 702
rozarij, (II) 48
rozenkrojceri, (I) 51, 65,118,128, 128, 129, 171, 335; (II) 247, 289
Rozenrot, (I) 266, 464
Rozeta, kamen, (II) 820
Rozeti, (I) 578
Ru, (II) 663, 664
Ruah, (I) 244,277,277,295,296, 297; (II) 382, 459, 732, 767, 767
Rudbek, (II) 486, 486, 936
Rudra (Rudre), (I) 119,179, 195, 440, 530, 543, 544, 545, 547, 548, 549, 632; (II) 85, 104, 129, 200, 200, 213, 221, 222, 235. 283, 299, 302, 303, 310, 340. 342, 386, 463, 491, 603, 607, 664, 666, 698, 707, 708, 742, 743, 743, 745, 745, 749
Rudra-Kumara, (II) 310
Rudra savama Manu, (II) 375
Ruhani, (I) 252, 252
Rupa, (I) 76, 78, 100, 138, 167, 171, 178, 234, 243, 248, 269, 269, 394, 443, 498, 540, 544; (11)24,25,27,65,80,124,131, 132, 157, 180, 270, 386, 722, 765,765
Rupel, (II) 644
Rusi, (I) 128, 734
Rusija (rusko), (I) 29,32, 624; (II) 336, 414, 415, 477, 663, 747, 749,790,911,914
Ruta, (II) 456

Ruta, ostrvo, (1)790; (II) 172, 179, 380, 524. 527. 860. 896
Rute, (11)271,518
Rutilije, (II) 434
Rutimejer, (II) 348, 891, 956
Ruže, de, (I) 184, 473, 474; (II) 445
Ružin Krst, (I) 65, 118; (II) 728
Ružmon, Frederik de, (II) 337, 450,451,549

Sa, (II) 14
Saagun, (II) 46
Saba, (II) 444
Sabah, Dže-jev, rabi, (II) 104
Sabalasve, (II) 334
Sabao, (I) 697; (II) 652
Sabaot (v. Savaot)
Sabat, (I) 292,460,466,484, 533, 548, 569, 574; (II) 287, 478, 595, 619, 685, 731, 755, 905, 906
sabatska godina, (II) 478
sabatska nedelja, (II) 478
sabazija, (II) 507, 507
sabazijanske misterije, (II) 502, 503, 507
Sabazije, (II) 502, 508
Sabda Braman, (I) 188,510
sabeanizam (sabeizam, sabeansko, sabejsko), (I) 55, 55, 373, 477, 497; (II) 438, 439, 442, 558,623
sabeizam (v. sabeanizam)
Sabeanci, (II) 438,444, 548, 551, 551.552
Sabinjanke, (II) 335
Sabja, (11)515
Sabori, II
Sadaika-Rupa, (II) 59, 131
Sadarma alankara, (I) 23
Sadik (v. i Sidik), (II) 474, 475
Sadje, (II) 110,733
Sadu, (II) 302
Sadukeji, (II) 75
Safar, (I) 142
Safek, (I) 279
Saga, (I) 528; (II) 343
Sagar, (I) 680
Sagardagan, (I) 258
Sagdiani, (II) 432
Sagitarius (v. Strelac, sazvežde)
Sah, (I) 126
Sahara, (II) U, 418, 490, 513, 635, 896, 946, 953, 960
Saharakša, (I) 625
Sajana, (II) 169, 175
Sais, (I) 467, 473; (II) 450, 479, 900
Saitička epoha, (I) 457, 472; (II) 562
Sajs, prof., (I) 375; (II) 248, 275, 836, 837, 838, 839, 839
Šaka, (I) 121
Šaka Dvipa, (II) 391, 392, 490, 707; (II) 388, 391, 392, 484, 490, 707
Sakara, bronze, (I) 518
Sakeja, (I) 439
Sakr, (II) 565
Sakra, (I) 446

Saksier, (II) 439
Saksiokersa, (II) 439
Saladin, (II) 857
Salagrama, (II) 389
Salem, (II) 474
Salmali Dvipa, (II) 388, 489
Salvert, (II) 250
Samadi, (I) 16, 689; (II) 110,410, 690
Samael, (I) 497; (II) 41,136, 137, 164, 287, 319,458, 459, 467, 470, 472, 495, 509
Samael-Lilit, (11)319
Samana, (I) 144; (II) 687, 688, 689
Samara, (II) 915
Samarićani, (II) 158, 282, 563
Samba, (II) 391
Sambhuti, (II) 109
Samjama, (II) 376
Samnati, (II) 640
Samoa, (II) 272, 273, 955
Samoanci, (II) 401
Samorođeni, (I) 158, 254, 343, 431, 434, 537, 547; (II) 26, 27. 147, 148, 168, 184, 200, 208, 242, 301, 430, 462, 463
Samotraka, (II) 11, 12, 13, 129, 439, 472, 473, 920
samo tračke misterije, (II) 11, 13, 437,439
Samson, (I) 710
Samuilo, (I) 557, 558; (II) 469, 557
Samvarta, (I) 437; (II) 373
Samvriti, (I) 90, 90, 95
Samvritisatja, (I) 93, 95
Sana, (I) 544, 548
Sanada, (I) 618
Sanaisčara, (I) 548
Sanaka, (I) 138, 441, 544, 546; (II) 29,171, 387
Sanakadike, (II) 707
Sananda, (I) 138, 544, 546; (II) 29, 387, 707
Sanandana, (I) 546; (H) 96, 171. 210.215.701
Sanat (Sanata), (I) 147, 148, 548; (II) 756
Sanata (v. Sanat)
Sanat-Kumara, (I) 138, 544, 545, 546; (II) 29, m , 387, 707
Sanat-Sudata, (I) 544, 549; (II) 171
Sanatana, (I) 138, 544, 546; (II) 29, 387
Sanatsugati, (I) 117
Sanctum Sanctorum (v. i Najsvetije od Svetih), (I) 454, 552, 708; (II) 556, 557, 569
Sandi, (II) 86
Sandilja, (I) M
Sandja, (I) 257, 514, 637; (II) 72, 74.291.374.710
Sandjamsa, (II) 374
Sanđna, (II) 124, 212
Sandana, Darab, Dastur, Pešotan, (11)918
Sangbai Dag-po, (I) 99
Sangje Kado, (II) 345
Sanhedrin, (I) 39; (H) 572
Sanhoniaton, (I) 159, 401, 405; (II) 158, 173, 173, 413, 438,

461, 474, 532, 593, 838, 922, 930
Sankha Dvipa, (II) 490,491,493, 493
Sankhasura, (II) 488, 490, 493
sankja (sankjičko), (I) 103, 299, 308. 395,440, 534; (H) 53, 308, 692, 693
Sankja Karika, (I) 308, 395, 546
Sankja Sara, (I) 123. 440
Sanskrit, (I) 69, 93, 121,448; (II) 61,242,636
Sapta, (1)75, 119
Saptaloka, (II) 286
Sapta samudra, I
Saptapama (Satapani), (I) 17, 79, 252, 282, 288
Santhathita, (II) 171
Saptarišiji, (I) 249,484, 520, 521, 527; (II) 109, 386, 665, 666, 764
Saptama, (II) 695, 714, 715
Sapta Samudra, (I) 411; (II) 852
Saptasurja, (II) 290, 292
Sar (v. Saros)
Sara, (I) 502; (II) 94, 213, 468, 572
Saraceni, (I) 424
Saraf, (II) 78, 252, 259
Sarai, (II) 93, 94
Sarama, (II) 38
Sarameja, (II) 38
Saramejas, (II) 38
Sarasvati, (I) 144, 419; (II) 93, 94,243
Sarasvati, Svami Dajanand, (I) 26. 31: (II) 84.261
Šarati, (I) 432
Sardinija, (11)426, 911
Sargon, (I) 364, 374, 374, 375, 375; (II) 518, 836
Sarikasutrabhašja, (I) 41
Sarisripa, (II) 65, 226
Sarku, (II) 13
Saros (Sar), (I) 163, 779, 795
Sarparadni, (I) 122
Sarpa, (II) 27, 27, 221, 606
Sarpa Radni, (II) 59
Sarvaga, (I) 538, 705
Sarva-mandala, (I) 309, 443
Sarva-Medha, (II) 733
Sarvatma, (I) 139
Sarvavasu, (I) 618
Sarvesa, (I) 443
Sasi, M. de, (II) 646, 646
Sat, (1)59, 109, 117, 169,653, 671; (II) 543, 544, 642
Sata, (I) 443; (II) 584
Satan (v. Satana)
Satana (Satan), (I) 119, 245, 247, 249. 250, 251, 381, 467, 478, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 500, 502, 502, 527, 547, 731, 743; (II) 39,41,41,42,58, 66, 75, 76, 77, 114, 120, 126, 136, 198, 211, 250, 255, 279, 280. 281, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 296, 297, 298, 298, 299, 330, 342, 343, 343. 434, 456, 457, 459-472, 495, 509, 576, 577, 578, 580, 583, 588, 592, 601, 606, 611, 613-628,637, 642, 647, 711, 940

satanisti, (II) 471
satanizam, (II) 412, 776
Satapani (v. Saptaparna)
Satarapa, (I) 143, 514; (II) 157, 180
sateliti, (I) 151, J99, 206, 206, 215, 216, 230, 231, 286, 316, 346, 471, 606, 636, 695, 695, 718, 719, 721, 723; (11)42,167
Sati, (I) 935
Satiri, (11)319, 915, 938
Satja, (I) 95, 117, 448, 783; (II) 179
Satja-Joka, (II) 389
Satja Juga, (I) 116,287, 318, 447; (II) 85, 178, 179, 246, 597, 630,693
Satjavati, (I) 794
Saturn, (I) 120, 305, 427, 535, 548, 696, 697, 698, 792, 818; (II) 78,171,173,174, 412,412, 437, 451, 452, 472, 474, 510, 549, 550, 927, 930, 940
Saturn, planeta, (I) 152,203,305, 486, 519, 548, 601, 695, 697, 719, 796, 803, 804; (II) 31, 38, 78, 167, 286, 560, 652, 652, 654, 727
Satum-Kronos, (II) 171,474, 602, 927
Satva, (I) 117,117, 394, 411, 427, 644
Saul, (I) 558; (II) 551
Saura, (I) 625
Satithol, dr, (II) 896
Savahi, (11)919
Savaot (Sabaot), (I) 522, 535, 548, 696
Savama Manu, (II) 375, 700
Savle (v, Pavle)
Seb, (I) 424, 427, 433; (II) 446, 454, 765, 765
SebaJc (Sevek), (I) 270, 272
Sebti, (I) 485
Sedam Anđela, (I) 153, 395, 417, 445; (II) 695
Sedam Ključeva, (I) 382; (II) 571
Sedam Upravitelja, (I) 573; (II) 118, 126
Sedam, broj, (I) 82,139,162,163, 185, 291, 376, 377, 460, 465, 484, 485, 516, 797, 819; (II) 45, 46, 47, 52, 90, 264, 373, 564, 565, 567, 642, 680, 694, 695, 704, 704, 705, 714, 715, 717, 724, 725, 726, 727, 730, 740, 741, 747, 749, 755, 758, 761,934
Sedma Korenska Rasa, (I) 235, 258, 292, 563, 619; (II) 122, 204, 220, 319, 334, 483, 537, 585, 643, 748, 907
Sedmostrukost, (I) 76,121,135-"185,189,202,219,282,288, 288, 319, 392, 418, 445, 532, 535, 549, 551, 660, 727, 754, 764; (II) 196, 264, 372, 373, 438, 496, 639, 682, 703, 704, 716, 721, 729, 731, 733-749, 758, 762
Sefek, (I) 485, 486
Sefer, (I) 142; (II) 50, 51, 52
SeferHai-Jašar, (1)698

Sefer Jecira, (I) 39, 39, 141, J43, 179, 351, 397, 397, 398, 398. 533,-(II)47, 50, 286, 650, 651
Sefer M'bo ša-rim, (II) 142
Sefira, (mn. Sefirot), (I) 50,100, 120, 139,139,147, 148, 167, 177,179, 180, 187,228,249, 265, 266, 267, 267, 282, 289, 291, 292, 293, 298, 396, 398, 405, 406, 416, 419, 420, 421, 422, 424, 428, 445, 465, 468, 509, 513, 513, 514, 515, 515, 516, 517, 521, 522. 522. 701. 746, 751, 767; (II) 10, 12, 33, 46,47,48,50,51,52,58, 103, 118, 119, 135, 137, 154, 157, 286, 327, 355, 443, 465, 470, 659, 681, 721, 731. 731. 757. 758. 853
Sefirot (v. Sefira)
Sefirot Elohim, (I) 179,179
Sefora, (I) 375, 457
Sefrim, (I) 428; (II) 50, 286
Seifarth, (II) 562
Sejfart, (II) 608
Sekhem, (1)271,272, 289
Seki, (I) 578, 652, 653
Sekten, (I) 271
sekundar, (II) 860, 863
Selden, (I) 469
Seleuk, (I) 166, 166
Seleukija, (I) 166
Semela, (I) 475; (II) 440
Semiti (semitsko), (I) 22, 25, 32, 55, 164, 362, 374, 374, 455, 456, 472, 472, 496, 505, 552, 795; (II) 66, 68, 75,100, 155, 156,173,179, 244, 248, 293, 323, 440, 444, 472, 510. 515. 547, 554, 569, 570, 577, 584, 615, 652, 656, 658, 659, 836, 916
Sena, (II) 749
Senaherib, (I) 374
Sendvička ostrva, (II) 272, 273, 954
Seneka, (I)789;(II)916, 917
Sen Iler, Bartelemi, (II) 249
Sen Iler, Žofri I, (II) 251, 780, 786
Sen Kler, Devij, (I) 655
Sen Malo, (11)911
Sen Mark, de, (II) 595
SenMarten,de, (11)619
Sen Pjer, Bemarden de, (II) 855
SenPrest, (11)910, 911
Sen Vensan, Bori de, (II) 780
Senzar, (I) 40, J16
Sen Žermen, (I) 742; (II) 191, 247,291, 705, 706
Sep, dr, (I) 794, 795, 795; (II) 583, 750
Septuaginta, (I) 696, 697
Seraf, (I) 526; (II) 468, 606
Serafim, (I) 61, 141, 142,142, 175, 236, 431, 432, 519, 733; (II) 78,290, 296, 468, 580, 606
Serapeum, (I) 457
Serapis, (II) 35, 479, 606
Sesostris, (I) 25
Sestenzis, Hjugo, (II) 418
Seša (v. i Ananta-Seša), (I) 121, 121, 407, 441, 484; (II) 61, 61, 62, 120,462,611

Set (Sit), jevrejski, (II) 100, 153, 154, 155, 156, 164, 382, 438, 444, 461, 473, 473, 481, 568, 640,866
Set, egipatski, (I) 467, 787; (II) 35,42,100, 259, 260,344,438, 439, 444, 461, 467, 472, 640
Setiti, (II) 474
Set-Tifon, (II) 260
Seth, (11)461
Seti I, (I) 279
Sevalik, (II) 692
Sevek (v. Sebak)
Sevekt, (I) 485
sfere, (I) 16, 76, 87, 100, 139, 139, 142, 161, 165, 166,166, 207, 213, 217, 227, 243, 249, 257, 262, 267, 279, 285, 287, 296, 311, 327, 328, 329, 415, 426, 427, 440, 446, 511, 516, 526, 527, 537, 571, 575, 613, 616, 693, 697, 707, 718, 719, 734, 735, 751, 791, 815, 816; (II) 12, 38, 43, 70, 71, 78, 91, 99, 109, 135, 141, 143, 150, 186, 219, 287, 324, 325, 345, 355, 398, 427, 445, 453, 460, 466, 466, 483, 484, 591, 611, 659, 685, 690, 699, 727, 729, 732, 735, 735, 746, 746, 752, 752, 769, 770, 801, 849, 854, 887, 918, 920
sferičnost Zemlje, (I) 16, 113, 166,526
Sfinga, (1)212, 781; (II) 152, 508, 626, 628, 654, 747, 766
Sfinksijada, (II) 402, 432, 433, 493,527
Siamek, (II) 480
Sib, (I) 520
Sibak, (II) 221
Sibila, (I) 399; (II) 479
Sibir, (II) 397, 415, 486, 487
Sibri, (I) 99, 778
Sicilija, (I) 434; (II) 440, 441
Sidapura, (II) 493
Sid, (II) 486
Side, (I) 441
sideralna (zvezdana) godina, (I) 369, 518, 518, 523, 789; (II) 399, 522, 526, 932
Sidha-Sena, (II) 462
Sidhi, (II) 462
Sidiji, (I) 146, 649
Sidik (v. i Sadik), (II) 173, 474, 476
Si-džang, (1) 323
Sien-Čan, (I) 78, 186, 187, 188, 190
Sifrah Dzeniuta, (I) 39, 39, 291, 399,405,455,446;(II)11,102, 610,611,854
sigalioni, (II) 479
Sigeus, (II) 338
Sigm, (I) 448
Sigurd, (1)481
Sijam, (I) 19; (II) 396
Sijamci, (I) 434; (II) 410
Sijena, (I) 260; (H) 253
Sikul, (II) 406, 416
Silen, (11)921
Silik Muludag, II
Silo, reka, (II) 249
Siloam, (II) 676

Silom, (II) 558
Sim (Šem), (II) 415, 476
Simen, Bertold, (II) 349, 403
Simens, dr K. Viljem, (I) 151
Simeon, (I)791;(II)258
Simeon ben Johaj, rabin, (I) 267, 422, 464, 468, 536; (II) 589, 610,758,853
Simon iz Sijene, (II) 253
Simorg, (11)481,482, 483
Simorg-Anke, (11)481,483
Simplicije, (I) 784
Simpson, ser Dž. J., (II) 418, 419
Simum, (II) 467
Sin, (I) 80, 80, 300, 461, 470, 471; (11)31. 76. 77. 170.284
Sinaj, (I) 444, 529; (II) 94, 284
Sinajsko poluostrvo, (II) 275
Sincel, (I) 23
Sind, (II) 366, 505
Sindu (v. Hindu)
Sinesije, (I) 41
Sinet, A. R, (I) 13, 15,157, 171, 214, 221, 238; (II) 356, 373. 525,597
Singalezi, (I) 772; (II) 347, 493
Singha, (II) 275, 493, 523
Sinovi Boga Zmija, (II) 460, 642
Sinovi Božiji (v. i B'ne Alhim), (I) 52, 77, 109, 157, 259, 260, 261, 442, 491, 502, 524, 627; (11)31, 36, 75, 114,258,268, 270, 274, 274, 279, 322, 333, 344, 345, 454, 455, 456, 458, 472, 570, 585, 592, 594, 599, 605, 606, 693, 733, 798, 933, 935, 938
Sinovi Joge, (II) 133, 141, 142, 144, 197, 202, 242, 334, 527
Sinovi Mudrosti, (I) 258, 263, 323; (II) 26, 27, 197,204,208, 225, 233, 243, 245, 249, 278, 287, 302, 324, 328, 331. 340. 347, 386, 498, 512, 518, 599, 737,798
Sinovi Noći, (II) 26, 197, 935
Sinovi Pobune, (II) 467
Sinovi Senke, (II) 605
Sinovi Sutona, (II) 26, 133, 147, 148
Sinovi Svetlosti, (I) 40, 77, 135, 152, 155, 168, 169, 247, 291, 574, 692, 694; (II) 331, 592, 643,935
Sinovi Tame, (11)331,590
Sinovi Vatre, (I) 76, 133, 136, 522; (II) 440
Sinovi Vatrene Magle, (I) 135, 258, 323; (II) 259, 287
Sinovi Volje i Joge, (I) 258, 259, 261; (II) 27,199,210,211,220, 243, 269, 278, 334, 342, 387, 477,933
Sinovi Zmaja, (II) 460, 642
Sipar, (I) 374, 375
Sipor, (II) 53
Sipur, (I) 142
Sirija, (I) 19, 411, 429; (II) 36, 36, 54, 55
Sirijci, (I) 55,427, 467,518,519
Sirijus, (I) 518; (II) 454
sisari, (I) 235,242, 300,480, 543; (II) 9, 69, 70, 143, 144, 145,

145, 190, 201, 203, 205, 207, 208, 209, 219-232, 236, 240, 241, 266, 267, 309, 310, 312, 314, 315, 319, 333, 347, 348, 349, 351, 365, 421, 427, 509, 719, 219, 720, 753, 754, 769, 780, 785, 797, 801, 803, 807, 818, 819, 822, 826, 827, 828, 832, 836, 861, 863, 864. 864. 865, 865, 872, 879, 884, 889--894, 896, 907, 910, 914
Sisumara, (II) 665, 741
Sišta, (I) 233, 300; (II) 15, 183, 200, 372, 373, 373
Sit (v. Set, jevrejski)
sivaterijum, (II) 266
Skanda, (I) 435,449, 546; (II) 463
Skandinavija (skandinavsko), (I) 253, 407, 435, 481, 509, 528, 553; (II) 20, 36, 118.299.343. 419.419.589.676.913.936
Skandinavci, (I) 349, 477; (II) 633,914
Skarabej, (II) 668
Skinda, (II) 244
Skiner, Ralston, (I) 140,361, 367, 371
Skiti, (II) 248, 930, 935, 937
Skitija (skitsko), (II) 15, 20, 504, 931
Sklater, P. L., (II) 16,16,209
Skorpio (v. Škorpija, sazvežde)
Skrimir, (II) 913
Skrotapana, (I) 258
Slejk,H.Dž., (1)713, 728
slon. (I) 149. 177.276.313.680. 773; (II) 266, 267, 876, 888, 896. 915. 936
Sloter, V. B., (I) 147
Sloveni (slovensko), (I) 410, 436, 506, 762; (II) 247, 329, 663, 914
smartava, (I) 324
Smit, Džordž, (I) 22, 374, 375, 424; (II) 10, 11, 12, 76, 126, 127, 177, 302, 342, 344, 427, 429, 465, 468, 836
Smit, Piaci, (I) 164, 367, 368, 3369, 370, 371, 372; (II) 564
Sod, (I) 246, 247, 553; (II) 258, 258. 478, £78, 758, 766
Sodale, (II) 258, 258
Sodik, (II) 437
Sofija, (I) 120, 249, 419, 485, 517, 535, 566, 951; (II) 257, 468, 621, 654
Sofija Ahamot, (I) 182, 249, 535; (II) 55, 262, 297, 690
Sofokle, (11)814
Soham, (I) 126
Sohoniston, (II) 476
Sojuti, (II) 438
Sokhit, (II) 669
Sokrat, (I) 23, 48, 742; (II) 434, 507, 579, 633
Sol, (I) 419; (II) 696
Solalter, (II) 41
solamo, (I) 56, 58, 63, 66, 100, 136, 160, 161, 192, 199, 200, 209, 214, 215, 223, 232, 251, 272. 278, 341, 342, 342, 344, 344. 351, 355, 356, 359, 366,

368, 369, 428, 430, 431, 433, 435. 441, 449, 457, 458, 460, 461, 462, 462, 463, 464, 469, 470,472,491, 497, 519, 520, 521, 527, 536, 595, 596, 596, 597, 598, 600, 601, 602, 603, 618. 619, 625, 625, 627, 630. 631. 632, 633, 635, 638, 639, 651-668, 701, 706, 707, 717, 720, 721, 724, 726, 727, 729, 730, 753, 776, 795, 796, 798, 803, 817, 817; (11)25,38,68, 71, 73, 83, 94, 108, 124, 125, 128, 133, 134, 150, 173, 180, 257, 257, 284, 292, 301, 377, 399, 406, 433, 438, 458, £Z4, 478, 492, 502, 508, 517, 552, 556, 559, 565, 580, 600, 611, 642, 643, 646, 657, 669, 684, 685, 699, 705, 706, 722, 723, 746, 747, 749, 750, 751, 775, 811. 848, 848, 849, 880, 887, 927.931.934
Soliman, (II) 482
Solin Polihistor, (U) 936
Solomon, (I) 164,164, 369, 371, 423, 465, 470; (II) 164, 191, 285, 480, 480, 558, 563, 656, 658, 670, 716, 963
Solomon Ben Jehuda Ibn Gebirol (v. Jehuda, rabin)
Solomonska ostrva, (II) 16
Solon, (I) 318; (II) 264, 270, 323, 450, 479, 527, 552, 565, 599, 600, 603, 604, 606, 900, 900, 929, 946, 952,
Solus, (II) 696
Soma, (I) 80, 261, 280, 459, 466, 470,471,471,473, 627; (II) 31, 38, 56, 57, 57, 123, 169, 170, 213, 215, 458, 465, 468, 603, 604, 604, 895, 896, 910
Soma-loka, (II) 56
SomapaPitriji, (11)714
Sopatri, (I) 560
Sopstvo, (I) 51, 96,136,144,146, 178, 278, 328, 388, 389, 393, 512, 530, 540, 564, 643, 644. 690,775;(II)47,115,116, 134, 138, 300, 600, 600, 683, 687, 688, 688, 689, 689, 690, 695, 732, 772, 773, 773, 774,774
Šore, (I) 578
Sosioš, (I) 136; (II) 508, 508
Sozura, (II) 787, 793, 809, 902
Sparsa, (I) 442
Sparta, (II) 150
Spenser, Herbert, (I) 57, 59, 64, 101. 142. 174. 334, 345, 384, 594, 635, 727, 747, 755, 819; (II) 191, 422, 456, 457, 495, 546, 552, 594, 594, 810, 813, 885, 892, 893,953
Speren, (I) 578
SpentaArmaiti (Armaita Spenta), (II) 466, 626, 738
Speusip, (II) 672
Spinoza, (I) 762, 763, 764; (II) 9
spiritisti, (I) 248, 329; (II) 788
spiritizam (spiritističko), (I) 183. 185, 187, 624; (II) 577, 848, 893
spiritualisti, (I) 303, 340, 621, 680, 703, 743, 810; (II) 104, 182.279.305.384.577.803

spiritualizam (spiritualističko), (I) 145, 303, 303, 340, 348, 350, 551.810:01) 191.576
Spiritus, (I) 247, 248, 268, 277, 300, 405; (II) 139
Spisi, sveti (v. Sveti Spisi)
Spring, (II) 895
spontano razmnožavanje, (II) 142, 184, 193,347,870,871
Srave, (II) 466, 625
Sri(Šri), (I)451;(II)93,93, 94, 94
Srideva, (II) 261
Stalo, (I) 575, 576, 577, 579.581. 582, 584, 610, 613, 656, 658, 671
Starčaterus, (II) 419
Star, Eli, (I) 127
Stari Zavet, (I) 27, 374, 390,454, 454. 456, 468, 494, 496, 529, 698. 736. 788; (II) 48, 479, 516, 573, 579, 579, 615, 660, 674, 679, 905
Starkad, (II) 419
starost čoveka, (I) 200, 377, 379, 380; (II) 87, 89, 192, 252, 349, 634, 798, 829-885, 596, 903, 905, 909, 910, 933, 949, 964
statue, (I) 120, 378, 564; (II) 161, 165, 260, 273, 273, 274, 275, 276, 357, 383, 384, 401, 407, 409, 409, 410, 447, 480, 562, 675, 707, 716, 822, 838, 877, 961
stauridijum, (II) 216
Staurskikrst, (11)710
Stavara, (I) 542
Stedlejn, (I) 561
Stenli, (II) 727
Stenovite planine, (II) 266, 308, 956
Sterling, Dž. H. Hačinson, (I) 98, 770,773
Stir, (II) 338
Stinstrup, (II) 911
Stivenson, Luis, (II) 184
Stjuart, Balfor, prof, (I) 580; (H) 787
Stjuart, Dagald, (II) 535, 536
Stobejac, (I) 339; (II) 168
Stokvel, (II) 172, 177
Stounhendž, (II) 87, 413, 414, 416.417.420.459.911.913
Strabon, (II) 13, 446, 473, 920, 946
Strahov, N. N., (II) 790
Straton, (II) 574
Strelac (Sagitarius), sazvežde, (I) 791
stvaranje čoveka, (I) 162, 243, 281, 300, 379, 380, 381, 382, 408, 446,482, 499, 531, 532, 543, 543, 544; (II) 14, 67, 98, 106,116, 131, 262, 305, 319, 349, 365, 476, 537, 710, 780, 820, 833
Suči, (I) 625; (II) 71, 124, 125, 128,301
Subhava, (I) 108
subjekt (subjektivnost), (I) 59,61, 82,90,94, 100, 111, 118, 147, 160, 174, 183, 187, 198, 199, 225, 227, 240, 333, 334. 341.

387, 388, 451, 453, 472, 515, 616, 617, 653, 671, 689, 732, 749, 750, 758, 763, 767, 768, 778, 815; (II) 32, 76, 129,138, 255, 285, 356, 421, 626, 639, 770, 790
Sudasatva, (I) 181
Sudjumna (Su-Djumna), (II) 165, 175,180
Sufi, I, II
Suhab, (II) 14
Suidas, (1) 338,401,430, 795; (II) 414, 750
Sukra, (II) 38, 39, 40, 41, 42,42, 43, 57, 57
Sukšma, (I) 188
Sukšma Šarira, (I) 182, 182
Sula, (I) 789; (II) 628
sulfur (v. sumpor)
Sulimani, (II) 480
Suliman, II
Sumati, (II) 389
Sumatra, (II) 16, 271, 318, 392, 883, 954, 955
sumpor (sulfur), (I) 487, 658,664, 665, 667; (II) 139, 378, 622
Sunce, (I) 16,37,40,51,55,58, 65, 75, 80, 91, 101, 119, 119, 136, 138, 148, 149, 149, 150, 150, 151, 152, 152, 153, 161, 163, 163, 166, 170, 182, 184, 193, 195, 199, 231, 253, 254, 256, 257, 257, 258, 272, 275, 279, 280, 281, 283, 291, 304, 306, 307, 313, 317, 326, 328, 342, 342, 343, 343, 344, 346, 357, 358, 377, 378, 401, 406, 419, 428, 430, 433, 435, 440, 447, 448, 451 459, 460, 461, 463, 467, 468 469, 470, 471, 472, 472, 474 475, 476, 477, 478, 484, 487 491, 511,518, 525, 527, 535 553, 554, 565, 571, 572, 574 578, 590, 595, 597, 600, 600 601, 603, 604, 605, 609, 618 621, 630, 630, 631, 634, 635 637, 638, 639, 644, 652, 653 681, 694, 695, 696, 697, 701 706, 714, 716, 717, 718, 719 720, 721, 722, 723, 726, 730 731, 733, 739, 759, 775, 776 779, 788, 793, 796, 802, 803 806, 807, 813, 816, 817, 818, 818; [11)15,18, 20,26,30, 31 32, 34, 37, 38, 38, 41,49,55 56, 56, 62, 66, 77,78,81,83, 85, 93, 99, 122, 124, 128, 129 133, 134, 138, 139, 149, 151 151, 160, 166, 170, 170, 171 177, 178, 182, 187, 189, 194 204, 212, 216, 221, 254, 257 257, 261, 273, 286, 289, 291 292, 292, 293, 293, 294, 298 299, 304, 313, 335, 353, 354 391, 398, 407, 420, 424, 426 428, 431,433, 434, 437, 438 447, 448,451, 453, 459, 460 461, 462, 463, 463, 464, 467 468, 485, 485, 486, 487, 492 493, 508, 521, 526, 552, 556 558, 559, 560, 561, 562, 574 579, 580, 582, 592, 598, 608 613, 646, 647, 648, 650, 652 652, 654, 655,

656, 657, 658, 663, 666, 669, 670, 676, 677, 679, 684, 688, 691, 696, 697, 698, 699, 701, 702, 702, 705, 706, 708, TH, 720, 727, 729, 730, 731, 733, 734, 736, 740, 752, 761, 766, 773, 773, 774, 839, 840, 845, 853, 858, 905, 917, 920, 922, 923, 930, 931, 932, 933, 933, 934.935.950.951
Sund, ostrvo, (II) 272, 396, 953, 956
Sung, (II) 671
Sung-Ming-Šu, (II) 262
Suojatar, (II) 34
Supstanca, (I) 60, 61, 99, 104, 108, 111, 148, 170, 174, 198, 325, 337, 341, 342, 384, 385, 385, 386, 387, 388, 389, 397, 397. 398, 399, 532, 539, 540, 630, 631, 657, 669, 682, 684, 688, 707, 711, 721, 722, 745, 748, 750, 753, 755, 757, 763, 764, 814; (II) 32, 33, 66, 295, 639
Sura-dipa, (II) 743
Surase, (II) 462
Surabi, (I) 115
Surarani, (II) 639
Sure, (I) 141, 491, 498, 498; (II) 71, 105, 112, 113, 277, 277, 289, 606, 626, 639
Surgal, (II) 463
Surja, (I) 139,151, 161, 342,447, 461.535.634;(II)83.124.139. 171,257,391,677,733,737
Surjamandala, (I) 182
Surja-Sidanta, (I) 809; (II) 392, 394, 486, 489
Surj avanse, (I) 472
Surtur, (II) 121
Suština, (I) 39, 48, 51, 60, 62, 93,95,103,108,137,148,167, 171, 179, 179, 180, 184, 185, 227, 229, 244, 263, 291, 311, 317, 321, 326, 329, 392, 414, 419, 420, 422, 507, 633, 646, 745, 751, 758; (II) 59, 115, 138, 204, 293, 301, 581, 656, 669, 697, 714, 722
Sušumna, (I) 182, 618, 618, 619, 627. 647
Sutratma (Sutratman), (I) 62,274, 288, 741, 741; (II) 97, 622
Sutratman (v. Sutratma)
Svabhava, (I) 691
Svabhavat, (I) 48, 74, 76, 93, 99, 100, 108, 131, 132, 133, 147, 147. 148, 771, 772, 814; (II) 141
Svabhavike, (I) 48
Svah, (I) 514
Svaha, (I) 625; (II) 301
Svajambhu, (I) 99
Svajambhu-Narajana, (II) 157
Svajambuhva (v. i Manu-Svajambhuva), (I) 129, 300, 446; (II) 372, 377, 390
Svanvik, Ana, (II) 498, 508
Svapada, (11)65
Svarad, (I) 618
Svarga, (II) 249, 603
Svar-loka, (I) 440; (II) 387, 488

Svaroči (Svaročiša, Svarotišta) Manu, (II) 375, 927
Svaročiša (v. Svaroči)
Svarotišta Manu (v. Svaroči)
Svasamvedana, (I) 90, 95, 101
Svastika, (I) 49, 50, 140, 377, 489,797; (11)39,40,41, 120, 121, 123, 500, 662, 674, 674, 675, 676, 677, 708, 709, 710, 711
Svedenborg, Emanuel, (I) 167, 167. 754, 756; (II) 43, 54, 849, 850, 965
Svest,(I)46, 58,59, 84,94, 103, 148, 171, 217, 250, 267, 267, 285, 321, 386, 387, 395, 442; (II) 73, 124,298, 590, 719, 722. 785,810,813,814
sveštenici, (I) 22, 26, 31,40,120, 136, 145, 260, 307, 318, 332, 348, 365, 366, 369, 371, 376, 379, 380, 402, 412, 429, 434, 457, 469, 486, 494, 504, 518, 539, 549, 550, 554, 564, 612, 699, 736, 745, 746, 788, 789, 794, 795; (II) 15,40,43,45, 57, 115,123, 130, 159, 221, 245, 247, 248, 253, 255, 256, 258, 258, 259, 259, 268, 270, 280, 298. 320, 323, 391, 402, 405, 414, 419, 420, 429, 438, 441, 445, 446, 447, 450, 453, 455, 458, 459, 460, 474, 479, 489, 499, 507, 521, 522, 527, 551, 552, 558, 563, 565, 566, 572, 598, 603, 604, 607, 608, 616, 627, 641, 645, 648, 655, 656, 657, 668, 675, 681, 688, 689, 689. 699, 700, 709, 733, 738, 748, 750, 757, 761, 762, 780, 837, 857, 900, 908, 909, 916, 921, 922, 924, 927, 931, 932, 933, 946, 950, 952,954
Sveta Dvipa, (I) 288; (II) 14, 320, 387, 391, 396, 443, 487, 489, 493, 493, 494, 707
Sveta lema, ostrvo, (II) 9120
Svetalohita, (II) 303
Svetasvatara Upanišada, (I) 55; (11)770
Sveta Nauka, (I) 36,138,462; (II) 531,599,608,961
Sveta Vatra, (I) 390, 399: (II) 99, 123.439
Svete Životinje, (I) 76, 79, 138, 141, 142, 290, 430, 431, 456, 526, 526, 532, 543, 566; (II) 31,220,256
Sveti Duh, (I) 120, 123,128, 136, 141. 158, 186, 249, 305, 397, 398, 417, 420, 424, 431. 450. 478, 533, 690; (II) 561, 587. 610.621.622.654.686.731
Sveti Spisi, (I) 143,164,180,188, 300, 347, 339, 358, 373, 379, 402, 408, 409, 444, 492, 500; (II) 113, 147, 543-546, 556, 570
Svetlost, (I) 40,47, 56, 75, 80, 87, 106, 108, 110, 111, 117, 118, 120, 121, 122, 122, 123, 124, 124. 129, 133, 135, 139, 141, 152, 153, 155, 168, 169, 173, 181, 184, 187, 187, 189, 190,

195, 196, 197, 240, 247, 248, 249, 256, 267, 291, 297, 298, 305, 305, 306, 307, 308, 309, 311, 311, 317, 338, 348, 351, 384, 397, 398, 399, 399, 405, 406, 412, 415, 419, 420, 422, 422, 462, 475, 488, 489, 490, 491, 501, 504, 509, 514, 515, 523, 537, 551, 563, 571, 573, 574, 578, 578, 590, 606, 607, 610, 618, 619, 626, 630, 649, 656, 669, 687, 698, 694, 697, 701, 702, 726, 730, 816; (II) 38, 39, 47, 48, 50, 53, 73, 102, 114, 115, 116, 122, 131, 136, 138, 159,170, 198, 211, 246, 261, 280, 287, 296, 297, 298, 325, 343, 326, 331, 501, 514, 591, 592, 593, 595, 598, 612, 614, 618, 619, 621, 623, 623, 639, 643, 670, 683, 686, 690, 714, 775, 852, 935
Sveto Ostrvo, (I) 242, 261, 499, 564; (II) 268-276, 394, 424, 451,921-941
Sveto Pismo, (I) 380, 381, 382, 431; (II) 321, 476, 651

Šadaj, (I) 522, 750; (II) 617
Šadaš, (II) 456
Šadga, (I) 643
Šagara, (II) 691, 693, 761
Šaiva Purana, (I) 547; (II) 696
šaivisti, (1)480,544, 819
Šakja Tib-pa, (II) 512
Šakjamuni, (I) 158, ; (II) 512
Šakti, (I) 186, 344, 345, 346,422, 463, 565, 566, 751; (II) 701
Šaktidhara, (II) 463, 464, 749
Šamael, (II) 250, 263
Šamaš (v. i Šemeš), (II) 614
Šambala, (II) 387, 485
Samo, pustinja (v. i Gobi), (II) 392, 395, 490, 504, 608
Šampolion, Ž. R, (I) 519, 566; (II) 256, 257, 445
Šamplen, (II) 396
Šanah, (II) 679
Šan Hai Đing, (II) 67, 267, 364
Šani, (II) 38
Šankara, (I) 41, 64,117, 340; (II) 603,773
Šankaračarja, (I) 41, 41, 51, 94, 117. 130, 212, 323, 324, 546, 649. 689, 690, 692; (II) 771, 773
Šarira, (I) 106, 182, 182, 204, 208, 273, 312, 394, 626, 641, 725, 751; (II) 97,294, 717, 718, 722,744
Šarko, (II) 191.449
Šarton, (II) 415
Sasira, (I) 626
Šastra, (I) 108, 164, 308, 345, ^ 393; (II) 71, 108, H l , 762
Šastra-devata, (II) 762
Šatapatha Bramana, (I) 115. 116, 514, 520, 533; (II) 169, 171, 178,308
Šatobrijan, de, (I) 480
Šeba, (II) 730

Seba Hehalot, (II) 135
Seji, di, (II) 533
Šejtan, (I) 348
Šekina, (I) 100, 158, 421, 513, 515, 515, 750, 751, 751, 763; (II) 128, 261, 263, 264, 355, 638
Šekspir, (I) 13, 459; (II) 36, 144, 508,791,814,922
Seli, Meri, (II) 423
Seli, Persi Biš, (I) 459
Šeling, (I) 97, 99, 612, 612; (II) ^ 139, 255, 559, 855
Šem (v. Sim)
Šemal, (I) 497
Šemeš (v. i Šamaš), (I) 472, 472
Semiti, (II) 248
Šerer, Kristofer, (II) 252, 253
Šesta Korenska Rasa, (I) 235, 235, 258, 351, 405, 646, 674; (II) 319, 537, 538, 539, 585, 748, 907, 917, 945
Šesu-Hor, (II) 522
Šetgen, Kristijan, (II) 198
Šetland, (11)911
Ševandije, (II) 842
Šib (Šibolet), (II) 696
Šibolet (v. Šib)
Šiler, (II) 633, 790
Šiling, (I) 554
šimpanze, II
Šindler, (II) 258
šinto (šintoizam, šintoističko), (I) 265, 293
širokonosi, (11)209,235, 321, 805, 808, 821
Siva, (I) 41, 92, 123, 141, 339, 380, 402, 425, 431, 440, 460, 463, 520, 543, 545, 548, 548, 632, 648, 655; (II) 42, 55, 93, 129, 139, 141, 152, 176, 180, 200, 217, 222, 289, 300, 303, 304, 342, 345, 358, 366, 380, 463, 603, 607, 624, 664, 666, 698, 700, 711, 716, 742, 745, 749
Šiva-Rudra, (I) 548,632; (II) 200, 222, 607, 666, 745
škorpija, (11)311,711
Škorpija (Skorpio), sazvežde, (I) 492, 786, 788, 791, 805; (II) 473,608
Šlagintvajt, (II) 36
Šlegel, (I) 799
Šliman, (II) 124, 287, 532, 532, 709, 876
Šmit, J. F. J., (I) 723
Šmit, Oskar, (II) 17, 203, 210, 223, 781, 800, 804, M1, 890, 890. 891, 897, 911, 944, 955, 959
Šo, (I) 372
Šobar, (I) 606
Šopenhauer, (I) 64,142; (II) 191, 368
Šon-Hai-Đing, (II) 67
Sovo, planine, (II) 895
Španija, (II) U, 36, 335,414,492, 896,901,910,911,960
Spicbergen, (II) 19,393,395,482, 486,818,938,956
Špiler, Filip, (I) 590, 609, 610
Šprenger, (I) 561

Šrada, (II) 214
Šredinger, (I) 593
Šri (v. Sri)
Šridara, (I) 483
Šringa-giri, (I) 324
Šruti, (I) 322
Štula Šarira, (I) 204, 273, 312, 725, 751; (II) 294, 722, 744
Štula-Upadhi, (I) 208
Šu, (I) 123, 366, 428, 433, 435; ^ (II) 454, 661
Šuda-tatva, (I) 626
Šu-Đing, (I) 40, 40; (II) 340, 408
Šu knjige, (I) 21, 40
Šukford, (II) 321
Šunamiti, (II) 93
Šurabi, (II) 220
Švainfiirt. dr. (II) 804. 914
Švarc, (II) 686
Švedska, (II) 419, 487, 911, 938, 953
Švegler, (I) 98

Taaroa, (II) 237
Tabemakl, (I) 174,175,276, 369, 465; (II) 551, 658
Tabor, (11)438
Tačka, (I) 45, 56, 64, 104, 140, 146, 167, 174, 189, 198, 376, 385, 398, 400, 406, 407, 409, 420, 421, 508, 511, 515, 516, 517, 512, 539, 626, 744, 745, 746, 747, 748, 764; (II) 32, 47, 135, 570, 670, 673, 674, 716, 741
T'Agaton, (II) 726
Tahićani, (II) 401
Tahiti (tahićansko), (II) 237, 237, 272, 273, 955
Tahmurat (Tajmuraz) (II) 481, 482
Taht-Esmun, (I) 279; (II) 766
Tairjagjonja, (I) 532, 543, 544
Taita, (II) 461
Taitareja Upanišada, (I) 389; (II) 214
Tajgeta, (II) 929
Tajmuraz (v. Tahmurat)
Tajna Doktrina, (I) 7, 8, 14, 15, 18, 27, 29, 30, 31, 34, 35, 37, 38,43,45,48, 51, 58, 59, 61, 62, 65, 67, 68, 82, 89, 92, 93, 105, 108, 123, 136, 141, 143, 149, 184, 202, 211, 216, 239, 265, 269, 287, 319, 321, 323, 324, 331, 341, 366, 372, 379, 382, 402, 421, 460, 520, 563, 567, 710, 724, 727, 734, 754, 789, 818, 821; (II) 8, 9, 10,14, 16, 18,62,73,76,87,89, 107, 109, 117, 118, 151, 156, 165, 168, 176, 177, 182, 187, 193, 195, 205, 508, 202, 220, 222, 238, 247, 272, 273, 279, 280, 287, 289, 292, 299, 405, 421, 431, 443, 452, 455, 460, 477, 478, 483, 496, 515, 529, 533, 534, 545, 547, 551, 595, 596, 605. 643, 646, 650, 668, 670, 673, 684, 729, 768, 778, 784,

798, 900, 900, 907, 920, 928, 940. 961
Tajna Mudrost, (l) 41, 323, 371, 417, 418, 478, 643; (II) 257, 551, 552, 602, 605, 645, 646, 647. 708
Tajna Nauka, (I) 19, 115,115, 259, 700, 705, 809; (II) 16, 536, 707, 829, 963
Tajngin, pećina, (II) 869
Tajt, (II) 18
Taka mi onosubi no Kami, (I) 265
Talijesin, (II) 461
Talasa, (II) 80, 141
Talat, (I) 468; (II) 67, 76, 80, 165
Tales, (I) 125, 389,408,408,457; (11)716
Talhini, (II) 473
Talija, (II) 436
Talijesin, (II) 461
Talmud (talmudsko), (I) 39, 376, 416, 497, 521, 523, 549; (II) 144, 467, 470, 550, 556, 559. 570,578,610,611
talmudisti, (I) 375, 523; (II) 644, 645, 748
Tam, (II) 165
Tama, (I) 74, 75, 76, 87, 89, 104, 108, 112, 117, 118, 119, 122, 125, 128, 131, 147, 148, 159, 173, 184, 249, 259, 306, 348, 39, 397, 419, 420, 422, 423, 433, 433, 451, 478, 489, 491, 495, 507, 508, 509, 524, 528, 537, 537, 546, 563, 771; (II) 48,77, 113,114,116,130,135, 198, 280, 281, 283, 331, 467, 588, 590, 592, 613, 618, 621, 623, 624, 683, 702,935
Tamal, (II) 457
Tamas, (I) 389, 390, 394. 411. 442, 644
Tamaz, (II) 56
Tamra, (II) 220
Tamuz, (I) 470
Tanđur, (I) 23
tanaim, (I) 254, 254; (H) 568
Tanais, (II) 935
Tanha, (II) 134
Taiital, (II) 479
Tanmatre, (I) 308, 393, 395, 540, 542, 645, 691, 691; (II) 774
Tantrike, (1)219, 565
Tao, (I) 697
Tao te Đing, (I) 22, 565
Taose, (I) 22
Tapas, (II) 212
Tara, (11)57, 169,603,604
Taradaitja, (II) 487, 489, 492
Taraka, (II) 57, 169, 463, 463, 464, 602, 666, 749
Tarakamaja, (II) 57, 78, 465
Taraka-dit, (II) 463, 749
Taraka Rađa Joga, (I) 207; (II) 717.730
Taramaja, (I) 498
Tarana, (II) 83
Taratarot, (II) 141
Tarida, (II) 914
Tari, (I) 399
Tarim, (I) 21, 28
Tartar, (II) 637, 923, 939

Tasmanija (tasmanijsko), (I) 18, 239, 270, 392
Tasmanijci, (II) 238, 239, 239, 401,878
Tat, (I) 125, 617; (II) 461, 642, 675,*211*
Tathagata, (II) 410
Tatari, (I) 799, 800
Tatios, (I) 339, 340
Tatu, (II) TU
Tatva, 695
Tau, (I) 37, 49, 305, 375, 432, 433, 797, 798; (II) 40, 46, 262, 657, 658, 663, 664, 671, 675, 676, 677, 694, 703, TU, 712, 715,715,726,752
Tauris, (I) 470
Taurus (v. Bik, sazvežde)
Taut, (II) 35
Tavat, (II) 141
Teba, egipatska, (I) 435, 819; (II) 441, 460, 562, 909
Teba, grčka, (II) 329
Tebit, (I) 805
Tefnut, (II) 454
Tehong, (II) 341
Tejlor, Tomas, (I) 506, 507, 507, 508, 541; (II) 725
Tejn, (II) 404
Tejt, (I) 580, 600
Tekeri, (11)513
Telang, Kašinat Trimbak, (I) 117, 136, 498; (II) 600, 687
Telesfor, (II) 729
Telhini, (II) 473
Tel-loh, (II) 275, 276, 837, 838
Tel, Viljem, (II) 922
Temida, (II) 370
Templ, R, (II) 33, 779
Temur, (I) 126; (II) 52
Ten-brel chung-nyi, (I) 85
Tenej, (II) 897, 907, 907
Tenerife, (II) 492, 494, 881, 924, 958
Tenison, (II) 213
Tenšoko doidin, (I) 293
Teodolinda od Lombardije, (II) 710
Teodoret, (II) 158,563
Teodosije, (I) 366; (II) 587
Teofana, (II) 938
Teofil, otac, (II) 677
Teofrast, (II) 151,921
Teon, (II) 727
Teopomp, (II) 450, 925
Teos, (I) 102,388,404-413,434, 441; (II) 729
teozofi, (I) 5, 8, 14, 38, 69, 120, 201, 211, 212, 215, 216, 237, 241, 293, 312, 348, 349, 351, 359, 360, 373, 399, 418, 443, 569, 572, 589, 649, 658, 674, 732, 732, 743, 756, 764, 769, 778, 798, 812, 821; (11)5,32, 65, 84,270,279,280,281.298. 305, 370, 384, 394, 398, 500, 503, 530, 546, 617, 691, 762, 763, 764, 767, 773, 774, 776, 787,788,809,871,905,966
teozofija (teozofsko), (I) 13, 15, 96, 192, 197, 201, 207, 209, 211,219, 227,228, 237, 308, 322, 344, 348, 399, 449, 464, 543, 635, 706, 716, 720, 741,

753, 764, 781, 810, 812; (II) 211. 280, 299, 299, 344, 367, 396, 458, 527, 534, 536, 545, 558, 576, 604, 685, 690, 697, 722, 725, 728, 763, 764, 768, 772, 775, 811, Ml, 900, 962
Teozofsko društvo, (I) 14, 26, 38, 160. 772; (II) 503, 529
Tera, (11)931
Tera, ostrvo, (II) 338
Terafim, (1)469; (II) 551
Teravada, (I) 93
Tercijar, (II) 860, 865
Termutis, (II) 35
Tertulijan, (I) 390; (II) 337, 338, 380, 576, 587
Tesalija, (I) 207, 552; (II) 923, 939
Tešu Lama, (1)564; (II) 217
Tet, 642
Tetida, (I)559;(II)80, 81
Tetrada, (1)417, 418; (II) 758
Tetragram, (II) 157
Tetragramaton (v. i JHVH), (I) 107, 120, 120, 122, 148, 266, 291, 292, 406, 522, 522, 750; (II) 32, 33, 70, 378, 561, 704, 721, 725, 728, 730, 752, 756, 757, 757, 758, 760
Tetraktis, (I) 107, 137,138,184, 248, 407, 525, 746; (II) 32, 47, 379, 561, 704, 724-732, 757
Teur, (II) 728
Teutodobokus, (II) 336
Tevtonci (tevtonsko), (I) 506, 794; (II) 336, 914
Thevetata, (II) 270
Ti, (II) 589
Tia-Huanuko, (II) 385, 407
Tiaou (Tuat), (I) 278, 279, 280
Tibar, (II) 255
Tibet (tibetansko), (I) 16, 17, 19, 20, 24; 28, 32, 39, 68, 85, 89, 90, 95, 95, 99, 120,124, 323, 449, 481, 564,; (II) 36, 78, 119, 142, 218, 249, 262, 392, 494, 504, 709, 737
Tibetanci, (I) 173; (II) 217
Tien, (I) 423, 434; (II) 927
Tien-hoang, (II) 35, 36, 446
Tien-Sin, (I) 190
Tiferet, (II) 261
Tifon, (I) 253,430,461,474,485, 491,557; (II) 42,100,114,261, 343, 343, 444, 459, 461, 467, 509, 589, 626, 663, 665, 701, 711
Tigar, reka, (I) 166
Ti-hoang, (II) 446
Tijamat, (I) 424,468; (II) 66, 76, 127, 465, 578, 608
Tijana, (I) 537; (II) 417
Tijeri, Ogistin, (I) 820
Tikoun, (II) 33, 853
Timej Lokrijski, (II) 561
Timej, (I) 401, 486, 532, 686, 687, 701, 790; (II) 113. 119. 161. 174, 249, 478, 630, 730, 900, 900, 929, 950
Timur, (II) 409
Tindal, (I) 300, 380, 576, 608, 612. 634, 635, 707, 768, 773, 812, 814; (II) 184, 813, 871
Tindareidi, (II) 149
Tindarej, (II) 149

Tišja, (I) 448
Tipi, (II) 390, 407
Tir, (I) 175, 367, 411; (II) 140, 417. 596, 598, 607, 910
Tirenija, (I) 401
Tiresija, (II) 462
Tirjaksrotas, (I) 532, 543; (II) 199
Tirthankare, (II) 512
Tirukanda Pančanga, (II) 63, 83
Tirvalur, (I) 802, 803, 807
Tisalat, (II) 76
Titani, (I) 163,253,337,494,496, 497, 498, 604; (II) 17, 41, 86, 139, 173, 173, 174, 174, 175, 188, 223, 274, 287, 322, 322, 327, 327, 332, 335, 338, 340, 349, 356, 406, 415, 420, 429, 437, 438, 440, 441, 448, 462, 472, 473, 498, 498, 499, 500, 500, 501, 502, 504, 507, 510, 511, 597, 603, 605, 606, 626, 629, 630, 636, 637, 666, 914, 927, 928, 938, 939, 940, 940
Titanidi, (I) 532
titanosaurus, (II) 266
Titeja, (II) 175, 176, 327
Titije, (II) 715
Tjan-kam, (I) 771
To, (1)50, 51,62, 125, 139,310, 326, 338, 351, 392, 394, 418, 441, 442, 445, 465, 510, 511, 518, 538, 657, 690, 692, 703, 730, 749, 782; (II) 214, 233, 235,378,701,724
Tod, (I) 448; (II) 394
Tohu-bohu, (II) 578
Tojambudi, (II) 387, 487
Toleduth, (II) 164
Tolner, (I) 578
Tolteci, (I) 40
Toma Akvinski, (I) 704
Toma, sveti, (II) 579
Tomas, prof., (II) 883
Tompson, Ričard, (II) 191
Tompson, ser C. Vajvil, (II) 959
Tompson, Silvanus, (II) 713
Tomson, ser Viljem, (I) 167,434, 570, 576, 580, 583, 589, 600, 600, 601, 606, 616, 666, 700; (11)18,79,182, 188, 193,313, 840. 841. 871. 872. 964
Tonga, ostrvo, (II) 272
Tongshaktschi Sangye Songa, (II) 512
To on, (II) 129, 138
Topinar, (II) 304
Toplota, (I) 47, 129, 130, 152, 195, 196, 197, 252, 451, 578, 619.816
Topsi, (I) 275
Tor, (I) 49, 50; (II) 35. 121.662. 211
Tora, (I) 468; (II) 559
Toričeli, (I) 756
Torkvemado, (II) 86
Torov Čekić, (I) 40, 50; (11)121
Tot, (I) 28, 440, 271, 361, 419, 430, 458, 471, 471, 478, 548, 697. 787. 818. 820; (II) 11. 141. 257, 257, 325, 344, 435, 441, 443, 444, 446, 461, 560, 562, 613, 641, 642, 655, 652, 676, 703

Tradathafsu, (II) 919
Traetaon, (II) 472
Tragos, (II) 469
Trakija, (II) 440, 916
Treća Korenska Rasa, (I) 38, 49, 162, 232, 236, 239, 240, 241, 242, 243, 258, 260, 262, 263, 276, 318, 446, 471, 523, 545, 644, 649, 790; (II) 11, i :i, 17, 40, 41, 59, 83, 96, 108, 112, 115, 118, 119, 127, 142, 143, 149, 150, 152, 152, 154, 160, 161, 164, 165, 166, 170, 179, 180, 190, 192, 196, 198, 200, 202, 203, 204, 209, 210, 211, 212, 215, 217, 220, 221, 221, 222, 225, 226, 227, 234, 235, 237, 241, 242, 243, 243, 246, 248, 249, 252, 256, 257, 268, 274, 278, 278, 283, 302, 303, 304, 305, 306, 310, 310, 318, 323, 326, 329, 330, 331, 332, 334, 335, 338, 341, 342, 349, 351, 362, 363, 364, 366, 371, 379, 387, 392, 393, 396, 397, 398, 400, 402, 403, 404, 411, 426, 428, 432, 437, 437, 438, 448, 455, 481, 483, 485, 486, 493, 497, 515, 518, 519, 527, 539, 568, 607, 630, 636, 643, 646, 648, 707, 733, 737, 739, 745, 771, 788, 809, 821, 826, 829, 860, 863, 864, 865, 866, 882, 883, 884, 896, 924, 926, 927, 931, 932, 935, 940, 943, 944, 947, 956
treće oko, (I) 92; (11)217, 277, 345, 349, 350, 356, 357, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 366,371,424,664,745,931
Trent, (II) 255
Treta Juga, (II) 86, 374, 390, 584, 630,756
Tretagni, (I) 627
Tri-bačana, (II) 358
Tribhudam, (II) 698
Tribner, (II) 63
tricefalos, (II) 657
Tridasa, (I) 119. 119
Trijada (v. i Trojstvo) (I) 60, 63, 64, 107, 139, 141, 148, 148, 171. 177, 180, 228, 265, 269, 272, 289, 290, 291, 294, 296, 330, 407, 416, 418, 421, 422, 435, 460, 482, 508, 511, 525, 539, 627, 693, 705, 746, 748, 750, 756, 810; (II) IO, 35, 47, 68, 98, 118, 327, 560, 562, 654, 703, 716, 721, 725, 726
Trijas, (II) 860, 863
Trijugam, (II) 65
trilobiti, (II) 844
Triločana, (II) 607
Trimorfos, (I) 460, 470
Trimurti, (I) 139, 420, 452, 473; (II) 716
trinosofisti, (II) 696
Triopas, (II) 357
Tripitaka, (I) 34
Tripleks, (II) 657
Tripurantika, (II) 716
Tripurasura, (II) 666, 716
Trismegistos, (I) 333, 338, 340, 508, 815, 820; (11)10,137,257, 288, 459, 645, 660, 763

Trišupama, (I) 261
Tritemije, (I) 54Q
Trithajm, Johan, (II) 620
Triton, (II) 700
Troja (trojansko), (II) 124, 287, 329, 338,413,440, 532. 532. 533, 709, 908, 963
Trojanci, (II) 124
Trojanski rat, (I) 159; (II) 529
Trojstvo (v. i Trijada), (I) 27, 47, 59, 63, 64, 96, 106,106, 139, 158, 162, 270, 283, 330, 365, 397, 406, 409, 422, 456, 460, 461, 467, 471, 512, 515, 515, 533, 565, 606, 689, 690, 691, 694. 705. 811. 812; (II) 10.45. 76, 128, 150, 157, 288, 333, 380, 430, 430, 434, 540, 560, 580, 654, 696, 697, 703, 716, 717. 721. 722. 727. 728. 756
Trougao, (I) 62, 76, 77, 107, 114, 122. 140, 142, 146, 147, 148, 162. 163, 167, 178, 180, 267, 295, 370, 371, 376, 377, 392, 407, 416, 420, 466, 504, 744, 745, 746, 746, 747, 748, 749, 749, 751, 753, 753; (II) 32, 33, 47, 71, 97, 97, 98, 135, 150, 379, 645, 646, 668, 679, 695, 696, 697, 698, 704, 704, 715, 716, 716, 717, 719, 720, 725, 727,729,730,731,749,757
Trumhold, prof., (I) 257
Tsaba, (I) 55; (II) 606
Tsafon, (I) 557
Tsaidam, (I) 20
Tsang, (I) 557
T'sang-t-ung-ty, (II) 671
Tselem, (II) 459, 767
Tsifon, (II) 263
Tsin, dinastija, (II) 838
Tsin Ši Hvang-ti, (II) 838
T'sod Olaum, (II) 705
Tuarezi, (II) 959
Tuat (v. Tiaou)
Tubalk, (II) 696
Tubal-Kain, (I) 381; (II) 465,472, 696
Tuk, Viljem, (11)415
Tum, (I) 366, 817, 817, 818, 819; (II) 702
Tumim, (I) 790
Tunis, (II) 338
Turamaja, (II) 62
Turci, (II) 729, 747
Turanci, (I) 162; (II) 242, 248, 510. 514, 547, 914
Tur, Fransoa de, (II) 140
Turija, (I) 689
Turkan, jezero, (II) 191
Turkestan, (I) 21
Tuskanci, (I) 789
Tušite, (II) 110,221
Tutmes I I I, faraon, (I) 473; (II) 677
Tvan-jing-tu, (II) 442
Tvaštri, (II) 123 ,123, 746
Tzabaot (v. i Savaot), (II) 50
Tzala, (II) 165
Tzelem, (II) 168, 553, 609
Tzit, (II) 117
Tzon-ka-pa, (I) 158
Tzure, (II) 553

U

Udana, (I) 144; (II) 687, 688, 689
Ugrasena, (II) 391
Uksmal, (II) 520, 910
Uleman, (II) 562
Ulom, (1)433, 551
Ulug-beg, (I) 799, 780
Ulupi, (11)261,261, 761
Um, (1)46, 61, 81, 84, 98, 114, 123, 134, 135, 136, 138, 144, 151. 153, 155, 156, 159, 160, 173, 177, 189, 190, 233, 246, 250, 267, 267, 271, 295, 321, 332, 333, 337, 386, 387, 412, 418, 507, 532, 537, 643, 644, 700, 701, 722, 730, 733, 751, 756, 767; (II) 28, 32, 34, 58, 71,72,97, 105, 107, 108, 111, 119, 135, 138, 200, 220, 226, 283, 288, 288, 294, 334, 345, 346, 585, 590, 593, 595, 622, 689. 745, 772, 773, 797, 852. 906
Uma-Kanja, (I) 141
Unger, prof., (II) 949
Uni-trij ada, (1)421
Univerzum, (I) 45, 47, 51, 52, 53, 55, 60, 61, 62, 63, 64, 64, 66, 67, 73, 74, 78, 81, 85, 87, 88, 89, 91, 93, 94, 98, 99, 100, 101, 102, 105, 108, 109, 111, 113, 117, 118, 121, 122, 124, 125, 128, 129, 131, 132, 133, 135, 136, 137, 138, 139, 142, 143, 147, 148, 151, 152, 153, 154, 156, 158, 161, 163,167, 168, 170, 177 179, 182, 186, 187, 188, 189 190, 192, 195, 196, 197, 202 210, 214, 222, 228, 230, 244 251, 251, 253, 265, 267, 268 270, 272, 285, 301. 302, 306 307, 309, 312, 313, 314, 320 322, 325, 326, 327, 329, 330 332, 334, 336, 338, 342, 348 386, 387, 394, 397, 398, 400 404, 406, 410, 411, 418, 420 422, 425, 426, 427, 433, 436 437, 440, 442, 443, 445, 446 450, 451,474, 482, 492, 500 506, 519, 525, 527, 532, 533 552, 572, 590, 606, 613, 619 621, 622, 623, 634, 644, 652 655, 666, 671, 689, 691, 708 715, 219, 725, 726, 744, 745 746, 747, 759, 765, 766, 767 768, 820; (II) 25, 32, 33, 34 41, 47, 48, 49, 50, 52, 53, 54, 55, 57, 59, 71, 73, 81, 83, 85, 94, 104, 121, 123. 128, 131 132, 139, 178, 183. 215, 226 229, 279, 288, 291, 298, 334 376. 421, 422, 448, 465, 471 569, 572, 586, 592, 595, 607 610, 620, 628, 657, 671, 673 679, 694, 698, 703, 712, 717 721, 724, 725, 727, 729, 734 740, 745, 757, 758, 786, 792, 893
Upadhi, (I) 60, 82, 151,203, 207, 208, 209, 215 232, 333, 335, 341, 344, 384 445, 618, 647, 721;(II)44,110, 128, 193,717
Upadhi Budi, (I) 151

Upadvipe, (II) 489
Upanišade, (I) 50, 51, 55, 59, 91, 110, 131,144, 169, 188. 319. 321, 322, 323, 323, 389, 433, 513, 514, 551, 627, 643, 644; (II) 35, 585, 664, 680, 686, 714, 770
Upsala, (II) 487
Ur, (I) 446; (II) 170, 276
Urd, (II) 630
Urđa, (II) 179
Urka, (II) 165
Ural, (I) 32; (II) 504
Uran, (I) 498; (II) 81, 326, 326, 327, 327, 328, 344, 433, 923, 926, 927
Uran, planeta, (I) 149,149, 151, 152, 1^,695, 719
Uranidi (Uranijski Titani), (I) 497, 498
Uranija, (I) 795
Uranijski Titani (v. Uranidi)
Urandi, (I) 149
Urdvasrotas, (I) 532, 541, 544; (II) 199
Ureus, (I) 278, 520, 818
Urijel, (I) 176, 739, 739, 740; (II) 141, 463, 584, 646
Urim, (I) 518, 790; (II) 439
Ursa Minor (v. Mali Medved)
Urš. grof od. (11)577
Usanas, (II) 41, 42, 43, 57, 603, 606
Usanas-Sukra, (11)41,57
Uskršnja ostrva, (I) 375, 377,379, 523; (II) 272, 273, 274, 384, 384, 385, 392, 395, 396, 401, 407,411,675,822,954
Usana Šukra, II
Utama Manu, (II) 375
Utara Kanda, (II) 387
Utara-Mimansa, (I) 93, 93
Uza, (II) 594
Uzrok (Apsolutni, Bezuslovni, Prvi), (I) 54, 60, 102, 138,196, 266, 287, 332, 384, 385, 404, 425, 426, 465, 465, 483, 486, 501, 508, 533, 538, 599, 626, 688, 727, 750; (II) 55, 96,130, 131, 146, 147, 368, 590. 618. 621,672,712,713

Vaćaspatja, (I) 449
Vaduku, (II) 302
Vadra, (I) 99
Vadradara, (I) 690
Vadrasatva, (I) 99, 690
Vaga (Libra), sazvežđe, (I) 791, 799, 802, 804; (II) 158, 446, 524, 528, 608, 609
Vagner, prof., (I) 303; (H) 122
Vahan (Vahana), (I) 80, 121, 127, 128, 157, 265, 316, 422, 634; (II) 27, 73, 294
Vahana (v. Vahan)
Vahohi,Ibn, (11)551
Vaidatra, (I) 138,546
Vai, (II) 366
Vaidjuta, (I) 625
Vaikari, (1)517

Vaikari-Vak, (l) 188, 514, 515
Vaikuntaloka, (l) 626
Vaikunte, (II) 110
Vairade, (II) 109
Vaisvanara (Vaišvanara), (II) 377, 377. 462; (II) 600, 600, 688, 688
vaišnave, (I) 394, 538
Vaišvata, (I) 495
Vaišvanara (v. Vaisvanara)
Vaivasvata Manu, (I) 116, 529, 545, 628; (II) 13, 46, 84, 165, 169, 171, 173, 174, 175, 176, 178, 180, 181, 257, 271, 304, 305, 306, 322, 352, 371, 372, 374, 374, 375, 376, 377, 379, 380, 381, 389, 399, 406, 463, 514, 723, 737, 738, 839, 866, 937
Vaivasvata Manvantara, (I) 40; (II) 84, 84, 89, 110. 171. 179. 376
Vajlden, (II) 403
Vajlder, Aleksandar, (II) 32, 33, 162, 163,163,164, 165, 247,
Vajsman, (I) 274, 275; (II) 861
Vajston, (II) 479
Vaju, (I) 139, 241, 554, 560; (II) 458
Vaju Purana, (I) 97, 308, 449, 520, 547, 625; (II) 71,101,109, 109. 110, 111, 221, 222, 462, 462. 489, 490, 599, 636, 693, 742,744
Vajz, T. A., (II) 420
Vak, (I) 53,120, 139, 143, 144, 186. 187, 188, 419, 420, 509, 512, 513, 513, 514, 515. 515. 517;(II)55,130, 152,153,155, 157, 175, 180.243.506.571
Vak-Satarupa, (II) 180
Vak-Virad, (II) 157
Valabačarja, (I) 314, 395
valabačarije, (1)394; (II) 711
Valas, Alfred Rasel, (I) 156, 400, 624, 708; (II) 16,16, 236, 780, 787, 799, 819, 843, 883, 943, 947, 948, 955
Valdemar, (II) 911
Valden, (II) 421
Valensi, (I) 779; (II) 321, 920
Valentijana, (I) 415
Valentin, (I) 365, 415, 415, 487, 687; (II) 34, 686, 689
valentinij anci (valentinij ansko), (II) 554
Valhala, (I) 509; (II) 928
Valtazar, (I) 794
Vamadeva, (I) 380; (II) 303, 342
Vananin-Lamer, (II) 554
Vara, (II) 14, 199, 222, 352, 353, 354, 355, 485, 504, 738
Varaha-Kalpa, (I) 438
Varaha, (I) 437, 438, 438, 545; (II) 66, 389
Vard, Robert, I
Vardika, (II) 677
Vamava, (II) 582
Vame, I
Varšajanti, (II) 667
Varše, (II) 320, 388, 447, 485, 488, 492, 507
Varuna, (I) 177, 271, 553; (II) 80, 81, 113, 180, 326, 605, 698, 700, 734

Vasaridi, rada, (II) 420
Vasiljev, (I) 85, 90
Vasišta, (I) 495; (II) 96,179, 283. 301,326
Vasišta-Dakša, (II) 96
vaskrsnuće, (I) 38, 57, 100, 279, 320, 365, 367, 436, 458, 458, 566, 670; (II) 122, 288, 299, 556, 557, 559, 584, 616, 657, 702, 717, 739, 747, 767, 883, 895, 932
Vastubhuta, (II) 741
Vasudeva, (I) 339, 500; (II) 61
Vasui, (I) *U9;* (II) 302
Vašington, (II) 533, 533
Vatikan, (I) 41; (II) 684
Vatra, (I) 46, 49, 51, 75, 76, 77, 104, 105, 117, 118, 122, 123, 125, 129, 129, 130, 131, 132, 133, 133, 134, 135, 136, 141, 142, 150, 155, 156, 157, 170, 171, 175, 190, 191, 192, 194, 225. 246. 248, 252, 255, 256, 265, 267, 267, 268, 269, 301, 302, 303, 304, 304, 305, 306, 306. 309. 336, 343, 344, 347, 366, 383, 390, 397, 398, 399, 399, 401, 402, 402, 4006, 409, 411, 433, 450, 450, 451, 456, 463, 472, 477, 478, 488, 496, 516, 521, 522, 523, 528, 533, 539, 547, 550, 554, 557, 563, 590, 625, 627, 627, 628, 632, 633, 644, 654, 692, 726, 759, 759,777;(II) 11,12,14,23,24, 25, 29, 38, 44, 56, 71, 71, 78, 80, 80, 95, 97, 99, 101, 102, 104, 112, 123, 124, 125, 126, 128, 129, 130, 131, 133, 137, 138, 139, 140, 141, 159, 168, 173. 198, 209, 221, 255, 257, 283, 288, 289, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 324, 325, 328, 334, 340, 343, 344, 369, 372, 375, 377, 383, 391, 438, 440, 440. 462, 463, 463, 473, 478, 484. 494, 494, 499, 500. 501. 511, 514, 516, 517, 567, 580, 591, 599, 600, 603, 620, 623, 625, 630, 631, 634, 635, 635, 636, 636, 637, 638, 639, 657, 666, 674, 683, 684, 686, 686, 687, 688, 689, 689, 690, 699, 700, 705, 708, 716. 716. 719. 719. 720, 726, 728, 731, 733, 738, 742, 745, 749, 762, 767, 772, 773, 773, 775, 879, 920, 923,939
Vatrena Magla, (I) 122, 132, 135, 190, 252, 258, 311, 323, 540, 654, 707, 727; (II) 259, 387
Vatreni Zmaj (Zmija), (I) 122, 123, 175, 176, 255, 429, 432, 432, 494, 526; (II) 251, 252, 253, 258, 259, 259, 34Q, 468. 469,622
Vau, (I) 107,139; (II) 557
Vavilon (vavilonjasko), (I) 22,28, 29, 30, 55, 80, 163, 374, 374, 375, 418, 461, 553, 796; (II) 11, 12, 13, 15, 35, 54, 75, 76, 126, 127, 159, 170, 174, 177, 231, 245, 247, 248, 251, 275, 276, 302, 330, 344, 374, 455,

459, 460, 465, 480, 481, 548, 549, 552, 563, 573, 598, 608, 642, 700, 748, 836, 837, 838, 839, 839, 906, 923, 961
Vavilonjani, (I) 507, 793; (II) 13, 271, 275, 552, 577, 578, 608, 685, 750
Vavilonjanska kula, (II) l i , 330, 923
Vazduh, (I) 45, 57,141, 144,149, 170, 191, 192, 256, 267, 267, 269, 276, 281, 302, 304, 304, 305, 306, 309, 312, 336, 344, 347. 389, 393, 397, 398, 405, 408, 409, 411, 425, 433, 440, 516, 533, 534, 547, 550, 551, 553, 554, 556, 560, 626, 631, 644, 645; (II) 34, 93, 128, 129, 131, 138, 139, 140, 268, 279, 467, 587, 625, 704, 726, 745
Vebara, planina, (I) 17
Veber, Albreht, (I) 94, 433.519. 551, 786; (II) 62, 63, 63, 83, 202, 275, 388, 394, 691, 733
Vebster, (I) 169; (II) 788, 802, 810
vedanta (vedantinsko), (I) 44, 46, 52, 60, 93, 93, 94, 103, 110, 128, 181, 188, 207, 208, 274, 277, 278, 308, 321, 333; (II) 191. 308, 544, 572, 585, 622, 640, 722, 729, 730
Vedanta Sara, (I) 51, 52
Vedantasutra, (I) 41
vedantin, (I) 50, 55, 61, 62, 93, 94,98,99, 103,106, 110. 127. 159, 186, 277, 333, 334, 340, 348; (II) 98,194, 291, 769, 771
Vedasi, sa Cejlona, (II) 239, 347, 510.876
Vedasi, sinovi Brame, (I) 138; (II) 96,210
Veda-Vjasa, (I) 367; (II) 583
Vede (vedsko), (I) 15, 20, 23, 26, 27,30,34,49,69,82,88, 116, 119. 127, 138, 139, 143, 148, 150,153, 161,169, 188, 215, 247. 261, 288, 290, 302, 322, 322, 323, 349, 373, 389, 410, 424, 435, 454, 455, 457, 465, 483, 494, 498, 500, 502, 503, 508, 509, 509, 512, 513, 514, 519, 528, 530, 531. 545. 547. 549, 563, 625, 627, 628, 629, 642, 643, 756, 817; (II) 8, 40, 54,57,60,65,73,95,99, 101, 113, 118,123, 134, 130, 139, 140, 156, 158, 162, 169, 179, 202. 214, 215, 234, 255, 301, 302. 326, 327, 328, 405, 458, 459, 462, 462, 466, 466, 467, 484. 500. 506. 535, 543, 544, 545, 584, 585, 587, 602, 603, 605, 606, 635, 638, 639, 640, 664, 668, 677, 687, 700, 701, 702, 707, 708, 733, 734, 734, 735, 736, 740, 740, 741, 742, 743, 745, 752, 752, 755, 865, 876, 918
Vega,DeLa, (11)408, 417
Vei Pa Jang, (II) 671
Vej, 509
Vejt, Artur Edvard, (I) 305
Vejk, K. Stejnilend, (I) 369, 373; (II) 35, 42,100, 427, 439, 522, 523

Velker, (II) 440, 475
Veliki Medved, sazvežde, (I) 264, 279. 424, 484, 485, 540; (II) 386, 438, 592, 663, 665, 667, 764, 930
Veluspa, (II) 8
Vendidad, (II) 14, 37, 75, H ^, 328, 354, 358, 352, 432, 466, 576, 580, 581, 582, 624, 625, 626, 735, 736, 737, 918, 920
Venera (v. i Afrodita), (I) 50,120, 252, 358, 451, 451, 466, 470, 475, 476, 478, 547; (II) 39, 40, 41,40,42,42,55,57,77, 80, 93,93,94, 165, 177,214,468, 506. 555, 558, 560, 581, 603, 656, 662, 700, 701, 716
Venera-Lucifer, (I) 252, 358; (II) 41,42,920,951
Venera, planeta, (I) 152,203,206, 214, 215, 519, 695, 967, 719, 731, 792, 804; (11)32, 37,38, 38, 39, 39, 40, 41, 42, 43, 57, 475, 560, 581, 606, 621, 652, 654, 657, 727, 846, 856, 920
Ventis, (II) 151
Ventus, (I) 405
Venjamin, (I) 791
Vepar Avatar (v. Varaha)
Verbum, (I) 143, 187, 188, 308, 414, 432, 505, 510, 511, 514, 646, 763, 797; (II) 33, 289, 430. 579, 580, 624, 625, 656
Vergilije, (I) 390, 476, 798; (II) 37, 505, 719. 729
Vesta. (D 471; (II) 176
Vest Hoedli, (11)414, 415
Vestminster, (I) 356; (II) 414
Vestrop, (II) 912
Veva, (II) 237
Vezuv, (II) 288
Vibavasu, (I) 442
vibrioni, (I) 301
Vibutajah, (I) 53
Vidadhafsa, (11)919
Vidblain, (II) 122
Vidja, (I) 14, 35, 55, 219, 243, 252, 293, 422, 679, 680; (II) 515,516,516,603
Vidjadare, (I) 649, 649
Viđnanamaja Koša, (I) 209, 690
Vigrid, (I) 253
vihare, (II) 409, 410
Vijalpandi, (I) 788
Viker, (I) 578
Vikkartanu, (I) 378
Viksangat, (III) 737Vilford, (I) 27, 27, 439, 439, 794, 795, 795; (II) 174, 179, 485, 487, 487. 488, 489, 490, 491, 491, 492, 494, 542
Vijber, (II) 722
Vili, (I) 509
Vilijams, Menije, (I) 451; (II) 691
Vilije, (I) 314
Vilkins, (I) 365
Vilkinson, Dž. Gardner, (II) 522
Vilkinson, V F. L, (I) 587
Vilson, prof., (I) 82, 93,114, 307, 309, 427, 440, 443, 490, 499, 500, 501, 504, 532, 538, 539, 540. 541, 542, 543, 544, 546, 546,626; (II) 72, 89, 93, 109, 185, 199, 221, 222, 274, 372, 373, 388, 389, 485, 516, 684,

691, 693, 757, 762, 795, 815, 884
Viljems V. Metju, (I) 151. 151. 708; (II) 166
Vina Manu, (II) 905
Vina-Svata, (I) 362
Vinata, (I) 434
Vinčel, Aleksandar, (I) 152,166, 167. 206, 591, 591, 596, 597, 599, 606, 635, 655, 656, 218, 739. 746, 224; (II) 18, 182, 393. 405, 840, 841, 842, 866
Vinčel, Čarls, (I) 133
Virabhadra, (II) 83, 222
Virad, (I) 53, 107, 129, 139, 188, 536;(II)55,153,154, 155,157, 175.373.377.571.733
Virada, (II) 109, 110
Virada-loka, (II) 109
Virasvamin, (I) 392
Virej, (II) 878
Virgo, sazvežde (v. Devica)
Virhov, (II) 532, 532, 785, 786, 871.897.911.912.960
VirvanVidja, (11)515
Viskara, (I) 15
Viša, (I) 412
visištadvaita, (I) 103, 106, 110, 181,538,627
Višnu, (I) 26, 53, 55, 64, 64, 114, 121,121, 123, 136, 161, 163, 266, 288, 315, 320, 339. 342. 343, 343, 392, 396, 407, 408, 409, 412, 413, 438, 439, 441, 451, 453, 460, 468, 484, 498, 499, 500, 501, 515, 520, 539, 540. 548, 548, 626, 630, 632. 648,657, 793, 817; (II) 14, 41, 43, 49, 60, 85, 93, 109, 120, 130, 141, 154, 169, 170, 176, 178. 179. 180, 262, 275, 372, 373. 379, 380, 391, 443, 461, 462, 482, 488, 488, 492, 493, 564, 572, 584, 610, 662, 665, 666, 678, 684, 684, 692, 700, 707, 716, 216, 737, 740, 240, 741, 741, 252, 223, 916, 927, 927
Višnu Purana, (I) 64, 82, 93, 97, 114, 123, 256,220, 307, 308, 309, 309, 337, 339, 342, 343, 396. 411, 427, 439, 441, 442, 443, 446, 447, 495, 498, 499, 499, 500, 501, 501, 502, 504, 504, 531, 532, 533, 534, 538, 539, 540, 540, 541, 542, 544, 544. 545, 545, 549, 626, 657. 680;(II)60, 71,72,89,93, 96, 109, 124, 154, 189, 128, 198, 199,199, 2Q2, 211, 212, 213, 222. 223. 274. 283, 283, 301, 335, 352, 322, 373, 321, 375, 376, 376, 387, 388, 389, 395, 447. 462, 485, 488, 592, 598, 599. 664, 666, 684, 692, 240, 741. 744. 746, 216, 756, 757, 257,795
Višnu, Svami, (I) 394
Višvakarman, (I) 55., 320, 378. 563, 618; (II) 123, 121, 212, 327. 417. 465. 658, 677, 733, 734, 735, 745
Višvamaras, (II) 688
Višvamitra, (II) 905

Višvanara, (I) 753, 753
Višvarupa, (I) 540
Višvatriarčas, (I) 618
Vitata, (II) 693
Viti, ostrvo, (II) 489
Vitlejemska zvezda, (II) 750
Vitoba, (I) 377; (H) 678, 678, 679
Vivan, (II) 516, 517
Vivasvat, (II) 257, 308
Viveka Čudamani, (I) 689
Vivijen, (II) 213
Vize, (II) 438, 439, 444
Vizeman, kardinal, (I) 736; (II) 852
Vjahriti, (I) 514
Vjaja, (I) 705
Vjakta, (I) 55; (II) 57
Vjana, (II) 687, 688, 689
Vjasa, (I) 367; (II) 178,179, 584
Vjavaharika, (I) 422
Vjuel, dr. (I) 736; (II) 182, 753
Voda, (I) 45, 52, 75, 105, 111, 114, 118, 119, 125, 130, 141, 141. 142. 191, 192, 267, 269, 276. 282, 283, 304, 304, 305, 306, 309, 312, 336, 342, 366, 374, 389, 393, 396, 397, 398, 401, 402, 402, 408, 409, 411, 420, 425, 433, 438, 438, 443, 443, 450, 450, 456, 457, 477, 478, 513, 516, 520, 523, 533, 534, 546, 547, 549, 550, 553, 556, 558, 560, 563, 564, 626, 644, 645, 686, 690, 759, 777, 819;(II)24,25,29,55, 66, 67, 68, 78, 79, 80, 81, 94, 122, 125, 128, 129, 131, 133, 137, 138, 139, 140, 149, 152, 159, 177, 268, 372, 375, 377, 379, 393, 401, 440, 484, 494, 494, 517, 572, 578, 599, 611, 666, 686. 699, 702, 704, 705, 718, 720, 722, 726, 733, 745, 789, 879.918.923.939
Vodan, (11)512
Vodhu, (II) 387
Vodolija (Akvarijus), sazvežde, (I) 791; (II) 428, 951
Vodonik, (I) 756; (II) 128, 129, 138. 140.718
Vogan, (I) 771
Vohu-Mano, (II) 627
Volga, reka, (II) 504
Volf, K., (I) 600, 723, 724, 725, 725,726, 729, 731; (II) 733
Volker, (II) 15
Volni, (I) 799; (II) 528, 528
Volter, (II) 108, 535, 850, 899, 900, 900, 940
Voluspa, (I) 435
Volja, (I) 84, 158, 159, 245, 258, 261, 345, 399, 409, 423, 509, 767;(II)25,27,71,74,80,105, 199, 210, 211, 220, 243, 268, 278, 283, 294, 295, 299, 334, 342.387.411.477.640.933
Vord, (I) 578
Vordsvort, biskup, (II) 156, 676
Vormije, (11)419
Vorsae, (II) 911
Vorubaršti, (II) 919
Voru-Zaršti, (II) 919
Vosije, (I) 172, 590; (II) 38, 581
Votan, (11)46,460,461

Voterson, (1)578, 613
Vots, dr, (I) 204
Votson,drDžon, (11)416
Vrata, (II) 734
Vratani, (II) 734
Vren, Kristofer, (I) 507
Vrida Garga, (II) 755
Vril, (1)31,679, 680, 680
Vritra, (I) 254; (II) 458, 463,466, 467
Vritra-Han, (II) 463, 466
Vrt Hesperida, (II) 958
vrtložno kretanje, (I) 166, 167. 310,582,584,596
Vudvard, dr Henri, (II) 879 II
Vul, (II) 468
Vulgata, (I) 696, 791; (II) 675, 676
Vulijang-šen, (I) 423
Vul-kain, (II) 472, 475
Vulkan, (I) 554, 698; (II) 11, 129, 465, 472, 473, 475, 475, 750
vulkani (vulkansko), (I) 402, 630, 737; (II) 172, 183, 191, 271, 338, 372, 378, 385, 395, 396, 407, 711, 732, 440, 473, 494, 539, 597, 634, 635, 846, 879, 939, 950, 958
Vunt, (I) 616
Vu Vang, (II) 366

Zabulon, (I) 791
Zadok, (II) 655
Zaharija, (II) 758, 759
Zaliv sv. Vinsenta, (II) 239
Zalmat Gaguadi, (II) 13
Zamijad jašt, (II) 434
zampun, (II) 119
Zanoni, (I) 692
Zao, (II) 705
zao duh, (I) 366, 558, 776; (II) 118, 211, 283, 575-584, 586, 602, 624
Zaratustra, (I) 390, 390,430, 554; (11)14,14,354,391,435,466, 536,581,738,918,935
Zarpa-nitu, (II) 257, 552
Zebulon, (II) 245
Zedek, (II) 474
Zemlja, (I) 28, 37, 39, 40, 53, 55, 64, 66, 72, 76, 79, 80, 86, 88, 102, 105, 107 116, 117, 122, 135, 141, 148 149, 150, 158, 161, 162, 166 166. 170, 175, 176, 181, 183 190, 191, 192, 201, 202, 203 204, 205, 205, 206, 206, 209 210, 211, 212, 213, 214. 214 216, 217, 218, 221, 222, 223 224, 231, 232, 234, 237, 238 239, 243, 244, 246, 246, 249 250, 253, 255, 256, 257, 258 258, 259, 262, 263, 264, 265 267, 268, 269, 272, 275, 276 278, 279, 281, 284, 285, 286 286. 288, 288, 291, 292, 293 296, 298, 298, 302, 302, 303 304, 304, 306, 309, 309, 310 312, 317, 319, 327, 332, 336 336, 342, 344, 347. 358, 360 363, 369, 380,

381, 389, 393 394. 395 396,
401, 402, 405 408, 411 424,
426 427, 430 434, 438 438.
439 440, 441 442, 443 445,
447 448, 450 451, 452 459,
460 463, 471 473, 473 474,
482 483, 484 487, 488 492,
496 497, 499 501. 504 516,
517, 521, 523 523, 525, 526,
527 529, 534 535. 542 543,
544 547. 548 550, 553, 554,
556 561, 570 571. 590 592,
594 595, 600 601, 602 602.
603 604, 606 608, 610 617,
619 621, 626 627, 629 631.
637, 638, 639 644. 645 652,
655 662, 686 687, 688 691,
693 694, 695 696. 697 705,
706 714, 719 720, 722 731,
734, 735, 737 738, 738. 739,
740 744, 759 771, 772 776,
777 780, 783 810, 815 817,
818 818; (II) 10, 12, 15, 18,
19, 20, 23, 24 25, 30, 31, 34,
36, 37, 37„38 38, 39, 39, 40,
41, 41, 42, 42 43, 43, 47, 55,
56, 56, 57„58 59, 65, 65, 66,
67, 67, 68„69 70, 71, 76, 78,
79, 80, 80, 81 84, 88, 90, 91,
92, 93, 96, 97, 97, 99, 100, 103,
111, 112, 113 114, 114, 116,
120, 121, 122 128, 130, 131,
133, 134, 135 136, 136, 137,
137. 139, 140 141, 150, 111,
152, 152, 153 154, 156, 157,
159, 166, 166 167, 169, 170,
170. 171, 172, 173, 174, 175,
175 176 177 178 182, 183,
183 184 186 187 188, 189,
190 193 193 194 195, 196,
198 200 209 214 219, 227,
228 229 243 244 261, 279.
281 282 283 284 286, 288,
289 292 293 294 295, 296,
297 299 300 301 302, 302,
305 307 308 309 315, 316,
317 319 323 325 326, 326,
327 327 332 333 335, 335,
337 340 341 341 342, 343,
344 344 346 347 351, 352,
354 355 367 368 372. 376,
377 378 378 379 381, 385,
386 387 388 389 390, 393,
395 399 400 402 407, 408,
437 448 449 451 453, 455,
456 457 458 459 466, 466.
472 475 476 477 482, 483,
484 484 485 488 494, 496,
498 508 509 510 514, 517,
521 530 539 549 556, 558,
560 570 570 574 577, 578,
583 585 586 588 589, 591,
594 597 608 609 610, 616,
622 624 625 626 627, 628,
629 632 634 636 637, 682,
685 692 694 704 705, 706,
707 714 715 716 719. 720,
721 722 723 726 727, 736,
736 738 745 746 746. 751,
752 758 797 797 798, 808,
817 826 827 840 841, 842,
845 846 847 848 849, 850,
851 852 854 855 856, 857,
858 859 862 863 864, 869,

871, 872, 873, 875, 877, 878, 879, 882, 884, 885, 887, 895, 900, 902, 905, 905. 916, 917, 918, 919, 920, 920, 924, 926, 930, 932, 933, 934, 935, 936, 938, 946, 948, 950, 951, 964, 965

Zend Avesta, (I) 34, 360, 398; (II) 45,75,113,250,255,328,354, 466, 576, 581, 625

Zenon, (I) 124; (II) 194

Zertust, (II) 14

Zerv-ana, (I) 163

Zervan Akarana, (I) 162, 163; (II) 285, 591

Zevs (v. i Jupiter), (I) 120, 399, 401, 507, 509, 816; (II) 149, 150, 159, 163, 165, 216, 221, 257. 297, 327, 327, 340, 357, 473, 498, 499. 500, 501, 502, 503, 508, 510, 511, 582, 629, 696, 704, 705, 925, 928, 934, 939,950

Zevs-belos, (II) 257

ZevsOKataibat, (I) 399

Zevs-Triopas, (II) 317

Zevs-Zen, (I)401;(II) 159

Zipora, I, II

Zlatno doba, (I) 435, 564, 783, 788; (II) 148, 179, 321, 328, 332, 451, 452, 510, 630. 630. 632, 665, 875, 940, 950

Zlatno Jaje, (I) 52, 114, 138, 392, 394, 415, 426, 447, 508, 671; (II) 22, 149, 670

zmaj, (I) 23, 75,77,110,119,120, 121, 122, 155, 176, 176, 178. 245, 254, 255, 263, 271, 305, 407, 433, 474, 478, 480, 481, 484, 485, 486, 487, 491, 492, 540, 548, 549, 563, 564, 565, 566, 797, 798; (II) 14, 27, 30, 34.35.42.66.70.71.76. 114. 115. 120, 127, 141, 211, 223, 231, 246, 249, 250, 251. 251. 252, 252, 253, 253, 254, 256, 259, 262, 265, 266, 267, 281, 284, 285, 333, 339, 34Q, 420, 426, 427, 428, 429, 430, 430, 431, 431, 442,457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 464, 465, 465, 466, 467, 467, 468, 472, 481, 484, 485, 495, 514, 518, 536, 578, 580, 586, 587, 589, 602, 603, 607, 608, 610, 611, 612, 613, 614, 622, 625, 642, 666, 698, 818, 888, 889, 912. 916. 933. 934. 951

zmija, (I) 113,121,121,122.122. 123, 124, 130, 176, 176, 178, 245, 305, 314, 343, 358, 399, 404, 407, 419, 421, 430, 431, 432, 432, 441, 451, 468, 474, 478, 480-489, 492, 494, 497, 499, 500, 502, 503, 520, 520, 521, 526, 527, 565, 566, 662, 780, 791, 798, 818, 819; (II) 27, 28, 34, 35, 35, M , 42, 59, 61, 69, 76, 86,115, 119. 119. 120, 121, 126, 127, 136, 144, 152, 162, 217, 220, 221, 221, 223, 246, 247, 250, 251. 251. 253, 253, 254, 255, 255, 256, 256. 257, 257, 258, 259, 260,

260. 261, 262, 263, 265, 280, 281, 285, 287, 296, 297, 30Q, 315, 327, 333, 339, 34Q, 343, 413, 418, 419, 420, 425, 426, 427,428, 429, 430, 431, 431, 432, 432, 433, 434, 437, 441, 442, 457, 458, 460, 461, 462, 463, 463, 467, 468, 468, 469, 469, 470, 471, 472, 495, 497, 502, 503, 508, 518, 523, 572, 578, 583, 606, 610, 611, 620, 621, 640, 642, 668, 693, 711, *211,* 847, 906, 912, 912, 916, 951

zmijski otrov, (I) 314.314

Zodh, (II) 56

Zodijak (zodijačko), (I) 34, 127, 142, 175, 264, 265, 270, 272, 315, 344, 376,431,447,456, 457, 464, 470, 475, 485, 492, 518,532,697,785,786-810; (11)10,42,31, 62, 63,63, 81, 113, 138, 211, 220, 245, 254, 275, 326, 337, 400, 401, 402, 416, 427, 428, 429, 432, 433, 434, 446, 454, 521, 522, 523, 524, 526, 527, 527, 528, 530, 531, 606, 608, 697, 698, 699, 702, 727, 749, 751, 756, 839, 909. 909. 951

Zogi (v. Jogi)

Zohak, (II) 482

Žohar, (I) 39, 55, 65. 100. 161. 162. 164, 265, 266, 267, 282, 291, 293, 298, 398, 399, 409, 414, 418, 421, 422, 422, 423, 444, 468, 504, 522, 537, 606; (II) 11, 17, 34, 37, 41,49, 50, 55,66,67,102, 103, 104. 104. 135, 136, 137, 147, 154, 168, 198, 250, 251, 252, 263, 264, 301, 319, 326, 351, 352. 352. 355, 382, 436, 454, 455, 456, 457, 495, 541, 559, 559, 577, 577, 578, 578, 580, 589, 594, 609, 610, 640, 645, 650, 651, 655, 658, 660, 670, 731, 756, 757, 758, 853, 854, 854, 855, 936

zoroastrijanci, (I) 121, 159, 177, 287, 697, 798; (II) 203, 210, 249, 440, 590, 605, 606, 633, 793, 798, 800, 811, 812, 919, 820

zoroastrijanizam (zoroastrijansko), (1)8, 126, 175,247,290, 399, 477; (II) 73, 75, 113,250, 355, 431, 432, 434, 504, 508, 508.591.919

zrak, (I) 42, 58, 61, 63, 74, 76, 79, 101, 104, 105, 112, 113, 114, 117, 118, 119, 122, 128, 137, 138, 155, 159, 162, 168, 169, 171, 180, 182, 193, 228, 229, 266, 268, 273, 275, 279, 283, 284. 289, 296, 299, 305, 307, 328, 343, 347, 378, 402, 415, 419, 420, 422, 422, 436, 440, 482, 509, 511, 513, 521, 533, 574, 582, 618, 618, 619, 621, 627, 630, 631, 635, 647, 690, 691. 693, 694, 701, 702, 724, 738, 771, 775, 804; (II) 32, 34, 38,45,85,112,128,134, 173, 176, 194, 204, 213, 217, 218,

233, 234, 243, 282, 282, 285, 295, 297, 332, 341, 354, 365, 493, 554, 559, 593, 595, 675, 676, 677, 684, 699, 707, 716, 731, 733, 737, 740, 741. 741. 742, 770, 774, 934

Zu, (II) 344

Zunji Indijanci, (IIO 760, 761

zvezdana godina (v. sideralna godina)

zvezde (zvezdano), (I) 30, 55, 62, 117, 119, 135, 141, 149, 152, 153, 154, 155, 166, 169, 172, 172. 173, 177, 192, 193, 197, 199. 209, 216. 217, 225, 246, 249, 254, 255, 258, 258, 266, 267, 270, 275, 279, 279, 280, 280, 286, 307, 342, 346, 358, 369, 380, 390, 399, 422, 430, 459, 461, 462, 465, 469, 475, 477, 484, 485, 488, 489, 518, 518, 519, 522, 523, 527, 531, 532, 535, 540, 542, 552, 564, 590, 593, 596, 597, 599, 600, 604, 606, 631, 633, 638, 641, 650, 654, 655, 660, 679, 692, 693, 694, 695, 695, 696, 696, 699, 706, 707, 709, 711, 714, 715, 716, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 730, 731, 733, 737, 739, 760, 767, 768, 776, 783, 784, 785, 787, 788, 789, 791, 792, 793, 794, 794, 799, 804, 805, 806, 813, 816; (II) 15, 26, 38, 42, 43, 52, 57, 57, 62, 76, 78, 93, 102, m, 156, 159, 160, 165, 178, 187, 189, 195, 254, 289, 290, 291, 292. 305, 308, 325 337, 346, 353, 373, 376, 381, 386, 389, 400, 402, 406, 413 427, 430, 431, 433, 434, 435 439, 441, 445, 448, 454, 462 464, 466, 486, 495, 517, 518 522, 523, 526, 527, 530, 545 548, 551, 551. 560, 569, 579 580, 586, 587, 588, 588, 589 590, 592, 592. 602, 603, 605 606, 611, 619, 623, 625, 630 640, 645, 646, 654, 663, 665 667, 668, 698, 701, 708, 719 720, 741, 741. 742, 749, 750, 761, 764, 766, 767, 768, 840 847, 848, 849, 851, 852, 857 858, 883, 920, 920, 930, 933, 951

zvuk, (1) 74, 101, 136, 142, 144, 187, 189, 195, 196 256, 307, 308, 322, 348, 349 351, 355, 360, 442, 447, 498 514, 515, 516, 517, 531, 536 555, 561, 611, 617, 617, 620 621, 626, 627. 631. 642, 643 644, 645, 646, 647, 649, 669 670, 672, 681, 682, 683, 711 763, 768, 787, 789, 794; (H) 130, 131, 242, 413, 439, 484 592, 678, 682, 685, 696, 727 730, 742, 753, 759, 760, 768, 785, 798

Žaba, (I) 314, 419, 425, 456, 458, 458; (II) 256, 309, 312, 315, 889

Žakolio, (I) 447: (II) 535, 952, 954
Žilijen, Stanislas, (1)21,22
Život, (I) 45, 47, 47,51,54,57, 61, 62, 73, 74, 75, 78, 79, 80, 92, 96, 97, 106 107, 112, 114, 117, 119, 120, 123, 124, 129, 153, 154, 155, 159, 160, 162, 169, 170, 179, 180, 187, 189, 194, 194, 208, 242, 247, 250, 252, 259, 264, 265, 266, 267, 268, 273, 276, 277, 277, 278, 290, 291, 295, 299, 300, 301, 301, 310, 311, 313, 314, 320, 323, 328, 334, 335, 336, 343, 352, 391, 398, 411, 423, 433, 437, 440, 447, 460, 473, 482, 488, 490, 504, 509, 551, 574, 590, 613, 636, 639, 644, 646, 649, 650, 651, 655, 662, 692, 701, 717, 720, 731, 732, 732, 733, 746, 758, 759, 759, 768, 770, 818; (II) 23, 24, 25, 26, 30, 35, 38, 40, 45, 50, 65, 69, 70, 80,111,117,119,125,128,129, 130, 139, 148, 172, 200, 211, 262, 264, 288, 292, 293, 298, 317, 331, 369, 377, 378, 442, 459, 464, 471, 545, 555, 560, 561, 591, 621, 622, 640, 668, 679, 680, 683, 684, 697, 706, 711, 717, 718, 722, 726, 752, 757, 767, 812, 844, 862, 885, 887
Žoli, N., (II) 123, 799, 905, 907. 910,957
Žome, prof., (I) 607

SADRŽAJ

*

UVODNE NAPOMENE - O ARHAJSKIM STANCAMA I
ČETIRI PRAISTORIJSKA KONTINENTA 9

w W

KNJIGA II, DEO I - ANTROPOGENEZA
PREVEDENE STANCE SA KOMENTARIMA IZ TAJNE KNJIGE ĐAN 21

STANCE IZ KNJIGE ĐAN 23
ANTROPOGENEZA U TAJNOJ KNJIZI 23
STANCA I 23
STANCA II 24
STANCA III 24
STANCA IV 25
STANCA V 26
STANCA VI 26
STANCA VII 26
STANCA VIII 27
STANCA IX 28
STANCA X 28
STANCA XI 29
STANCA XII 29

Stanca I - POČECI OSETNOG ŽIVOTA 81
*(1) Lha, ili Duh Zemlje * (2) Zemljin priziv Suncu * (3) Šta Sunce odgovara » (4) Preobražaj Zemlje*

- DVA PREPOTOPSKA ASTRONOMA 60

Stanca II - PRIRODA NE USPEVA BEZ POMOĆI 65

*(5) Nakon ogromnih perioda Zemlja stvara čudovišta * (6) "Tvorci" su nezadovoljni * (7) Oni isušuju Zemlju * (8) Oni uništavaju te oblike * (9) Prve velike plime * (10) Počeci stvaranja kore*

- STVARANJE BOŽANSKIH BIĆA U EGZOTERIČKIM PRIKAZIMA 72
- Stanca II - NASTAVAK 78
- BRAMINSKA HRONOLOGIJA 81

Stanca III - POKUŠAJI DA SE STVORI ČOVEK 92

*(11) Silazak Demijurga * (12) Lunarnim bogovima je naređeno da stvaraju * (13) Viši bogovi odbijaju*

Stanca IV - STVARANJE PRVIH RASA 105

*(14) Stvaranje ljudi * (15) Oni su prazne senke * (16) Tvorci su u nedoumici kako da stvore MISLEĆEG čoveka * (17) Staje potrebno da se uobliči savršeni Covek.*

- O IDENTIČNOSTI I RAZLIKAMA INKARNIRAJUĆIH MOĆI 107
- Stanca IV - NASTAVAK 111

Stanca V - EVOLUCIJA DRUGE RASE 133

*(18) Sinovi Joge * (19) Bespolna Druga Rasa * (20) Sinovi Sinova Sutona » (21) "Senka" /// Astralni Covek se povlači unutra, a čovek razvija fizičko telo*

- BOŽANSKI HERMAFRODIT 151

Stanca VI - EVOLUCIJA "I Z ZNOJA ROĐENIH" 160

*(22) Nastavak evolucije tri rase * (23) Druga Rasa stvara Treću i nestaje*

- NEKOLIKO REĆI O "POTOPIMA" I "NOJU" 169
- DA LI JE MOGUĆE DA JE ČOVEK POSTOJAO PRE 18.000.000 GODINA? 181

Stanca VII - OD POLUBOŽANSKIH DO PRVIH LJUDSKIH RASA 197

*(24) Viši tvorci u svom ponosu odbijaju oblike koje su razvili "Sinovi Joge" * (25) Oni neće da se inkarniraju u ranim "iz jaja rođenim"... * (26) Oni biraju kasnije androgine * (27) Prvi čovek obdaren umom*

Stanca VIII - EVOLUCUA ŽIVOTINJSKIH SISARA - PRVI PAD 219

*(28) Kako su nastali prvi sisari * (29) Kvazidarvinovska evolucija * (30) Životinje dobijaju čvrsta tela * (31) Razdvajanje na polove * (32) Prvi greh čoveka bez uma*

- STA BI SE MOGLO PRIGOVORITI OVOME ŠTO JE REČENO? 225

Stanca IX - KONAČNA EVOLUCIJA ČOVEKA 233

*(33) Tvorci se kaju * (34) Daju nadoknadu za svoj nemar * (35) Ljudi bivaju obdareni umovima * (36) Četvrta Rasa razvija savršeni govor * (37) Svi hermafroditi se razdvajaju i ljudi postaju dvopolni*

- EDENI, ZMIJE I ZMAJEVI 246
- "BožiJi SINOVI" I "SVETO OSTRVO" 268

Stanca X - ISTORIJA ČETVRTE RASE 277

*(38) Rođenje Četvrte, Rase Atlantiđana • (39) Pod-rase Četvrtog Covečanstva počinju da se dele i stapaju; one formiraju prve mešane rase različitih boja » (40) Nadmoć Atlantiđana nad ostalim rasama * (41) Oni upadaju u greh i začinju decu i čudovišta • (42) Prvi začeci antropomorjizma i polne religije. Oni gube svoje "treće oko ".*

- ARHAJSKA UČENJA U PURANAMA I POSTANJU FIZIČKA EVOLUCIJA 306
- PANORAMSKI PREGLED RANIH RASA 320
- Stanca X ~ NASTAVAK 330
- DA LI SU DIVOVI IZMIŠLJOTINA? 336
- RASE SA "TREĆIM OKOM" 350
- PRVOBITNI MANU I COVEČANSTVA 372

Stanca XI - CIVILIZACIJA I UNIŠTENJE ČETVRTE I PETE RASE 383

*(43) Lemuro-Atlantiđanipodižu gradove i šire civilizaciju. Početna faza antropomorfizma * (44) Njihove statue svedoče o veličini Lemuro-Atlantidana * (45)^Lemuriju uništava vatra, Alantidu voda. Potop * (46) Uništenje Četvrte Rase iposlednjih prepotopskih čudovišta-životinja*

- KIKLOPSKE RUŠEVINE I KOLOSALNI KIPOVI KAO SVEDOCI POSTOJANJA DIVOVA 412

Stanca XII - PETA RASA I NJENI BOŽANSKI UČITELJI 425

*47) Ostaci prve dve rase nestaju zauvek. Grupe različitih Atlantiđana spašene su od potopa zajedno sa precima Pete * (48) Počeci naše današnje Rase, Pete. Prve božanske Dinastije * (49)Najranija svetlucanja u Istoriji, danas vezana za alegorijsku kronologiju* Biblije, */ "opštu " istoriju koja je ropski sledi • Priroda prvih instruktora i civilizacija covečanstva*

- ZMIJE I ZMAJEVI U RAZNIM SIMBOLIZMIMA 429
- ZVEZDANI I KOSMIČKI GLIFOVI 431
- NAŠI BOŽANSKI UČITELJI 442
" POREKLO MITA O SATANI 459
- NojE JE BIO ECABIR, PA ZATO MORA DA JE BIO DEMON 472
- NAJSTARIJA PERSIJSKA PREDANJA O POLOVIMA I POTOPLJENIM KONTINENTIMA 476
- ZAPADNJAČKA RAZMIŠLJANJA ZASNOVANA NA GRČKIM I PURANIČKIM PREDANIMA 486
- "PROKLETSTVO" IZ FILOZOFSKE PERSPEKTIVE 496
- DODATNI ODLOMCI IZ KOMENTARA NA STIHOVE IZ STANCE XII 512

ZAKLJUČAK 529

KNJIGA II, DEO II - ARHAJSKI SIMBOLIZAM SVETSKIH RELIGIJA 541

SVI SVETI SPISI POTVRĐUJU EZOTERUSKA NAČELA 543

Poglavlje XVI - ADAM-ADAMI 547

Poglavlje XVII - "NAJSVETUE OD SVETIH". NJEGOVA DEGRADACIJA 556

Poglavlje XVIII - MIT O PALIM ANĐELIMA U NJEGOVIM RAZNIM ASPEKTIMA 575
- A. ZAO DUH: KO I ZAŠTO? 575
-- B. BOGOVI SVETLOSTI PROIZLAZE IZ BOGOVA TAME 585
- C. BROJNA ZNAČENJA "RATA NA NEBU" 596

Poglavlje XIX - DA LI JE PLEROMA SATANINA JAZBINA? 613

Poglavlje XX - TITAN PROMETEJ 629
- PROMETEJEVO POREKLO IZ DREVNE INDIJE 629

Poglavlje XXI - ENOIHION-HENOH 641

Poglavlje XXII - SIMBOLIZAM TAJANSTVENIH IMENA IAO I JEHOVA I NJIHOV ODNOS PREMA KRSTU I KRUGU 650

- A. KRSTI KRUG 661
- B. PAD KRSTA U MATERIJU 671
Poglavlje XXIII - UPANIŠADE U GNOSTIČKOJ LITERATURI 682
Poglavlje XXIV - KRST I PITAGOREJSKA DEKADA 694
Poglavlje XXV - MISTERIJE HEBDOMADA 714
- A. SAPTAPARNA 715
- B. TETRAKTIS U ODNOSU PREMA SEDMOUGLU 724
- C. SEDMOSTRUKOST U VEDAMA ONA POTVRĐUJE OKULTNO UČENJE U POGLEDU SEDAM PLANETA I SEDAM RASA 733
- D. SEDMOSTRUKOST U EGZOTERIČKIM DELIMA 740
- E. SEDAM U ASTRONOMIJI, NAUCI I MAGIJI 749
- F. SEDAM DUŠA EGIPTOLOGA 762

KNJIGA II, DEO III - NAUFCA NASUPROT TAJNE DOKTRINE 777
Poglavlje I - ARHAJSKA ILI SAVREMENA ANTROPOLOGUA? 779
Poglavlje II - KAKO NAUKA PREDSTAVLJA PRETKE ČOVEČANSTVA 792
- PLASTIDULARNE DUŠE I SVESNE NERVNE ĆELIJE 809
Poglavlje III - FOSILNI OSTACI ČOVEKA I ĆOVEKOLIKOG MAJMUNA 816
- A. GEOLOŠKE ČINJENICE PRIMENJENE NA PITANJE NJIHOVOG ODNOSA 816
- B. ZAPADNJAČKI EVOLUCIONIZAM: UPOREDNA ANATOMIJA ČOVEKA I ČOVEKOLIKIH MAJMUNA UOPŠTE NE POTVRĐUJE DARVINIZAM 822
- C. DARVINIZAM I STAROST ČOVEKA: ČOVEKOLIKI MAJMUNI I NJIHOVI PRECI 829
Poglavlje IV - TRAJANJE GEOLOŠKIH PERIODA, RASNI CIKLUSI I STAROST ČOVEKA 835
- A. SAVREMENA NAUČNA RAZMIŠLJANJA O STAROSTI NAŠE PLANETE, EVOLUCUI ŽIVOTINJA I ČOVEKA 840

- B. O LANCIMA PLANETA I NJIHOVOM MNOŠTVU 847
- C. DODATNE PRIMEDBE O EZOTERIJSKOJ GEOLOŠKOJ HRONOLOGIJI 859
- PARALELIZAM ŽIVOTA 862

Poglavlje V - ORGANSKA EVOLUCIJA I KREATIVNI CENTRI
- A. POREKLO I EVOLUCIJA SISARA: NAUKA I EZOTERIJSKA FILOGENIJA 889
- B. EVROPSKE PALEOLITSKE RASE - ODAKLE I KAKO SU SE PODELILE 894

Poglavlje VI - DIVOVI, CIVILIZCIJE I POTOPLJENI KONTINENTI KOJI SU ZABELEŽENI U ISTORIJI 899
- A. EZOTERIJSKO OBJAŠNJENJE NEKIH TVRDNJI O SVETIM OSTRVIMA I KONTINENTIMA KOD ANTIČKIH PISACA 921

Poglavlje v n - NAUČNI I GEOLOŠKI DOKAZI O POSTOJANJU NEKOLIKO POTOPLJENIH KONTINENATA 942

BELEŠKA O PISCU 967

INDEKS 969

Helena Petrovna Blavacka
TAJNA DOKTRINA
SINTEZA NAUKE, RELIGIJE I FILOZOFIJE
Tom II: ANTROPOGENEZA

Izdavač:
METAPHVSICA
Beograd

Za izdavača:
Aleksandar Dramićanin

Slog, prelom i likovno rešenje korica:
Mario Lampić
marlama@eunet.yu

Objašnjenja i komentari:
Aleksandar Dramićanin

Štampa:
Mladost grup
Loznica

Tiraž:
1.000 primeraka

ISBN 978-86-7884-026-5

Prvo izdanje
Beograd,
23. septembar 2007. 09:45